Ὀξίλαν 10-11-75.

Ἀντρέα

Χαιρετίσματα Μπαρμπαδημήτρη
σε Βαΐρα και
σε Βρέντον και παιδάρου

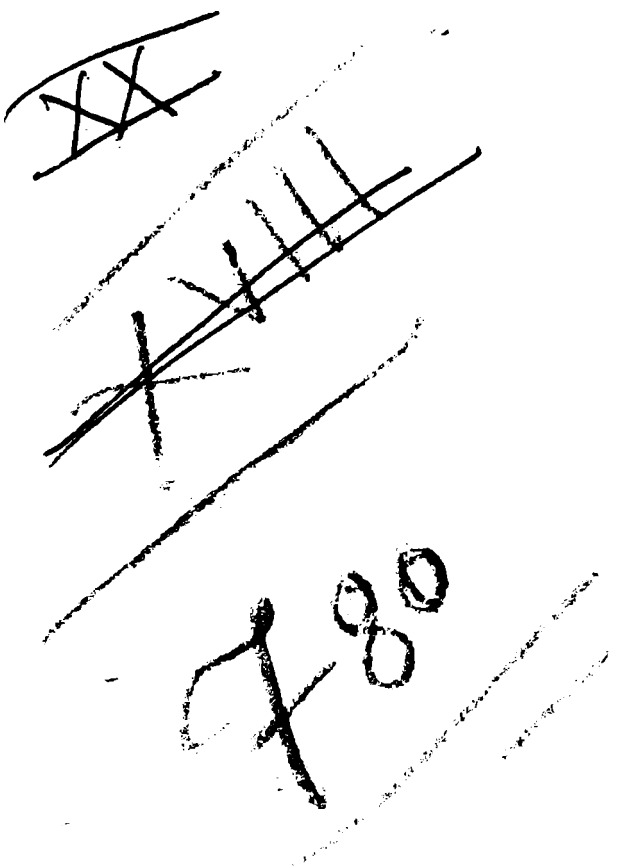

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΙΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Α'.

(كتاب البيوع)

ΠΕΡΙ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1 8 7 3.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

ابراز یله کسب مفخرت ایلدیکمی عرض وبیانله برابر جناب
منان ولی نعمت بیمنتم پادشاه عدالتنشان وشهنشاه اسکندر
توان افندمز حضرتلرینی مدی الدهور والازمان سریر آرای شوکت
وشان وحکومتران چار ارکان جهان وآب روی سلطنت وخلافت
ومردمك عیون ملت اولان دولتلو نجابتلو مشیر عزالدین
افندی وکلغنچهٔ حدیقهٔ خاصهٔ تاجداری ونو باوهٔ بستان دولت
ومختاری اولان شهزادکان جوانبختان حضراتنی کمال تندرستی
وعافیتله [illegible] خندان ووکلای فخام وعلمای کرام حضراتی
[illegible] جهله امور شرعیه وقوانین عدلیه ونظامات
[illegible] موفقیتله مظهر عدل وداد بی پایان وظل
ظلیل لطف [illegible] تاجدارانه لرینی فرق چاکرانه مده سایبان
بیورمسنی دعای لازم الاداسیله تزیین لسان عبودیت نشانه
اجتسار قلندی اول بابده وهر حالده امر وارادهٔ حضرت
من له الامر کدر*

بندهٔ کمینه لری
فوتیادی قسطاکه

غیرت وطنیه ومعلومات متنوعه‌سی درکار اولان و حالا کرید
ولایت جلیله سی مترجمی بولنان عزتلو یانقو افندی بنده لرینی
دخی بو بابده معاون ایدینوب مجله نك برنجی کتابی اولان
کتاب البیوع ترجمه‌سنه بدأ ایله قواعد کلیه نك هر بریسیچون
کتب فقهیه دن ایجابنه کوره امثلهٔ مناسبه و ایضاحات لازمه
کتوریله رك و بو بابده تصادف اولنان مشکلات علوم فقهیه ده
ید طولی واشتهار و امتیازلری اولان مجله قومسیونی رئیسی
دولتلو جودت پاشا حضرتلریله سائر بعض ذوات کرامه بالمراجعه
معلومات فائقه لرندن استعانت ایله حل و دفع ایدیله رك بعونه
تعالی اضافهٔ همم ولی النعمیلریله مباشرت اولنان ترجمه مکملا
میدانه کتورلمکله بونك طبع و نشرینه جرأت و نظامات
وقوانینك بین الناس نشری اصلاح احوال عامه ومنافع عمومیه‌یی
منتج اولدیغی درکار وممالك محروسهٔ شاهانه ده متمکن روم
ملتنك بویله بر اساسلی کتابدن استفاده ایله هر حال وکارده
اکا تطبیقا اجرای معاملات ایده جکلری بدیدار اولمسنه
نظراً بو دفعه دخی دولت و ملتجیه برخدمت حسنهٔ جدیده

اولنه رق حوالئ مرقومه جه جريان ايدن مفاسدك دفعيله
شيرازهٔ مملكتك يولنه قونلمسى اغورنده جانسپارانه ايفاى
لوازم خدمتكذارى ايدرك مظهر مكافات سنيه اولمش ايدوكمدن
وبالشكر تدوم النعم كلها مصداقنجه اشبو نعمت جهانقيمتك
خاطردن اخراجى ممكناتدن اولمديغندن ذره قدر بارى براثر
شكرانه سى اولمق وخدمات سابقهٔ چاكرانه مه لاحقهٔ لائقه
عد اولنمق اوزره كريدده بولندىغم اثناده نشر اولنان مجلهٔ
احكام عدليه نك بين الناس ظهور ايدن نزاعى قاطع وقود سيويلك
احكامنه نسبتله بو مجلهٔ جليله اكمل واتم وازهر جهت عزيز و
محترم ايدوكندن وطشره لر محاكم نظاميه سنده بولنان
خرستيان اعضا بنده لرينك ترجمه بيلمدكلرى جهتله بوندن
استفاده ايده مدكلرينى درك ومشاهده ايلدجه كرك اعضاى
مرقومه يى وكرك على العموم ملتداشلريمى حصه دار منفعت
ايلمك نيت خيريه سيله مجلهٔ مزبوره نك روم لسانندن نقل
وترجمه سنى مناسب تصور ايليوب واولوقت كثرت مشاغل
وغوائلدن ناشى بوايشه حصر اوقات ايده ميه جكم جهتله

معروض چاکر کمینه اریدرکه

وطن عزیزمزك ایلرولیوب ازهرجهت کسب ترقی ومعموریت واکمال قوت ومکنت ایلمسی تأمین حقوق وتنظیم احوال وتعمیم فنون سعادت اشتمال ایله حصوله کله بیله جکی اعتقادنده بولندیغم اجلدن کندیمی بیلمش اولدیغم کوندنبرو وطنمزه یارار فنون ومعارفی تحصیل ایچون مدارس اسلامیه یه دوام ایله اوقاتکذار ومنتسب بولندیغم ملت رومیهٔ عاجزانه مز افرادی بیننده افکار صائبه نك وسائط عدیده ایله تعمیمی یولنده صارف نقدینهٔ اقتدار اولوب معارف نظارت جلیله سنك ابتدای تأسیسنده من غیر استطاعة الدن کلدیکی مرتبه ایفای خدمته بذل مقدور ایله اولوقتدنبرو دولتجه نشر اولنان نظامات وقوانینك اکثریسنك ترجمه سنه موفق اولدیغم کبی بولندیغم مأموریتلرده دخی اجرای وظائف غیر تسازی وصداقتکاری وکرید جزیره سنك احوالی متشتت بولندیغی اثناده مشاورلك مأموریت معتنا بهاسیله اورایه سوق

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

Τὸ π̇ ἀντιστοιχεῖ τῷ ﺑ (πὲ) προφερομένῳ ὡς τὸ γαλλικὸν b.

Τὸ Μπ̇ ἀντιστοιχεῖ ἐπίσης τῷ ἀνωτέρῳ.

Τὸ δζ ἰσοδυναμεῖ τῷ ﺟ (δζὶμ) ὡς ἐν τῇ λέξει δζάμι.

Τὸ τζ ἀντιστοιχεῖ τῇ προφορᾷ τοῦ τουρκικοῦ ﺟ ὡς ἐν τῇ λέξει τζάμι.

Τὸ δ προφερτέον ὡς τὸ τουρκικὸν ﺩ (δὰλ) καὶ τὸ γαλλικὸν d.

Τὰ α, η, ο, ου, ε, ι, ὸ, ὐ φέροντα τὴν ' ἐπ' αὐτῶν ἐκφράζουσι τὴν προφορὰν τοῦ ﻉ (ἄϊν).

Τὸ ὸ προφέρεται ὡς τὸ γαλλικὸν eu.

Τὸ ὐ καὶ ὺ προφερτέον ὡς τὸ γαλλικὸν u.

Τὸ σ̇, ς̇ ἀντιστοιχεῖ τῷ ﺵ προφερομένῳ ὡς τὸ γαλλικὸν ch.

Τὸ γκ ἐκφράζει τὸ τουρκικὸν ﮒ ὡς ἐν τῇ λέξει ﮔﻠﻤﻚ γκελμὲκ = ἔρχεσθαι.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ

ΑΥΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΗΤΑ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΒΕΖΙΡΗΝ.

Ὑψηλότατε,

Καθ' ἅπερ γνωστόν ἐστι τῇ Ὑμετέρᾳ Ὑψηλότητι, τὸ εἰς τὰ κοσμικὰ ἀναφερόμενον μέρος τοῦ ἱεροῦ δικαίου (1) διαιρεῖται εἰς τρία μέρη: Τὸ περὶ γάμων, τὸ περὶ συναλλαγῶν καὶ τὸ περὶ ποινῶν. Εἰς τρία δ' ἐπίσης καὶ ἡ θεμελιώδης τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν νομοθεσία διήρηται μέρη, ὧν τὸ περὶ συναλλαγῶν πραγματευόμενον λαμβάνει ἰδίως τὴν ὀνομασίαν ἀστυκὸς Κώδηξ. Ἕνεκεν ὅμως τῆς μεγάλης

---

(1) Ἱερὸν δίκαιον μεταφράζομεν τὸ عِلْم ἴλμι φηκὴχ, ὅπερ καὶ عِلْم شَرِيف ἴλμι σὲρ ἰ σερὶφ λέγεται ὡς ἀποῤῥέον ἐξ αὐτοῦ τοῦ Κορανίου. Ἄλλως τε δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ Βυζαντινοὶ θεῖον δίκαιον καὶ θείους νόμους ἀπεκάλουν τὰ Αὐτοκρατορικὰ διατάγματα, καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν Αὐτοκρατόρων θεσπισθέντας νόμους.

Σημειωτέον δὲ ὅτι πηγαὶ τοῦ Ἱεροῦ δικαίου δὲν εἶναι μόνον τὸ Κοράνιον, ἀλλὰ καὶ αἱ πράξεις καὶ οἱ λόγοι τοῦ Προφήτου, ἤτοι ἡ παράδοσις (حَدِيث χαδὶς), ἡ ἐν ἀμφιβόλῳ χωρίῳ αὐτῶν ὁμόφωνος τῶν τοῦ Προφήτου Συντρόφων (أَصْحَاب Ἀσχὰπ) ἐξήγησις (إِجْمَاع ἰδζμὰη οὐμμὲτ) καὶ οἱ ἐκ τοῦ παραλληλισμοῦ τῶν τριῶν τούτων ἀποῤῥέοντες κανόνες. Σημ. Μεταφρ.

ἀναπτύξεως, ἣν ἔλαβον κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαί, ἐδέησεν ἐσχάτως ὅπως κεφάλαιά τινα τοῦ ἀστυκοῦ Κώδηκος εἰς αὐτὰς ἀναφερόμενα, οἷον τὸ περὶ πτωχεύσεων καὶ τὸ περὶ συναλλαγματικῶν καὶ ἄλλων διαφόρων θεμάτων χωρισθέντα ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ αὐτῶν Κώδηκος ἀπαρτίσωσιν ἰδιαίτερον νόμον. Οὕτω λοιπὸν παρήχθη καὶ ὁ ἐμπορικὸς Κώδηξ, ἀντικείμενον ἔχων τὰ θέματα ταῦτα. Τὰς ἐμπορικὰς πράξεις διέπει ὁ νόμος οὗτος, ἀλλ' ὁσάκις παρουσιάζεται ἀνάγκη, προστρέχει τις τότε καὶ εἰς τὸν ἀστυκὸν Κώδηκα. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, τὴν λύσιν δευτερευόντων τινῶν ζητημάτων, οἷον ὑποθήκης, ἐγγυήσεως, ἐπιτροπῆς καὶ ἄλλων τοιούτων ἀπορρεόντων ἐκ δίκης τινὸς κατὰ τὸν ἐμπορικὸν νόμον ὑπὸ Ἐμποροδικείου θεωρουμένης, ζητοῦμεν ἐν τῷ ἀρχικῷ νόμῳ. Ἐπίσης εἰς αὐτὸν προστρέχομεν καὶ ὅταν ἐν ποινικῇ τινι δίκῃ προβάλλεται ἡμῖν ἡ λύσις ζητήματός τινος ἀπορρέοντος μὲν ἐξ αὐτῆς, ἀφορῶντος ὅμως τὸ κοινὸν ἢ ἀστυκὸν δίκαιον.

Πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ κενοῦ ὅπερ ὑπῆρχεν ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἀστυκοῦ Κώδηκος ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ Κράτει πολλοὶ καὶ διάφοροι πολιτικοὶ νόμοι ἐθεσπίσθησαν ἔν τε τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς νεωτέροις χρόνοις, καὶ ἂν οἱ νόμοι οὗτοι ὡς μὴ προβλέποντες πάσας τὰς περιπτώσεις δὲν ἐπαρκῶσιν εἰς τὴν λύσιν ἁπάντων ἐν γένει τῶν ζητημάτων, τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀνεπλήρωσε πάντοτε πληρέστατα τὸ περὶ συναλλαγῶν μέρος τοῦ ἱεροῦ δικαίου. Κατ' ἀρχὰς ἀνεφύησαν δυσχέρειαί τινες ὡς πρὸς τὴν παραπομπὴν τῶν δικῶν εἰς τὰ τοῦ ἱεροῦ δικαίου, ἢ τὰ τοῦ πολιτικοῦ νόμου δικαστήρια· αἱ δυσχέρειαι ὅμως αὗται ἐξέλιπον ἀφ' οὗ τὰ πολιτικὰ ἢ τακτικὰ δικαστήρια εὑρισκόμενα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῶν ἱεροδικαστῶν ἐπιλαμβάνονται ἁπασῶν τῶν ὑποθέσεων, καὶ τὰς μὲν εἰς τὸ ἱερὸν δίκαιον ἀναφερομένας δίκας δικάζουσι κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο, τὰς δὲ ἀστυκὰς κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους· ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν ἤρθη ἐκ τοῦ μέσου πᾶσα δυσχέρεια. Ἐπειδὴ ἡ πηγὴ τῶν πολιτικῶν νόμων εἶναι τὸ ἱερὸν δίκαιον, πολλὰ ζητήματα παρομαρτοῦντα δίκῃ τινὶ κατ' ἐκείνους δικαζομένῃ, λύονται, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη ἐπὶ τῇ βάσει τούτου. Ἀλλὰ τὰ μέλη τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀδαῆ ὄντα τοῦ ἱεροῦ δικαίου, νομίζουσι

πολλάκις ὅτι οἱ ἱεροδικασταὶ ἀποφαίνονται αὐθαιρέτως ἐπὶ τῶν προκειμένων ζητημάτων καὶ ἐναντίον τῶν ἐν ἰσχύϊ πολιτικῶν νόμων. Αἱ δὲ ὑπόνοιαι αὗται γεννῶσι φυσικῶς δυσαρέστους λογοτριβάς. Ἐπίσης καὶ ἐν τοῖς ἐμποροδικείοις τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους ἰσχύει ὁ Αὐτοκρατορικὸς Ἐμπορικὸς Νόμος· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα οὐκ ὀλίγαι δυσκολίαι ἀναφύονται ὡς πρὸς ἀντικείμενα τινὰ τῶν δικῶν μὴ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἐμπόριον. Καὶ ἐὰν μὲν πρὸς ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων προσφύγῃ τις εἰς τοὺς εὐρωπαϊκοὺς Κώδηκας, ἐπειδὴ οὗτοι δὲν εἶναι καθεστῶτες νόμοι τοῦ Κράτους δι' αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν νόμου ἐν τοῖς δικαστηρίοις· ἂν δὲ ἀνατεθῶσιν εἰς τὸ ἱερὸν δίκαιον, τὰ ἱεροδικεῖα μὴ δυνάμενα νὰ δικάσωσι μόνον τὰ δευτερεύοντα ἀντικείμενα, ὑποχρεοῦνται νὰ θεωρήσωσι τὴν ὑπόθεσιν ἐξ ἀρχῆς. Ἀλλὰ τῆς δικονομίας διαφερούσης εἰς τὰ δύο δικαστήρια, αἱ ὑποθέσεις ἔτι μᾶλλον περιπλέκονται, ὥστε καθίσταται ἀδύνατος ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων ἡ ἀπὸ τῶν ἐμποροδικείων εἰς τὰ ἱεροδικεῖα προσφυγή. Ἴσως θὰ ἔλεγέ τις: λοιπὸν ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἂς προστρέχωσι τὰ μέλη τῶν ἐμποροδικείων εἰς τὸ ἱερὸν δίκαιον· ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον ἐπειδὴ, καὶ τὰ μέλη τῶν ἐμποροδικείων εἰς τὴν αὐτὴν μετὰ τῶν μελῶν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων εὑρίσκονται κατάστασιν ὡς πρὸς τὰς περὶ τὸ ἱερὸν δίκαιον γνώσεις.

Ἄλλως τε, ἡ νομικὴ ὁμοιάζει ἀχανὲς πέλαγος· ὅσον δυσχερὲς εἶναι νὰ ἀνελκύσῃ τις ἐκ τούτου τοὺς μαργαρίτας, τοσαύτη ἱκανότης καὶ πολυμάθεια ἀπαιτεῖται ὅπως ἀνευρίσκῃ τις πάντοτε καὶ ἐν ἐκείνῃ τοὺς ἀναγκαίους διὰ τὴν λύσιν ἑκάστου ζητήματος κανόνας· ἡ παρομοίωσις δ' αὕτη κατὰ μείζονα λόγον ἐφαρμόζεται εἰς τὸ νομολογικὸν δόγμα τοῦ Ἐπὸὺ Χανιφὲ, (1) ἐν ᾧ πλεῖστοι ὅσοι διαφό-

---

(1) Ὁ Ἐπὸὺ Χανιφὲ, διάσημος ἱερονομομαθὴς, οὗτινος τὸ κύριον ὄνομα ἦτο Νκαμὰν, ἐγεννήθη τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος τῆς Ἐγίρας (692 Μ. Χ.) καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ 150 ἐν Βαγδάτῃ εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ σύγκεινται ἐκ 30 — 40 συγγραμμά-

ρου ἱκανότητος ἑρμηνευταὶ συνέγραψαν, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἐξεκαθαρίσθη ὡς ἡ Σαφιϊκὴ Νομική (1)· ἕνεκα τῆς διαφορᾶς τῶν γνωμῶν τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς ἡ Χανεφικὴ Νομικὴ ἔσχε πολλὰς ὑποδιαιρέσεις καὶ διακλαδώσεις, αἵτινες κατέστησαν αὐτὴν πολύπλοκον καὶ δυσεξίτητον. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἐννοεῖ ἕκαστος πόσον δύσκολον εἶναι σήμερον νὰ διακρίνῃ τις ἐν τῇ ποικιλίᾳ ταύτῃ τὴν κατάλληλον ἀρχὴν, ὅπως ἐφαρμόσῃ αὐτὴν πρὸς λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Ἐκτὸς δὲ τούτου τῇ τοῦ χρόνου μεταβολῇ καὶ ἡ ἐπὶ τῆς συνηθείας καὶ τῶν ἐθίμων βασιζομένη ἐφαρμογὴ τῶν νομικῶν διατάξεων

των. Εἶναι ὁ μέγιστος τῶν ἑρμηνευτῶν τοῦ Κορανίου, διὸ καὶ ἐπεκλήθη ὁ Μέγιστος ἰμάμης(امام اعظم ἰμάμι ἀζάμ). Οἱ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ γράψαντες ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δόγματος αὐτοῦ, ὅπερ καλεῖται δόγμα τοῦ Ἐποὺ Χανιφὲ ἡ Χανεφικὴ νομικὴ εἰσὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ Ἰμάμαι Ἐποὺ Γιουσοὺφ, Μωχαμμὲτ καὶ Ζουφέρ· οἱ Ὀθωμανοὶ ἀκολουθοῦσι τὸ δόγμα τοῦτο καὶ ὅταν λέγωσιν Ἱερὸν δίκαιον ἐννοοῦσι τὰς ἐν τῷ δόγματι τοῦ Ἐποὺ Χανιφὲ συγγραφείσας κατὰ διαφόρους καιροὺς νομικὰς βίβλους.

Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ἔν τισι ζητήμασιν αἱ γνῶμαι τῶν νομολόγων τούτων διαφέρουσι πρὸς τὰς τοῦ διδασκάλου καὶ ἀρχηγοῦ αὐτῶν. Εἰς τοιαύτην περίστασιν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἱερονομικῶν ἀποφάσεων (φετβάδων) ἡ μᾶλλον συμφέρουσα τῷ κοινῷ γνώμη. Σημ. Μεταφρ.

(1) Τέσσαρα δόγματα (μεζχὲπ) τοῦ ἱεροῦ δικαίου ὑπάρχουσιν, ὀνομαζόμενα, ὡς ἐκ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, Χανεφὶ, Σαφὶ, Μαλικὶ καὶ Χαμπελί· ὀπαδοὶ τοῦ πρώτου δόγματος εἶναι οἱ Ὀθωμανοὶ ἐν γένει, τοῦ δευτέρου οἱ Αἰγύπτιοι Ἄραβες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τοῦ τρίτου οἱ κάτοικοι Ἀλγερίου, Τριπόλεως καὶ Τύνιδος, τὸ δὲ τέταρτον ὀλιγίστους ἔχει ὀπαδοὺς διεσπαρμένους τῇδε κἀκεῖσε. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος εἶναι τοῦ Χανεφικοῦ δόγματος, ἡ κατὰ τὸ δόγμα τοῦτο νομικὴ ἰσχύει ἐν τοῖς ἐπισήμοις δικαστηρίοις καθ' ἅπασαν τὴν Αὐτοκρατορίαν. Σημ. Μεταφρ.

συμμεταβάλλεται ἐπίσης, ὡς ἐν παραδείγματι: Κατὰ τοὺς ἀρχαίους νομολόγους ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις ἕνα θάλαμον τῆς ἀγορασθησομένης οἰκίας, κατὰ δὲ τοὺς μεταγενεστέρους, ἀνάγκη ἵνα ἴδῃ ἅπαντας. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι διαφορὰ ἐν τῇ διατάξει τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτῆς καὶ προέρχεται ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς συνηθείας καὶ τοῦ ἔθους ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν οἰκοδομῶν. Τὸ πάλαι ὑπῆρχε συνήθεια νὰ κατασκευάζωσιν ἕκαστον θάλαμον τῆς οἰκίας κατὰ τὸ αὐτὸ σχῆμα πρὸς τοὺς ἄλλους, ὥστε τὸ ἰδεῖν ἕνα θάλαμον ἰσοδυνάμει τῷ πάντας ἰδεῖν. Ἐπειδὴ δὲ βραδύτερον ἐγένετο συνήθεια, ἵνα ἕκαστος θάλαμος οἰκίας κατασκευάζηται κατ' ἰδιαίτερον σχῆμα, ἐδέησε νὰ βλέπωνται πάντες. Ἐπιπόλαιος παρατηρητὴς θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ὑπάρχει διχογνωμία μεταξὺ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων νομολόγων. Ἀλλ' ὁ ἀκριβέστερον σκεπτόμενος διακρίνει ὅτι, ἐπειδὴ κύριος σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἰς τὴν περίστασιν ταύτην εἶναι νὰ λάβῃ ὁ ἀγοραστὴς ἱκανὴν γνῶσιν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγορᾶς, δὲν μετεβλήθη ἐνταῦθα ὁ ἀρχικὸς νομικὸς κανών, ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὰς περιστάσεις, ἃς ἡ τοῦ χρόνου παρολκὴ ἀεννάως μεταποιεῖ. Ὅθεν μεγάλη ἀπαιτεῖται προσοχὴ ἵνα διακρίνῃ τις τὴν τοιαύτην ὑπὸ τοῦ χρόνου παραχθεῖσαν διαφορὰν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ οὐσίᾳ μεταβολῆς· δυσχερέστατον δ' ἔργον εἶναι νὰ περιλάβῃ τις εἰς τὸν νοῦν του πάντα τὰ νομικὰ ζητήματα καὶ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ βάθος αὐτῶν. Εἰ καὶ ἄλλοτε οἱ σοφοὶ καὶ νομομαθεῖς τῆς ἐποχῆς συνελθόντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ πρὸς σύνταξιν πλήρους συλλογῆς τῶν κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἐποὺ Χανιφὲ νομικῶν ζητημάτων συνέταξαν βιβλία τινὰ ὡς τὸ Ταταρχανιγὲ καὶ Φεταβάϊ Δζιχανγκιριὲ, δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως νὰ περιλάβωσι πάσας τὰς νομικὰς λεπτομερείας καὶ τὰς τῶν δογμάτων διαφοράς.

Καίτοι δὲ πραγματικῶς τὰ τῶν ἱερονομικῶν ἀποφάνσεων βιβλία εἰσὶ συγγράμματα περιέχοντα ῥήτρας (φετβᾶ) δοθείσας περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περιστάτεων εἰς τοὺς νομικοὺς κανόνας, ἐν τούτοις εἶναι παντίδηλον πόσον δυτχερὴς εἶναι ἡ συλλογὴ τῶν ἀπὸ τοσούτων αἰώνων δοθεισῶν παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Χανεφικοῦ δόγματος ῥητρῶν. Καὶ ηὐκόλυνε μέν πως τὸ ἔργον ὁ Ἰπνι Νουδζεϊμ, ὅστις συλ-

λέξας ἀριθμόν τινα κανόνων καὶ γενικῶν ζητημάτων ἠνέῳξε τρίβον εἰς νέον σύστημα, συνιστάμενον εἰς τὸ καταχωρίζειν ὑπὸ τοὺς κανόνας τούτους συνοπτικῶς τὰς νομικὰς λεπτομερείας· ἐπειδὴ ὅμως οἱ μετὰ ταῦτα χρόνοι δὲν ἐδείχθησαν τοσοῦτον δαψιλεῖς εἰς τὴν παραγωγὴν σοφῶν καὶ νομολόγων, δὲν ἀνεφάνησαν ἄνδρες ἱκανοὶ ὅπως ἀκολουθοῦντες καὶ εὑρύνοντες τὴν διανοιχθεῖσαν ἤδη αὐτοῖς τρίβον καταστήσωσιν αὐτὴν μεγάλην ὁδόν. Ἐν δὲ τῇ καθ' ἡμᾶς ἐποχῇ ἐπειδὴ οἱ ἐν τῷ ἱερῷ δικαίῳ τρίβονες καὶ ἐπιστήμονες κατέστησαν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σπάνιοι, κατέστη ἐπίσης δυσχερὲς τὸ νὰ εὕρῃ τις ὄχι μόνον μέλη διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δυνάμενα νὰ προσφύγωσιν ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὰ ἱερονομικὰ βιβλία πρὸς λύσιν τῆς ἀμφιβολίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἱεροδικαστὰς (καδῆδες) ἱκανοὺς διὰ τὰ ἱεροδικεῖα τὰ εὑρισκόμενα ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ Κράτει.

Πρὸ πολλοῦ ὅθεν τὰ μάλα ἐπιθυμητὴ κατέστη ἡ σύνταξις βιβλίου περὶ συναλλαγῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἱεροῦ δικαίου, περιέχοντος μόνον τὰς ἐπικρατεστέρας γνώμας ἄνευ διαφωνιῶν καὶ ἀντιθέσεων καὶ εὐχεροῦς πρὸς κατάληψιν, ὅπερ μελετῶν ἕκαστος νὰ δύναται μετ' εὐχερείας νὰ συμμορφόνῃ τὰς πράξεις του πρὸς αὐτό. Ἐκτὸς δὲ τῆς ὠφελείας ἦν τὸ τοιοῦτο περιεκτικὸν καὶ εὐμέθοδον βιβλίον θὰ παρεῖχεν εἰς τοὺς ἱεροδικαστὰς (مفتي), καὶ τὰ μέλη τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ οἱ Διοικητικοὶ ὑπάλληλοι αὐτοὶ μελετῶντες αὐτὸ καὶ ἀνατρέχοντες εἰς τὰς ἱερονομικὰς ἀρχὰς θὰ συνεμόρφουν τὸ κατὰ δύναμιν τὰς πράξεις αὐτῶν ἐν ἀνάγκῃ πρὸς τὸ ἱερὸν δίκαιον, καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο ἰσχύον ἐν τοῖς ἱερονομικοῖς δικαστηρίοις, θὰ καθίστα συγχρόνως περιττὴν καὶ τὴν σύνταξιν νέων νόμων ἀναγκαίων διὰ τὰς ἐν τοῖς τακτικοῖς δικαστηρίοις θεωρουμένας πολιτικὰς δίκας. Ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐν τῷ Νομοθετικῷ Συμβουλίῳ ἐσχηματίσθη ἄλλοτε ἓν συνέδριον ἐξ οὐλεμάδων πρὸς ἐκπόνησιν τοιούτου ἔργου καὶ πολλὰ θέματα ἐγράφησαν τότε, ἀλλὰ δὲν κατωρθώθη ἡ τελειοποίησις αὐτοῦ· καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἐπιθυμίας ταύτης κατὰ τὸ κοινὸν ἀξίωμα: πᾶν ἔργον ἔχει ὡρισμένον τινὰ χρόνον ἐκτελέσεως, καθὼς καὶ ἄλλων πολλῶν

σπουδαίων ἔργων ἐναπέκειτο εἰς τὴν παντὸς αἰῶνος ἀνωτέραν ἐποχὴν τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος.

Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης ὁ σεβαστὸς ἡμῶν Αὐτοκράτωρ ἐπιθυμῶν, ὅπως μεταξὺ τοσούτων ἄλλων εὐτυχῶν μεταῤῥυθμίσεων ἐπιτευχθεισῶν ἐν ταῖς ἡμέραις Αὐτοῦ ἴδῃ προστιθέμενον καὶ τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἔργον, εὐηρεστήθη ὅπως διατάξῃ τὴν σύνταξιν συνοπτικοῦ Κώδηκος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἱεροῦ δικαίου, ἐπαρκοῦς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς σημερινῆς ἐποχῆς καὶ ἱκανοῦ πρὸς λύσιν τῶν καθ' ἑκάστην ἀναφυομένων δικαστικῶν ζητημάτων. Τῆς ἐκτελέσεως τῆς Αὐτοκρατορικῆς ταύτης διαταγῆς ἀνατεθείσης ἡμῖν τοῖς κάτωθι ὑποφαινομένοις, συνήλθομεν ἐν τῷ Ἀνωτάτῳ Δικαστηρίῳ καὶ συλλέξαντες ἐκ τῶν ἱερονομικῶν βιβλίων τοῦ Χανεφικοῦ δόγματος τὰς μᾶλλον ἐπισήμους ἐκ τῶν ἀφορωσῶν τὰς συνεχέστερον ἐν τῇ σημερινῇ ἐποχῇ συμβαινούσας πράξεις καὶ συναλλαγὰς γνώμας ἀπηρτίσαμεν ἕνα τόμον διῃρημένον εἰς πολλὰ βιβλία δόντες αὐτῷ τὸ ὄνομα: Νομικοὶ Κανόνες. Περαιωθέντος τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ τόμου τούτου, μετὰ τοῦ προλόγου αὐτοῦ, ἓν μὲν ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐπεδώκαμεν τῇ Α. Ὑψ. τῷ Σεϊχ-οὐλ-Ἰσλὰμ, ἕτερα δὲ εἴς τινας ἄλλους ἐξόχους καὶ ἐπὶ ἱερονομομαθείᾳ διακεκριμένους ἄνδρας πρὸς ἀναθεώρησιν· διαῤῥυθμίσαντες δ' ἑπομένως τὸ ἔργον συνῳδὰ ταῖς παρατηρήσεσιν αὐτῶν, ὑποβάλλομεν ἤδη αὐτὸ ὑπ' ὄψιν τῆς Ὑμετ. Ὑψηλότητος. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνασχολεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν εἰς τὸ Ἀραβικὸν μετάφρασιν τοῦ βιβλίου τούτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν λοιπῶν βιβλίων.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης θέλει κατανοήσει ὅτι τὸ δεύτερον μέρος τοῦ προλόγου εἶναι συλλογὴ γενικῶν ἱερονομικῶν ἀρχῶν, ἃς συνέλεξαν ὁ Ἶπνι Νουδζέϊμ καὶ ἄλλοι νομολόγοι ὀπαδοὶ αὐτοῦ. Καὶ δὲν δύναται μὲν ὁ Ἱεροδικαστὴς οὐδὲν ζήτημα νὰ λύσῃ δι' αὐτῶν μόνων καὶ ἄνευ εὐκρινεστέρας τινὸς μερικῆς διατάξεως· οὐχ ἧττον ὅμως αἱ γενικαὶ αὗται ἀρχαὶ εἰσὶν ἰσχυρὸν ὑποστήριγμα διὰ τὴν μνήμην, καθότι ὁ ἀπομνημονεύων αὐτὰς δικαστὴς ἔχει πάντοτε πρόχειρον τὴν ἀπόδειξιν τῆς λύσεως, δὲ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι εὑρίσκουσιν ἐν αὐταῖς ἓν καταφύγιον ἵνα ἀ

πᾶσαν περίστασιν καὶ οὕτως ἕκαστος δύναται πάντοτε νὰ ἐφαρμόζῃ ὅσον οἷόν τε τὰς πράξεις αὐτοῦ τῷ ἱερῷ δικαίῳ. Ἐπὶ τούτῳ καὶ δὲν ἐγράφησαν οὔτε ὑπὸ ἰδιαίτερον ὄνομα βιβλίου ἢ κεφαλαίου, ἀλλὰ κατεχωρήθησαν εἰς τὸν πρόλογον. Ἐν τοῖς νομικοῖς βιβλίοις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ζητήματά εἰσιν ἀναμεμιγμένα μετὰ τῶν ἀρχῶν, ἀλλ' ἐν τῷ παρόντι πονήματι προὐτιμήσαμεν νὰ προτάξωμεν εἰς ἕκαστον βιβλίον ἐν εἴδει προλόγου πάντας τοὺς σχετικοὺς αὐτῷ δικανικοὺς ὅρους, ἐκθέτοντες ἀκολούθως χωριστὰ καὶ ἐν τάξει τὰς νομικὰς διατάξεις. Πρὸς περισσοτέραν δ' ἀνάπτυξιν τῶν θεμελιωδῶν τούτων διατάξεων προσεθήκαμεν ὑπ' αὐτὰς καὶ πολλὰ παραδείγματα, ἅπερ ἠρανίσθημεν ἐκ τῶν βιβλίων τῶν νομικῶν ῥητρῶν (ρετβά).

Αἱ συναλλαγαὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ διαφόρους ὅρους· ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ χανεφικὸν δόγμα οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν τῇ βάσει τῆς συμφωνίας προτεινομένων διαφόρων ὅρων διαστρεβλοῦσι τὴν πώλησιν, τὸ σπουδαιότερον κεφάλαιον τοῦ τῶν Πωλήσεων βιβλίου εἶναι τὸ περὶ πωλήσεως ὑπὸ ὅρον καὶ ὡς ἐκ τούτου τοῦτο ὑπῆρξεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ὁμηγύρει ἀντικείμενον πολλῶν συζητήσεων καὶ λογοτριβῶν ἃς ἐθεωρήσαμεν κατάλληλον ἵνα ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα ἐν συνόψει.

Αἱ γνῶμαι τῶν πλείστων ἐκ τῶν ἑρμηνευτῶν εἰσὶν ἀντίθετοι πρὸς ἀλλήλας ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ ὅρον πώλησιν. Κατὰ τὸ δόγμα τῶν Μαλικὶ ὁ πωλητὴς δι' ὀλίγον χρόνον δύναται νὰ θέσῃ ὅρον τινὰ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐν τῷ πωλουμένῳ πράγματι· κατὰ δὲ τὸ τῶν Χαμπελὶ ὁ πωλητὴς δικαιοῦται νὰ θέσῃ τὸν ὅρον τοῦτον δι' ἅπαντα τὸν χρόνον ἀπολύτως· ἀλλὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο ὁ πωλητὴς καὶ νὰ στερῆται αὐτοῦ ὁ ἀγοραστὴς φαίνεται παράλογον. Οἱ δὲ Ἴπνι Ἐπὶ Λεϊλὶ καὶ Ἴπνι Σὴπριμὲ, οἵτινες ἦταν σύγχρονοι τῷ Μεγίστῳ Ἰμάμῃ καὶ τῶν ὁποίων οἱ ὀπαδοὶ ἐξέλιπον μετὰ ταῦτα διαφωνοῦσιν ἐπίσης πρὸς ἀλλήλους ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο· καὶ κατὰ μὲν τὸν Ἴπνι Ἐπὶ Λεϊλὶ ἐν γένει ἥ τε πώλησις καὶ ὁ ὅρος εἰσὶ πλημμελεῖς, κατὰ δὲ τὸν Ἴπνι Σὴπριμὲ ἀπολύτως καὶ ἡ πώλησις καὶ ὁ ὅρος εἰσὶν ὀρθὰ καὶ νόμιμα.

Παραλείποντες τὸ δόγμα τοῦ Ἰπνι Ἐτὶ Λεϊλὶ ὅπερ ἀντίκειται ὅλως εἰς τὸ ἐν ταῖς Παραδόσεσιν (χαδὴς) ἀναφερόμενον: οἱ Μουσουλμάνοι ἐμμενέτωσαν ταῖς συνθήκαις αὐτῶν, λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν μόνον τὸ τοῦ Ἰπνι Σὴπριμὲ ὡς συμφωνοῦν καθ' ὁλοκληρίαν τῷ προφητικῷ τούτῳ λόγῳ. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα παρατηρητέον, ὅτι εἰ καὶ ὁ πωλητὴς καὶ ὁ ἀγοραστὴς δύνανται νὰ προτείνωσι συνθήκας, ἤτοι ὅρους, ὧν ἡ ἐκτέλεσις εἶναι ἀδύνατος ἢ ἀθέμιτος, οὐδέτερον ὅμως τῶν μερῶν εὐθύνεται, κατὰ τὴν γνώμην ἁπάντων ἐν γένει τῶν νομολόγων, εἰς τὴν τήρησιν τοῦ ἐπιβληθέντος αὐτῷ ὅρου, ἢ καθ' ὅσον μόνον δύναται, δηλαδὴ καθ' ὅσον ἐπιτρέπει αὐτῷ τὴν τήρησιν ἥ τε φύσις τῶν πραγμάτων καὶ ὁ νόμος. Ὁ τῆς τηρήσεως λοιπὸν τοῦ ὅρου κανὼν δὲν εἶναι γενικὸς, ἅ τε δὴ ἐπιδεχόμενος προσδιορισμοὺς καὶ ἐξαιρέσεις. Ἐν τῷ Χανεφικῷ ὅθεν δόγματι ἐγένετο παραδεκτὴ μεσαία τις ὁδὸς, καθ' ἣν οἱ τῆς πωλήσεως ὅροι διηρέθησαν εἰς τρεῖς· ἤτοι θεμιτοὺς, πλημμελεῖς καὶ ἀκύρους. Οὕτω τοίνυν ὁ ὅρος ὁ μὴ ὢν ἀναγκαῖος εἰς τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως ἢ μὴ ἐνισχύων ἀναγκαῖόν τι συστατικὸν αὐτῆς ἀλλ' ὠφελῶν τὸ ἕτερον μόνον τῶν συμβαλλομένων μερῶν εἶναι πλημμελὴς καὶ ἡ ἐπ' αὐτὸν βασιζομένη πώλησις εἶναι ἐπίσης πλημμελής· ἡ δὲ ἐπὶ ὅρῳ μηδετέρῳ τῶν μερῶν ὠφελοῦντι πώλησις εἶναι ἐῤῥωμένη καὶ ὁ ὅρος ἄκυρος· διότι σκοπὸς τῆς πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς εἶναι ἡ ἀμοιβαία μεταβίβασις τῆς κυριότητος, δηλ. ὁ μὲν ἀγοραστὴς νὰ γίνῃ κύριος τοῦ πωλουμένου ἄνευ κωλύματος καὶ κόπου, ὁ δὲ πωλητὴς τοῦ τιμήματος· ἡ ὕπαρξις ὅθεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὅρου ὠφελοῦντος τὸ ἕτερον μόνον τῶν συμβαλλομένων μερῶν δύναται νὰ καταλήξῃ εἰς ἔριδα, τοῦ μὲν ἑνὸς ζητοῦντος τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, τοῦ δὲ ἑτέρου ἀρνουμένου αὐτὴν, ὅπερ σημαίνει ἡ σύστασις τῆς πωλήσεως δὲν ὑπῆρξε τελεία καὶ ἀκριβής· ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν διαφορὰν λύει ἡ συνήθεια καὶ τὸ ἔθος τοῦ τόπου, ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις ἐν γένει ὑπὸ ὅρον συνήθη καταστάντα καὶ σύμφωνον τοῖς τοπικοῖς ἔθεσιν. Οὕτω λοιπὸν αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ ἀποτελοῦσιν εἶδος ἐξαιρέσεως, ἅ τε δὴ ἑκάστης ἐμπορικῆς τάξεως ἐχούσης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἴδιον τρόπον συναλλαγῆς βασιζόμενον ἐπὶ τῆς συνηθείας καὶ τοῦ ἔθους.

ἐπειδὴ δὲ ἡ συνήθεια ἔχει κῦρος νόμου, δὲν μένει εἰς τὸν νομοθέτην νὰ προβλέψῃ ἢ περὶ ἐκείνων τῶν ὅρων, οὓς ἐπιβάλλουσί τινες ἀλλήλοις, παρὰ τὰ εἰθισμένα, ἐν ἐξαιρετικαῖς καὶ ἀσυνήθεσι συναλλαγαῖς· ἀλλ' ἐπειδὴ αὗται δὲν ἔχουσι μεγάλην σπουδαιότητα, χάριν εὐκολίας τῶν συναλλαγῶν δὲν ἐθεωρήθη εὔλογος ἡ προτίμησις τοῦ δόγματος τοῦ Ἰπνι Σήπριμὲ, παρὰ τὸ σύστημα τοῦ Χανιφὲ ἀλλ' ὡς ἐγένετο ἐν τοῖς λοιποῖς κεφαλαίοις, οὕτω καὶ ἐν τῷ Δ'. κεφαλαίῳ τοῦ ά. τίτλου περιωρίσθημεν νὰ ἐκθέσωμεν τοὺς μὴ διαστρεβλοῦντας τὴν πώλησιν ὅρους κατὰ τὸ Χανεφικὸν σύστημα.

Τέλος πάντων, ἐπειδὴ δὲν ἐξήλθομεν ἐν τῷδε τῷ πονήματι τῶν ὁρίων τοῦ Χανεφικοῦ δόγματος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ κατακεχωρημένα εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ ὄντα ἐν ἰσχύϊ τὴν σήμερον ἐν τῷ Φετβαχανὲ, κρίνομεν περιττὴν πᾶσαν περὶ αὐτῶν συζήτησιν. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ αἱ γνῶμαι διασήμων τινῶν Ἰμαμῶν ἐκ τῶν Χανεφιστῶν νομολόγων εἰσὶ καταλληλότεραι εἰς τὰς τῶν ἀνθρώπων ὑποθέσεις καὶ ἁρμοδιώτεραι εἰς τὰ τῆς ἐποχῆς πράγματα, προετιμήθησαν αὗται, δι' ὃ ἐξηγοῦνται παρακατιὸν αἱ πηγαὶ καὶ οἱ λόγοι ἐξ ὧν καὶ δι' οὓς συνελέγησαν. Κατὰ τὸ ἑκατοστὸν ἐννενηκοστὸν ἕβδομον καὶ διακοσιοστὸν πέμπτον ἄρθρον ἡ τοῦ ἀνυπάρκτου πώλησις δὲν εἶναι ἐῤῥωμένη. Ἐν τούτοις τὸ προϊὸν ἀνθέων, ὡς ῥόδων, καὶ λαχανικῶν, ὡς ἀγκυναρῶν, καὶ ἄλλων ὀπωρῶν τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ εἶναι ἀλληλοδιάδοχος, τὰ ὁποῖα δηλαδὴ δὲν παράγονται συγχρόνως, ἀλλὰ μέρος μὲν τοῦ καρποῦ ἀναφαίνεται πρότερον, μέρος δ' ἀργότερον, πωλεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατ' ἔθος διὰ μιᾶς τό τε παραχθὲν καὶ τὸ μήπω παραχθέν. Ἐπειδὴ δὲ τὴν οὕτω διὰ μιᾶς πώλησιν τοῦ ἀνυπάρκτου καθ' ὑποταγὴν εἰς τὸ ὑπάρχον ἐπιδοκιμάζει ὁ Ἰμάμης Μωχαμμὲτ Ἰπνη-Χασὰν Ἐσσεϊπανὶ, ὁ δὲ Ἰμάμης Φαζλὴ, ὁ Σεμὶς οὐλ-Ἐϊμὲτ οὐλ-Χαλεβανὶ καὶ ὁ Ἐποὺ Μπεκρ-Ἰπνι-Φαζλ ἐξέδωκαν ῥήτρας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνώμης ταύτης, καὶ ἐπειδὴ πρὸς τούτοις ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν εἶναι δυνατὸν ἵνα οἱ ἄνθρωποι ἐγκαταλείψωσι τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν ἔθος, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶναι βεβαίως προτιμοτέρα ἡ ἁπλοποίησις τῶν συναλλαγῶν, τῆς συγχύσεως καὶ πλημμελείας, προὐτιμήθη ἐνταῦθα ἡ τοῦ Μωχαμμὲτ γνώμη καὶ τὸ 207ον ἄρθρον ἐγράφη κατ' αὐτόν.

Ἐν τῷ τῆς πωλήσεως καθ' ὁμάδα ζητήματι, ὅταν δηλαδὴ πωλῆται π.χ. εἷς σωρὸς σίτου πρὸς τόσα γρ. τὸ κοιλὸν, ὁ μὲν Μέγιστος Ἰμάμης φρονεῖ ὅτι ἡ πώλησις ἔρρωται μόνον δι' ἓν κοιλὸν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς δύο Ἰμάμας (1) ἡ πώλησις ἰσχύει δι' ὁλόκληρον ἐκεῖνον τὸν σωρὸν καὶ ἀνάγκη ὅπως δοθῇ τὸ τίμημα τῆς ὅλης ποσότητος τοῦ σίτου.

Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο εὐκολύνει τὰς τῶν ἀνθρώπων συναλλαγὰς, πολλοὶ νομολόγοι ὡς ὁ Σχηὴπὶ Χηδαγὲ, προὐτίμησαν τὴν γνώμην αὐτῶν καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ 220ον ἄρθρ. ἐγράφη κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.

Κατὰ τὸν Μέγιστον Ἰμάμην ἡ προθεσμία τοῦ ἐξ ὅρου ἐκλογικοῦ δικαιώματος, δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς τρεῖς ἡμέρας, κατὰ δὲ τοὺς δύο Ἰμάμας συγχωρεῖται δι' ὅσας ἡμέρας συμφωνηθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ γνώμη αὐτῶν φαίνεται ἁρμοδιωτέρα τῇ ἐποχῇ καὶ τῷ πράγματι προὐτιμήθη αὕτη ἐν τῷ 300ῳ ἄρθρῳ καὶ κατεχωρήθη ἡ λέξις προθεσμία ἄνευ προσδιορισμοῦ.

Ἡ αὐτὴ διαφωνία ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ ἐκ προπληρωμῆς ἐκλογικῷ δικαιώματι· μολονότι δὲ ὁ Ἰμάμης Μωχαμμὲτ εἶναι ὁ μόνος παραδεχόμενος τὸ ἀπόλυτον τοῦ χρόνου ἐν αὐτῇ, προὐτιμήθη ἡ γνώμη αὐτοῦ ὡς καταλληλοτέρα εἰς τὰς τῶν ἀνθρώπων ὑποθέσεις, καὶ οὕτως ἐν τῷ 313ῳ ἄρθρῳ ἐγράφη μέχρι τοῦ δεῖνος καιροῦ ἀπολύτως. Μολονότι κατὰ τὸν Μέγιστον Ἰμάμην ὁ παραγγελιοδότης δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς συνωμολογημένης παραγγελίας, κατὰ τὸν Ἰμάμην Ἐπὸὺ Γιουσοὺφ, ὅταν τὸ παραγγελθὲν εὑρεθῇ σύμφωνον τῇ παραγγελίᾳ δὲν δύναται νὰ ἀποποιηθῇ αὐτὸ ὁ παραγγείλας· ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ὅμως ἡμῶν, ὅτε τοσοῦτον ηὐξήνθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργοστασίων ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ὅτε δίδονται τοσαῦται μεγάλαι παραγγελίαι τηλεβόλων, πυροβόλων καὶ ἀτμοπλοίων καὶ γίνονται τοσαῦται συμφωνίαι ἐπ'αὐτῶν, καὶ ἡ παραγγελία κατέστη μία τῶν

---

(1) Οἱ δύο μαθηταὶ τοῦ Μεγίστου Ἰμάμη, Ἐπὸὺ Γιουσοὺφ καὶ Μωχαμμέτ. Σημ. Μεταφρ.

σπουδαιοτέρων ὑποθέσεων, μεγίστη βεβαίως σύγχυσις θὰ ἐπήρχετο εἰς τὰς εἴ πέρ τις καὶ ἄλλη σπουδαίας ταύτας συναλλαγὰς, ἂν εἶχε τὴν ἐπιλογὴν ὁ παραγγελιοδότης καὶ νὰ διαλύῃ τὴν τῆς παραγγελίας συμφωνίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἄλλως τε ἡ παραγγελία οὐ μόνον προσομοιάζει τῇ προπωλήσει, ἥτις καί τοι ἐναντία τῷ νόμῳ ἐπιτέτραπται ὅμως ὡς βασιζομένη ἐπὶ τῆς συνηθείας, δέον νὰ ἐπιτρέπηται καὶ ἐκείνη ὡς στηριζομένη ἐπίσης εἰς τὸν αὐτὸν λόγον· διὰ ταῦτα ἐθεωρήθη ἐπάναγκες ἵνα προτιμηθῇ συμφώνως πρὸς τὰς τῆς ἐποχῆς ἀνάγκας ἡ τοῦ Ἐπὶ Γιουσοὺφ γνώμη καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ 392ον ἄρθρον ἐγράφη κατ' αὐτόν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐν τοῖς διαφοροτρόπως ἑρμηνευομένοις ζητήμασιν ὀφείλομεν κατὰ καθῆκον νὰ ἐνεργῶμεν πάντοτε ὅπως ἂν διατάττῃ ἡ Α. Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης ὁ ἀνώτατος ἡμῶν πνευματικὸς ἄρχων παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Ὑψηλότητα ὅπως, ἐὰν ἐπιδοκιμάσῃ τὸ καθυποβαλλόμενον αὐτῇ σήμερον ἔργον, φροντίσῃ ἵνα κοσμηθῇ ὁ παρὼν Κώδηξ διὰ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Αὐτογράφου.

Ἐν Ἔτει Ἐγίρας 1285, Ζιλχηδζὲ 8—10 Μαρτίου 1285 (1869).

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης	Ὁ τῶν ἐδκαφίων ἐξελεγκτὴς	Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλ. τῆς Ἐπικρατείας
ΑΧΜΕΤ ΖΕΒΔΕΤ.	ΣΑΙΤ ΧΑΛΙΛ.	ΣΕΙΦ ΟΥΔΔΙΝ.
Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου	Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου	Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου
ΣΕΙΤ ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ,	ΣΕΙΤ ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΙ,	ΜΩΧΑΜΜΕΤ ΕΜΙΝ

Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς

ΙΒΝΙ ΑΒΗΔΙΝ ΖΑΔΕ ΑΛΑΕΔΔΙΝ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

(Διαιρεῖται εἰς δύο μέρη).

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

Ἄρθρον 1ον. Ἐπιστήμη τοῦ ἱερονομικοῦ δικαίου λέγεται ἡ γνῶσις τῶν διατάξεων τῶν ἱερῶν νόμων.

Αἱ ἱερονομικαὶ διατάξεις ἀναφέρονται ἢ εἰς τὴν μέλλουσαν ἢ εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν· αἱ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν ἀναφερόμεναι διατάξεις ἀποτελοῦσι τὸ περὶ λατρείας μέρος τοῦ ἱεροῦ νόμου. Αἱ δὲ σχετικαὶ πρὸς τὴν παροῦσαν διαιροῦνται εἰς τρία κεφάλαια, ἤτοι τὸ περὶ γάμου, τὸ περὶ συναλλαγῶν καὶ τὸ περὶ ποινῶν.

Κτίσας τὸν κόσμον ὁ Θεὸς ἐν ᾗ εὑρίσκεται τάξει, ὥρισεν ὅπως διατηρῆται ἐν αὐτῇ μέχρι συντελείας αὐτοῦ διὰ τῆς διαιωνίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἡ δὲ διαιώνισις αὕτη τελεῖται διὰ τῆς συνελεύσεως τῶν ἀῤῥένων καὶ τῶν θηλέων εἰς γάμου κοινωνίαν πρὸς τεκνοποίησιν· διὰ τοῦ μέσου δὲ τούτου

κατορθοῦται ἡ συνεχὴς καὶ ἀδιάκοπος ὕπαρξις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἕνεκα τῆς φυσικῆς αὐτῶν κατασκευῆς ἔχουσιν ἀνάγκην πρὸς συντήρησιν τεχνητῶν τινῶν πραγμάτων, οἷον τροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας. Ταῦτα δὲ ἐπιτυγχάνουσι διὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας καὶ τῆς ἀμοιβαίας βοηθείας. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν οἱ ἄνθρωποι φύσει κοινωνικοὶ ὄντες δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν ὡς τὰ λοιπὰ ζῶα μεμονωμένως, ἀλλ' ἔχουσιν ἀνάγκην τοῦ πολιτισμοῦ, ἤτοι εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ ζῶσιν ἐν κοινωνίᾳ καὶ ἀλληλοβοηθῶνται.

Ἐπειδὴ ὅμως πᾶν ἄτομον ἐπιθυμεῖ τὰ εὔκολα καὶ τερπνὰ δι' ἑαυτὸ καὶ ἀπαναίνεται τὰ ἐπίπονα καὶ δυσάρεστα, οἱ ἄνθρωποι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν γάμον τε καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις καὶ τὴν ἀμοιβαίαν βοήθειαν, τὰς βάσεις ταύτας τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἔχουσιν ἀνάγκην σταθερῶν τινῶν νομικῶν κανόνων πρὸς διατήρησιν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς τάξεως μεταξὺ αὐτῶν. Τὸ πρῶτον τούτων ἀποτελεῖ τὸ περὶ γάμου κεφάλαιον τοῦ ἱερονομικοῦ δικαίου, τὸ δὲ δεύτερον τὸ περὶ συναλλαγῶν κεφάλαιον. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς ἐδραίωσιν τῆς τάξεως ταύτης ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀπαιτεῖται ἡ ἐφαρμογὴ ποινῶν, τὸ τρίτον κεφάλαιον πραγματεύεται περὶ αὐτῶν καὶ καλεῖται ποινικὸν δίκαιον.

Συλλέξαντες ἐκ τῶν ἐν ἰσχύϊ νομικῶν βιβλίων τὰς κοινοτέρας διατάξεις τοῦ περὶ συναλλαγῶν κεφαλαίου, ἤτοι ἀστυκοῦ Κώδηκος, διηρέσαμεν αὐτὰς εἰς βιβλία καὶ ταῦτα εἰς τίτλους οὓς πάλιν εἰς κεφάλαια. Ἐν τοῖς ἀκολούθοις τίτλοις καὶ κεφαλαίοις περιλαμβάνονται αἱ μερικαὶ καὶ λεπτομερεῖς διατάξεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων εἰσὶ κεκλημένα τὰ δικαστήρια ν' ἀποφαίνωνται. Οἱ ἐμβριθεῖς νομολόγοι ἀνήγαγον πάσας ταύτας τὰς νομικὰς διατάξεις εἰς γενικάς τινας ἀρχάς, ὧν ἑκάστη περιλαμβάνει πληθὺν τοιούτων διατάξεων καὶ ζητημάτων καὶ αἱ ὁποῖαι ἐν τοῖς νομικοῖς βιβλίοις χρησιμεύουσιν ὡς βάσεις καὶ ἐναργεῖς ἀλήθειαι πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὀρθῆς λύσεως τῶν ζητημάτων τούτων· ἡ κατάληψις ὅθεν τῶν θεμελιωδῶν τούτων ἀρχῶν συντείνει εἰς τὴν εὐχερῆ κατανόησιν τῶν ἐν λόγῳ ζητημάτων καὶ εἶναι ἓν μέσον πρὸς εὐχερεστέραν

ἀπομνημόνευσιν αὐτῶν. Ὅθεν ἀθροίσαντες 99 τοιαύτας νομικὰς ἀρχὰς προετάξαμεν αὐτὰς τοῦ ἔργου τῆς ἐπιχειρήσεως ἡμῶν ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τοῦ παρόντος προλόγου. Εἴ καί τινες τῶν ἀρχῶν τούτων μονομερῶς λαμβανόμεναι φαίνονται ἔχουσαι ἐξαιρέσεις τινὰς, ἐπειδὴ ὅμως προσδιορίζουσιν ἀλλήλας δὲν βλάπτεται ἡ γενικότης αὐτῶν ἐν συνόλῳ λαμβανομένων.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΑΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

Ἄρθρ. 2ον. Πᾶσα πρᾶξις κρίνεται κατὰ τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐγένετο. Δηλαδὴ εἰς τὴν περὶ πράξεώς τινος κρίσιν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ὡς βάσις ὁ σκοπὸς δι' ὃν ἡ πρᾶξις ἐκείνη ἐγένετο.

Ἄρθρ. 3ον. Ἐν τοῖς συμβολαίοις καὶ ταῖς συμβάσεσι παρατηρεῖται ὁ σκοπὸς καὶ τὸ πνεῦμα, οὐχὶ δὲ αἱ λέξεις καὶ αἱ συνθέσεις τοῦ λόγου.

Οὕτως αἱ ἐπὶ πίστει (ἢ ἐξωνήσει) πωλήσεις (بيع الوفا μπέϊ μπὶλ βεφὰ) κρίνονται ὡς ἐνεχυριάσεις.

Ἄρθρ. 4ον. Ἡ ὑποψία δὲν καταστρέφει τὴν βεβαιότητα.

Ἄρθρ. 5ον. Πρωτοτυπία ἐστὶ, τὸ νὰ μένῃ τι ἐν ᾗ εὑρίσκεται καταστάσει.

Ἄρθρ. 6ον. Τὸ κατὰ δουλείαν ὑπάρχον ἀφίνεται ἐν ᾗ εὑρέθη ἀνέκαθεν καταστάσει.

Ἄρθρ. 7ον. Ἀλλ' ἡ βλάβη οὐ λογίζεται ὡς κατὰ δουλείαν ὑπάρχουσα.

Ἄρθρ. 8ον. Τὸ ἀνεύθυνον καὶ ἀχρεώστητον πρωτοτυπία ἐστίν.

Οὕτω λοιπὸν ἐάν τις φθείρῃ πρᾶγμά τί τινος καὶ δὲν συμφωνῶσιν οὗτοι ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς φθορᾶς, ὁ μὲν λόγος τοῦ φθορέως ἐστὶ δεκτὸς, ὁ δὲ κύριος τοῦ πράγματος ὀφείλει ἀποδεῖξαι τὸ περιπλέον τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἀπαιτεῖ.

Ἄρθρ. 9ον. Ἐν ταῖς ἐπικτήτοις ἰδιότησι πρωτοτυπία ἐστὶν ἡ ἔλλειψις ἢ ἀνυπαρξία.

Παραδείγματος χάριν, ἐὰν ἐν τῇ ἑτερῤῥυθμῳ ἑταιρίᾳ καθ' ἣν ἔμπορός τις δίδει τὰς πραγματείας τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ πωλήσῃ αὐτὸς ταύτας καὶ διανεμηθῶσιν ἀκολούθως ἀμφότεροι τὸ κέρδος, ἀναφυῇ μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ περὶ τοῦ ἂν ὑπῆρξε κέρδος ἢ οὐχὶ, δεχόμεθα τὸν λόγον τοῦ πωλήσαντος τὸ ἐμπόρευμα, τοῦ καὶ διϊσχυριζομένου ὅτι δὲν ὑπῆρξε κέρδος, διότι ἡ ἀνυπαρξία τοῦ κέρδους εἶναι πρωτότυπος κατάστασις, καὶ προσκαλοῦμεν τὸν κύριον τῶν κεφαλαίων ἢ τῶν πραγματειῶν ν' ἀποδείξῃ, ἂν ὄντως ὑπῆρξε κέρδος.

Ἄρθρ. 10ον. Τὸ ἔν τινι χρόνῳ βέβαιον ὃν ἐπιδικάζεται νὰ μένῃ ἐν ᾗ εὑρίσκεται καταστάσει, ἐνόσῳ δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξις ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου.

Κατὰ συνέπειαν τούτου ἐὰν ὑπάρχῃ βέβαιον μέχρι τινὸς χρόνου, ὅτι πρᾶγμά τι εἶναι ἰδιοκτησία τινὸς, ἐνόσῳ δὲν ἀναφαίνεταί τι καταστρέφον τὴν ἰδιοκτησίαν, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς κτήσεως.

Ἄρθρ. 11ον. Ἐν τῇ ἀναφανήσει ἐπισυμβάματος τινὸς πρωτότυπος κατάστασις εἶναι ἡ πρὸς τὴν πλησιεστέραν ἐποχὴν ἀναφορὰ τούτου.

Ἐὰν δηλ. ἀναφανῇ διαφορὰ περὶ τῆς αἰτίας καὶ τοῦ χρόνου ἐπισυμβάματος τινὸς καὶ δὲν ἀποδειχθῇ ὅτι σχετίζεται πρὸς μεμακρυσμένον χρόνον, τότε τὸ ἐπισύμβαμα θεωρεῖται ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὸν πλησιέστερον αὐτῷ χρόνον.

Ἄρθρ. 12ον. Ἐν τῷ λόγῳ πρωτότυπος κατάστασις εἶναι ἡ κυριολεκτικὴ σημασία.

Ἄρθρ. 13ον. Ἀπέναντι τῆς βεβαιότητος οὐδόλως προσεκτέον τῷ τεκμηρίῳ.

Ἄρθρ. 14ον. Ἀπέναντι ῥητῆς διατάξεως (نص نάς) δὲν ἐπιτρέπεται ἑρμηνεία (اجتهاد ἰδζτιχάτ).

Ἄρθρ. 15ον. Τὸ ἀντικανονικῶς ὑπάρχον δὲν δύναται χρησιμεῦσαι ὡς τύπος καὶ ὑπόδειγμα πρὸς ἐφαρμογὴν εἰς ἕτερα.

Ἄρθρ. 16ον. Δὲν ἀκυροῦται ἑρμηνεία δι' ἑτέρας ἑρμηνείας.

Ἄρθρ. 17ον. Ἡ δυσκολία προκαλεῖ τὴν διευκόλυνσιν.

Δηλαδὴ ἡ δυσκολία εἶναι αἰτία διευκολύνσεως, καὶ ἐν ὥρᾳ στενοχωρίας ἀνάγκη γίνεσθαι εὐκολίας τινάς.

Πολλαὶ νομικαὶ διατάξεις, οἷαι αἱ ἐπιτρέπουσαι τὸ δάνειον, τὴν μετάθεσιν χρέους, τὴν δικαστικὴν ἀπαγόρευσιν κτλ. ἐπὶ τῆς θεμελιώδους ταύτης ἀρχῆς στηρίζονται, καὶ πᾶσαι αἱ ἄδειαι καὶ οἰκονομίαι αἱ γινόμεναι παρὰ τῶν νομοδιδασκάλων ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσιν.

Ἄρθρ. 18ον. Ἐπὶ τῶν δυσεκτελέσων γίνονται παραχωρήσεις.

Δηλαδὴ ὅταν ὑπάρχῃ δυσκολία εἰς τὴν ἐκτέλεσιν πράγματος τινὸς γίνεται παραχώρησις ἐπ' αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 19ον. Ἀπαγορεύεται τὸ βλάπτειν ὡς καὶ ἡ διὰ βλάβης ἐπανόρθωσις τοῦ γενομένου ἀδικήματος.

Ἄρθρ. 20ον. Πᾶσα βλάβη ἐξαφανιστέα (ἤτοι ἐπανορθωτέα).

Ἄρθρ. 21ον. Αἱ ἀναπόδραστοι ἀνάγκαι καθιστῶσι θεμιτὰ τὰ κεκωλυμένα.

Ἄρθρ. 22ον. Αἱ ἀναπόδραστοι ἀνάγκαι ἐκτιμῶνται κατὰ τὸ μέτρον αὐτῶν.

Ἄρθρ. 23ον. Πᾶν ὅ,τι ἐπιτρέπεται διὰ λόγον τινὰ (جز οὔζρ) κατὰ νόμον, δὲν συγχωρεῖται πλέον ἅμα ἐκλιπόντος τοῦ λόγου τούτου.

Ἄρθρ. 24ον. Ἐκλείποντος τοῦ κωλύοντος, ἐπανέρχεται τὸ κωλυόμενον.

Ἄρθρ. 25ον. Ἡ βλάβη δὲν ἐπανορθοῦται διὰ βλάβης.

Ἄρθρ. 26ον. Πρὸς ἀποσόβησιν τῆς κοινῆς βλάβης αἱρετέον τὴν μερικήν.

Ἐκ τούτου πηγάζει ἡ διάταξις ἡ κωλύουσα τὸν ἀμαθῆ ἰατρὸν τοῦ ἐξασκεῖν τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην.

Ἄρθρ. 27ον. Ἡ βαρυτέρα βλάβη ἐπανορθοῦται διὰ τῆς ἐλαφροτέρας.

Ἄρθρ. 28ον. Δύο κακῶν προκειμένων, παραδεκτέον τὸ ἐλαφρότερον πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ βαρυτέρου.

Ἄρθρ. 29ον. Ἐκ δύο κακῶν προτιμητέον τὸ μὴ χεῖρον.

Ἄρθρ. 30ον. Αἱρετωτέρα ἡ τοῦ κακοῦ ἀποσόβησις, ἢ ἡ ἐπίσπασις ὠφελείας.

Ἄρθρ. 31ον. Ἡ ζημία προλαμβάνεται καὶ ἀποκρούεται ὅσῳ τὸ δυνατόν.

Ἄρθρ. 32ον. Ἡ χρεία, εἴτε γενικὴ ἐστιν εἴτε μερικὴ, θεωρεῖται ὡς ἀνωτέρα ἀνάγκη.

Ἐπὶ ταύτης στηρίζεται ἡ ἐπιτρέπουσα τὴν ἐπὶ πίστει (ἢ ἐξωνήσει) (بالوفا ع.. μπέϊ μπὶλ-βεφὰ) πώλησιν διάταξις.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς πωλήσεως ἐγένετο δεκτὸς κατὰ πρώτην φορὰν ἐν Βουχαρίᾳ ἐξ ἀνάγκης ἕνεκα τῶν μεγάλων χρεῶν εἰς ἃ ὑπέπεσεν ὁ λαὸς αὐτῆς.

Ἄρθρ. 33ον. Ἡ ἄκρα στενοχωρία τινὸς δὲν καταστρέφει τὸ δίκαιον τοῦ ἑτέρου.

Οὕτως, ἐὰν στενοχωρούμενός τις ὑπὸ πείνης φάγῃ τὸν ἄρτον ἑτέρου, ἀνάγκη ἵνα πληρώσῃ ἔπειτα τὴν ἀξίαν τοῦ ἄρτου ἐκείνου.

Ἄρθρ. 34ον. Παντὸς πράγματος, τοῦ ὁποίου ἡ λῆψις εἶναι ἀπηγορευμένη, καὶ ἡ δόσις ἐπίσης ἀπηγορευμένη ἐστίν.

Ἄρθρ. 35ον. Παντὸς, οὗτινος ἡ ποίησις καὶ ἐκτέλεσις εἶναι ἀπηγορευμένη καὶ ἡ ἐκζήτησις εἶναι ἐπίσης ἀπηγορευμένη.

Ἄρθρ. 36ον. Τὸ ἔθος κρατεῖ.

Δηλαδὴ τὸ ἔθος (عادت ἀδὲτ) καὶ ἡ συνήθεια (عرف ὄρφ) λαμβάνονται ὡς βάσεις πρὸς βεβαίωσιν τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου. Οὐδόλως δὲ διαφέρει ἂν τὸ ἔθος τοῦτο, ἢ ἡ συνήθεια ἦναι γενικὰ ἢ μερικά.

Ἄρθρ. 37ον. Ἡ κοινὴ χρῆσις κρατεῖ, καὶ κατ' αὐτὴν ὀφείλει τις πράττειν καὶ ἐνεργεῖν.

Ἄρθρ. 38ον. Τὸ κατ' ἔθος ἀδύνατον ταὐτὸν τῷ φύσει ἀδυνάτῳ ἐστίν.

Ἄρθρ. 39ον. Ἀδύνατον ἀρνήσασθαι ὅτι τῇ τοῦ χρόνου μεταβολῇ συμμεταβάλλεται καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νομικῶν κανόνων.

Ἄρθρ. 40ον. Τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ ἔθους παραλείπεται ἡ κυριολεκτικὴ σημασία τῆς λέξεως.

Ἄρθρ. 41ον. Τὸ ἔθος τότε ἰσχύει ὅταν ἦναι κοινὸν ἢ ἐπικρατοῦν κατὰ τὸ πλεῖστον.

Ἄρθρ. 42ον. Τὸ συνεχῶς συμβαῖνον, οὐχὶ δὲ τὸ σπανίως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ἄρθρ. 43ον. Τὸ κατ' ἔθος γνωστὸν ἰσχύει ὡς καὶ ἡ ἰδιαιτέρα συμφωνία.

Ἄρθρ. 44ον. Τὸ κατ' ἔθος ἀνεγνωρισμένον μεταξὺ τῶν ἐμπόρων, ἰσχύει ὡς τὸ εἰδικῶς μεταξύ των συμφωνηθέν.

Ἄρθρ. 45ον. Τὸ ἐπὶ τῆς συνηθείας βασιζόμενον ἰσχύει ὡς καὶ τὸ ἐπὶ ῥητῆς διατάξεως (نص νὰσς) στηριζόμενον.

Ἄρθρ. 46ον. Ὅταν συνυπάρχωσι κώλυμα καὶ χρειῶδες προηγεῖται τὸ κώλυμα.

Ὅθεν ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ εἰς χεῖρας τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ ἐνεχυριασμένον κτῆμά του.

Ἄρθρ. 47ον. Τὸ κατ' οὐσίαν ὑποκείμενον εἴς τι καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ὑπόκειται αὐτῷ.

Ὅθεν πωλουμένου ἢ δωρουμένου ζώου τινὸς συμπωλεῖται ἢ συνδωρεῖται καὶ τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ ἔμβρυον.

Ἄρθρ. 48ον. Δὲν γίνεται ἰδιαιτέρα κρίσις περὶ τοῦ ὑποκειμένου πράγματος.

Ἄρθρ. 49ον. Ὁ κύριος πράγματός τινος εἶναι ἐπίσης κύριος καὶ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων αὐτῶν.

Π. χ. Ὁ ἀγοράζων οἰκίαν γίνεται κύριος καὶ τῆς εἰς αὐτὴν ἀγούσης ὁδοῦ.

Ἄρθρ. 50ον. Πιπτούσης τῆς ἀρχῆς πίπτει καὶ τὸ παρακολούθημα.

Ἄρθρ. 51ον. Τὸ πεσὸν δὲν ἐπανίσταται.

Δηλαδὴ τὸ παρελθὸν δὲν ἐπιστρέφει.

Ἄρθρ. 52ον. Ἄκυρόν ἐστι τὸ ἀκύρῳ συνυπάρχον.

Ἄρθρ. 53ον. Τοῦ μὴ δυναμένου αὐτουσίως ἐπιστραφῆναι δίδοται τὸ ἀντίτιμον.

Ἄρθρ. 54ον. Τὸ ἀμέσως καὶ ἀρχικῶς μὴ ἐπιτρεπόμενον δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἐν ἀκολουθίᾳ καὶ δευτερευόντως.

Π. χ. Δὲν ἐπιτρέπεται ὁ ἀγοραστὴς νὰ καταστήσῃ ἐπίτροπόν του τὸν πωλητὴν διὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος. Ἐὰν ὅμως δώσῃ εἰς αὐτὸν σάκκον διὰ νὰ μετρήσῃ καὶ θέσῃ τὸν ἀγορασθέντα σῖτον καὶ ὁ πωλητὴς λαβὼν τὸν σάκκον ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἀγοραστοῦ ἡ παραλαβὴ ἐξυπακούεται ὡς γενομένη καὶ τετελεσμένη.

Ἄρθρ. 55ον. Ἐκεῖνο ὅπερ δὲν ἐπιτρέπεται ἐν ἀρχῇ δύναται ἐνίοτε νὰ ἐπιτραπῇ ἀφ' οὗ ἅπαξ ἐκτελεσθῇ.

Δὲν δύναταί τις π. χ. νὰ δωρήσῃ τὴν ἐξ ἀδιανεμήτου ἀνήκου-

σαν αὐτῷ μερίδα. Ἐὰν ὅμως ἀφοῦ δωρηθῇ πρᾶγμά τι ὁλόκληρον, τρίτος τις παρουσιάζων ἐπικρατέστερα δικαιώματα κυριότητος ἐκνικήσῃ ἓν μέρος τοῦ πράγματος τούτου, ἡ δωρεὰ δὲν ἀκυροῦται ὡς πρὸς τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ γίνεται κτῆμα τοῦ δωρολήπτου.

Ἄρθρ. 56ον. Εὐχερέστερον τὸ διατηρεῖν τι ἐν ᾗ περιῆλθε καταστάσει ἢ τὸ ἐπαναρχίζειν αὐτό.

Ἄρθρ. 57ον. Ἡ δωρεὰ δὲν θεωρεῖται τελεία ἢ μετὰ τὴν παραλαβήν.

Π. χ. Ἐάν τις δωρήσῃ πρᾶγμά τι ἑτέρῳ ἡ δωρεὰ δὲν τελειοῦται ἢ ἀφοῦ λάβῃ ὁ δωρολήπτης τὸ πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 58ον. Ἡ ἐπὶ τῶν ποιμαινομένων ἤτοι ὑπηκόων ἐξουσία ἐκ τῆς χρησιμότητος ἐξήρτηται.

Ἄρθρ. 59ον. Ἡ εἰδικὴ κηδεμονία εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς γενικῆς.

Ἄρθρ. 60ον. Ὁ λόγος προτιμότερον νὰ ἐξηγῆται μᾶλλον, ἢ νὰ παραλείπηται ὡς κενὸς σημασίας.

Δηλαδὴ ὅταν ᾖναι δυνατὸν ν' ἀποδώσῃ τις σημασίαν τινὰ εἰς τὸν λόγον δὲν πρέπει νὰ παραλείπῃ αὐτὸν ὡς κενὸν σημασίας.

Ἄρθρ. 61ον. Ὅταν ᾖναι ἀδύνατον λόγος τις νὰ ἐκληφθῇ ἐν τῇ κυριολεκτικῇ αὐτοῦ σημασίᾳ, λαμβάνεται εἰς τὴν μεταφορικήν.

Ἄρθρ. 62ον. Ὁ ἀνεξήγητος λόγος παραλείπεται.

Δηλ. Ὅταν εἰς λόγον τινὰ ᾖναι ἀδύνατον νὰ ἀποδοθῇ κυριολεκτικὴ ἢ μεταφορική τις ἔννοια, παραλείπεται ὡς κενὸς σημασίας.

Ἄρθρ. 63ον. Ὅταν μνημονεύσῃ τις τὸ μέρος ὅλου ἀδιαιρέτου ἐννοητέον τὸ ὅλον.

Ἄρθρ. 64ον. Τὸ ἀπόλυτον ἀπολύτως ἐκληπτέον.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀπόδειξις ὁριστικὴ ἀπορρέουσα ἐκ ῥητῆς διατάξεως ἢ ἐπιδεικνῦσά τι σαφῶς καὶ περιορίζουσα τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ ἔννοιαν.

Ἄρθρ. 65ον. Ὁ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πράγματος χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ.

Ἐάν τις πωλῶν φαιὸν ἵππον, παρόντα, εἴπῃ τῷ ἀγοραστῇ:

σοὶ ἐπώλησα τοῦτον τὸν καστανόχρουν ἵππον, ἀντὶ χιλίων γροσίων, δὲν δύναται νὰ ἀποσύρῃ τὴν πρότασίν του ταύτην λόγῳ ὅτι ὁ ἵππος εἶναι καστανόχρους, διότι ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἵππου ὃν ἐποίησεν εἶναι ἄκυρος. Ἀλλ' ἐὰν πωλήσῃ τὸν ἀπόντα φαιὸν ἵππον ὡς καστανόχρουν ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος, διότι ὁ χαρακτηρισμὸς ὃν ἐποίησεν εἶναι ἰσχυρός.

Ἄρθρ. 66ον. Ἡ ἐρώτησις θεωρεῖται ὡς ἐπιστραφεῖσα ἐν τῇ ἀπαντήσει.

Δηλαδὴ ἀπαντῶν τις καταφατικῶς θεωρεῖται ὡς ἐπαναλαβὼν τὰ ἐν τῇ ἐρωτήσει ῥηθέντα.

Ἄρθρ. 67ον. Τῷ σιωπῶντι οὐδεὶς ἀποδίδοται λόγος.

Ἀλλ' ἡ σιωπὴ ἐν ᾧ ὀφείλει νὰ ὁμιλήσῃ τις εἶναι δήλωσις.

Δηλαδὴ ὅταν τις σιωπᾷ δὲν δυνάμεθα νὰ διϊσχυρισθῶμεν ὅτι εἶπε τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λόγον, ἀλλ' ὅταν τηρῇ σιγὴν ἐν ᾧ χρόνῳ ὤφειλεν ὁμιλῆσαι ἡ σιωπή του θεωρεῖται ὡς ὁμολογία καὶ συγκατάθεσις.

Ἄρθρ. 68ον. Τὰ ἀφανῆ κρίνονται κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῶν σημεῖα.

Δηλαδὴ ἐν τοῖς ἀφανέσιν, εἰς ἃ εἶναι δύσκολον νὰ ἐμβαθύνωμεν, σχηματίζομεν τὴν περὶ αὐτῶν κρίσιν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῶν σημείων.

Ἄρθρ. 69ον. Ἡ ἀντεπιστολὴ ἰσοδυναμεῖ τῇ συνομιλίᾳ.

Ἄρθρ. 70ον. Τὰ τοῦ βωβοῦ γνωστὰ νεύματα καὶ σημεῖα ἰσοδυναμοῦσι τῷ προφορικῷ λόγῳ.

Ἄρθρ. 71ον. Ὁ τοῦ διερμηνέως λόγος δεκτὸς ἐστὶν ἐν παντί.

Ἄρθρ. 72ον. Ἡ ὑπόθεσις (εἰκασία) ἧς τὸ πλημμελὲς εἶναι προφανὲς οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν.

Ἄρθρ. 73ον. Δὲν ἰσχύει ἡ ἀπόδειξις οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος πρᾶξίς τις, ὅταν ὑπάρχῃ ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου πιθανότης στηριζομένη ἐπὶ ἐνδείξεως προφανοῦς.

Π. χ. Ἐὰν ἀσθενῶν τις ἐπιθανατίως ὁμολογήσῃ, ὅτι ὀφείλει εἰς ἕνα ἐκ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ τόσα χρήματα, ἡ ὁμολογία αὕτη δὲν εἶναι τελεία ἀπόδειξις τοῦ χρέους ἂν μὴ ἐπικυρώσωσι προηγουμένως αὐτὴν οἱ λοιποὶ συγκληρονόμοι· διότι ὑπάρχει ἡ πιθανότης, ὅτι ὁ ἀποθανὼν διὰ τῆς ὁμολογίας ταύτης προὐτίθετο νὰ ὑπεξαιρέσῃ μέρος τῆς κληρονομίας ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς καὶ

ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἄλλων κληρονόμων, ἡ δὲ πιθανότης αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου αὐτοῦ καταστάσεως. Ἐὰν ὅμως ὑγιὴς ὢν ἔτι ὡμολόγησεν ὅτι χρεωστεῖ, ἡ ὁμολογία του εἶναι ἔγκυρος διότι ἡ τοῦ ἐναντίου πιθανότης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς οὐδεμίαν προφανῆ ἔνδειξιν στηριζομένη ἀποτελεῖ ἁπλῆν καὶ ἀβάσιμον εἰκασίαν.

Ἄρθρ. 74ον. Ἡ ὑπόνοια οὐδὲν ἔχει κῦρος.

Ἄρθρ. 75ον. Τὸ διὰ λογικῆς ἀποδείξεως (بُرهان, μπουρχὰν) ἀποδεδειγμένον θεωρεῖται ἐπίσης βέβαιον, ὡς καὶ ἐκεῖνο οὗτινος ἀντιλαμβανόμεθα διὰ τῶν αἰσθήσεων.

Ἄρθρ. 76ον. Ὁ αἰτῶν δεικνύει, ὁ δὲ ἀρνούμενος ὁρκίζεται.

Ἄρθρ. 77ον. Ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις χρησιμεύει πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἐναντίου τῆς πρωτοτύπου καταστάσεως, ὁ δὲ ὅρκος πρὸς βεβαίωσιν αὐτῆς τῆς πρωτοτυπίας.

Ἄρθρ. 78ον. Ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις ἔχει ἐνέργειαν μεταβατικὴν, ἡ δὲ ὁμολογία ἀμετάβατον.

Ἄρθρ. 79ον. Ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ ὁμολογίᾳ ἁλίσκεται.

Ἄρθρ. 80ον. Ἡ ἀντίφασις οὐδὲν μὲν ἔχει κῦρος, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀνατρέπει τὴν κατὰ τοῦ ἀντιφάσκοντος ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν.

Π. χ. Ὅταν οἱ μάρτυρες ἀντιφάσκοντες πρὸς ἑαυτοὺς ἀναιρέσωσιν ἣν ἔδωκαν μαρτυρίαν, ἡ μαρτυρία ἐκείνη οὐδὲν ἔχει πλέον κῦρος, ἐὰν ὅμως ὁ δικαστὴς ἐπὶ τῆς μαρτυρίας ταύτης ἔχει ἤδη ἐκδεδομένην ἀπόφασιν, αὕτη δὲν ἀνατρέπεται, ἀλλ' ὑποχρεοῦνται οἱ μάρτυρες ν' ἀποζημιώσωσι τὸν καταδικασθέντα.

Ἄρθρ. 81ον. Ἐνίοτε συμβαίνει νὰ θεωρῆται ὡς ἀποδεδειγμένον τὸ παρακολούθημα, ἐν ᾧ δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένη ἡ ἀρχή.

Π. χ. Ἐάντις εἴπῃ: ὁ δεῖνα χρεωστεῖ τῷ δεῖνι τόσα χρήματα καὶ ἐγὼ εἶμαι ἐγγυητὴς, ἀρνουμένου τοῦ πρωτοφειλέτου τὸ χρέος, ὁ τὴν ὁμολογίαν ταύτην δοὺς ἐγγυητὴς ὀφείλει νὰ καταβάλῃ αὐτὸ εἰς τὸν δανειστὴν ἐὰν τὸ ἀπαιτήσῃ οὗτος.

Ἄρθρ. 82ον. Βεβαιουμένου τοῦ ὅρου ἡ ἐξ αὐτοῦ ἠρτημένη πρᾶξις βεβαιοῦται ἀναγκαίως.

Ἄρθρ. 82ον. Τὸν ὅρον τηρητέον κατὰ τὸ δυνατόν.

Ἄρθρ. 84ον. Αἱ ὑποσχέσεις ἐξαρτώμεναι ἀπὸ ὅρον τινὰ κα-

θίστανται ἀμετάκλητοι καὶ ἀναγκαίως ἐκπληρωτέαι (ἀφ' οὗ ἐκπληρωθῇ δηλαδὴ ὁ ὅρος).

Π. χ. Ὅταν τις εἴπῃ τινί: πώλησον τοῦτο τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν δεῖνα ἄνθρωπον καὶ ἐὰν δὲν σὲ πληρώσῃ, ἐγὼ σὲ πληρόνω· μὴ πληρώσαντος τοῦ λαβόντος τὸ πρᾶγμα, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ ὁ ὑποσχεθείς.

Ἄρθρ. 85ον. Ἡ ὠφέλεια πράγματός τινος εἶναι ἀντίστοιχος πρὸς τὴν εὐθύνην τῆς ζημίας αὐτοῦ.

Δηλαδὴ ὅντινα βαρύνει ἡ ζημία, ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς ἀπωλείας πράγματός τινος, ἐκεῖνος πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὰς ὠφελείας αὐτοῦ.

Π. χ. Ὁ ἀγοραστὴς ἐπιστρέψας ὃν ἠγόρασεν ἵππον εἰς τὸν πωλητὴν, ἕνεκα τοῦ ἀρχικοῦ ἐλαττώματος ὅπερ ἀνεκάλυψεν ἐν αὐτῷ κατὰ τὰς περὶ ἐκλογικοῦ δικαιώματος ἀρχὰς, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ μίσθωμα εἰς αὐτὸν, δι' ὅσον χρόνον μετεχειρίσθη τὸν ἵππον, διότι ἐὰν πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ ὁ ἵππος ἤθελεν ἀπολεσθῇ, ἡ ζημία ἤθελεν ἀνήκει τῷ ἀγοραστῇ.

Ἄρθρ. 86ον. Δὲν συνέρχονται εἰς τὸ αὐτὸ μισθὸς καὶ ἀποζημίωσις.

Ἄρθρ. 87ον. Ἡ ζημία ἀντιστοιχεῖ τῇ ὠφελείᾳ.

Δηλαδὴ ὁ ἀπολαμβάνων τὰς ὠφελείας πράγματός τινος ὑφίσταται καὶ τὰς ζημίας αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 88ον. Ἡ πόνησις εἶναι ἀνάλογος τῇ ἀπολαυῇ καὶ ἡ ἀπολαυὴ ἀνάλογος τῇ πονήσει.

Ἄρθρ. 89ον. Πᾶσα πρᾶξις ἀνάγεται εἰς τὸν αὐτουργὸν αὐτῆς.

Οὐδέποτε δὲ εἰς τὸν δόντα τὴν διαταγὴν ἂν δὲν μετεχειρίσθη βίαν.

Ἄρθρ. 90ον. Ὅταν συνυπάρχωσιν αὐτουργὸς καὶ αἴτιος, ὑπόλογος εἶναι ὁ αὐτουργός.

Π. χ. Ἐάν τις σκάψῃ λάκκον ἐν τῇ ὁδῷ, ἕτερος δέ τις ῥίψῃ ἐν αὐτῷ ἀλλότριον ζῶον καὶ πνίξῃ αὐτὸ, ὑπόλογος εἶναι ὁ ῥίψας τὸ ζῶον, οὐδόλως εὐθυνομένου τοῦ τὸν λάκκον ὀρύξαντος.

Ἄρθρ. 91ον. Ἡ θέμις ἀποκρούει τὴν εὐθύνην.

Οἷον, ἐὰν ἀλλότριον ζῶον πεσὸν εἰς τὸν λάκκον ὃν ὤρυξέ τις ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ γῇ, οὐδεμία ἀποζημίωσις ὀφείλεται.

Ἄρθρ. 92ον. Ὁ αὐτουργὸς καὶ ἐκ προθέσεως ἢ προμελέτης μὴ πράττων εὐθύνεται.

Ἄρθρ. 93ον. Ὁ αἴτιος ἐνόσῳ δὲν πράττει ἐκ προθέσεως ἢ προμελέτης δὲν εὐθύνεται.

Ἄρθρ. 94ον. Τὸ ἔγκλημα καὶ ἡ βλάβη ἅπερ προξενοῦνται ὑπὸ τῶν ζώων ἐνεργούντων ἀφ' ἑαυτῶν εἶναι ἀνεκλόγιστα.

Ἄρθρ. 95ον. Ἡ ἐπὶ ἀλλοτρίας περιουσίας διδομένη διαταγὴ εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 96ον. Οὐδεὶς δύναται νὰ ποιήσηται οἱανδήποτε χρῆσιν (تصرف τεσαρρούφ) ἀλλοτρίου πράγματος ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 97ον. Οὐδεὶς δύναται λαβεῖν τὸ ἀλλότριον κτῆμα ἄνευ ἐννόμου αἰτίας.

Ἄρθρ. 98ον. Ἡ τῆς αἰτίας τῆς κυριότητος ἀλλαγὴ ἔν τινι πράγματι ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν ἀλλαγὴν αὐτοῦ τοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 99ον. Ὅστις ἐπισπεύδει καὶ βιάζει τι πρὸ τοῦ καιροῦ αὐτοῦ τιμωρεῖται διὰ τῆς στερήσεως ἐκείνου τοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 100ον. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναιρέσῃ ἢ ἀνατρέψῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ τελεσθέν.

ΒΙΒΛΙΟΝ Α'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΟΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ.

(Διαιρεῖται εἰς Πρόλογον καὶ ἑπτὰ τίτλους).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΥΧΡΗΣΤΟΙ ΕΝ ΤΑΙΣ ΠΩΛΗΣΕΣΙ.

Ἄρθρ. 101ον. إيجاب Ἰδζὰπ = Ἐπερώτησις, πρότασις· εἶναι ὁ κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν συναλλαττομένων λεγόμενος λόγος, ἐξ οὗ πηγάζει ἡ μεταβίβασις τῆς κυριότητος.

Ἄρθρ. 102ον. قبول Καπούλ = Παραδοχή· εἶναι ὁ πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος κατὰ δεύτερον ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων λεγόμενος λόγος, δι' οὗ τὸ συνάλλαγμα τελειοῦται.

Ἄρθρ. 103ον. عقد Ἀκδ = Συνάλλαγμα· εἶναι ἡ συνυποχρέωσις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν πράγματός τινος, προκύπτουσα ἐκ τῆς συνυπάρξεως καὶ συνδρομῆς τῆς προτάσεως καὶ τῆς παραδοχῆς, ἤτοι ἐκ τῆς ἀμοιβαίας συναινέσεως.

Ἄρθρ. 104ον. انعقاد Ἰνικὰδ = Σύστασις τοῦ συναλλάγματος· εἶναι ἡ κατὰ νόμον συσχέτισις πρὸς ἀλλήλας τῆς προτάσεως καὶ τῆς παραδοχῆς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναφανῇ σημεῖον ἐνεργείας εἰς τὸ πρᾶγμα, ὅπερ ὑπῆρξεν ἀντικείμενον αὐτῶν.

Ἄρθρ. 105ον. بيع Μπέϊ = Πώλησις· εἶναι ἡ ἀνταλλαγὴ πράγματος πρὸς πρᾶγμα, ἥτις διαιρεῖται εἰς συνεστημένην ἢ συνωμολογημένην καὶ ἀσυνομολόγητον ἢ ἀνυπόστατον.

Ἄρθρ. 106ον. بيع منعقد Μπέϊ μενα'κηδ = Συνεστημένη ἢ συνωμολογημένη πώλησις σημαίνει τὴν μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων συστᾶ-

σαν, ἥτις διαιρεῖται εἰς ἐῤῥωμένην ἢ ἔγκυρον, πλημμελῆ, ἐκτελεστὴν καὶ ἐξηρτημένην.

Ἄρθρ. 107ον. بيع غير مئة Μπέϊ γάϊρι μὲ να'κὴδ=Ἀνυπόστατος ἢ ἀσυνομολόγητος πώλησις· εἶναι πᾶσα ἄκυρος πώλησις.

Ἄρθρ. 108ον. بيع صحيح Μπέϊ σαχὴχ=Ἐῤῥωμένη ἢ ἔγκυρος πώλησις· εἶναι ἡ θεμιτὴ, ἡ κατ' οὐσίαν (κατὰ τὰ συστατικὰ) καὶ προσόντα ἔννομος πώλησις.

Ἄρθρ. 109ον. بيع فاسد Μπέϊ φασὶδ=Πλημμελὴς πώλησις, εἶναι ἡ κατ' οὐσίαν μὲν ἐῤῥωμένη, κατὰ προσόντα δὲ μὴ ὑγιὴς πώλησις· δηλ. ἡ κατ' οὐσίαν μὲν συνεστημένη, ἕνεκα δ' ἐξωτερικῶν τινῶν προσόντων αὐτῆς μὴ οὖσα θεμιτή. (Ἴδε τὸν ἕβδομον τίτλον).

Ἄρθρ. 110ον. بيع باطل Μπέϊ πατὴλ=Ἄκυρος πώλησις· εἶναι ἡ κατ' οὐσίαν μὴ ἐῤῥωμένη πώλησις.

Ἄρθρ. 111ον. بيع موقوف Μπέϊ μεβκοὺφ=Ἐξηρτημένη πώλησις· εἶναι ἐκείνη εἰς ἣν ἀνάγεται τὸ δικαίωμα τρίτου ὡς ἡ πώλησις πράγματός τινος παρὰ τοῦ αὐθαιρέτως κατέχοντος αὐτὸ (ἤτοι ἡ πώλησις ἀλλοτρίου πράγματος).

Ἄρθρ. 112ον. فضولى Φουζουλὶ=Αὐθαίρετος· εἶναι ὁκατέχων τι ἀλλότριον ἄνευ ἐννόμου ἀδείας ἢ δικαιώματος (violentus rei alliene possessor).

Ἄρθρ. 113ον. بيع جائز Μπέϊ ναφὶζ=Ἐκτελεστὴ πώλησις· εἶναι ἐκείνη εἰς ἣν ἀνάγεται τὸ δικαίωμα τρίτου, διαιρουμένη εἰς ἀμετάκλητον καὶ μετακλητὴν, ἢ μὴ ἀκυρώσιμον καὶ ἀκυρώσιμον, (irrévocable καὶ révocable).

Ἄρθρ. 114ον. بيع لازم Μπέϊ λιαζὶμ=Ἀμετάκλητος (irrévocable) πώλησις εἶναι ἐκείνη ἡ ἐκτελεστὴ πώλησις, ἥτις εἶναι ἐλευθέρα παντὸς ἐκλογικοῦ δικαιώματος ἐπιτρέποντος τὴν ἀνατροπὴν αὐτῆς.

Ἄρθρ. 115ον. بيع غير لازم Μπέϊ γάϊρι λιαζὶμ=Μετακλητὴ πώλησις· εἶναι ἐκείνη ἡ ἐκτελεστὴ πώλησις ἐν ᾗ ὁ εἷς ἢ καὶ ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς. (خيار χηιὰρ, ἤτοι τῆς ἀκυρώσεως αὐτῆς ἢ μή).

Ἄρθρ. 116ον. خيار Χηιὰρ=Ἐκλογικὸν δικαίωμα, ἐπιλογή. (Περὶ τῆς ἐπιλογῆς γενήσεται ἐν ἐκτάσει λόγος ἐν ἰδιαιτέρῳ τίτλῳ.)

Ἄρθρ. 117ον. بات ـع Μπέϊ πὰτ=Εἶναι ἡ τελεία πώλησις (1).

Ἄρθρ. 118ον. بالوفا ـع Μπέϊ πὶλ βεφὰ=Πώλησις ἐπὶ πίστει (ἢ ἐξωνήσει)· εἶναι ἡ πώλησις ἐκείνη ἥτις γίνεται ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως ὁ ἀγοραστὴς ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πωλητὴν τὸ πρᾶγμα, ὁψέποτ' ἂν ἐκεῖνος ἤθελεν ἀποδώσει αὐτῷ τὸ τίμημα. Ἡ πώλησις αὕτη ὑπὸ μὲν τὴν ἔποψιν ὅτι ὁ ἀγοραστὴς νέμεται ὡς ἰδιοκτήτης τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς θεμιτὴ, ὑπὸ δὲ τὴν ἔποψιν ὅτι ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται νὰ διαλύσωσιν αὐτὴν θεωρεῖται ὡς πλημμελὴς, καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ εἰς ἄλλον τὸ πρᾶγμα ἐκλαμβάνεται ὡς ὑποθήκη ἢ ἐνεχυρίασις.

Ἄρθρ. 119ον. لاستغلال ـع Μπέϊ πὶλ-ἰστιγλὰλ=Πώλησις τῆς δεσποτείας· εἶναι πώλησις πράγματος, ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅπως ἡ χρῆσις αὐτοῦ μένῃ εἰς τὸν πωλητήν (2).

Ἄρθρ 120ον. ـع Μπέϊ=Πώλησις· ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς διαιρεῖται εἰς τέσσαρα εἴδη:

Εἶδος ά. Εἶναι ἡ πώλησις πράγματος ἀπέναντι ὡρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ· τὸ εἶδος τοῦτο εἶναι τὸ συνηθέστερον τῶν λοιπῶν καὶ διὰ τοῦτο κυρίως ὀνομάζεται πώλησις.

Εἶδος β'. Εἶναι ἡ ἀργυραμοιβὴ, γ'. ἡ ἀνταλλαγὴ καὶ δ'. ἡ ἐπὶ μετρητοῖς προπώλησις (πώλησις ἐλπιζομένου πράγματος).

Ἄρθρ. 121ον. صرف Σὰρφ='Αργυραμοιβή· εἶναι τὸ πωλεῖν χρήματα ἀντὶ χρημάτων, ὅπερ ἐστὶν ἀνταλλάσσειν αὐτά.

Ἄρθρ. 122ον. مقايضة ـع Μπέϊ μὐκαγεζὲ=Πώλησις ἐπ' ἀνταλλαγῇ. 'Ανταλλαγὴ εἶναι ἐκείνη καθ' ἣν ἀνταλλάσσεται πρᾶγμα πρὸς πρᾶγμα ἄνευ μεσολαβήσεως χρημάτων, τὸ ὁποῖον χυδαίως λέγεται τράμπα.

---

(1) Εἶναι ἡ κυρίως λεγομένη ἀγοραπωλησία· ὀνομάζεται δὲ οὕτω κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἐν τοῖς ἄρθρ. 118 καὶ 119 περιγραφομένας.

(2) Περὶ τοῦ ـع بالوفا πέϊ πὶλβεφὰ καὶ ـع لاستغلال πέϊ πὶλ ἰστιγλὰλ ὅρα τὰς σημειώσεις τοῦ β' μέρους τοῦ προλόγου ἄρθρον 3ον καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἄρθρ. 123ον. سلم Σελὲμ = Προπώλησις ἐπὶ μετρητοῖς· εἶναι ἡ πώλησις τοῦ μέλλοντος ἀντὶ τοῦ παρόντος, ἤτοι τὸ νὰ πωλῇ τις τοῖς μετρητοῖς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ παραδώσῃ ἀργότερα (πώλησις ἐλπιζομένου πράγματος).

Ἄρθρ. 124ον. استصناع Ἰστισνὰ' = Παραγγελία· εἶναι τὸ συμφωνεῖν μετά τινος τεχνίτου τὴν κατασκευὴν πράγματός τινος· καὶ ὁ μὲν κατασκευάζων ὀνομάζεται παραγγελιοδόχος ἢ κατασκευαστής, ὁ δὲ κατασκευαζόμενος ἑαυτῷ παραγγελιοδότης, καὶ τὸ πρᾶγμα ἔργον ἢ τεχνούργημα.

Ἄρθρ. 125ον. ملك Μὶλκ = Κτῆμα· λέγεται πᾶν ὅ,τι κέκτηταί τις, εἴτε συγκεκριμένον πρᾶγμα εἴτε οἱονδήποτε εἰσόδημα.

Ἄρθρ. 126ον. مال Μὰλ = Περιουσία (πλοῦτος) λέγεται πᾶν ὅ,τι χρησιμεῦον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν φυσικῶν ἀναγκῶν, θησαυρίζει τις ἵνα μεταχειρισθῇ ἐν ἀνάγκῃ· εἶναι δὲ καὶ κινητὴ καὶ ἀκίνητος.

Ἄρθρ. 127ον. مال متقوم Μάλι μὸυτεκαββὶμ = Λαμβάνεται εἰς δύο σημασίας· κατὰ τὴν μίαν σημαίνει τὸ ἐντὸς συναλλαγῆς πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου. Κατὰ τὴν ἑτέραν σημαίνει τὸ κεκτημένον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐξουσιάζῃ τις· π. χ. ὁ ἰχθὺς ἐν ὅσῳ ὑπάρχει ἐν τῇ θαλάσσῃ δὲν εἶναι πρᾶγμα κεκτημένον οὔτε ἐξουσιάζεται, ἀποκτώμενος ὅμως διὰ τῆς ἁλιείας γίνεται ἐξουσιαστὸς καὶ ἐντὸς συναλλαγῆς (1).

Ἄρθρ. 128ον. منقول Μεγκοὺλ = Κινητὸν, πᾶν οὗ τινος ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μετάθεσις εἶναι δυνατή· λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν χρημάτων, ἐμπορευμάτων, (mern), ζώων καὶ τῶν μετρουμένων καὶ σταθμωμένων πραγμάτων.

Ἄρθρ. 129ον. غير منقول Γάϊρι-μεγκοὺλ = Ἀκίνητον· πᾶν ὅ,τι λέγε-

---

(1) Ὁ οἶνος εἶναι μὲν πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐξουσιάζῃ τις, ἀλλ' εἶναι ἐκτὸς συναλλαγῆς παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις, ἐπειδὴ ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου· χάριν συντομίας, τὸ مال متقوم μάλι μὸυτεκαββὶμ θέλομεν μεταφράζει ἁπλῶς πρᾶγμα ἐντὸς συναλλαγῆς.

ται ἰδιοκτησία, οἷον οἰκία, γαῖαι ὧν ἡ μετατόπισις εἶναι ἀδύνατος.

Ἄρθρ. 130ον. نقود Νουκοὺδ πληθυντ. τοῦ نقد νὰκδ = Χρήματα, εἶναι τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα.

Ἄρθρ. 131ον. عروض Οὐροὺζ πληθυντ. τοῦ عرض ἀρὰζ = Ἐμπορεύματα (mern) εἶναι πᾶν εἶδος ὑφασμάτων καὶ ἄλλων ὁμοίων συγκεκριμένων ἐκτὸς τῶν χρημάτων, τῶν ζώων καὶ τῶν μετρουμένων καὶ σταθμωμένων πραγμάτων.

Ἄρθρ. 132ον. مقدرات Μὲκαδδερὰτ = Ποσότητες· εἶναι τὰ πράγματα τῶν ὁποίων δύναται νὰ ὁρισθῇ τὸ ποσὸν διὰ μετρήσεως, σταθμήσεως, ἀριθμήσεως ἢ καταμετρήσεως· τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ μεκιλὰτ, ἤτοι τὰ μετρούμενα διὰ κοιλοῦ, μεβζουνὰτ σταθμώμενα, ἀδεδιγιὰτ ἀριθμούμενα καὶ μεζρου'ὰτ μετρούμενα διὰ πήχεως.

Ἄρθρ. 133ον. كيلي ومكيل Κεϊλὶ καὶ μεκὶλ = Τὸ μετρούμενον διὰ κοιλοῦ.

Ἄρθρ. 134ον. وزني وموزون Βεζνὶ καὶ μεβζοὺν = Τὸ σταθμώμενον πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 135ον. ذرعي ومذروع Ζερὶ' καὶ μεζροὺ' = Τὸ καταμετρούμενον διὰ τοῦ πήχεως.

Ἄρθρ. 136ον. عددي ومعدود Ἀδεδὶ καὶ μαα'δοὺδ = Τὸ ἀριθμούμενον.

Ἄρθρ. 137ον. محدود Μαχδοὺδ = Περιωρισμένον ἢ περιοριστόν· ἰδιοκτησία, ὁ τῶν συνόρων τῆς ὁποίας ὁρισμὸς εἶναι δυνατός.

Ἄρθρ. 138ον. مشاع Μὲσὰ' = Κοινὸν ἐξ ἀδιανεμήτου, τὸ συγκείμενον ἐκ πολλῶν (ἰδανικῶν) μερίδων = ἐπίκοινον.

Ἄρθρ. 139ον. حصة شايعة Χησσάϊ σαηὰ' = Μερὶς ἐξ ἀδιανεμήτου (ἢ ἰδανικὴ)· ὀνομάζεται οὕτως ἑκάστη τῶν μερίδων ἐξ ὧν σύγκειται πρᾶγμά τι κοινὸν ἐξ ἀδιανεμήτου μεταξὺ πολλῶν.

Ἄρθρ. 140ον. جنس Δζὶνς = Γένος, εἶναι ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα τοῦ ὁποίου τὰ συστατικὰ μέρη δὲν διαφέρουσι πολὺ ἀλλήλων ὡς πρὸς τὴν ἐξ αὐτοῦ σκοπουμένην χρῆσιν.

Ἄρθρ. 141ον. جذاف ومجاذف Δζὶζὰφ καὶ μὶδζαζεφὲ = Συμφωνία καθ' ὁμάδα ἀγνώστου ποσότητος, ἢ πώλησις ὅλῳ τιμήματι (κὸυτουροῦ).

Ἄρθρ. 142ον. حق مرور Χάκκη μὺρούρ = Δικαίωμα διαβάσεως· εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ διαβαίνειν διὰ ξένου κτήματος (κατὰ δουλείανὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον).

Ἄρθρ. 143ον. حق شرب Χάκκη σὺρπ = Δικαίωμα ὑδρεύσεως· τὸ ὡρισμένον ποσὸν ὕδατος, τὸ ὁποῖον δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ τις ἔκτινος ποταμοῦ (κατὰ δουλείαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον).

Ἄρθρ. 144ον. حق مسيل Χάκκη μεσὶλ = Δικαίωμα ἀποχετεύσεως· τὸ δικαίωμα τοῦ ῥίπτειν ἔξω τῆς οἰκίας τὸ νερὸν, ἢ τὸ νὰ στάζωσι τὰ νερὰ τῆς οἰκίας (κατὰ δουλείαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον).

Ἄρθρ. 145ον. مثلي Μισλὶ = Ὁμοιότιμον ἤτοι ἀντικαταστατόν· πρᾶγμα τοῦ ὁποίου ὅμοια ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλούμενα εἰς τὴν αὐτὴν περίπου τιμήν.

Ἄρθρ. 146ον. قيمي Κηγεμὶ = Ποικιλλότιμον ἤτοι μὴ ἀντικαταστατὸν, ἀναυτοκατάστατον, τοῦ ὁποίου ὅμοιον δὲν εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἢ ἐὰν εὑρίσκεται διαφέρει κατὰ τὴν τιμήν.

Ἄρθρ. 147ον. عدديات متقاربة Ἀδεδιγιάτ-ι μὺτεκαριπὲ = Ἀριθμούμενα πρὸς ἄλληλα· εἶναι ἐκεῖνα τὰ ἀριθμούμενα τῶν ὁποίων αἱ μονάδες δὲν διαφέρουσι κατὰ τὴν τιμήν· πάντα ταῦτα εἶναι ἀντικαταστατά.

Ἄρθρ. 148ον. عدديات متفاوتة Ἀδεδιγιάτι μὺτεφαβητὰ = Εἶναι ἐκεῖνα τὰ ἀριθμούμενα τῶν ὁποίων αἱ μονάδες διαφέρουσιν ἀλλήλων κατὰ τὴν τιμὴν, πάντα δὲ ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὰ μὴ ἀντικαταστατὰ (κηγεμιάτ).

Ἄρθρ. 149ον. ركن البيع Ῥὸκν-ὁλ-πέϊ = Στοιχεῖα τῆς πωλήσεως, ἤτοι οὐσία τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως· συνίστανται εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν πράγματος πρὸς πρᾶγμα· ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν ἀνταλλαγὴν δεικνύει ἡ πρότασις καὶ παραδοχὴ δηλ. ἡ τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἀμοιβαία συναίνεσις ὀνομάζονται καὶ αὗται στοιχεῖα τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 150ον. محل البيع Μαχὰλλ-ὁλ-πέϊ = Τὸ τῆς πωλήσεως ἀντικείμενον, ὅπερ λέγεται καί:

Ἄρθρ. 151ον. مبيع Μεπὶ' = Τὸ πωλούμενον πρᾶγμα· εἶναι τὸ συγκεκριμένον ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ μόνον

ἀποβλέπει ἡ σύστασις τοῦ συναλλάγματος, διότι μόνον τὰ πράγματα εἶναι ἀμέσως χρήσιμα καθ' ἑαυτὰ, τὸ δὲ τίμημα εἶναι ἓν ἁπλοῦν μέσον πρὸς ἀνταλλαγὴν ἐκείνων.

Ἄρθρ. 152ον. ثمن Σεμὲν = Τίμημα· εἶναι τὸ ἀντίτιμον τοῦ πωλουμένου πράγματος, οὗτινος ἀπολαμβάνει τις τὴν ἄμεσον χρῆσιν.

Ἄρθρ. 153ον. مسما ثمن Σεμένι μισεμμὰ = Ὠνομασμένον ἢ συνωμολογημένον τίμημα· εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνωμολόγησαν ἀμοιβαίᾳ συναινέσει τὰ δύο μέρη. Τοῦτο δὲ δύναται νὰ ἦναι ἴσον τῇ πραγματικῇ ἀξίᾳ τοῦ πράγματος ἢ καὶ ἀνώτερον ἢ κατώτερον αὐτῆς.

Ἄρθρ. 154ον. قيمت Κηϊμὲτ = Τιμή· εἶναι ἡ πραγματικὴ ἀξία τοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 155ον. مثمن Μισεμμὲν = Ἀντιτετιμημένον πρᾶγμα· εἶναι τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἀντὶ βεβαίου τιμήματος.

Ἄρθρ. 156ον. تأجيل Τεεδζὶλ = Πίστωσις· εἶναι τὸ ἀναβάλλειν τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους εἰς ὡρισμένον τινα χρόνον.

Ἄρθρ. 157ον. تقسيط Τακσὶτ = Πίστωσις εἰς δόσεις· τὸ ἀναβάλλειν τὴν τοῦ χρέους ἀπότισιν εἰς πολλοὺς καὶ ὡρισμένους χρόνους.

Ἄρθρ. 158ον. دين Δεῖν = Χρέος εἶναι τὸ ὀφειλόμενον πρᾶγμα· π. χ. τὸ παρά τινος ὀφειλόμενον χρηματικὸν ποσὸν εἶναι χρέος· ἐπίσης χρέος θεωρεῖται καὶ τὸ μὴ ὑφιστάμενον ὡρισμένον χρηματικὸν ποσὸν, καθὼς καὶ ὡρισμένον τι ποσὸν ἐκ τῶν ὑφισταμένων ἤτοι παρόντων ἢ ἐκ τοῦ ἐμπρὸς κειμένου σωροῦ σίτου πρὸ τοῦ νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ ὅλου.

Ἄρθρ. 159ον. عين Ἄϊν = Οὐσία· εἶναι τὸ ἐνσώματον καὶ συγκεκριμένον πρᾶγμα, τὸ αὐτούσιον.

Π. χ. Ὁ οἶκος, ὁ ἵππος, ἡ καθέκλα καὶ ὁ ἐν τῷ μέσῳ κείμενος σωρὸς σίτου καὶ ποσόν τι χρημάτων εἶναι ἅπαντα οὐσίαι, ἤτοι ἐνσώματα πράγματα.

Ἄρθρ. 160ον. بايع Μπαϊ' = Πωλητὴς· εἶναι ὁ πωλῶν τι· ὁ παρέχων τὸ πρᾶγμα ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ.

Ἄρθρ. 161ον. مشترى Μισὶτερῆ = Ἀγοραστὴς εἶναι ὁ ἀγοράζων τι· ὁ παρέχων τὰ χρήματα ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ.

Ἄρθρ. 162ον. متبايعان Μισὶτεπαγὰν = Συναλλασσόμενοι· εἶναι ὁ

πωλητὴς καὶ ὁ ἀγοραστὴς, οἵτινες καὶ συμβαλλόμενοι ὀνομάζονται.

Ἄρθρ. 163ον. إقالة Ἰκαλὲ=Διάλυσις, ἀνατροπὴ, ἀκύρωσις· τὸ ἀνατρέπειν καὶ ἀκυροῦν τὸ συνάλλαγμα τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 164ον. تغرير Ταγρὴρ=Δόλος, ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων εἰς τὸν ἕτερον γενομένη ἀπάτη.

Ἄρθρ. 165ον. غبن فاحش Γάπνι φαχὴς=Ὑπέρογκος βλάβη· εἶναι ἡ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ πωλουμένου πράγματος ἀπάτη, ἥτις εἰς μὲν τὰ ἐμπορεύματα εἶναι 5%, εἰς τὰ ζῶα 10% καὶ εἰς τὰ κτήματα 200]0 καὶ περιπλέον.

Ἄρθρ. 166ον. قديم Καδὶμ=Ἀρχαϊκὸν, ἢ κατὰ δουλείαν ὑφιστάμενον· πᾶν τοῦ ὁποίου τὴν ἀρχὴν οὐδεὶς ὑπάρχει γινώσκων.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Ο ΤΙΤΛΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΠΕΝΤΕ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 167ον. Ἡ πώλησις συνομολογεῖται διὰ τῆς προτάσεως καὶ τῆς παραδοχῆς.

Ἄρθρ. 168ον. Πρότασις καὶ παραδοχὴ εἶναι αἱ λέξεις, ἃς κατὰ τὸ τοπικὸν ἔθιμον οἱ συμβαλλόμενοι μεταχειρίζονται πρὸς κατάρτισιν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως, αἱ λέξεις, δι' ὧν τελειοῦται ἡ διαπραγμάτευσις καὶ συνίσταται ἡ πώλησις.

Ἄρθρ. 169ον. Διὰ τὴν πρότασιν καὶ παραδοχὴν εἶναι ἐν χρήσει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ παρωχημένος χρόνος.

Π. χ. Ἅμα ὡς ὁ πωλητὴς εἴπῃ: σοὶ ἐπώλησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀντὶ 100 γροσίων, καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἀπαντήσῃ: ἔλαβον αὐτό, εἴτε ὁ ἀγοραστὴς πρῶτον εἴπῃ: ἔλαβον καὶ ἔπειτα ὁ πωλητὴς: ἐπώλησα, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη. Εἰς τὴν πρώτην περίστασιν ἡ λέξις ἐπώλησα εἶναι ἡ πρότασις καὶ ἡ λέξις ἔλαβον ἡ παραδοχὴ· εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίστασιν ἡ λέξις ἔλαβον εἶναι ἡ πρότασις καὶ ἡ λέξις ἐπώλησα ἡ παραδοχή.

Καὶ παρομοίως ἐὰν ὁ πωλητὴς ἀντὶ τοῦ ἐπώλησα εἴπῃ: ἔδωκα, εἴτε σὲ κατέστησα κύριον τοῦ πράγματος, καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἀντὶ τοῦ ἔλαβον εἴπῃ: συγκατετέθην εἴτε ἐδέχθην, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη.

Ἄρθρ. 170ον. Καὶ ἐπειδὴ ὁ τύπος τοῦ ἐνεστῶτος ἔχει πολλάκις μελλοντικὴν σημασίαν τότε μόνον συνίσταται ἡ πώλησις δι' αὐτοῦ, ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι μεταχειρίζωνται αὐτὸν εἰς τὴν σημασίαν

θετικοῦ ἐνεστῶτος, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν εἰς σημασίαν προσδοκωμένου, ὅστις εἶναι εἶδος μέλλοντος.

Ἄρθρ. 171ον. Ἡ πώλησις δὲν συνομολογεῖται διὰ τοῦ μελλοντικοῦ χρόνου θέλω λάβει καὶ θέλω ἀγοράσει ὅστις σημαίνει ἁπλῆν ὑπόσχεσιν.

Ἄρθρ. 172ον. Ἐπίσης δὲν συνίσταται τὸ συνάλλαγμα τῆς πωλήσεως διὰ τῆς προστακτικῆς ὡς: πώλησον καὶ ἀγόρασον.

Ἐν τούτοις συνομολογεῖται διὰ προστακτικῆς σημαινούσης ὡς ἐκ τῆς φορᾶς τοῦ λόγου ἐνεστῶτα ἀναμφιβόλως χρόνον.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς εἴπῃ: πώλησόν μοι τοῦτο ἀντὶ τόσων γροσίων καὶ ὁ πωλητὴς ἀπαντήσῃ: σοὶ τὸ ἐπώλησα, τὸ συνάλλαγμα τῆς πωλήσεως δὲν συνίσταται.

Ἂν ὅμως ὁ πωλητὴς εἴπῃ: λάβε τοῦτο ἀντὶ τόσων γροσίων καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἀπαντήσῃ ἔλαβον αὐτό, ἢ ὁ ἀγοραστὴς εἴπῃ: ἔλαβον καὶ ὁ πωλητὴς ἀπαντήσῃ: λάβε ἢ εἴη σοι ἐπ' ἀγαθῷ (βὰρ χαϊρινὶ γκιὸρ), ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη. Διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ λέξις: λάβε, ἢ εἴη σοι ἐπ' ἀγαθῷ σημαίνει σοὶ ἐπώλησα, λάβε αὐτό.

Ἄρθρ. 173ον. Ὅπως διὰ λόγου, οὕτω καὶ διὰ γραμμάτων δύναται νὰ γείνῃ ἡ πρότασις καὶ ἡ παραδοχή.

Ἄρθρ. 174ον. Καὶ διὰ τοῦ γνωστοῦ νεύματος καὶ σημείου τοῦ βωβοῦ συνομολογεῖται ἡ πώλησις.

Ἄρθρ. 175ον. Ἐπειδὴ ὁ κύριος σκοπὸς τῆς προτάσεως καὶ παραδοχῆς εἶναι ἡ ἀμοιβαία συναίνεσις τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἡ πώλησις συνομολογεῖται καὶ διὰ τῆς ταύτην ἐμφαινούσης ἐμπράκτου ἀνταλλαγῆς.

Αὕτη ὀνομάζεται πώλησις ἔμπρακτος ἢ κατ' ἀνταλλαγήν.

Π. χ. Ἂν ἄνευ τινὸς διαπραγματεύσεως ὁ ἀγοραστὴς δώσῃ χρήματα τῷ ἀρτοπώλῃ καὶ οὗτος ἀνταποδώσῃ αὐτῷ ἄρτον, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη.

Καὶ πάλιν ἂν ὁ ἀγοραστὴς δώσῃ χρήματα καὶ λάβῃ ἕνα ὑδροπέπονα καὶ ὁ πωλητὴς σιωπήσῃ, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη. Καὶ παρομοίως ἂ. ὁ ἀγοραστὴς δώσῃ ἐπὶ σκοπῷ ἀγορᾶς σίτου τῷ

σιτοπώλῃ πέντε χρυσᾶ νομίσματα καὶ ἐρωτήσῃ αὐτὸν, πόσον πωλεῖ τὸν σῖτον τοῦτον καὶ ἐκείνου ἀποκριθέντος ἑνὸς νομίσματος τὸ κοιλὸν, σιωπήσῃ ὁ ἀγοραστὴς καὶ ἔπειτα ὁ πωλητὴς προσθέσῃ: αὔριον σοὶ τὸν δίδω, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη, μολονότι δὲν ἐξεφράσθη μεταξὺ αὐτῶν πρότασις καὶ παραδοχή. Ὥστε τὴν ἐπιοῦσαν ἂν τὸ κοιλὸν ἀναβῇ εἰς ἓν καὶ ἥμισυ χρυσοῦν νόμισμα, ὁ πωλητὴς εἶναι ἠναγκασμένος νὰ τὸ δώσῃ εἰς τὴν τιμὴν ἑνὸς νομίσματος, καὶ ἂν πάλιν τοὐναντίον καταβῇ ἡ τοῦ σίτου τιμὴ, ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὸ νὰ λάβῃ τὸν σῖτον ἐκεῖνον εἰς τὴν προτέραν του τιμήν.

Παρομοίως ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς εἴπῃ: ζύγισόν μοι τόσων γροσίων κρέας ἀπὸ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ ζώου, καὶ ὁ κρεωπώλης κόψῃ καὶ ζυγίσῃ, ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὸ νὰ τὸ λάβῃ.

Ἄρθρ. 176ον. Ἐὰν μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως γείνῃ νέα πάλιν διαπραγμάτευσις πρὸς μεταβολὴν, ἤτοι αὔξησιν ἢ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος, ἰσχύει τὸ δεύτερον συνάλλαγμα.

Π. χ. Ἐὰν συνομολογηθείσης τῆς πωλήσεως πράγματός τινος ἐπὶ τιμήματι ἑκατὸν γροσίων γείνῃ ἀκολούθως νέα διαπραγμάτευσις καὶ συνομολογηθῇ τὸ τίμημα ἑνὸς ἑκατογρόσου φλωρίου, ἢ ἑκατὸν δέκα, ἢ ἐννενήκοντα γροσίων, τὸ δεύτερον τοῦτο συνάλλαγμα ἰσχύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ (ΟΜΟΙΟΤΗΤΟΣ) ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 177ον. Ὅ,τι καὶ δι' οὑτινος τρόπου ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων προτείνῃ πρὸς πώλησιν, ἀνάγκη ἵνα καὶ ὁ ἕτερος παραδεχθῇ ἀπαράλλακτα αὐτό.

Δὲν ἔχει δὲ τὸ δικαίωμα νὰ χωρίσῃ τὸ πωλούμενον ἢ τὸ τίμημα αὐτοῦ.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς εἴπῃ τῷ ἀγοραστῇ: σοὶ ἐπώλησα τοῦτο τὸ ὕφασμα δι' 100 γρ. καὶ ὁ ἀγοραστὴς δεχθῇ οὕτω, λαμβάνει ὅλον τὸ ὕφασμα δι' 100 γρόσια.

Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ νὰ λάβῃ τὸ ὕφασμα τοῦτο ἢ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ διὰ 50 γρόσια.

Καὶ παρομοίως εἰπόντος τοῦ πωλητοῦ: σοὶ ἐπώλησα τὰ δύο ταῦτα ζῶα ἀντὶ 3,000 γροσίων, ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δεχθῇ, λαμβάνει τὰ δύο ζῶα διὰ 3,000 γρόσια, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὸ ἕν διὰ 1500 γρόσια.

Ἄρθρ. 178ον. Ἀρκεῖ ἡ ἐξ ὑπακοῆς συνδρομὴ (ὁμοιότης) τῆς προτάσεως καὶ τῆς παραδοχῆς.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς εἴπῃ: σοὶ ἐπώλησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀντὶ 1000 γροσίων καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἀπαντήσῃ: ἐδέχθην αὐτὸ ἀντὶ 1500 γροσίων, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη ἐπὶ 1000 γροσίων.

Ἀλλ' ἂν ἐν τῇ ὁμηγύρει ἐκείνῃ ὁ πωλητὴς δεχθῇ τὸ περιπλέον, ἀνάγκη ὅπως δοθῶσι καὶ ἐκεῖνα τὰ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ προστεθέντα πεντακόσια γρόσια.

Καὶ παρομοίως ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς εἴπῃ: ἔλαβον τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀντὶ 1000 γροσίων καὶ ὁ πωλητὴς ἀπαντήσῃ: σοὶ τὸ ἔδωκα ἀντὶ 800, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη καὶ ἀνάγκη ἵνα ἐκπεσθῶσι τὰ διακόσια γρόσια.

Ἄρθρ. 179ον. Ἂν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων ὀνομάζων χωριστὰ καὶ διακεκριμένως τὸ τίμημα διαφόρων πραγμάτων προτείνῃ τὴν πώλησιν αὐτῶν ὅλων ὁμοῦ, ὁ ἕτερος δεχόμενος τὴν συμφωνίαν ταύτην δύναται νὰ λάβῃ ὅλον τὸ πωλούμενον ἀνθ' ὅλου τοῦ τιμήματος. Δὲν ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ χωρίσῃ τὴν ὁμάδα ἐκείνην καὶ λάβῃ ἐξ αὐτῆς ὁποιονδήποτε μέρος θέλῃ, καταβάλλων τὸ δηλωθὲν τίμημα αὐτοῦ.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς εἴπῃ: σοὶ ἐπώλησα τὰ δύο ταῦτα ζῶα διὰ τρεῖς χιλ. ἤτοι τοῦτο διὰ 1000 γρόσια καὶ ἐκεῖνο διὰ 2000, εἴτε ἕκαστον αὐτῶν διὰ 1500 γρ. ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ λάβῃ ταῦτα διὰ τρεῖς χιλιάδας γρόσια.

Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὁπότερον αὐτῶν θέλῃ μὲ τὴν δηλωθεῖσαν τιμὴν αὐτοῦ.

Καὶ παρομοίως ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς εἴπῃ: σοὶ ἐπώλησα τὰ τρία ταῦτα ὑφάσματα δι' 100 γρ. ἕκαστον καὶ ὁ πωλητὴς ἀπαντήσῃ: ἐδέχθην τὸ ἓν ὕφασμα δι' 100 γρ. ἢ τὰ δύο διὰ 200, ἡ πώλησις δὲν εἶναι συνωμολογημένη.

Ἄρθρ. 180ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων ὀνομάζων μίαν πρὸς μίαν τὰς τιμὰς διαφόρων πραγμάτων προτείνῃ ἰδιαιτέραν δι' ἕκαστον αὐτῶν πώλησιν καὶ ὁ ἕτερος δεχθῇ ὁποιονδήποτε ἐγκρίνῃ ἐκ τῶν πραγμάτων τούτων ἀντὶ τοῦ ὀνομασθέντος τιμήματος αὐτοῦ, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς ὀνομάζων καὶ ὁρίζων τὰς τιμὰς διαφόρων πραγμάτων πωλουμένων καὶ ἐπαναλαμβάνων τὴν λέξιν ἐπώλησα εἴπῃ: τοῦτο σοὶ τὸ ἐπώλησα διὰ χίλια γρ. καὶ ἐκεῖνο διὰ δύο χιλιάδας, τότε ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ παραδεχθῇ καὶ λάβῃ μὲ τὸ ὀνομασθὲν αὐτοῦ τίμημα τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο τούτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΟΜΗΓΥΡΕΩΣ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 181ον. Ὁμήγυρις τῆς πωλήσεως εἶναι ἡ συνέντευξις, ἥτις γίνεται πρὸς διαπραγμάτευσιν.

Ἄρθρ. 182ον. Ἐν τῇ ὁμηγύρει τῆς πωλήσεως ἀμφότερα τὰ συναλλαττόμενα μέρη ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγένετο ἡ πρότασις μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς ὁμηγύρεως.

Π. χ. Ἐὰν ἐν τῇ ὁμηγύρει τῆς πωλήσεως εἷς τῶν συμβαλλομένων ἀπευθύνῃ εἰς τὸν ἕτερον πρότασιν πωλήσεως, λέγων: τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἐπώλησα ἢ ἠγόρασα ἀντὶ τόσων γροσίων, ὁ δὲ ἕτερος δὲν ἀπαντήσῃ μὲν ἀμέσως: ἠγόρασα ἢ ἐπώλησα, ἀλλὰ παραδεχθῇ τὴν πώλησιν μεθ' ἱκανὴν ὥραν ἐν τῇ αὐτῇ ὁμηγύρει πάλιν,

ἡ πώλησις θεωρεῖται συνωμολογημένη, οὐδόλως δὲ βλάπτει ἂν ἡ ὁμήγυρις διήρκεσε πολὺ, ἢ ἂν μεταξὺ τῆς προτάσεως καὶ τῆς παραδοχῆς παρενέπεσεν ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα.

Ἄρθρ. 183ον. Ἐὰν μετὰ τὴν πρότασιν καὶ πρὸ τῆς παραδοχῆς τὸ ἕτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν προφέρῃ λόγον τινὰ ἢ κάμῃ κίνημά τι δεικνῦον τὴν μὴ συναίνεσίν του, ἡ πρότασις εἶναι ἄκυρος καὶ δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ αὐτὴν πλέον ὁ ἕτερος.

Π. χ. Ἐὰν ἀφοῦ ὁ εἷς τῶν συναλλασσομένων εἴπῃ: ἐπώλησα ἢ ἠγόρασα, ὁ ἕτερος ἐνασχοληθῇ εἰς ἄλλο ἔργον ἢ εἰς ἄλλην ὁμιλίαν, ἡ πρότασις εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ πώλησις δὲν συνομολογεῖται ἐὰν ἀκολούθως παραδεχθῇ αὐτήν.

Ἄρθρ. 184ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων κάμῃ πρότασιν πωλήσεως καὶ πρὶν ἢ παραδεχθῇ αὐτὴν ὁ ἕτερος, ἀποσύρῃ τὴν πρότασίν του, ἡ πρότασις αὕτη καθίσταται ἄκυρος καὶ ἡ πώλησις δὲν συνίσταται ἐὰν ἀκολούθως παραδεχθῇ αὐτὴν ὁ ἕτερος.

Π. χ. Ἐὰν εἰπὼν ὁ πωλητής: ἐπώλησα ἀντὶ τόσων γροσίων τοῦτο τὸ ἐμπόρευμα, πρὶν ἢ ὁ ἀγοραστὴς ἀπαντήσῃ: παρεδέχθην αὐτό, ἀποσύρῃ τὴν πρότασίν του, ἡ πώλησις δὲν θεωρεῖται συνωμολογημένη καὶ ἂν ἀκόμη ἀκολούθως ὁ ἀγοραστὴς δώσῃ τὴν συναίνεσίν του διὰ τῆς παραδοχῆς.

Ἄρθρ. 185ον. Ὅταν ἐπαναλαμβάνεται ἡ πρότασις πρὸ τῆς ἐκφωνήσεως τῆς παραδοχῆς, τότε ἡ δευτέρα πρότασις ἀκυροῖ τὴν πρώτην καὶ μόνη ἐκείνη θεωρεῖται ἔγκυρος.

Π. χ. Ἐὰν ἀφοῦ ὁ πωλητὴς εἴπῃ: ἐπώλησα τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἀντὶ 100 γροσίων, μεταμεληθῇ ἀκολούθως καὶ πρὶν ἢ δώσῃ τὴν συναίνεσίν του ὁ ἀγοραστὴς, προσθέσῃ ὅτι ἐπώλησεν αὐτὸ ἀντὶ 120 γροσίων, καὶ ὁ ἀγοραστὴς παραδεχθῇ τὴν πρότασιν, ἡ πρώτη πρότασις θεωρεῖται ἄκυρος καὶ ἡ πώλησις συνομολογεῖται ἐπὶ 120 γροσίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟ ΟΡΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 186ον. Ἔγκυρος εἶναι (ἔῤῥωται) ἡ πώλησις ἡ συνοδευομένη ὑπὸ ὅρου τινὸς ἀποτελοῦντος ἓν τῶν οὐσιωδῶν προσόντων αὐτῆς, καὶ ὁ συνοδεύων αὐτὴν ὅρος εἶναι ἰσχυρός.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς πωλήσῃ πρᾶγμά τι ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ κρατήσῃ αὐτὸ πλησίον του μέχρι τῆς παραλαβῆς τοῦ τιμήματος, ὁ ὅρος οὗτος δὲν βλάπτει τὴν πώλησιν, ἀλλὰ μᾶλλον παριστάνει ἓν τῶν ἀπαραιτήτων προσόντων τῆς συστάσεως τοῦ συναλλάγματος.

Ἄρθρ. 187ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ πώλησις ἡ συνομολογουμένη ὑπὸ ὅρον ἐνισχύοντα ἓν τῶν ἀπαραιτήτων προσόντων τῆς συστάσεως αὐτῆς καὶ ὁ τοιοῦτος ὅρος εἶναι ἰσχυρός.

Π. χ. Ὅταν πωλήσῃ τις ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ παραχωρηθῇ ὡς ἐνέχυρον ἢ ὑποθήκη τὸ δεῖνα πρᾶγμα, ἢ νὰ τῷ δοθῇ ἐγγυητὴς ὁ δεῖνα ἄνθρωπος, ἡ τοιαύτη πώλησις εἶναι ἔγκυρος καὶ ὁ ὅρος ἰσχυρός.

Ὁ πωλητὴς μάλιστα δύναται νὰ ἀκυρώσῃ εἰς τοιαύτην περίστασιν τὴν πώλησιν, ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δὲν τηρήσῃ τοὺς ὅρους τούτους, διότι οὗτοι ἐξησφάλιζον τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ἥτις εἶναι ἓν τῶν ἀπαραιτήτων συστατικῶν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 188ον. Ἐπίσης ἔγκυρος εἶναι ἡ πώλησις ἡ συνομολογουμένη ὑπὸ ὅρον συνήθη καὶ ὡς ἔθιμον καταστάντα ἐν τῇ πόλει καὶ ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἰσχυρός.

Π. χ. Ἡ πώλησις μηλωτῆς (γούνας) ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἐσωῤῥάψῃ αὐτὴν εἰς τὸ κάλυμμα ὁ πωλητὴς, κλειδωνιᾶς ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ προσηλώσῃ αὐτὴν εἰς τὴν θέσιν της, ἢ ἐσχισμένου φορέματος ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ ἐπιῤῥάψῃ αὐτὸ, εἶναι ἔγκυρος καὶ ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ τηρήσῃ τὴν συμφωνίαν ταύτην.

Ἄρθρ. 189ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ πώλησις ἡ συνομολογουμένη ὑπὸ ὅρον μὴ ὠφελοῦντα τὸν ἕτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἀλλ' ὁ ὅρος οὗτος εἶναι πλημμελής.

Π. χ. Ὅταν πωλήσῃ τις ζῶον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ μεταπωλήσῃ αὐτὸ ὁ ἀγοραστὴς εἰς ἕτερον ἢ νὰ ἐκβάλῃ αὐτὸ εἰς βοσκὴν, ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος, ὁ δὲ ὅρος παραλείπεται ὡς ἄκυρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ Η ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 190ον. Οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως νὰ διαλύσωσιν αὐτὴν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν συναινέσει.

Ἄρθρ. 191ον. Καὶ ἡ διάλυσις γίνεται διὰ προτάσεως καὶ παραδοχῆς ὡς ἡ πώλησις.

Π. χ. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων εἴπῃ: διέλυσα, ἢ ἠκύρωσα, ἢ ἀνέτρεψα τὴν πώλησιν καὶ ὁ ἕτερος ἀπαντήσῃ: ἐδέχθην, εἴτε ὁ μὲν εἷς αὐτῶν εἴπῃ: διάλυσον τὴν πώλησιν, ὁ δὲ ἕτερος ἀπαντήσῃ: διέλυσα αὐτὴν, ἡ διάλυσις εἶναι ἔγκυρος, δηλ. ἡ πώλησις ἀκυροῦται.

Ἄρθρ. 192ον. Καὶ διὰ τῆς τόπον προτάσεως καὶ παραδοχῆς ἐπεχούσης ἀνταλλαγῆς γενομένη ἡ διάλυσις εἶναι ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 193ον. Ὡς ἐν τῇ πωλήσει οὕτω καὶ ἐν τῇ διαλύσει ἀπαιτεῖται ἑνότης ὁμηγύρεως.

Δηλ. ἡ παραδοχὴ πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ ἐν τῇ αὐτῇ ὁμηγύρει ἐν ᾗ ἐγένετο ἡ πρότασις· ἄλλως ἐὰν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων εἴπῃ: ἀνέτρεψα τὴν πώλησιν, ὁ δὲ ἕτερος δὲν ἐκφράσῃ τὴν παραδοχήν του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμηγύρεως καὶ διαλυθῇ αὕτη, ἢ ἐὰν τὸ ἓν τῶν δύο μερῶν δείξῃ τι σημεῖον ἀπονεύσεως, ἡ μετὰ ταῦτα παραδοχὴ τοῦ ἑτέρου δὲν ὠφελεῖ.

Ἄρθρ. 194ον. Ἐν καιρῷ τῆς διαλύσεως τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ εὑρίσκηται εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ. Ὅθεν ἐὰν αὐτὸ ἦναι ἀπωλεσμένον, ἡ διάλυσις δὲν εἶναι ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 195. Ἐὰν μέρη τοῦ πωλουμένου ἀπολεσθῶσιν, ἡ διάλυσις ἐπιτρέπεται εἰς τὰ μένοντα.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς πωλήσῃ τὸν ἀγρόν του μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ σπαρτοῦ, καὶ ἀφοῦ θερίσῃ τὸ σπαρτὸν ὁ ἀγοραστὴς, διαλύσωσι τὴν πώλησιν, ἡ διάλυσις εἶναι ἔγκυρος, ἐκπιπτομένου ἀπὸ τοῦ τιμήματος τοῦ εἰς τὸ σπαρτὸν ἀναλογοῦντος μέρους.

Ἄρθρ. 196ον. Ἡ τοῦ τιμήματος ἀπώλεια δὲν ἐμποδίζει τὸ κῦρος τῆς διαλύσεως.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ο ΤΙΤΛΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΤΩι ΠΩΛΟΥΜΕΝΩι ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΩΛΟΥΜΕΝΟΥ.

Ἄρθρ. 197ον. Ἀνάγκη ὅπως τὸ πωλούμενον πρᾶγμα ὑπάρχῃ.

Ἄρθρ. 198ον. Ἀνάγκη ὅπως τοῦ πωλουμένου ἡ παράδοσις ἦναι δυνατή.

Ἄρθρ. 199ον. Ἀνάγκη ὅπως τὸ πωλούμενον πρᾶγμα ἦναι ἐντὸς συναλλαγῆς (μάλι μὲ τεκαββίμ, ἄρθρ. 127).

Ἄρθρ. 200ον. Ἀνάγκη ὅπως τὸ πωλούμενον ἦναι γνωστὸν τῷ ἀγοραστῇ.

Ἄρθρ. 201ον. Ἡ τοῦ πωλουμένου γνῶσις παράγεται διὰ τῆς περιγραφῆς τῆς καταστάσεως καὶ τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ, αἵτινες διακρίνουσιν αὐτὸ ἀπὸ τὰ ἄλλα.

Π. χ. Ἐὰν εἴπῃ τις: ἐπώλησα τόσα κοιλὰ σίτου σκληροῦ,

ἢ τὸ γήπεδον τὸ ὁριζόμενον διὰ τῶν δεῖνα ἢ δεῖνα συνόρων, τὸ πωλούμενον εἶναι γνωστὸν καὶ ἡ πώλησις ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 202ον. Ἐὰν τὸ πωλούμενον ἦναι παρὸν ἐν τῇ ὁμηγύρει τῆς πωλήσεως ἀρκεῖ ἓν δεικτικὸν σημεῖον.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς εἴπῃ: ἐπώλησα τοῦτο τὸ ζῶον, καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἰδὼν δεχθῇ, ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 203ον. Ἀρκεῖ τὸ πωλούμενον πρᾶγμα νὰ ἦναι γνωστὸν παρὰ τῷ ἀγοραστῇ καὶ τότε δὲν εἶναι χρεία ἄλλης παραστάσεως καὶ περιγραφῆς.

Ἄρθρ. 204ον. Τὸ πωλούμενον ὁρίζεται μὲ τὸν κατὰ τὴν συμφωνίαν γινόμενον χαρακτηρισμόν.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς προσδιορίζων διὰ δεικτικοῦ ἢ ἄλλου σημείου εἴπῃ: σοὶ ἐπώλησα τοῦτο τὸ ὡρολόγιον, καὶ ὁ ἀγοραστὴς δεχθῇ, ἀνάγκη ὅπως ὁ πωλητὴς δώσῃ αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ὡρολόγιον· δὲν δύναται δὲ νὰ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ νὰ δώσῃ ἕτερον ἐκ τοῦ εἴδους ἐκείνου τοῦ συμπεφωνημένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΤΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΠΩΛΗΣΙΣ ΚΑΙ ΤΙΝΩΝ ΟΥΧΙ.

Ἄρθρ. 205ον. Ἡ πώλησις πράγματος ἀνυπάρκτου εἶναι ἄκυρος.

Π. χ. Δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τις τὸν καρπὸν δένδρου πρὶν ἀκόμη οὗτος ἀναφανῇ.

Ἄρθρ. 206ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ πώλησις καρποῦ εὑρισκομένου ἐπὶ τοῦ δένδρου καὶ ἀναφανέντος ἐντελῶς, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ἂν ἦναι ὥριμος ἢ ἄωρος.

Ἄρθρ. 207ον. Ὅταν ὁ καρπὸς, ἢ τὰ ἄνθη, ἢ τὰ φύλλα, ἢ τὰ λαχανικὰ τὰ ὁποῖα ἀναφαίνονται κατ' ὀλίγον καὶ ἀλληλοδιαδόχως, ἀναφανῶσι κατὰ μέρος, τότε μετ' αὐτῶν δύνανται νὰ πωληθῶσι καὶ τὰ μὴ ἀναφανέντα ἔτι καὶ ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 208ον. Ἐὰν πρᾶγμά τι πωληθῇ ἀφοῦ ὁρισθῇ τὸ εἶδος

αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν πώλησιν ἀνακαλυφθῇ, ὅτι ἀνήκει εἰς ἄλλο τοῦ ὁρισθέντος εἶδος, ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς πωλήσῃ ὕελον ἀντὶ ἀδάμαντος ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 209ον. Ἡ πώλησις πράγματος, οὗτινος ἡ παράδοσις εἶναι ἀδύνατος καὶ ἀπραγματοποίητος, εἶναι ἄκυρος.

Π. χ. Ἄκυρος εἶναι ἡ πώλησις πλοίου βυθισμένου ἐν τῇ θαλάσσῃ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξαγωγὴ εἶναι ἀδύνατος, καὶ ζώου δραπετεύσαντος, οὗτινος ἡ σύλληψις εἶναι ἐπίσης ἀδύνατος.

Ἄρθρ. 210ον. Ἡ πώλησις πράγματος τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει παρὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἡ δι' αὐτοῦ ἀγορὰ ἑτέρου πράγματος εἶναι ἄκυρος.

Π. χ. Ἡ πώλησις θνησιμαίου, ἢ ἐλευθέρου ἀνθρώπου καὶ ἡ ἀγορὰ ἑτέρου πράγματος δι' αὐτῶν εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 211ον. Ἄκυρος εἶναι ἡ πώλησις τοῦ ἐκτὸς συναλλαγῆς πράγματος (μάλι γάϊρι μὲτεκαββὶμ, ἄρθρ. 127).

Ἄρθρ. 212ον. Ἄκυρος εἶναι ἐπίσης ἡ ἀγορὰ πράγματός τινος δι' ἑτέρου πράγματος ἐκτὸς συναλλαγῆς κειμένου.

Ἄρθρ. 213ον. Ἡ πώλησις ἀγνώστου πράγματος εἶναι πλημμελής.

Π. χ. Ὅταν ὁ πωλητὴς εἴπῃ τῷ ἀγοραστῇ: σοὶ ἐπώλησα ὅλα τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ἔχω ἀντὶ τόσων γροσίων καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἀπαντήσῃ, ὅτι ἠγόρασεν αὐτὰ, ἐὰν τὰ πράγματα ταῦτα ὦτιν ἄγνωστα τῷ ἀγοραστῇ, ἡ πώλησις εἶναι πλημμελής.

Ἄρθρ. 214ον. Ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις γνωστῆς τινος μερίδος κτήματος κοινοῦ ἐξ ἀδιανεμήτου, οἷον τοῦ ἡμίσεως, ἢ τοῦ τρίτου, ἢ τοῦ δεκάτου αὐτοῦ, πρὶν ἢ τὸ κτῆμα χωρισθῇ κατὰ τὰς ἐξ ὧν σύγκειται μερίδας.

Ἄρθρ. 215ον. Δύναταί τις νὰ πωλήσῃ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ ἐξ ἀδιανεμήτου μερίδα χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν τοῦ κοινωνοῦ του.

Ἄρθρ. 216ον. Μετὰ τῆς γῆς συμπωλοῦνται καὶ τὰ δικαιώματα διαβάσεως, ὑδρεύσεως καὶ διαῤῥοῆς καὶ μετὰ τοῦ αὔλακος πωλεῖται καὶ τὸ δι' αὐτοῦ ῥέον ὕδωρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΚΑΘ ΟΥΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΠΩΛΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

Ἄρθρ. 217ον. Ἡ πώλησις τῶν μετρουμένων, σταθμωμένων καὶ ἀριθμουμένων γινομένη καθ' ὁμάδα ἀβεβαίου ποσότητος (ὅλῳ τιμήματι) εἶναι ἐπίσης ἔγκυρος ὡς καὶ ὅταν γίνηται διὰ κοιλοῦ, στάθμης, ἀριθμήσεως καὶ πήχεως.

Π. χ. Ἐὰν πωλήσῃ τις ὅλῳ τιμήματι ἕνα σωρὸν σίτου, ἢ ἀχύρου, ἢ ὀπτῶν πλίνθων (τούβλων), ἢ ἐν φορτίον πραγματειῶν, ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 218ον. Ἐὰν πωλήσῃ τις τὰ γεννήματα μετρῶν αὐτὰ δι' ὡρισμένου τινὸς μέτρου ἢ ζυγίζων δι' ὡρισμένου λίθου, ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἦναι γνωστὸν τὸ ποσὸν ἐκείνου τοῦ μέτρου, ἢ πόσας ὀκάδας καὶ δράμια ζυγίζει ὁ λίθος.

Ἄρθρ. 219ον. Πᾶν ὅ,τι ἐπιτρέπεται νὰ πωληθῇ ἰδιαιτέρως, ἐπιτρέπεται καὶ νὰ ἐξαιρεθῇ ἀπὸ τοῦ πωλουμένου.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς πωλήσῃ τὸν καρπὸν δένδρου ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μείνωσιν αὐτῷ τόσαι ὀκάδες ἐξ αὐτοῦ, ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 220ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ ἐν ὁμάδι πώλησις τῶν ποσοτήτων (ὅρα ἄρθ. 132) ὅταν γίνεται προσδιοριζομένου τοῦ τιμήματος ἑκάστης τῶν μονάδων αὐτῶν.

Π. χ. Δύναται νὰ πωλήσῃ τις ἕνα σωρὸν σίτου, ἢ ἓν πλοιάριον ξύλων, ἢ μίαν ἀγέλην προβάτων, ἢ ἓν κομμάτιον ἐριούχου ὁλόκληρα πρὸς τόσα τὸ κοιλὸν, ἢ τὸ ζύγιον, ἢ τὴν ὀκᾶν, ἢ τὸ πρόβατον, ἢ τὸν πῆχυν.

Ἄρθρ. 221ον. Τὰ περιοριστὰ κτήματα πωλοῦνται κατὰ πήχεις ἢ στρέμματα καθὼς καὶ διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ὁροθεσίων αὐτῶν.

Ἄρθρ. 222ον. Ἐφ' ὁποίου ποσοῦ συστῇ τὸ συνάλλαγμα τῆς πωλήσεως ἐπ' ἐκείνου μόνον ἰσχύει.

Ἄρθρ. 223ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ πώλησις ἀθροίσματός τινος ἐκ τῶν κοιλομετρουμένων, τῶν ἀντικαταστατῶν ἀριθμουμένων καὶ ἐκείνων ἐκ τῶν σταθμωμένων τὰ ὁποῖα δὲν βλάπτονται χωριζόμενα, γινομένη εἴτε διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ τιμήματος ὁλοκλήρου τοῦ ἀθροίσματος διὰ μιᾶς (ὅλῳ τιμήματι) εἴτε διὰ συνομολογήσεως τιμήματος δι' ἕκαστον κοιλὸν, ἢ ἀριθμὸν, ἢ μέτρον.

Καὶ ἂν κατὰ τὴν παράδοσιν τὸ ἄθροισμα εὑρεθῇ ἀνελλειπὲς, ἡ πώλησις εἶναι ἀμετάκλητος. Ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ ἐλλειπὲς, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν δυνάμενος νὰ διαλύσῃ τὴν πώλησιν, ἢ ἂν θέλῃ, νὰ λάβῃ αὐτὸ πληρόνων τὸ ἀνάλογον μέρος ἐκ τοῦ δι' ὅλων τὸ ἄθροισμα συνομολογηθέντος τιμήματος.

Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ περιπλέον, τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν πωλητήν.

Π. χ. Ὅταν πωλήτῃ τις ἀθρόως ἕνα σωρὸν σίτου ὡς συγκείμενον ἐκ 50 κοιλῶν ἀντὶ 500 γροσίων, ἢ πάλιν ὡς συγκείμενον ἐκ 50 κοιλῶν ἀλλὰ πρὸς 10 γρόσια τὸ κοιλὸν, ἐὰν μὲν τὰ κοιλὰ εὑρεθῶσι σωστὰ κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡ πώλησις εἶναι ἀμετάκλητος, ἐὰν δὲ εὑρεθῶσι μόνον 45 κοιλὰ, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν· δηλαδὴ δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν πώλησιν ἢ, ἂν θέλῃ, νὰ λάβῃ τὰ 45 κοιλὰ ἀντὶ 450 γροσίων· ἂν δὲ εὑρεθῶσι περισσότερα, τὸ περιπλέον ἀνήκει τῷ πωλητῇ.

Καὶ παρομοίως ἐὰν καλάθιον πλῆρες ὠῶν πωληθῇ ὡς περιέχον 100 ὠὰ ἀντὶ 50 γροσίων ὅλα ὁμοῦ, ἢ πρὸς 20 παρ. ἕκαστον τῶν ὠῶν καὶ κατὰ τὴν παράδοσιν εὑρεθῶσιν 90, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν νὰ διαλύσῃ τὴν πώλησιν ἢ νὰ λάβῃ τὰ 90 ὠὰ διὰ 45 γρ.· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν 110, τὰ περιπλέον 10 ὠὰ ἀνήκουσιν εἰς τὸν πωλητήν.

Ἡ αὐτὴ διάταξις ἰσχύει καὶ εἰς τὴν πώλησιν βαρελλίου πλήρους ἐλαίου πωλουμένου ὡς περιέχοντος 100 ὀκάδας.

Ἄρθρ. 224ον. Ὅταν δηλώσῃ τις τὸ ποσὸν ὁμάδος σταθμωμένων πραγμάτων ἐκ τοῦ εἴδους ἐκείνων τῶν ὁποίων βλάπτεται ἡ ἀξία ὅταν διαχωρισθῶσι, καὶ πωλήσῃ τὴν ὁμάδα ταύτην προσδιορίζων τὸ τίμημα αὐτῆς, κατὰ δὲ τὴν παράδοσιν ἀνακαλυφθῇ, ὅτι τὸ ποσὸν εἶναι ἐλλειπὲς, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν ν' ἀκυρώσῃ

τὴν πώλησιν, ἢ νὰ κρατήσῃ τὴν ὁμάδα ταύτην, ὡς ἔχει, πληρόνων ὁλόκληρον τὸ συνομολογηθὲν τίμημα. Ὅταν δὲ ἡ ὁμὰς ἀποτελῇ ποσὸν ἀνώτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ δηλωθέντος, τὸ πλεόνασμα τοῦτο ἀνήκει τῷ ἀγοραστῇ, ὁ δὲ πωλητὴς δὲν δικαιοῦται νὰ ἀνατρέψῃ τὴν πώλησιν.

Π. χ. Ἐὰν πωληθῇ ἀδάμας ἀντὶ 20,000 γρ. ὡς ὢν δῆθεν 5 κηρατίων καὶ ἀκολούθως γίνῃ γνωστὸν ὅτι δὲν εἶναι εἰμὴ $4\,^1/_2$ κηρατίων, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται ἂν θέλῃ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸν ἀδάμαντα, ἢ νὰ κρατήσῃ αὐτὸν πληρόνων ὁλόκληρον τὸ συνομολογηθὲν τίμημα τῶν 20,000 γροσίων. Ἐὰν ὅμως ἀνακαλυφθῇ ὅτι ὁ ἀδάμας εἶναι $5\,^1/_2$ κηρατίων, ὁ πωλητὴς δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὅπως τῷ ἐπιστραφῇ, ἀλλὰ κρατεῖ αὐτὸν ὁ ἀγοραστὴς ἀντὶ 20,000 γροσίων.

Ἄρθρ. 225ον. Ὅταν δηλώσῃ τις τὸ ποσὸν μιᾶς ὁμάδος σταθμωμένων πραγμάτων ἐκ τοῦ εἴδους ἐκείνων τῶν ὁποίων βλάπτεται ἡ ἀξία ὅταν διαχωρισθῶσιν, ὁρίζων συγχρόνως τὸ τίμημα μιᾶς ἑκάστης τῶν ἐξ ὧν σύγκειται ἡ ὁμὰς μονάδων ἰδιαιτέρως καὶ οὕτω πωλήσῃ τὴν ὁμάδα, μετὰ δὲ τὴν παράδοσιν εὑρεθῇ αὕτη περιέχουσα εἴτε ἀνώτερον εἴτε κατώτερον τοῦ δηλωθέντος ποσὸν, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν δυνάμενος νὰ ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν ἢ νὰ παραδεχθῇ τὸ εὑρεθὲν ποσὸν, πληρόνων δι' ἑκάστην τῶν μονάδων τὸ ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ δηλωθὲν τίμημα.

Π. χ. Ἐὰν χάλκινον πύραυνον πωληθὲν πρὸς 40 γρόσια τὴν ὀκᾶν ὡς ὂν δῆθεν πέντε ὀκάδων, εὑρεθῇ ἀκολούθως ζυγίζον μόνον $4\,^1/_2$ ἢ $5\,^1/_2$ ὀκάδας, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἐλεύθερος νὰ παραιτήσῃ τὸ πύραυνον, ἢ νὰ λάβῃ αὐτὸ, ἐὰν μὲν ζυγίζῃ $4\,^1/_2$ ὀκάδας ἀντὶ 180 γρ., ἐὰν δὲ $5\,^1/_2$ ὀκάδας ἀντὶ 220 γροσίων.

Ἄρθρ. 226ον. Ὅταν πωλήσῃ τις ὁμάδα διὰ πήχεως μετρουμένων πραγμάτων, οἷον γηπέδων ὑφασμάτων κ.τ.λ. δηλῶν τὴν τιμὴν τοῦ ὅλου ποσοῦ τῆς ὁμάδος, ἢ τὸ τίμημα ἑκάστου μέτρου (πήχεως), ἰδιαιτέρως, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐφαρμόζονται αἱ αὐταὶ διατάξεις, αἵτινες καὶ εἰς τὴν πώλησιν σταθμωμένων πραγ-

μάτων ἐκείνου τοῦ εἴδους τῶν ὁποίων βλάπτεται ἡ ἀξία ὅταν διαχωρίζωνται.

Τὰ πανικὰ ὅμως καὶ πάντα τὰ ὑφάσματα καὶ ἄλλα πράγματα, ἅπερ δὲν χάνουσι τὴν ἀξίαν των διαχωριζόμενα εἶναι ὡς τὰ μετρούμενα διὰ κοιλοῦ.

Π. χ. Ἐὰν πωληθῇ γήπεδόν τι ἀντὶ 1000 γρ. ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι περιέχει 100 πήχεις καὶ εὑρεθῇ ἀκολούθως, ὅτι εἶναι 95 πήχεων, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν ν' ἀφήσῃ τὸ γήπεδον τοῦτο ἢ νὰ λάβῃ αὐτὸ ἀντὶ 1000 γροσίων. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ὂν περισσοτέρων πήχεων, λαμβάνει αὐτὸ ὁλόκληρον ἀντὶ 1000 γροσίων.

Ἐπίσης, ἐὰν πωληθῇ κομμάτιον ὑφάσματος κατεσκευασμένον ἐπίτηδες διὰ μίαν ἐνδυμασίαν ἀντὶ 400 γροσίων ἐπὶ λόγῳ, ὅτι εἶναι 8 πήχεων καὶ ἀκολούθως εὑρεθῇ 7 πήχεων, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραιτήσῃ τὸ κομμάτιον τοῦτο, ἢ νὰ λάβῃ αὐτὸ ὡς ἔχει διὰ 400 γρ. Ἂν δὲ εὑρεθῇ ἐννέα πήχεων τότε λαμβάνει αὐτὸ ὁ ἀγοραστὴς ὁλόκληρον διὰ 400 γρόσια. Ἐπίσης, ἐὰν γήπεδόν τι τὸ ὁποῖον ἐπωλήθη πρὸς 10 γρόσια τὸν πῆχυν, καὶ ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἶναι 100 πήχεων, εὑρεθῇ ἀκολούθως 95 ἢ 105 πήχεων, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν δυνάμενος νὰ παραιτήσῃ αὐτό, ἢ νὰ τὸ λάβῃ πληρόνων, ἂν μὲν ἦναι 95 πήχεων, 950 γρ., ἂν δὲ 105 πήχ. 1050 γρ.

Ἐπίσης ὅταν κομμάτιον ὑφάσματος τὸ ὁποῖον ἔγεινεν ὅπως χρησιμεύσῃ διὰ μίαν ἐντελῆ ἐνδυμασίαν πωληθῇ ἐπὶ λόγῳ, ὅτι εἶναι 8 πήχεων καὶ πρὸς 50 γρόσια τὸν πῆχυν, ἀκολούθως δὲ εὑρεθῇ 7 ἢ 9 πήχεων, τότε ὁ ἀγοραστὴς ἂν θέλῃ παραιτεῖ αὐτό, καὶ ἂν θέλῃ τὸ λαμβάνει διὰ 350 γρόσια, ὅταν ἦναι 7 πήχ. ἢ διὰ 450 ὅταν 9 πήχεων.

Ὅταν ὅμως πωληθῇ κομμάτιον ἐριούχου ἀντὶ 7500 γροσίων ἐπὶ λόγῳ, ὅτι εἶναι 150 πήχεων ἢ τὸ αὐτὸ κομμάτιον ἐπὶ τῷ αὐτῷ λόγῳ πωληθῇ πρὸς 50 γρ. τὸν πῆχυν καὶ ἀκολούθως εὑρεθῇ 140 πήχεων, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν ἢ νὰ κρατήσῃ τοὺς 140 πήχεις ἀντὶ 7,000 γρ. Ἐὰν δὲ τὸ ἐριοῦχον εὑρεθῇ περισσότερον (τῶν 150 πήχεων), τὸ περιπλέον εὑρεθὲν ποσὸν ἀνήκει εἰς τὸν πωλητήν.

Ἄρθρ. 227ον. Ὅταν κατὰ τὴν πώλησιν ἀριθμουμένων μὴ ἀντικαταστατῶν συνομολογῆται διὰ μιᾶς ὁλοκλήρου τῆς πωλουμένης ὁμάδος τὸ τίμημα, ἐὰν κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ ὁμὰς εὑρεθῇ ἀνελλιπὴς, ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος καὶ ἀμετάκλητος.

Ὅταν δὲ εὑρεθῇ τὸ ποσὸν τῆς ὁμάδος κατώτερον ἢ ἀνώτερον, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις ἡ πώλησις εἶναι πλημμελής.

Π. χ. Ὅταν ποίμνιόν τι πωληθῇ ἀντὶ 2,500 γρ. ἐπὶ λόγῳ ὅτι συγκειται ἐκ 50 προβάτων καὶ κατὰ τὴν παράδοσιν εὑρεθῇ συγκείμενον ἐκ 45 ἢ 55 ἡ πώλησις εἶναι πλημμελής.

Ἄρθρ. 228ον. Ὅταν κατὰ τὴν πώλησιν ἀριθμουμένων μὴ ἀντικαταστατῶν μετὰ τοῦ ποσοῦ τῆς ὁμάδος συναναφέρεται καὶ τὸ τίμημα ἑκάστης τῶν ἐξ ὧν σύγκειται μονάδων, κατὰ δὲ τὴν παράδοσιν εὑρεθῇ σῶον τὸ ποσὸν, ἡ πώλησις εἶναι ἀμετάκλητος.

Ἐὰν δὲ τὸ ποσὸν εὑρεθῇ κατώτερον, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν νὰ παραιτήσῃ τὸ ἀγορασθὲν ἢ νὰ παραλάβῃ τὸ εὑρεθὲν ποσὸν ἀντὶ τοῦ ἀναλογοῦντος τιμήματος.

Ἐὰν δὲ τὸ ποσὸν εὑρεθῇ ἀνώτερον, ἡ πώλησις εἶναι πλημμελής.

Π. χ. Ὅταν πωληθῇ ποίμνιόν τι ἐπὶ λόγῳ ὅτι σύγκειται ἐκ 50 προβάτων καὶ πρὸς 50 γρόσια ἕκαστον, ἀκολούθως δὲ εὑρεθῇ συγκείμενον ἐκ 45 ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀνατρέψῃ τὴν πώλησιν ἢ λάβῃ τὰ 45 πρόβατα ἀντὶ 2250 γροσίων. Ὅταν δὲ τὸ ποίμνιον εὑρεθῇ συγκείμενον ἐκ 55 προβάτων, ἡ πώλησις εἶναι πλημμελής.

Ἄρθρ. 229ον. Ἐν ἐκείναις ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν περιστάσεων, ἐν αἷς δίδοται εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ δικαίωμα ν' ἀνατρέψῃ τὴν πώλησιν, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ δὲν δύναται νὰ πράξῃ αὐτὸ ἀφοῦ παραλάβῃ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, γινώσκων ὅτι τοῦτο εἶναι κατώτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ δηλωθέντος ποσοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΤΙΝΑ ΕΚ ΤΩΝ ΜΗ ΜΝΗΜΟΝΕΥΘΕΝΤΩΝ ΟΝΟΜΑΣΤΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΙΝ ΚΑΙ ΤΙΝΑ ΟΥΧΙ.

Ἄρθρ. 230ον. Πᾶν ὅ,τι κατὰ τοπικὸν ἔθος ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ πωλούμενον εἰσέρχεται εἰς τὴν πώλησιν καὶ ἄνευ εἰδικῆς δηλώσεως. Π. χ. ἐν τῇ πωλήσει οἰκίας συμπωλεῖται καὶ τὸ μαγειρεῖον καὶ τὸ ὀψοφυλακεῖον (κελλάρι), χωρὶς ταῦτα νὰ μνημονευθῶσιν ὀνομαστὶ κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν· ἐν δὲ τῇ πωλήσει ἐλαιῶνος ἐννοοῦνται συμπεπωλημέναι καὶ αἱ ἐλαῖαι, διότι τὸ μαγειρεῖον καὶ τὸ ὀψοφυλακεῖον εἰσὶν ἐκ τῶν παρχρτημάτων τῆς οἰκίας, ἐλαιὼν δὲ ὀνομάζεται ἡ περιέχουσα ἐλαίας καὶ οὐχὶ ἡ ψιλὴ γῆ.

Ἄρθρ. 231ον. Πᾶν ὅ,τι ἀποτελεῖ μέρος τοῦ πωλουμένου πράγματος δηλ. πᾶν ὅ,τι δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτοῦ χωρὶς νὰ προκύψῃ βλάβη τις εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀγορᾶς, εἰσέρχεται εἰς τὴν πώλησιν καὶ ἄνευ εἰδικῆς δηλώσεως.

Π. χ. Ἐν τῇ πωλήσει τῆς κλειδωνιᾶς ἡ κλεὶς, καὶ ἐν τῇ πωλήσει ἀγελάδος ἀγοραζομένης διὰ τὸ γάλα αὐτῆς ὁ θηλάζων μόσχος εἰσέρχονται εἰς τὴν πώλησιν καὶ χωρὶς νὰ μνημονευθῶσιν ὀνομαστὶ κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν.

Ἄρθρ. 232ον. Τὰ προσκεκολλημένα καὶ σταθερὰ παραρτήματα τοῦ πωλουμένου πράγματος ἄνευ εἰδικῆς δηλώσεως εἰσέρχονται εἰς τὴν πώλησιν καθ' ὑποταγήν.

Π. χ. Ἐν τῇ πωλήσει οἰκίας αἱ προσηλωμέναι κλειδωναὶ, ἡ σταθερὰ σκευοθήκη, τὰ ἀμετακίνητα ὑποστρώματα (μινδερλίκια) καὶ πάντα τὰ ἄλλα, ἅτινα ἐτέθησαν ἵνα μὴ μετατοπισθῶσι, καὶ ὁ κῆπος ὁ εὑρισκόμενος ἐντὸς τῶν συνόρων αὐτῆς, καὶ οἱ διάδρομοι οἱ ἄγοντες εἰς τὴν δημοσίαν ἀγυιὰν ἢ εἰς ἀδιέξοδον στενωπὸν δὲν χωρίζονται ἀπ' αὐτῆς, ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς συμπεπωλημέναι· ἐπίσης καὶ ἐν τῇ πωλήσει κήπου καὶ γηπέδου τὰ πεφυτευμένα σταθερῶς δέν-

δρα καί τοι μὴ μνημονευθέντα ὀνομαστικῶς κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν συμπωλοῦνται μετὰ τοῦ κήπου ἢ τοῦ γηπέδου.

Ἄρθ. 233ον. Ὅσα δὲν ἐμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πωλουμένου, ἢ δὲν εἶναι προσκεκολλημένα καὶ σταθερὰ παρατήματα αὐτοῦ ἢ δὲν ἀποτελοῦσι μέρος αὐτοῦ, ἢ τέλος δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα συμπωλοῦνται αὐτῷ κατ' ἐπιχώριον ἔθος, δὲν εἰσέρχονται εἰς τὴν πώλησιν, ἂν μὴ μνημονευθῶσιν ὀνομαστὶ κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν.

Ἀλλ' ὅσα κατ' ἐπιχώριον ἔθος συμπωλοῦνται τῷ πράγματι καθ' ὑποταγὴν, καί τοι μὴ μνημονευθέντα εἰσέρχονται εἰς τὴν πώλησιν.

Π. χ. Ἐν τῇ πωλήσει οἰκίας ἡ μὴ σταθερὰ σκευοθήκη, τὸ ἀνάκλιντρον (καναπὲς), αἱ καθέκλαι καὶ ὅσα μὴ ὄντα σταθερῶς προσηλωμένα ἐτέθησαν ἵνα μετατοπισθῶσι, δὲν συμπωλοῦνται μετὰ τῆς οἰκίας, ἂν μὴ μνημονευθῶσι κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν καὶ τεθῶσιν ὡς ὅροι τοῦ συναλλάγματος. Τὸ αὐτὸ ἐννοητέον καὶ ἐν τῇ πωλήσει ἀμπέλου ἢ κήπου, περὶ τῶν γαστρῶν ἐν αἷς εὑρίσκονται λεμονέαι ἢ ἄνθη καὶ περὶ τῶν νεοφύτων ἅπερ ἐφυτεύθησαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ μετακομισθῶσιν εἰς ἄλλο μέρος, ἐν τῇ πωλήσει γῆς περὶ τῶν σπαρτῶν καὶ ἐν τῇ πωλήσει δένδρων περὶ τοῦ καρποῦ.

Ἀλλ' εἰς τὸ μέρος ἔνθα ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ συμπωλῆται ὁ χαλινὸς τοῦ δι' ἱππασίαν ἵππου καὶ ὁ ἄκτωρ (γιουλάρι) τοῦ φορτηγοῦ ζώου μετ' αὐτῶν, ταῦτα ἐμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν πώλησιν καὶ ἄνευ εἰδικῆς δηλώσεως.

Ἄρθρ. 234ον. Οὐδὲν μέρος τοῦ τιμήματος ἀναφέρεται εἰς τὸ καθ' ὑποταγὴν συμπωλούμενον μετὰ τοῦ κυρίου πράγματος.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἄκτωρ τοῦ φορτηγοῦ ζώου κλαπῇ πρὸ τῆς παραλαβῆς δὲν ἐκπίπτεταί τι ἐκ τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 235ον. Πάνθ' ὅσα περιέχουσι γενικαί τινες λέξεις προσθετόμεναι ἐκ μέρους ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων κατὰ τὴν πώλησιν εἰσέρχονται εἰς αὐτήν.

Π. χ. Ἐάν τις εἴπῃ: ἐπώλησα τὴν οἰκίαν ταύτην μετὰ πάντων τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς, τὸ τῆς διαβάσεως, ὑδρεύσεως, καὶ διαῤῥοῆς δικαίωμα τῆς οἰκίας ἐκείνης εἰσέρχεται εἰς τὴν πώλησιν.

Ἄρθρ. 236ον. Τὰ προσαρτήματα ἤτοι τὰ μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως καὶ πρὸ τῆς παραλαβῆς ἐν τῷ πεπωλημένῳ πράγματι παραχθέντα ἀνήκουσι τῷ ἀγοραστῇ.

Π. χ. Ἐν τῇ πωλήσει κήπου αἱ ὀπῶραι καὶ τὰ λαχανικὰ καὶ τὰ παραγόμενα πρὸ τῆς παραλαβῆς ἀνήκουσι τῷ ἀγοραστῇ.

Παρομοίως τὸ τέκνον τὸ ὁποῖον ἤθελε γεννηθῇ πρὸ τῆς παραλαβῆς ἀγελάδος πωληθείσης εἶναι κτῆμα τοῦ ἀγοραστοῦ.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΤΩι ΤΙΜΗΜΑΤΙ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞ ΑΥΤΩΝ ΑΝΑΦΥΟΜΕΝΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ.

Ἄρθρ. 237ον. Ἀνάγκη ὅπως κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως ὀνομάζηται ἤτοι ὁρίζηται καὶ τὸ τίμημα.

Ὅθεν ὅταν δὲν ἀναφέρῃ τις τὸ τίμημα τοῦ πωλουμένου πράγματος ἡ πώλησις εἶναι πλημμελής.

Ἄρθρ. 238ον. Δέον ὅπως τὸ τίμημα ἦναι γνωστὸν (βέβαιον).

Ἄρθρ. 239ον. Ἡ γνῶσις τοῦ τιμήματος συνίσταται ἐὰν μὲν τοῦτο εὑρίσκηται ἐνώπιον τῶν συμβαλλομένων εἰς τὸ ἰδεῖν αὐτό, ἐὰν δὲ οὐχὶ, εἰς τὸ ὁρίσαι τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 240ον. Ἐν τῇ πόλει ἔνθα κυκλοφοροῦσι διάφορα χρυσᾶ νομίσματα, ἡ πώλησις θεωρεῖται πλημμελὴς, ὅταν συνομολογήσῃ τις γενικῶς τόσα χρυσᾶ νομίσματα χωρὶς νὰ ὁρίσῃ τὸ εἶδος αὐτῶν.

Τὸ αὐτὸ ἐφαρμοστέον καὶ εἰς τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα.

Ἄρθρ. 241ον. Ὅταν ἡ διαπραγμάτευσις γείνῃ εἰς γρόσια, ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ δώσῃ οἱονδήποτε νόμισμα, οὔτινος ἡ κυκλοφορία δὲν εἶναι ἀπηγορευμένη.

Ἄρθρ. 242ον. Ὅταν κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν προσδιορίζηται τὸ εἶδος τοῦ τιμήματος, εἰς τὸ προσδιορισθὲν εἶδος μόνον γίνεται ἡ πληρωμή.

Π. χ. Ὅταν συνομολογήσῃ τις νὰ πληρώσῃ εἰς Ὀθωμανικὴν ἢ εἰς Ἀγγλικὴν ἢ Γαλλικὴν λίραν, ἢ εἰς ἀργυρᾶ Ὀθωμανικὰ ἢ Ἱσπανικὰ τάλληρα, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς ἐκεῖνο ἐκ τῶν ἀνωτέρω νομισμάτων, τὸ ὁποῖον συνωμολόγησε.

Ἄρθρ. 243ον. Τὸ τίμημα δὲν προσδιορίζεται διὰ τοῦ κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως προσδιορισμοῦ.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δεικνύων μίαν λίραν τὴν ὁποίαν κρατεῖ εἰς χεῖράς του εἴπῃ: ἠγόρασα τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἀντὶ τούτου τοῦ νομίσματος, ὁ δὲ πωλητὴς ἀπαντήσῃ: σοὶ τὸ ἔδωκα, ὁ ἀγοραστὴς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ δώσῃ αὐτὴν ἐκείνην τὴν λίραν, ἀλλὰ δύναται νὰ κρατήσῃ αὐτὴν καὶ δώσῃ ἑτέραν ὁμοίαν.

Ἄρθρ. 244ον. Ἀντὶ εἴδους τινὸς νομίσματος δύναταί τις νὰ δώσῃ καὶ τὰς ὑποδιαιρέσεις αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης ὅμως δέον ὅπως συμμορφώνηταί τις πρὸς τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου.

Π. χ. Ὅταν συνομολογήσῃ τις νὰ πληρώσῃ εἰς ὀθωμανικὰ ἀργυρᾶ τάλληρα, δύναται νὰ δώσῃ ἀντ' αὐτῶν δεκάρια καὶ πενταρια τὰ ὁποῖα εἶναι ὑποδιαιρέσεις αὐτοῦ.

Σήμερον ὅμως, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει συνήθειαν, δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἀντὶ ταλλήρου μονόγροσα καὶ δίγροσα μικρὰ νομίσματα, εἰ καὶ ταῦτα εἶναι ἐπίσης ὑποδιαιρέσεις ἐκείνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ.

Ἄρθρ. 245ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ πώλησις ἡ συνομολογουμένη ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος μετά τινα προθεσμίαν, εἰς μίαν ἢ καὶ εἰς πολλὰς δόσεις.

Ἄρθρ. 246ον. Ὅταν συμφωνῆται προθεσμία τις διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος εἴτε εἰς μίαν εἴτε εἰς πολλὰς δόσεις, πρέπει νὰ ἦναι γνωστὴ ἡ διάρκεια τῆς προθεσμίας ταύτης.

Ἄρθρ. 247ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ πώλησις ἡ συνομολογουμένη ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ προθεσμίας τόσων ἡμερῶν, τόσων μηνῶν ἢ τόσων ἐτῶν ἢ μέχρις ἐποχῆς τινος γνωστῆς καὶ συνηθισμένης παρὰ τοῖς συμβαλλομένοις, οἷον ἂν εἴπῃ τις μέχρι τοῦ Ἁγ. Δημητρίου.

Ἄρθρ. 248ον. Πλημμελὴς εἶναι ἡ πώλησις ἡ συνομολογουμένη ἐπὶ ἀβεβαίᾳ προθεσμίᾳ, ὡς ἂν εἴπῃ τις: ὅταν βρέξῃ.

Ἄρθρ. 249ον. Ὅταν ἡ διαπραγμάτευσις γείνῃ ἐπὶ πιστώσει (βερεσιὲ) ἀλλὰ δὲν ὁρισθῇ προθεσμία, ἡ συμφωνία ἀναφέρεται εἰς ἕνα μῆνα.

Ἄρθρ. 250ον. Εἰς τὰς ἐμπροθέσμους πωλήσεις ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος.

Π. χ. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπωλήθη ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑνὸς ἔτους κρατήσῃ ὁ πωλητὴς ἓν ἔτος καὶ ἔπειτα παραδώσῃ αὐτὸ τῷ ἀγοραστῇ, ὀφείλει νὰ περιμείνῃ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραδόσεως· τουτέστιν ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα δύο ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 251ον. Ἡ ἀπόλυτος πώλησις (δηλαδὴ ἡ πώλησις καθ' ἣν δὲν γίνεται λόγος περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος) ἐννοεῖται ὡς συνωμολογημένη τοῖς μετρητοῖς.

Ἐν ταῖς πόλεσιν ὅμως ἔνθα ἡ ἀπόλυτος πώλησις γίνεται μὲ γνωστήν τινα προθεσμίαν κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον, ἐκεῖ ἡ τοιαύτη πώλησις θεωρεῖται ὡς συνωμολογημένη ἐπὶ τῇ προθεσμίᾳ ταύτῃ.

Π. χ. Ἐὰν ἀγοράσῃ τις ἐκ τῆς ἀγορᾶς πρᾶγμά τι χωρὶς νὰ κάμῃ λόγον ὅτι ἀγοράζει αὐτὸ τοῖς μετρητοῖς, ἢ ἐπὶ πιστώσει, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ἀμέσως.

Ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ συνήθεια ἐν τῇ πόλει νὰ πληρώνωσιν ὅλον τὸ τίμημα τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος ἢ μέρος τι αὐτοῦ ὡρισμένον εἰς τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς, δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν συνήθειαν ταύτην.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΩΛΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΚΥΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΜΕΝ ΠΩΛΗΤΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕ ΑΓΟΡΑΣΤΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 252ον. Ὁ πωλητὴς πρὸ τῆς παραδόσεως δύναται νὰ ἐξουσιάζῃ τὸ τίμημα τοῦ πωλουμένου.

Π. χ Δύναταί τις νὰ ἐκχωρήσῃ ἀπέναντι χρέους του τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι τὸ τίμημα τοῦ πράγματος τὸ ὁποῖον ἐπώλησε.

Ἄρθρ. 253ον. Ὁ ἀγοραστὴς πρὸ τῆς παραδόσεως δύναται νὰ πωλήσῃ εἰς ἄλλον τὸ παρ' αὐτοῦ ἀγορασθὲν, ἐὰν ᾖναι κτῆμα ἀκίνητον, οὐχὶ δὲ καὶ ἐὰν ᾖναι κινητόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΑΤΤΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 254ον. Ὁ πωλητὴς δύναται μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως νὰ αὐξήσῃ τὸ ποσὸν τοῦ πωλουμένου, καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἐὰν ἐν τῇ ὁμηγύρει ταύτῃ τῆς προσθήκης δεχθῇ, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἐκεῖνο τὸ περιπλέον καὶ εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ ἡ μετὰ ταῦτα μεταμέλεια τοῦ πωλητοῦ· ἀλλ' ἡ μετὰ τὴν ὁμήγυριν ἐκείνην παραδοχὴ τοῦ ἀγοραστοῦ οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν.

Π. χ. Ἐὰν ἀφ' οὗ συνομολογηθῇ ἡ πώλησις 20 ὑδροπεπόνων ἀντὶ 20 γροσίων ὁ πωλητὴς εἴπῃ: σοὶ ἔδωκα 5 ἀκόμη, καὶ ὁ ἀγοραστὴς δεχθῇ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὁμηγύρει, λαμβάνει 25 ὑδροπέπονας ἀντὶ 20 γροσίων· ἐὰν ὅμως μὴ δεχθεὶς τὴν προσθήκην τούτων ἐν ἐκείνῃ τῇ ὁμηγύρει, δεχθῇ αὐτὴν ἀκολούθως, δὲν δύναται νὰ βιασθῇ ὁ πωλητὴς ἵνα δώσῃ ἐκεῖνο τὸ περιπλέον.

Ἄρθρ. 255ον. Ὁ ἀγοραστὴς μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως δύναται ν' αὐξήσῃ τὸ συνωμολογημένον τίμημα.

Καὶ ὁ πωλητὴς ἐὰν δεχθῇ ἐν τῇ ὁμηγύρει τῆς προσθήκης δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἐκεῖνο τὸ περιπλέον, καὶ δὲν ὠφελεῖ τῷ ἀγοραστῇ ἡ μετὰ ταῦτα μεταμέλεια αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ ἡ μετὰ τὴν ὁμήγυριν ἐκείνην παραδοχὴ τοῦ πωλητοῦ οὐδὲν ἐπίσης ἰσχύει.

Π. χ. Ἐὰν ἀφ' οὗ συνομολογηθῇ ἡ πώλησις ζώου ἀντὶ 1000 γρ. ὁ ἀγοραστὴς εἴπῃ: προσέθηκα ἔτι 200 γρόσια καὶ ὁ πωλητὴς δεχθῇ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὁμηγύρει, ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει τὸ ζῶον διὰ 1200 γρ. Ἀλλ' ἐὰν ὁ πωλητὴς μὴ δεχθεὶς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὁμηγύρει δεχθῇ μετὰ ταῦτα, ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ βιασθῇ νὰ πληρώσῃ ἐκεῖνα τὰ περιπλέον 200 γρόσια.

Ἄρθρ. 256ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ γινομένη ἐλάττωσις εἰς τὸ συνωμολογημένον τίμημα μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως.

Π. χ. Ἐὰν ἀφ' οὗ συνομολογηθῇ ἡ πώλησις πράγματός τινος

ἀντὶ 100 γρ. εἴπῃ ὁ πωλητὴς: ἠλάττωσα τὸ τίμημα κατὰ 20 γρόσια, δὲν δύναται νὰ λάβῃ ἀπέναντι ἐκείνου τοῦ πράγματος ἢ μόνον 80 γρόσια.

Ἄρθρ. 257ον. Ἡ μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως γινομένη ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ αὔξησις τοῦ πωλουμένου πράγματος ἢ ἐλάττωσις τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ αὔξησις τοῦ τιμήματος προσαρτᾶται εἰς τὸ ἀρχικὸν συνάλλαγμα· δηλαδὴ τὸ ἀρχικὸν συνάλλαγμα θεωρεῖται ὡς γενόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς αὐξήσεως ἢ τῆς ἐλαττώσεως ἐκείνης.

Ἄρθρ. 258ον. Ἐὰν ὁ πωλητὴς μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως αὐξήσῃ τὸ πωλούμενον, τὸ αὔξημα λαμβάνει μέρος εἰς τὸ συνωμολογημένον τίμημα.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς εἰς 8 ὑδροπέπονας οὓς ἐπώλησεν ἀντὶ 10 γροσίων προσθέσῃ ἔτι δύο καὶ δεχθῇ ὁ ἀγοραστὴς, ὑπάρχουσι πεπωλημένοι 10 ὑδροπέπονες ἀντὶ 10 γροσίων, ὥστε ἐὰν πρὸ τῆς παραλαβῆς ἀπολεσθῶσιν οἱ προστεθέντες δύο ὑδροπέπονες, ἐκπίπτεται τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς μέρος ἐκ τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος, καὶ ὁ πωλητὴς δὲν δύναται ν' ἀπαιτῇ ἢ μόνον 8 γρ. διὰ τοὺς 8 ὑδροπέπονας. Παρομοίως ἐὰν ὁ πωλητὴς πωλήσας 1000 πήχεις τοῦ γηπέδου του διὰ 10,000 γρ. προσθέσῃ ἔτι 100 πήχεις καὶ ὁ ἀγοραστὴς δεχθῇ, ὅταν παρουσιασθῇ τις ἔχων δικαίωμα γειτνιάσεως, λαμβάνει τὸ ὅλον δηλ. τοὺς 1100 πήχεις ἀντὶ 10,000 γροσίων.

Ἄρθρ. 259ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως αὐξήσῃ τὸ συνωμολογημένον τίμημα, τὸ κεφάλαιον τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος καὶ τοῦ αὐξήματος ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὸ πωλούμενον ἀπέναντι τῶν συμβαλλομένων.

Π. χ. Ἐὰν ἀφοῦ ἀγορασθῇ ἀντὶ 10 χιλ. γροσίων κτῆμά τι ἀκίνητον, πρὸ τῆς παραλαβῆς ὁ μὲν ἀγοραστὴς προσθέσῃ ἔτι 500 γρ., ὁ δὲ πωλητὴς δεχθῇ τὸ αὔξημα τοῦτο, ἡ τιμὴ ἐκείνου τοῦ κτήματος εἶναι 10,500, ὥστε ἐὰν παρουσιασθῇ τις ἔχων ἐπικρατέστερον δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τοῦ κτήματος καὶ ἐνικήσῃ αὐτὸ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ, ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ 10,500 γρόσια· ἀλλ' ἂν παρουσιασθῇ τις ἔχων δικαίω-

μα γειτνιάσεως, ἐπειδὴ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ἀναφέρεται εἰς τὸ συνομολογηθὲν κατὰ τὴν ἀρχικὴν συμφωνίαν τίμημα, ἡ δὲ ἔπειτα γενομένη προσθήκη εἰς τὴν ἀρχικὴν συμφωνίαν, ἀναφερομένη εἰς μόνους τοὺς συμβαλλομένους, δὲν δύναται νὰ καταστρέψῃ τὸ δικαίωμα τοῦ γειτνιάζοντος, οὗτος λαμβάνει τὸ κτῆμα ἀντὶ 10,000 γροσίων, ὁ δὲ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸ αὔξημα τῶν 500 γροσίων.

Ἄρθρ. 260ον. Ἐὰν μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως ἐλαττώσῃ ὁ πωλητὴς τὸ τίμημα τοῦ πωλουμένου, τὸ ὅλον τοῦ πωλουμένου ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος.

Π. χ. Ἐὰν ἀφοῦ πωληθῇ κτῆμά τι ἀκίνητον ἀντὶ 10 χιλ. γροσίων ὁ πωλητὴς ἐλαττώσῃ τὸ τίμημα κατὰ 1000 γρόσια, τὸ κτῆμα ἀντιστοιχεῖ πρὸς 9 χιλ. γρόσια· ὅθεν ἐὰν παρουσιασθῇ τις ἔχων δικαίωμα γειτνιάσεως δύναται νὰ λάβῃ αὐτὸ ἀντὶ 9 χιλ. γροσίων.

Ἄρθρ. 261ον. Ὁ πωλητὴς πρὸ τῆς παραλαβῆς δύναται νὰ ἐκπέσῃ τὸ ὅλον τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος, ἀλλ' ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν προσαρτᾶται εἰς τὸ ἀρχικὸν συνάλλαγμα.

Π. χ. Ἐὰν ἀφ' οὗ ὁ πωλητὴς πωλήσῃ ἀντὶ 10 χιλ. γροσίων κτῆμά τι πρὸ τῆς παραλαβῆς παρακιτηθῇ ἀπὸ τοῦ τιμήματος, ὁ ἔχων δικαίωμα γειτνιάσεως δύναται νὰ λάβῃ τὸ κτῆμα διὰ 10 χιλ. γρόσια.

Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ αὐτὸ ἄνευ χρημάτων.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΤΗι ΠΑΡΑΔΟΣΕΙ ΚΑΙ ΤΗι ΠΑΡΑΛΑΒΗι, ΗΤΟΙ ΤΗι ΕΚΤΕΛΕΣΕΙ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΕΞ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Τί ΕΣΤΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ.

Ἄρθρ. 262ον. Ἐν τῇ πωλήσει ἡ παράδοσις δὲν εἶναι ὅρος ἀπαραίτητος.

Μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως ὅμως ὑποχρεοῦται πρῶτον ὁ ἀγοραστὴς νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα, καὶ δεύτερον ὁ πωλητὴς νὰ παραδώσῃ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 263ον. Ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος πράγματος γίνεται διὰ τῆς παραχωρήσεως ἀδείας ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ, εἰς τοιοῦτον τρόπον ὥστε ὁ ἀγοραστὴς νὰ δύναται νὰ παραλάβῃ αὐτὸ ἄνευ τινὸς κωλύματος.

Ἄρθρ. 264ον. Ἅμα ὡς γείνῃ ἡ παράδοσις τοῦ πράγματος, ὁ ἀγοραστὴς θεωρεῖται πλέον ὡς παραλαβὼν αὐτό.

Ἄρθρ. 265ον. Ἕνεκα τῆς ποικιλίας τῶν πωλουμένων πραγμάτων ποικίλοι εἰσὶ καὶ οἱ τρόποι τῆς παραδόσεως αὐτῶν.

Ἄρθρ. 266ον. Ἐὰν ἐνῷ ὁ ἀγοραστὴς εὑρίσκεται ἐντὸς ἢ εἰσέρχεται ἀπό τι μέρος εἰς τὸ πωληθὲν γήπεδον ἢ ἀγροτικὸν κτῆμα, ὁ πωλητὴς δώσῃ τὴν ἄδειαν παραλαβῆς, τοῦτο εἶναι παράδοσις.

Ἄρθρ. 267ον. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἀγροῦ ἐν ᾧ ὑπάρχει σπαρτὸν ὁ πωλητὴς ὀφείλει ἵνα καθαρίσῃ τὸν ἀγρὸν συλλέγων τὸ σπαρτὸν ἢ θέτων ζῶα ἵνα φάγωσιν αὐτό.

Ἄρθρ. 268ον. Κατὰ τὴν παράδοσιν δένδρου φέροντος καρπὸν ὁ πωλητὴς ὀφείλει ἵνα καθαρίσῃ τὸ δένδρον συλλέγων τὸν καρπὸν τοῦτον.

Ἄρθρ. 269ον. Ἐν τῇ πωλήσει καρποῦ εὑρισκομένου ἐπὶ τοῦ δένδρου, ἡ ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ παραχώρησις ἀδείας εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὅπως συνάξῃ αὐτὸν εἶναι παράδοσις.

Ἄρθρ. 270ον. Ἐὰν ἐνῷ ὁ ἀγοραστὴς εὑρίσκεται ἐν τῇ πωληθείσῃ οἰκίᾳ ἢ ἀμπέλῳ ἢ ἄλλῳ κτήματι κλειδονομένῳ ὁ πωλητὴς εἴπῃ αὐτῷ: σοὶ παρέδωκα τὸ κτῆμα, τοῦτο εἶναι παράδοσις. Ὅταν δὲ ὁ ἀγοραστὴς εὑρίσκηται ἔξω τοῦ κτήματος, ἐὰν μὲν ἦναι ἱκανῶς πλησίον ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ κλειδώσῃ αὐτό, ἡ παράδοσις γίνεται διὰ μόνης τῆς λέξεως: παρέδωκα.

Ἐὰν δὲ δὲν εὑρίσκηται τόσον πλησίον, ἡ παράδοσις θεωρεῖται τετελεσμένη ἀφοῦ παρέλθῃ τόσος χρόνος, ὅσος ἀρκεῖ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἵνα ἔλθῃ (ἐὰν θέλῃ) εἰς τὸ κτῆμα καὶ ἔμβῃ εἰς αὐτό.

Ἄρθρ. 271ον. Ἡ παράδοσις τῆς κλειδὸς κτήματος κλειδονομένου εἶναι παράδοσις τοῦ κτήματος.

Ἄρθρ. 272. Εἰς τὰ ζῶα ἡ παράδοσις γίνεται λαμβάνοντος τοῦ ἀγοραστοῦ τὸ ζῶον ἐκ τῆς κεφαλῆς, ἢ τοῦ ὠτὸς, ἢ τοῦ χαλινοῦ, ἢ ἄκτορος.

Γίνεται ὅμως ἡ παράδοσις καὶ διὰ μόνης τῆς δείξεως καὶ τῆς παραχωρήσεως ἀδείας ὅταν τὸ ζῶον εὑρίσκηται εἰς μέρος ἔνθεν δύναται νὰ παραλάβῃ αὐτὸ ὁ ἀγοραστὴς ἄνευ κόπου.

Ἄρθρ. 273ον. Εἰς τὰ μετρούμενα διὰ κοιλοῦ καὶ τὰ σταθμώμενα ἡ κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀγοραστοῦ μέτρησις καὶ ζύγισις καὶ εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ δοθὲν δοχεῖον ἔνθεσις τοῦ πράγματος εἶναι παράδοσις.

Ἄρθρ. 274ον. Ἡ παράδοσις τῶν ἐμπορευμάτων (οὐροὺζ) γίνεται διὰ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῶν εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ καταθέσεως πλησίον αὐτοῦ, ἢ παραχωρήσεως αὐτῷ ἀδείας πρὸς παραλαβὴν, ὅταν κεῖνται ἐν τῷ μέσῳ.

Ἄρθρ. 275ον. Κατὰ τὴν ἐν ὁμάδι πώλησιν πραγμάτων εὑρισκομένων κεκλεισμένων ἐν ἀποθήκῃ ἢ κιβωτίῳ, ἡ παράδοσις γίνεται διδομένης τῆς κλειδὸς εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ παραχωρουμένης αὐτῷ ἀδείας πρὸς παραλαβήν.

Π. χ. Ὅταν πωληθῶσιν ἐν ὁμάδι τὰ ἐν κιβωτίῳ τινὶ βιβλία, ἢ ὁ ἐν ἀποθήκῃ σῖτος, ἡ παράδοσις τῆς κλειδὸς τοῦ κιβωτίου, ἢ

τῆς ἀποθήκης δηλοῖ τὴν παράδοσιν τῶν βιβλίων καὶ τοῦ σίτου.

Ἄρθρ. 276ον. Ὅταν ὁ πωλητὴς βλέπῃ τὸν ἀγοραστὴν λαμβάνοντα τὸ πωληθὲν πρᾶγμα καὶ δὲν ὁμιλήσῃ, τοῦτο ἰσοδυναμεῖ πρὸς παράδοσιν ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 277ον. Ἡ πρὸ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ πωλητοῦ, παραλαβὴ τοῦ πράγματος ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ εἶναι ἄκυρος.

Ἐὰν ὅμως ἀφοῦ ὁ ἀγοραστὴς λάβῃ τὸ πρᾶγμα ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ πωλητοῦ, τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀπολεσθῇ ἢ ὑποστῇ βλάβην τινὰ, ἡ παραλαβὴ γίνεται ἔγκυρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΣΧΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΩΛΗΘΕΝΤΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ.

Ἄρθρ. 278ον. Ἐν τῇ τοῖς μετρητοῖς πωλήσει ὁ πωλητὴς δικαιοῦται ἵνα παρακατάσχῃ τὸ πρᾶγμα μέχρις οὗ ὁ ἀγοραστὴς ἀποτίσῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὸ τίμημα.

Ἄρθρ. 279ον. Ὁ πωλητὴς ἐν τῇ καθ' ὁμάδα πωλήσει διαφόρων πραγμάτων καὶ ἂν ἀκόμη προσδιώρισε τὴν τιμὴν ἑκάστου αὐτῶν ἰδιαιτέρως δικαιοῦται ἵνα κάμῃ ἐπίσχεσιν πάντων τῶν πωληθέντων πραγμάτων μέχρις οὗ πληρωθῇ ὁλόκληρον τὸ τίμημα.

Ἄρθρ. 280ον. Καὶ ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δώσῃ ἐνέχυρον ἢ ἐγγύησιν τοῦτο δὲν στερεῖ τὸν πωλητὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως.

Ἄρθρ. 281ον. Παραδίδων ὁ πωλητὴς τὸ πρᾶγμα πρὸ τῆς παραλαβῆς τοῦ τιμήματος, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως.

Καὶ οὕτω δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πράγματος ἵνα κρατήσῃ αὐτὸ, μέχρις οὗ πληρωθῇ τὸ τίμημα αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 282ον. Ἐκχωρῶν ὁ πωλητὴς εἰς τρίτον τὸ τίμημα τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἐκπίπτει τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως.

Εἰς τοιαύτην περίστασιν ὀφείλει ἵνα παραδώσῃ ἀμέσως τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ἄρθρ. 283ον. Ἐν τῇ ἐπὶ πιστώσει πωλήσει ὁ πωλητὴς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως, ἀλλ' ὀφείλει ἵνα παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀγοραστὴν καὶ ἀναμείνῃ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ὅπως λάβῃ τὸ τίμημα.

Ἄρθρ. 284ον. Ἐὰν ὁ πωλητὴς ἀφοῦ συμφωνήσῃ τὴν πώλησιν τοῖς μετρητοῖς, παραχωρήσῃ προθεσμίαν τινὰ εἰς τὸν ἀγοραστὴν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως.

Ὅθεν ὀφείλει ἵνα παραδώσῃ ἀμέσως τὸ πρᾶγμα καὶ ἀναμείνῃ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, ὅπως λάβῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 285ον. Ἡ ἀπόλυτος πώλησις ἀπαιτεῖ ἵνα ἡ παράδοσις γείνῃ ἐν ᾧ τόπῳ εὑρίσκετο τὸ πρᾶγμα ὅτε συνέστη τὸ συνάλλαγμα.

Π. χ. Ἐὰν πωλήσῃ τις ἐν Κων/πόλει τὸν ἐν Ῥαιδεστῷ σῖτον αὐτοῦ παραδίδει τὸν σῖτον τοῦτον ἐν Ῥαιδεστῷ· δὲν δύναται δὲ ἵνα διάσῃ τις αὐτὸν ὅπως κάμῃ τὴν παράδοσιν ἐν Κων/πόλει.

Ἄρθρ. 286ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀγνοῶν ποῦ εὑρίσκεται τὸ πρᾶγμα πληροφορηθῇ αὐτὸ μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως ἔχει τὴν ἐπιλογὴν νὰ ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν ἢ νὰ παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα ἐκ τοῦ τόπου ἔνθα εὑρίσκετο κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διαπραγματεύσεως.

Ἄρθρ. 287ον. Ἐὰν πρᾶγμά τι πωληθῇ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ παραδοθῇ ἐν ὡρισμένῳ τινὶ τόπῳ, ἡ παράδοσις πρέπει νὰ γείνῃ ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΡΩΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ.

Ἄρθρ. 288ον. Τὰ εἰς τὸ τίμημα ἀναφερόμενα ἔξοδα εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ.

Π. χ. Τὰ τραπεζιτικὰ ἔξοδα, ὡς ὁ μισθὸς τῆς μετρήσεως καὶ ζυγίσεως τῶν χρημάτων δίδονται παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἄρθρ. 289ον. Τὰ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ πωλουμένου ἀναγόμενα ἔξοδα εἶναι εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ.

Π. χ. Τὸν μισθὸν κοιλομετρητοῦ καὶ ζυγιστοῦ (κανταρδζῆ) ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ὁ πωλητής.

Ἄρθρ. 290ον. Τὰ βάρη τῶν ἀθρόως (κουτουροῦ) πωλουμένων πραγμάτων ἀνήκουσι τῷ ἀγοραστῇ.

Π. χ. Ὅταν αἱ σταφυλαὶ ἀμπέλου πωληθῶσιν ἐν ὁμάδι, ἡ συλλογὴ αὐτῶν ἀνήκει τῷ ἀγοραστῇ· παρομοίως καὶ ὅταν ἀποθήκη σίτου πωληθῇ ἀθρόως, ἡ ἀπὸ τῆς ἀποθήκης ἐξαγωγὴ καὶ μετακόμισις τοῦ σίτου εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἄρθρ. 291ον. Ὅταν πωλῆται πρᾶγμα φορτωμένον ἐπὶ ζώου, οἷον ξύλα καὶ ἄνθρακες, ὡς πρὸς τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ μὴ, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ἔθιμον τοῦ τόπου.

Ἄρθρ. 292ον. Τὰ ἔξοδα τῆς συντάξεως ὁμολόγων καὶ τίτλων ἰδιοκτησίας εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὁ πωλητὴς ὀφείλει ἵνα προσέρχηται εἰς τὸ Ἱεροδικεῖον (Μεχκεμὲ) καὶ δίδῃ τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὁμολογίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΗΣ ΤΥΧΑΙΑΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ Η ΦΘΟΡΑΣ ΤΟΥ ΠΩΛΟΥΜΕΝΟΥ.

Ἄρθρ. 293ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα πρὸ τῆς παραλαβῆς ἀπολεσθῇ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ πωλητοῦ, ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἀνεύθυνος καὶ ἡ ζημία ἀναφέρεται εἰς τὸν πωλητήν.

Ἄρθρ. 294ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ μετὰ τὴν παράδοσιν, ὁ πωλητὴς εἶναι ἀνεύθυνος καὶ ἡ ζημία ἀναφέρεται εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ἄρθρ. 295ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς παραλάβῃ μὲν τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πρὶν ἢ πληρώσῃ τὸ τίμημα ἀποθάνῃ πτωχὸς (μούφλις), δὲν λαμβάνει ὀπίσω ὁ πωλητὴς τὸ πωληθὲν ἀλλ' εἰσέρχεται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δανειστῶν.

Ἄρθρ. 296ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀποθάνῃ πτωχὸς πρὶν ἢ παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα καὶ πληρώσῃ τὸ τίμημα, ὁ πωλητὴς δύναται νὰ κάμῃ ἐπίσχεσιν τοῦ πράγματος μέχρις οὗ πληρωθῇ ἐκ τῆς κληρονομικῆς οὐσίας τοῦ ἀγοραστοῦ.

Εἰς τοιαύτην περίστασιν λοιπὸν ὁ δικαστὴς πωλεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἂν τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ προελθὸν ποσὸν ἐπαρκῇ εἰς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος πληρόνει ἀνελλειπῶς τὸν πωλητήν, τὸ δὲ περίσσευμα, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτο, παραδίδει εἰς τὴν ὁμάδα· ἐὰν δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο ἦναι ἔλαττον τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ πωλητοῦ, οὗτος ἀφοῦ λάβῃ αὐτὸ ὁλόκληρον εἰσέρχεται καὶ εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δανειστῶν διὰ τὸ ἔλλειμμα.

Ἄρθρ. 297ον. Ἐὰν ὁ πωλητὴς λάβῃ τὸ τίμημα, ἀλλὰ πρὶν ἢ παραδώσῃ τὸ πωλούμενον τῷ ἀγοραστῇ ἀποθάνῃ πτωχός, τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς παρακαταθήκη (ἐμανὲτ) ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ πωλητοῦ. Ὅθεν ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει τὸ πρᾶγμα ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐνοχλήσεως τῶν λοιπῶν δανειστῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΤΙΝΑ ΒΑΡΥΝΕΙ Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟΝ Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ ΕΛΑΒΕΝ ΙΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΗ: Η ΙΔΗ Η ΔΕΙΞΗ ΤΙΝΙ ΚΑΙ ΕΠΕΙΤΑ ΑΓΟΡΑΣΗ ΑΥΤΟ.

Ἄρθρ. 298ον. Ὅταν ἀφοῦ συνομολογηθῇ τὸ τίμημα πράγματός τινος λάβῃ αὐτὸ (ἤτοι ἐὰν τὸ λάβῃ ὑπὸ διατίμησιν) ἵνα δοκιμάσῃ πρῶτον καὶ ἔπειτα ἀγοράσῃ ὁ ἀγοραστὴς, καὶ τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ ἢ φθαρῇ εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐὰν μὲν τοῦτο ἦναι ἐκ τῶν μὴ ἀντικαταστατῶν πληρόνει τὴν ἀξίαν αὐτοῦ τῷ πωλητῇ, ἐὰν δὲ ἐκ τῶν ἀντικαταστατῶν τὸ ὅμοιον αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐὰν δὲν συνωμολογήθη τίμημα, τὸ πρᾶγμα, θεωρεῖται ὡς παρακαταθήκη (ἐμανὲτ) ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἀγοραστοῦ, διὸ ἐὰν ἀπολεσθῇ ἄνευ αἰτίας αὐτοῦ δὲν εἶναι ὑπεύθυνος καὶ οὐδὲν πληρόνει.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς εἴπῃ: ἡ τιμὴ τοῦ ζώου τούτου εἶναι 1000 γρόσια, ἀπάγαγε αὐτὸ καὶ ἂν τὸ ἀρέσῃς ἀγόρασον καὶ ὁ ἀγοραστὴς οὕτω λαβὼν τὸ ζῶον ἀπαγάγῃ καὶ ἀπολεσθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἀνάγκη νὰ πληρώσῃ τῷ πωλητῇ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐὰν χωρὶς νὰ δηλωθῇ ἡ τιμὴ, ὁ πωλητὴς εἴπῃ: Λάβε τὸ ζῶον, ἂν τὸ ἀρέσῃς τὸ ἀγοράζεις καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἀπαγάγῃ αὐτὸ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ συμφωνήσῃ περὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ ἀκολούθως, ἐὰν τὸ ἀρέσῃ, καὶ ἀπολεσθῇ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τυχαίως, ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἀνεύθυνος καὶ οὐδὲν πληρόνει.

Ἄρθρ. 299ον. Τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον λαμβάνεται διὰ νὰ ἴδῃ τις ἢ δείξῃ καὶ ἂν ἀκόμη δηλωθῇ ἡ τιμὴ αὐτοῦ, δὲν εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ ὡς παρακαταθήκη καὶ ἑπομένως ἐὰν ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας του ἄνευ αἰτίας αὐτοῦ (τυχαίως), οὗτος εἶναι ἀνεύθυνος καὶ οὐδὲν πληρόνει.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ Η ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΕΠΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΟΡΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.

Ἄρθρ. 300ον. Ἐὰν κατὰ τὴν πώλησιν τεθῇ ὅρος, ὅπως ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας ὁ πωλητὴς, ἢ ὁ ἀγοραστὴς ἢ καὶ ἀμφότεροι ἔχωσι τὴν ἐπιλογὴν, ἵνα ἀκυρώσωσιν ἢ καταστήσωσιν ἔγκυρον διὰ τῆς παραδοχῆς των τὴν πώλησιν, ὁ τοιοῦτος ὅρος εἶναι θεμιτός.

Ἄρθρ. 301ον. Τὸ μέρος εἰς οὗ τὴν προαίρεσιν ἀφέθη ἡ ἐπικύρωσις τῆς πωλήσεως δικαιοῦται, ὅπως, ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς ἐπιλογῆς τοὐτέστιν ἐντὸς τοῦ χρόνου, ὅστις παρεχωρήθη αὐτῷ ἵνα ἀποφασίσῃ, ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν ἢ παραδεχθῇ αὐτήν.

Ἄρθρ. 302. Ἥ,τε ἀκύρωσις καὶ ἡ ἐπικύρωσις γίνονται καὶ δι' ἔργου, ὅπως καὶ διὰ λόγου.

Ἄρθρ. 303ον. Ἡ προφορικὴ παραδοχὴ γίνεται διὰ τῆς λέξεως: παρεδέχθην ἢ συγκατένευσα καὶ δι' ἄλλων λόγων δεικνυόντων τὴν συναίνεσιν, ἡ δὲ προφορικὴ ἀκύρωσις διὰ τῆς λέξεως: ἠκύρωσα ἢ παρητήθην καὶ ἄλλων λόγων δηλούντων τὴν μὴ συναίνεσιν.

Ἄρθρ. 304ον. Αἱ δι' ἔργου παραδοχαὶ καὶ ἀκυρώσεις γίνονται διὰ κινημάτων δεικνυόντων τὴν συναίνεσιν, ἢ τὸ ἐναντίον.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς, ὅστις ἠγόρασέ τι ὑπὸ ἐπιλογὴν προβῇ ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς ἐπιλογῆς εἰς πρᾶξίν τινα, ἥτις εἶναι ἐκ τῶν παρεπομένων τῆς κυριότητος, ἤτοι ἐὰν κατὰ τὸ ῥηθὲν διάστημα ἐκθέσῃ εἰς πώλησιν τὸ ἐν λόγῳ πρᾶγμα ἢ ἐνεχυριάσῃ, ἢ ὑποθηκεύσῃ, ἢ ἐνοικιάσῃ αὐτὸ, ἢ κάμῃ ἄλλο τι τοιοῦτον, τοῦτο εἶναι δι' ἔργου παραδοχή. Ἐὰν δὲ ὁ πωλητὴς προβῇ εἰς τοιοῦτόν τι, τοῦτο εἶναι δι' ἔργου ἀκύρωσις ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 305ον. Ἐὰν ὁ ἔχων τὴν ἐπιλογὴν δὲν ἀκυρώσῃ ἢ ἐπικυρώσῃ τὴν πώλησιν ἐντὸς τῆς τεταγμένης προθεσμίας, μετὰ τὴν παρέλευσιν ταύτης ἡ πώλησις θεωρεῖται τετελεσμένη.

Ἄρθρ. 306ον. Ἡ ἐξ ὅρου ἐπιλογὴ δὲν μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους.

Οὕτως, ἐὰν ὁ ἔχων τὴν ἐπιλογὴν ἦναι ὁ πωλητὴς, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ ἀγοραστὴς καθίσταται κύριος τοῦ πωληθέντος πράγματος. Ἐὰν δὲ ἦναι ὁ ἀγοραστὴς, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ τὸ πρᾶγμα μένει εἰς τὸν κληρονόμον του, χωρὶς νὰ ἔχῃ οὗτος τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς.

Ἄρθρ. 307ον. Ὅταν ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι ἐπιφυλάξωσιν ἑαυτοῖς τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς, ἐάν τις τῶν δύο ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν, αὕτη καθίσταται ἄκυρος. Ἐὰν δέ τις παραδεχθῇ αὐτὴν, οὗτος ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς, τὸ ὁποῖον τότε μένει εἰς τὸν ἕτερον μόνον.

Ἄρθρ. 308ον. Ἐὰν μόνον ὁ πωλητὴς ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς, τὸ πρᾶγμα δὲν ἐξέρχεται τῆς κυριότητος αὐτοῦ ἀλλὰ θεωρεῖται ὡς κτῆμά του.

Καὶ ἐὰν τὸ πρᾶγμα μετὰ τὴν παραλαβὴν ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ, ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται ἵνα πληρώσῃ οὐχὶ τὸ συνομολογηθὲν τίμημα, ἀλλὰ τὴν ἀξίαν ἣν εἶχε τὸ πρᾶγμα κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραλαβῆς.

Ἄρθρ. 309ον. Ὅταν μόνον ὁ ἀγοραστὴς ἔχῃ τὴν ἐπιλογὴν, τὸ πρᾶγμα ἐξέρχεται τῆς κυριότητος τοῦ πωλητοῦ καὶ θεωρεῖται ὡς κτῆμα τοῦ ἀγοραστοῦ.

Καὶ ἐὰν μετὰ τὴν παραλαβὴν ἀπολεσθῇ τὸ πρᾶγμα εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ, οὗτος ὑποχρεοῦται ἵνα πληρώσῃ τὸ συνομολογηθὲν τίμημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.

Ἄρθρ. 310ον. Ἐὰν πρᾶγμά τι πωληθὲν παρὰ τοῦ πωλητοῦ ὡς πεπροικισμένον μὲ καλήν τινα ἰδιότητα ἀποδειχθῇ ἐστερημένον ἐκείνης τῆς ἰδιότητος, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν, ἐὰν θέλῃ λοιπὸν διαλύει τὴν πώλησιν, ἢ δέχεται τὸ πωλούμενον ἀνθ' ὅλου τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος. Τοῦτο ὀνομάζεται ἐκλογικὸν δικαίωμα ἐξ ἰδιότητος.

Π. χ. Ἐὰν ἀγελάς τις πωληθεῖσα ὡς θηλάζουσα ἀποδειχθῇ ἀποκεκομμένη τῆς θηλάσεως, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Καὶ παρομοίως ἐὰν λίθος τις πωληθεὶς τὴν νύκτα ὡς κόκκινον τοπάζιον ἀποδειχθῇ ἔπειτα τὴν ἡμέραν κίτρινος, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Ἄρθρ. 311ον. Ἡ ἐξ ἰδιότητος ἐπιλογὴ μεταβιβάζεται εἰς τὸν κληρονόμον.

Δηλ. Ἅμα ὡς ἀποθάνῃ ὁ ἀγοραστὴς, ὅστις ἔχει τὴν ἐξ ἰδιότητος ἐπιλογὴν καὶ ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἐστερημένον ἐκείνης τῆς ἰδιότητος, ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ κληρονόμος νὰ διαλύσῃ τὴν πώλησιν.

Ἄρθρ. 312ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς, ὅστις ἔχει τὴν ἐξ ἰδιότητος ἐπιλογὴν, προβῇ εἰς πρᾶξίν τινα ἐπὶ τοῦ πράγματος, ἥτις εἶναι ἓν ἐκ τῶν παρεπομένων τῆς κυριότητος, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.

Ἄρθρ. 313ον. Ὅταν ὁ πωλητὴς καὶ ὁ ἀγοραστὴς συνομολογήσωσιν ὅπως τὸ τίμημα πληρωθῇ ἐντὸς τοσούτου χρόνου καὶ ἐὰν

τοῦτο δὲν γείνῃ νὰ διαλύηται ἡ πώλησις μεταξύ των, ἡ συμφωνία αὕτη εἶναι ἔγκυρος.

Τὸ σύμφωνον τοῦτο ὀνομάζεται ἐκλογικὸν δικαίωμα ἐκ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος.

Ἄρθρ. 314ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δὲν καταβάλῃ τὸ τίμημα ἐντὸς τοῦ ὡρισμένου χρόνου, ἡ ὑπὸ ἐπιλογὴν πληρωμῆς συνομολογηθεῖσα πώλησις εἶναι πλημμελής.

Ἄρθρ. 315ον. Ἐὰν ὁ ἔχων τὴν πληρωμῆς ἐπιλογὴν ἀγοραστὴς ἀποθάνῃ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ Η ΠΛΕΙΟΝΩΝ.

Ἄρθρ. 316ον. Ὅταν προτείνηται πώλησις δύο ἢ τριῶν μὴ ἀντικαταστατῶν πραγμάτων, ἀφοῦ δηλωθῇ τὸ τίμημα ἑκάστου αὐτῶν ἰδιαιτέρως καὶ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ λάβῃ ὁ ἀγοραστὴς ὁποιονδήποτε ἀρέσῃ, ἢ νὰ δώσῃ ὁ πωλητὴς ὁποιονδήποτε θέλῃ ἐξ αὐτῶν, ἡ τοιαύτη πώλησις εἶναι ἔγκυρος..

Τὸ σύμφωνον τοῦτο ὀνομάζεται ἐπιλογὴ μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων.

Ἄρθρ. 317ον. Ἐν τῇ ἐπιλογῇ μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων εἶναι ἀνάγκη νὰ προσδιορίζηται προθεσμία.

Ἄρθρ. 318ον. Ὁ ἔχων τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων ὀφείλει νὰ προσδιορίσῃ τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ἐν τῇ λήξει τῆς τεταγμένης προθεσμίας.

Ἄρθρ. 319ον. Ἡ μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων ἐπιλογὴ μεταβιβάζεται εἰς τὸν κληρονόμον.

Π. χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς προτείνῃ τὴν πώλησιν τριῶν ὑφασμάτων ὁμοειδῶν διαφόρων ποιοτήτων, ἤτοι πρώτης, δευτέρας καὶ ἐσχάτης, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ λάβῃ ὁ ἀγοραστὴς ὁποῖον θέλῃ ἐξ αὐτῶν ἐν διαστήματι τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ ὁ ἀγοραστὴς δεχθῇ τὴν συμφωνίαν ταύτην, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη.

Καὶ ἐν τῇ λήξει τῆς ταχθείσης προθεσμίας ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑποχρεως νὰ ἐκλέξῃ τὸ ἓν καὶ νὰ πληρώσῃ τὸ συνωμολογημένον τίμημα αὐτοῦ.

Καὶ ἐὰν πρὸ τῆς ἐπιλογῆς ἀποθάνῃ, ὁ κληρονόμος του εἶναι ὑποχρεως νὰ ἐκλέξῃ καὶ λάβῃ οὕτω τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΟΨΕΩΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.

Ἄρθρ. 320ον. Ἐάν τις ἀγοράσῃ πρᾶγμά τι χωρὶς νὰ ἴδῃ αὐτὸ ἔχει τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα μέχρις οὗ τὸ ἴδῃ, καὶ ὅταν ἴδῃ αὐτό, ἂν μὲν θέλῃ, παραδέχεται τὴν πώλησιν, εἰ δὲ μὴ, ἀκυροῖ αὐτήν. Τοῦτο καλεῖται ἐπιλογὴ ἐξ ὄψεως.

Ἄρθρ. 321ον. Ἡ ἐξ ὄψεως ἐπιλογὴ δὲν μεταβαίνει εἰς τὸν κληρονόμον.

Ἕνεκα τούτου ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀποθάνῃ πρὶν ἢ ἴδῃ τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν, ὁ κληρονόμος γίνεται κύριος τοῦ πράγματος τούτου χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς.

Ἄρθρ. 322ον. Ὁ πωλητὴς ὅστις πωλεῖ πρᾶγμά τι χωρὶς νὰ ἴδῃ αὐτὸ, δὲν ἔχει τὴν ἐξ ὄψεως ἐπιλογήν.

Π. χ. Ἐάν τις πωλήσῃ πρᾶγμά τι τὸ ὁποῖον ἐκληρονόμησε χωρὶς νὰ ἴδῃ αὐτὸ, ἡ πώλησις εἶναι συνωμολογημένη ἄνευ ἐπιλογῆς.

Ἄρθρ. 323ον. Ἐν τῇ ἐξ ὄψεως ἐπιλογῇ ἡ ὄψις συνίσταται εἰς τὸ γνωρίσαι τὰ μέρη καὶ τὰς ἰδιότητας τοῦ πράγματος, αἵτινες ἐκφράζουσι τὸν κύριον σκοπὸν τῆς χρήσεως αὐτοῦ.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς παρατηρήσῃ τὸ ἔξωθεν μέρος ἁπλοῦ πανίου, τοῦ ὁποίου τότε ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι τὸ αὐτὸ, ἢ τὰ κλαδία κλαδωτεῦ, ἢ τὰς γραμμὰς γραμμωτοῦ ὑφάσματος, ἢ τὸν μαστὸν προβάτου τὸ ὁποῖον θέλει νὰ λάβῃ διὰ τὸ γάλα του, ἢ τὴν ῥάχιν προβάτου τὸ ὁποῖον θέλει νὰ λάβῃ διὰ τὸ κρέας αὐτοῦ, ἢ δοκιμάσῃ τὴν γεῦσιν τινὸς ἐκ τῶν τροφίμων ἢ ποτῶν καὶ

ἀκολούθως ἀγοράσῃ αὐτὸ, δὲν ἔχει πλέον τὸ δικαίωμα τῆς ἐξ ὄψεως ἐπιλογῆς.

Ἄρθρ. 324ον. Εἰς τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ἀγοράζονται δεικνυομένου τοῦ δείγματος αὐτῶν ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις τὸ δεῖγμα.

Ἄρθρ. 325ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα εὑρεθῇ κατώτερον τοῦ δείγματος, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν, δύναται δηλαδὴ νὰ δεχθῇ ἢ ἀποποιηθῇ τὸ πρᾶγμα.

Π. χ. Ὅταν ἀγοράσῃ τις σῖτον, ἢ ἔλαιον, ἢ πανίον, ἢ ἐριοῦχον, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ὁμοειδὲς καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν, ἀφοῦ πρῶτον ἴδῃ ἓν δεῖγμα αὐτοῦ, ἐὰν ἀκολούθως εὑρεθῇ τὸ πρᾶγμα κατώτερον τοῦ δείγματος, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Ἄρθρ. 326ον. Κατὰ τὴν ἀγορὰν ξενῶνος, οἰκίας ἢ καὶ ἄλλης τοιαύτης ἰδιοκτησίας εἶναι ἀνάγκη νὰ παρατηρῇ τις πάντα τὰ δωμάτια αὐτῆς.

Ἐὰν ὅμως πάντα τὰ δωμάτια τῆς οἰκίας ἦναι ὅμοια ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις τὸ ἓν μόνον.

Ἄρθρ. 327ον. Κατὰ τὴν ἐν ὁμάδι ἀγορὰν μὴ ἀντικαταςῶν πραγμάτων πρέπει τις ἵνα ἴδῃ ἕκαστον τούτων ἰδιαιτέρως.

Ἄρθρ. 328ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ὅστις ἀγοράζει ἐν ὁμάδι μὴ ἀντικαταστατὰ πράγματα ἴδῃ μόνον τινὰ αὐτῶν, μετὰ τὴν ἀγορὰν ἀφοῦ ἴδῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν εἶχεν ἰδεῖ πρότερον, καὶ δὲν ἀρέσῃ αὐτὰ, ἔχει τὴν ἐπιλογὴν νὰ παραδεχθῇ ἀθρόως πάντα ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ. Δὲν δύναται δὲ νὰ κρατήσῃ ὅσα ἤρεσαν αὐτῷ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ὅσα δὲν τῷ ἤρεσαν.

Ἄρθρ. 329ον. Ἡ ὑπὸ τυφλοῦ γενομένη ἀγορὰ εἶναι ἔγκυρος· ὅταν ὅμως ὁ τυφλὸς ἀγοράσῃ πρᾶγμα τοῦ ὁποίου ἡ ποιότης καὶ ἡ ἰδιότης εἶναι ἄγνωστος αὐτῷ ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Π. χ. Ἐὰν ἀγοράσῃ οἰκίαν τῆς ὁποίας ἀγνοεῖ τὴν περιγραφὴν, ὅταν μάθῃ αὐτὴν, εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἐπικυρώσῃ ἢ νὰ ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν.

Ἄρθρ. 330ον. Ἐὰν ὁ τυφλὸς ἀγοράσῃ πρᾶγμά τι ἀφοῦ πρῶτον τῷ περιγράψῃ τις αὐτὸ δὲν ἔχει τὴν ἐπιλογὴν τῆς ἀκυρώσεως ἢ ἐπικυρώσεως τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 331ον. Εἰς τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα καταλαμβάνονται διὰ τῆς προσψαύσεως, ὁ τυφλὸς ἐὰν θέσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ψαύσῃ αὐτὰ, καὶ εἰς τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα καταλαμβάνονται διὰ τῆς ὀσμῆς, ἐὰν ὀσφρανθῇ αὐτὰ καὶ εἰς τὰ ἐκ τῆς γεύσεως γνωριζόμενα ἐὰν γευθῇ ἐξ αὐτῶν, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς.

Δηλ. ἐὰν ἀγοράσῃ τοιαῦτα πράγματα ἀφοῦ πρῶτον ψαύσῃ ἢ ὀσφρανθῇ αὐτὰ, ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος καὶ ἀμετάκλητος (ὅρα ἀριθ. 114).

Ἄρθρ. 332ον. Ἐάν τις παρατηρήσῃ πρᾶγμά τι μὲ ὄμμα ἀγοραστοῦ ἤτοι ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀγοράσῃ αὐτὸ, μετά τινα δὲ χρόνον γνωρίζων ὅτιπρᾶγμά τι εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχεν ἰδεῖ πρότερον ἀγοράσῃ αὐτὸ, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς.

Ἐὰν ὅμως ἐπισυνέβῃ μεταβολή τις εἰς τὸ πρᾶγμα τοῦτο, τότε ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Ἄρθρ. 333ον. Τὸ νὰ ἴδῃ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνος εἰς ὃν ἀνετέθη κατ' ἐπιτροπὴν (ὁ ἐντολοδόχος) ἡ ἀγορὰ ἢ ἡ παραλαβὴ αὐτοῦ, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ἔβλεπε τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ὁ ἐντολεύς.

Ἄρθρ. 334ον. Τὸ νὰ ἴδῃ τὸ πρᾶγμα ὁ ἀπεσταλμένος, ἤτοι ἐκεῖνος ὃν ἔπεμψέ τις νὰ λάβῃ καὶ στείλῃ αὐτὸ, δὲν καταστρέφει τὸ δικαίωμα τῆς ἐξ ὄψεως ἐπιλογῆς τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἄρθρ. 335ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς προβῇ εἰς πρᾶξίν τινα ἐπὶ τοῦ πράγματος ἥτις ἀποτελεῖ ἓν τῶν παρεπομένων τῆς κυριότητος ἀπόλλυσι τὸ ἐξ ὄψεως ἐκλογικὸν δικαίωμα αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΕΜΠΑΘΕΙΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.

Ἄρθρ. 336ον. Ἡ ἀπόλυτος πώλησις (1) ἀπαιτεῖ ὅπως τὸ πωλούμενον πρᾶγμα ᾖ ἀπηλλαγμένον παντὸς πάθους.

Δηλ. κατὰ τὴν πώλησιν, ἤτις συνομολογεῖται χωρὶς νὰ τεθῇ ὅρος ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔσται ἀκέραιον καὶ ἀβλαβὲς, ἢ νὰ γείνῃ λόγος, ὅτι εἶναι ὑγιὲς, ἢ πλημμελὲς, ἢ ἐμπαθὲς, ἢ ἄνευ πάθους, ἀπαιτεῖται ὅπως τὸ πωλούμενον πρᾶγμα ᾖ ὑγιὲς καὶ ἀπηλλαγμένον παντὸς ἐλαττώματος.

Ἄρθρ. 337ον. Ὅταν εἰς τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπωλήθη δι' ἀπολύτου πωλήσεως ἀνακαλυφθῇ ἀρχικὸν πάθος, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς καὶ ἂν μὲν θέλῃ ἐπιστρέφει αὐτὸ, ἂν δὲ οὐχὶ, κρατεῖ αὐτὸ ἀντὶ τοῦ συνομολογηθέντος τιμήματος.

Δεν δύναται δὲ νὰ κρατήσῃ μὲν τὸ πρᾶγμα, νὰ πληρώσῃ δὲ ὀλιγώτερον τοῦ συνομολογηθέντος τιμήματος διὰ τὸ ἐλάττωμα.

Τοῦτο καλεῖται ἐπιλογὴ ἐξ ἐμπαθείας τοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 338ον. Πάθος λέγεται ἐκεῖνο τὸ ἐλάττωμα τοῦ πράγματος, τὸ ὁποῖον ὑποβιβάζει τὴν ἀξίαν αὐτοῦ παρὰ τοῖς πραγματογνώμοσι.

Ἄρθρ. 339ον. Ἀρχικὸν πάθος λέγεται τὸ ἐλάττωμα τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν εἰς τὸ πρᾶγμα ὅταν ἀκόμη τοῦτο εὑρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ πωλητοῦ.

Ἄρθρ. 340ον. Τὸ πάθος, τὸ ὁποῖον προσγίγνεται εἰς τὸ πρᾶγμα μετὰ τὴν πώλησιν καὶ πρὸ τῆς παραλαβῆς, ἤτοι ἐνόσῳ εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ πωλητοῦ, θεωρεῖται ὡς ἀρχικὸν ἐλάττωμα.

Ἄρθρ. 341ον. Ὅταν ὁ πωλητὴς φανερώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ ἐλάττωμα τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ πωλούμενον πρᾶγμα καὶ οὗτος παρα-

---

(1) Ἐκείνη δηλαδὴ κατὰ τὴν συγκρότησιν τῆς ὁποίας δὲν ἐγένετο λόγος ἂν τὸ πρᾶγμα ἔχῃ ἐλάττωμά τι ἢ ὄχι.

δεχθῇ αὐτὸ, δὲν ἔχει πλέον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ ἐλαττώματος τούτου.

Ἄρθρ. 342ον. Ὅταν ὁ πωλητὴς πωλήσῃ πρᾶγμά τι ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅπως ἦναι ἀνεύθυνος διὰ πᾶν ἐλάττωμα τοῦ πράγματος τούτου, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔχει τὴν ἐξ ἐμπαθείας ἐπιλογήν.

Ἄρθρ. 343ον. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἀγοράσῃ τι λέγων ὅτι παραδέχεται τὸ πρᾶγμα μετὰ παντὸς ἐλαττώματος αὐτοῦ, δὲν μένει πλέον αὐτῷ τόπος ἀγωγῆς δι' οἱονδήποτε πάθος τοῦ πράγματος.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀγοράσῃ ζῶόν τι λέγων, ὅτι παραδέχεται αὐτὸ τυφλὸν, χωλὸν καὶ μὲ ὅ,τι δήποτε ἄλλο πάθος ἔχῃ, δὲν δύναται πλέον νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἔχει ἀρχικόν τι ἐλάττωμα.

Ἄρθρ. 344ον. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἀφοῦ γνωρίσῃ τὸ πάθος τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος προβῇ εἰς μίαν τῶν παρεπομένων τῆς κυριότητος πράξεων, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξ ἐμπαθείας ἐπιλογῆς.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀφοῦ γνωρίσῃ τὸ ἐλάττωμα τοῦ πράγματος ζητήσῃ νὰ πωλήσῃ αὐτὸ, ἤτοι ἂν ἐκθέσῃ αὐτὸ πρὸς πώλησιν, δεικνύει οὕτως, ὅτι παραδέχεται τὸ ἐλάττωμα καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 345ον. Ἐὰν ἀφοῦ ἐπισυμβῇ μεταγενέστερόν τι πάθος εἰς τὸ πρᾶγμα εὑρισκόμενον εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ ἀνακαλυφθῇ ἀκολούθως καὶ ἀρχικόν τι ἐλάττωμα αὐτοῦ, ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ εἰς τὸν πωλητὴν, δικαιοῦται ὅμως ἵνα ἀπαιτήσῃ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀφοῦ κατακερματίσῃ ἓν κομμάτιον ὑφάσματος ἀνακαλύψῃ ἐν αὐτῷ ἀρχικόν τι ἐλάττωμα, ἤτοι ἂν εὕρῃ ὅτι τὸ ὕφασμα ἦτο σαθρὸν ἢ κεκαυμένον, δὲν δύναται πλέον νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ, διότι κατακερματίζων αὐτὸ προσέθηκεν εἰς αὐτὸ καὶ ἄλλα ἐλαττώματα· δύναται ὅμως ἵνα ζητήσῃ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος.

Ἄρθρ. 346ον. Ἡ δέουσα ἐλάττωσις τοῦ τιμήματος ἐξακριβοῦται διὰ τῆς ἀμεροληπτου γνωματεύσεως εἰδικῶν πραγματογνωμόνων κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον:

Γίνεται ἡ ἐκτίμησις τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ πράγματος ὑποτιθεμένου ἄνευ πάθους καὶ ἀκολούθως ἐκτιμᾶται ἡ ἀξία αὐτοῦ ἐμπαθοῦς ὄντος. Ἔπειτα ὑπολογίζει τις ποσοστὸν μέρος τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος ὑγιοῦς ὑποτιθεμένου εἶναι ἡ διαφορὰ ἡ μεταξὺ τῶν δύο εἰρημένων τιμῶν, τὸ δὲ ποσὸν τὸ ὁποῖον σχηματίζει τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν πρὸς τὸ συνωμολογημένον τίμημα, ἣν καὶ ἡ εἰρημένη διαφορὰ πρὸς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος ἀβλαβοῦς, εἶναι ἡ δέουσα ἐλάττωσις τοῦ τιμήματος.

Π. χ. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἀγοράσῃ ἓν κομμάτιον ὑφάσματος ἀντὶ ἑξήκοντα γροσίων καὶ ἀφοῦ κατακερματίσῃ αὐτὸ γνωρίσῃ τὸ ἀρχικὸν ἐλάττωμά του, ἐὰν οἱ πραγματογνώμονες ἀποφανθῶσιν ὅτι τὸ ὕφασμα τοῦτο ἄνευ μὲν ἐλαττώματος ἤξιζε πραγματικῶς 60 γρόσια, ἤδη δὲ ἔχον τὸ ἀρχικὸν ἐλάττωμα ἀξίζει 45 γρ., ἡ ἐλάττωσις τοῦ τιμήματος εἶναι 15 γρ. καὶ ταῦτα δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ὁ ἀγοραστὴς παρὰ τοῦ πωλητοῦ. Ἐὰν δὲ ἀποφανθῶσιν ὅτι τὸ ὕφασμα ἐκεῖνο ἀβλαβὲς μὲν ἤξιζεν 80 γρ., ἔχον δὲ τὸ ἐλάττωμα ἀξίζει 60 γρ. ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τῶν δύο τούτων τιμῶν διαφορὰ, ἥτις σύγκειται ἐξ 20 γροσίων εἶναι τὸ τέταρτον τῶν 80 γροσίων, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται ἵνα ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ τὸ τέταρτον τοῦ συνομολογηθέντος τιμήματος τοῦ ὑφάσματος, ἤτοι 15 γρόσια.

Ἐὰν πάλιν ἀποφανθῶσιν, ὅτι τὸ ὕφασμα τοῦτο ἀβλαβὲς μὲν ἤξιζε 50 γρ., ὡς ἔχει δ' ἤδη ἐμπαθῶς ἀξίζει μόνον 40 γρ., ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ τῶν δύο τούτων τιμῶν διαφορὰ 10 γρ. εἶναι τὸ πέμπτον τῶν 50 γροσίων, ὡς δέουσα ἐλάττωσις τοῦ τιμήματος θεωροῦνται τὰ 12 γρ., τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ πέμπτον τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος (δηλ. τῶν 60 γροσίων).

Ἄρθρ. 347ον. Ὅταν ἐκλείψῃ τὸ μεταγενέστερον πάθος, τὸ ἀρχικὸν γίνεται πάλιν αἰτία ἐπιστροφῆς.

Π. χ. Ἐάν τις ἀγοράσῃ ζῶον καὶ ἀφοῦ τοῦτο ἀσθενήσῃ παρ' αὐτῷ ἀναφανῇ τὸ ἀρχικὸν πάθος αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ εἰς τὸν πωλητὴν, ἀλλὰ λαμβάνει τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος.

Ἀφοῦ ὅμως θεραπευθῇ ἡ ἀσθένεια αὕτη, ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ζῶον εἰς τὸν πωλητὴν διὰ τὸ ἀρχικὸν αὐτοῦ ἐλάττωμα.

Ἄρθρ. 348ον. Ὅταν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα εὑρισκόμενον παρὰ τῷ ἀγοραστῇ προσλάβῃ μεταγενέστερόν τι πάθος καὶ ἀκολούθως ἀναφανῇ ἕτερον ἀρχικὸν ἐν αὐτῷ, ὁ δὲ πωλητὴς συγκατανεύσῃ νὰ τῷ ἐπιστραφῇ τὸ πρᾶγμα μετὰ τοῦ μεταγενεστέρου τούτου ἐλαττώματος αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τι τὸ κωλῦον τὴν ἐπιστροφήν, ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται πλέον ἵνα ἀπαιτήσῃ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ἢ ἐπιστρέφει τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν πωλητήν, ἢ παραδέχεται αὐτὸ ἀνθ' ὅλου τοῦ συνομολογηθέντος τιμήματος αὐτοῦ.

Προσέτι καὶ ὅταν ὁ ἀγοραστὴς πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀφοῦ γνωρίσῃ τὸ ἀρχικὸν πάθος αὐτοῦ, δὲν δύναται πλέον νὰ ἀπαιτήσῃ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοράσας ἓν κομμάτιον πανίου καὶ κόψας αὐτὸ εἰς χιτῶνας εὕρῃ ἀκολούθως ὅτι τὸ πανίον ἦτο βεβλαμμένον καὶ οὕτως ἔχον πωλήσῃ αὐτὸ εἰς ἕτερον, δὲν δύναται ἵνα ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος.

Διότι ὁ πωλητὴς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἐδέχετο νὰ τῷ ἐπιστραφῇ τὸ πρᾶγμα μετὰ τοῦ ἐπισυμβάντος αὐτῷ ἐλαττώματος, ἤτοι κεκομμένον, ὁ δὲ ἀγοραστὴς πωλήσας αὐτὸ τὸ ἐκράτησε (κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἐπιστροφήν).

Ἄρθρ. 349ον. Ἡ προσαύξησις ἤτοι ἡ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ γινομένη προσθήκη εἰς τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἑτέρου πράγματος ἀνήκοντος εἰς αὐτὸν κωλύει τὴν ἐπιστροφήν.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ῥάψῃ ἢ βάψῃ τὸ πανίον, ἢ φυτεύσῃ τὴν γῆν, ἣν ἠγόρασεν, ἐπειδὴ προσετέθησαν εἰς τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα κλωστὴ, βαφὴ καὶ δένδρα ἀνήκοντα εἰς τὸν ἀγοραστὴν ταῦτα κωλύουσι τὴν ἐπιστροφήν.

Ἄρθρ. 350ον. Ὅταν ὑπάρχῃ κώλυμα ἐπιστροφῆς καὶ ἂν θέλῃ ὁ πωλητὴς, δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὀπίσω τὸ ἐμπαθὲς πρᾶγμα, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος. Μάλιστα δὲ καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἀγοραστὴς δὲν λάβῃ γνῶσιν τοῦ ἀρχικοῦ πάθους ἢ ἀφοῦ ἐκποιήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἰς ἕτερον, δύναται πάλιν νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος.

Π. χ. Ἐὰν ἀφοῦ ὁ ἀγοραστὴς κόψῃ ὑποκάμισα ἀπὸ ἓν κομμά-

τιον ὑφάσματος τὸ ὁποῖον ἠγόρασε, γνωρίσῃ ὅτι τὸ πανίον τοῦτο ἦτο σαπρὸν, καὶ θέλων καὶ δεχόμενος ὁ πωλητὴς δὲν λαμβάνει ὀπίσω αὐτὸ, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος· καὶ ἂν δὲ ἀκόμη πωλήσῃ ὁ ἀγοραστὴς ἐκεῖνο τὸ ὑποκάμισον, λαμβάνει τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος παρὰ τοῦ πωλητοῦ τοῦ πανίου.

Διότι προστεθείσης εἰς τὸ πρᾶγμα τῆς κλωστῆς, ἥτις εἶναι κτῆμα τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ πωλητὴς νὰ εἴπῃ: ἐγὼ τὸ ἐλάμβανον ὅπως εἶχε κεκομμένον καὶ ἐρραμμένον καὶ ἐπομένως ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐκράτησεν αὐτὸ διὰ τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 351ον. Ὅταν τινὰ τῶν πραγμάτων, ἅπερ ἠγοράσθησαν ἀθροως ἀποδειχθῶσιν ἐμπαθῆ, ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις αὕτη γείνῃ πρὸ τῆς παραλαβῆς, ὁ ἀγοραστὴς ἐπιστρέφει τὸ ὅλον, ἢ δέχεται αὐτὸ ἀντὶ τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος. Δὲν ἔχει δὲ τὸ δικαίωμα ἀποποιούμενος τὰ ἐμπαθῆ νὰ κρατήσῃ τὰ λοιπά.

Ἐὰν δὲ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πάθους γείνῃ μετὰ τὴν παραλαβὴν, εἰς μὲν τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὰ πωληθέντα πράγματα δὲν βλάπτονται χωριζόμενα, ὁ ἀγοραστὴς ἐπιστρέφει τὰ ἐμπαθῆ μόνον λαμβάνων ὀπίσω τὴν εἰς αὐτὰ ὑγιᾶ ὑποτιθέμενα ἀναλογοῦσαν μερίδα τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ τῶν ἐμπαθῶν καὶ τὰ ὑγιᾶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ πωλητοῦ.

Εἰς δὲ τὴν περίστασιν καθ' ἣν ὑπάρχει βλάβη εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ ἀθροίσματος ἐπιστρέφει τὸ ὅλον διὰ μιᾶς, ἢ δέχεται τὸ ὅλον ἀντὶ τοῦ συνωμολογημένου τιμήματος.

Π. χ. Ἐὰν ἐκ δύο φεσίων τὰ ὁποῖα ἠγόρασέ τις ἀντὶ τεσσαράκοντα γροσίων τὸ ἓν ἀποδειχθῇ πρὸ τῆς παραλαβῆς ἐμπαθὲς, ἐπιστρέφει αὐτὸ ὁ ἀγοραστὴς κρατῶν ἐκ τῶν 40 γροσίων, τὴν εἰς αὐτὸ ὑγιὲς ὑποτιθέμενον ἀναλογοῦσαν μερίδα· ἀλλ' ἐὰν ἀγοράσῃ ζεῦγος ἐμβάδων καὶ μετὰ τὴν παραλαβὴν ἀποδειχθῇ ἡ μία αὐτῶν ἐμπαθὴς δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ ἀμφοτέρας καὶ νὰ λάβῃ ἀνελλειπῆ τὰ χρήματά του.

Ἄρθρ. 352ον. Ἐάν τις ἀγοράσας ὡρισμένον ποσὸν ὁμοειδὲς κοι-

λομετρουμένων ἢ σταθμωμένων πραγμάτων καὶ παραλαβὼν αὐτὸ εὕρῃ τινὰ σαπρὰ ἔχει τὴν ἐπιλογὴν νὰ παραδεχθῇ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ ὁλόκληρον.

Ἄρθρ. 353ον. Ὅταν ὁ ἀγοράσθεὶς σῖτος καὶ τὰ τούτῳ ὅμοια γεννήματα ἀποδειχθῶσι χωματώδη, ἐὰν μὲν τὸ ἐν αὐτοῖς χῶμα θεωρηθῇ κατὰ τοπικὴν συνήθειαν ὡς ὀλίγον, ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος καὶ ἀμετάκλητος· ἐὰν δὲ τὸ χῶμα ἦναι τοσοῦτον ὥστε νὰ θεωρῆται κοινῶς ὡς ἐλάττωμα, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλαγήν.

Ἄρθρ. 354ον. Ὅταν μεταξὺ τῶν ἀγορασθέντων ὠῶν, καρύων καὶ ἄλλων παραπλησίων ἀνακαλυφθῶσιν ὀλίγα τινὰ μόνον σαπρὰ καὶ βεβλαμμένα οἷον 3 τοῖς $^0/_0$, τὸ μικρὸν τοῦτο πάθος ὡς συνήθως ἀπαντώμενον δὲν βλάπτει τὴν πώλησιν.

Ἐὰν ὅμως τὰ ἐμπαθῆ ὦσι πολλὰ καὶ ἄνω τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει ἡ συνήθεια ὡς 10 τοῖς $^0/_0$, ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἐπιστρέφει αὐτὰ πάντα ὁμοῦ καὶ λαμβάνει ὀπίσω ἀνελλειπῶς τὸ τίμημα.

Ἄρθρ 355ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἀποδειχθῇ τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ὠφεληθῇ τις ἐξ αὐτοῦ, ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος καὶ ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει ὀπίσω ὅλον τὸ τίμημα.

Π. χ. Ἐὰν τὰ ὠά, τὰ ὁποῖα ἠγόρασέ τις ἀποδειχθῶσι βεβλαμμένα εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἦναι πάντη ἄχρηστα, ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει ὀπίσω τὰ χρήματά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΠΕΡΙ ΥΠΕΡΟΓΚΟΥ ΒΛΑΒΗΣ ΚΑΙ ΔΟΛΟΥ.

Ἄρθρ. 356ον. Ὅταν ἐν τῇ πωλήσει ὑπάρχῃ ὑπέρογκος βλάβη ἄνευ δόλου (ἴδε ἄρθρ. 164 καὶ 165), ὁ ἀπατηθεὶς δὲν δύναται ν' ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν.

Ἡ πώλησις ὅμως ὀρφανικῶν πραγμάτων δὲν εἶναι ἔγκυρος, ἐὰν

ὑπάρχῃ ἐν αὐτῇ ὑπέρογκος βλάβη καὶ ὅταν ἀκόμη αὕτη δὲν ἐγένετο δολίως.

Τὰ ἀφιερωματικὰ πράγματα (βακουφικὰ) καὶ τὰ δημόσια (πέϊτ ·ὄλ μάλ) ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν τῶν ὀρφανικῶν κατηγορίαν.

Ἄρθρ. 357ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων καταδολιευθῇ τὸν ἕτερον καὶ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἐν τῇ πωλήσει ὑπῆρξεν ὑπέρογκος βλάβη προερχομένη ἐκ ταύτης τῆς καταδολιεύσεως, ὁ ἀπατηθεὶς δύναται ν' ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν.

Ἄρθρ. 358ον. Κατὰ τὸν θάνατόν τινος ὑποστάντος ὑπέρογκον βλάβην ἕνεκα δόλου, τὸ δικαίωμα ἀγωγῆς περὶ καταδολιεύσεως δὲν μεταβαίνει εἰς τὸν κληρονόμον αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 359ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ὃν κατεδολιεύθη ὁ πωλητὴς ἐν τῇ πωλήσει, ἀφοῦ ἐννοήσῃ τὴν ὑπέρογκον βλάβην προβῇ εἴς τινας τῶν παρεπομένων τῇ κυριότητι πράξεων ἐπὶ τοῦ πράγματος, δὲν μένει πλέον αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς.

Ἄρθρ. 360ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπωλήθη διὰ δόλου ἐπὶ ὑπερόγκῳ βλάβῃ φθαρῇ ἢ ἀπολεσθῇ, ἢ ἂν προσκτήσηταί τι μεταγενέστερον πάθος, ἢ ἐὰν προστεθῇ τι ἐπ' αὐτοῦ, (οἷον, ἂν τὸ πωληθὲν ἦναι γήπεδον καὶ οἰκοδομηθῇ κτίριον ἐπ' αὐτοῦ) ὁ ἀπατηθεὶς δὲν δύναται πλέον ἵνα ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΕΝΟΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΕΞ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 361ον. Κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς πωλήσεως ὑπάρχει ὅρος ἀπαραίτητος, ὅπως τὰ συστατικὰ αὐτῆς πηγάζωσιν ἐξ ἀνθρώπου ἔχοντος τὸ δικαίωμα τοῦ συναλλάττεσθαι, ἤτοι ἔχοντος σώας τὰς φρένας καὶ ἐνήλικος, καὶ ὅπως ἡ πώλησις ἀναφέρηται εἰς ἀντικείμενον πραγματοποιήσιμον.

Ἄρθ. 362ον. Ἡ πώλησις ἐν τοῖς συστατικοῖς τῆς ὁποίας ὑπάρχει τις πλημμέλεια ὡς ἡ πώλησις παράφρονος, εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 363ον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καθιστᾷ δυνατὴν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως εἶναι τὸ νὰ ὑπάρχῃ τὸ πωλούμενον πρᾶγμα, τὸ νὰ ἦναι δυνατὴ ἡ παράδοσις αὐτοῦ καὶ τὸ νὰ ἦναι ἐντὸς συναλλαγῆς (μουτεκαββίμ).

Ὅθεν ἡ πώλησις τοῦ ἀνυπάρκτου, τοῦ ἐκτὸς συναλλαγῆς ἢ τοῦ ὁποίου ἡ παράδοσις εἶναι ἀδύνατος, εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 364ον. Ἡ ὑπὸ ὅρον συνομολογηθεῖσα πώλησις, ἥτις τὴν νόμιμον σύστασιν κωλύουσι δευτερεύοντά τινα προσόντα, οἷα εἰσὶ τὸ νὰ ἦναι ἄγνωστον τὸ πωλούμενον πρᾶγμα, ἢ νὰ ὑπάρχῃ πλημμέλειά τις (χαλὲλ) ἐν τῷ τιμήματι, εἶναι πλημμελής.

Ἄρθρ. 365ον. Ὅπως ἡ πώλησις ἦναι ἐκτελεστὴ (ναφήζ), ἀπαιτεῖται ἵνα ὁ πωλητὴς ἦναι κύριος τοῦ πωλουμένου πράγματος ἢ ἀντιπρόσωπος τοῦ κυρίου, ἢ ἐπίτροπος, ἢ κηδεμὼν αὐτοῦ (βελῆς ἢ βασῆς) καὶ ἵνα μὴ ἕτερός τις ἔχῃ δικαίωμά τι κυριότητος ἐπὶ τοῦ πράγματος ἐκείνου.

Ἄρθρ. 366ον. Ἡ πλημμελὴς πώλησις μετὰ τὴν παραλαβὴν γίνεται ἐκτελεστή.

Δηλ. Ἐπιτρέπεται τῷ ἀγοραστῇ ἡ ἐπὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος κυριότης.

Ἄρθρ. 367ον. Ὅταν ὑπάρχῃ ἐκλογικόν τι δικαίωμα, ἡ πώλησις δὲν εἶναι ἀμετάκλητος (λιαζίμ).

Ἄρθρ. 368ον. Ἡ πώλησις, ἐν ᾗ ἐνυπάρχει τι δικαίωμα τρίτου τινὸς ὡς ἡ αὐθαίρετος (φουζουλὶ) πώλησις ἀλλοτρίου καὶ ἡ ἐνυποθήκου πράγματος δὲν θεωρεῖται ὡς τελείως συνωμολογημένη ἢ ἀφοῦ δώσῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν ὁ τρίτος ἐκεῖνος δικαιοῦχος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΚΑΣΤΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ.

Ἄρθρ. 369ον. Ἐνέργεια τῆς συνωμολογημένης πωλήσεως εἶναι ἡ κυριότης.

Δηλ. συνομολογηθείσης ἅπαξ τῆς πωλήσεως, ὁ μὲν ἀγοραστὴς γίνεται κύριος τοῦ πράγματος, ὁ δὲ πωλητὴς τοῦ τιμήματος.

Ἄρθρ. 370ον. Ἡ ἄκυρος πώλησις οὐδὲν ἐμφαίνει κῦρος (οὐδεμίαν ἔχει ἐνέργειαν). (Ὅρα ἄρθρ. 110).

Ὅθεν ὅταν ἐν τῇ ἀκύρῳ πωλήσει ὁ ἀγοραστὴς παραλάβῃ τὸ πωλούμενον ἀδείᾳ τοῦ πωλητοῦ καὶ ἀπολεσθῇ τοῦτο εἰς χεῖράς του ἄνευ αἰτίας αὐτοῦ, ἐπειδὴ δὲν εὑρίσκετο πλησίον του ἢ ὡς παρακαταθήκη, δὲν δικαιοῦται ὁ πωλητὴς νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 371ον. Ἡ πλημμελὴς πώλησις ἀποκτᾷ τὸ κῦρος ἐρρωμένης πωλήσεως ἅμα τῇ παραλαβῇ. (Ὅρα ἄρθρ. 109.)

Δηλ. ὅταν ὁ ἀγοραστὴς τῇ ἀδείᾳ τοῦ πωλητοῦ παραλάβῃ τὸ πωλούμενον γίνεται κύριος αὐτοῦ.

Ὅθεν ἐὰν τὸ πρᾶγμα τὸ ἀγορασθὲν διὰ πλημμελοῦς πωλήσεως

ἀπολεσθῇ παρὰ τῷ ἀγοραστῇ, οὗτος ὀφείλει νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν πωλητήν.

Καὶ ἐὰν μὲν τὸ ἀπολεσθὲν ἦναι ἐκ τῶν ἀντικαταστατῶν (μισλιγιατδὰν), δίδει ὁ ἀγοραστὴς τῷ πωλητῇ ἕτερον ὅμοιον τοῦ ἀπολεσθέντος, ἐὰν δὲ ἐκ τῶν τιμικῶν, τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς παραλαβῆς ἀξίαν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 372ον. Ἐν τῇ πλημμελεῖ πωλήσει ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀκυρώσῃ τὸ συνάλλαγμα.

Ἀλλ' ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ ἐν χερσὶ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἢ ἂν ὁ ἀγοραστὴς ἀποβάλῃ αὐτὸ ἐκ τῆς κυριότητός του διά τινος τρόπου, οἷον διὰ καταναλώσεως ἢ ἐκποιήσεως ἑτέρῳ, δι' ἐγκύρου πωλήσεως ἢ διὰ δωρήσεως, ἢ ἐὰν προσθέσῃ τι εἰς αὐτό, οἷον ἐὰν ἦναι οἰκία καὶ ἐπισκευάσῃ αὐτήν, ἢ γῆ καὶ φυτεύσῃ δένδρα ἐπ' αὐτῆς, ἢ ἐὰν τέλος μεταβάλῃ αὐτὸ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀλλάξῃ τὸ ὄνομά του, οἷον ἂν ἦναι σῖτος καὶ ἀλέσας μεταβάλῃ αὐτὸν εἰς ἄλευρον κτλ., δὲν μένει εἰς οὐδέτερον τῶν συμβαλλομένων τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως.

Ἄρθρ. 373ον. Κατὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς πλημμελοῦς πωλήσεως, ἐὰν κατεβλήθη ἤδη τὸ τίμημα, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παρακατάσχῃ τὸ πρᾶγμα μέχρις οὗ ὁ πωλητὴς ἀποδώσῃ τὸ τίμημα.

Ἄρθρ. 374ον. Ἡ ἐκτελεστὴ πώλησις ἐμφαίνει ἐνέργειαν ἅμα τῇ συστάσει αὐτῆς. (Ὅρα ἄρθρ. 113).

Ἄρθρ. 375ον. Ἐν τῇ ἀμετακλήτως ἐκτελεστῇ πωλήσει (ναφήζι λιαζίμ) οὐδέτερος τῶν συναλλαττομένων δύναται νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τοῦ συναλλάγματος. (Ὅρα ἄρθρ. 114).

Ἄρθρ. 376ον. Ἐν τῇ ἀκυρωσίμῳ αἱρετικῇ (γάϊρι λιαζίμ) πωλήσει ὁ ἔχων τὴν ἐπιλογὴν δύναται νὰ ἀκυρώσῃ τὸ συνάλλαγμα. (Ὅρα ἄρθρ. 115).

Ἄρθρ. 377ον. Ἡ ἐξηρτημένη (μεβκούφ) πώλησις λαμβάνει τὸ κῦρος ἅμα δοθείσης τῆς ἀδείας. (Ὅρα ἄρθρ. 111).

Ἄρθρ. 378ον. Ἐν τῇ αὐθαιρέτῳ πωλήσει (ἤτοι ἐν τῇ πωλήσει ἀλλοτρίου πράγματος) ἐὰν ὁ κύριος τοῦ πράγματος, ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος, ἢ ὁ ἐπίτροπος, ἢ ὁ κηδεμὼν αὐτοῦ δώσῃ ἄδειαν, ἡ πώλησις γίνεται ἐκτελεστή, εἰ δ' οὔ, ἀναστρέπεται. (Ὅρα ἄρθ. 112).

Ἀλλ' ὅπως ἡ ἄδεια ἔχῃ κῦρος ἀπαιτεῖται ἵνα, ὅταν αὕτη δίδωται, ὑπάρχωσι καὶ ὁ πωλητὴς, καὶ ὁ ἀγοραστὴς, καὶ ὁ δίδων τὴν ἄδειαν καὶ τὸ πρᾶγμα· ἐὰν δ' εἷς τούτων ἐκλείψῃ, ἡ ἄδεια δὲν εἶναι νόμιμος.

Ἄρθρ. 379ον. Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐπ' ἀνταλλαγῇ πωλήσει (μοὺκαγεζὲ) ἀμφότερα τὰ ἀνταλλασσόμενα πράγματα κατέχουσι τὴν τοῦ πωλουμένου θέσιν, ἰσχύουσιν ἐπ' αὐτῶν αἱ περὶ τοῦ πωλουμένου (μεπὶ) διατάξεις. Εἰς τὴν περίπτωτιν δὲ καθ' ἣν ἤθελεν ἀναφυῇ διένεξίς τις εἰς τὴν παράδοσιν, ἀμφότεροι οἱ συναλλασσόμενοι παραδίδουσι καὶ παραλαμβάνουσι συγχρόνως. (Ὅρα ἄρθρ. 122).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΠΩΛΗΣΕΩΣ ΗΤΟΙ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΕΛΠΙΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ (ΣΕΛΕΜ).

Ἄρθρ. 380ον. Ὅπως ἡ πώλησις, οὕτω καὶ ἡ προπώλησις συνομολογεῖται διὰ προτάσεως καὶ παραδοχῆς.

Π. χ. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς εἴπῃ, ὅτι προπληρόνει εἰς τὸν πωλητὴν 1000 γρόσια δι' 100 οἰλὰ σίτου καὶ ὁ πωλητὴς ἀπαντήσῃ ὅτι ἐδέχθη αὐτὰ, ἡ προπώλησις εἶναι συνωμολογημένη.

Ἄρθρ. 381ον. Ἡ προπώλητις εἶναι ἔγκυρος ἐπὶ μόνων τῶν πραγμάτων τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ ὁρίσῃ τις τὸ ποσὸν καὶ τὴν ποιότητα.

Ἄρθρ. 382ον. Τὸ ποτὸν τῶν μετρουμένων καὶ τῶν σταθμωμένων ὁρίζεται διὰ κοιλοῦ, ζυγίου καὶ πήχεως.

Ἄρθρ. 383ον. Τὸ ποτὸν τῶν ἀντικαταστατῶν ἀριθμουμένων ὁρίζεται οὐ μόνον δι' ἀοιθμήτεως ἀλλὰ καὶ διὰ κοιλοῦ καὶ ζυγίου.

Ἄρθρ. 384ον. Εἰς τὴν προπώλησιν ὀπτῶν πλίνθων, κεράμων καὶ τῶν τοιούτων ἀριθμουμένων ἀπαιτεῖται ἵνα ἦναι ὡρισμένος καὶ γνωστὸς ὁ τύπος (καλοῦπι) αὐτῶν.

Ἄρθρ. 385ον. Εἰς τὴν προπώλησιν ὑφασμάτων, ἐριούχων καὶ

ἄλλων τοιούτων διὰ πήχεως μετρουμένων δέον ἵνα ὁρίζηται τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος αὐτῶν, ἡ λεπτότης των, ἡ ὕλη ἐξ ἧς θὰ ἦναι κατεσκευασμένα καὶ τίνος τόπου προϊὸν θὰ ἦναι.

Ἄρθρ. 386ον. Διὰ νὰ ἦναι ἡ προπώλησις ἔγκυρος ἀπαιτεῖται ἵνα ᾖ ὡρισμένον τὸ γένος τοῦ πωλουμένου πράγματος (δηλ. νὰ ὁρίζηται ἂν ἦναι σῖτος, ὄρυζα, φοίνικες), τὸ εἶδος αὐτοῦ (δηλ. νὰ ὁρίζηται ἂν παράγεται διὰ τῆς βροχῆς μόνον ἢ δι' ἀρδεύσεως) καὶ ἡ ποιότης αὐτοῦ (δηλ. ἂν ἦναι πρώτης ἢ δευτέρας κ.τ.λ. ποιότητος) καὶ τέλος ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῆς παραδόσεως τοῦ τε πράγματος καὶ τοῦ τιμήματος.

Ἄρθρ. 387ον. Πρὸς διατήρησιν τοῦ κύρους τῆς προπωλήσεως ἀπαιτεῖται ὅπως καταβληθῇ τὸ τίμημα ἐν τῇ ὁμηγύρει τῆς συστάσεως τοῦ συναλλάγματος.

Ἐὰν δὲ πρὸ τῆς καταβολῆς ἀποχωρισθῶσιν οἱ συμβαλλόμενοι, τὸ συνάλλαγμα τῆς προπωλήσεως ἀκυροῦται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ.

Ἄρθρ. 388ον. Ὅταν τις εἴπῃ εἰς τεχνίτην τινά: κατασκεύασόν μοι τοιοῦτόν τι πρᾶγμα ἀντὶ τόσων γροσίων καὶ ὁ τεχνίτης παραδεχθῇ, συνομολογεῖται οὕτω πώλησις διὰ παραγγελίας. Π. χ. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δεικνύων τὸν πόδα του εἴπῃ εἰς τὸν ὑποδηματοποιόν: κατασκεύασόν μοι ἓν ζεῦγος ὑποδημάτων ἐκ τοιούτου ἢ τοιούτου δέρματος ἀντὶ τόσων γροσίων καὶ ὁ ὑποδηματοποιὸς παραδεχθῇ τὴν πρότασιν, ἢ ἂν συμφωνήσῃ τις μετὰ ναυπηγοῦ περὶ κατασκευῆς ἀκατίου ἢ πλοίου δεικνύων αὐτῷ τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὰς ἄλλας ἰδιότητας αὐτοῦ, συνομολογεῖται οὕτω ἡ παραγγελία.

Ἐπίσης ἐὰν συμφωνήσῃ τις μετ' ἐργοστασιάρχου τινὸς περὶ κα-

τασκευῆς βελονωτῶν τουφεκίων ὁρίζων τὸ μῆκος, τὴν ὁλκὴν καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα αὐτῶν καὶ τὴν τιμὴν ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν, ἡ παραγγελία οὕτως εἶναι συνωμολογημένη.

Ἄρθρ. 389ον. Ἐπὶ πάντων γενικῶς τῶν πραγμάτων τὰ ὁποῖα εἶναι ἔθος νὰ κατασκευάζωνται διὰ παραγγελίας, ἡ παραγγελία εἶναι ἔγκυρος.

Ἐπὶ τῶν πραγμάτων ὅμως, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἔθος νὰ παραγγέλλωνται, ἐὰν μὲν ὁρισθῇ προθεσμία τότε γίνεται προπώλησις, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἰσχύουσιν αἱ περὶ τῆς προπωλήσεως διατάξεις.

Ἐὰν δὲ δὲν ὁρισθῇ προθεσμία, τότε θεωρεῖται ὡς παραγγελία.

Ἄρθρ. 390ον. Κατὰ τὴν παραγγελίαν εἶναι ἀνάγκη ὅπως περιγράψῃ τις τὸ πρᾶγμα οὕτως ὥστε νὰ γείνῃ οἷον θέλει αὐτό.

Ἄρθρ. 391ον. Κατὰ τὴν παραγγελίαν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσῃ τις προπληρωτέα χρήματα.

Ἄρθρ. 392ον. Ἀφοῦ συνομολογηθῇ ἡ παραγγελία, οὐδέτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν δύναται νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τοῦ συναλλάγματος.

Ἐὰν ὅμως τὸ παραγγελθὲν δὲν ἦναι ὅμοιον πρὸς τὴν περιγραφὴν, ὁ παραγγείλας ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟ ΕΠΙΘΑΝΑΤΙΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΣΥΝΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 393ον. Ἐὰν ἐν ᾧ ἀσθενῇ τις ἐπιθανατίως πωλήσῃ τι εἰς ἕνα τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, ἡ πώλησις δὲν συνίσταται εἰμὴ μετὰ τὴν συγκατάθεσιν τῶν λοιπῶν κληρονόμων. Ἐὰν μὲν οἱ κληρονόμοι συγκατανεύσωσιν εἰς αὐτὴν, ἡ πώλησις εἶναι ἐκτελεστὴ (ναφῆζ)· ἐὰν δὲ οὐχὶ, οὐδὲν ἔχει κῦρος.

Ἄρθρ. 394ον. Ἐὰν ἐν ᾧ ἀσθενῇ τις ἐπιθανατίως, πωλήσῃ ἀντὶ τῆς κατ' ἐκτίμησιν ἀξίας αὐτοῦ πρᾶγμά τι εἴς τινα μὴ κληρονόμον αὐτοῦ, ἡ πώλησις εἶναι ἐῤῥωμένη καὶ ἔγκυρος. Ἐὰν δὲ πωλήσας τὸ πρᾶγμα συγκαταβατικῶς (μουχαπὰτ-ιλὲ) ἐπὶ τιμήματι κατωτέρῳ τῆς κατ' ἐκτίμησιν ἀξίας του καὶ παραδοὺς αὐτὸ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἀποθάνῃ, πάλιν ἡ πώλησις εἶναι ἐῤῥωμένη καὶ ἔγκυρος, ὅταν ἡ γενομένη εἰς τὸν ἀγοραστὴν συγκατάβασις (μουχαπὰτ) δὲν ἦναι ἀνωτέρα τοῦ ἑνὸς τρίτου τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Καὶ ὅταν ἡ συγκατάβασις (μουχαπὰτ) ἦναι ἀνωτέρα τοῦ ἑνὸς τρίτου τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ἐλλεῖπον μέχρι τῆς θεμιτῆς συγκαταβάσεως.

Ἐὰν δὲ δὲν ἀναπληρώσῃ αὐτὸ, οἱ κληρονόμοι διαλύουσι τὴν πώλησιν.

Π. χ. Ἐὰν ἄνθρωπός τις μὴ κεκτημένος ἕτερόν τι ἢ μίαν οἰκίαν ἀξίας 1500 γρ. πωλήσῃ αὐτὴν ἀντὶ χιλίων γροσίων εἰς ἕτερον μὴ ὄντα κληρονόμον αὐτοῦ, καθ' ὃν καιρὸν ἀσθενεῖ ἐπιθανατίως, καὶ ἀποθάνῃ ἀφοῦ παραδώσῃ τὴν οἰκίαν, ἐπειδὴ ἡ συγκατάβασις (μουχαπὰτ) 500 γρ. ἣν ἔκαμεν εἰς τὸν ἀγοραστὴν εἶναι ἴση πρὸς τὸ τρίτον τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἡ πώλησις εἶναι ἐῤῥωμένη καὶ ἔγκυρος καὶ οἱ κληρονόμοι δὲν δύνανται νὰ διαλύσωσιν αὐτήν.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἐπιθανάτιος ἀσθενὴς πωλήσῃ καὶ παραδώσῃ τὴν οἰκίαν ταύτην ἀντὶ 500 γροσ., ἐπειδὴ ἡ συγκατάβασις τῶν 1000 γροσίων ἣν ἔκαμεν εἰς τὸν ἀγοραστὴν εἶναι διπλασία τοῦ ἑνὸς τρίτου τῆς περιουσίας αὐτοῦ, οἱ κληρονόμοι δύνανται ἵνα ἀπαιτήσωσι παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ὅπως ἀναβιβάσῃ τὸ τίμημα μέχρι τῶν δύο τρίτων τῆς περιουσίας· καὶ ἐὰν μὲν ὁ ἀγοραστὴς δώσῃ τὰ ἐλλείποντα 500 γρ., οἱ κληρονόμοι δὲν δύνανται ἵνα διαλύσωσι τὴν πώλησιν, ἐὰν ὅμως δὲν δώσῃ αὐτὰ, διαλύουσιν αὐτὴν καὶ λαμβάνουσιν ὀπίσω τὴν οἰκίαν.

Ἄρθρ. 395ον. Ἐὰν κατάχρεώς τις ἀσθενῶν ἐπιθανατίως πωλήσῃ τὰ πράγματα αὐτοῦ ἐπὶ τιμήματι κατωτέρῳ τῆς κατ' ἐκτίμησιν ἀξίας αὐτῶν, οἱ δανεισταὶ δύνανται ἵνα ἀπαιτήσωσι παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ὅπως συμπληρώσῃ τὸ κατ' ἐκτίμησιν τίμημα τῶν πωλη-

θέντων πραγμάτων· καὶ ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δὲν πράξῃ τοῦτο, δικαιοῦνται ἵνα διαλύσωσι τὴν πώλησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙ ΠΙΣΤΕΙ ΠΩΛΗΣΕΩΣ (ΜΠΕΙ-Λ-ΒΕΦΑ.)

Ἄρθρ. 396ον. Κατὰ τὴν ἐπὶ πίστει πώλησιν καθὼς ὁ πωλητὴς δύναται ἵνα ἐπιστρέφων τὸ τίμημα λάβῃ ὀπίσω τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, οὕτω καὶ ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται ἵνα ζητήσῃ καὶ λάβῃ ὀπίσω τὸ τίμημα ἐπιστρέφων τὸ πωληθὲν πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 397ον. Οὔτε ὁ πωλητὴς, οὔτε ὁ ἀγοραστὴς δύνανται μεταπωλῆσαι εἰς ἕτερον τὸ διὰ πωλήσεως ἐπὶ πίστει πωληθὲν πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 398ον. Ἐὰν τεθῇ ὅρος ὅπως μέρος τοῦ εἰσοδήματος τοῦ πωληθέντος πράγματος ἀνήκῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἰσχυρὸς καὶ τηρητέος.

Π. χ. Ἐὰν τὰ συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσωσιν εἰκεία θελήσει, ὅπως αἱ σταφυλαὶ τῆς ἐπὶ πίστει πωληθείσης ἀμπέλου ἀνήκωσιν ἐξ ἡμισείας εἰς τὸν πωλητὴν καὶ τὸν ἀγοραστὴν, ἀμφότεροι ὑποχρεοῦνται ἵνα φυλάξωσι τὴν συμφωνίαν ταύτην.

Ἄρθρ. 399ον. Ἐὰν τῆς ἀξίας τοῦ ἐπὶ πίστει πωληθέντος πράγματος οὔσης ἴσης πρὸς τὸ χρέος, τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ, τὸ χρέος καθίσταται οὕτως ἐξωφλημένον.

Ἄρθρ. 400ον. Ἐὰν τῆς ἀξίας τοῦ ἐπὶ πίστει πράγματος οὔσης κατωτέρας τοῦ χρέους, τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ, τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἐξοφλεῖται ἐκ τοῦ χρέους καὶ ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται ὅπως ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ τὸ περιπλέον ποσόν.

Ἄρθρ. 401ον. Ἐὰν τῆς ἀξίας τοῦ ἐπὶ πίστει πωληθέντος πράγματος οὔσης ἀνωτέρας τοῦ χρέους, τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐξοφλεῖται ἐκ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ

χρέος· καὶ ἐὰν μὲν ἡ ἀπώλεια προῆλθεν ἐξ αἰτίας τοῦ ἀγοραστοῦ, οὗτος ὑποχρεοῦται ἵνα πληρώσῃ καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος· ἐὰν ὅμως ἀπωλέσθη τυχαίως καὶ ἄνευ αἰτίας τοῦ ἀγοραστοῦ, οὗτος δὲν ὑποχρεοῦται ἵνα πληρώσῃ τὸ περιπλέον τοῦτο ποσόν.

Ἄρθρ. 402ον. Κατὰ τὴν ἐπὶ πίστει πώλησιν ἀποθανόντος τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων, τὸ δικαίωμα διαλύσεως μεταβαίνει εἰς τὸν κληρονόμον αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 403ον. Ἐνόσῳ ὁ ἐπὶ πίστει ἀγοραστὴς πράγματός τινος δὲν πληρωθῇ τὰ ὀφειλόμενα αὐτῷ, οἱ λοιποὶ δανεισταὶ δὲν δύνανται ἵνα λάβωσι μέρος ἐκ τοῦ πράγματος ἐκείνου.

Τῇ 7 Ζιλχηδζὲ 1285 καὶ 9 Μαρτίου 1869.

Πίνακα ἰδεῖ μὲ λόγο
τοῦ Τριπόδακος Β! σελ 161.

ΤΜΗΜΑ Β΄.

توضیحات

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἡ ἄκρα λακωνικότης ἐν ᾗ εἰσὶν ἐκπεφρασμένοι οἱ ἐν τῷ 6'. μέρει τοῦ προλόγου τῆς παρούσης βίβλου θεμελιώδες κανόνες καθιστῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτοὺς δυσκαταλήπτους. Τοῦτο βλέπουσα, φαίνεται, καὶ ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἀλλὰ μὴ θέλουσα συγχρόνως καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς λεπτομερῆ ἀνάλυσιν, ἥτις ἔδιδεν ἂν ἴσως μέγαν ὄγκον εἰς τὴν βίβλον, περιωρίσθη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πλέον τῶν λοιπῶν δυσνοήτων φαινομένων ἀρχῶν, προστεθεῖσα ὑπ' αὐτὰς σύντομον ἐξήγησιν ἢ κατάλληλόν τι παράδειγμα. Καὶ τοῦτο ἴσως εἶναι ἀρκετὸν διὰ σπουδαῖον Ὀθωμανὸν ἀναγνώστην ὅστις νηπιόθεν τὰς ἱερὰς Μουσουλμανικὰς βίβλους σπουδάσας καὶ ἱκανὰ μαθήματα ἐκ τοῦ ἀεὶ (φηκὴχ (1)) λαβὼν ἐν τοῖς σχολείοις, ὡς εἴθισται παρ' ἅπασι τοῖς Μουσουλμάνοις, εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐννοῇ τοὺς κανόνας τούτους καὶ μεθ' ὅλην αὐτῶν τὴν λακωνικότητα, ἄλλως τε πρὸς λύσιν τῆς ἀπορίας του δύναται ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀνατρέχῃ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πηγάς. Δὲν ἔχει ὅμως οὕτω καὶ διὰ τὸν ἀναγινώσκοντα αὐτοὺς ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει. Ὁ ὁμογενὴς ἀναγνώστης πρώτην ἤδη φορὰν λαμβάνων εἰς χεῖρας συλλογὴν νόμων συντεταγμένην ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Μουσουλμανικοῦ δικαίου, ἅμα ἀνοίγων τὴν βίβλον ἀπαντᾷ αἰνιγματώδεις τινὰς ἀρχὰς, ὧν ἡ κατάληψις ἔσεται αὐτῷ κατὰ μέγα μέρος ἀδύνατος ἄνευ βοηθήματός τινος—καὶ τοιαῦτα ἐλλείπουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ—καὶ ἂν ἀκόμη ἤθελεν εἶναι κάτοχος τοῦ παρὰ τοῖς χριστιανικοῖς λαοῖς δικαίου· ἀληθῶς πῶς δύναται νὰ ἐννοήσῃ τις τὴν ἐν τῇ 18ῳ ἄρθρῳ ἀρχήν: Οὐκ ἀκυροῦται ἑρμηνεία δι' ἑτέρας ἑρμηνείας, ἂν μὴ γινώσκῃ, ὅτι μολονότι τὸ Μουσουλμανικὸν δίκαιον πηγάζει κυρίως ἐκ

(1). Ὅρα τὴν κάτωθι τῆς 1ης σελίδος σημείωσιν.

μιᾶς καὶ μόνης πηγῆς, τοῦ Κορανίου, οἱ ἑρμηνεύσαντες ὅμως αὐτὸ εἰσὶ πολλοὶ καὶ ὅτι εἰ καὶ αἱ ἑρμηνεῖαι αὐτῶν διαφέρουσιν ἐνίοτε, οὐχ ἧττον ὅμως θεωροῦνται ἐπίσης σεβασταὶ, ἐπιτρεπομένου τῷ δικαστῇ νὰ λύῃ τὸ προβαλλόμενον αὐτῷ νομικὸν ζήτημα καθ' ἥντινα θέλει τῶν διαφόρων, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ἀντιθέτων τούτων ἑρμηνειῶν; ἐπίσης δυσχερὴς ἄνευ μικρᾶς ἐπεξηγήσεως εἶναι ἡ κατάληψις τῆς ἐννοίας τοῦ ἐν τῷ 54ῳ ἄρθρῳ κανόνος λέγοντος: Τὸ μὴ ἐπιτρεπόμενον ἀρχικῶς καὶ κυρίως, δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἐν ἀκολουθίᾳ καὶ δευτερευόντως, καὶ πλείστων ἄλλων.

Θέλοντες ὅθεν νὰ καταστήσωμεν τοῖς πᾶσιν εὐχερῆ τὴν κατάληψιν τῶν ἀρχῶν τούτων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἅπαν τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἀνὰ χεῖρας νομοθεσίας, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ συνοδεύσωμεν ἑκάστην αὐτῶν διὰ συντόμων ἐπεξηγήσεων καὶ παραδειγμάτων μεγάλως βοηθούντων εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς ἐννοίας τοῦ κειμένου. Τὰ βοηθήματα ταῦτα ἠρύσθημεν ἐξ ἀραβικῶν Ἱερονομικῶν βίβλων τῇ συνδρομῇ διακεκριμένων ἐπὶ Ἱερονομομαθείᾳ ἀνδρῶν, κατεχωρίσαμεν δ' αὐτὰ ἐν ἰδιαιτέρῳ παραρτήματι, ὅπως μὴ συγχέῃ αὐτὰ ὁ ἀναγνώστης μετὰ τῶν παρὰ τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς προστεθέντων παραδειγμάτων καὶ ἀναπτύξεων.

Ἐπί τισι τῶν ἀρχῶν τούτων προσεθέσαμεν καὶ τὰς ἀντιστοιχούσας καὶ καθ' ὅλα συμφώνους πρὸς αὐτὰς ἀρχὰς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἐρανισθέντες ἐκ τῆς ἑξηκονταβίβλου τῶν Βασιλικῶν.

Σήμερον ὅτε πᾶσαι αἱ ὑπὸ ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγίδα τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου ζῶσαι ἐθνικότητες ἐκλήθησαν ἵνα μετάσχωσιν εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ κατὰ συνέπειαν εἰς πλεῖστα τῶν δικαστηρίων τῆς Αὐτοκρατορίας παρεδρεύουσι πολλοὶ τῶν ὁμογενῶν ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη, ὅπως συνταχθῇ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ πλήρης ἑρμηνεία τοῦ Μουσουλμανικοῦ δικαίου κατὰ τὸ δόγμα χανεφὶ, ὅπερ ἀκολουθοῦσιν οἱ Ὀθωμανοί. Τὸ ἔργον ὅμως τοῦτο λίαν σπουδαῖον ὂν ἀπαιτεῖ εἰδικότητα, ἣν μόνον ἡ ἐπίμονος καὶ μακροχρόνιος μελέτη τῶν ἁρμοδίων βίβλων—καὶ τοῦτο τῇ συνδρομῇ σπουδαίων Μουσουλμάνων νομολόγων—δύναται νὰ μορφώσῃ. Μέχρις οὗ

ὅθεν τῶν ἡμετέρων τουρκιστῶν τις ἀναλάβῃ καὶ ἀναγάγῃ εἰς πέρας τὸν βαρύτατον μὲν ἀλλ' ἐθνωφελέστατον τοῦτον ἀγῶνα πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἀνὰ χεῖρας ἑρμηνεία, καίτοι ἀτελεστάτη θέλει παρέχει μικρὰν μὲν ἀλλ' ἀναγκαίαν ἐκδούλευσιν εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀφιερωμένους εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς θέμιδος ὡς καὶ εἰς πάντα ὁμογενῆ, ὅστις ἤθελε προσφύγει εἰς τὸν παρόντα Ἀστυκὸν Κώδηκα πρὸς λύσιν τῶν καθ' ἑκάστην φυσικῶς ἀναφαινομένων νομικῶν ζητημάτων ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν καὶ συναλλαγῶν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 8 Ἰανουαρίου 1873.

Οἱ μεταφρασταὶ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΙΘΥΝΟΣ.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΔΕΥΤΕΡΩι ΜΕΡΕΙ ΤΟΥ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΑΡΧΩΝ

(قواعد كلية καβαήδι κιούλλιγέ).

Ἄρθρ. 2ον. Πᾶσα πρᾶξις κρίνεται κατὰ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐγένετο.

Ὁ κανὼν οὗτος ἐλήφθη ἐκ τοῦ προφητικοῦ λογίου انما الاعمال بالنيات ἰννεμὲλ ἀμάλου πὶν-νιγιὰτ = ὄντως αἱ πράξεις κατὰ τὸν σκοπὸν κρίνονται· δύναται δὲ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ πάντων τῶν ἑφεξῆς κανόνων:

Α΄. παράδειγμα. Ὁ ὀφειλέτης διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν οἰκίαν του ἀπὸ τοὺς δανειστάς του, πωλεῖ αὐτὴν εἰκονικῶς εἰς ἄλλον καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ ἔγγραφον μαρτυροῦν τὴν εἰκονικότητα καὶ βεβαιοῦν ὅτι ἡ οἰκία δὲν ἐξῆλθε τῆς κυριότητός του. Ἐὰν λοιπὸν ὁ ἀγοραστὴς ἀκολούθως ζητήσῃ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὴν οἰκίαν διϊσχυριζόμενος, ὅτι πραγματικῶς ἠγόρασεν αὐτὴν, ὁ πωλητὴς παρουσιάζων τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του καὶ ἀποδεικνύων τὴν εἰκονικότητα τῆς πωλήσεως ἀποκρούει τὸν διϊσχυρισμὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ δικαστὴς ἀποδίδει τὴν οἰκίαν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτῆς, ὡς πεισθεὶς ἐκ τῆς ἐγγράφου ἐκείνης ἀποδείξεως, ὅτι σκοπὸς τοῦ εἰκονικοῦ συναλλάγματος ἦτο ἡ μὴ πώλησις τῆς οἰκίας.

Β΄. παράδειγμα. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ κηρύξῃ ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως δίδει τις εἰς ἄλλον, εἰς ὃν οὐδὲν ὀφείλει, χρεωστικὸν γραμμάτιον καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ ἕτερον μαρτυροῦν τὴν εἰκονικότητα τοῦ πρώτου καὶ βεβαιοῦν, ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ χρήματα δὲν ὀφείλονται παρ' αὐτοῦ. Ἐὰν ἀκολούθως ὁ κρατῶν τὸ χρεωστικὸν ὁμόλογον κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὑπογραφέως, οὗτος παρουσιάζων τὸ ἔγγραφον, ὃ ἔχει εἰς χεῖρας, ἀποκρούει τὴν ἀγωγὴν, διότι ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐν ὅλῃ ταύτῃ τῇ πρά-

ξει ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ μὴ χρεωθῇ ὁ ὑπογραφεὺς τοῦ ὁμολόγου ἀπέναντι τοῦ λαβόντος αὐτό.

Γ'. παράδειγμα. Μισθοῖ τις ἐργαστήριον χάριν ἐμπορίου καὶ ἀκολούθως ζητεῖ ἵνα μετέλθῃ ἐν αὐτῷ τὴν σιδηρουργικήν. Ὁ ἐκμισθωτὴς ἀποδεικνύων, ὅτι σκοπὸς τῆς μισθώτεως ἦτο νὰ ἐμπορευθῇ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ὁ μισθωτὴς, κωλύει αὐτὸν τοῦ νὰ μετέλθῃ τὴν σιδηρουργικήν.

Δ'. παράδειγμα. Κυνηγῶν τις πυροβολεῖ κατὰ πτηνοῦ καὶ ἡ βολὴ προσβάλλει ἄνθρωπον, ὃν καὶ φονεύει· ἀποδεικνυομένου, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ πυροβολήσαντος ἦτο νὰ προσβάλῃ τὸ πτηνὸν καὶ οὐχὶ τὸν ἄνθρωπον, δὲν καταδικάζεται οὗτος εἰς τὴν τιμωρίαν τοῦ ἀντιποίνου.

Ὁ σκοπὸς τῶν πράξεων εἶναι ἀφανές τι, διὸ δὲν ἀποδεικνύεται εἰμὴ διὰ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῶν σημείων καὶ περιστάσεων.

Ἄρθρ. 3ον. Ἐν τοῖς συμβολαίοις καὶ ταῖς συμβάσεσι παρατηρεῖται ὁ σκοπὸς καὶ τὸ πνεῦμα, οὐχὶ δὲ αἱ λέξεις καὶ αἱ συνθέσεις τοῦ λόγου.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ العبرة في العقود للمقاصد والمعاني لا للالفاظ والمباني ἐλ ἤπρετου φιλ ουκουδ λιλμεκασητ βελ-μεα'νι λα λιλ ελφαζ βελ μεπανι = ἐν ταῖς συμβάσεσι παρατηρητέοι οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἔννοιαι, οὐχὶ δὲ αἱ λέξεις καὶ αἱ τοῦ λόγου συνθέσεις. Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι εἰδικώτερος τοῦ ἀνωτέρω.

Α'. παράδειγμα. Δανεισθείς τις παρ' ἑτέρου 1000 γρόσια πωλεῖ ἀπέναντι αὐτῶν ἐπὶ πίστει ἢ ἐξωνήσει (بيع بوفاء) ἕνα ἀδάμαντα ἀνωτέρας ἀξίας, ὃν παραδίδει εἰς τὸν δανειστήν. Ἐπιστρέφων ὅμως ἀκολούθως τὰ 1000 γρόσια καὶ ζητῶν τὸν ἀδάμαντα λαμβάνει ἀπάντησιν παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅτι ὁ ἀδάμας ἀνήκει αὐτῷ, διότι τὸν ἠγόρασε. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἐὰν ὁ πωλητὴς ἀποδείξῃ, ὅτι τὸν ἀδάμαντα ἐπώλησεν ἐπὶ πίστει γίνεται καταφανὴς ὁ σκοπὸς τῆς πωλήσεως, βεβαιοῦται δηλαδὴ ὅτι ὁ ἀδάμας ἐδόθη ὡς ἐνέχυρον καὶ ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτόν. Τεκμήριον ὑπὲρ τῆς ἰδέας, ὅτι ὁ ἀδάμας δὲν ἐπωλήθη, ἀλλ' ἐδόθη ὡς ἐνέχυρον εἶναι ἐνταῦθα καὶ ἡ μεταξὺ τῶν 1000 γροσίων καὶ τῆς μεγάλης τοῦ ἀδάμαντος ἀξίας δυσαναλογία.

Β'. παράδειγμα. Δανεισθείς τις χρήματα πωλεῖ ἀπέναντι αὐτῶν τὴν δεσποτείαν μόνην τοῦ κτήματός του (على طريق الاستغلال ἀλιὰ ταρήκηλ-ιστιγλὰλ)· σκοπὸς τῆς πωλήσεως ταύτης εἶναι ἡ ὑποθήκη, διὸ καὶ ὡς ὑποθήκη λογίζεται. Τὸ πέϊ' πὶλ ιστιγλὰλ (πώλησις τῆς δεσποτείας μόνης) δὲν γίνεται εἰ μὴ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων. Μεταξὺ τῆς καθ' αὐτὸ πωλήσεως, τῆς πωλήσεως τῆς δεσποτείας μόνης (بيع الاستغلال πέϊ' πὶλ ιστιγλὰλ) καὶ τῆς ἐπὶ πίστει ἢ ἐξωνήσει πωλήσεως (بيع الوفا πέϊ' πὶλ βεφὰ) ὑπάρχει ἡ ἑξῆς διαφορά· ἡ καθ' αὐτὸ πώλησις μεταβιβάζει ἀμετακλήτως τὴν κυριότητα· τὸ πέϊ' πὶλ ιστιγλὰλ μεταβιβάζει προσωρινῶς τὴν κυριότητα μέχρις ἀποτίσεως τῶν ἀπέναντι δανεικῶς ληφθέντων χρημάτων· ἡ χρῆσις καὶ αἱ ὠφέλειαι τοῦ κτήματος ἀνήκουσιν εἰς τὸν πωλητὴν, ἤτοι τὸν κύριον αὐτοῦ· ὥστε τὸ πέϊ' πὶλ ιστιγλὰλ δὲν εἶναι ἡ ἁπλῆ ὑποθήκη δυναμένη νὰ μεταβληθῇ εἰς κυρίως πώλησιν ὅταν ὁ ὀφειλέτης δὲν ἐκπληρώτῃ ἐγκαίρως τὴν ὑποχρέωσίν του. Τὸ πέϊ' πὶλ βεφὰ μεταβιβάζει ἐπίσης προσωρινῶς τὴν κυριότητα μέχρις ἀποτίσεως τῶν δανεισθέντων, ἀλλ' ἐν τῇ πωλήσει ταύτῃ ἡ χρῆσις καὶ αἱ ὠφέλειαι τοῦ κτήματος δύνανται νὰ ἀνήκωσιν ἐξ ὁλοκλήρου ἢ κατὰ μέρος εἰς τὸν ἀγοραστὴν (δανειστὴν), ὅστις δικαιοῦται νὰ κατέχῃ τὸ πρᾶγμα μέχρι τελείας ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους· ὥστε καὶ τὸ πέϊ' πὶλ βεφὰ εἶναι εἶδος ὑποθήκης ἢ ἐνεχύρου. Ὅρα καὶ βιβλ. ά. Τίτλος 9. κεφ. ς'. ἄρθρ. 396 καὶ ἑφεξῆς.

Ἄρθρ. 4ον. Ἡ ὑποψία δὲν καταστρέφει τὴν βεβαιότητα.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ اليقين لا يزول بالشك ἐλγιακήνου λα γεζούλου πὶσ σέκκι = Ἡ βεβαιότης οὐ καταστρέφεται τῇ ὑποψίᾳ.

Α'. Παράδειγμα. Κινεῖ τις ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου καὶ διὰ μαρτύρων ἀποδεικνύει ὅτι ἐδάνεισεν αὐτῷ χρηματικόν τι ποσὸν λαβὼν ἀπέναντι αὐτοῦ χρεωστικὸν ὁμόλογον· ἐὰν ὁ δικαστὴς ἀφοῦ πεισθῇ περὶ τοῦ δικαίου τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος ὑποψιασθῇ μήπως ψεύδωνται οἱ μάρτυρες, ἡ ὑποψία αὕτη δὲν δύναται νὰ καταστρέψῃ τὴν ἀπόδειξιν ἥτις εἶναι ἡ βεβαιότης.

Β'. Παράδειγμα. Ἐνάγει τις ἕτερον λέγων, ὅτι οὗτος ὡμολόγη-

σεν ὅτι μοὶ χρεωστεῖ τόσα γρόσια. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀρνηθῇ, ἡ ἀποδιδομένη αὐτῷ ὁμολογία (ἐνόσῳ δὲν ἀποδειχθῇ διὰ μαρτύρων) εἶναι ἀμφίβολος, ἀποτελοῦσα ἁπλῆν ὑποψίαν. Ἐπειδὴ δὲ πρωτότυπος κατάστασις εἶναι τὸ ἀχρεώστητον, ὁ δικαστὴς ἀφίνων κατὰ μέρος τὴν ὑποψίαν ταύτην κρίνει καὶ ἀποφαίνεται ὅτι ὁ ἐναγόμενος οὐδὲν χρεωστεῖ.

Ἄρθρ. 5ον. Πρωτοτυπία ἐστὶ τὸ νὰ μένῃ τι ἐν ᾗ εὑρίσκεται καταστάσει.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الاصل بقاء ماكان على ماكان ελ ἄσλου πεκάου μὰ κιάνε ἀλιὰ μὰ κιάνε = πρωτοτυπία ἐστιν ἡ διαμονὴ πράγματος ἐν ᾗ εὕρηται καταστάσει.

Ἡ λέξις πρωτοτυπία ἐνταῦθα σημαίνει τὴν ἀρχικὴν ἢ ἀποδεδειγμένην κατάστασιν πράγματός τινος.

Παράδειγμα. Ἐνάγει τις ἕτερον ἀπαιτῶν παρ' αὐτοῦ χρηματικόν τι ποσόν. Ὁ ἐναγόμενος ὁμολογεῖ μὲν, ὅτι ὤφειλεν αὐτὸ, ἀλλὰ διϊσχυρίζεται, ὅτι τὸ ἐξώφλησεν, ὁ δὲ ἐνάγων ἀρνεῖται, ὅτι ἔλαβε τὰ χρήματα. Ἐνταῦθα πρωτότυπος ἤτοι ἀποδεδειγμένη κατάστασις εἶναι ἡ ὕπαρξις τοῦ χρέους, ὡς ἀποδειχθεῖσα διὰ τῆς ὁμολογίας τοῦ χρεώστου, ὀφείλει ὅθεν οὗτος ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐξώφλησεν αὐτὸ (ὅρα ἄρθρ. 77). Ὁ λόγος δι' ὃν ἀπαιτοῦνται δύο μάρτυρες εἶναι, ὅτι ἡ μαρτυρία τοῦ ἑνὸς εἶναι ἀκριβῶς ἀντίθετος πρὸς τὴν πρωτότυπον κατάστασιν· ἀλλὰ κατὰ γενικὸν κανόνα τὰ ἀντίθετα ἐξουδετεροῦσιν ἄλληλα· ἀφ' οὗ ὅθεν τό τε ἀχρεώστητον, ἤτοι ἡ πρωτότυπος κατάστασις καὶ ἡ ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου κατάθεσις τοῦ ἑνὸς μάρτυρος ἀνταναιρέσωσιν ἀλλήλας, ἐπέρχεται ἡ κατάθεσις τοῦ ἑτέρου μάρτυρος, ἥτις ἀποδεικνύει τὴν χρέωσιν.

Ἄρθρ. 6ον. Τὸ κατὰ δουλείαν ὑπάρχον διατηρεῖται ἐν ᾗ εὑρέθη ἀνέκαθεν καταστάσει.

Τοῦτο μετέφρασαι ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: القديم يترك على قدمه ελκαδίμου γιούτρεκιὰ ἀλιὰ κηδέμιχι = τὸ κατὰ δουλείαν ὑπάρχον ἀφίεται ἐπὶ τῆς ἀρχαϊκῆς του καταστάσεως.

Παράδειγμα. Δι' ἀγροῦ τινος ὑπάρχει ὁδὸς ἄγουσα εἰς τὸν παρακείμενον ἀγρόν. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πρώτου ἀγροῦ ἐνάγει τὸν τοῦ

δευτέρου ἀπαιτῶν, ὅπως παύσῃ τοῦ νὰ διέρχηται διὰ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ. Ἐὰν ὁ δεύτερος ἰδιοκτήτης διϊσχυρισθῇ, ὅτι ἡ ὁδὸς ἐκείνη ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν, ἤτοι σώζεται ἀπὸ ἑκατὸν ἤδη ἐτῶν, ὁ πρῶτος δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν οὔτε εἰς τὸ ἑξῆς, ἐνόσῳ δὲν ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ ὁδὸς εἶναι μεταγενεστέρα.

Ἄρθρ. 7ον. Ἀλλ' ἡ βλάβη οὐ λογίζεται ὡς κατὰ δουλείαν ὑπάρχουσα.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الضرر لا يكون قديما ἐζ-ζαράρ ου λὰ γεκιόύνὸ καδίμεν = ἡ βλάβη οὐ λογίζεται κατὰ δουλείαν ὑπάρχουσα.

Δηλαδὴ ὁ ζημιούμενος ἐκ τῆς καταστάσεως ἀλλοτρίου πράγματος δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ πάντοτε τὴν παῦσιν τῆς γενομένης αὐτῷ ζημίας, χωρὶς ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ νὰ δύναται νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη τοῦ πράγματος ὑπάρχει κατὰ δουλείαν, ἤτοι σώζεται ἐξ ἀμνημονεύτου χρόνου. Ἡ παῦσις τῆς ζημίας γίνεται ἢ διὰ τῆς παντελοῦς ἄρσεως τοῦ προκαλοῦντος αὐτὴν, ἢ καὶ δι' ἄλλης τινὸς θεραπείας. Παράδειγμα διὰ τὸ πρῶτον, οἷον ἡ ἄρσις τῆς ὑπὸ ἀλλότριον τοῖχον διερχομένης ὑπονόμου· διὰ δὲ τὸ δεύτερον, οἷον ἢ διὰ σανίδων περίφραξις παραθύρου ἐπιβλέποντος εἰς ἀλλότριον γυναικωνίτην.

Ἄρθρ. 8ον. Τὸ ἀνεύθυνον καὶ ἀχρεώςητον πρωτοτυπία ἐςί.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الاصل براءة الذمة ελ ἄσλου περαὰτ·ὐζζιμὲ = ἡ πρωτοτυπία ἐςὶ τὸ ἀνεύθυνον καὶ ἀχρεώστητον.

Διότι ἕκαστος ἄνθρωπος ἐπλάσθη ἐλεύθερος ἀπὸ πάσης πρὸς τοὺς ἄλλους ὑποχρεώσεως, δὲν ὑποχρεοῦται δὲ ἢ τῇ οἰκείᾳ προαιρέσει ἢ αἰτίᾳ.

Α'. παράδειγμα. Ἐὰν ἀπολεσθῇ τυχαίως καὶ ἄνευ αἰτίας τοῦ θεματοφύλακος ἡ ἐμπεπιστευμένη αὐτῷ παρακαταθήκη, αὐτὸς οὐδεμίαν φέρει εὐθύνην. Ἐὰν ὅμως ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἀπωλέσθη ἡ παρακαταθήκη, τότε εὐθύνεται διὰ τὴν πρᾶξίν του καὶ ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν παρακαταθέσαντα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐὰν ὁ παρακαταθέσας διϊσχυρισθῇ, ὅτι ἡ παρακαταθήκη ἦτο ἀξίας 2000 γροσίων, ὁ δὲ θεματοφύλαξ, ὅτι δὲν ἠξίζεν εἰ μὴ 1000 μόνον, ὁ

πρῶτος ὀφείλει νὰ φέρῃ ἀποδείξεις διὰ τὸ ἄνω τῶν 1000 ποσόν. Ἐὰν δὲ δὲν δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ τὸν διϊσχυρισμόν του, ὁ δικαστὴς δέχεται ὡς ἀληθῆ τὸν λόγον τοῦ θεματοφύλακος, ἀφοῦ ὁρκίσῃ αὐτὸν πρὸς πληρεστέραν βεβαίωσιν (ὅρα ἄρθρ. 76).

Β'. παράδειγμα. Διϊσχυρίζεταί τις ὅτι ἐδάνεισεν ἑτέρῳ 1000 γρόσια· οὗτος ἀποκρούει αὐτὸν λέγων, ὅτι τὰ χρήματα τῷ ἐδόθησαν οὐχὶ ὡς δάνειον ἀλλ' ὡς δωρεά. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐπειδὴ τὸ ἀχρεώστητον εἶναι πρωτοτυπία, ὁ δικαστὴς δέχεται τὸν λόγον τοῦ διϊσχυριζομένου, ὅτι ἔλαβε τὰ χρήματα ὡς δωρεὰν καὶ ἀφίνει τὸν ἐνάγοντα ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐδόθησαν ὡς δάνειον. Ὁ ὅρκος δίδοται εἰς τὸν ἐναγόμενον πρὸς ἄρσιν τῆς ἀμφιβολίας καὶ ἑδραίωσιν τοῦ δικαστοῦ ἐν τῇ κρίσει αὐτοῦ, ἣν σχηματίζει κατὰ τοὺς ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τιθεμένους λόγους.

Οἱ λόγοι ἐφ' ὧν ἑδράζεται ἡ κρίσις τοῦ δικαστοῦ εἶναι: ἡ ἔμμάρτυρος ἀπόδειξις (بِيِّنَة πεϊγινὲ), ἡ ὁμολογία (إِقْرَار ἰκρὰρ), ἡ ἀποποίησις ὅρκου, (يَمِين نكول γεμινδὲν νὰκιὸλ), ἡ ἀπόκλεισις ἄλλου (إِنْحِصَار ἰνχησὰρ) μετὰ τῆς ἰδίας πεποιθήσεως (عِلْم قَاضِي ἴλμι καδή). Παράδειγμα δικαστικῆς κρίσεως βασιζομένης ἐπὶ τῆς μαρτυρίας:

Ὁ Βεκὶρ διϊσχυρίζεται, ὅτι τὸ ζῶον ὅπερ ὁ Ἄμρ ἐπώλησεν εἰς τὸν Ζεϊδ εἶναι ἰδικόν του καὶ ἀρνουμένου τοῦ Ἄμρ, παρουσιάζει μάρτυρας δι' ὧν ἀποδεικνύει τὸν διϊσχυρισμόν του. Ὁ δικαστὴς στηριζόμενος εἰς τὴν μαρτυρίαν ταύτην παραδίδει τὸ ζῶον εἰς τὸν Βεκὶρ καὶ ἐπιτρέπει εἰς τὸν Ζεϊδ νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Ἄμρ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τιμήματος, διότι ἡ μαρτυρία ἔχει μεταβατικὴν ἐνέργειαν (ὅρα ἄρθρ. 78). Ἐὰν ὁ Ζεϊδ ὁμολογήσῃ, ὅτι τὸ ζῶον εἶναι κτῆμα τοῦ Βεκὶρ δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ Ἄμρ, διότι ἡ ὁμολογία δὲν ἔχει μεταβατικὴν ἐνέργειαν (ὅρα ἄρθρ. 78).

Ἀποποίησις ὅρκου. Μὴ δεχόμενός τις τὸν ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ ὅρκον ἐξυπακουομένως ὁμολογεῖ τὰ κατ' αὐτοῦ λεγόμενα.

Ἀπόκλεισίς ἐστιν, ὅταν ἐπὶ περιστάσεως τινὸς πάντα τὰ συμπαραμαρτυροῦντα τεκμήρια καὶ ἐνδείξεις συμπίπτουσιν ἐφ' ἑνὸς καὶ μόνου ὑποκειμένου καὶ ἑπομένως πᾶς ἄλλος ἀποκλείεται ἐναργῶς

τῆς εὐθύνης τῆς ἀξιοποίνου ἐκείνης πράξεως, ἥτις καθορίζεται εἰς ἐκεῖνον, καθ' οὗ ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, συμπίπτουσι πάντα τὰ τεκμήρια καὶ πᾶσαι αἱ ὑποσταταὶ ἐνδείξεις.

Πεποίθησις τοῦ δικαστοῦ (ἴλμ-καδή). Ἄλλοτε ὁ σοφὸς δικαστὴς ἠδύνατο ἐνίοτε νὰ ἀποφασίζῃ χωρὶς νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὸν νόμον συμβουλευόμενος μόνον τὸ ἴδιον λογικόν· σήμερον τὸ τοιοῦτον ἀπαγορεύεται ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐμπιστοσύνης.

Ἄρθρ. 9ον. Ἐν ταῖς ἐπικτήτοις ἰδιότησι πρωτοτυπία ἐστὶν ἡ ἀνυπαρξία.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الاصل في الصفات العارضة العدم ελ ἄσλου φὶς σηφάτιλ ἀριζὰ ελ ἀδὲμ = ἡ πρωτοτυπία ἐν ταῖς ἐπικτήτοις ἰδιότησιν ἡ ἀνυπαρξία.

Αἱ ἰδιότητες εἶναι δύο εἰδῶν, οὐσιώδεις ἢ φυσικαὶ καὶ ἐπουσιώδεις καὶ ἐπίκτητοι ἢ συμβεβηκυῖαι (notæ accindentales, modi)· οὐσιώδεις ἰδιότητες εἶναι αἱ φύσει ἐνυπάρχουσαι εἰς τὸ πρᾶγμα, οἷον τὸ λευκὸν ἢ μέλαν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος· ἐπίκτητοι ἰδιότητες εἶναι αἱ μὴ ἐνυπάρχουσαι ἐν τῇ φύσει τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἀκολούθως προσκτώμεναι εἷα ἐστιν ἡ παιδεία εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἡ ἰδιότης τοῦ ἐμπόρου κτλ.

Παράδειγμα. Πωλεῖ τις τὸν ἵππον του εἰς ἄλλον δι' ἀπολύτου πωλήσεως بيع مطلق (πέϊ' μουτλάκηλε), χωρὶς δηλαδὴ νὰ ἀναφέρῃ ἂν ἔχῃ ἐλάττωμά τι ἢ οὐχί. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ ἵππος ἦναι ἀπηλλαγμένος παντὸς ἐλαττώματος. Ἐὰν ἀκολούθως ὁ ἀγοραστὴς διϊσχυρισθῇ, ὅτι ὁ ἵππος ἦτο χωλὸς καὶ ζητήσῃ νὰ διαλύσῃ τὴν πώλησιν, ἐπειδὴ ἡ χωλότης εἶναι ἰδιότης ἐπίκτητος, ὡς πρωτότυπος κατάστασις τοῦ ἵππου λαμβάνεται ἡ ἀνυπαρξία αὐτῆς, ἤτοι ὁ ἵππος ἐκλαμβάνεται ὡς πωληθεὶς ὑγιής, μένει ὅθεν εἰς τὸν ἀγοραστὴν ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων τὸ ἐναντίον κατὰ τὸ ἄρθρ. 77. Ἐπίσης καὶ ἐν τῇ ἐμπορικῇ ἑταιρίᾳ τὸ κέρδος εἶναι ἰδιότης ἐπίκτητος.

Τέσσαρα εἴδη κυρίως ἑταιριῶν ὑφίστανται κατὰ τὸ Ἱερὸν δίκαιον:

Πρῶτον εἶδος εἶναι ἡ ἑταιρία ἐκείνη, ἐν ᾗ ὁ εἷς τῶν συνεταίρων καταβάλλει τὰ χρήματα, ὁ δὲ ἕτερος τὴν ἐργασίαν ἐνεργῶν ὡς ἐ-

πίτροπος τοῦ χρηματοδότου καὶ ὀνομάζεται مضارب μὺζαρεπέ. Δεύτερον εἶδος ἑταιρίας εἶναι, ὅταν ἀμφότερα τὰ μέρη καταβάλλωσιν ἴσα ποσὰ χρημάτων καὶ συνεργάζωνται ἐν τῇ ἑταιρίᾳ ἀλληλεγγύως (ὁμόῤῥυθμος), ὀνομαζομένη مفاوضة μὺφαβεζέ. Τρίτον εἶδος εἶναι ἡ ἑταιρία, ἐν ᾗ ἑκατέρωθεν ἐτέθησαν ἄνισα κεφάλαια, συνεργάζονται ὅμως ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ ὀνομάζεται عنان ἠνάν. Καὶ τέταρτον εἶδος εἶναι ἡ ἑταιρία, ἐν ᾗ ἀμφότερα τὰ μέρη ἐργάζονται ἄνευ κεφαλαίων καὶ διανέμονται ἀκολούθως τὸ προϊὸν τῶν κόπων αὐτῶν καλουμένη وجوه βουδζούχ. Ἐν τούτοις ὑπάρχει καὶ ἕτερον εἶδος ἑταιρίας τινὸς ὀνομαζόμενον صنايع σαναὶ' (τεχνουργικὴ), καθ' ἣν δύο τινὲς βιομήχανοι ἢ ἐργάται προμηθευόμενοι πάντα τὰ εἰς τὴν τέχνην των ἁρμόδια ἐργαλεῖα ὡς καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὕλην κατεργάζονται καὶ τεχνουργοῦσιν αὐτὴν καὶ τὸ ἐκ τῆς τέχνης αὐτῶν παραχθὲν εἶδος πωλοῦντες, ἀφ' οὗ πληρώσωσι τὸ χρέος των διὰ τὴν προμήθειαν τῆς πρώτης ὕλης διανέμονται ἐξίσου μεταξύ των τὸ προκῦψαν ὄφελος.

Ἄρθρ. 10ον. Τὸ ἔν τινι χρόνῳ βέβαιον ὃν ἐπιδικάζεται καὶ μένει ἐν ᾗ εὑρίσκεται καταστάσει, ἐνόσῳ δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξις ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: ما ثبت بزمان يحكم ببقائه مالم يوجد دليل على خلافه μὰ θέπετε πὶ ζεμάνιν γιούχεμὺ πὶ πεκάηχι μὰ λέμ γιὺδζετ δελίλουν ἀλιὰ χηλάφιχι = τὸ ἔν τινι χρόνῳ βέβαιον ἐπιδικάζεται ἐν ᾗ ἂν ὑπάρχῃ καταστάσει, ἐὰν δὲν εὑρίσκηται ἀπόδειξις ἐναντία.

Α'. παράδειγμα. Ἐάν τις δεσπόσῃ (ὡς ἰδιοκτήτης) ἐπὶ τέσσαρα ἔτη (ὅστις εἶναι ὁ ἐλάχιστος ὅρος κατὰ τὸν νόμον) γειτονικοῦ οἰκοπέδου, χωρὶς ὁ καθ' αὑτὸ ἰδιοκτήτης τοῦ οἰκοπέδου ὢν γείτων νὰ ὁμιλήσῃ, δὲν δύναται οὗτος νὰ ἀνακτήσηται τὴν κυριότητα αὐτοῦ, ἂν μὴ παρουσιάσῃ ἀποδείξεις ἀποδεικνυούσας τὸ ἀβάσιμον τῆς τοῦ κατέχοντος τὸ οἰκόπεδον κυριότητος.

Β'. Παράδειγμα. Κληρονομεῖ τις κτῆμά τι ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ παρουσιάζεται ἄλλος διεκδικῶν τὸ κτῆμα τοῦτο λόγῳ, ὅτι ὁ ἀποθανὼν κατεῖχεν αὐτὸ ὑπὸ ἐνοίκιον, ἢ ὑπὸ τὸν τίτλον θεματο-

φύλακος (امانت ἐμανὲτ)· ἐνόσῳ ὁ δεύτερος δὲν ἀποδείξῃ τὴν ἀγωγήν του, ὁ κληρονόμος θεωρεῖται ὡς κύριος τοῦ κτήματος· ἀφοῦ ὅμως ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον, ἤγουν ὅτι πραγματικῶς τὸ κτῆμα ἐκεῖνο δὲν ἦτο τοῦ ἀποθανόντος, ἀλλ' ὡς μισθωτὴς ἢ ὡς θεματοφύλαξ κατεῖχεν αὐτὸ, ἡ κυριότης τοῦ κληρονόμου πίπτει.

Ἄρθρ. 11ον. Ἐν τῇ ἀναφανήσει ἐπισυμβάματός τινος πρωτότυπος κατάστασις εἶναι ἡ εἰς τὴν πλησιεστέραν ἐποχὴν ἀναφορὰ τούτου.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : إلاصل اضافة الحادث الى اقرب وقوعا ل ἄσλου ἰζαφὲτ ὄλ χαδὶς ιλιὰ ἄκρεπὶ ἐβκάτιχι=ἡ ἀναφορὰ τοῦ ἐπισυμβάματος εἰς τὸν πλησιέστερον τῶν χρόνων αὐτοῦ πρωτοτυπία ἐστί.

Ἐπισύμβαμα (امر حادث ἔμρι χαδὶς) ἐνταῦθα σημαίνει τὴν μεταξὺ δύο τινῶν ἐν γνωστῷ χρόνῳ συμβᾶσαν πρᾶξιν.

Α'. παράδειγμα. Ὀφείλει τις πέντε χιλιάδας γροσίων καὶ δὲν ἔχει ἀπέναντι αὐτῶν ἢ μίαν οἰκίαν ἴσης ἀξίας. Τὴν οἰκίαν ταύτην πωλεῖ εἰς ἕτερον συγκαταβατικῶς (بيع بالحيات πὲϊ' πὶλ μόυχαπὰτ) (ὅρα ἄρθρ. 393) ἀντὶ χιλίων γροσίων καὶ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει. Οἱ δανεισταὶ αὐτοῦ κινοῦσιν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τῆς οἰκίας καὶ διατεινόμενοι, ὅτι ὁ ἀποθανὼν ὀφειλέτης ἐπώλησε τὴν οἰκίαν ἐν ᾧ εὑρίσκετο ἐν ἐπιθανατίῳ καταστάσει ἀπαιτοῦσιν, ὅπως κατὰ τὸν νόμον ἀκυρωθῇ ἡ πώλησις ἢ ὑποχρεωθῇ ὁ ἀγοραστὴς νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τῆς οἰκίας δυνάμει τῆς διατάξεως, ἥτις ὁρίζει, ὅτι ἡ πώλησις τοῦ ἐπιθανατίως ἀσθενοῦντος εἶναι ἄκυρος (ὅρα ἄρθρ. 393). Ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς ἀπαντῶν προβάλλει ὅτι ἠγόρασε τὴν οἰκίαν, ὅτε ἔτι ὁ ἀποθανὼν εὑρίσκετο ἐν πλήρει ὑγείᾳ. Ἐκ τῶν δύο ἐποχῶν ἃς προτείνουσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν οἱ διάδικοι ἐνταῦθα, ἡ τῆς ἐπιθανατίου ἀσθενείας τοῦ ἀποθανόντος εἶναι πλησιεστέρα τῆς ἐποχῆς τῆς ὑγείας αὐτοῦ εἰς τὴν δίκην, ἥτις εἶναι τὸ ἐπισύμβαμα امر حادث (ἔμρι χαδίς). Ἑπομένως ὁ δικαστὴς δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 77 δέχεται τὸν λόγον τῶν δανειστῶν καὶ προσκαλεῖ τὸν ἀγοραστὴν ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ὑγιαίνοντος ἔτι τοῦ πωλητοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐὰν οἱ ἐνάγοντες δὲν ἦναι

δανεισταὶ ἀλλὰ κληρονόμοι τοῦ ἀποθανόντος, μὴ δυνηθέντος τοῦ ἀγοραστοῦ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ὑγιαίνοντος ἔτι τοῦ πωλητοῦ καὶ ὁρκιζομένων αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον, ἡ πώλησις πάλιν δὲν ἀκυροῦται καθ' ὁλοκληρίαν (ὅρα ἄρθρ. 394) ἀλλὰ μένει ἔγκυρος διὰ τὸ τρίτον τῆς οἰκίας, ὁ δὲ πωλητὴς ὑποχρεοῦται ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ δύο τρίτα αὐτῆς εἰς τοὺς κληρονόμους, ἢ νὰ συμπληρώσῃ τὸ τίμημα ἐκπιπτομένης τῆς ἀξίας τοῦ ἑνὸς τρίτου.

Β'. παράδειγμα. Ὁ Ζεὶδ πωλεῖ τὸν παρὰ τῷ Ἄμρ παρακατατεθειμένον ἵππον του εἰς τὸν Βεκὶρ, ὅστις μεταβὰς ἵνα παραλάβῃ αὐτὸν παρὰ τοῦ Ἄμρ καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἐμπαθῆ, ἤτοι χωλὸν ἢ τυφλὸν κτλ. ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ Ἄμρ ἀποζημίωσιν διὰ τὸ πάθος τοῦ ἵππου διϊσχυριζόμενος, ὅτι ὁ Ἄμρ μετεχειρίσθη καὶ κατέστησεν ἐμπαθῆ τὸν ἵππον μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως. Ἀλλ' ὁ Βεκὶρ τὸν ἀντικρούει λέγων—ἐγὼ κατέστησα ἐμπαθῆ τὸν ἵππον πρὶν ἢ σὺ τὸν ἀγοράσῃς ἔτι, τὸ πάθος δὲ τοῦτο ἐκοινοποίησα εἰς τὸν Ζεὶδ, ὅστις τὸ παρεδέχθη, ὅθεν οὐδεμίαν εὐθύνην φέρω οὔτε ἀποζημίωσιν ὀφείλω ἐγώ. Ἐνταῦθα ὁ καιρὸς καθ' ὃν γίνεται ἡ δίκη εἶναι πλησιέστερος εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀγορᾶς· ὅθεν ὁ δικαστὴς δέχεται τὸν λόγον τοῦ Βεκὶρ καὶ προσκαλεῖ τὸν Ἄμρ ν' ἀποδείξῃ τὸν διϊσχυρισμόν του.

Ἄρθρ. 12ον. Ἐν τῷ λόγῳ πρωτοτυπία εἶναι ἡ κυριολεκτικὴ σημασία.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الاصل في الكلام الحقيقة ελ ἄσλου φὶλ κελάμι ελ χακηκὰ = ἐν τῷ λόγῳ πρωτοτυπία ἡ κυριολεξία.

Α'. παράδειγμα. Ἐὰν εἴπῃ τις: κύριος τῆς οἰκίας ταύτης εἶναι ὁ δεῖνα, δὲν δύναται ἀκολούθως παρερμηνεύων τὸν λόγον του νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι λέγων κύριος τῆς οἰκίας ἐνόει οὐχὶ ἰδιοκτήτης ἀλλὰ ἐνοικιαστής· διότι κατὰ τὸ Ἱερὸν δίκαιον πρωτοτυπία εἶναι ἐν τῷ λόγῳ ἡ κυριολεκτικὴ σημασία, ἀπέναντι δ' αὐτῆς δὲν παρατηρεῖται ἡ μεταφορική.

Β'. παράδειγμα. Ἐὰν εἴπῃ τις: παρεχώρησα τὴν περιουσίαν μου εἰς τὰ τέκνα μου, οἱ ἔγγονοι αὐτοῦ δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι

μερίδιον, λόγῳ ὅτι ἡ λέξις τέκνον ἐννοεῖ μετωνυμικῶς καὶ τοὺς ἐκγόνους.

Ἄρθρ. 13αν. Ἀπέναντι τῆς βεβαιότητος οὐδόλως προσεκτέον τῷ τεκμηρίῳ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ لاعبرة بالدلالة في مقابلة التصريح λὰ ἴπρετε πιδδελάλετι φὶ μούκαπέλετιτ τασρὴχ = οὐ προσεκτέον τεκμηρίῳ ἀπέναντι τῆς βεβαιότητος.

Τὰ παραδείγματα τοῦ προηγουμένου κανόνος ἐξηγοῦσι καὶ ταῦτα.

Ἄρθρ. 14ον. Ἀπέναντι ῥητῆς διατάξεως (νὰσς) δὲν ἐπιτρέπεται ἑρμηνεία.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: لامساغ للاجتهاد في مورد النص λὰ μεττάγαι πὶλ ἰτζτιχὰδ φὶ μεβρίδιννὰσς = οὐκ ἐπιτρέπεται ἑρμηνεία ἐπὶ ῥητῇ διατάξει.

نص Νὰσς σημαίνει: ῥητὴ διάταξις· τὸ اجتهاد ἰδζτιχτὰτ = ἑρμηνεία, εἶναι τὸ ἐξάγειν πορίσματα ἐκ ῥητῶν διατάξεων διὰ λογικῶν συλλογισμῶν.

Α΄. παράδειγμα. Ὅπου ὑπάρχει ῥητὴ διάταξις δὲν δύνανται οἱ νομολόγοι νὰ τροποποιήσωσι τὴν διάταξιν ταύτην δι' ἑρμηνείας.

Β΄. παράδειγμα. Ἐν ὑποθέσει σαφηνισθείσῃ ἅπαξ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου δὲν ἐπιτρέπεται πλέον εἰς τὸν δικαστὴν περαιτέρω ἑρμηνεία.

Οὐ δεῖ μεταποιεῖν τὰ πρόδηλον ἑρμηνείαν ἔχοντα. Βασ. βιβλ. β. τίτλ. ά. ἐδ. λγ.

Ἄρθρ. 15ον. Τὸ ἀντικανονικῶς ὑπάρχον δὲν δύναται χρησιμεῦσαι ὡς τύπος καὶ ὑπόδειγμα πρὸς ἐφαρμογὴν εἰς ἕτερα.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: ما ثبت على خلاف القياس فغيره لا يقاس عليه μὰ θέπετε ἀλιὰ χηλάφι κηγιὰς φὲ γάϊρουχου λὰ γιαπάσου ἀλέϊχ = τῷ ἀντικανονικῶς ὑπάρχοντι οὐκ ἐφαρμόζονται ἕτερα.

Παράδειγμα. Κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ συναλλάγματος ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, ὅπως ὑπάρχῃ τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ· ἐν τούτοις παρὰ τὴν διάταξιν ταύτην, δι' ἄλλους λόγους, ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις καὶ ἡ προπώλησις (πώλησις ἐλπιζομένου πράγματος), ἐν αἷς τὸ

ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν σύστασιν αὐτοῦ. Δὲν δύναταί τις ὅμως λαμβάνων ὡς παράδειγμα τὰ δύο ταῦτα νὰ διϊσχυρισθῇ, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτρέπηται καὶ ἡ πώλησις παντὸς ἀνυπάρκτου πράγματος. Τὸ δὲ παρὰ κανόνας εἰσδεχθὲν οὐχ ἕλκεται εἰς ὑπόδειγμα. Βασ. βιβλ. β'. τίτλ. ά. ἐδ. κδ'.

Ἄρθ. 16ον. Οὐκ ἀκυροῦται ἑρμηνεία δι' ἑτέρας ἑρμηνείας.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: لا جتهاد لا بنقض بتل ἐλ ἰτζτιχάδου λὰ γιὸγκαζου πὶ μίσλιχι = ἑρμηνεία οὐκ ἀκυροῦται δι'ἑτέρας.

Παράδειγμα. Ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὅτι ἡ μαρτυρία τοῦ παρουσιασθέντος μάρτυρος δὲν εἶναι δεκτὴ διὰ λόγον τινά. Ἐκλείποντος τοῦ λόγου τούτου ὁ μάρτυς παρουσιάζεται ἵνα καταθέσῃ αὖθις τὴν μαρτυρίαν του. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τὸν προκείμενον κανόνα ὁ δικαστὴς δὲν δύναται ν' ἀκυρώσῃ τὴν προτέραν ἀπόφασίν του καὶ δεχθῇ τὴν δευτέραν μαρτυρίαν. Τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα 13, 14, 15 καὶ 16 εἶναι ῥῆτραι τῶν νομολόγων.

Ἄρθρ. 17ον. Ἡ δυσκολία προκαλεῖ τὴν διευκόλυνσιν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المشقة تجلب التيسير ελμεσάκκατου τέδζλιπὸυ τ-τεϊγσίρ = ἡ δυσκολία ἐφέλκει τὴν διευκόλυνσιν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης στηριζόμενοι οἱ Μουσουλμάνοι νομολόγοι προέβησαν εἰς τὸ νὰ μετριάσωσι τὴν αὐστηρότητα ἀρχῶν τινων τοῦ Ἱεροῦ δικαίου καὶ νὰ ἐπιτρέψωσι πλεῖστα συναλλάγματα καὶ πράξεις, αἵτινες ὡς ἐκ τῶν ἀρχῶν τούτων ἐφαίνοντο μὴ ἐπιτρεπόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου· οὐχ ἧττον ὅμως ἀπέσχον αὐστηρῶς τοῦ νὰ ἐφαρμόσωσιν αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι ῥηταὶ διατάξεις. Παραδείγματος χάριν, ὁ κανὼν وكل احد يتبع بتله βὲ κιὸύλλι ἄχαδην γεντέφιοὺ πὶ μίλκιχι = τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως καὶ αἱ ὠφέλειαι ἑκάστου πράγματος ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ φαίνεται ἀντικείμενος εἰς τὸ δάνειον (1)· ἐν τούτοις

---

(1) Δάνειον (قرض κὰρζ) λέγεται ἡ παραχώρησις τῆς χρήσεως πράγματός τινος κατὰ τὴν γενικὴν ἀξίαν του, τοὐτέστιν ἀντικαταστατοῦ καὶ καταναλισκομένου, γενομένη δωρεάν. Ἐν ἄλλαις

οἱ νομολόγοι λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰς χρηματικὰς καὶ ἄλλων πραγμάτων ἀνάγκας, εἰς ἃς περιέρχονται πολλάκις οἱ ἄνθρωποι καὶ ἕνεκα τῶν ὁποίων ἡ θέσις αὐτῶν καθίσταται ἐνίοτε λίαν δυσχερὴς ἐπέτρεψαν αὐτό. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς στηρίζεται καὶ ἡ δικαστικὴ ἀπαγόρευσις (حجر χὰδζρ), ὁ διορισμὸς κηδεμόνος ἐπὶ τῶν ἀνηλίκων ὀρφανῶν (نصب وصی νάσπὶ βασὴ), ἡ κατάσχεσις (πάλιν (حجر χὰδζρ), ἡ μετάθεσις χρέους (حوالہ χαβαλὲ) κτλ.

Ἀπαγόρευσις. Ὅταν τις ᾖναι ἀνίκανος νὰ διευθύνῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἢν σπαταλᾷ ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ δικαιοῦται ἵνα στερήσῃ αὐτὸν τῆς χρήσεως τῶν κτημάτων του, ὧν τὴν διεύθυνσιν ἀνατίθησιν εἰς ἄλλον ἄνθρωπον, ὅστις καλεῖται κηδεμὼν τοῦ ἀπηγορευμένου.

Κηδεμονία ὀρφανῶν. Πάντα τὰ ἀνήλικα ὀρφανὰ αὐτοδικαίως θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ δικαίου ὡς ἀπηγορευμένα, ἕνεκα τῆς ἀνικανότητος αὐτῶν περὶ τὴν διοίκησιν τῶν ἰδίων κτημάτων· δὲν λαμβάνει δὲ τὴν διοίκησιν τούτων τὸ ὀρφανὸν ἢ ἐνηλικιούμενον καὶ ἐπὶ προηγουμένῃ ἀδείᾳ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Κατάσχεσις. Ὅταν ὁ δανειστὴς παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ ἀπαίτησις αὐτοῦ διατρέχει κίνδυνον, ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ χωρίζει μέρος τῶν κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου ἴσης πρὸς τὸ χρέος ἀξίας καὶ ἀπαγορεύει εἰς αὐτὸν τὴν ἐκποίησιν τοῦ μέρους ἐκείνου, πρὶν ἢ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος.

Μετάθεσις χρέους λέγεται ἡ μεταβίβασις τῆς χρεώσεως ἀπὸ προσώπου εἰς ἕτερον. Ἐπιτρέπεται χάριν τῆς εὐκολίας ἣν παρέχει εἰς τὸν δανειστὴν καὶ τὸν ὀφειλέτην.

Δυνάμει τῆς αὐτῆς ἀρχῆς δὲν θεωρεῖται ὡς ἔγκυρος ἡ διαθήκη ἡ συνταχθεῖσα κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειαν τοῦ διαθέτου, εἰ-

---

λέξεσι τὸ δάνειον δίδοται πρὸς κατανάλωσιν καὶ ἡ ἀπόδοσίς του ὀφείλει ἵνα γείνῃ δι' ἄλλου πράγματος τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος. Ἐννοεῖται δ' ἐνταῦθα τὸ ἄτοκον δάνειον, τὸ δὲ ἐπίτοκον δὲν ἐπιτρέπεται παντάπασι κατὰ τὰς αὐστηρὰς ἀρχὰς τοῦ Μουσουλμανικοῦ δικαίου.

μὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ τρίτον τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ, ὅπως μὴ ἐπωφελούμενος ἄλλος τῆς ἀσθενείας τῶν διανοητικῶν δυνάμεων τοῦ διαθέτου ἀποστερῇ τοὺς γνησίους κληρονόμους ἁπάσης καὶ εἰς αὐτοὺς ἀνηκούσης κληρονομίας. Ἐπίσης κατὰ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταλλαγὴ ἀφιερωμένου κτήματος (وقف βάκφ) μετ' ἄλλου κτήματος τελείας ἰδιοκτησίας (ملك μούλκ).

Ἄρθρ. 18ον. Ἐπὶ τῶν δυσεκτελέςων γίνονται παραχωρήσεις.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الامر اذا ضاق اتسع ἐλ ἔμρου ἴζα δάκαι ἰττέσεέ = ὅταν τι δυσεκτέλεστον, γίνονται παραχωρήσεις.

Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι παράρτημα τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς, ἡ δὲ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἶναι εἰδικωτέρα.

Ἄρθρ. 19ον. Ἀπαγορεύεται τὸ βλάπτειν ὡς καὶ ἡ διὰ βλάβης ἐπανόρθωσις τοῦ γενομένου ἀδικήματος.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ προφητικοῦ λογίου: لا ضرر ولا ضرار λὰ δαρὰρ βὲ λὰ δηρὰρ = οὐ βλάβη καὶ οὐκ ἀντεπιβλάβη.

Δηλαδὴ, ὅπως οὐδεὶς δύναται νὰ βλάψῃ ἕτερον ἀρχόμενος χειρῶν ἀδίκων, οὕτω καὶ ὁ ἀδικηθεὶς δὲν δύναται νὰ ἀνταδικήσῃ τὸν ἀδικήσαντα αὐτόν. Π. χ. Ὅταν τις χαλάσῃ τὸν τοῖχον τοῦ γείτονός του, οὗτος δὲν δικαιοῦται νὰ ἐκδικηθῇ χαλῶν τὸν τοῖχον ἐκείνου. Εἰς τὸν κανόνα τοῦτον φαίνεται ἀντικειμένη ἡ ἀρχὴ, ἡ ἐπιτρέπουσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀντιποίνου, καθ' ἣν ὁ φονεὺς καταδικάζεται εἰς θάνατον· ἀλλ' ἡ ἐν λόγῳ ἀρχὴ δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν κανόνα τοῦτον. Κατὰ τὸ Μουσουλμανικὸν δίκαιον ἡ θανάτωσις τοῦ φονέως ἐπιτρέπεται ἀ. χάριν ψυχικῆς ὠφελείας αὐτοῦ πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν ἀνομημάτων του· καὶ β'. πρὸς πρόληψιν καὶ ἄλλων φόνων, οἵτινες εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ συμβῶσιν ἂν μείνῃ ὁ φονεὺς ἐν τῇ ζωῇ, καθ' ὅτι εἶναι πολὺ πιθανὸν οἱ συγγενεῖς τοῦ φονευθέντος νὰ φονεύσωσι καὶ αὐτὸν καὶ οὕτω ν' ἀναπτυχθῇ μεταξὺ τῶν δύο οἰκογενειῶν ἔχθρα πολὺ ὀλεθριώτερα ἔχουσα ἀποτελέσματα.

Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπορρέει καὶ τὸ δικαίωμα προτιμήσεως (ماء شفعه), ὅπερ ἔχουσιν ὁ γείτων ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς γειτονικοῦ κτήματος καὶ ὁ συνέταιρος ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς μερίδος τινὸς κτήματος κοινοῦ καὶ ἀδιανεμήτου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἑτέρου. Ὅταν πωλῆται

κτῆμά τι πιθανὸν ν' ἀγορασθῇ ἀπὸ ἄνθρωπον, ὅστις δὲν συμφέρει εἰς τὸν κύριον τοῦ γειτονικοῦ κτήματος, διὸ ὁ νόμος ἔδωκεν αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως, τὸ ὁποῖον ἐξασκῶν ἀποβάλλει τὸν ἀγοραστὴν, ὃν δὲν θέλει, ἀγοράζων αὐτὸς τὸ κτῆμα. Ἐπίσης ἡ εἰς τρίτον πώλησις ἰδανικῆς μερίδος κτήματος κοινοῦ ἐξ ἀδιανεμήτου πιθανὸν νὰ ἦναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὸν ἕτερον τῶν συνεταίρων· διὸ ὁ νόμος δίδωσι καὶ τούτῳ τὸ προνόμιον τῆς προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῆς πωλουμένης μερίδος. Ὅθεν οὔτε ὁ γείτων τὸ κτῆμα αὐτοῦ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ γείτονος, οὔτε ὁ συνέταιρος τὴν ἰδανικὴν μερίδα αὐτοῦ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ συνεταίρου του δύναταί ποτε νὰ πωλήσῃ εἰς τρίτον. Καὶ ἂν γείνῃ τοῦτο, ὁ γείτων καὶ ὁ συνέταιρος δύνανται, ἐὰν θέλωσιν, ἀκυροῦντες τὴν πώλησιν νὰ ἀγοράσωσιν αὐτοὶ τὸ πωληθὲν ἀντὶ τῆς ἀξίας, εἰς ἣν ἐπωλήθη καὶ εἰς τὸν τρίτον.

Τὸ ἐξ ἀδιανεμήτου κοινὸν ἀνήκει ὁλόκληρον εἰς πάντας συγχρόνως τοὺς κοινωνοὺς χωρὶς νὰ δύναταί τις αὐτῶν νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι τὸ δεῖνα μέρος τοῦ κτήματος ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτόν. Διὸ αἱ μερίδες εἰς ἃς διαιρεῖται τὸ κτῆμα λέγονται ἰδανικαί.

Κατ' ἐξαίρεσιν ἐν τοῖς ἀφιερωτικοῖς κτήμασι (موقوف μεβκούφ) τὸ δικαίωμα προτιμήσεως δὲν ἰσχύει.

Ἄρθρ. 20ον. Πᾶσα βλάβη ἐξαφανιστέα ἤτοι ἐπανορθωτέα (καὶ ἂν ἔτι κατὰ δουλείαν ὑφίσταται).

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الضرر يزال ولو قديما ἐζ ζαράρου γιοζάλου βὲ λὲβ καδίμεν = ἡ βλάβη ἐξαλείφεται καὶ ἂν ἔτι κατὰ δουλείαν ὑφίσταται.

Παράδειγμα. Ὅταν οἰκία τις ἀνήκῃ εἰς δύο κυρίους, οἵτινες ἀμφότεροι θέλουσι νὰ ἀπολαμβάνωσι τὰς ὠφελείας αὐτῆς, ἡ οἰκία ἐκείνη διαιρεῖται εἰς δύο ὅσον οἷόν τε ἴσας μερίδας. Ἐὰν δὲ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ζημιοῖ τὸν ἄλλον, δὲν συγκατανεύῃ εἰς τὸν χωρισμὸν τῆς οἰκίας, ἀναγκάζεται διὰ τῆς βίας νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τοῦτο. Ἅπασαι αἱ διατάξεις τοῦ περὶ ἐκλογικῶν δικαιωμάτων τίτλου τοῦ βιβλίου τῆς Πωλήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης στηρίζονται.

Π. χ. Ἐὰν ἀγοράσῃ τις ὕφασμα καὶ ἀφοῦ τὸ κόψῃ ἀνακαλύψῃ

ἐν αὐτῷ ἀρχικόν τι ἐλάττωμα, δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἐλάττωσιν τοῦ δοθέντος τιμήματος ἀνάλογον τοῦ ἐλαττώματος. Ἐὰν δὲ ἀνακαλύψῃ τὸ ἐλάττωμα πρὶν κόψῃ τὸ ὕφασμα ἐπιστρέφει αὐτὸ εἰς τὸν πωλητὴν καὶ λαμβάνει ὀπίσω τὸ τίμημα.

Ἄρθρ. 21ον. Αἱ ἀναπόδραστοι ἀνάγκαι καθιστῶσι θεμιτὰ τὰ κεκωλυμένα.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الضرورات تبيح المحظورات ἐζζαρουρὰτ τεπίχου-λ-μαχζουρὰτ = αἱ ἀναπόδραστοι ἀνάγκαι καθιστῶσι θεμιτὰ τὰ κεκωλυμένα.

Ἡ λέξις مُوبَاح μούπαχ, ἣν μεταφράζομεν διὰ τοῦ θεμιτοῦ σημαίνει κυρίως πρᾶξιν, ἥτις εἶναι ἀδιάφορος εἰς τὰ ὄμματα τῆς θρησκείας οὔτε ὡς καλὴ, οὔτε ὡς κακὴ θεωρουμένη.

Παράδειγμα. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν λιμοκτονοῦντα νὰ κλέψῃ τόσον ἄρτον, ὅσος ἀρκεῖ πρὸς ἐξάλειψιν τῆς πείνης του· τοῦτο δὲ διὰ τὴν βλάβην ὑφ' ἧς ἀπειλεῖται τὸ σῶμά του ὡς ἐκ τῆς ἀσιτίας.

Ἕτερον παράδειγμα. Πρὸς διάσωσιν τῆς ἰδίας ζωῆς, ἀναπόφευκτον κίνδυνον διατρεχούσης ἐκ βίας ἑτέρου, δύναταί τις νὰ φονεύσῃ τὸν αἴτιον τοῦ κινδύνου τούτου. Ἀμφότεραι αὗται αἱ πράξεις ἐπιτρέπονται ἕνεκα τῆς ἀνάγκης, εἰς ἣν εὑρίσκεται ὁ πάσχων.

Ἄρθρ. 22ον. Αἱ ἀναπόδραστοι ἀνάγκαι ἐκτιμῶνται κατὰ τὸ μέτρον αὐτῶν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الضرورات تقدر بقدرها ἐζζαρουράτου τὸκάδδερού πὶ καδέριχα = αἱ ἀναπόδραστοι ἀνάγκαι ἐκτιμῶνται κατὰ τὸ μέτρον αὐτῶν.

Ὁ κανὼν οὗτος περιορίζει πως τὸν ἀνωτέρω. Ἐπιτρέπεται, ὡς ἐρρέθη, εἰς τὸν πεινῶντα νὰ κλέψῃ ἄρτον, ἀλλὰ τόσον ὅσος ἀρκεῖ διὰ νὰ κορέσῃ τὴν πεῖνάν του καὶ εἰς τὸν ἀπειλούμενον νὰ φονεύσῃ τὸν ἀπειλοῦντα, ἀλλ' ἐνόσῳ ὑφίσταται ὁ κίνδυνος· τούτου δ' ἐκλιπόντος δὲν ἐπιτρέπεται πλέον νὰ φονεύσῃ αὐτόν.

Ἄρθρ. 23ον. Πᾶν ὅ,τι ἐπιτρέπεται διὰ λόγον τινὰ (عذر οὔζρ) κατὰ τὸν νόμον δὲν συγχωρεῖται πλέον, ἅμα ἐκλιπόντος τοῦ λόγου τούτου.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: ماجازلعذر بطل بزواله μὲ δζάζε πὶ οὔζριν πάτελε πὶ ζεβάλιχι = ὅ,τι ἐπιτρέπεται διὰ λόγον οὐ συγχωρεῖται ἐκλείποντος αὐτοῦ.

Παράδειγμα. Τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα διὰ χρέος ἀποδίδεται εἰς τὸν κύριόν του, ἅμα ὡς οὗτος ἀποτίσῃ τὸ χρέος.

Ἄρθρ. 24ον. Ἐκλείποντος τοῦ κωλύοντος, ἐπανέρχεται τὸ κωλυόμενον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: اذازال المانع عاد الممنوع ἴζα ζάλε-λ-μανὴ' ἄδε-λ-μεμνοὺ' = ὅταν ἐκλείψῃ τὸ κωλῦον, ἐπανέρχεται τὸ κωλυόμενον.

Π. χ. Ἐν τῇ ἀπαγορεύσει, τῇ κηδεμονίᾳ, τῇ κατασχέσει κτλ., ἅμα ὡς ἐκλείψῃ ἡ αἰτία δι' ἣν ἐστερήθη τις τῆς διοικήσεως ἢ χρήσεως τοῦ κτήματός του, ἐπανέρχεται τὸ ἀπαγορευθὲν αὐτῷ δικαίωμα, ἤτοι ἀναλαμβάνει τὴν διοίκησιν καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ κτήματος.

Ἄρθρ. 25ον. Ἡ βλάβη δὲν ἐπανορθοῦται διὰ βλάβης.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: لايزال الضرر بمثله ἐζζαράρου λὰ γιούζάλὸ πὶ μίσλιχι = βλάβη δὲν ἐξαλείφεται διὰ βλάβης.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι εὔληπτον: Βλάβη διὰ βλάβης δὲν ἐπανορθοῦται, ἀλλ' ἐπανορθοῦται ἡ βαρυτέρα διὰ τῆς ἐλαφροτέρας. Π. χ. Ἐάν τις οἰκοδομήσῃ οἶκον δυναστικῶς ἐπὶ ξένου οἰκοπέδου, δὲν ἐπανορθοῦται ἡ τοῦ κυρίου τοῦ οἰκοπέδου βλάβη διὰ τῆς τοῦ οἴκου κατεδαφίσεως, ἀλλὰ παρατηρεῖται ἡ ἀξία ἀμφοτέρων καὶ ὁ τὴν ὀλιγωτέραν βλάβην ὑφιστάμενος ἀποζημιοῖ τὸν μᾶλλον βλαπτόμενον· ἐπανορθοῦται ἔτι ἡ κοινὴ βλάβη διὰ τῆς ἰδιαιτέρας· οὕτως ἐπὶ παραδείγματι, ἐὰν εὑρίσκηται ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ τοῖχος, οὗ ἡ κατάπτωσις ἀδιαφιλονείκητος καὶ βεβαία ἐστὶ, καταῤῥίπτεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὕτω τὸ δημόσιον ἀπαλλάττεται ἀπὸ μιᾶς καταστροφῆς, βλαπτομένου ἑνὸς μόνου ἀτόμου, τοῦ κυρίου τοῦ τοίχου.

Ἄρθρ. 26ον. Ἱρὸς ἀποσόβησιν τῆς κοινῆς βλάβης αἱρετέον τὴν μερικήν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ يتحمل الضرر الخاص لدفع ضرر عام γιούτεχάμμιλὸ ζ-ζαράῤῥὸ-λ χὰσς λὶ δέφι' ζαράρι ἄμμ = ἀνεκτέα ἡ μερικὴ βλάβη πρὸς ἀποσόβησιν τῆς γενικῆς.

Δυνάμει τῆς διατάξεως ταύτης ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἀμαθῆ ἰατρὸν ἡ ἐξάσκησις τῆς ἰατρικῆς· εἰδικὴ ζημία ἐνταῦθα εἶναι ἡ τοῦ ἰατροῦ, ὅστις κωλυόμενος στερεῖται τῶν πόρων τοῦ ζῆν· γενικὴ δὲ ἡ βλάβη ἡ προξενουμένη εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ὡς ἐκ τῆς ἀπειρίας καὶ ἀνικανότητος τοῦ ἰατροῦ.

Κατὰ τοὺς λογικευομένους καὶ τοὺς νομικοὺς γενικὸν λέγεται τὸ πρᾶγμα ὅταν ἀναφέρηται εἰς περισσοτέρους τῶν δύο.

Παράδειγμα. Ἐὰν πρόκηται νὰ ζημιωθῇ εἷς μόνον, ἢ ἑκατὸν ἄτομα προτιμᾶται ἡ ζημία τοῦ ἑνὸς, πρὸς ἀποσόβησιν τῆς ζημίας τῶν ἑκατόν· τοῦτο δὲ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ τρόπος ν' ἀποφύγωσι τὴν ζημίαν ἀμφότερα τὰ μέρη. Ἐκτὸς δὲ τούτου διὰ νὰ καταδικασθῇ τις νὰ ὑποφέρῃ τὴν ζημίαν χάριν ἄλλων πρέπει νὰ ὑπάρχῃ σχέσις τις καὶ αἰτία. Σημειωτέον πρὸς τούτοις, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται τὸ ἐπιβάλλειν εἰδικὴν ζημίαν χάριν γενικῆς ὠφελείας.

Ἕτερον παράδειγμα. Ὅταν τριῶν τινων ὑποκειμένων, εἰς ἀναπόφευκτον θάνατον, ἦναι δυνατὸν ν' ἀπαλλαγῶσιν οἱ λοιποὶ δύο φονευομένου τοῦ ἑνὸς, ἐπιτρέπεται ὁ φόνος οὗτος.

Ἕτερον. Ἐν ταῖς περὶ τοίχων διατάξεσιν ἀναφέρεται, ὅτι ὅταν τοῖχός τις ἦναι ἑτοιμόῤῥοπος, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ κατεδαφίσῃ αὐτὸν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἰδιοκτήτου πρὸς ἀποσόβησιν τῆς βλάβης, ἥτις ἦτο δυνατὸν νὰ προκύψῃ εἰς τοὺς διαβάτας, ἂν ὁ τοῖχος κατέπιπτεν ἀφ' ἑαυτοῦ.

Ἕτερον. Ὅταν οἱ ἔμποροι πόλεώς τινος συμφωνήσαντες ἀγοράσωσι πάντα τὸν εὑρισκόμενον σῖτον καὶ πωλῶσιν αὐτὸν λ. χ. πρὸς 30 γρόσια ἀντὶ 20, ὡς ἐτιμᾶτο πρότερον, ἡ ἀρχὴ δικαιοῦται νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτοὺς νὰ ὑποβιβάσωσι τὴν τιμὴν τοῦ σίτου.

Ἐνταῦθα γενικὴ βλάβη εἶναι ἡ ἀνατίμησις τοῦ σίτου, μερικὴ δὲ ἡ ὑποτίμησις αὐτοῦ.

Ἕτερον. Ἐάν τις χάριν ἰδιοτελῶν σκοπῶν ὑποκινῇ ταραχὰς ἐν χώρᾳ τινὶ δυναμένας νὰ ἐπιφέρωσι γενικὴν ζημίαν, πρὸς ἀποσόβησιν αὐτῆς προτιμᾶται ἡ μερικὴ βλάβη καὶ ἐπιτρέπεται ἡ εἰς θάνατον καταδίκη τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου.

Ἄρθρ. 27ον. Ἡ βαρυτέρα βλάβη ἐπανορθοῦται διὰ τῆς ἐλαφροτέρας.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الضرر الاشد يزال بالضرر الاخف εζ ζαράρϋ·λ-εσὲδδ γιϋζάλϋ πὶζ ζαράρι·λ αχὰφφ=ἡ βαρυτέρα βλάβη ἐξαλείφεται διὰ τῆς ἐλαφροτέρας.

Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι εἰδικώτερος τοῦ ἀνωτέρω, ὅστις εἶναι γενικός. Π. χ. Ὁ ὀφειλέτης ἀπαγορεύεται τῆς ἐπὶ τῶν κτημάτων του κυριότητος χάριν τοῦ δανειστοῦ του. Ἐλαφροτέρα βλάβη ἐνταῦθα εἶναι ἡ ζημία, ἣν ὑφίσταται ὁ ὀφειλέτης στερούμενος τῆς τῶν κτημάτων του κυριότητος, βαρυτέρα δὲ ἡ βλάβη, ἣν θὰ ὑφίστατο ὁ δανειστὴς, ἂν ὁ ὀφειλέτης ἀφίνετο ἐλεύθερος καὶ ἐξεποίει τὰ κτήματά του.

Ἕτερον. Ἐκραγείσης πυρκαϊᾶς καὶ ὁλοκλήρου συνοικίας διατρεχούσης βέβαιον κίνδυνον, ἐπιτρέπεται πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κινδύνου τούτου ἡ κατεδάφισις μιᾶς οἰκίας ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτῆς. Ἐὰν ὅμως ἡ οἰκία αὕτη κατηδαφίσθη χωρὶς νὰ ὑφίσταται βέβαιος κίνδυνος, τότε ὁ κατεδαφίσας αὐτὴν ὑποχρεοῦται ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἰδιοκτήτην.

Ἕτερον. Ὁ πατὴρ ὡς ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς πατρότητος (ولايت βιλαγὲτ=ἐπιτροπὴ) δύναται νὰ δεσπόσῃ τῆς περιουσίας τῶν τέκνων του καὶ νὰ ἐξοδεύσῃ αὐτὴν εἰς ἰδίας ἀνάγκας. Ἐὰν ὁ υἱὸς κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ πατρός του, ἡ ἀρχὴ δὲν δύναται διὰ τοῦτο νὰ φυλακίσῃ αὐτὸν ἕνεκα τῆς ἐπὶ τῶν τέκνων κυριαρχίας του, ἀλλὰ μόνον ὑποχρεοῖ αὐτὸν ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἐνάγοντα υἱόν.

Ἕτερον. Ἐὰν ὁ πατὴρ ἀρνῆται ν' ἀποτίσῃ τὸ εἰς τὰ τέκνα αὐτοῦ ὁρισθὲν σιτηρέσιον (αἀὰ̈ ναφακὰ), πρὸς ἀποσόβησιν τῆς βαρυτέρας βλάβης, ἣν συνεπάγεται ἡ ἄρνησις αὕτη εἰς τὰ τέκνα μένοντα ἄσιτα, προτιμᾶται ἡ ἐλαφροτέρα βλάβη καὶ ὁ πατὴρ φυλακίζεται.

Μεταξὺ τοῦ ولايت βιλαγὲτ (ἐπιτροπὴ) καὶ وصايت βισαγὲτ (κηδεμονία) ὑπάρχει διαφορά· τὸν κηδεμόνα διορίζει ἡ δικαστικὴ ἀρχή· ὁ πατὴρ ὅμως ἔχει τὴν ἐπὶ τῶν τέκνων του κυριαρχίαν ἐκ θεοῦ. Ἐν τούτοις ἐὰν ἐξοδεύῃ εἰκῇ τὴν περιουσίαν τῶν τέκνων

του, ἡ ἀρχὴ δικαιοῦται νὰ κωλύσῃ αὐτὸν, χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τούτου βλάβη καὶ εἰς τὰ πατρικά του δικαιώματα. Ὅτε χωρὶς βλάβης οὐκ ἐνδέχεται γίνεσθαί τι, τὸ ἧττον ἄδικον ἐπιλεγόμεθα. Βασ. βιβλ. β'. τίτλ. γ'. ἐδ. σ'.

Ἄρθρ. 28ον: Δύο κακῶν προκειμένων, παραδεκτέον τὸ ἐλαφρότερον πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ βαρυτέρου.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: اذا تعارض مفسدتان روعی اعظمهما ضررا بارتكاب اخفهما ἴζα τεἄρεζε μεφσεδετὰν ρούῆε ἀζάμιχουμα ζαράρεν πὶ ιρτικιάπι ἀχάφφιχημα = ὅταν πρόκηνται δύο κακὰ ἀποβάλλομεν τὸ βαρύτερον παραδεχόμενοι τὸ ἐλαφρότερον αὐτῶν.

Τὸν κανόνα τοῦτον ἐξηγεῖ τὸ ἀνωτέρω περὶ σιτηρεσίου παράδειγμα, παραθέτομεν δὲ καὶ τὰ ἑξῆς:

ά. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης δὲν ἀποτίῃ τὰ χρέη αὐτοῦ, δυνάμει τοῦ δικαιώματος ἐπιτροπῆς καὶ ἐποπτείας (وِلايت βιλαγὲτ), ὅπερ ἔχει ἐφ' ὅλων τῶν ὑπηκόων ἡ ἀρχὴ λαμβάνει κατοχὴν τῶν κτημάτων αὐτοῦ καὶ ὡς ἄλλος κύριος αὐτῶν ἐκποιεῖ αὐτὰ καὶ ἐκ τοῦ ἀντιτίμου των πληρόνει τὰ χρέη· ἐνταῦθα ἧττον κακὸν εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς κατοχὴ τῶν κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἐκποίησις αὐτῶν ὑπὲρ τῶν δανειστῶν· χεῖρον κακὸν εἶναι ὁ κίνδυνος, ὃν διατρέχει τὸ δίκαιον τοῦ δανειστοῦ.

β'. Κάτοχός τις δημοσίας γῆς δίδωσιν ἑτέρῳ τὴν ἄδειαν ἵνα οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτῆς· ἔτη τινὰ μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς, ὁ κάτοχος τῆς γῆς ἐλθὼν εἰς ἔριδα μετὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτιρίου ἀπαιτεῖ ὅπως κατεδαφισθῇ ἡ οἰκοδομὴ λόγῳ, ὅτι ἡ γῆ ἐφ' ἧς κεῖται ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτόν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀρχὴ ὀφείλει ἵνα ἐκτιμήσῃ ἰδίᾳ τὸ οἰκόπεδον καὶ τὴν οἰκοδομὴν καὶ ἐὰν εὕρῃ τὴν ἀξίαν ταύτης ἀνωτέραν τῆς ἐκείνου διατάττει τὸν κύριον τῆς οἰκοδομῆς νὰ ἀγοράσῃ τὸ οἰκόπεδον πληρόνων τὴν ἐκτιμηθεῖσαν ἀξίαν· τοῦτο δ' ἕνεκα τῆς ἀπάτης, ἣν μετεχειρίσθη ὁ κύριος τοῦ οἰκοπέδου δοὺς ἄδειαν εἰς τὸν ἕτερον νὰ ἀνεγείρῃ τὴν οἰκοδομήν. Ἐὰν δὲ ἡ ἀξία τοῦ οἰκοπέδου ἦναι ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν τῆς οἰκοδομῆς, διατάττει τὸν κύριον αὐτῆς ἢ νὰ λάβῃ τὸ οἰκόπεδον δίδων τὴν ἀξίαν του, ἢ νὰ κατεδαφίσῃ τὴν οἰκοδομήν του.

Αἰτία τούτου εἶναι ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχουσι δύο κακά· ἢ πρέπει νὰ κατεδαφισθῇ ἡ οἰκοδομὴ (ὅπερ δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ διὰ τῆς βίας πρὸς βλάβην τοῦ κυρίου αὐτῆς), ἢ νὰ παραχωρηθῇ τὸ οἰκόπεδον δωρεὰν εἰς τὸν κύριον τῆς οἰκοδομῆς (ὅπερ ζημιοῖ τὸν κύριον τοῦ οἰκοπέδου). Διὸ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀρχὴ λέγει εἰς τὸν κύριον τοῦ οἰκοπέδου — ἀφοῦ ἔδωκας τὴν ἄδειαν νὰ ἀνεγερθῇ ἡ οἰκοδομή, ἐὰν ἤδη θέλῃς νὰ ἔχῃς τὸ οἰκόπεδόν σου, πλήρωσον καὶ τὴν ἀξίαν ἐκείνης καὶ λάβε ἀμφότερα.

Ἡ ἀνάπτυξις αὕτη ἀφορῶσα μόνον τὰς δημοσίας γαίας δὲν ἰσχύει ἐπ' ἐκείνων, αἵτινες εἶναι τελείας ἰδιοκτησίας (ملك μούλκ). Ἐάν τις ἔχῃ δένδρον ἐπὶ ἀλλοτρίας γῆς τοῦ εἴδους τούτου (τελείας ἰδιοκτησίας) καὶ ἕτερός τις ἀνεγείρας οἰκοδομὴν ἐν αὐτῇ καταλύψῃ τὸ δένδρον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ κυρίου τοῦ δένδρου, ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, διότι χάριν τοῦ δένδρου δὲν κατεδαφίζεται ἡ οἰκία, ὅπερ θὰ προὐξένει μεῖζον κακόν.

Ἄρθρ. 29ον. Ἐκ δύο κακῶν προτιμητέον τὸ μὴ χεῖρον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: يختار اهون الشرين γιουχτάρου ἔχβενού·σ·σερέϊν = προτιμητέον τὸ ἐλαφρότερον δύο κακῶν.

Τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα σαφηνίζουσι καλῶς καὶ τὸν κανόνα τοῦτον.

Ἄρθρ. 30ον. Αἱρετωτέρα ἡ τοῦ κακοῦ ἀποσόβησις, ἢ ἡ ἐπίσπασις ὠφελείας.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: درؤ المفاسد اولى من جلب المنافع δέρου-λ-μεφασὶδ ἔβλια μὶν δζέλπὶ-λ-μεναφὴ' = ἡ τῶν κακῶν ἀποσόβησις προτιμοτέρα τῆς ἐπισπάσεως ὠφελειῶν.

Παράδειγμα. Θρησκευτικῶς τὸ ψεῦδος θεωρεῖται ὡς ἁμάρτημα· ἐὰν ὅμως γινώσκῃ τις ἔν τινι περιστάσει, ὅτι λέγων τὴν ἀλήθειαν θέλει προξενήσει κακόν τι, ὀφείλει ἵνα ἀποκρύψῃ αὐτὴν πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κακοῦ.

Ἄρθρ. 31ον. Ἡ ζημία προλαμβάνεται καὶ ἀποκρούεται ὅσῳ τὸ δυνατόν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الضرر يدفع بقدر الامكان

ἐζζαράρου γιὸύδφεοὺπὶ κάδερι-λ·ιμκιὰν = ἡ ζημία ἀποκρούεται κατὰ τὸ δυνατόν.

Παράδειγμα. Ἀγοράζει τις ζῶον καὶ ἀκολούθως ἀνακαλύπτει ὅτι ἦτο ἐμπαθὲς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον θνήσκει τὸ ζῶον. Κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον, ἡ ζημία τοῦ ἀγοραστοῦ πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ κατὰ τὸ δυνατόν. Διὸ ἐὰν τὸ ζῶον ὑγιὲς μὲν ὑποτιθέμενον ἤξιζε λ. χ. 500 γρόσια, ἐμπαθὲς δὲ μόνον 300, ὁ πωλητὴς ὀφείλει ἵνα ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν, ἐπιστρέφων αὐτῷ τὴν διαφορὰν τῶν δύο τιμῶν ἤτοι 200 γρόσια.

Ἄρθρ. 32ον. Ἡ χρεία, εἴτε γενικὴ ἐστιν εἴτε μερικὴ θεωρεῖται ὡς ἀνωτέρα ἀνάγκη.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : الحاجة تنزل منزلة الضرورة عامة او خاصة ελχάδζετου τὸυνέζζελὸ μενζίλετε ζ·ζαρουρὲ ἄμμετεν ἔϐ χάσσατεν = ἡ χρεία κατέρχεται εἰς τὴν θέσιν ἀνωτέρας ἀνάγκης κἄντε γενικὴ ἢ μερικὴ ἦ.

Χρεία λέγεται ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπιϐάλλουσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους αἱ κοινωνικαὶ σχέσεις. Γενικὴ λέγεται, ὅταν ἐπιϐάλληται εἰς πάντα τὰ μέλη τῆς κοινωνίας, μερικὴ δὲ ὅταν εἰς ἕν ἢ τινὰ ἐξ αὐτῶν. Ἡ χρεία δὲν εἶναι ἀνάγκη· θεωρεῖται ὅμως ὡς τοιαύτη, ὅταν, ὡς ἐρρέθη, ἀπορρέῃ ἐκ τῶν κοινωνικῶν σχέσεων, οἷα ἡ ἐπὶ πίστει (ἢ ἐξωνήσει) πώλησις (ὅρα τὸ ἐν τῷ κειμένῳ παράδειγμα)· ἀνάγκη λέγεται ἡ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος ἀπορρέουσα συνέπεια. Π.χ. ὅπου ὑπάρχει πῦρ, ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ καὶ θερμότης, ὅπου δύο ἐκεῖ ζεῦγος, ἡ ἰδέα τῆς υἱϊκότητος προκαλεῖ ἀναγκαίως τὴν ἰδέαν τῆς πατρότητος κτλ. Οἱ ἄνθρωποι ὡς κοινωνικοὶ ἔχουσι πάντοτε χρείαν τῆς βοηθείας καὶ ὑποστηρίξεως ἀλλήλων· ἐκ τῆς χρείας ταύτης ἐπήγασε τὸ δάνειον, ὅπερ εἶναι συνδρομὴ εἰς τὸν πλησίον ἐν ἀνάγκῃ εὑρισκόμενον. Ἐὰν ὅθεν ζητήσῃ τις ἀμοιϐὴν διὰ τὴν συνδρομὴν ταύτην, δὲν ἐκτελεῖ τὸ χρέος ὅπερ ἐπιϐάλλει αὐτῷ ἡ φιλανθρωπία· διὰ τοῦτο τὸ Μουσουλμανικὸν δίκαιον ἀπαγορεύει τὸν τόκον, ὅστις εἶναι κέρδος μὴ ἀποκτηθὲν δι' ἐμπορικῆς πράξεως παρὰ τοῦ δανειστοῦ. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἐγέννησε παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις τὴν πώλησιν ἐπὶ πίστει ἢ ἐξωνήσει, ἥτις εἶναι εἶδος ὑπο-

θήκης πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δανείου. Εἰς ἐποχήν τινα μεμακρυσμένην τῆς σημερινῆς, ὁ λαὸς τῆς Βουχάρας περιέπεσεν εἰς βαρύτατα χρέη· συνεπῶς ἡ πίστις πανταχοῦ ἐξέλιπε καὶ οἱ ἄνθρωποι μὴ δυνάμενοι νὰ εὕρωσι χρήματα ἔπασχον δεινῶς· πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου οἱ νομολόγοι τῆς ἐποχῆς εἰς τὸν ἐν λόγῳ κανόνα στηριζόμενοι ἐπενόησαν εἶδος πωλήσεως σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ Μουσουλμανικοῦ δικαίου καὶ ἐπέτρεψαν αὐτό. Τὸ εἶδος τοῦτο εἶναι ἡ πώλησις ἐπὶ πίστει (ἢ ἐξωνήσει) (بالوفا بع πέϊ πὶλ βεφά). Κατὰ τὴν πώλησιν ταύτην ὁ πωλητὴς παραδίδει τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅμως ὀψέποτ' ἂν ἐπιστρέψῃ τὸ τίμημα λάβῃ καὶ αὐτὸς ὀπίσω τὸ πρᾶγμα. Ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει νὰ τηρήσῃ τὸν ὅρον τοῦτον καὶ ἅμα ἐπιστρέφοντος τοῦ πωλητοῦ τὸ τίμημα ὀφείλει ἵνα παραδώσῃ αὐτῷ τὸ πρᾶγμα. Τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐπὶ πίστει (ἢ ἐξωνήσει) πωλήσεως δὲν μεταβιβάζει τελείως τὴν κυριότητα διότι εἶναι συνωμολογημένον οἱονεὶ ὑπὸ ἐξουσιαστικὴν ἀνατρεπτικὴν αἵρεσιν (وصلق βάϊ'δι μούαλλάκ). Διὸ οὐδέτερος αὐτῶν δύναται νὰ πωλήσῃ εἰς τρίτον τὸ πρᾶγμα ἐνόσῳ ἡ αἵρεσις ἤρτηται. Ἡ εὐκολία, ἣν παρέσχεν εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Βουχάρας καὶ ἐν γένει εἰς τὸ Μουσουλμανικὸν ἐμπόριον τὸ بالوفا بع πέϊ πὶλ βεφὰ εἶναι ὅτι ἠνέῳξε τὰ ταμεῖα τῶν κεφαλαιούχων εἰς τοὺς στερουμένους κεφαλαίων κτηματίας, διότι εἰς τὸν διὰ τοιαύτης πωλήσεως κάτοχον κτήματος ἀγοραστὴν ἐπετρέπετο νὰ ἀπολαμβάνῃ μέρος ἢ καὶ ὁλοκλήρους τὰς ὠφελείας τοῦ κτήματος. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι τὸ πέϊ πὶλ βεφὰ εἶναι ὑποθήκη διαφέρουσα αὐτῆς κατὰ τοῦτο, καθ' ὅτι αἱ ὠφέλειαι καὶ ἑπομένως καὶ οἱ κίνδυνοι τοῦ πράγματος ἀναφέρονται εἰς τὸν δανειστὴν ἐνόσῳ διαρκεῖ τὸ συνάλλαγμα καὶ καθ' ὅτι δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς τελείαν πώλησιν, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ὀφειλέτης δὲν πληρώσῃ τὸ χρέος εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη· (ὅρα καὶ ἀνωτέρω ἄρθρον 3ον).

Πρὸς ἐξασφάλισιν δανείου δύνανται νὰ πωληθῶσι κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον παντὸς εἴδους γαῖαι, εἴτε τελείας ἰδιοκτησίας (ملك μούλκ) εἶναι, εἴτε ἀφιερωτικαὶ (وقف βάκφ), εἴτε δημόσιαι (امیری

ἐμιριγέ). Ὀνομάζεται δὲ يالوڤا ـع~ πέι' πὶλ βεφὰ κυρίως ἡ πώλησις γαιῶν τελείας ἰδιοκτησίας· ἡ δὲ πώλησις γαιῶν τῶν δύο ἄλλων κατηγοριῶν καλεῖται فراغ يالوڤا φιράγη πὶλ βεφὰ = ἤτοι ἐκχώρησις πρὸς ἐξασφάλισιν δανείου. Ὁ λόγος τῆς διαφόρου ὀνομασίας εἶναι ὁ ἑξῆς· αἱ τελείας ἰδιοκτησίας γαῖαι ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν κάτοχον αὐτῶν, ὅστις εἶναι ἀνενόχλητος κύριος καὶ ἐπομένως δύναται νὰ πωλήσῃ αὐτάς. Τῶν ἀφιερωτικῶν καὶ τῶν δημοσίων γαιῶν κύριος εἶναι ἢ τὸ κατάστημα κλπ., εἰς ὃ ἀφιερώθησαν, ἢ τὸ δημόσιον, ὁ δὲ κάτοχος αὐτῶν δὲν εἶναι ἢ ἁπλοῦς ἐπικαρπωτὴς, ἀπολαμβάνων οὐχὶ τὴν κυριότητα, ἀλλὰ τὴν χρῆσιν μόνον τοῦ πράγματος, ἣν τὸ δημόσιον παραχωρεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀόριστον χρόνον, ἐξ οὗ πηγάζει καὶ τὸ δικαίωμα μεταβιβάσεως αὐτῆς εἰς τοὺς κληρονόμους. Ὅθεν ὁ κάτοχος αὐτῶν δὲν δύναται νὰ τὰς πωλήσῃ ἀλλὰ μόνον ἐκχωρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως, ὃ ἔχει ἐπ' αὐτῶν καὶ τοῦτο δὲ τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου, ἤτοι τοῦ Κράτους. Παραλείπομεν τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῶν περὶ δημοσίων καὶ ἰδίως τῶν περὶ ἀφιερωτικῶν γαιῶν διατάξεων, διότι ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν Ἀστυκῷ Κώδηκι δὲν γίνεται λόγος ἢ περὶ τῆς τελείας ἰδιοκτησίας γαιῶν· διὸ καὶ ἐν τῷ κειμένῳ ἐγένετο μνεία μόνον τοῦ يالوڤا ـع~ πέϊ' πὶλ βεφά.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς πωλήσεως λοιπὸν ἐπενοήθη πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δανείων καὶ εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου, συνεπείᾳ ἀνωτέρας ἀνάγκης. Ἐνταῦθα κρίνομεν καλὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὸ Μουσουλμανικὸν δίκαιον ἐπιτρέπει τὸ δάνειον, τὴν μετάθεσιν χρέους καὶ τὴν μίσθωσιν καὶ ἄλλα τοιαῦτα συναλλάγματα δυνάμει μόνον τῆς ἐν τῷ 17ῳ ἄρθρῳ περιεχομένης ἀρχῆς: Ἡ δυσκολία προκαλεῖ τὴν διευκόλυνσιν. Καὶ περὶ μὲν τοῦ δανείου ἐρρέθη ἀνωτέρω. Ἡ μετάθεσις χρέους (دلغ خبالە) δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέπηται, διότι ἀφοῦ ἕκαστος δὲν ἐνέχεται ἢ ἐξ οἰκείας βουλήσεως καὶ ἐκ τῶν οἰκείων πράξεων δὲν δύναταί τις νὰ ἐπιφορτισθῇ τὴν ὑποχρέωσιν ἄλλου. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν μίσθωσιν, ἐν παντὶ συναλλάγματι ἀπαιτεῖται ὅπως τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ἦναι πρᾶγμα ὑπαρκτὸν καὶ ἐντὸς συναλλαγῆς. Ἀλλ' ἐν τῇ μισθώσει οὐδὲν λαμβάνει εἰς τὴν κυριότητά του ὁ δίδων τὸ μίσθωμα. Πάντα ταῦτα τὰ

συναλλάγματα ἐπετράπησαν ἐν τούτοις, διὰ τὸν λόγον ὅτι, ὅπου ὑπάρχει δυσκολία πρέπει νὰ παρέχηται ἡ δυνατὴ εὐκολία. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἀντικανονικῶς ὑπάρχον δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κανὼν καὶ ὑπόδειγμα πρὸς ἐφαρμογὴν εἰς ἕτερα, κατὰ τὸ Μουσουλμανικὸν δίκαιον δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις πράγματος δι' ἑτέρου ὁμοίου· π. χ. δὲν δύναταί τις νὰ μισθώσηται ἵππον ἐκμισθῶν ἀπέναντι αὐτοῦ ἕτερον ἵππον τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ τῆς αὐτῆς ἀξίας, διότι οὐδεμία ἀνάγκη ὑπαγορεύει τὴν τοιαύτην μίσθωσιν. Ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς πηγάζει καὶ τὸ νόμιμον τῆς πωλήσεως ἐλπιζομένου πράγματος (سلم σελὲμ=προπώλησις).

Ἄρθρ. 33ον. Ἡ ἄκρα στενοχωρία τινὸς δὲν καταστρέφει τὸ δίκαιον τοῦ ἑτέρου.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الاضطرار لا يبطل حق الغير ελ ἰζτιράρου λὰ γέπτουλὸ χάκκαι-λ-γαΐρ=ἡ ἄκρα στενοχωρία οὐ καταστρέφει τὸ δίκαιον τοῦ ἑτέρου.

Ἄκραν στενοχωρίαν ἐννοεῖ ἐνταῦθα τὴν ὑπερτάτην ἀνάγκην, ἣν ἂν μὴ προλάβῃ νὰ θεραπεύσῃ τις θέλει περιέλθει εἰς ἀναπόδραστον κίνδυνον. Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι συνέχεια τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος.

Ἡ ἀνάγκη καθίστησι θεμιτὰ τὰ κεκωλυμένα. Ἐάν τις ἕνεκα τοιαύτης ἀνάγκης καταστρέψῃ ἀλλότριον πρᾶγμα, παρελθούσης τῆς ἀνάγκης ὀφείλει ἵνα ἀποζημιώσῃ τὸν κύριον τοῦ πράγματος, διότι ἡ ἀνάγκη, εἰς ἣν αὐτὸς εὑρέθη δὲν δύναται νὰ καταστρέψῃ τὸ δίκαιον τοῦ ἄλλου. Π. χ. Ἐάν τις ἐξ ἀνάγκης ἀνοίξῃ ὑπόνομον ὑπὸ τὸν τοῖχον ἄλλου καὶ ἕνεκα τούτου καταπέσῃ ὁ τοῖχος, ὀφείλει ἵνα ἀνοικοδομήσῃ αὐτὸν ἰδίᾳ δαπάνῃ.

Ἄρθρ. 34ον. Παντὸς πράγματος τοῦ ὁποίου ἡ λῆψις εἶναι ἀπηγορευμένη καὶ ἡ δόσις ἐπίσης ἀπηγορευμένη ἐστί.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: ماحرم اخذه حرم اعطاؤه μὰ χάρουμε ἄχζουχου χάρουμε ἰτάουχου=οὗ ἡ λῆψις ἀπηγόρευται, ἀπηγορευμένη ἐστὶ καὶ ἡ δόσις.

Εἰς τὸ ἀπηγορευμένη ἐννοητέον, ὑπὸ τοῦ νόμου, τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς θρησκείας (شرعا σέρέν).

Παράδειγμα. Ἡ δωροληψία ἀπαγορεύεται καὶ τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου· ἐπειδὴ δὲ ἄνευ τοῦ δότου δὲν θὰ ὑπῆρχε λήπτης, ἔπεται ὅτι ὁ δότης ὑπῆρξε τὸ ὄργανον τῆς πράξεως. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ποινικὸν δίκαιον καταδικάζει καὶ τὸν ὡς ὄργανον χρησιμεύσαντα εἰς ἀξιόποινον πρᾶξιν, μετὰ τοῦ δωροδοκηθέντος τιμωρεῖται καὶ ὁ δωροδοκήσας.

Ἄρθρ. 35ον. Παντὸς οὕτινος ἡ ποίησις καὶ ἐκτέλεσις εἶναι ἀπηγορευμένη καὶ ἡ ἐκζήτησις εἶναι ἐπίσης ἀπηγορευμένη.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: ماحرم فعله حرم طلبه μὰ χάρουμε φιλοῦχου χάρουμε ταλεπουχου = οὗ ἡ ἐργασία ἀπηγόρευται καὶ ἡ ἐκζήτησις ἀπηγορευμένη ἐστί.

Καὶ εἰς τοῦτον τὸν κανόνα δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα ἡ δωροδοκία. Οἷον ἀπηγορευμένης εἰς τὸν δικαστὴν τῆς δωροδοκίας, ἀπαγορεύεται αὐτῷ καὶ τὸ ζητεῖν δῶρα. Κατὰ τὸν νόμον οὐ μόνον ὁ δωροδοκούμενος, ἀλλὰ καὶ ὁ ζητῶν δῶρα δικαστὴς τιμωρεῖται.

Ἄρθρ. 36ον. Τὸ ἔθος κρατεῖ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: العادة محكمة ελ ἄδετου μουχκέμετουν = τὸ ἔθος ἰσχυρόν.

Ἐπὶ τῶν διαφορῶν ὅμως περὶ ὧν δὲν ὑπάρχει ῥητὴ διάταξις τοῦ νόμου. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἔθους, αὕτη δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἀλλὰ περιορίζεται ἐπὶ μόνης τῆς κοινωνίας, ἥτις ἔχει αὐτό, ὅπως ἡ ἀπόφασις τοῦ διαιτητοῦ δὲν ἰσχύει ἢ ὡς πρὸς τοὺς ἐκ τῶν προτέρων οἰκείᾳ βουλήσει ὑποβληθέντας εἰς αὐτήν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἀραβικὸν κείμενον λέγει, ὅτι τὸ ἔθος εἶναι محكم μουχκὲμ ἤτοι ἔχει δύναμιν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς διαιτητίας, ἥτις καλεῖται حكم χακέμ. Ἔθος λέγεται τὸ καθιερωθὲν διὰ τῆς συχνῆς ἐπαναλήψεως, ἐννοεῖται δὲ ὅτι πρέπει νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς κοινῆς παραδοχῆς φρονίμων ἀνθρώπων. Γενικὸν εἶναι τὸ ἔθος ὅταν ἐπικρατῇ εἰς ὅλας τὰς πόλεις Κράτους τινός, μερικὸν δὲ ὅταν ἰδιάζῃ εἴς τινα ἢ εἴς τινας μόνον.

Παράδειγμα γενικοῦ ἔθους. Δίδωσί τις τὸν υἱόν του εἰς τεχνίτην καθ' οὗ μετά τινα ἔτη κινεῖ ἀγωγὴν ἀπαιτῶν μισθὸν δι'

ὅσον χρόνον εἰργάσθη παρ' αὐτῷ τὸ τέκνον του· ὁ τεχνίτης ἀρνεῖται διισχυριζόμενος, ὅτι ἀρκεῖ ὡς ἀμοιβὴ εἰς τὸν παῖδα ἡ τέχνη ἣν ἔμαθε. Πρὸς λύτιν τῆς διαφορᾶς ταύτης ὁ δικαστὴς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ τοπικὸν ἔθος. Ἐὰν ἐν τῷ τόπῳ ὑπάρχῃ συνήθεια παρὰ τοῖς τεχνίταις ὅπως καθ' ἑβδομάδα ἢ κατὰ μῆνα δίδωσιν ἀμοιβήν τινα εἰς τοὺς μαθητευομένους των, καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον τεχνίτην νὰ πράξῃ τὸ αὐτό· ἐὰν δὲ οὐδὲν δίδωσιν, ἀπορρίπτει τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος.

Παράδειγμα μερικοῦ ἔθους. Νυμφεύων τις τὴν θυγατέρα του δίδωσιν αὐτῇ πράγματά τινα, χωρὶς νὰ εἴπῃ ἂν τὰ χαρίζῃ ἢ τὰ δανείζῃ αὐτῇ· οἱ λοιποὶ κληρονόμοι, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἀπαιτοῦσιν, ὅπως τὰ πράγματα ταῦτα συγκαταλεχθῶσιν εἰς τὴν κληρονομίαν, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ διισχυρίζεται, ὅτι ὁ πατὴρ τῇ ἐδώρησεν αὐτά· ὁ δικαστὴς καὶ ἐνταῦθα λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ ἔθιμον τῆς πόλεως καὶ ἂν μὲν κατὰ συνήθειαν τὰ εἰς τὴν νύμφην ὑπὸ τοῦ πατρὸς διδόμενα θεωρῶνται ὡς δωρεά, ἐπιδικάζει τὰ πράγματα εἰς τὴν κόρην· ἐὰν δὲ δίδωνται ὡς χρησιδάνεια, συγκαταλέγει αὐτὰ μετὰ τῆς λοιπῆς κληρονομίας.

Ἕτερον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς παραπονῆται, ὅτι ὁ ἵππος ὃν ἠγόρασεν ἔχει οἷον δήποτε ἐλάττωμα (عيب عَيْب), δεικνύεται ὁ ἵππος εἰς πραγματογνώμονας· καὶ ἐὰν οὗτοι ἀποφανθῶσιν ὅτι τὸ εἰς τὸν ἵππον ὑπάρχον κατ' ἔθος τοπικὸν θεωρεῖται ὡς ἐλάττωμα, ὑποβιβάζον τὴν ἀξίαν αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἡμίσεως, ὁ δικαστὴς διαλύει τὴν πώλησιν· عيب عَيْب (ἀφορμὴ πρὸς τὸ ποιῆσαι ἢ μὴ ποιῆσαί τι) δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἐν τῇ πωλήσει οὐ μόνον τὸ πραγματικὸν πάθος, ὅπερ καθίστησιν ἀδύνατον ἢ ἐλλειπῆ τὴν χρῆσιν, οἷον εἶναι ἢ χωλότης τοῦ ἵππου (عيب عَيْب = πάθος, ἐλάττωμα) ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο ὅπερ οὐδόλως παραβλάπτον τὴν χρῆσιν, μόνον κατ' ἔθος θεωρεῖται ὡς ἐλάττωμα· οἷον τὸ نتف νεταμὲ (ἡ τῶν τριχῶν ἀντίθετος συμβολή), ὅπερ ἔν τισι τόποις θεωρεῖται ὡς ἀφορμὴ πρὸς διάλυσιν τῆς πωλήσεως, ἐν ἄλλαις δὲ οὐχί.

Ἕτερον. Ἐὰν ὁ ἀγορασθεὶς σῖτος ἔχῃ τόσον χῶμα, ὅσον κατ' ἔθος τοπικὸν θεωρεῖται πέραν τοῦ ἐπιτρεπομένου, ὁ δικαστὴς ἐπὶ τῇ

γνωμοδοτήσει τῶν πραγματογνωμόνων διαλύει τὴν πώλησιν. Κατ' ἔθος γενικὸν ἐν τῇ ἀγοροπωλησίᾳ καρύων, τὸ ἐλάττωμα θεωρεῖται πέραν τοῦ ἐπιτρεπομένου ὡς عفر οὖζρ καὶ عيب ἀϊπ̈, ὅταν τὰ σεσηπότα ὑπερβαίνωσι τὰ δέκα τοῖς ἑκατόν· κάτω δὲ τῆς ἀναλογίας ταύτης τὸ ἐλάττωμα δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Εἰς τὸ ἔθος στηρίζεται καὶ ἡ παραγγελία ἔργου. Ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ ἀπαιτεῖται, ὡς εἴδομεν, ὅπως τὸ πρᾶγμα ὑπάρχῃ, καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη συνομολογεῖται· ἡ παραγγελία λοιπόν, ἥτις δὲν εἶναι ἡ πώλησις δὲν ἔχει τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα συστατικά, διότι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ μέλλει νὰ κατασκευασθῇ βραδύτερον· ἐν τούτοις τὸ ἔθος ἔκαμε νὰ ἐπικρατήσωσι τὰ τοιαῦτα συναλλάγματα. Ὁ δικαστὴς ὅθεν τῷ ἔθει ἑπόμενος ἀναγκάζει τὸν τὴν ἐκτέλεσιν οἱουδήποτε ἔργου ἀναλαβόντα τεχνίτην (οἷον τὴν κατασκευὴν πλοίου), ὅπως ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του. Παρατηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι τὸ παραγγελθὲν ἔργον πρέπει νὰ ὑπάρχῃ γνωστὸν κατὰ προσόντα (لـه ـوع βάσφεν), τοὐτέστιν οἱ συμβαλλόμενοι νὰ ἦναι συνεννοημένοι περὶ τῶν προσόντων τῆς ποιότητος, τοῦ μεγέθους κτλ. καὶ ἐν γένει περὶ τῶν προσόντων, ἅπερ ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὸ ἔργον. Ἐν τῇ τῶν νόμων ἑρμηνείᾳ τῇ συνηθείᾳ δεῖ προσέχειν τῆς πόλεως. Βασ. βιβλ. β'. τιτλ. ά. ἐδ. μς'.

Ἄρθρ. 37ον. Ἡ κοινὴ χρῆσις κρατεῖ, καὶ κατ' αὐτὴν ὀφείλει τις πράττειν καὶ ἐνεργεῖν.

Τοῦτο μετέφρασαι ἐκ τοῦ ἀραβ.: استعمال الناس حجة يجب العمل بها ιστιμάλι-ν-νὰς χόδζ-δζετοὺν γέδζιπϊ λ-ἀμὲλ πίχα = Ἡ τοῦ δημοσίου χρῆτις κανὼν, καθ' ὃν ὀφείλει τις πράττειν.

Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι παράρτημα τοῦ ἀνωτέρω· ἐννοεῖ δὲ οὐ μόνον τὴν γενικὴν τοῦ δημοσίου χρῆσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν μερικήν.

Παράδειγμα. Ἐνοικιάζων τις ἐργαστήριον πρὸς σιδηρουργίαν δικαιοῦται ν' ἀνάψῃ ἐν αὐτῷ τόσον πῦρ, ὅσον ἀνάπτεται συνήθως ἐν τοῖς τοιούτοις ἐργαστηρίοις. Ἐὰν δὲ πυρποληθῇ τὸ ἐργαστήριον καὶ ὁ ἰδιοκτήτης διϊσχυρίζηται, ὅτι ἡ πυρκαϊὰ προῆλθεν ἐκ τοῦ ὑπὲρ τὴν συνήθειαν ἀρθέντος μεγάλου πυρὸς, διορίζονται πραγματογνώμονες καὶ ἂν ἀποφανθῶσιν, ὅτι ὁ διϊσχυρισμὸς οὗτος εἶναι ἀληθὴς, ὁ μι-

σθωτὴς ἀποζημιοῖ τὸν ἰδιοκτήτην. Ἐνταῦθα χρῆσις τοῦ δημοσίου εἶναι ὁ βαθμὸς τοῦ συνήθως ἀναπτομένου πυρὸς, ὃν λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τοῦ ἐναγομένου. Ἡ αὐτὴ διάταξις ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς, ἐν ᾗ ὁ κύριος ζώου θανόντος διϊσχυρίζεται, ὅτι ὁ θάνατος προῆλθεν ἐκ τῆς ὑπὲρ τὸ σύνηθες φορτώσεως τοῦ ζώου παρὰ τοῦ μισθωτοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 38ον. Τὸ κατ' ἔθος ἀδύνατον ταὐτὸν τῷ φύσει ἀδυνάτῳ ἐστίν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المتنع عادة كالممتنع حقيقة ελ μεμτέηηυ ἄδετεν κελ·μεμτένῃϊ χακήκατεν = τὸ κατ' ἔθος ἀδύνατον ὡς τὸ φύσει ἀδύνατον.

Φύσει ἀδύνατον εἶναι ἡ συνύπαρξις τοῦ λευκοῦ μετὰ τοῦ μέλανος. Ἀποδειχθέντος ὅτι ὑπάρχει που τὸ ἓν τούτων, συμπεραίνεται ἀναγκαίως, ὅτι ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει τὸ ἕτερον. Κατ' ἔθος ἀδύνατον εἶναι νὰ ὁμολογῇ π. χ. τις ὅτι χρεωστεῖ, ἐν ᾧ οὐδὲν ὀφείλει. Ἐὰν ὅθεν ὁμολογήσῃ τις ὅτι ἐκ τῆς ἀγορᾶς, ἣν ἔκαμεν ὀφείλει ἔτι τῷ πωλητῇ μέρος τοῦ τιμήματος, ὁ πωλητὴς ἐνάγων αὐτὸν καὶ ἐπικαλούμενος τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἐναγομένου λαμβάνει τὸ ὡς ὀφειλόμενον ὁμολογηθέν. Διότι ὁ δικαστὴς ἀπορρίπτει τὸν διϊσχυρισμὸν τοῦ ἀγοραστοῦ, διατεινομένου ὅτι ψευδῶς ὡμολόγησεν, ὅτι ὀφείλει, διὰ τὸν λόγον, ὅτι εἶναι παρὰ τὴν συνήθειαν νὰ ὁμολογῇ τις ἑαυτῷ ὑποχρέωσιν, ἣν δὲν ἔσχε ποτέ.

Ἄρθρ. 39ον. Ἀδύνατον ἀρνήσασθαι, ὅτι τῇ τοῦ χρόνου μεταβολῇ συμμεταβάλλεται καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νομικῶν κανόνων.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: لا ينكر تغير الاحكام بتغير الازمان λὰ γιὸ́γκερὸ́ τεγαϊγιὸ́ρὸ́·λ·αχκιὰμ πὶ τεγαϊγιὸ́ρι·λ εζμὰν = οὐδυνατὸν ἀρνήσασθαι τὴν τῶν νομικῶν κανόνων μεταβολὴν σὺν τῇ τοῦ χρόνου μεταβολῇ.

Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι τὸ ἔθος χρησιμεύει ὡς βάσις πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ πνεύματος καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου· τοῦτο δὲ ἐνόσῳ τὸ ἔθος ἐπικρατεῖ· μεταβαλλομένου δὲ αὐτοῦ, συμμεταβάλλεται καὶ ἡ ἐφαρμογή.

Παράδειγμα. Ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ ἦναι γνωστὸν τῷ ἀγοραστῇ. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐποχῇ, ἅμα ὁ ἀγοραστὴς ἔβλεπεν ἓν μόνον δωμάτιον τῆς ἀγοραζομένης οἰκίας ἐθεωρεῖτο ὡς λαβὼν τελείαν αὐτῆς γνῶσιν, διότι κατ' ἔθος πάντα τὰ δωμάτια τῶν οἰκιῶν κατεσκευάζοντο ἰσομεγέθη καὶ ὅμοια. Ἰδὼν ὅθεν τὸ ἓν ἠδύνατο νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. Ὅθεν ἀγοράζων τις οἰκίαν ἧς εἶδε μόνον τὸ ἓν δωμάτιον, δὲν εἶχε πλέον τὸ ἐξ ὄψεως ἐκλογικὸν δικαίωμα (ὅρα ἄρθρ. 320). Σήμερον ὅμως αἱ οἰκίαι κατασκευάζονται κατὰ διάφορον τρόπον, τὰ δωμάτια αὐτῶν δὲν ὁμοιάζουσιν ἀλλήλοις· διὰ νὰ σχηματίσῃ ὅθεν ὁ ἀγοραστὴς τελείαν γνῶσιν τῆς οἰκίας, ἣν ἀγοράζει πρέπει νὰ ἴδῃ πάντα αὐτῆς τὰ δωμάτια. Ἰδὼν δὲ τὸ ἓν μόνον δὲν χάνει τὸ ἐξ ὄψεως ἐκλογικὸν δικαίωμα.

Ἄρθρ. 40ον. Τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ ἔθους παραλείπεται ἡ κυριολεκτικὴ σημασία τῆς λέξεως.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الحقيقة تترك بدلالة العادة ελχακήκατου τούτρεκὸ πὶδελάλετι-λ ἀδὲ = ἡ πραγματικὴ σημασία ἐγκαταλείπεται τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ ἔθους.

Παράδειγμα. Ὅταν λέγῃ τις ὅτι ἠγόρασε τόσας ῥίζας ἐλαίας ἢ τόσα κεφάλια πρόβατα, ἐννοοῦμεν οὐχὶ ὅτι ἠγόρασε μόνον τὰς ῥίζας τῶν δένδρων ἢ τὰς κεφαλὰς τῶν ζώων, ἀλλ' ὁλόκληρα τὰ δένδρα καὶ τὰ πρόβατα.

Ἄρθρ. 41ον. Τὸ ἔθος τότε ἰσχύει ὅταν ἦναι κοινὸν ἢ ἐπικρατοῦν κατὰ τὸ πλεῖστον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: اعتبر العادة اذا اطردت وغلبت ἴννεμα τούτέπερὸ λ-ἀδὲ ἴζε τ-τέρεδετ ἔδ γάλεπὲτ = ἰσχύει τὸ ἔθος ὅταν κοινὸν ἢ ἐπικρατοῦν ᾖ.

Πρᾶξίς τις δηλαδὴ τότε θεωρεῖται ὡς ἔθος ὅταν ἐπαναλαμβάνηται συχνὰ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐκτελῆται ὑπὸ τῶν περισσοτέρων πολιτῶν.

Ἄρθρ. 42ον. Τὸ συνεχῶς συμβαῖνον, οὐχὶ δὲ τὸ σπανίως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: العبرة للغالب الشايع لا للنادر ελ ἴπρετού λὶλ γάλιπι σ σαὴ' λὰ λὶν νάδιρι = λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ συνεχῶς συμβαῖνον οὐ τὸ σπάνιον.

Ὁ κανὼν οὗτος ἀναπτύσσει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνωτέρω.

Παράδειγμα. Ἡ οἰκία, ἥτις ἐνοικιάζεται ἅπαξ κατὰ δεκαετίαν, δὲν θεωρεῖται ὡς δι' ἔμμεσον χρῆσιν ὡρισμένη, διότι ἡ ἐνοικίασις αὐτῆς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συνεχῶς συμβαίνουσα.

Ἕτερον. Ἐὰν ἐν πόλει τινὶ οἱ ἔμποροι ἐν ταῖς ἀγοραπωλησίαις αὐτῶν συνηθίζωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ πληρόνωσι τὸ τίμημα οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλ' εἰς δόσεις ἑβδομαδιαίας ἢ μηνιαίας, ὁ δικαστὴς προσκληθεὶς ἵνα λύσῃ διαφορὰν ὑφισταμένην μεταξὺ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ περὶ προκαταβολῆς ἢ ἐπικαταβολῆς τοῦ τιμήματος, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ συνεχέστερον τοῦτο ἔθος καὶ ἀποφασίζει κατ' αὐτό.

Ἕτερον. Ἐν τῇ ἀγορᾷ οἰκίας ἀκολουθοῦσιν αὐτὴν καὶ τὰ παραρτήματα (مستملات μὲστεμιλὰτ) αὐτῆς, οἷον ἡ εἰς αὐτὴν ἄγουσα ὁδὸς κτλ. Τὸ εἰς τὴν οἰκίαν ῥέον ὕδωρ ἔν τισι πόλεσι συμπωλεῖται τῇ οἰκίᾳ, ἐν ἄλλαις δὲ πωλεῖται ἰδιαιτέρως· ἐν περιπτώσει ὅθεν διαφορᾶς, ὁ δικαστὴς ἀποφασίζει κατὰ τὸ ἐν τῇ πόλει ἔθιμον.

Ἄρθρ. 43ον. Τὸ κατ' ἔθος γνωστὸν ἰσχύει ὡς καὶ ἡ ἰδιαιτέρα συμφωνία.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المعروف عرفا كالمشروط شرطا ελμα'ρούφου ὅρφεν κελμεσρούτι σάρτεν = τὸ κατ' ἔθος γνωστὸν ὡς τὸ συμπεφωνημένον συμφωνίᾳ.

Οἵα εἶναι ἡ ἀνωτέρω ῥηθεῖσα συνήθεια τῶν ἐμπόρων ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος.

Ἕτερον παράδειγμα. Ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ ὕδωρ τῆς οἰκίας δὲν συμπωλεῖται αὐτῇ διότι ἀνήκει εἰς ἕτερον βακούφιον καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι παράρτημα αὐτῆς. Ἡ θύρα, τὰ παράθυρα συμπωλοῦνται τῇ οἰκίᾳ, διότι κατ' ἔθος γινώσκει ὁ ἀγοραστὴς, ὅτι ἀγοράζων τὴν οἰκίαν συναγοράζει καὶ αὐτὰ, ὥστε εἶναι περιττὴ ἰδιαιτέρα περὶ αὐτῶν συμφωνία.

Ἄρθρ. 44ον. Τὸ κατ' ἔθος ἀνεγνωρισμένον μεταξὺ τῶν ἐμπόρων ἰσχύει ὡς τὸ εἰδικῶς συμφωνηθὲν μεταξὺ αὐτῶν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المعروف بين التجار كالمشروط ελ μα'ρούφου πεϊν ετ-τιτζάρ κελ μεσρούτι πέϊνεχμ = τὸ μεταξὺ ἐμπόρων εἰθισμένον ὡς τὸ συμπεφωνημένον μεταξὺ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 45ον. Τὸ ἐπὶ τῆς συνηθείας βασιζόμενον ἰσχύει ὡς καὶ τὸ ἐπὶ ῥητῆς διατάξεως (نص νὰσς) στηριζόμενον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : التعيين بالعرف كالتعيين بالنص εττεκ'γίνου πὶλ ὄρφι κεττεκ'γίνι πὶν νάσςι = τὸ κατ' ἔθος ὡρισμένον ὡς τὸ ῥητῇ διατάξει ὡρισμένον.

Ἡ ἀπόφασις ὅθεν τοῦ δικαστοῦ στηριζομένη ἐπὶ τῆς συνηθείας εἶναι ἐπίσης ἰσχυρὰ, ὡς καὶ εἰ ἐβασίζετο ἐπὶ ῥητῆς τοῦ νόμου διατάξεως. Ἡ παλαιὰ συνήθεια ἀντὶ τοῦ νόμου κρατεῖ καὶ φυλάττεται. Βασ. βιβλ. ϛ'. τιτλ. ά. ἐδ. μά.

Ἄρθρ. 46ον. Ὅταν συνυπάρχωσι κώλυμα καὶ χρειῶδες προηγεῖται τὸ κώλυμα.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : اذا تعارض المانع والمقتضى يقدم المانع τεάρεζε-λ μανὴ' ϐ ελ-μουκταζὴ γιὸκάδδεμὸ-λ-μανὴ' = ὅταν ἀντίκηνται κώλυμα καὶ χρειῶδες προηγεῖται τὸ κώλυμα.

Κώλυμα (مانع μανὴ') λέγεται ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπισύρει εὐθύνην καὶ ἐνοχὴν εἰς τὸν ἐκτελοῦντα πρᾶξίν τινα, ἣν ἄλλως τε εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἐκτελέσῃ ἢ νὰ παραλείψῃ. Χρειῶδες (مقتضى μουκταζὴ) εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ οὐδεμίαν εὐθύνην καὶ ἐνοχὴν ἐπισύρει εἰς τὸν πράττοντα αὐτὸ, ὅταν ὁ πράττων ἦναι ἐλεύθερος νὰ τὸ πράξῃ ἢ μὴ, οἷον τὸ περιπατεῖν, κινεῖσθαι κτλ. Ὅταν ὅθεν θέλῃ τις νὰ πράξῃ τι εἰς ὃ ἔχει τὸ ἐλεύθερον, χωρὶς νὰ προέρχηται εὐθύνη τις ἐκ τῆς πράξεως εἰς αὐτὸν, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ὑπάρχει τι κώλυμα, ὅπερ καθίστησιν αὐτὸν ἔνοχον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀπαγορεύεται εἰς αὐτὸν ἡ πρᾶξις ἐκείνη· ἐν συντόμῳ δὲν ἐπιτρέπεταί τινι νὰ πράξῃ τι, ὅταν ὑπάρχῃ κώλυμά τι εἰς τοῦτο.

Παράδειγμα. Ὑποθηκεύσας τις τὴν οἰκίαν του ἀπέναντι χρέους, πωλεῖ ἀκολούθως αὐτὴν εἰς ἕτερον. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰ καὶ ὁ πωλητὴς ἕνεκα τῆς πωλήσεως, ὀφείλει τὴν παράδοσιν τῆς οἰκίας (χρειῶδες), δὲν δύναται ὅμως νὰ παραδώσῃ αὐτὴν, διότι κατὰ τὸν νόμον, ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τὴν ὑποθήκην ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ δανειστοῦ καὶ πρὶν ἢ ἐξοφλήσῃ

τὸ χρέος (κώλυμα) (1). Ἀδυνάτου ὄθεν οὔσης τῆς ἀμέσου παραδόσεως, ἡ μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ διαφορὰ κανονίζεται ὡς ἑξῆς. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ὑποθήκης ὢν, καὶ ὁ δανειστὴς δὲν ἀναγνωρίζῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῶν δύο τούτων, νὰ περιμείνῃ τὴν διάλυσιν τῆς ὑποθήκης, ἢ νὰ διαλύσῃ τὴν πώλησιν λόγῳ δόλου ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ ἀποκρύψαντος τὸ κώλυμα, ὅπερ ὑπῆρχεν εἰς τὴν παράδοσιν. Ἐὰν δὲ ἀποφασίσῃ νὰ περιμείνῃ τὴν διάλυσιν τῆς ὑποθήκης, ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ἐγκαίρως τὸ χρέος του. Δίδοντος τοῦ δανειστοῦ τὴν συγκατάθεσίν του, πᾶσα διαφορὰ ἐκλείπει καὶ ἡ οἰκία παραδίδοται τῷ ἀγοραστῇ. Ἐὰν ὅμως ὁ ἀγοραστὴς ἦτο ἐν γνώσει τῆς ὑποθήκης, τότε ὀφείλει νὰ περιμείνῃ μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς ὑποθήκης.

Ἕτερον παράδειγμα. Μισθώσας τις τὸν μυλῶνά του (κώλυμα διὰ τὴν παράδοσιν) δι' ἓν ἔτος, πωλεῖ αὐτὸν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ εἰς ἕτερον (χρεία παραδόσεως). Καὶ ἐνταῦθα, ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἠγνόει τὴν μίσθωσιν ἔχει τὴν ἀνωτέρω ἐπιλογήν, ἐὰν δὲ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ὀφείλει ἵνα περιμείνῃ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως. Ὅταν ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος πράγματος ἐμποδίζηται ἀπὸ τοιοῦτο κώλυμα ἡ πώλησις ὀνομάζεται ﻑﻮﻌﻣﻮﺒﺨﻮﻓ = ἐξηρτημένη ἀπὸ τὴν θέλησιν ἄλλου· (ὅρα ἀριθ. 111).

Ἐνταῦθα παρατηρητέον ὅτι περιμένων ὁ ἀγοραστὴς τὴν πτῶσιν τῆς μισθώσεως, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ἐν τῷ μεταξὺ ὠφε-

---

(1) Ἐν ὅσῳ τὸ χρέος ὑφίσταται, τὸ ἐπὶ τῆς ὑποθήκης δικαίωμα διαθέσεως μένει ἐκκρεμές· διὸ οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος δύνανται νὰ πωλήσωσιν αὐτὴν ἄνευ τῆς τοῦ ἑτέρου συγκαταθέσεως· ἡ κατοχὴ μόνη ὑπάρχει εἰς τὸν δανειστήν. Ἐὰν ὅθεν ἐν τῷ μεταξὺ ἀπολεσθῇ ἡ ὑποθήκη τυχαίως (ﻝﺍﻮﻠﻟ ﺔﻠﻴﻟ ﺔﻴﻟﺎﺨﺑ = ἄνευ αἰτίας τινός), τὸ χρέος καὶ ἡ ὑποθήκη συμψηφίζονται καὶ οὔτε ὁ δανειστὴς δύναται νὰ ζητήσῃ τὰ χρήματά του, οὔτε ὁ ὀφειλέτης τὸ περιπλέον τῆς ἀξίας τῆς ὑποθήκης.

λείας τοῦ κτήματος· διότι ἐνόσῳ ᾖτηται τὸ συνάλλαγμα, αἱ ὠφέλειαι τοῦ πράγματος ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ.

Τὰ συναλλάγματα ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν καὶ τὸ κῦρος αὐτῶν διαιροῦνται: εἰς ἔγκυρα (جائز δζαΐζ), ἀποτρεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, ἄκυρα (غير جائز γάϊρι δζαΐζ), ἀμετάκλητα (لازم λιαζὶμ) καὶ μετακλητὰ (غير لازم γάϊρι λιαζὶμ). Ἔγκυρον εἶναι τὸ συνάλλαγμα, ὅταν ὁ συναλλαττόμενος ἦναι ἐνῆλιξ καὶ ἐχέφρων καὶ π. χ., ἐν τῇ πωλήσει, τὸ πρᾶγμα ἦναι κτῆμα αὐτοῦ· ἄκυρον ὅταν ὁ συναλλαττόμενος δὲν ἔχῃ σώας τὰς φρένας, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀμετάκλητον ἐκεῖνο, ὅπερ δὲν δύναται νὰ διαλυθῇ ἢ τῇ ἀμοιβαίᾳ τῶν συναλλαξαμένων συναινέσει· μετακλητὰ εἶναι ἡ ἐπιτροπὴ (وكالت βεκιαλὲτ), ἡ παρακαταθήκη, τὸ χρησιδάνειον καὶ τὰ ὅμοια· μετακλητὴ λέγεται καὶ ἡ ἀγοραπωλησία, ὅταν ἀφέθη εἰς τὸν ἕτερον τῶν συμβαλλομένων τὸ δικαίωμα νὰ παραδεχθῇ ἢ μὴ αὐτὴν ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου· ἐν τούτοις τὸ وكالت دور ى βεκιαλέτι δεβριὲ (πληρεξούσιος ἐπιτροπὴ) παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον ἀποκτᾷ ἄμεσον καὶ ἀμετάκλητον ἐνέργειαν, ἅμα τῇ συστάσει αὐτοῦ· وكالت دور ى βεκιαλέτι δεβριὲ λέγεται ἡ πληρεξουσιότης, ἣν ὁ δανειζόμενος δίδει τῷ δανειστῇ αὐτοῦ πρὸς πώλησιν ἑνὸς τῶν πραγμάτων του ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἀποτίσει τὸ χρέος εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας. Οἷον δανειζόμενός τις 1000 γρόσια δίδει αὐτῷ ὡς ἐνέχυρον ἕνα ἀδάμαντα μὲ πληρεξουσιότητα νὰ πωλῇ αὐτὸν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας καὶ κρατῶν τὸ δάνειόν του νὰ ἐπιστρέφῃ τὸ περιπλέον τῆς ἀξίας εἰς τὸν ὀφειλέτην. Ὁ ὀφειλέτης συγχροτηθέντος ἅπαξ τοῦ συναλλάγματος τούτου, δὲν δύναται πλέον νὰ ἄρῃ ἣν ἔδωκε πληρεξουσιότητα τῷ δανειστῇ του, λέγων ὅτι παύει αὐτὸν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐὰν ὅθεν εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας δὲν πληρωθῇ τὸ χρέος, ὁ δανειστὴς, δυνάμει τῆς ἣν ἔχει πληρεξουσιότητος πωλεῖ τὸν ἀδάμαντα καὶ κρατῶν τὰ χρήματά του δίδωσι τὸ περιπλέον τῆς ἀξίας εἰς τὸν ὀφειλέτην. Ἐὰν δὲ ἡ ἀξία δὲν καλύψῃ τὸ χρέος ἀπαιτεῖ ἀπὸ αὐτὸν τὸ ὑπόλοιπον.

Ἄρθρ. 47ον. Τὸ κατ' οὐσίαν ὑποκείμενον εἴς τι καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ὑπόκειται αὐτῷ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: التابع ἐτ-τάπη'ου τάπη'ουν = τὸ ὑποκείμενον ὑπόκειται.

Παρὰ τοῖς ἄραψι λογικευομένοις τὰ γνωρίσματα (ἢ χαρακτῆρες, notae) οὐσίας τινὸς (جوهر δζεβχὲρ) ὀνομάζονται παρακατηγορήματα (اعراض ἀρὰζ) αὐτῆς. Ἡ ὕπαρξις τῶν γνωρισμάτων τούτων στηρίζεται εἰς τὴν ὕπαρξιν τῆς οὐσίας, ἧς ἐκλειπούσης καὶ ταῦτα παύουσι τοῦ ὑπάρχειν. Οἷον ἡ λευκότης ἢ ἡ μελανότης σώματός τινος ἐκλείπει ἅμα ὡς ἐκλείπει τὸ σῶμα. Τῶν γνωρισμάτων τούτων λοιπὸν ὑποκειμένων τῇ οὐσίᾳ κατὰ τὴν ὕπαρξιν, ὁ νοῦς δὲν δύναται νὰ ἀντιληφθῇ, χωρὶς συγχρόνως νὰ ἀντιληφθῇ καὶ τῆς οὐσίας. Καὶ τοῦτο ἐννοεῖ ἡ ἀνωτέρω ἀρχὴ λαμβανομένη ὡς κανὼν τῆς λογικῆς. Ἐνταῦθα ὅμως δὲν πρόκειται περὶ τῆς λογικῆς σημασίας ἀλλ' ἐκληπτέον αὐτὴν εἰς νομικὴν σημασίαν, καθ' ἣν ἐννοεῖ, ὅτι πᾶν πρᾶγμα ὅπερ διὰ νὰ ὑπάρχῃ χρήζει τῆς ὑπάρξεως ἑτέρου πράγματος, δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπ' ἐκείνου δικαστικῶς, ἤτοι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἰδιαιτέρα περὶ αὐτοῦ ἀπόφασις, ἀλλ' ὅ,τι ἀπεφασίσθη περὶ ἐκείνου, ἐκεῖνο ἰσχύει καὶ περὶ αὐτοῦ. Ἐννοεῖται δ' ὅτι ὁ κανὼν οὗτος ὑπὸ νομικὴν ἔννοιαν δὲν εἶναι γενικός, ἀναφέρεται δὲ ἰδίᾳ εἰς δικαιώματα κατὰ συνήθειαν ἢ κατὰ δουλείαν συνηνωμένα. Ἐῤῥέθη εἰς τὸ τέλος τοῦ ά. μέρους τοῦ προλόγου τοῦ ά. Βιβλίου, ὅτι ἔνιοι τῶν κανόνων τούτων μονομερῶς λαμβανόμενοι ἔχουσιν ἐξαιρέσεις τινὰς, ἀλλ' ὅτι ἐπειδὴ προσδιορίζουσιν ἀλλήλους, ἡ γενικότης αὐτῶν μένει οὐχ ἧττον ἄθικτος, ὅταν συσχετίζωνται πρὸς ἀλλήλους. Ἐκ τῶν κανόνων τούτων εἶναι καὶ ὁ προκείμενος.

Παράδειγμα· ἐκτὸς τοῦ ἐν τῷ κειμένῳ ἀναφερομένου περὶ κυοφοροῦντος ζώου παραδείγματος σημειοῦμεν καὶ τὰ ἑξῆς:

Παρὰ τὸν ἀγρόν τινος ὑπάρχει ῥύαξ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δικαιοῦται κατὰ δουλείαν νὰ ποτίζῃ αὐτὸν, μίαν λ. χ. ὥραν τὴν ἡμέραν. Πωλῶν τὸν ἀγρὸν τοῦτον δὲν δύναται νὰ χωρίσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ δίδικαίωμα ἀρδεύσεως καὶ νὰ τὸ κρατήσῃ δι' ἑαυτὸν ἢ νὰ τὸ πωλήσῃ ἰδιαιτέρως· διότι τὸ δικαίωμα τῆς ἀρδεύσεως στηρίζεται εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀγροῦ· ἂν δὲν εἶχε τὸν ἀγρὸν δὲν θὰ εἶχε καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Ἕτερον. Ἀγοράζων τις ἀγρόν τινα συναγοράζει καὶ τὸ δικαίωμα διαβάσεως διὰ τοῦ παρακειμένου ξένου ἀγροῦ, ὅπερ κατὰ δουλείαν ἢ ἄλλως ἐκέκτητο ὁ πωλητής.

Ἄρθρ. 48ον. Δὲν γίνεται ἰδιαιτέρα κρίσις περὶ τοῦ ὑποκειμένου πράγματος.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: التابع لا يفرد بالحكم ἐτ-tάπηοὺ λὰ γιούφρεδ πὶλ χούκμι = τὸ ὑποκείμενον οὐ χωρίζεται ἐν τῇ κρίσει.

Οἷον δὲν δύναται νὰ πωληθῇ ἰδιαιτέρως τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ζώου ἔμβρυον, ἢ τὸ δικαίωμα ἀρδεύσεως καὶ διαβάσεως κατὰ τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα.

Ἄρθρ. 49ον. Ὁ κύριος πράγματός τινος εἶναι ἐπίσης κύριος καὶ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων αὐτῷ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: من ملك شيئا ملك ما هو من ضرورته μὲν μέλεκε σέγεν μέλεκε μὰ χούβε μὶν ζαρουρέτιχη = ὁ κύριος πράγματος κύριος καὶ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων αὐτῷ.

Ἀποκτῶν τις τὴν κυριότητα πράγματός τινος δι' ἀγοραπωλησίας, κληρονομίας, δωρήσεως, ἢ ὅπωσδήποτε ἄλλως γίνεται συγχρόνως κύριος καὶ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων διὰ τὴν χρῆσιν καὶ ἀπολαυὴν τῶν ὠφελειῶν αὐτοῦ, ἅπερ θεωροῦνται ὡς ἀποτελοῦντα μέρος αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἐν τῷ κειμένῳ παράδειγμα, ἀγοράζων τις οἰκίαν τινὰ γίνεται συγχρόνως κύριος καὶ τῆς ὁδοῦ ἥτις ἄγει εἰς αὐτήν· διότι ἄνευ αὐτῆς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἑπομένως οὐδὲ νὰ λάβῃ αὐτὴν εἰς τὴν κατοχήν του. Ἐπίσης γίνεται κύριος καὶ πάντων τῶν παρακολουθημάτων τῆς οἰκίας, ἤτοι πάντων τῶν σταθερῶς καὶ μονίμως ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐν αὐτῇ προσηλωμένων πραγμάτων, οἷον ὀροφῶν, τοίχων, παραθύρων, θυρῶν, κλειδῶν κλπ. ὧν τὸ σύνολον ἀποτελεῖ τὴν οἰκίαν, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν μετακινητῶν ἐπίπλων αὐτῆς.

Ἄρθρ. 50ον. Πιπτούσης τῆς ἀρχῆς πίπτει καὶ τὸ παρακολούθημα.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: اذاسقط الاصل سقط الفرع ἴζα σάκατε-λ ἄσλου σάκατε-λ- φέρ' = πιπτούσης τῆς ἀρχῆς, πίπτει καὶ τὸ παρακολούθημα.

Παράδειγμα. Οἷον τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν περὶ κυοφοροῦντος ζώου.

Ἕτερον. Καταβάλλοντος τοῦ ὀφειλέτου τὸ χρέος καὶ ἀπαλλαττομένου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεώς του, συναπαλλάττεται καὶ ὁ ἐγγυητὴς τῆς ἐγγυήσεως. Ἐνταῦθα ἀρχὴ εἶναι τὸ χρέος, παρακολούθημα δὲ ἡ ἐγγύησις. Τοῦ πρωτοτύπου μὴ ἐῤῥωμένου, οὐδὲ τὰ παρακολουθήματα ἔῤῥωται. Βασ. βιβλ. ϛ'. τίτλ. γ'. ἐδ. ρκθ'.

Ἄρθρ. 51ον. Τὸ πεσὸν δὲν ἐπανίσταται.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الساقط لا يعود ἐσ-σάκητου λὰ γεοῦδου=τὸ πεσὸν οὐκ ἐπανίσταται.

Παράδειγμα. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὀφειλέτου αἴρεται ἀνεπιστρεπτεὶ ἅμα ἀποτίσαντος τὸ χρέος αὐτοῦ.

Ἕτερον. Ὡς ἐῤῥέθη ἀνωτέρω δὲν δύναταί τις νὰ κληροδοτήσῃ διὰ διαθήκης πλέον τοῦ ἑνὸς τρίτου τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ἐὰν ὅθεν τις ἔχων περιουσίαν ἐννέα μόνον χιλιάδων γροσίων διαθέσῃ τὰς πέντε ὑπέρ τινος, ἡ διαθήκη ἰσχύει διὰ τὰς τρεῖς μόνον, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἀνήκουσιν εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους του. Ἐὰν ὅμως οὗτοι ἀναγνωρίσωσιν ἅπαξ τὴν διαθήκην ὡς ἰσχυράν, δὲν δύνανται ἀκολούθως, καλοῦντες εἰς βοήθειαν αὐτῶν τὴν εἰρημένην διάταξιν τοῦ νόμου, ν' ἀπαιτήσωσι τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς· διότι δὲν δύνανται νὰ ἐπανακτήσωσι πλέον, ὅ,τι οἰκείᾳ προαιρέσει ἀπέβαλον. Ἐπίσης ὁ δανειστὴς ἀφοῦ συμβιβασθῇ μετὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ὀφειλέτου του, παραχωρῶν αὐτοῖς μέρος τῆς ἀπαιτήσεώς του δὲν δύναται πλέον βραδύτερον ν' ἀπαιτήσῃ τὸ παραχωρηθὲν λόγῳ, ὅτι ἡ κληρονομία εὑρέθη ἐπαρκοῦσα εἰς τὸν κανονισμὸν πάντων τῶν χρεῶν τοῦ ἀποβιώσαντος.

Ἄρθρ. 52ον. Ἄκυρόν ἐστι τὸ ἀκύρῳ συνυπάρχον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: اذا بطل الشئ بطل ما فى ضمنه ἴζα πάτελε-σ'-σέγιου, πάτελε μὰ φὶ ζήμνιχη=τὸ ἀκύρῳ πράγματι συνυπάρχον ἄκυρόν ἐστι.

Παράδειγμα. Ἀκυρωθείσης τῆς πωλήσεως πράγματός τινος, λόγῳ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀπεδείχθη κλοπιμαῖον καὶ ἐπιστραφέντος εἰς τὸν κύριόν του, ἀκυροῦται καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ τιμήματος δεσποτεία τοῦ πωλητοῦ, διὸ ὀφείλει καὶ οὗτος νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ἕτερον. Παρουσιάζεταί τις ὡς κληρονόμος τινὸς καὶ πέμπεται εἰς διακατοχὴν τῆς κληρονομίας· ἀποδεικνυομένου ἀκολούθως, ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς ἀλλ' ἄλλος ὁ ἀληθὴς κληρονόμος, ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν κληρονομίαν, ἣν διακατεῖχε, λόγῳ ἀκύρου αἰτίας.

Ἕτερον. Ἐὰν πωλήσῃ τις τὸ αἷμά του καὶ ὁ ἀγοραστὴς λόγῳ ὅτι ἠγόρασεν αὐτό, φονεύσῃ τὸν πωλητήν, ἡ πώλησις αὕτη εἶναι ἄκυρος· κατὰ συνέπειαν τὸ τίμημα ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὅστις καταδικάζεται κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ ἀντίποινον ὡς φονεύς.

Ἕτερον. Ἀποτίσας τις τὸ χρέος του λαμβάνει ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ δανειστοῦ του ἀπόδειξιν ἐξοφλήσεως, ἣν ἀποβάλλει· ὁ δανειστὴς μαθὼν τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐξοφλήσεως ἀπειλεῖ τὸν ὀφειλέτην, ὅτι θέλει ἐναγάγει αὐτὸν, οὗτος δὲ φοβηθεὶς ἔρχεται εἰς συμβιβασμὸν μετ' αὐτοῦ πληρόνων αὖθις ποσόν τι ἐκ τοῦ ἤδη ἐξοφληθέντος χρέους. Ἐὰν ἀκολούθως ἀνεύρῃ τὴν ἐξόφλησιν καὶ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δανειστοῦ, ὁ δικαστὴς κηρύττει ἄκυρον τὸν συμβιβασμὸν, ὡς στηριζόμενον εἰς πρᾶγμα ἄκυρον, τουτέστιν εἰς χρέος μὴ ὑφιστάμενον, καὶ καταδικάζει τὸν δανειστὴν νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ἀχρεωστήτως δοθέντα αὐτῷ.

Ἄρθρ. 53ον. Τοῦ μὴ δυναμένου αὐτουσίως ἐπιστραφῆναι δίδοται τὸ ἀντίτιμον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : اذا بطل الاصل يصار الى البدل ἴζα πάτελε-λ-ἄσλου γιουσάρου ιλὲλ πεδέλ = τοῦ ἀρχικοῦ μεταστάντος εἰς ἀχρηστίαν ἐπιστρέφεται τὸ ἀντίτιμον.

Παράδειγμα. Ὁ θεματοφύλαξ δὲν εὐθύνεται μὲν διὰ τὴν τυχαίαν ἀπώλειαν τῆς παρακαταθήκης, ὑποχρεοῦται ὅμως εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἡ ἀπώλεια αὕτη προῆλθεν ἐξ ἰδίας αὐτοῦ αἰτίας· οἷον ἂν ἦτο ἵππος καὶ ἐψόφησε διότι μετεχειρίσθη αὐτὸν εἰς ἰδίαν χρῆσιν κτλ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐπειδὴ ἡ ἀπόδοσις αὐτοῦ τούτου

τοῦ παρακατατεθέντος πράγματος οἷον τοῦ ἵππου εἶναι ἀδύνατος, δίδοται εἰς τὸν παρακαταθέτην ἡ ἀξία αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 54ον. Τὸ ἀμέσως καὶ ἀρχικῶς μὴ ἐπιτρεπόμενον δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἐν ἀκολουθίᾳ καὶ δευτερευόντως.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: يغتفر فى التوابع مالا يغتفر فى غيرها γιούγτεφερου φὶτ-τεβάπὴ μὰ λὰ γιούγτέφερου φὶ γάϊριχα= ἐπιτρέπεται ἐν ἀκολουθίᾳ, ὃ οὐκ ἐπιτρέπεται ἄλλως.

Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι συνέπεια τοῦ 48ου: Δὲν γίνεται ἰδιαιτέρα κρίσις περὶ τοῦ ὑποκειμένου πράγματος.

Παράδειγμα. Τὸ δικαίωμα ὑδρεύσεως δὲν δύναται νὰ πωληθῇ ἰδιαιτέρως, πωλεῖται ὅμως μετὰ τοῦ εἰς ὃν ἀνήκει ἀγροῦ.

Ἕτερον. Ὅρα τὸ ἐν τῷ κειμένῳ ἀναφερόμενον.

Ἄρθρ. 55ον. Ἐκεῖνο ὅπερ δὲν ἐπιτρέπεται ἐν ἀρχῇ νὰ γείνῃ δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἀφοῦ ἅπαξ ἐκτελεσθῇ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: يغتفر فى البقاء مالا يغتفر فى الابتداء γιουγτέφερου φὶλ πεκάη μὰ λὰ γιούγτεφερου φὶλ ἰπτιδά= ἐπιτρέπεται ἐν διαμονῇ, ὃ οὐκ ἐπιτρέπεται ἀρχικῶς.

Ἐὰν κοινωνός τις εἰς κτῆμα ἀδιανέμητον ἐνοικιάσῃ τὴν μερίδα αὐτοῦ εἰς ἄλλον τινὰ ἐκτὸς τοῦ συγκοινωνοῦ αὐτοῦ, ἡ ἐνοικίασις οὐκ ἐῤῥωται· ἀλλ' ἐάν τις ἐνοικιάσῃ ἑτέρῳ ἐξ ὁλοκλήρου τὸ κτῆμα καὶ ἕτερος παρουσιασθῇ καὶ ἀπαιτήσῃ τὴν αὐτῷ ἀνήκουσαν μερίδα τοῦ κτήματος καὶ ἐκνικήσῃ αὐτὴν, ἡ ἐνοικίασις μένει ἐῤῥωμένη καὶ ἰσχυρὰ ἐπὶ τῆς μενούσης ἑτέρας μερίδος.

Ἄρθρ. 56ον. Εὐχερέστερον τὸ διατηρεῖν τι ἐν ᾗ περιῆλθε καταστάσει ἢ τὸ ἐπαναρχίζειν αὐτό.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ ταῦ ἀραβικοῦ: البقاء اسهل من الابتداء ἐλπεκάου ἔσχελου μὶν-ελ ἰπτιδά=ἡ διατήρησις εὐχερεστέρα τοῦ ἐπανάρχεσθαι.

Παράδειγμα. Ἐκνικηθέντος μέρους τοῦ δωρηθέντος πράγματος ἡ δωρεὰ ἰσχύει διὰ τὸ λοιπὸν, ἤτοι τοῦτο διατηρεῖται ἐν ᾗ περιῆλθε καταστάσει, χωρὶς νὰ ᾖναι ἀνάγκη νὰ γείνῃ νέα πρᾶξις δωρεᾶς δι' αὐτὸ, ὅπερ δυσκολώτερον, τοῦτό ἐστι τὸ ἐπαναρχίζειν.

Ἄρθρ. 57ον. Ἡ δωρεὰ δὲν θεωρεῖται τελεία ἢ μετὰ τὴν παραλαβήν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: لا يتم البرع الا بقبض λὰ γετίμμὲ-τ-τεπέρρουὶ ἴλα-πὶ κάπζι=οὐ τελειοῦται ἡ δωρεὰ ἢ τῇ παραλαβῇ.

Ἡ δωρεὰ συνίσταται εἰς τὴν παραχώρησιν πράγματός τινος ἄνευ ἀντιτίμου, περιλαμβάνει δὲ καὶ τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν ἀφιέρωσιν. Ὁ δωρητὴς πρὶν ἢ παραδώσῃ τὸ δωρηθὲν δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεάν· παραδοὺς ὅμως ἅπαξ αὐτὸ δὲν δύναται πλέον νὰ τὸ ζητήσῃ ὀπίσω. Ἡ αὐθορμήτως καὶ ἄνευ διαταγῆς τοῦ ὀφειλέτου διδομένη ἐγγύησις εἶναι εἶδος δωρεᾶς, διότι ἀποτελεῖ φιλάνθρωπον πρᾶξιν, εἰς ἣν οὐδεὶς ἠνάγκασε τὸν ἐγγυητήν. Ἑπομένως οὗτος καταβαλὼν ἅπαξ τὸ χρέος δὲν ἔχει πλέον ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου, διότι ἀπαιτῶν τὰ χρήματα, ἅπερ κατέβαλεν ὑπὲρ ἀγαθοῦ σκοποῦ θὰ ἔπραττεν ἀπάνθρωπον πρᾶξιν. Ὁ ἀφιερωτὴς ἐπίσης δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ ἀφιέρωμα πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἱεροδικείου καὶ τῆς παραδόσεως αὐτοῦ εἰς τὸν ἐπίτροπον. Ἀφοῦ ὅμως ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις καὶ παραδοθῇ τὸ πρᾶγμα, δὲν ἀνακαλεῖται πλέον ἡ ἀφιέρωσις. Κατά τινα ἀσθενῆ γνώμην (قول κὰβλ)(1) ἡ ἀφιέρωσις ἀπαράλλακτα ὡς ἡ ἀπελευθέρωσις δούλου καὶ ἡ διάζευξις γυναικός, θεωρεῖται τελεία, ἅμα ὡς προφέρῃ ὁ ἀφιερωτὴς τὴν λέξιν (وقفت βὰκφ ἰτδὶμ) ἀφιέρωσα. Ἐξωδίκως παρατηροῦμεν ὅτι οἱ ὅροι, οὓς ἐπιβάλλει ὁ ἀφιερωτὴς ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀφιερώσεως εἰσὶν ἐπίσης σεβαστοὶ ὡς καὶ αἱ νομικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 58. Ἡ ἐπὶ τῶν ποιμαινομένων ἤτοι ὑπηκόων ἐξουσία ἐκ τῆς χρησιμότητος ἐξήρτηται.

Τοῦτο μετέφρασαι ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: التصرف على الرعية منوط بالمصلحة

---

(1) قول κάβλ=λόγος, λέγεται ἡ ἀτομικὴ γνώμη τῶν νομοδιδασκάλων τῶν δευτερευουσῶν τάξεων, εἰς ἣν γενικῶς δὲν ἀποδίδεται κῦρος.

ἔττεσάρρουφου ἀλε·ρ·ριἀγιὰ μενούτουν πὶλ μἀσλάχατι = ἡ ἐπὶ τῶν ποιμαινομένων (ὑπηκόων) ἐξουσία ἐξήρτηται ἐκ τῆς χρησιμότητος.

Δηλαδὴ ἡ ἐπὶ τῶν ὑπηκόων ἐξουσία τοῦ ἄρχοντος βασίζεται ἐπὶ τῆς ὠφελείας αὐτῶν, ἤγουν τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Οὕτως ἡ ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων γι ομένη εἴσπραξις φόρων, ἡ στρατολογία κτλ. προτίθεται ἀείποτε τὸ κοινὸν ὄρελος. Ἀρχαιότερον ἡ εἰς πολίτας παραχωρουμένη γῆ δὲν μετεβιβάζετο κληρονομικῶς ἢ εἰς τὰ ἄῤῥενα τέκνα τοῦ κατόχου αὐτῆς· βραδύτερον ὅμως τὰ κληρονομικὰ δικαιώματα ἐπεξετάθησαν καὶ εἰς ἄλλους συγγενεῖς τοῦ κατόχου τῆς γῆς, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ περὶ γαιῶν νόμῳ, διότι τοῦτο ἀπεδείχθη ὅτι διευκολύνει περισσότερον τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς εὐημερίας τοῦ τόπου.

Ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων τὸ δημόσιον ζημιοῦται, διότι αἱ ἐπαναγωγαὶ τῶν γαιῶν εἰς τὴν κατοχὴν αὐτοῦ (محلول μαχλοὺλ) καθίστανται σπανιώτεραι, ἀλλ' ἡ ἐξ αὐτῆς προσγινομένη ὠφέλεια εἰς τὸν λαὸν εἶναι πολὺ ἀνωτέρα. Τὸ μεγαλήτερον μέρος τῶν περὶ ἀφιερωμάτων (وقاف! ἐβκὰφ) διατάξεων ἀπορῥέουσιν ἐκ τοῦ κανόνος τούτου.

Παράδειγμα. Ἐάν τις ἀφιερώσῃ τὴν οἰκίαν του τελείας ἰδιοκτησίας οὖσαν καὶ κειμένην εἰς θέσιν, ἥτις ἀναγκαιοῖ διὰ τὴν κατασκευὴν κοινωφελοῦς τινος ἔργου, ἡ ἀρχὴ δικαιοῦται ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ ἀφιερωτοῦ ν' ἀνταλλάξῃ αὐτὸ μὲ ἄλλο κτῆμα εἰς καλλιτέραν κείμενον θέσιν· τοῦτο δὲ διὰ τὸ κοινὸν καλὸν καὶ τὸ συμφέρον αὐτοῦ τοῦ ἀφιερώματος.

Ἕτερον. Ὅταν τὸ ἀφιέρωμα ἦναι κατηρειπωμένον καὶ δὲν ἔχῃ εἰσοδήματα ὅπως ἐπιδιορθωθῇ ἐξ αὐτοῦ, ἐπιτρέπεται, ἐὰν ἦναι μονοτελὲς (اجاره واحده ἰδζαρέϊ βαχηδελὴ = ἀναπαλλοτρίωτον) νὰ μεταβληθῇ εἰς διτελὲς (اجارتین ἰδζαρετεϊνλὴ = ἀπαλλοτριώσιμον) καὶ ἐπισκευασθῇ ἐκ τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα θέλουσι ληφθῇ ἐκ τῆς μετατροπῆς ταύτης. Ἡ μετατροπὴ σήμερον δὲν ἐπιτρέπεται ἢ δυνάμει Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος.

Ἄρθρ. 59ον. Ἡ εἰδικὴ κηδεμονία εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς γενικῆς.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الولاية الخاصة اقوى من الولاية العامة ἐλ βιλάγετου-λ-χασσὰ ἄκβα μὶν-ελ-βιλάγετι λ ἀμμὲ = ἡ εἰδικὴ κηδεμονία ἰσχυροτέρα τῆς γενικῆς.

Κηδεμονία (ولايت βιλαγὲτ) λέγεται ἡ ἐξουσία ἣν ἔχει τις ἐπὶ ἑτέρου, εἴτε ἐκ Θεοῦ δοθεῖσα, οἵα εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνηλίκου τέκνου ἐξουσία τοῦ πατρὸς, εἴτε δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, οἵα ἐστὶν ἡ ἐπὶ ὀρφανοῦ ἐξουσία τοῦ κηδεμόνος. Εἶναι δὲ εἰδικὴ ἢ γενική. Π. χ. ὁ Ἱεροδικαστὴς εἶναι γενικὸς κηδεμὼν καὶ ἐπιστάτης τῶν εὐλαβῶν ἀφιερωμάτων, ὁ δὲ ἐπίτροπος (متولی μὶουτεββελὶ) αὐτῶν εἶναι εἰδικὸς κηδεμών· κατὰ συνέπειαν ὁ Ἱεροδικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐπιτρόπου ἀφιερώματός τινος ἢ τοῦ κηδεμόνος ὀρφανῶν, ἐκτὸς ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οὗτοι ἤθελον ἀποδειχθῇ καταχρασταὶ τῆς δοθείσης αὐτοῖς ἐξουσίας.

Τὰ εἰδικὰ τῶν γενικῶν ἐπικρατέστερα. Βασ. βιβλ. β'. τίτλ. γ'. ἐδάφ. π'.

Ἄρθρ. 60ον. Ὁ λόγος προτιμότερον νὰ ἐξηγῆται μᾶλλον ἢ νὰ παραλείπηται ὡς κενὸς σημασίας.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: اعمال الكلام اولى من اهماله ἰμάλὶ λ-κελὰμ ἔβλιχ μὶν ἰχμάλιχη = ἡ τοῦ λόγου χρῆσις προτιμοτέρα τῆς παραλείψεως.

Δηλαδὴ ὅταν ὁ λόγος, ὃν εἶπεν ἄνθρωπός τις σώας ἔχων τὰς φρένας, δύναται νὰ ἐξηγηθῇ καθ' ἕνα ἢ κατὰ πολλοὺς τρόπους δὲν παραλείπεται ὡς κενὸς σημασίας, ἀλλ' ἀποδίδεται αὐτῷ σημασία τις. Π. χ. ἐὰν εἴπῃ τις, ὅτι καθίστησιν ἐπιτρόπους τοῦ ἀφιερώματός του τὰ τέκνα του καὶ δὲν ἔχῃ τέκνα, ἀλλ' ἐκγόνους, ὡς ἐπίτροποι τοῦ ἀφιερώματος ἀναγνωρίζονται οἱ ἔκγονοι οὗτοι, ἡ δὲ ἔνστασις τῶν λοιπῶν κληρονόμων, ὅτι δῆθεν, μὴ ἔχοντος τοῦ ἀφιερωτοῦ τέκνα, ἡ ἐπιτροπεία τοῦ ἀφιερώματος ἀνήκει εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς κληρονόμους ἀπορρίπτεται, διότι διὰ τῆς λέξεως τέκνων ὅταν τοιαῦτα δὲν ὑπάρχωσι, δύνανται νὰ ἐννοηθῶσιν οἱ ὑπάρχοντες ἔκγονοι.

Ἕτερον παράδειγμα. Ὅταν δωρήσῃ τις πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ πρᾶγμά τι εἰς ἕτερον, οὗτος παραλαμβάνει τὸ πρᾶγμα ὡς κληρονόμος ἐκ διαθήκης. Ἐνταῦθα εἰς τὴν λέξιν δωρεὰ (هبه χηπὲ) δίδεται

ἡ σημασία τῆς διαθήκης· ἂν ἐλαμβάνετο εἰς τὴν κυριολεκτικὴν αὐτῆς σημασίαν ἡ λέξις, ὁ δωρολήπτης δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὸ πρᾶγμα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δωρητοῦ, διότι ἡ δωρεὰ ἔμεινεν ἀτελὴς ἕνεκα τοῦ θανάτου αὐτοῦ, μὴ λαβούσης χώραν τῆς παραλαβῆς. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν πρέπει νὰ μείνῃ κενὴ σημασίας ἡ λέξις δωρεὰ ἐκλαμβάνεται εἰς ἔννοιαν τῆς διαθήκης.

Ἄρθρ. 61ον. Ὅταν ἦναι ἀδύνατον λόγος τις νὰ ἐκληφθῇ ἐν τῇ κυριολεκτικῇ αὐτοῦ σημασίᾳ λαμβάνεται εἰς τὴν μεταφορικήν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : إذا تعذرت الحقيقة يصار الى المجاز ἴζα τεάζζερετ ἐλχακηκὰ γιὸσάρουιλὲλ μεδζὰζ=ὅταν καθίσταται ἀδύνατον τὸ νὰ ἐκληφθῇ ἐν τῇ κυριολεξίᾳ λόγος, τρέπεται εἰς τὴν μεταφορικήν.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ἀπόῤῥοια τῆς προηγουμένης. Π. χ. Ὅπως ἡ δωρεὰ καταστῇ τελεία, πρέπει νὰ λάβῃ χώραν ἡ παραλαβή· ἀλλ' ἡ δωρεὰ ἣν ἔκαμεν ὁ ἀποθανὼν πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς τελεία καίτοι μὴ λαβούσης χώραν τῆς παραλαβῆς, διότι ἡ λέξις δωρεὰ (ﻫﺒﺔ χιπὲ) ἐκλαμβάνεται ἐνταῦθα μεταφορικῶς ἀντὶ τῆς διαθήκης.

Ἄρθρ. 62ον. Ὁ ἀνεξήγητος λόγος παραλείπεται.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : إذا تعذر اعمال الكلام يهمل ἴζα τεάζζερε ἰμάλὸ-λ-κελὰμ φὲ γιὸχμὲλ=ὅταν ἡ τοῦ λόγου χρῆσις καθίσταται ἀδύνατος παραλείπεται.

Π. χ. Ἐὰν εἴπῃ τις, ὅτι δωρεῖ πρᾶγμά τι εἰς τὸν κληρονόμον του, ὁ λόγος του οὗτος παραβλέπεται ὡς κενὸς σημασίας, διότι φυσικῶς τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κληρονόμου καὶ ἑπομένως εἶναι περιττὸν νὰ ἐκλάβωμεν τὴν δωρεὰν εἰς τὴν κυριολεκτικὴν αὐτῆς σημασίαν, ἢ νὰ τὴν ἐξηγήσωμεν μεταφορικῶς διὰ τῆς διαθήκης.

Ἄρθρ. 63ον. Ὅταν μνημονεύσῃ τις τὸ μέρος ὅλου ἀδιαιρέτου ἐννοητέον τὸ ὅλον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : ذكر بعض ما لا يتجزى كذكر كله

ζίκρυ πάζη μὰ γετεδζεζζὶ κὲ ζίκρι χιούλλιχι=ἡ μνεία τινὸς ἀδιαιρέτου, ὡς ἡ μνεία τοῦ ὅλου αὐτοῦ.

Τοῦτο ἐννοεῖται ἐπί τε τῶν ὑλικῶς καὶ τῶν ἠθικῶς ἀδιαιρέτων.

Παράδειγμα. Ὅταν εἴπῃ τις: ἐπώλησα δέκα κεφαλὰς προβάτων, ἐννοεῖται ὅτι ἐπώλησε δέκα πρόβατα.

Ἕτερον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν κληρονόμων τοῦ φονευθέντος παραιτηθῇ τῆς κατὰ τοῦ φονέως περὶ ἀντιποίνου ἀγωγῆς, παραγράφεται καὶ ἡ περὶ ἀντιποίνου ἀγωγὴ τῶν λοιπῶν συγκληρονόμων· διότι τὸ ἀντίποινον, οἷον ἡ εἰς θάνατον καταδίκη τοῦ φονέως εἶναί τι ἀδιαίρετον καὶ δὲν δύνανται οὗτοι νὰ διϊσχυρισθῶσιν, ὅτι ὁ παραιτηθεὶς τῆς ἀγωγῆς κληρονόμος ἐχάρισε μέρος τοῦ ἀντιποίνου. Ἑπομένως δὲν μένει αὐτοῖς, ἢ νὰ ζητήσωσι τὴν τιμὴν τοῦ αἵματος, καὶ ταύτην οὐχὶ ὅλην, ἀλλ' ὅση ἀναλογεῖ αὐτοῖς.

Ἕτερον. Ἐὰν Μουσουλμάνος τις εἴπῃ, ὅτι διεζεύξατο τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ τὸ ἥμισυ, ἡ γυνὴ θεωρεῖται ὡς καθ' ὁλοκληρίαν διεζευγμένη ἀπ' αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 64ον. Τὸ ἀπόλυτον ἀπολύτως ἐκληπτέον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المطلق يجري على اطلاقه ἐλμουτλὰκ γέδζρι ἀλιὰ ιτλάκηχη=τὸ ἀπόλυτον ὡς ἀπόλυτον ἐκλαμβάνεται.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀπόδειξις ὁριστικὴ, ἀπορρέουσα ἐκ ῥητῆς διατάξεως ἢ ἐπιδεικνύουσά τι σαφῶς καὶ περιορίζουσα τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ ἔννοιαν.

Ἐὰν ἐν παραδείγματι ὁμολογήσῃ τις ἀπολύτως καὶ ἀδιακρίτως ὅτι ὀφείλει τινὶ ποσόν τι, δὲν δύναται ἔπειτα νὰ ἀναιρέσῃ τὴν ὁμολογίαν του αὐτὴν ὁρίζων τὴν πηγὴν (جهت δζιχὲτ), ἐξ ἧς τὸ χρέος αὐτὸ προέρχεται καὶ ἀρνούμενος τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ.

Ἕτερον. Ὅταν δώσῃ τις προσωπικὴν ἐγγύησιν (كفالت بالنفس κεφαλέτι πιννέφ;) ὑπέρ τινος, ὑποσχόμενος ὅτι δραπετεύσαντος αὐτοῦ θέλει πληρώσει τὸ χρέος του, μὴ δυνάμενος νὰ παραδώσῃ αὐτὸν πληρόνει τὸ χρέος.

Ἕτερον. Ἐν τῇ ἀπολύτως συγκροτηθείσῃ ἀγοραπωλησίᾳ, ἐν ἐκείνῃ δηλαδὴ κατὰ τὴν σύστασιν τῆς ὁποίας δὲν ἔγεινε λόγος ἂν τὰ

τίμημα θέλει καταβληθῇ ἀμέσως ἢ ἐμπροθέσμως, πρέπει νὰ καταβληθῇ αὐτὸ ἀμέσως· ἐὰν ὅμως συμφωνήσῃ τις προηγουμένως νὰ πληρώσῃ ἐμπροθέσμως τὸ τίμημα καὶ ἀκολούθως κατὰ τὴν σύστασιν τῆς ἀγοραπωλησίας εἴπῃ, ὅτι ἀγοράζει τὸ πρᾶγμα κατὰ τὴν προγενεστέραν συμφωνίαν πληρόνει ἐμπροθέσμως τὸ τίμημα.

Ἄρθρ. 65ον. Ὁ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πράγματος χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الوصف فى الحاضر لغو وفى الغائب معتبر ἐλ βάσφου φὶ-λ-χάζηρι λάγβουν βὲ φὶ-λ-γάηπὶ μούτέπερουν=ὁ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πράγματος χαρακτηρισμὸς ἀνίσχυρος καὶ ὁ ἐν ἀπουσίᾳ ἰσχυρός.

Ἐκτὸς τοῦ ἐν τῷ κειμένῳ παραδείγματος ἀναφέρομεν καὶ τὸ ἑξῆς. Ἀγοράζει τις ἀγρὸν εὑρισκόμενος ἐντὸς αὐτοῦ, λόγῳ ὅτι εἶναι τόσων στρεμμάτων· ἐὰν ἀκολούθως ὁ ἀγρὸς εὑρεθῇ μικρότερος, δὲν δύναται νὰ ἀκυρώσῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν διότι ὁ λόγος τοῦ πωλητοῦ, ὅτι ὁ ἀγρὸς περιέχει τόσα στρέμματα (χαρακτηρισμὸς ἐπὶ παρουσίᾳ) δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὡς ῥηθεὶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἀγοραστὴς ἔβλεπε τὸν ἀγρὸν καὶ τὰ σύνορα αὐτοῦ, ὥστε εἰς τὴν ἀγορὰν δὲν ἐστηρίχθη εἰς τὸ ποσὸν τῶν στρεμμάτων, ἀλλ' εἰς τὰ σύνορα τοῦ ἀγροῦ. Ἐὰν ὅμως ἠγόρασε τὸν ἀγρὸν μακρὰν αὐτοῦ εὑρισκόμενος λόγῳ, ὅτι περιέχει τόσα στρέμματα (ἐν ἀπουσίᾳ χαρακτηρισμὸς), ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν εὑρεθῇ μικρότερος ὁ ἀγρὸς, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς (خيار χιιάρ).

Ἄρθρ. 66ον. Ἡ ἐρώτησις θεωρεῖται ὡς ἐπιστραφεῖσα ἐν τῇ ἀπαντήσει.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: السؤال معاد فى الجواب ἐσσουάλου μούἄδδουν φὶ-λ-δζεβάπὶ=ἡ ἐρώτησις (θεωρεῖται) ἐπεστραμμένη ἐν τῇ ἀπαντήσει.

Παράδειγμα. Ἐὰν καταθέσῃ τις ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ ὅτι δεῖνα ὡμολόγησεν ἄλλοτε, ὅτι ὀφείλει τόσα χρήματα εἰς τὸν δεῖνα καὶ ἐρωτήσαντος τοῦ δικαστοῦ τὸν ὀφειλέτην, ἂν ὡμολόγησε τὸ τοιοῦτον, οὗτος ἀπαντήσῃ ναί, ἡ ἀπάντησις αὕτη περιλαμβάνει ἅπα-

σαν τὴν ἐρώτησιν ἐν ἑαυτῇ καὶ σημαίνει : ὡμολόγησα, ὅτι ὀφείλω εἰς τὸν δεῖνα τόσα χρήματα. Ἐπομένως καταδικάζεται εἰς τὴν ἀπότισιν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 67ον. Τῷ σιωπῶντι οὐδεὶς ἀποδίδοται λόγος.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : لا ينسب الى ساكت قول γιὸνσεπὸ ἰλιὰ σάκιτιν κάβλουν = οὐκ ἀποδίδοται τῷ σιωπῶντι λόγος.

Ἀλλ' ἡ σιωπὴ, ἐν' ᾧ χρόνῳ ὀφείλει ἵνα ὁμιλήσῃ τις εἶναι δήλωσις. Δηλαδὴ, ὅταν τις σιωπᾷ, δὲν δυνάμεθα νὰ διϊσχυρισθῶμεν, ὅτι εἶπε τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λόγον, ἀλλ' ὅταν τηρῇ σιγὴν, ἐν ᾧ χρόνῳ ὤφειλε νὰ ὁμιλήσῃ, ἡ σιωπή του θεωρεῖται ὡς ὁμολογία καὶ συγκατάθεσις.

Παράδειγμα. Ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Μισθώσεως, ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς ἐργαστηρίου εἴπῃ εἰς τὸν μισθωτὴν αὐτοῦ : ἀπὸ σήμερον θέλω νὰ μὲ πληρόνῃς τόσον ἐνοίκιον, ἄλλως ἔξελθε τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ ὁ μισθωτὴς σιωπήσας διατηρήσῃ τὸ ἐργαστήριον, ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ ὁλόκληρον τὸ ζητηθὲν ἐνοίκιον, διότι ἡ σιωπή του ἐμφαίνει συγκατάθεσιν.

Ἕτερον. Ἐὰν ὁ πατὴρ πωλήσῃ τὴν οἰκίαν τοῦ υἱοῦ του, γινώσκοντος τὴν πώλησιν καὶ σιωπῶντος, δὲν δύναται οὗτος νὰ κινήσῃ πλέον ἀγωγὴν κατὰ τοῦ πατρὸς, διότι ἡ σιωπή του ἐμφαίνει συγκατάθεσιν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς πωλήσεως δίδει ἐν μέρει εἰς τὸν πατέρα καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κυριαρχία του. Ἐπομένως, ἐὰν ὁ πωλήσας ἦναι ξένος, ἡ σιωπὴ τοῦ ἰδιοκτήτου, ὁρῶντος τὴν πώλησιν δὲν θεωρεῖται ὡς συγκατάθεσις. Ἐν τούτοις καὶ ἐνταῦθα τὸ δικαίωμα ἐκνικήσεως τοῦ ἰδιοκτήτου δὲν εἶναι ἀπαράγραπτον, διότι ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς λάβῃ εἰς τὴν κατοχήν του καὶ νεμηθῇ τὸ κτῆμα ἐπὶ τρία ἔτη, καὶ ἐὰν τοῦτο ἦ χωράφιον, γινώσκοντος καὶ σιωπῶντος τοῦ ἰδιοκτήτου, οὗτος δὲν δύναται πλέον μετὰ ταῦτα νὰ ἐκνικήσῃ τὸ κτῆμα, ἐπειδὴ ἡ τριετὴς σιωπή του ἐκλαμβάνεται ὡς συγκατάθεσις. Ἐὰν ὅμως ὁ ἰδιοκτήτης σιωπᾷ ἐξ ἀνάγκης, οἷον ἐὰν ἀπουσιάζῃ ἢ φοβῆται τὸν νομέα ἢ ἄλλον τινὰ, ἡ τριετὴς νομὴ δὲν παραγράφει τὸ δικαίωμα αὐτοῦ.

Ἕτερον. Ὁ πωλητὴς ὅταν συνεφώνησε τὴν προκαταβολὴν τοῦ τιμήματος ἔχει τὸ δικαίωμα παρακατασχέσεως ἐπὶ τοῦ πράγματος, μέχρις οὗ πληρωθῇ αὐτό. Ἐὰν ὅμως τις πωλήσας τὸ ζῶόν του εἰς ἕτερον ἐπὶ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ ἀφήσῃ αὐτὸν νὰ λάβῃ τὸ ζῶον καὶ ἐν γνώσει του ἀπέλθῃ, χωρὶς νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως, διότι ἡ σιωπή του ἐμφαίνει συγκατάθεσιν εἰς τὴν μετὰ ταῦτα πληρωμὴν τοῦ τιμήματος.

Ὁ κανὼν οὗτος δὲν εἶναι γενικός. Οἱ Μωσουλμάνοι νομολόγοι ἀριθμοῦσι τριάκοντα καὶ τρεῖς μόνον περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ σιωπὴ ἐκλαμβάνεται ὡς ὁμολογία καὶ συγκατάθεσις. Ἐκ τούτων ἀναφέρομεν τὰς κυριωτέρας:

ά. Ὅταν δωρήσῃ τις πρᾶγμά τι εἰς ἕτερον καὶ παραλαμβάνοντος τούτου τὸ πρᾶγμα, σιωπήσῃ, ἡ δωρεὰ εἶναι τελεία.

β'. Ἐὰν ὁ Κωνσταντῖνος εἴπῃ ἐνώπιον τοῦ Γεωργίου: τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἶναι τοῦ Γεωργίου, καὶ οὗτος σιωπήσῃ, τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς ἀνῆκον εἰς αὐτόν.

γ'. Ἐὰν διορίσῃ τις τινὰ ἐπίτροπον καὶ οὗτος δὲν ἀπαντήσῃ τι, θεωρεῖται ὡς δεχθεὶς τὴν ἐπιτροπήν.

δ'. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ διορισμοῦ ἐκτελεστοῦ διαθήκης.

έ. Ἐὰν δύο τινὲς ἀστειευόμενοι συμφωνήσωσί τι, καὶ ἔπειτα ὁ ἕτερος αὐτῶν προτείνῃ σπουδαίως τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας, ὁ ἄλλος σιωπῶν εἰς τὴν πρότασιν ταύτην θεωρεῖται: ὡς συγκατανεύσας.

ς'. Ἐὰν ἀγοράσας τις πρᾶγμά τι ἄνευ ἐλαττώματος καὶ ἀνακαλύψας ἐν αὐτῷ ἀκολούθως πάθος τι σιωπήσῃ, ἡ σιωπή του ἐμφαίνει παραδοχήν.

ζ'. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα, σιωπῶντος τοῦ πωλητοῦ, ἡ ἀγοραπωλησία εἶναι τετελεσμένη.

ή. Ἐάν τις ἔχων δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς πράγματός τινος (ὡς ὁ γείτων ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τοῦ παρακειμένου οἰκοπέδου), καὶ βλέπων αὐτὸ πωλούμενον σιωπήσῃ, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως.

θ'. Ἐὰν ἐν ᾧ συγχαίρονταί τινι ὡς πατρὶ τέκνου γεννηθέντος

ὑπὸ γυναικὸς, μεθ' ἧς δὲν εἶναι νομίμως συνεζευγμένος, δὲν κάμῃ τὴν παρατήρησιν ὅτι τὸ τέκνον δὲν εἶναι ἰδικόν του, θεωρεῖται ὡς πατὴρ τοῦ παιδίου.

ί. Ἐὰν πρὸ τῆς συστάσεως τῆς ἀγοραπωλησίας ὁ πωλητὴς εἴπῃ, ὅτι τὸ πωλούμενον ἔχει τὸ δεῖνα ἐλάττωμα καὶ ὁ ἀγοραστὴς σιωπήσῃ, ἡ σιωπή του θεωρεῖται ὡς παραδοχὴ τοῦ ἐλαττώματος.

ιά. Ὅταν ὁ ἀνὴρ παρούσης τῆς γυναικός του πωλήσῃ ἀκίνητόν τι αὐτῆς, χωρὶς οὔτε αὐτὴ οὔτε τις τῶν συγγενῶν της νὰ ὁμιλήσωσι, δὲν μένει πλέον δικαίωμα ἀγωγῆς εἰς τὴν γυναῖκα· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅταν ἡ γυνὴ πωλήσῃ πρᾶγμά τι τοῦ ἀνδρὸς ἐν γνώσει αὐτοῦ σιωπῶντος.

ιβ'. Συγκατάθεσιν ἐμφαίνει καὶ ἡ σιωπὴ τοῦ βλέποντος τὰ πράγματα αὐτοῦ δημοπρατούμενα ὑπὸ τοῦ δημοσίου κήρυκος καὶ μὴ ὁμιλοῦντος.

ιγ'. Ὁ Ἰωάννης διοριζόμενος ἐπίτροπος ὑπὸ τοῦ Γεωργίου διὰ τὴν ἀγορὰν πράγματός τινος καὶ σιωπῶν δὲν δύναται ν' ἀγοράσῃ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο δι' ἴδιον λογαριασμὸν, διότι διὰ τῆς σιωπῆς του παρεδέχθη τὴν ἐπιτροπήν.

ιδ'. Ὁ κηδεμὼν βλέπων τὸν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν αὐτοῦ συναλλασσόμενον καὶ σιωπῶν, θεωρεῖται ὡς ἀναγνωρίζων τὰς συναλλαγὰς αὐτοῦ.

ιέ. Ἐάν τις βλέπων τινὰ βλάπτοντα τὸ ἴδιον πρᾶγμα καὶ δυνάμενος νὰ τὸν ἐμποδίσῃ σιωπᾷ, δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν. κτλ. Ὁ σιωπῶν οὐ δοκεῖ ὁμολογεῖν, ἀλλ' ὅμως οὐκ ἀρνεῖται. Βασ. βιβλ. β'. τίτλ. γ'. ἐδ. ρμβ'.

Ἄρθρ. 68ον. Τὰ ἀφανῆ κρίνονται κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῶν σημεῖα.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: دليل الشئ فى الامور الباطنة δελίλ ὁ σέγι φι-λ- οὐμούρι·λ·πατηνὲ γεκούμου μακάμεχου = ἡ ἐν τοῖς ἀφανέσιν (ἐξωτερικὴ) ἀπόδειξις πράγματός τινος ὡς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κρίνεται.

Δηλαδὴ ἐν τοῖς ἀφανέσιν, εἰς ὧν τὴν οὐσίαν εἶναι δύσκολον νὰ ἐμβαθύνωμεν, σχηματίζομεν τὴν περὶ αὐτῶν κρίσιν κατὰ τὰ ἐξωτε-

ρικὰ αὐτῶν σημεῖα. Ἀφανῆ εἶναι ἰδίως τὰ ἠθικά· ἐμβαθύνει δέ τις δυσκόλως εἰς τὴν οὐσίαν πράγματός τινος, ὅταν ὅπως σχηματίσῃ πεποίθησιν περὶ αὐτοῦ χρήζῃ ἐξωτερικῶν τινων σημείων, ἅπερ ἀποτελοῦσι τὴν ἀπόδειξιν. Π. χ. ἡ πρόθεσις καὶ προμελέτη εἶναί τι ἀφανές· δὲν πειθόμεθα δὲ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὑπάρξεως αὐτῆς ἢ ἐκ τῶν εἰς τὴν κρίσιν ἡμῶν ὑποβαλλομένων ἐξωτερικῶν σημείων ἤτοι τεκμηρίων καὶ ἀποδείξεων.

Α'. παράδειγμα. Σκοπεύων τις κατὰ πτηνοῦ κτυπᾷ τυχαίως ἄνθρωπον, ὁ πληγωθεὶς διισχυρίζεται, ὅτι ὁ πυροβολήσας ἐκ προθέσεως ἐσκόπευσε κατ' αὐτοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἀρνεῖται λέγων, ὅτι δὲν εἶχε τοιαύτην πρόθεσιν, ἀλλ' ὅτι ἐσκόπευσε κατὰ τοῦ πτηνοῦ· ὅπως πεισθῇ ὁ δικαστὴς ὅτι ὑπῆρξε πρόθεσις ζητεῖ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος μαρτυρίας καὶ ἀποδείξεις. Ἐὰν ὅθεν οὗτος δὲν δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐκ προθέσεως ἐπυροβόλησεν ἐναντίον του ὁ ἀντίδικος, ὁ δικαστὴς παραδέχεται, ὅτι δὲν ὑπῆρξε πρόθεσις, ἀφοῦ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ἐναγόμενον τὸν ἀπαιτούμενον ὅρκον.

Β'. παράδειγμα. Ἀγοράζει τις ἵππον λόγῳ ὅτι εἶναι ἀπηλλαγμένος παντὸς πάθους, καὶ ἀκολούθως εὑρίσκων αὐτὸν ἐμπαθῆ δὲν τὸν ἐπιστρέφει εἰς τὸν πωλητὴν, ἀλλὰ τὸν μεταχειρίζεται· ἡ χρῆσις αὕτη ἀποδεικνύει τὴν παραδοχὴν τοῦ ἐλαττώματος, ἤτις εἶναί τι ἀφανὲς, καὶ ἑπομένως ἀφοῦ ἅπαξ μετεχειρίσθη τὸν ἵππον δὲν δύναται πλέον νὰ ἀκυρώσῃ τὴν πώλησιν ἐπιστρέφων αὐτὸν εἰς τὸν πωλητὴν, καίτοι εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦτο, κατὰ τὰς διεπούσας τὴν ἀγοραπωλησίαν ἀρχὰς, ἐὰν ἐπέστρεφε τὸν ἵππον, χωρὶς νὰ τὸν μεταχειρισθῇ.

Ἄρθρ. 69ον. Ἡ ἀντεπιστολὴ ἰσοδυναμεῖ τῇ συνομιλίᾳ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الكتاب كالخطاب ελ κιτάπου κὲ-λ χητάπι = ἡ ἀλληλογραφία ὡς ἡ συνομιλία.

Ἀντεπιστολὴ εἶναι ἡ διὰ γραμμάτων ἔκφρασις τῆς ἀμοιβαίας θελήσεως. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπορρέει ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ κῦρος πάντων τῶν ἐγγράφων συμβολαίων. Τὸ ἔγγραφον ὁμόλογον ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν προφορικὴν ὁμολογίαν· ὅπως δὲ αὕτη, οὕτω καὶ ἐκεῖνο ἔχει ἀμετάβατον ἐνέργειαν, ἤτοι δι' αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ

ἢ μόνον ὁ ὑπογραφεύς. Ἀπ' ἐναντίας ἡ μαρτυρία ἔχει μεταβατικὴν ἐνέργειαν. Τὸ ἔγγραφον ὁμόλογον διαφωτίζει τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος.

Παράδειγμα. Ἐὰν ἀποδειχθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ὅτι ἡ ἐν χρεωστικῷ τινι ὁμολόγῳ ὑπογραφὴ εἶναι ἡ ἰδιόχειρος ὑπογραφὴ τοῦ ἀποθανόντος, τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 70ον. Τὰ τοῦ βωβοῦ γνωστὰ νεύματα καὶ σημεῖα ἰσοδυναμοῦσι τῷ προφορικῷ λόγῳ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الاشارات المعروفة للاخرس كالبيان باللسان ελ·ἰσαράτ·ὑ·λ·μ·ἀχουδὲ λὶ·λ ἄχρεσι κὲ·λ πεγιάνι πὶ·λ·λισάν=τὰ τοῦ βωβοῦ γνωστὰ νεύματα ὡς ἡ δήλωσις διὰ τῆς γλώσσης.

Γνωστὰ, δηλαδὴ ἐκεῖνα τὰ νεύματα τὰ ὁποῖα συνηθίζει νὰ κάμνῃ πάντοτε ὁ βωβὸς εἰς ὁμοίας περιστάσεις.

Οἷον βωβός τις διὰ νεύματος δίδει νὰ ἐννοήσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὅτι τῷ πωλεῖ πρᾶγμά τι· ἐὰν ἀφοῦ λάβῃ αὐτὸ ὁ ἀγοραστὴς ἐγερθῇ ἔρις, περὶ τοῦ ἂν ὁ βωβὸς ἐπώλησεν ἢ οὐχὶ τὸ πρᾶγμα, ἐρωτῶνται οἱ γινώσκοντες αὐτὸν καὶ ἂν καταθέσωσιν, ὅτι τὸ σημεῖον ὅπερ ἔκαμεν ὁ βωβὸς πρὸς τὸν ἀγοραστὴν εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο, ὅπερ κάμνει πάντοτε ὁσάκις θέλει νὰ πωλήσῃ τι, ἡ πώλησις θεωρεῖται ἔγκυρος. Ἐπίσης ὁ τυφλὸς ψαύων τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἀγοράζει, θεωρεῖται ὡς ἰδὼν αὐτὸ καὶ ἐπομένως χάνει τὸ ἐξ ὄψεως ἐκλογικὸν δικαίωμα· (ὅρα βιβλ. Β'. περὶ Ἐκλογικῶν δικαιωμάτων).

Ἄρθρ. 71ον. Ὁ τοῦ διερμηνέως λόγος δεκτός ἐστιν ἐν παντί.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: يقبل قول المترجم مطلقا γιούκπελου κάβλὺ·λ·μὺτέρδζιμι μούτλακα=παραδεκτὸς ὁ τοῦ διερμηνέως λόγος ἐν παντί.

Διερμηνεὺς λέγεται ὁ μεταφέρων πιστῶς μίαν ἔννοιαν ἀπὸ μιᾶς γλώσσης εἰς ἑτέραν· ὁ διερμηνεὺς οὐδεμίαν φέρει εὐθύνην διὰ τὰ λεγόμενα, δι' ἅπερ εὐθύνεται μόνος ὁ λέγων· εὐθύνεται ὅμως διὰ πᾶσαν διαστροφὴν αὐτῶν. Διαφέρει δὲ τοῦ ἐπιτρόπου κατὰ τὸ ἀνεύθυνον τοῦτο. Π. χ. Ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ

διερμηνέως τὸ τίμημα, ὅπερ συνεφωνήθη μέσον αὐτοῦ. Ἐὰν ὅμως ὁ μεσάζων ἦτο οὐχὶ διερμηνεὺς ἀλλ' ἐπίτροπος τοῦ ἀγοραστοῦ, τότε ἐνέχεται ἀπέναντι τοῦ πωλητοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος.

Ἄρθρ. 72ον. Ἡ ὑπόθεσις (εἰκασία), ἧς τὸ πλημμελὲς εἶναι προφανὲς οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : لا عبرة بالظن البين خطاؤه λὰ ἴπρετε πὶ·ζ·ζάννι λ·πεϊγὶν χατάουχου = οὐκ ἰσχύει εἰκασία, ἧς τὸ πλημμελὲς προφανές.

Λέγομεν ὅτι ὑποθέτομεν ἢ φρονοῦμεν, ὅταν δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ἢ νὰ ἀναιρέσωμέν τι ὁριστικῶς· αἱ τοιαῦται εἰκοτολογίαι (ζάνν) λοιπὸν οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰσχύν.

Παράδειγμα. Ὁ ὀφειλέτης χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ἐγγυητήν του πληρόνει τὸ χρέος του, ὁ δὲ ἐγγυητὴς ἀγνοῶν τοῦτο πληρόνει καὶ οὗτος αὐτό. Ἐὰν ἀκολούθως κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ λαβόντος δὶς τὴν ἀπαίτησίν του δανειστοῦ, ὁ δικαστὴς λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐσφαλμένη ἰδέα τοῦ ἐγγυητοῦ νομίζοντος, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν ἐπλήρωσε τὸ χρέος, δὲν ἔχει κἀμμίαν ἰσχὺν καὶ ἑπομένως δὲν ὑποχρεοῖ αὐτόν, ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν χρημάτων, ἅπερ ἔδωκεν ἀναιτίως εἰς τὸν δανειστήν.

Ἄρθρ. 73ον. Δὲν ἰσχύει ἡ ἀπόδειξις, οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος πρᾶξίς τις ὅταν ὑπάρχῃ ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου πιθανότης στηριζομένη ἐπὶ ἐνδείξεως προφανοῦς (سند σενέτ).

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : لا حجة مع الاحتمال الناشئ عن دليل λὰ χόδζ·δζετε μὰ' ἐλ ἰχτιμάλι·ν νασὶ ἀνδελίλ = οὐχ ὑπάρχει ἀπόδειξις ἰσχυρὰ, ὅταν ὑπάρχῃ πιθανότης παραγομένη ἐκ τεκμηρίου.

Πιθανότης εἶναι ἡ ἀβεβαία κρίσις, ἣν κάμνει ὁ νοῦς, λέγων ὅτι τοῦτο δυνατὸν νὰ ἦναι τοιοῦτο χωρὶς ν' ἀποφαίνηται κατηγορικῶς. Ἡ εἰς οὐδένα λόγον στηριζομένη πιθανότης εἶναι πάντη ἀνίσχυρος, ἀποκτᾷ δὲ ἰσχὺν καὶ κῦρος ἀναλόγως τῶν λόγων, εἰς οὓς στηρίζεται καὶ καταντᾷ εἰς τὴν βεβαιότητα ὅταν οὗτοι ἦναι ἀρκούντως ἰσχυροὶ, ὥστε νὰ πείσωσι τὸν νοῦν, οἷα εἶναι ἡ ἀπόδειξις.

Ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα ὀλίγον τὸ ἐν τῷ κειμένῳ παράδειγμα. Ἐπιθανάτιος ἀσθένεια εἶναι ἡ φέρουσα τὸν πάσχοντα εἰς τὸν τάφον.

Πατὴρ ἀσθενῶν ἐπιθανατίως ὁμολογεῖ ὅτι ὀφείλει εἰς ἕνα τῶν υἱῶν του χρηματικόν τι ποσὸν, ὁ δὲ υἱὸς μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἀπαιτεῖ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκ τῆς κληρονομίας. Καίτοι ὑπάρχει ὑπὲρ τῆς ἀπαιτήσεώς του ἡ ὁμολογία τοῦ ἀποθανόντος, δὲν δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ ὡς τελεία ἀπόδειξις, διότι εἶναι πιθανὸν νὰ ἐδόθη ἡ ὁμολογία αὕτη πρὸς ὑπεξαίρεσιν μέρους τῆς κληρονομίας ὑπὲρ τοῦ εὐνοουμένου υἱοῦ ἀποκλειστικῶς, ἡ δὲ πιθανότης αὕτη στηρίζεται ἐπὶ προφανοῦς λόγου, τῆς ἐπιθανατίου ἀσθενείας τοῦ ὁμολογήσαντος. Τὸ ὁμολογηθὲν χρέος καὶ ἂν μόνον τὸ τρίτον τῆς κληρονομίας ἀποτελῇ, ποσὸν ὅπερ πάντοτε δικαιοῦται ὁ ἀσθενῶν νὰ διαθέσῃ κατὰ βούλησιν (ὅρα βιβλ. ά. τίτλ. ζ'. κεφ. ς'), πάλιν δὲν πληρόνεται εἰς τὸν δανειστὴν ὑποδειχθέντα υἱὸν, ἂν μὴ ἀναγνωρίσωσι προηγουμένως τὸ χρέος οἱ λοιποὶ κληρονόμοι. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ τοιαύτη ὁμολογία τοῦ ἀποθανόντος δὲν ἰσχύει ἕνεκα τῆς ὑπαρχούσης πιθανότητος, ὅτι ἐγένετο πρὸς ζημίαν τῶν λοιπῶν κληρονόμων, οἵτινες εἶχον ἤδη τότε ἀποκτήσει τὴν ἐλπίδα δικαιώματος ἐπὶ τῆς κληρονομίας. Ἐὰν οἱ κληρονόμοι ἐπιβεβαιώσωσι τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἀποθανόντος, ἐνέχονται οὐχὶ διὰ τὴν ἐκείνου ἀλλὰ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὁμολογίαν καὶ πληρόνουσι τὸ χρέος ἐκ τῆς κληρονομίας.

Ἐὰν ὅμως ἡ ὁμολογία τοῦ ἀποθανόντος ἐδόθη ὑγιαίνοντος ἔτι, ἰσχύει, διὰ τὸν λόγον, ὅτι τότε οὐδὲν δικαίωμα εἶχον οἱ κληρονόμοι ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καὶ διότι ἡ ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου πιθανότης εἰς οὐδένα λόγον στηριζομένη ἐνταῦθα εἶναι ἁπλῆ καὶ ἀβάσιμος εἰκασία.

Ἄρθρ. 74ον. Ἡ ὑπόνοια οὐδὲν ἔχει κῦρος.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: ﻻ ﻳﻌﻄﻰ ﻟﻪ ﺣﻜﻢ ﻟﻠﻈﻦ τεβεχχοὺμ = οὐ κῦρος τῇ ὑπονοίᾳ.

Ὁ κανὼν οὗτος σχετίζεται μετὰ τοῦ ἀνωτέρω.

Ὑπόνοια (ﻇﻦ τεβεχχοὺμ) εἶναι ἡ περὶ τῆς ἀληθείας πράγματός τινος ἀβάσιμος ἀμφιβολία ἐκείνη, ἥτις ἐπέρχεται εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου ἀφοῦ ἐσχημάτισεν ἤδη πεποίθησιν περὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη ὑπόνοια δὲν δύναται νὰ καταστρέψῃ τὴν ἀπόδειξιν, ἐφ' ἧς ὁ νοῦς ἐστήριζε τὴν κρίσιν αὐτοῦ.

Οὕτως, ἐὰν ἐπὶ παραδείγματος πατήρ τις ὑγιὴς καὶ σῶας ἔχων τὰς φρένας δωρήσηταί τινι κατὰ νόμον μέρος τῆς περιουσίας αὐτοῦ

ὡρισμένον καὶ ἀνεπίδεκτον διανομῆς καὶ μετὰ ταῦτα ἀποθανόντος οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἀπαιτήσωσι τὸ δεδωρημένον παρὰ τοῦ λαβόντος αὐτό, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ὑπονοίᾳ, ὅτι ὁ δωρήσας ἐποίησε τὴν δωρεὰν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ στερήσῃ τῆς κληρονομίας αὐτῆς τοὺς κληρονόμους του νὰ ἀποφασίσῃ καὶ ἐπιδικάσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ δεδωρημένου. Ἐπίσης, ἐὰν ὁ δικαστὴς τῇ μαρτυρίᾳ δύο μαρτύρων ἀποφασίσῃ τι, δὲν δύναται τῇ ἁπλῇ ὑπονοίᾳ, ὅτι οἱ μάρτυρες πιθανὸν νὰ ψεύδωνται, νὰ ἀναιρέσῃ τὸ ἀποφασισμένον, διότι ἡ ἁπλῆ ὑπόνοια οὐδὲν ἔχει κῦρος καὶ ἰσχύν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ μαρτυρίας, εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ αὐτῆς.

Ὁ μάρτυς διὰ νὰ ᾖναι δεκτὸς πρέπει νὰ μὴν ἔχῃ κανὲν συμφέρον εἰς τὴν ὑπόθεσιν, οὔτε νὰ ᾖναι ἀνιὼν ἢ κατιὼν συγγενὴς τοῦ ὑπὲρ οὗ καταθέτει. Οὕτως, οὔτε ὁ πατὴρ ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, οὔτε ὁ υἱὸς ὑπὲρ τοῦ πατρὸς δύναται νὰ μαρτυρήσῃ, διότι εἶναι πιθανὸν νὰ ψευδομαρτυρήσῃ πρὸς δικαίωσιν αὐτοῦ· καὶ ὁ ὑπηρέτης δὲν μαρτυρεῖ ὑπὲρ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· οὔτε οἱ κεκηρυγμένοι ἐχθροὶ μαρτυροῦντες κατ' ἀλλήλων εἶναι δεκτοί, οἷον οἱ ἔχοντες ἐκκρεμῆ δίκην περὶ τοίχου τινὸς γείτονες δὲν δύνανται νὰ μαρτυρήσωσιν ὁ εἷς περὶ τοῦ ἄλλου· τοῦτο δὲ διότι ὑπάρχει πιθανότης, ὅτι ὁ μάρτυς ἀγόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους θέλει καταθέσει ψευδῆ μαρτυρίαν πρὸς βλάβην τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ. Αἱ διαφωνοῦσαι μαρτυρίαι εἰσὶν ἀνίσχυροι· οἷον, ἐὰν ἀπαιτῶν τις 1000 γρόσια παρουσιάσῃ μάρτυρα, ὅστις καταθέτει, ὅτι γνωρίζει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἔχει λαμβάνειν 1500 γρόσια, ἡ μαρτυρία αὕτη ἀπορρίπτεται, διότι διαφωνεῖ πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος. Ἐπίσης ἐὰν ἐκ δύο μαρτύρων ὁ εἷς καταθέσῃ ὅτι τὸ φιλονεικούμενον χρέος εἶναι 1000 γρόσια, ἡ μαρτυρία αὕτη ἀπορρίπτεται, διότι διαφωνεῖ πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος. Ἐπίσης ἐὰν ἐκ δύο μαρτύρων ὁ εἷς καταθέσῃ ὅτι τὸ φιλονεικούμενον χρέος εἶναι 1000 γρόσια, ὁ δὲ ἕτερος 1500, ἀμφότεραι αἱ καταθέσεις εἰσὶν ἀνίσχυροι.

Ἄρθρ. 75ον. Τὸ διὰ λογικῆς ἀποδείξεως (برهانی πύρχὰν) ἀποδεδειγμένον θεωρεῖται ἐπίσης βέβαιον, ὡς καὶ ἐκεῖνο, οὗτινος ἀντιλαμβανόμεθα διὰ τῶν αἰσθήσεων.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : الثابت بالبرهان كالثابت بالعيان ἐσ σάπητου πὶ-λ πὸυρχάνι κε-σ-σάπητι πὶ-λ ἀγιάνι = τὸ δι' ὀρθῶν συλλογισμῶν καὶ ἀποδείξεων ἀποδεδειγμένον, ὡς τὸ ἀποδεδειγμένον αἰσθητῶς.

برهان πὸυρχὰν εἶναι ά. ὁ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς λογικῆς γινόμενος συλλογισμὸς καὶ β'. ἡ ἀπόδειξις. Ἡ ἔννοια τοῦ κανόνος τούτου εἶναι: ἡ πεποίθησις ἣν ἤθελε σχηματίσει τις σκεπτόμενος κατὰ τοὺς κανόνας τῆς λογικῆς καὶ στηριζόμενος εἰς τὰς προβαλλομένας αὐτῷ ἀποδείξεις, θεωρεῖται ἐπίσης ἰσχυρὰ, ὅσον καὶ ἡ πεποίθησις, ἣν σχηματίζει βλέπων ἰδίοις ὀφθαλμοῖς τὰ πράγματα.

Ἄρθρ. 76ον. Ὁ αἰτῶν δεικνύει, ὁ δὲ ἀρνούμενος ὁρκίζεται.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : البينة للمدعي واليمين على من انكر ἐλ πεϊγίνετου λὶ-λ μὸυδδαὴ' βὲ-λ γεμίνου ἀλιὰ μὲν ἔγκερε = ἡ μαρτυρία τῷ αἰτοῦντι καὶ τῷ ἀρνουμένῳ ὅρκος.

Ὁ ἐνάγων ὀφείλει νὰ φέρῃ ἀποδείξεις πρὸς βεβαίωσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ, ἐὰν δὲ δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, προσκαλεῖται ὁ ἐναγόμενος νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἄρνησίν του δι' ὅρκου. Καὶ ἐνόσῳ μὲν ὁ εἷς τῶν διαδίκων διϊσχυρίζεται τὴν ὕπαρξιν συμβεβηκότος τινὸς, ὁ δὲ ἕτερος ἀρνεῖται αὐτὸ, εἶναι εὔκολον εἰς τὸν δικαστὴν νὰ διακρίνῃ εἰς τίνα ἀνήκει ὁ ὅρκος καὶ εἰς τίνα ἡ παρουσίασις μαρτύρων Ὅταν ὅμως ἀμφότεροι ὁμολογῶσι μὲν τὸ συμβεβηκὸς, ἑκάτερος ὅμως ἀποδίδῃ εἰς αὐτὸ ἄλλον χαρακτῆρα, οἷον, ὅταν ὁ μὲν ἐνάγων διϊσχυρίζηται ὅτι ἔδωκεν ὡς χρησιδάνειον πρᾶγμά τι εἰς τὸν ἐναγόμενον καὶ ἤδη ζητῇ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἐναγόμενος ὁμολογῇ μὲν ὅτι ἔλαβε τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ διϊσχυρίζηται, ὅτι τῷ ἐδόθη οὐχὶ ὡς χρησιδάνειον ἀλλ' ὡς δωρεὰ, εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν ἡ διάκρισις εἶναι ὀλίγον δύσκολος. Διὸ πρὸς ὁδηγίαν των οἱ ἱεροδικασταὶ ἔχουσι πίνακάς τινας, ἐν οἷς ὑπάρχουσι διαγεγραμμέναι αἱ περιστάσεις, καθ' ἃς ὁ δικαστὴς ὀφείλει ζητῆσαι τὴν ἀπόδειξιν παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν διαδίκων. Τοιαῦται περιπτώσεις ἀριθμοῦνται περὶ τὰς 420, ὀνομαζόμεναι ترجيح البينات τερδζὴχ ὰλ πεϊγινὰτ, ἤτοι προτίμησις ἀποδείξεων.

Ἄρθρ. 77ον. Ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις χρησιμεύει πρὸς βε-

βαίωσιν τοῦ ἐναντίου τῆς πρωτοτύπου καταστάσεως, ὁ δὲ ὅρκος πρὸς βεβαίωσιν αὐτῆς τῆς πρωτοτυπίας.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: البينة لاثبات خلاف الظاهر واليمين لاثبات الاصل ἐλ-πεϊγίνετου λὶ-ισπάτι χηλάφι-ζ ζαχὴρ, βὲ-λ-γεμίνου λὶ ἰπκάη-λ-ἄσηλ = ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἐναντίου τοῦ πρωτοτύπου καὶ ὁ ὅρκος πρὸς βεβαίωσιν αὐτοῦ (τοῦ πρωτοτύπου).

Ἀνωτέρω ἐρρέθη ὅτι τὸ ἀχρεώστητον εἶναι πρωτοτυπία· ἄρα ἡ ὀφειλὴ εἶναι ἐναντίον τῆς πρωτοτυπίας. Ὅθεν ἐὰν, ἐπὶ παραδείγματος, ὁ δανειστὴς δὲν δύναται ν' ἀποδείξῃ τὴν ὀφειλὴν τοῦ ἐναγομένου, ἤτοι τὸ ἐναντίον τῆς πρωτοτυπίας ἐπάγει αὐτῷ ὅρκον. Ἐὰν δὲ οὗτος δεχθῇ τὸν ὅρκον, βεβαιοῦται ἡ πρωτότυπος κατάστασις ἤτοι τὸ ἀχρεώστητον αὐτοῦ. Πρατηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι ἐὰν ὁ ἐναγόμενος εἴπῃ — ἂς ὁρκισθῇ ὁ ἐνάγων καὶ πληρόνω τὰ ἀπαιτούμενα, ὁ λόγος του οὗτος ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὁμολογίαν τοῦ χρέους.

Τρία εἴδη ὅρκου ὑπάρχουσιν: ὁ ψευδὴς, ὅστις συνίσταται εἰς τὴν βεβαίωσιν συμβάντος δῆθεν λαβόντος χώραν ἐν τῷ παρελθόντι, ἐν ᾧ ὁ ὁρκιζόμενος γινώσκει ὅτι δὲν ἔγεινεν· ὁ τοιοῦτον ὅρκον λαμβάνων εὐθύνεται. Ὁ ἀληθὴς, ὅστις ἔχει ἀντικείμενον τὴν βεβαίωσιν πράγματος συμβάντος πραγματικῶς. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα μεταβληθὲν ἀκολούθως ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὁρκιζομένου δὲν ἦναι σύμφωνον μὲ τὴν περιγραφὴν αὐτοῦ, οὗτος δὲν εὐθύνεται· οἷον γινώσκων τις ὅτι ἡ ὑδρία ἦτο πλήρης ὕδατος διαβεβαιοῖ τὸ πρᾶγμα δι' ὅρκου· ἐὰν ἐν ἀγνοίᾳ του ἐκενώθη ἡ ὑδρία καὶ ἦναι κενὴ, καθ' ἣν στιγμὴν ἔδιδε τὸν ὅρκον, οὐδεμίαν ἔχει ἐκ τούτου εὐθύνην· ἀρκεῖ ὅτι ἡ κατάθεσίς του ἦτο σύμφωνος πρὸς τὴν ἐνδόμυχον πεποίθησίν του.

Τρίτον εἶδος ὅρκου εἶναι ὁ διδόμενος διὰ μέλλουσαν πρᾶξιν. Ὁ ὁρκιζόμενος, ὅτι θέλει πράξει τὸ δεῖνα πρᾶγμα ἐν τῷ μέλλοντι δὲν ἀπαλλάττεται τοῦ ὅρκου του καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωήν· ὁ παραβαίνων αὐτὸν καλεῖται ἐπίορκος. Ἐὰν ὁ ὁρκιζόμενος προσδιορίσῃ χρόνον ὀφείλει ἐντὸς τῆς προθεσμίας νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτόν.

Ἄρθρ. 78. Ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις ἔχει ἐνέργειαν μεταβατικὴν, ἡ δὲ ὁμολογία ἀμετάβατον.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: البينة حجة معدية والاقرار حجة قاصرة ἐλ-πεϊγίνετου χόδζ-δζετὸν μὸυτεα'δδιγὲ, βὲ·λ ικράρου χόδζ-δζετὸν κασηρὲ = ἡ μαρτυρία ἀπόδειξις ἐνεργητικὴ καὶ ἡ ὁμολογία ἀμετάβατος.

Παράδειγμα. Παρουσιάζεται τις εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἵππου καὶ λέγει αὐτῷ — ὁ ἵππος οὗτος εἶναι ἰδικός μου, ὁ πωλήσας σοι αὐτὸν μοὶ τὸν ἔκλεψεν, ἢ ἐγὼ τὸν εἶχον ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτὸν ὡς παρακαταθήκην. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ὁμολογήσῃ, ὅτι πραγματικῶς ὁ ἵππος ἦτο κλοπιμαῖος ἢ εὑρίσκετο ὡς παρακαταθήκη εἰς χεῖρας τοῦ πωλητοῦ καταδικάζεται κατὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα: ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ ὁμολογίᾳ ἁλίσκεται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἵππου, χωρὶς νὰ δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν πωλητὴν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τιμήματος, διότι ἡ ὁμολογία ἀμετάβατον ἔχουσα ἐνέργειαν δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ ἄλλον ἐκτὸς τοῦ ὁμολογήσαντος. Ἐὰν ἀπεναντίας ὁ ἀγοραστὴς ἀρνηθῇ ὅτι ὁ ἵππος δὲν εἶναι κτῆμα τοῦ πωλητοῦ καὶ ὁ ἐκνικῶν αὐτὸν ἀποδείξῃ τοῦτο, πάλιν ἀποδίδεται μὲν ὁ ἵππος, ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ διὰ τὸ δοθὲν τίμημα, διότι ἡ ἀπόδειξις ἔχει ἐνέργειαν μεταβατικήν.

Ἄρθρ. 79ον. Ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ ὁμολογίᾳ ἁλίσκεται.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المرؤ مؤاخذ بإقراره ἐλ μέρου μουάχαζουν πὶ ικράριχη=ἕκαστος κατακρίνεται τῇ ὁμολογίᾳ αὐτοῦ.

Εἶναι παράρτημα τοῦ ἀνωτέρω κανόνος. Ὁ ὁμολογῶν ἀντὶ κατακεκριμένου ἐστί. Βασ. βιβλ. ἡ. τίτλ. δ'. ἐδ. ά.

Ἄρθρ. 80. Ἡ ἀντίφασις οὐδὲν μὲν ἔχει κῦρος ἀλλὰ καὶ δὲν ἀνατρέπει τὴν κατὰ τοῦ ἀντιφάσκοντος ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν.

Τοῦτο μετέφρασαι ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: لا حجة مع التناقض لكن لا يحل نقض حكم على نفس المتناقض λὰ χόδζ δζετε μὰ'·ετ·τενακοὺζ λακίννε λὰγεχίλλου πὶ μα χούκιμε ἁλιὰ νὲφσι·λ μὸτενακήζ=οὐκ ἰσχύει ἡ ἀντίφασις, ἀλλ' οὐκ ἀνατρέπει αὕτη τὴν κατὰ τοῦ ἀντιφάσκοντος ἀπόφασιν.

Κατὰ τὸ ἐν τῷ κειμένῳ παράδειγμα, οἱ μάρτυρες, οἵτινες κατέθηκαν προηγουμένως ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει λ. χ. 1000 γρόσια, καὶ ἀφοῦ ἐξεδόθη ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀναιροῦντες τὴν πρώτην αὐτῶν κατάθεσιν μαρτυροῦσιν ἤδη ὅτι οὐδὲν ὀφείλει, καταδικά-

ζονται ἵνα ἀποτίσωσιν αὐτοὶ τὰ 1000 γρόσια, διότι ἡ ἀπόφασις δὲν ἀκυροῦται ποτέ· τοῦτο δὲ διότι στηρίζεται ἐπὶ τελείας ἀποδείξεως, ἤτοι τῆς μαρτυρίας.

Ἄρθρ. 81ον. Ἐνίοτε συμβαίνει νὰ θεωρῆται ὡς ἀποδεδειγμένον τὸ παρακολούθημα, ἐν ᾧ δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένη ἡ ἀρχή.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : قد ثبت الفرع مع عدم ثبوت الاصل κὰδ γέσπιτου-λ· φέρ' μὲ' ἀδέμι σουπούτι λ· ἄσηλ=ἔστιν ὅτε θεωρεῖται ὡς ἀποδεδειγμένον τὸ παρακολούθημα καίτοι μὴ ἀποδεδειγμένης τῆς ἀρχῆς.

Οἷον, ἐὰν εἴπῃ τις, ὅτι ὁ δεῖνα ἄνθρωπος ὀφείλει εἰς τὸν δεῖνα 1000 γρόσια καὶ ἐγὼ εἶμαι ἐγγυητὴς τοῦ χρέους τούτου, ὁ ὡς δανειστὴς ὁμολογηθεὶς, ἀρνουμένου τοῦ ὀφειλέτου, δύναται ν' ἀπαιτήσῃ καὶ νὰ λάβῃ τὰ χρήματα ἀπὸ τὸν ἐγγυητήν.

Ἰδοὺ καὶ ἓν ἀναλυτικώτερον παράδειγμα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Ὁ Γεώργιος καταθέτει ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ὅτι ὁ Πέτρος χρεωστεῖ εἰς τὸν Παῦλον 1000 γρόσια, καὶ ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐγγυητὴς διὰ τὰ χρήματα ταῦτα· ἡ κατάθεσις αὕτη καίτοι ἀποβλέπουσα ἀμφοτέρους, τὸν Γεώργιον δηλαδὴ καὶ τὸν Πέτρον, ἐνοχοποιεῖ μὲν τὸν πρῶτον κατὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα: ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ ὁμολογίᾳ ἁλίσκεται, οὐδόλως ὅμως καὶ τὸν δεύτερον, διότι ἡ ὁμολογία ἔχει ἐνέργειαν ἀμετάβατον. Ἑπομένως ὁ Παῦλος εἶναι ἐλεύθερος ἢ νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν Γεώργιον νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος ἢ νὰ ἀποδείξῃ τὸ διαμφισβητούμενον χρέος τοῦ Πέτρου. Ἐὰν προτιμήσῃ τὸ πρῶτον, ὁ Γεώργιος πληρώσας τὸ χρέος, οὔτινος ὡμολόγησεν ὅτι ἦτο ἐγγυητὴς, δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου Πέτρου.

Ἡ ὁμολογία τοῦ ἐγγυητοῦ δὲν ἰσχύει ὡς μαρτυρία κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου, διότι ὁ μάρτυς πρέπει νὰ μὴ ἔχῃ κανὲν συμφέρον ἐκ τῆς μαρτυρίας, ἣν δίδει, ἐν ᾧ ἐνταῦθα εἶναι πιθανὸν ὁ μάρτυς νὰ ψεύδηται ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀπαλλαχθῇ αὐτός.

Ἀρχὴ ἐν τῷ παραδείγματι τούτῳ (اصل ἄσηλ=ἀρχικὸν) εἶναι τὸ χρέος, παρακολούθημα δὲ (فرع φέρ') ἡ ἐγγύησις· κανονικῶς τὸ παρακολούθημα δὲν θεωρεῖται ὡς ἀποδεδειγμένον, ἐν ὅσῳ μένει

ἀναπόδεικτος ἡ ἀρχή· συμβαίνει ὅμως ἐνίοτε ἐναντίον τοῦ κανόνος νὰ ἀποδεικνύηται τὸ παρακολούθημα, πρὶν ἔτι ἀποδειχθῇ ἡ ἀρχή· ἔστιν ὅτε δὲ ἀποδεικνυομένου τοῦ πρώτου θεωρεῖται συναποδεδειγμένον καὶ τὸ δεύτερον. Οἷον ὁ Γεώργιος ἐνάγει τὸν Πέτρον λέγων, ὅτι εἶναι ἐγγυητὴς τοῦ ἀπόντος Παύλου διὰ χίλια γρόσια, τὰ ὁποῖα ὀφείλει αὐτῷ ὁ τελευταῖος καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἀγωγήν του ταύτην· ὁ δικαστὴς εἰς τοιαύτην περίστασιν καταδικάζει τὸν ἐγγυητὴν Πέτρον νὰ πληρώτῃ τὸ χρέος, διότι ἀποδειχθείσης τῆς ἐγγυήσεως συναπεδείχθη καὶ αὐτό. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ Πέτρος ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ Παύλου, διότι ἡ ἀπόδειξις ἔχει ἐνέργειαν μεταβατικήν. Σημειωτέον πρὸς τούτοις ὅτι μόνον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται νὰ ἐκδοθῇ ἀπόφασις κατὰ ἀπόντος.

Ἄρθρ. 82ον. Βεβαιουμένου τοῦ ὅρου ἡ ἐξ αὐτοῦ ἠρτημένη πρᾶξις βεβαιοῦται ἀναγκαίως.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المعلق بالشرط يجب ثبوته عند ثبوت الشرط ἐλ-μουά'λλακου πισ-σάρτι γέδζιπιὶ σουπούτουχου ἴνδα σουπούτι-σ σάρτ = ἡ τοῦ εἰς ὅρον ἐξηρτημένου ἐκπλήρωσις ὀφείλεται, ὅταν ὁ ὅρος οὗτος ἐκπληρωθῇ.

Ἄλλως, τότε δεῖ ἐκπληροῦσθαι τὸ εἰς ὅρον τινὰ ἠρτημένον, ὅταν ὁ ὅρος οὗτος ἐκπληρωθῇ.

Παράδειγμα. Ὁ Γεώργιος λέγει τῷ Πέτρῳ — δάνεισον εἰς τὸν Παῦλον 1000 Γρόσια καὶ ἐὰν εἰς τὴν λῆξιν τοῦ μηνὸς δὲν σοὶ τὰ ἐπιστρέψῃ, ἐγὼ σοὶ τὰ δίδω. Ἐνταῦθα ὁ Γεώργιος θεωρεῖται ὡς ἐγγυητής, διὸ μὴ πληρόνοντος τοῦ Παύλου τὸ χρέος εἰς τὸ τέλος τῆς προθεσμίας, ὁ Πέτρος ἀπαιτεῖ καὶ λαμβάνει αὐτὸ ἀπὸ τὸν Γεώργιον.

Ἕτερον. Ἐὰν ὁ Γεώργιος εἴπῃ τῷ Πέτρῳ — ἐὰν ὑπάγῃς εἰς τὸ δεῖνα μέρος θὰ σοὶ δώτω τόσα χρήματα, ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του ἅμα μεταβάντος ἐκεῖσε τοῦ Πέτρου.

Ἄρθρ. 83ον. Τὸν ὅρον τηρητέον κατὰ τὸ δυνατόν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: يلزم مراعاة الشرط بقدر الامكان γέλζεμου μουρά'του-σ σάρτι πὶ κάδερι-λ-ἰμκιὰν = ὁ ὅρος τηρητέος κατὰ τὸ δυνατόν.

Δηλαδὴ καθ' ὅσον εἶναι δυνατὴ ἢ καὶ ἀναγκαία ἡ τήρησις αὐτοῦ.

Παράδειγμα. Δίδει τις ἑτέρῳ ὡς παρακαταθήκην ἕνα ἀδάμαντα, ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα φυλάξῃ αὐτὸν ἐντὸς λιθοκτίστου κτιρίου· ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ παρὰ τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἀνέλαβε, φυλάξῃ τὸν ἀδάμαντα ἐν ξυλίνῃ οἰκίᾳ καὶ πυρποληθείσης ταύτης ἀπολεσθῇ ὁ ἀδάμας, ὀφείλει ἕνεκα τῆς ἀμελείας του ταύτης νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν παρακαταθέτην. Ἐὰν ὅμως ὁ δοὺς τὴν παρακαταθήκην θέσῃ ὡς ὅρον, ὅπως αὕτη φυλάττηται ἐν ὡρισμένῳ τινὶ δωματίῳ ξυλίνης τινος οἰκίας, ὁ δὲ θεματοφύλαξ ἀντὶ νὰ φυλάξῃ αὐτὸν ἐν τῷ ὑποδειχθέντι δωματίῳ θέσῃ ἐν ἑτέρῳ τῆς αὐτῆς οἰκίας, καὶ πυρποληθείσης ταύτης ἀπολεσθῇ ὁ ἀδάμας, δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν ἀπώλειαν ταύτην, διότι ἴσων ὄντων ἀμφοτέρων τῶν δωματίων ὡς πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, ὁ ὅρος ὃν ἔθηκεν ὁ παρακαταθέτης εἶναι ἀνίσχυρος. Περὶ τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστιν ἐνοχή. Βασ. βιβλ. β΄. τίτλ. γ΄. ἐδ. ρπέ.

Ἄρθρ. 84ον. Αἱ ὑποσχέσεις ἐξαρτώμεναι ἀπὸ ὅρον τινὰ καθίστανται ἀμετάκλητοι καὶ ἀναγκαίως ἐκπληρωτέαι (ἀφοῦ δηλαδὴ ἐκπληρωθῇ ὁ ὅρος).

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المواعيد باكتساء ور التعاليق تكون لازمة ἐλμεβαίδ πὶ ἰκτισάϊ σούβερι·τ τεάλὴκ τεκιούνού λαζίμετεν = αἱ ὑποσχέσεις ὑποβαλλόμεναι εἰς ὅρον καθίστανται ἐκπληρωτέαι ἀναγκαίως.

Ἡ ἀπόλυτος ὑπόσχεσις, οἷον ἂν εἴπῃ τις: θὰ κάμω τοῦτο, θὰ ὑπάγω κτλ. οὐδεμίαν ἐπιβάλλει ὑποχρέωσιν εἰς τὸν ὑποσχόμενον. Ἐὰν ὅμως ἐξαρτηθῇ ἀπὸ ὅρον τινά, οἷον ἐὰν εἴπῃ τις—θὰ πράξω τοῦτο, ἐὰν καὶ σὺ πράξῃς ἐκεῖνο, ὁ λαβὼν τὴν ὑπόσχεσιν, ἐκπληρώσας τὸν ὅρον, ὅστις ἐπεβλήθη αὐτῷ ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ δόντος τὴν ὑπόσχεσιν νὰ τηρήσῃ αὐτήν.

Καὶ ἐνταῦθα ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ κανόνι 82ῳ ἀναφερόμενα παραδείγματα.

Ἄρθρ. 85ον. Ἡ ὠφέλεια πράγματός τινος εἶναι ἀντίστοιχος πρὸς τὴν εὐθύνην τῆς ζημίας αὐτοῦ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الخراج بالضمان ελ·χαράδζου πὶ ζ-ζαμάνι = ἡ ὠφέλεια ἀντίστοιχος τῇ ζημίᾳ.

Δηλαδὴ ὅν τινα βαρύνει ἡ ζημία κτλ. ὡς ἐν τῷ κειμένῳ.

Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι γενικός.

Παράδειγμα. Ὁ ἀγοραστὴς ἐπιστρέψας ὃν ἠγόρασεν ἵππον εἰς τὸν πωλητὴν ἕνεκα τοῦ ἀρχικοῦ ἐλαττώματος ὅπερ ἀνεκάλυψεν ἐν αὐτῷ, κατὰ τὰς περὶ ἐκλογικοῦ δικαιώματος ἀρχὰς; (ὅρα βιβλ. ά. τίτλ. ς', ἄρθρ. 336 κτλ.) δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ μίσθωμα εἰς αὐτὸν δι' ὅσον χρόνον μετεχειρίσθη τὸν ἵππον· διότι κατὰ τὰς περὶ ἀγοραπωλησίας ἀρχὰς, ἐὰν ὁ ἵππος ἔπασχέ τι ἐν τῷ μεταξὺ ἐκείνῳ, ἡ ζημία αὐτοῦ θὰ ἀνεφέρετο εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἑπομένως, ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὰς ὠφελείας τοῦ ἵππου διὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἡ ζημία αὐτοῦ ἀπέβλεπεν ἄλλον· διότι εἰς οὔτινος λογαριασμὸν κινδυνεύει τὸ πρᾶγμα, ἐκεῖνος ἀπολαμβάνει καὶ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 86ον. Δὲν συνέρχονται εἰς τὸ αὐτὸ μισθὸς καὶ ἀποζημίωσις.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الاجر والضمان لا يجتمعان ελ-ἔδζρου βὲ ζ-ζαμάνου λὰ γετζτεμιᾶνι = οὐ συνέρχονται μισθὸς καὶ ἀποζημίωσις.

Δηλαδὴ, δὲν δύναταί τις νὰ ζητήσῃ συγχρόνως καὶ τὸ μίσθωμα καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματός του.

Παράδειγμα. Καταλαμβάνει τις αὐθαιρέτως ἀλλοτρίαν οἰκίαν μὴ οὖσαν ὡρισμένην εἰς ἔμμεσον χρῆσιν (ὅρα τοὺς δικανικοὺς ὅρους τοῦ β'. βιβλίου) καὶ κατοικεῖ ἐν αὐτῇ. Ἐὰν πυρποληθῇ ἡ οἰκία, ἡ ζημία βαρύνει τὸν ἅρπαγα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ κύριος αὐτῆς δὲν δύναταί ποτε νὰ ζητήσῃ μίσθωμα ἀπὸ αὐτὸν, δι' ὅσον χρόνον κατοικήσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἐὰν ὅμως ἡ οἰκία πυρποληθῇ καθ' ὃν χρόνον κρατεῖται ὑπὸ ἐνοίκιον, ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἀποζημιοῖ τὸν ἰδιοκτήτην, διότι οὗτος λαμβάνων τὸ ἐνοίκιον αὐτῆς ὀφείλει νὰ ὑποστῇ καὶ τὴν ζημίαν της.

Ἕτερον παράδειγμα. Ἐὰν ὁ ἀχθοφόρος πεσὼν συντρίψῃ τὸν ἀσκὸν, ὃν ἔφερε καὶ χυθῇ τὸ ἔλαιον ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν κύριον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ μίσθωμα τοῦ ἀχθοφόρου ἐκπίπτεται ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἐλαίου.

Ἄρθρ. 87ον. Ἡ ζημία ἀντιστοιχεῖ τῇ ὠφελείᾳ.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الغرم بالغنم ελ-γούρμου πὶ-λ-γούνουμι = ἡ ζημία (ἀντίστοιχος) τῇ ὠφελείᾳ.

Εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ ἀνωτέρω κα ὼν ἀντιστρόφως ἐκπεφρασμένος. Ὁ ἔχων δηλαδὴ τὴν ὠφέλειαν πράγματός τινος ὑφίσταται καὶ τὴν ζημίαν αὐτοῦ. Ὁ τὴν ὠφέλειαν ἔχων τοῦ πράγματος καὶ τὴν βλάβην αὐτοῦ ἔχειν ὀφείλει· Βασ. βιβλ. β'. τίτλ. γ'. ἐδ. έ.

Ἄρθρ. 88ον. Ἡ πόνησις εἶναι ἀνάλογος τῇ ἀπολαυῇ καὶ ἡ ἀπολαυὴ ἀνάλογος τῇ πονήσει.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: النعمة بقدر النقمة والنقمة بقدر النعمة εν-νἵμετου πὶ κάδερι ν-νακμὲ, βὲ-ν νακμὲ πὶ κάδερι-ν νιμέ = ἡ ἀπολαυὴ ἀνάλογος τῇ πονήσει καὶ ἡ πόνησις ἀνάλογος τῇ ἀπολαυῇ.

Ὅταν, παραδείγματος χάριν, πρόκηται νὰ ὁρισθῇ ἡ ἀμοιβὴ γενομένης τινὸς ὑπηρεσίας, αὕτη ὁρίζεται ἀναλόγως τῆς ὑπηρεσίας. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς τὸ κατ' ἐκτίμησιν ὁριζόμενον μίσθωμα.

Ἄρθρ. 89ον. Πᾶσα πρᾶξις ἀνάγεται εἰς τὸν αὐτουργὸν αὐτῆς, οὐδέποτε δὲ εἰς τὸν δόντα τὴν διαταγὴν, ἂν δὲν μετεχειρίσθη βίαν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβ.: يضاف الفعل الى الفاعل لا الآمر γιουζάφου λ-φἵλου ἰλὲ-λ-φάἠλι-λὲλ ἄμιρι μὰ λὲμ γεκιὸν μὸύδζπιρεν = πᾶσα πρᾶξις ἀνάγεται τῷ αὐτουργῷ αὐτῆς, οὐχὶ τῷ δόντι τὴν διαταγὴν, ἐκτὸς ἐὰν βίᾳ ἐχρήσατο.

Δηλαδὴ αἱ συνέπειαι πράξεώς τινος βαρύνουσι τὸν αὐτουργὸν αὐτῆς· αὐτὸς ἀποζημιοῖ τὸν κύριον πράγματος ὅπερ ἔφθειρεν, ἢ ὑφίσταται τὸ ἀντίποινον (κησὰς) διὰ φόνον, ὃν ἐξετέλεσεν. Ἐὰν δὲ διετάχθη εἰς τοῦτο ὑπό τινος, ὁ διατάκτης εἶναι ἀνεύθυνος ἐνόσῳ δὲν μετεχειρίσθη βίαν, ὅπως ἀναγκάσῃ τὸν αὐτουργὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αὐτουργὸς λογίζεται ὁ δοὺς τὴν διαταγήν. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ σημασία τῆς λέξεως βία· βία λέγεται τὸ ὑποχρεοῦν τινα δι' ἀπειλῶν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν πράξεως, ἣν αὐτὸς ἀποστρέφεται. Δύο εἰδῶν εἶναι ἡ βία· πρῶτον εἶδος εἶναι ἡ

περίστασις, καθ' ἣν ὁ ἐκτελεστὴς τῆς πράξεως κινδυνεύει τὴν ἰδίαν ζωὴν, ἐὰν δὲν ἐκτελέσῃ τὴν διαταγήν· εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν πρᾶξιν, ἣν ἐξετέλεσεν ἐξ ἀνάγκης χάριν τῆς ἰδίας αὐτοῦ σωτηρίας. Δεύτερον εἶδος εἶναι, ὅταν ὁ διατάκτης πειθαναγκάζῃ τὸν αὐτουργὸν δι' ἀπειλῆς οὐχὶ φόνου, ἀλλὰ κακώσεως οἷον φυλακίσεως, δαρμοῦ κτλ. Ἐνταῦθα τότε μόνον εὐθύνεται ὁ διατάκτης, ὅταν τὸ κακὸν, ὅπερ ἠπείλησεν εἰς τὸν αὐτουργὸν ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον ἐκείνου ὅπερ ὑπεχρέωσεν αὐτὸν νὰ πράξῃ.

Ἐὰν ἡ πρᾶξις ἣν ἐπιβάλλει ὁ διατάκτης εἰς τὸν αὐτουργὸν ἦναι τι ἀθέμιτον, ἢ ἐὰν ἀπειλῇ αὐτὸν μὲ κακὸν κατώτερον ἐκείνου, ὅπερ τὸν διατάττει νὰ διαπράξῃ, εὐθύνεται ἐπίσης καὶ ὁ αὐτουργὸς δι' αὐτήν.

Ἐὰν διὰ βίας συνεχροτήθη συνάλλαγμα, ὁ βιασθεὶς, ἀφοῦ παρέλθῃ ἡ βία, δύναται νὰ ἀκυρώσῃ αὐτὸ, ἢ νὰ τὸ ἀναγνωρίσῃ, ἂν θέλῃ, ὡς ἔγκυρον.

Ὁ γάμος ὅμως, ἡ διάζευξις καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις δούλου δὲν ἀκυροῦνται πλέον.

Ἄρθρ. 90ον. Ὅταν συνυπάρχωσιν αὐτουργὸς καὶ αἴτιος, ὑπόλογος εἶναι ὁ αὐτουργός.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: اذا اجتمع المباشر والمتسبب يضاف الحكم الى المباشر ἰζζε-τζτέμεε-λ μʉπάʉιρʉ βέ-λ-μʉʉτεσεπτὶπ, γιʉζάφου-λ-χʉκμʉ ἰλὲλ μʉʉπάʉιρ=ὅταν συνυπάρχωσιν αὐτουργὸς καὶ αἴτιος, εὐθύνεται ὁ αὐτουργός.

Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι παράρτημα τοῦ ἀνωτέρω.

Τὸ ἐν τῷ κειμένῳ ἀναφερόμενον παράδειγμα ἐξηγεῖ ἀρκούντως τὸν κανόνα τοῦτον. Ἐν αὐτῷ αἴτιος εἶναι ὁ ὀρύξας τὸν λάκκον, αὐτουργὸς δὲ ὁ ῥίψας τὸ ζῶον. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχει ἐνταῦθα καὶ αἴτιος καὶ αὐτουργὸς, ἡ εὐθύνη τοῦ ἐγκλήματος ἀναφέρεται εἰς τὸν δεύτερον· ἐὰν ὅμως δὲν ὑπάρχῃ αὐτουργὸς, οἷον τὸ ζῶον ἔπεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὸν λάκκον, ὡς αὐτουργὸς λογίζεται ὁ αἴτιος καὶ ἑπομένως ὁ σκάψας τὸν λάκκον εὐθύνεται, διότι ἡ ὁδὸς εἶναι κοινὴ καὶ προωρισμένη διὰ τὴν διάβασιν τοῦ δημοσίου· ἑπομένως ὁ παρὰ πᾶσαν συνήθειαν σκάπτων λάκκους ἐν αὐτῇ εὐθύνεται διὰ πᾶσαν ζημίαν,

ἥτις ἤθελε προκύψει. Ἀπ' ἐναντίας ἐὰν ἔσκαψε τὸν λάκκον ἐντὸς τοῦ ἰδίου αὐτοῦ κτήματος, οὐδεμίαν φέρει εὐθύνην διὰ πᾶσαν ζημίαν προελθοῦσαν ἐξ αὐτοῦ, οἷον ἐὰν ἔπεσεν ἐν αὐτῷ ἀφ' ἑαυτοῦ ἄνθρωπός τις ἢ ζῶον κτλ.

Ἄρθρ. 91ον. Ἡ θέμις ἀποκρούει τὴν εὐθύνην.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: الجواز الشرعى ينافى الضمان ἐλ-δζεβάζὺ ṡ ṡερὶ' γιουνάφη-ζ ζαμὰν=ἡ θέμις ἀποκρούει τὴν εὐθύνην.

Οἷον οὐδεὶς εὐθύνεται διὰ τὴν ζημίαν ἥτις προέκυψεν εἰς ἄλλον ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κτήματι.

Παράδειγμα. Ἐὰν ἀλλότριον ζῶον πεσὸν ἐντὸς φρέατος ὅπερ ἠνέωξέ τις ἐν τῇ ἰδίᾳ γῇ ἀπολεσθῇ, ὁ κύριος τῆς γῆς δὲν εὐθύνεται, διότι οὐδεὶς κωλύεται ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ ἀνοίξῃ φρέαρ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κτήματι.

Ἐὰν ὅμως κατὰ τὸ ὀλίγον ἀνωτέρω παράδειγμα ὤρυξε τὸ φρέαρ ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ, τότε εὐθύνεται διότι νομικῶς κανὲν δικαίωμα δὲν εἶχε νὰ ἀνοίξῃ τὸν λάκκον ἐκεῖνον. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι καὶ ἐκεῖνο ὅπερ πράττει τις δυνάμει δικαιώματος δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῆς συνηθείας διαγραφόμενα ὅρια.

Ἄρθρ. 92ον. Ὁ αὐτουργὸς καὶ ἐκ προθέσεως ἢ ἐκ προμελέτης μὴ πράττων εὐθύνεται.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: المباشر ضامن وان لم يتعمد ἐλ μοὺπάσιρ ṡ ζάμινουν βὲ ἰν λὲμ γετεάμμεδ=ὁ αὐτουργὸς εὐθύνεται καὶ μὴ πράττων ἐκ προμελέτης.

Ὁ ποινικὸς νόμος διακρίνει τὴν προμελέτην ἀπὸ τὴν πρόθεσιν· ἐκ προμελέτης γίνεται ἡ πρᾶξις ὅταν ὁ αὐτουργὸς προτσχεδιάζῃ αὐτὴν καὶ ἀκολούθως τὴν ἐκτελῇ· ἡ πρόθεσις σημαίνει, ὅτι ὁ αὐτουργὸς ἐκτελῶν τὴν πρᾶξιν εἶχεν αὐτὸν τοῦτον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐκτελέσῃ αὐτήν· τὸ ἀντίθετον τῆς προθέσεως εἶναι τὸ ἀκούσιον καὶ τυχαῖον. Ἐν τούτοις τὸ Ἱερὸν δίκαιον οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖ μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τῆς προμελέτης· κατ' αὐτὸ εἴτε ἐκ προμελέτης εἴτε ἐκ προθέσεως ἁπλῶς φονεύσῃ τις ὑπόκειται εἰς τὴν τιμωρίαν τοῦ ἀντιποίνου (قصاص κησάς).

Τὸ ἀκούσιον καὶ τυχαῖον εἶναι δύο εἰδῶν· πρῶτον πυροβολεῖ τις κατά τινος καὶ φονεύει ἕτερον· ἐνταῦθα ὁ φονεὺς δὲν καταδικάζεται εἰς τὸ ἀντίποινον, ἀλλὰ φυλακίζεται ἐπὶ μακρὸν μόνον καὶ πληρόνει τὴν τιμὴν τοῦ αἵματος· καὶ τοῦτο δὲ κατὰ διαταγὴν τοῦ ἄρχοντος, ὅστις ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος, ὅταν οὗτος διορθωθῇ.

Δεύτερον εἶδος τοῦ τυχαίου εἶναι ἡ παντελὴς ἔλλειψις κακῆς προθέσεως, οἷον ὅταν πυροβολῇ τις κατὰ πτηνοῦ καὶ φονεύῃ τυχαίως ἄνθρωπον· κατὰ τὸ Ἱερὸν δίκαιον ἐκτὸς τῆς ἀποζημιώσεως καὶ τῆς καταβολῆς τῆς τιμῆς τοῦ αἵματος οὐδεμία ἄλλη ποινή, οὔτε φυλάκισις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἀκούσιον τοῦτον φόνον.

Ἄρθρ. 93ον. Ὁ αἴτιος ἐνόσῳ δὲν πράττει ἐκ προμελέτης ἢ προθέσεως δὲν εὐθύνεται.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : المتسبب لا يضمن الا بالتعمد ἐλ μούτεσεπίπιπου λὰ γέζμουνου ἴλλα πὶτ-τεάμμοὺτ=ὁ αἴτιος οὐκ εὐθύνεται ἐν ὅσῳ δὲν πράττει ἐκ προμελέτης.

Παράδειγμα. Ἐάν τις θέσῃ λίθον τινὰ εἰς τόπον μὴ χρησιμεύοντα ὡς δημοσία ὁδὸς καί τις διερχόμενος προσκόψῃ τὸν πόδα καὶ οὕτω βλαφθῇ, οὐδεμία ὀφείλεται ἀποζημίωσις. Ἐὰν δὲ θέσῃ αὐτὸν κατὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν εὐθύνεται ὁ πράξας, ὡς πράξας ἐκ προθέσεως ἢ προμελέτης.

Ἄρθρ. 94ον. Τὸ ἔγκλημα καὶ ἡ βλάβη ἅπερ προξενοῦνται ὑπὸ τῶν ζώων ἐνεργούντων ἀφ' ἑαυτῶν εἶναι ἀνεκλόγιστα.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : جناية العجماء جبار δζινάγετὸ·λ-ἀδζμὰ δζὸυπάρὸν=τὸ τοῦ κτήνους ἔγκλημα ἀνεκλόγιστον, ληφθέντος ἐκ τοῦ προφητικοῦ λογίου (χαδὴς) جرح العجماء جبار δζέρχὸ λ-ἀδζμὰ δζὸπάρὸν=ἡ τοῦ κτήνους τραυμάτισις ἀνεκλόγιστος.

Παράδειγμα. Ἐὰν τὸ ζῶον τινὸς εἰσέλθῃ εἰς ἀλλότριον ἀγρὸν καὶ προξενήσῃ βλάβην τινὰ, οὐδεμίαν εὐθύνην φέρει ὁ κύριος τοῦ ζώου· ἐὰν ὅμως τὸ ζῶον ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ βοσκοῦ εἰσέλθῃ καθ' ὁδὸν εἰς τὸν ἀλλότριον ἀγρὸν, ἡ περίστασις αὕτη δεικνύει, ὅτι ἐκ προθέσεως ἀφέθη τὸ ζῶον καὶ ἑπομένως ὁ βοσκὸς, ὅστις εἶναι ὁ αἴτιος τῆς βλάβης εὐθύνεται.

Ἄρθρ. 95ον. Ἡ ἐπὶ ἀλλοτρίας περιουσίας διδομένη διαταγὴ εἶναι ἄκυρος.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : الأمر بالتصرف في ملك الغير باطل ἐλ-ἐμρου πὶτ τεσαρρούφι φὶ μίλκι-λ-γαὶρ πάτηλουν = ἡ ἐπὶ ἀλλοτρίας περιουσίας διαταγὴ ἄκυρος.

Δηλαδή, ὅπως δὲν δύναταί τις νὰ ἐξουσιάζῃ τὸ ἀλλότριον πρᾶγμα ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὕτω; οὔτε νὰ διατάξῃ τρίτον τινὰ νὰ λάβῃ αὐτὸ εἰς τὴν κατοχήν του, ἢ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ δύναται· καὶ ἂν δώσῃ τοιαύτην διαταγὴν, αὕτη εἶναι ἄκυρος καὶ ὡς μὴ δοθεῖσα.

Ἄρθρ. 96ον. Οὐδεὶς δύναται νὰ ποιήσηται οἱανδήποτε χρῆσιν (تصرف τεσαρροὺφ=ἐξουσιάζειν) τοῦ ἀλλοτρίου πράγματος.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ : لايجوز لاحد ان يتصرف في ملك الغير بلا اذنه λὰ γεδζούζου λὶ ἄχαδιν ἐν γετεσάρρεφε φὶ μίλκι-λ-γαὶρ πίλια ἰζνιχη = οὐκ ἐπιτρέπεταί τινι ἡ χρῆσις ἀλλοτρίου περιουσίας ἄνευ τῆς τοῦ κτήτορος ἀδείας.

Ὁ δὲ μεταχειρισθεὶς πρᾶγμά τι ἀλλότριον ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτοῦ ὀφείλει νὰ ἀποζημιώσῃ αὐτόν.

Παράδειγμα. Ἐὰν κατοικήσῃ τις ἐν τῇ οἰκίᾳ ἄλλου, ἣν οὗτος ἔχει πρὸς ἔμμεσον χρῆσιν (1), ἄνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ἐνοίκιον. Ἐπίσης ἐὰν μεταχειρισθῇ ἀλλότριον ἀγρὸν τελείας ἰδιοκτησίας (ملك μοὺλκ) ἀποζημιοῖ τὸν κύριον αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ τὸ ἀδίκως κατασχεθὲν κτῆμα ἦναι ὀρφανικὸν, ὁ κάτοχος οὐ μόνον πληρόνει ἐνοίκιον ἀλλὰ καὶ ἀποζημιοῖ τὸ ὀρφανὸν διὰ πᾶσαν βλάβην, ἥτις ἤθελε προκύψει εἰς τὸ κτῆμα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδίκου κατοχῆς.

---

(1) Κτῆμα ἐμμέσου χρήσεως (للاستغلال مما μιάδδουν λὶλ-ιστιγλὰλ) λέγεται ἐκεῖνο τὸ κτῆμα, τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν, ἢ ἔκτισεν, ἢ ἀκολούθως ὥρισεν ὁ κύριος αὐτοῦ ὅπως μεταχειρίζηται αὐτὸ οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλ' ἐμμέσως, ἤτοι ὅπως ἐκμισθοῖ αὐτό. ὅρα Βιβλ. δ'. ὅρ. δικαν.

Τὰ περὶ τῶν δημοσίων, ἀφιερωτικῶν καὶ τῆς τελείας ἰδιοκτησίας γαιῶν ὁρίζουσιν εἰδικοὶ νόμοι.

Ἄρθρ. 97ον. Οὐδεὶς δύναται λαβεῖν τὸ ἀλλότριον κτῆμα ἄνευ ἐννόμου αἰτίας.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: لايجوز لاحد ان ياخذ مال احد بلا سبب شرعي | λὰ γεδζούζου λὶ ἄχαδιν ἔν γέχουζε μάλε ἄχαδιν πίλια σέπεπιν σερί' = οὐκ ἐπιτρέπεταί τινι τὸ λαβεῖν τὴν περιουσίαν τινὸς ἄνευ νομίμου αἰτίας.

Νόμιμος αἰτία κατοχῆς εἶναι τὰ συναλλάγματα, οἷον ἡ ἀγορὰ πωλησία, ἡ μίσθωσις, ἡ δωρεὰ κτλ. ἡ κληρονομία καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἄρθρ 98ον. Ἡ τῆς αἰτίας τῆς κυριότητος ἀλλαγὴ ἔν τινι πράγματι ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν ἀλλαγὴν αὐτοῦ τοῦ πράγματος.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: بدل سبب الملك قائم مقام بدل الذات | τεπέδδούλι-ζ-ζάτ = ἡ τῆς αἰτίας τῆς κυριότητος ἀλλαγὴ ἰσοδυναμεῖ τῇ ἀλλαγῇ αὐτοῦ τοῦ πράγματος.

Αἰτίαι τῆς κυριότητος καὶ κατοχῆς, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, εἶναι τὰ διάφορα συναλλάγματα καὶ ἡ κληρονομία.

Παράδειγμα. Ἔλαβέ τις ἀπὸ τὸν πατέρα του πρᾶγμά τι ὡς χρησιδάνειον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ πατρὸς, τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο δὲν θεωρεῖται πλέον ὡς χρησιδάνειον, ἀλλ' ἀποκτᾷ τὸν τίτλον κληρονομίας καὶ ἀνήκει εἰς πάντας ὁμοῦ τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος.

Ἕτερον. Δανείζεταί τις χρήματα παρ' ἑτέρου, ὅστις ἀκολούθως δωρεῖ αὐτῷ ταῦτα, ἐν ᾧ πρότερον ὁ δανεισθεὶς κατεῖχεν αὐτὰ ὡς δάνειον, ἤδη τὰ κατέχει ὡς δωρεάν· ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὰ εἰς τὸν δανειστήν.

Πρὸς ἐξήγησιν τοῦ κανόνος τούτου αἱ πηγαὶ ἀναφέρουσι καὶ τὸ ἑξῆς περίεργον παράδειγμα: Ἐὰν δοθῇ εἰς πτωχὸν μία ὄρνις ὡς ἐλεημοσύνη καὶ ὁ πτωχὸς ψήσας αὐτὴν προσφέρῃ ὡς δῶρόν εἰς πλούσιον, οὗτος δύναται νὰ φάγῃ τὴν ὄρνιθα ταύτην χωρὶς νὰ φοβηθῇ ὅτι πράττει ἁμαρτίαν, ὡς ζῶν δῆθεν ἐξ ἐλεημοσύνης, ἐν ᾧ δὲν εἶναι ἄπορος. Διότι ἂν καὶ εἰς τὸν πτωχὸν προῆλθεν ἡ ὄρνις ἐξ ἐλεη-

μοσύνης, ὁ πλούσιος ὅμως τὴν ἀπέκτησε διὰ δωρεᾶς· καὶ ἐπειδὴ ἤλλαξεν ἡ αἰτία τῆς κυριότητος, τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ἤλλασσεν αὐτὴ ἡ ὄρνις.

Ὁ κανὼν οὗτος στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἑξῆς λόγου τοῦ Προφήτου εἰπόντος لك صداقة ولنا لك λέκε σαδάκατουν βὲ λένα χεδίγετουν=σοὶ μὲν ἐλεημοσύνη, ἡμῖν δὲ δῶρον.

Ἄρθρ. 99ον. Ὅστις ἐπισπεύδει καὶ βιάζει τι πρὸ τοῦ καιροῦ αὐτοῦ τιμωρεῖται διὰ τῆς στερήσεως ἐκείνου τοῦ πράγματος.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: من استعجل الشيء قبل اوانه عوقب بحرمانه μὲν ἰστεδζελε σέγε κάπλε ἀβάνιχη, σὔκηπε πὶ χηρμάνιχη=ὃς ἂν ἐπισπεύδει τι πρὸ τοῦ καιροῦ αὐτοῦ τιμωρεῖται διὰ τῆς στερήσεώς του.

Παράδειγμα. Ἐάν τις φονεύσῃ συγγενῆ του τινὰ, οὗτινος εἶναι νόμιμος κληρονόμος, ἵνα κληρονομήσῃ αὐτὸν ταχέως, ἀποστερεῖται τῶν κληρονομικῶν του δικαιωμάτων, διότι ἠθέλησε νὰ ἐπισπεύσῃ τὸν χρόνον τῆς ἀποκτήσεως κτημάτων, τὰ ὁποῖα βεβαίως θὰ περιήρχοντο ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν κατοχήν του διὰ τοῦ φυσικοῦ θανάτου τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 100ον. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀνατρέψῃ ἢ ἀναιρέσῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ τελεσθέν.

Τοῦτο μετέφρασται ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ: من سعى في نقض ما تم من جهته فسعيه مردود عليه μὲν σάὰ φὶ νάκζι μὰ τέμμε μὶν δζιχέτιχη φὲ σᾶϊχου μερδούδουν ἀλιέχ=ἡ τοῦ τὸ τετελεσμένον ἀνατρέπειν πειρωμένου προσπάθεια ἀποῤῥιπτέα αὐτῷ.

Δηλαδὴ, ἐάν τις πράξῃ τι καὶ ἀκολούθως ζητήσῃ ν'ἀναιρέσῃ αὐτὸ, ἡ προσπάθειά του δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν· ἐὰν δὲ ἐκ τῶν προσπαθειῶν του τούτων προκύψῃ βλάβη τις, ἡ εὐθύνη ἀνάγεται εἰς αὐτόν.

Ἐπίσης καὶ ἡ ἀπόφασις, ἣν ἐξέδωκεν ὁ Ἱεροδικαστὴς οὐδέποτε ἀνατρέπεται, ὡς ἐῤῥέθη ἀνωτέρω ἄρθ. 80.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Πρόλογος τουρκικός. Σελ. δ'.

Σημειώσεις τινὲς περὶ προφορᾶς τῶν διὰ χαρακτήρων ἑλληνικῶν γεγραμμένων τουρκικῶν λέξεων. έ.

Ἔκθεσις τῆς συνταχτικῆς ἐπιτροπῆς. 1

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Μέρος Πρῶτον.—Ὁρισμὸς καὶ διαίρεσις τῆς ἐπιστήμης τοῦ Ἱερονομικοῦ δικαίου. 13

Μέρος Δεύτερον.—Θεμελιώδεις ἀρχαὶ τοῦ Ἱεροῦ δικαίου. 15

Βιβλίον Α'. Περὶ Ἀγοραπωλησίας. (Νομικοὶ ὅροι). 25

ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Περὶ συστάσεως τῆς πωλήσεως.

Κεφάλαιον Α'. Συστατικὰ τῆς πωλήσεως. 33

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς συνδρομῆς τῆς παραδοχῆς καὶ τῆς προτάσεως. 35

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ ὁμηγύρεως τῆς πωλήσεως. 37

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ τῆς ὑπὸ ὅρον πωλήσεως. 39

Κεφάλαιον Ε'. Περὶ ἀνατροπῆς ἢ διαλύσεως τῆς πωλήσεως. 40

ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Περὶ τῶν παρεπομένων τῷ πωλουμένῳ.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ ὅρων καὶ ἰδιοτήτων τοῦ πωλουμένου. 41

Κεφάλαιον Β'. Τίνων πραγμάτων ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις καὶ τίνων οὐχί. 42

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῶν τρόπων, καθ' οὓς γίνεται ἡ πώλησις τῶν διαφόρων πραγμάτων. 44

Κεφάλαιον Δ'. Τίνα ἐκ τῶν μὴ μνημονευθέντων πωλουμένου ὀνομαστὶ κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν ἐμπεριέχονται εἰς τὴν πώλησιν καὶ τίνα οὐχί. 49

ΤΙΤΛ. ΤΡΙΤ. Περὶ τῶν παρεπομένων τῷ τιμήματι.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ τῶν προσόντων τοῦ τιμήματος καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀναφυομένων ζητημάτων. 51

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῶν ἐπὶ προθεσμίᾳ πωλήσεων. 53

ΤΙΤΛ. ΤΕΤΑΡ. Περὶ τῆς κυριότητος τῶν συμβαλλομένων ἐπὶ τοῦ πωλουμένου πράγματος καὶ τοῦ τιμήματος μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ κυριότητος τοῦ μὲν πωλητοῦ ἐπὶ τοῦ τιμή-

ματος, τοῦ δὲ ἀγοραστοῦ ἐπὶ τοῦ πράγματος μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως καὶ πρὸ τῆς παραλαβῆς. Σελ. 54

Κεφάλαιον Β'. Περὶ αὐξήσεως καὶ ἐλαττώσεως τοῦ τιμήματος καὶ τοῦ πράγματος μετὰ τὴν σύστασιν τῆς πωλήσεως. 55

ΤΙΤΛ. ΠΕΜΠ. Περὶ τῶν παρεπομένων τῇ παραλαβῇ, ἤτοι τῇ ἐκτελέσει τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως.

Κεφάλαιον Α'. Τί ἐστὶ παράδοσις καὶ παραλαβὴ καὶ πῶς ἐκτελεῖται. 58

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος. 60

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τοῦ τόπου τῆς παραδόσεως. 61

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ τῶν βαρῶν τῆς παραδόσεως καὶ τῶν προσόντων τῆς συμπληρώσεως αὐτῆς. 62

Κεφάλαιον Ε'. Περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς τυχαίας ἀπωλείας ἢ φθορᾶς τοῦ πωλουμένου. 63

Κεφάλαιον Ϛ'. Τίνα βαρύνει ἡ ἀπώλεια πράγματος, τὸ ὁποῖον ὁ ἀγοραστὴς ἔλαβεν ἵνα δοκιμάσῃ ἢ ἴδῃ ἢ δείξῃ τινὶ καὶ ἔπειτα ἀγοράσῃ αὐτό. 64

ΤΙΤΛ. ΕΚΤ. Περὶ ἐκλογικῶν δικαιωμάτων ἢ ἐπιλογῆς.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ τῆς ἐξ ὅρου ἐπιλογῆς. 65

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῆς ἐξ ἰδιότητος ἐπιλογῆς. 67

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῆς ἐκ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος ἐπιλογῆς. »

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ τῆς ἐπιλογῆς μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων. 68

Κεφάλαιον Ε'. Περὶ τῆς ἐξ ὄψεως ἐπιλογῆς. 69

Κεφάλαιον Ϛ'. Περὶ τῆς ἐξ ἐμπαθείας ἐπιλογῆς. 72

Κεφάλαιον Ζ'. Περὶ ὑπερόγκου βλάβης καὶ δόλου. 77

ΤΙΤΛ. ΕΒΔΟΜ Περὶ τῶν εἰδῶν τῆς πωλήσεως καὶ τοῦ κύρους ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ τῶν εἰδῶν τῆς πωλήσεως. 79

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τοῦ κύρους καὶ τῆς ἐνεργείας ἑκάστης τῶν διαφόρων πωλήσεων. 80

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ προπωλήσεως ἤτοι ἐλπιζομένου πράγματος (σελέμ). 82

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ παραγγελίας. 83

Κεφάλαιον Ε'. Περὶ τῆς ὑπὸ ἐπιθανατίου ἀσθενοῦς συνομολογουμένης πωλήσεως. 84

Κεφάλαιον Ϛ'. Περὶ τῆς ἐπὶ πίστει πωλήσεως (μπέϊ'-λ-βεφά). 86

Σημειώσεις (τιβζιχάτ). Σελ. 89
Πρόλογος τῶν Μεταφραστῶν. 91
Σύντομος ἀνάπτυξις τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τοῦ Προλόγου θεμελιωδῶν ἀρχῶν. 94

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ.	7	Γραμ. τελ.	δὲ οἱ	γράφε: οἱ δὲ
»	15	21	τὸ κατὰ δουλείαν	» τὸ κατὰ δουλείαν ἐξ ἀμνημονεύτου
»	15	24	τὸ κατὰ δουλείαν	» τὸ κατὰ δουλείαν ἐξ ἀμνημονεύτου
»	18	3	ἐπὶ ταύτης	» ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης
»	19	16	ἀναγκαίων αὐτῶν	» αὐτῷ
»	20	5	δωρολήπτου	» δωρεοδόχου
»	20	11	δωρολήπτης	» δωρεοδόχος
»	21	3	εἶναι	» δὲν εἶναι
»	21	36	ὁ ἀποθανὼν	» ὁ ἀσθενῶν
»	27	18	διὰ τοῦτο κυρίως	» διὰ τοῦτο αὐτὸ κυρίως
»	28	24	mern	» merx
»	29	5	mern	» merx
»	29	6	μετρουμένων	» μετρουμένων διὰ κοιλοῦ
»	30	14	ἀναυτοκατάστατον	» ἀναντικατάστατον
»	30	17	πρὸς ἄλληλα	» προτάλληλα
»	31	22	παρόντων	» παρόντων χρημάτων
»	35	1	πόσον	» πόσου
»	35	19	τὸ τίμημα	» τίμημα
»	39	13	πωλήσῃ τις	» πωλήσῃ τίς τι
»	39	13	παραχωρηθῇ	» παραχωρηθῇ αὐτῷ
»	40	16	γενομένη	» γινομένη
»	42	15	ἐκ τοῦ εἴδους ἐκείνου [τοῦ συμπεφωνημένου	» ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἴδους
»	51	4—5	καὶ τὰ παραγόμενα	» τὰ παραγόμενα
»	53	14	ἀβεβαίᾳ	» ἀβεβαίῳ
»	81	5	τιμικῶν	» μὴ ἀντικαταστατῶν
»	81	25	ἀκυρωσίμῳ αἱρετικῇ	» μετακλητῇ
»	91	2	θεμελιώδες	» θεμελιώδεις
»	97	27	τὸ κατὰ δουλείαν (καὶ ἐφεξῆς)	» τὸ κατὰ δουλείαν ἐξ ἀμνημονεύτου

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Β. ΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

(كتاب الاجاره)

ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
1 8 7 3.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ.

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ ὀκτὼ τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΔΙΚΑΝΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΟΡΟΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΣΘΩΣΙΝ.

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤ

Ἄρθρ. 404ον. اجرت Οὐδζρὲτ=Μίσθωμα, μίσθωσις, ἐνοίκιον· ἤτοι ἀντίτιμον χρήσεως ἢ ὠφελείας· إيجار Ἰζζὰρ='Ενοικιάζω, δίδομαι εἰς ἐνοίκιον, καὶ إستيجار Ἰστιδζὰρ=Μισθοῦν, λαμβάνειν ὑπ' ἐνοίκιον.

Ἄρθρ. 405ον. Νομικῶς ἡ μίσθωσις δηλοῖ τὴν πωλησιν γνώστης τινος ὠφελείας ἀντὶ βεβαίου ἀντιτίμου (1).

Ἄρθρ. 406ον. اجارهٔ لازمه Ἰδζαρέϊ λιαζιμὲ='Αμετάκλητος μίσθωσις· εἶναι ἡ νομίμως συστᾶσα μίσθωσις, ἡ ἐλευθέρα παντὸς ἐκλογικοῦ δικαιώματος, εἴτε ἐξ ὅρου, εἴτε ἐξ ἐμπαθείας ἢ ἐξ ὄψεως προερχομένου, τὴν ὁποίαν οὐδέτερος τῶν συμβαλλομένων δύναται ν' ἀκυρώσῃ ἄνευ ἑλλόγου αἰτίας.

---

(1) Ἢ ἄλλως, εἶναι ἐναλλαγὴ χρήσεως ἢ ὑπηρεσίας ἀντὶ μισθοῦ.

Ἄρθρ. 407ον. اجارة منجز Ἰδζαρέϊ μούνδζιζὲ = Ἀμέσως ἐκτελεστὴ μίσθωσις εἶναι ἡ ἀρχομένη εὐθὺς ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συνομολογήσεως.

Ἄρθρ. 408ον. اجارة مضاف Ἰδζαρέϊ μούζαφὲ = Μὴ ἀμέσως ἐκτελεστὴ μίσθωσις εἶναι ἡ μίσθωσις, ἡ ἀρχομένη ἀπό τινος ὡρισμένου χρόνου ἐν τῷ μέλλοντι, μίσθωσις ὑπὸ δήλην ἡμέραν, ἢ ὑπὸ ἡμέραν ἁπλῶς (ex die). Οἷον, ὅταν μισθοῦται οἰκία ἀντὶ τόσων γροσίων διὰ τόσον χρόνον, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ὅπως ἡ μίσθωσις ἰσχύῃ ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ δεῖνα μηνὸς ἐν τῷ μέλλοντι, ἡ μίσθωσις αὕτη λέγεται μὴ ἀμέσως ἐκτελεστὴ, ἢ μίσθωσις ὑπὸ ἡμέραν.

Ἄρθρ. 409ον. آجر Ἀδζὶρ = Ἐκμισθωτὴς εἶναι ὁ δίδων εἰς ἐνοίκιον· λέγεται καὶ موجر μούδζιρ = Ἐκμισθωτὴς, ὅπερ τὸ αὐτὸ καὶ مكارى μὸκιαρὶ = Ἀγωγιάτης, (ἐπὶ ἐκμισθωτῶν ζώων).

Ἄρθρ. 410ον. مستأجر Μούστεεδζὶρ = Εἶναι ὁ λαμβάνων ὑπ' ἐνοίκιον.

Ἄρθρ. 411ον. ماجور Μεεδζοὺρ = Μισθωτὸν πρᾶγμα εἶναι τὸ μισθούμενον πρᾶγμα (τὸ ἀντικείμενον τῆς μισθώσεως)· λέγεται καὶ موجر μούδζὲρ = Μισθωτὸν καὶ مستأجر μούστεδζὲρ = Ὑπομίσθιον.

Ἄρθρ. 412ον. مستأجرية Μούστεέδζερουν φὴχ = Τὸ ἐφ' οὗ ἡ μίσθωσις, εἶναι τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δίδωσιν ὁ μισθωτὴς εἰς τὸν μισθωτὸν (ὅρα ἄρθρ. 413) διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐργασίαν δι' ἣν ἐμισθώθη.

Οἷον εἶναι τὸ ὕφασμα, ὅπερ δίδοται εἰς τὸν ῥάπτην διὰ νὰ ῥάψῃ φόρεμα, καὶ τὸ φορτίον, ὅπερ δίδοται εἰς τὸν ἀχθοφόρον ἵνα μεταφέρῃ που.

Ἄρθρ. 413ον. اجير Ἐδζὶρ = Μισθωτὸς, εἶναι ὁ δίδων ἑαυτὸν ὑπὸ μισθὸν, ὁ ἐργαζόμενος ἀντὶ μισθοῦ, ἀντὶ ἀμοιβῆς.

Ἄρθρ. 414ον. اجرمثل Ἔδζρι μίσιλ = Μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν, εἶναι τὸ μίσθωμα ἢ ἐνοίκιον, τὸ ὁποῖον προσδιορίζουσιν ἀμερόληπτοι πραγματογνώμονες ἢ ἐμπειροτέχναι κατ' ἐκτίμησιν.

Ἄρθρ. 415ον. اجرمسما Ἔδζρι μούσεμμὰ = Συνωμολογημένον μίσθωμα, εἶναι ἐκεῖνο τὸ μίσθωμα, τὸ ὁποῖον ὀνομάζουσι καὶ προσδιορίζουσι τὰ συμβαλλόμενα μέρη κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρ. 416ον. ضمان Ζαμὰν = Ἀποζημίωσις. Ἡ ἀποζημίωσις δίδοται εἰς χρήματα μὲν ἐὰν τὸ ἀνθ' οὗ δίδοται δὲν ἦναι πρᾶγμα ἀντικαταστατόν· εἰς πρᾶγμα δὲ ἐὰν ἦναι τοιοῦτο (ὅρα Βίβλ. ά. ἄρθρ. 146 καὶ 147). Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὸ διδόμενον χρηματικὸν ποσὸν πρέπει νὰ ἦναι ἴσον τῇ ἀξίᾳ τοῦ ἀνθ' οὗ δίδοται, τὸ δὲ πρᾶγμα ὅμοιον ἐκείνου (κατά τε τὸ εἶδος καὶ τὴν ποιότητα).

Ἄρθρ. 417ον. مدة الاستغلال Μουάδδουν-λὶλ-ιστιγλὰλ = Κτῆμα ἐμμέσου χρήσεως, εἶναι ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ὥρισέ τις διὰ νὰ ἐκμισθοῖ. Κτήματα ἐμμέσου χρήσεως δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν ἡ οἰκία, ὁ ξενὼν, ὁ λουτρὼν, τὸ ἐργαστήριον καὶ τὰ λοιπὰ τοιαῦτα ἀστυκὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα ἐκτίσθησαν ἢ ἠγοράσθησαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐνοικιάζωνται.

Τοιαῦτα εἶναι καὶ ἡ ἅμαξα καὶ οἱ ἵπποι τοῦ ἀγωγιάτου κτλ.

Καὶ ὅταν πρᾶγμά τι ἐκμισθωθῇ ἐπὶ τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη, θεωρεῖται ὡς ὡρισμένον πρὸς ἔμμεσον χρῆσιν κτῆμα.

Ἐπίσης καὶ ἡ οἰκοδομὴ τὴν ὁποίαν ἔκτισέ τις πρὸς ἰδίαν χρῆσιν λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα κτήματος ἐμμέσου χρήσεως, ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ κύριός της κηρύξῃ αὐτὴν ὡς τοιοῦτον εἰς τὸν κόσμον.

Ἄρθρ. 418ον. مؤاجر Μούστερζὴ' = Μισθωτὴς θηλαστρίας = Ὁ λαμβάνων τροφὸν διὰ θηλάζον βρέφος.

Ἄρθρ. 419ον. مشاع Μούχαγιὰτ = Χρῆσις ἐξ ὑπαμοιβῆς· συνίσταται εἰς τὴν διανομὴν τῆς ὠφελείας, (τὴν ἐξ ὑπαμοιβῆς ἀπολαυὴν τῆς χρήσεως κοινοῦ πράγματος).

Π. χ. Οἵα εἶναι ἡ συμφωνία δύο κοινωνῶν οἰκίας ἐξ ἀδιανεμήτου, ὅπως ἀπολαμβάνωσι τὴν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον χρῆσιν αὐτῆς ἀνὰ ἓν ἔτος ἐξ ὑπαμοιβῆς ἕκαστος.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΤΙΝΕΣ ΑΡΧΑΙ.

Ἄρθρ. 420ον. Ἐν τῇ μισθώσει ἀντικείμενον τοῦ συγκροτουμένου συναλλάγματος εἶναι ἡ ὠφέλεια (ἤτοι ἡ ἄμεσος ἢ ἔμμεσος χρῆτις).

Ἄρθρ. 421ον. Ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ἡ μίσθωσις διαιρεῖται εἰς δύο διακεκριμένα εἴδη:

Πρῶτον εἶδος εἶναι ἡ μίσθωσις, ἡ ἔχουσα ἀντικείμενον φανερὰν ὠφέλειαν· τὸ μισθούμενον πρᾶγμα λέγεται عين ما جور ἄϊνι μεδζοὺρ, καὶ عين مستاجر ἄϊνι μούστεεδζὲρ=Αὐτουσίως μισθωτόν(1). Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς μισθώσεως ὑποδιαιρεῖται εἰς τρεῖς τάξεις:

Εἰς τὴν πρώτην τάξιν ἀνάγονται ἡ μίσθωσις ἀστυκῶν ἢ ἀγροτικῶν κτημάτων (عقار ἀκὰρ) οἷον οἰκίας, ἀγροῦ κτλ.

Εἰς τὴν δευτέραν τάξιν ἀνάγεται ἡ μίσθωσις ἐμπορευσίμων πραγμάτων (عروض οὐρούζ=merx), οἷον φορεμάτων καὶ ἀγγείων.

Εἰς δὲ τὴν τρίτην τάξιν ἡ μίσθωσις ζώων.

Δεύτερον εἶδος εἶναι ἡ μίσθωσις, ἡ ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν ἐργασίαν· τότε τὸ ὑπομίσθιον εἶναι ἄνθρωπος καὶ λέγεται μισθωτὸς, οἷα εἶναι ἡ μίσθωσις ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου κλπ.

Εἰς δὲ τὸ δεύτερον τοῦτο εἶδος ἀνάγεται καὶ ἡ μίσθωσις τεχνίτου· οἷον ὅταν ὁ ῥάπτης σοὶ κατασκευάζῃ κατ' ἐντολήν σου φόρεμα ἐξ ἰδίου ὑφάσματος, ἡ πρᾶξις λέγεται παραγγελία (ὅρα Βιβλ. ά. ἄρθ. 124). Ὅταν ὅμως δίδῃς σὺ τὸ ὕφασμα, τότε συνίσταται μίσθωσις ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν ἐργασίαν· ὁ τεχνίτης εἰς τοιαύτην περίστασιν ὀνομάζεται ἐργολάβος, ὁ δὲ μισθώσας αὐτὸν ἐργοδότης.

Ἄρθρ. 422ον. Δύο εἰδῶν μισθωτοὶ ὑπάρχουσι:

Τοῦ πρώτου εἴδους εἶναι ὁ εἰδικὸς μισθωτὸς καὶ τοιοῦτος λέ-

---

(1) Πρῶτον εἶδος εἶναι ἡ μίσθωσις πραγμάτων, δεύτερον δὲ εἶδος ἡ μίσθωσις ὑπηρεσίας καὶ ἔργου.

γεται ἐκεῖνος, ὃν μισθοῖ τις ἵνα ἐργάζηται δι' αὐτὸν καὶ μόνον, οἷος εἶναι ὁ μισθωτὸς ὑπηρέτης.

Τοῦ δευτέρου εἴδους εἶναι ὁ γενικὸς μισθωτὸς, τοιοῦτος δὲ λέγεται ὁ μὴ ὑποχρεούμενος ἵνα ἐργάζηται διὰ μόνον τὸν μισθωσάμενον αὐτόν.

Π. χ. Γενικοὶ μισθωτοὶ λέγονται, ὁ ἀχθοφόρος, ὁ κήρυξ, ὁ ῥάπτης, ὁ ὡρολογοποιὸς, ὁ χρυσοχόος, ὁ πορθμεὺς, ὁ ἁμαξαγωγιάτης, ὁ ποιμὴν χωρίου κλπ., διότι οὗτοι δὲν ὑπηρετοῦσιν ἕνα μόνον εἰδικῶς ἄνθρωπον, ἀλλὰ δύνανται νὰ ἐργάζωνται δι' ὁντιναδήποτε ἐν γένει. Ἐὰν ὅμως τούτων τις μισθωθῇ ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ ἐργάζηται εἴς τινα ὡρισμένον χρόνον μόνον διὰ τὸν μισθωσάμενον αὐτὸν, κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον θεωρεῖται ὡς εἰδικὸς μισθωτός. Ἐπίσης ὁ ἀχθοφόρος, ὁ ἀγωγιάτης καὶ ὁ πορθμεὺς, ὅταν μισθωθῶσιν ὅπως μέχρις ὡρισμένου τινὸς τόπου ἀνήκωσιν ἀποκλειστικῶς εἰς μόνον τὸν μισθωσάμενον αὐτοὺς, μέχρις οὗ φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον θεωροῦνται ὡς εἰδικοὶ μισθωτοί.

Ἄρθρ. 423ον. Ὁ μισθούμενος τὸν εἰδικὸν μισθωτὸν δύναται νὰ ᾖναι εἷς μόνος ἄνθρωπος ἢ καὶ πολλοὶ θεωρούμενοι ὡς εἷς. Ὅθεν ὅταν πάντες οἱ κάτοικοι χωρίου τινὸς μισθῶνται ἀπὸ κοινοῦ ποιμένα τινὰ, ἵνα ἐργάζηται δι' αὐτοὺς καὶ μόνους, ὁ ποιμὴν θεωρεῖται ὡς εἰδικὸς μισθωτός. Ἐὰν ὅμως ἐπιτρέψωσιν αὐτῷ νὰ βόσκῃ καὶ τὰ ζῶα ἄλλων, τότε ὁ ποιμὴν γίνεται γενικὸς μισθωτός.

Ἄρθρ. 424ον. Ὁ γενικὸς μισθωτὸς ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μισθώματος διὰ μόνης τῆς ἐργασίας.

Ἄρθρ. 425ον. Διὰ νὰ ἀποκτήσῃ ὁ εἰδικὸς μισθωτὸς δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μισθώματος, ἀρκεῖ νὰ εὑρεθῇ παρὼν καὶ ἕτοιμος πάντοτε πρὸς ἐργασίαν καθ' ἅπαντα τὸν χρόνον, δι' ὃν ἐμισθώθη.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη δηλαδὴ καὶ νὰ ἐργασθῇ, ὅπως ἀποκτήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Εὑρισκόμενος ὅμως παρὼν δὲν δύναται ν' ἀποποιηθῇ τὴν ἐργασίαν καὶ πράττων τοῦτο ἐκπίπτει τοῦ ἐπὶ τοῦ μισθώματος δικαιώματός του.

Ἄρθρ. 426ον. Ὁ διὰ συναλλάγματος μισθώσεως ἔχων δικαίωμα

ἐπὶ ὡρισμένης τινὸς ὠφελείας δύναται νὰ ἀπολάβῃ τὴν ὠφέλειαν ταύτην, ἢ ἄλλην ἴσην ἢ καὶ ἐλάσσονα αὐτῆς.

Οὐχὶ ὅμως καὶ μείζονα.

Π. χ. Ὁ μισθωσάμενος ἐργαστήριον ἵνα μετέλθῃ ἐν αὐτῷ τὴν σιδηρουργικὴν τέχνην δύναται νὰ ἐργασθῇ ἐν αὐτῷ ἑτέραν τέχνην ἴσης ἢ ἐλάσσονος βλάβης πρόξενον. Ἐπίσης ὁ μισθωσάμενος οἰκίαν πρὸς κατοικίαν δύναται νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὴν ὡς ἀποθήκην πραγμάτων.

Ὁ μισθωσάμενος ὅμως ἐργαστήριον χάριν μυροπωλείας (κοινῶς ἀχταρλήκη) δὲν δύναται νὰ ἐργασθῇ τὴν σιδηρουργικὴν ἐν αὐτῷ.

Ἄρθρ. 427ον. Ὁ προσδιορισμὸς (ἀτόμου) ἰσχύει ὅταν γίνηται προκειμένου περὶ πράγματος, τὸ ὁποῖον ἀλλάσσει ἀλλάσσοντος τοῦ μεταχειριζομένου αὐτό.

Π. χ. Ὅταν μισθωθῇ ἵππος ὅπως ἀναβῇ αὐτὸν ὡρισμένον τι πρόσωπον δὲν δύναται νὰ ἱππεύσῃ αὐτὸν ἕτερος.

Ἄρθρ. 428ον. Ὁ προσδιορισμὸς εἶναι ἄχυρος, ὅταν πρόκηται περὶ πράγματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἀλλάσσει ἀλλάσσοντος τοῦ μεταχειριζομένου αὐτό.

Π. χ. Δύναταί τις νὰ κατοικήσῃ τὴν οἰκίαν, ἥτις ἐνοικιάσθη χάριν ἑτέρου.

Ἄρθρ. 429ον. Ὁ ἐξ ἀδιανεμήτου κοινωνὸς δύναται μὲν νὰ ἐκμισθώσῃ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ μερίδα εἰς τὸν συνέταιρόν του, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς ἕτερον, εἴτε εἶναι δυνατὴ, εἴτε μὴ ἡ διανομὴ τοῦ κοινοῦ πράγματος.

Ἐὰν ὅμως ἀπολαμβάνωσιν ἐξ ὑπαμοιβῆς τὰς ὠφελείας τοῦ πράγματος, δύναται νὰ ἐκμισθώσῃ τὸ πρᾶγμα, ὅταν ἔλθῃ εἰς αὐτὸν ἡ σειρὰ τῆς χρήσεως.

Ἄρθρ. 430ον. Ἡ μεταγενεστέρα καὶ ἀπρόοπτος ἀπόδειξις κοινωνίας εἰς πρᾶγμά τι οὐδόλως παραβλάπτει τὸ ἐξ ὡμένον τῆς μισθώσεως αὐτοῦ.

Π. χ. Ἐὰν ἀφοῦ ἐκμισθώσῃ τίς τινι τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν παρουσιασθῇ τρίτος τις δικαιοῦχος καὶ δι' ἀποδείξεως ἐπικρατεστέρων

δικαιωμάτων κυριότητος ἐκνικήσῃ τὸ ἥμισυ τῆς οἰκίας, ἡ μίσθωσις μένει ἰσχυρὰ ὡς πρὸς τὸ λοιπὸν ἥμισυ.

Ἄρθρ. 431ον. Δύο ἐξ ἀδιανεμήτου κοινωνοὶ πράγματός τινος δύνανται νὰ ἐκμισθώσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἰς ἕτερον.

Ἄρθρ. 432ον. Ἐπιτρέπεται ἡ ἐκμίσθωσις πράγματός τινος εἰς δύο μισθωτάς.

Ἑκάτερος δὲ τῶν δύο μισθωτῶν πληρόνει μόνον τὸ εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μερίδιον τοῦ μισθώματος καὶ δὲν εὐθύνεται διὰ τὸ τοῦ ἑτέρου, ἐκτὸς ὅταν ἀμφότεροι ἦναι ἀλληλέγγυοι.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 433ον. Ὅπως ἡ πώλησις οὕτω καὶ ἡ μίσθωσις συνίσταται διὰ προτάσεως καὶ παραδοχῆς.

Ἄρθρ. 434ον. Ἐν τῇ μισθώσει ἡ πρότασις καὶ ἡ παραδοχὴ ἐκφράζονται διὰ τῶν λέξεων: ἐξεμίσθωσα καὶ ἐμίσθωσα ἢ ἐνοικίασα καὶ ἔλαβον ὑπ' ἐνοίκιον καὶ δι' ἄλλων παρομοίων φράσεων εὐχρήστων εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις.

Ἄρθρ. 435ον. Καὶ ἡ μίσθωσις διὰ παρωχημένου χρόνου συνομολογεῖται, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ μελλοντικοῦ.

Π. χ. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων εἴπῃ: θὰ ἐκμισθώσω καὶ ὁ ἕτερος ἀπαντήσῃ: ἐμίσθωσα, ἡ μίσθωσις δὲν θεωρεῖται ὡς συνωμολογημένη· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅταν ὁ μὲν εἷς εἴπῃ: ἐκμίσθωσον καὶ ὁ ἕτερος ἀπαντήσῃ: ἐξεμίσθωσα.

Ἄρθρ. 436ον. Ὅπως διὰ λόγου, οὕτω καὶ δι' ἀντεπιστολῆς καὶ διὰ τῶν γνωστῶν νευμάτων τοῦ βωβοῦ συνομολογεῖται ἡ μίσθωσις.

Ἄρθρ. 437ον. Καὶ δι' ἐμπράκτου συναλλαγῆς συνίσταται μίσθωσις.

Οἷον, ὅταν ἐμβαίνῃ τις εἰς ἀτμόπλοιον, ἢ πορθμεῖον, ἢ ἀναβαίνῃ μισθώσιμον ἵππον (κιρὰ πεγκιρὶ) ἵνα μεταβῇ που, συνίσταται σιωπηρὰ μίσθωσις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κυρίου τοῦ ζώου κλπ. Ἐν τῇ τοιαύτῃ μισθώσει, ἐὰν μὲν τὸ μίσθωμα ἦναι ὡρισμένον καὶ γνωστὸν, καταβάλλει αὐτό· ἄλλως πληρόνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν.

Ἄρθρ. 438ον. Ἐν τῇ μισθώσει ἡ σιωπὴ ἐκλαμβάνεται ὡς συναίνεσις καὶ παραδοχή.

Π. χ. Κρατεῖ τις ὑπ' ἐνοίκιον ἐργαστήριον πρὸς 50 γρόσια τὸν

μῆνα· μετά τινα χρόνον παρουσιάζεται πρωτομηνίαν τινὰ ὁ ἐκμισθωτὴς τοῦ ἐργαστηρίου καὶ προτείνει αὐτῷ, ἂν θέλῃ νὰ μένῃ εἰς τὸ ἐργαστήριον, νὰ πληρόνῃ 60 γρόσια, εἰ δ' ἄλλως, νὰ ἐξέλθῃ· ἐὰν ὁ μισθωτὴς ἀπαντήσας, ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν τοιαύτην αὔξησιν τοῦ μισθώματος ἐξακολουθήσῃ νὰ μένῃ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ πληρόνει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι μόνον 50 γρόσια τὸν μῆνα ὡς πρότερον.

Ἐὰν ὅμως δὲν ἀπαντήσῃ τι καὶ ἐξακολουθήσῃ κρατῶν τὸ ἐργαστήριον πληρόνει εἰς τὸ ἑξῆς 60 γρόσια κατὰ μῆνα.

Ἐπίσης, ἐὰν ὁ μὲν κύριος τοῦ ἐργαστηρίου ζητήσῃ 100 γρόσια, ὁ δὲ μισθωτὴς ἀπαντήσῃ ὅτι δίδει μόνον ὀγδοήκοντα καὶ ὁ ἐκμισθωτὴς ἀφήσῃ τὸν μισθωτὴν νὰ μένῃ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ πλέον τῶν 80 γροσίων τὸν μῆνα.

Ἐὰν ὅμως ἑκάτερος ἐπιμείνῃ εἰς τὸν λόγον του καὶ ὁ μισθωτὴς κρατήσῃ τὸ ἐργαστήριον πληρόνεται μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν.

Ἄρθρ. 439ον. Ἐὰν μετὰ τὴν σύστασιν τῆς μισθώσεως γείνῃ νέα διαπραγμάτευσις, καθ' ἣν ηὐξήνθη ἢ ἠλαττώθη τὸ μίσθωμα, ἰσχύει τὸ δεύτερον τοῦτο συνάλλαγμα.

Ἄρθρ. 440ον. Ἡ ὑπὸ δήλην ἡμέραν συνομολογουμένη μίσθωσις εἶναι ἔγκυρος καὶ ἐπιστάντος τοῦ ὡρισμένου διὰ τὴν ἔναρξίν της χρόνου καθίσταται ἀναγκαίως ἐκτελεστὴ καὶ ἀμετάκλητος. Ὅθεν οὐδέτερος τῶν συμβαλλομένων δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν τοιαύτην μίσθωσιν διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι δὲν ἐπέστη ἔτι ὁ ὡρισμένος διὰ τὴν ἔναρξιν αὐτῆς χρόνος.

Ἄρθρ. 441ον. Μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐγκύρου μισθώσεως, ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν δύναται ν' ἀναχωρήσῃ ἀπ' αὐτῆς λόγῳ, ὅτι τρίτος τις προσφέρει αὐτῷ μεῖζον μίσθωμα.

Ὅταν ὅμως ὁ κηδεμὼν ὀρφανοῦ, ἢ ὁ ἐπίτροπος ἀφιερώματος ἐξεμίσθωσε τὸ ὀρφανικὸν ἢ ἀφιερωματικὸν κτῆμα ἀντὶ ἐνοικίου ἐλάττονος τοῦ κατ' ἐκτίμησιν μισθώματος αὐτοῦ, ἡ μίσθωσις εἶναι πλημμελὴς καὶ ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἐλλεῖπον ἐκ τοῦ κατ' ἐκτίμησιν μισθώματος.

Ἄρθρ. 442ον. Τοῦ μισθωτοῦ ἀποκτήσαντος δικαίωμα κυριότη-

τος διὰ κληρονομίας, ἢ δωρεᾶς ἢ ἄλλως πως ἐπὶ τοῦ πράγματος ὅπερ κρατεῖ ὑπ' ἐνοίκιον, ἡ μίσθωσις καθίσταται ἄκυρος.

Ἄρθρ. 443ον. Ἀναφαινομένου ἐμποδίου τινὸς, κωλύοντος τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐμισθώθη τι, ἡ μίσθωσις διαλύεται αὐτοπράκτως.

Π. χ. Ὅταν μισθωθῇ μάγειρος διὰ γάμον καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθάνῃ ὁ εἷς τῶν μελλονύμφων, ἡ μίσθωσις καθίσταται ἄκυρος.

Ἐπίσης, ὅταν ἀλγῶν τις τὸν ὀδόντα συμφωνήσῃ μετά τινος ὀδοντοϊατροῦ τὴν ἐκρίζωσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ θεραπευθῇ ὁ ὀδοὺς αὐτοῦ, ἡ μίσθωσις διαλύεται αὐτοπράκτως.

Ὁμοίως, ἐνῷ ἀποθνήσκοντος τοῦ μισθωσαμένου τροφὸν διὰ βρέφος δὲν διαλύεται ἡ μίσθωσις, αὕτη θεωρεῖται ἄκυρος ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ βρέφους ἢ τῆς τροφοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ, ΟΙΤΙΝΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΟΜΙΜΟΝ ΚΑΙ ΕΓΚΥΡΟΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ.

Ἄρθ. 444ον. Ὅπως ἡ σύστασις τῆς μισθώσεως ᾖ νόμιμος ἀπαιτεῖται ἵνα ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι ἔχωσι τὴν πρὸς τοῦτο ἱκανότητα, ἤτοι ὦσιν ἐνήλικες καὶ ἔχωσι σῶας τὰς φρένας.

Ἄρθ. 445ον. Ὅπως ἐν τῇ πωλήσει οὕτω καὶ ἐν τῇ τῆς μισθώσεως συστάσει ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ, ἤτοι ταυτότης τῆς προτάσεως καὶ τῆς παραδοχῆς καὶ ἡ ἑνότης τῆς ὁμηγύρεως.

Ἄρθ. 446ον. Ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει ἵνα ᾖ καὶ κύριος τοῦ πράγματος ὅπερ ἐκμισθοῖ ἢ ἀντιπρόσωπος, ἢ ἐπίτροπος, ἢ κηδεμὼν τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 447ον. Ἡ παρ' αὐθαιρέτου κατόχου (فضولی φουζουλὶ) γινομένη ἐκμίσθωσις δὲν λαμβάνει νόμιμον σύστασιν, ἢ ἀφοῦ ὁ ἀληθὴς κύριος τοῦ ἐκμισθωθέντος πράγματος δώσῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν.

Ἐὰν δὲ ὁ κύριος τοῦ πράγματος ἦναι ἀνῆλιξ ἢ φρενοβλαβὴς, ἡ μίσθωσις λαμβάνει ἔγκυρον σύστασιν μετὰ τὴν παραχώρησιν ἀδείας ἐκ μέρους τοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος αὐτοῦ· καὶ τοῦτο μόνον, ὅταν τὸ συνομολογηθὲν ἐνοίκιον ἦναι ἴσον πρὸς τὸ κατ' ἐκτίμησιν μίσθωμα τοῦ πράγματος. Ὅπως ὅμως ἡ συναίνεσις ἦναι ἔγκυρος ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις τεσσάρων τινῶν: ἡ τῶν συμβαλλομένων, ἡ τοῦ πράγματος αὐτοῦ, ἡ τῆς ὠφελείας (ἐμμέσου ἢ ἀμέσου χρήσεως) καὶ ἡ τοῦ μισθώματος, ἐὰν τοῦτο ἦναι συγκεκριμένον (عروضدن οὐρουζδάν).

Ἐὰν δὲ τὸ ἓν τούτων ἀπῇ, ἡ ἄδεια δὲν εἶναι ἔγκυρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΟΙΤΙΝΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΟΠΩΣ Η ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΗΝΑΙ ΕΓΚΥΡΟΣ.

Ἄρθρ. 448ον. Ὅπως ἡ μίσθωσις ᾖ ἔγκυρος ἀπαιτεῖται ἡ ἀμοιβαία τῶν συμβαλλομένων συναίνεσις.

Ἄρθρ. 449ον. Ἀνάγκη ὅπως τὸ ἀντικείμενον τῆς μισθώσεως ᾖ ὡρισμένον.

Ὅθεν δὲν εἶναι ἔγκυρος ἡ μίσθωσις ἑνὸς ἐκ δύο ἐργαστηρίων, ἂν μὴ ὁρισθῇ περὶ τίνος ἐξ αὐτῶν πρόκειται, ἢ μὴ ἀφεθῇ ῥητῶς εἰς τὸν ἕτερον τῶν συμβαλλομένων ἡ ἐκλογὴ μεταξὺ τῶν δύο.

Ἄρθρ. 450ον. Ἀνάγκη ὅπως τὸ μίσθωμα ᾖ βέβαιον, ἤτοι γνωστὸν καὶ ὡρισμένον.

Ἄρθρ. 451ον. Ἐν τῇ μισθώσει ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ ὠφέλεια ἦναι γνωστὴ ἀκριβῶς καὶ εἰς τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον διαμφισβήτησιν.

Ἄρθρ. 452ον. Ἐν τῇ μισθώσει οἰκίας, ἐργαστηρίου, τροφοῦ καὶ ἄλλων ὁμοίων ἡ ὠφέλεια καθίσταται γνωστὴ προσδιοριζομένου τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρ. 453ον. Ἐν τῇ μισθώσει ζώου ἐκτὸς τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἀποστάσεως, ἀπαιτεῖται ἵνα δηλωθῇ συγχρόνως καὶ ἂν μισθοῦται πρὸς μετακόμισιν φορτίου ἢ πρὸς ἱππασίαν· καὶ

ἂν μισθοῦται ἐπὶ σκοπῷ ἱππεύσεως, πρέπει νὰ προσδιορισθῇ καὶ τὸ ἱππεῦσον πρόσωπον ἢ τέλος νὰ συμφωνηθῇ ῥητῶς, ὅτι ὁ μισθούμενος αὐτὸ δύναται νὰ ἱππεύσῃ ὁ ἴδιος ἢ καὶ νὰ τὸ δώσῃ εἰς ὁντιναδήποτε ἄλλον.

Ἄρθρ. 454ον. Κατὰ τὴν μίσθωσιν γαιῶν ἐκτὸς τοῦ χρόνου πρέπει νὰ προσδιορισθῇ καὶ ὁ σκοπὸς δι' ὃν γίνεται ἡ μίσθωσις· ἐὰν δὲ ἡ γῆ μισθοῦται ἐπὶ σκοπῷ καλλιεργείας, ὁρίζεται καὶ τὸ εἶδος τοῦ σπαρησομένου γεννήματος, ἢ συμφωνεῖται, ὅτι ὁ μισθωτὴς δύναται νὰ σπείρῃ ὅ,τιδήποτε γέννημα θέλῃ.

Ἄρθρ. 455ον. Κατὰ τὴν μίσθωσιν τεχνίτου, ἡ γνῶσις τῆς ὠφελείας συνίσταται εἰς τὴν δήλωσιν τῆς ἐργασίας, ἤτοι τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἔργου, ὅπερ μέλλει νὰ ἐκτελέσῃ ὁ τεχνίτης καὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ αὐτό.

Π. χ. Ὅταν πρόκηται νὰ βαφῇ φόρεμά τι πρέπει νὰ δειχθῇ πρῶτον εἰς βαφέα, ἢ νὰ γνωστοποιηθῇ αὐτῷ ἡ λεπτότης, ἢ τὸ πάχος δηλουμένου ταὐτοχρόνως καὶ τοῦ χρώματος, εἰς ὃ τὸ φόρεμα μέλλει νὰ βαφῇ.

Ἄρθρ. 456ον. Κατὰ τὴν μετακόμισιν πραγμάτων, ἡ ὠφέλεια γινώσκεται δεικνυομένων τῶν μετακομιστέων πραγμάτων καὶ ὁριζομένου τοῦ τόπου εἰς ὃν μέλλουσι νὰ μετακομισθῶσι.

Π. χ. Ὅταν εἴπῃ τις — τοῦτο τὸ φορτίον θέλεις μεταφέρει εἰς τὸ δεῖνα μέρος — ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς ὁραθὲν καὶ ἡ ἀπόστασις γίνεται γνωστὴ, ἑπομένως καὶ ἡ ὠφέλεια καθίσταται οὕτω φανερά.

Ἄρθρ. 457ον. Ἀνάγκη ὅπως ἡ ἀπολαυὴ τῆς ὠφελείας ἦναι δυνατή.

Ὅθεν δὲν εἶναι ἔγκυρος ἡ μίσθωσις ζώου δραπετεύσαντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΑΚΥΡΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 458ον. Ἐλλείποντος ἑνὸς τῶν διὰ τὴν ἔγκυρον σύστασιν τῆς μισθώσεως ἀπαιτουμένων ὅρων, ἡ μίσθωσις εἶναι ἄκυρος.

Π. χ. Ἡ παρὰ φρενοβλαβοῦς ἢ ἀνήλικος γινομένη ἐκμίσθωσις εἶναι ἄκυρος.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἐκμισθωτὴς πάθῃ τὰς φρένας μετὰ τὴν σύστασιν τῆς μισθώσεως, αὕτη δὲν ἀκυροῦται διὰ τοῦτο.

Ἄρθρ. 459ον. Κατὰ τὴν ἄκυρον μίσθωσιν δὲν πληρόνεται μίσθωμα διὰ τὴν γενομένην χρῆσιν τοῦ πράγματος.

Ἐὰν ὅμως τὸ πρᾶγμα ἦναι ἀφιερωματικὸν ἢ ὀρφανικὸν, ὁ μισθωτὴς πληρόνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν, δι' ἣν ἐποίησε χρῆσιν τοῦ πράγματος.

Καί ὁ φρενοβλαβὴς θεωρεῖται ὡς ὀρφανός.

Ἄρθρ. 460ον. Ὅταν ὑπάρχωσι μὲν πάντες οἱ διὰ τὴν σύστασιν τῆς μισθώσεως ἀναγκαῖοι ὅροι, ἐλλείπῃ δέ τις ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων ἵνα αὕτη ᾖ ἔγκυρος, ἡ μίσθωσις θεωρεῖται πλημμελής.

Ἄρθρ. 461ον. Ἡ πλημμελὴς μίσθωσις εἶναι ἐκτελεστή.

Ἐν τῇ πλημμελεῖ μισθώσει ὅμως ὁ ἐκμισθωτὴς λαμβάνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν, μὴ δυνάμενος ν' ἀπαιτήσῃ τὸ συνομολογηθέν.

Ἄρθρ. 462ον. Ἡ πλημμέλεια τῆς μισθώσεως ὁτὲ μὲν πηγάζει ἀπὸ τὴν ἄγνοιαν καὶ ἀβεβαιότητα τοῦ μισθώματος, ὁτὲ δὲ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ἑνὸς τῶν ὅρων, οἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὸ ἐῤῥωμένον αὐτῆς.

Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει πληρόνεται μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν ἐσονδήποτε καὶ ἂν ᾖ τὸ μίσθωμα τοῦτο.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ πληρόνεται μὲν ἐπίσης μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅμως νὰ μὴ ὑπερβῇ τὸ συνομολογηθὲν μίσθωμα.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΩι ΜΙΣΘΩΜΑΤΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΤΙΜΟΥ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΗΤΟΙ ΜΙΣΘΩΜΑΤΟΣ.

Ἄρθρ. 463ον. Ὅ,τι ἐν τῇ πωλήσει δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τίμημα χρησιμεύει καὶ ἐν τῇ μισθώσει ὡς μίσθωμα· καὶ ὅ,τι δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὡς τίμημα, οὔτε ὡς μίσθωμα λαμβάνεται.

Π. χ. Δύναταί τις νὰ μισθώσῃ ἀγρὸν δίδων τῷ ἐκμισθωτῇ ἕν ζῶον ἢ παραχωρῶν αὐτῷ πρὸς κατοικίαν οἰκίαν τινά.

Ἄρθρ. 464ον. Ὅταν τὸ ἀντίτιμον τῆς μισθώσεως σύγκηται ἐκ χρημάτων, ἡ γνῶσις, ἤτοι ἡ βεβαιότης αὐτοῦ συνίσταται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποσότητος τῶν χρημάτων τούτων.

Ἄρθρ. 465ον. Ὅταν τὸ ἀντίτιμον τῆς μισθώσεως σύγκηται ἐξ ἐμπορευμάτων (عروض = ὑροὺζ = merx), ἢ κοιλομετρουμένων, ἢ σταθμωμένων, ἢ ἀντικαταστατῶν ἀριθμικῶν πραγμάτων, ἐκτὸς τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ποσότητός των ἀπαιτεῖται καὶ ἡ περιγραφὴ αὐτῶν.

Ἐὰν ἡ μετακόμισις τοῦ τοιούτου ἀντιτίμου ἀπαιτῇ κόπον, ἡ παράδοσις γίνεται εἰς τὸν συνομολογηθέντα τόπον.

Ἐὰν δὲ δὲν συνωμολογήθη τόπος παραδόσεως, αὕτη γίνεται ἐν ᾧ εὑρίσκεται τὸ μισθωθὲν πρᾶγμα τόπῳ, ὅταν τοῦτο ἦναι ἀκίνητον κτῆμα· ὅταν δὲ τὸ ἀντικείμενον τῆς μισθώσεως ἦναι ἐργασία, ἡ παράδοσις τοῦ μισθώματος γίνεται ἐν ᾧ τόπῳ ἐκείνη ἐξετελέσθη ἀπὸ τὸν μισθωτόν. Καὶ ὅταν ἦναι φορτίον, τὸ μίσθωμα πληρόνεται ὅπου εἶναι ἀνάγκη.

Ὅταν ὅμως τὸ μίσθωμα σύγκηται ἐκ πράγματος, οὗτινος ἡ μετακόμισις δὲν εἶναι ἐπίπονος, ὁ μισθωτὸς λαμβάνει αὐτὸ ὅπου ἂν θέλῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΕΚ ΤΙΝΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ Ο ΕΚΜΙΣΘΩΤΗΣ ΑΠΟΚΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠ ΑΥΤΟΥ.

Ἄρθρ. 466ον. Ἡ ἀπολύτως συνομολογουμένη μίσθωσις (1) δὲν καθίστησιν ἀναγκαίαν τὴν καταβολὴν τοῦ μισθώματος. Δηλαδὴ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταβληθῇ εὐθὺς τὸ μίσθωμα ἅμα τῇ συστάσει τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρ. 467ον. Ἡ προκαταβολὴ καθίστησιν ἀναγκαῖον τὸ μίσθωμα.

Δηλαδὴ ὅταν ὁ μισθωτὴς προπληρώσῃ τὸ μίσθωμα, ὁ ἐκμισθωτὴς γίνεται κύριος αὐτοῦ καὶ ὁ πρῶτος δὲν δύναται πλέον νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφήν του.

Ἄρθρ. 468ον. Ὁ ὅρος τῆς προκαταβολῆς καθίστησι τὸ μίσθωμα ἀναγκαίως καταβλητέον.

Δηλαδὴ ὅταν τεθῇ ὡς ὅρος ἡ προπληρωμὴ τοῦ μισθώματος, ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ τηρήσῃ αὐτὸν καὶ προκαταβάλῃ τὸ μίσθωμα, εἴτε ἐπὶ πραγμάτων, εἴτε ἐπὶ ἐργασίας συνέστη ἡ μίσθωσις.

Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται νὰ μὴ παραδώσῃ τὸ μισθωθὲν πρᾶγμα, ἂν μὴ λάβῃ προκαταβολικῶς τὸ μίσθωμα· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ μισθωτὸς ἢ ἐργολάβος δύναται νὰ μὴ ἐργασθῇ, ἐνόσῳ δὲν λάβῃ προηγουμένως τὸν συνομολογηθέντα μισθόν.

Καὶ ἂν ἐν ἀμφοτέρκις ταῖς περιπτώσεσιν ὁ μισθωτὴς ἀρνῆται νὰ καταβάλῃ τὸ μίσθωμα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἢ τὸν μισθωτὸν καὶ ἐργολάβον, ζητοῦντες αὐτὸ οὗτοι δικαιοῦνται νὰ ἀκυρώσωσι τὴν μίσθωσιν.

---

(1) Δηλ. ἐκείνη ἐν ᾗ δὲν ἐγένετο λόγος περὶ προκαταβολῆς ἢ ἐπικαταβολῆς τοῦ μισθώματος.

Ἄρθρ. 469ον. Ἡ ἀπολαυὴ τῆς ὠφελείας (ἡ χρῆσις) καθίστησιν ἀναγκαίως καταβλητέον (ἀπαιτητὸν) τὸ μίσθωμα.

Π. χ. Ὅταν τις ἀναβὰς τὸν ἵππον, ὃν ἐμίσθωσε μεταβῇ εἰς τὸν συνομολογηθέντα τόπον, ὁ ἐκμισθωτὴς τοῦ ἵππου ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μισθώματος.

Ἄρθρ. 470ον. Ἐν τῇ ἐγκύρῳ μισθώσει ἡ πρὸς ἀπολαυὴν τῆς ὠφελείας ἱκανότης καθίστησιν ἀπαιτητὸν τὸ μίσθωμα.

Π. χ. Καὶ ἂν δὲν κατοικήσῃ τις ἐν τῇ οἰκίᾳ ἣν ἐμίσθωσε καὶ παρέλαβε παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ μίσθωμα.

Ἄρθρ. 471ον. Ἐν τῇ πλημμελεῖ μισθώσει δὲν ἀρκεῖ ἡ πρὸς ἀπολαυὴν τῆς ὠφελείας ἱκανότης· διὸ ὁ μισθωτὴς ἐνόσῳ δὲν ἀπολαύσῃ πραγματικῶς τὴν ὠφέλειαν τοῦ μισθωθέντος πράγματος δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ.

Ἄρθρ. 472ον. Ὅταν τις μεταχειρίζηται πρᾶγμα ἀλλότριον ἄνευ συναλλάγματος ἢ ἀδείας, ἐὰν μὲν τὸ πρᾶγμα ἦναι κτῆμα ἐμμέσου χρήσεως (مُوَادُّون-لِل-اِستِعمَال) (1) πληρόνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν· ἂν δὲ δὲν ἦναι τοιοῦτον, οὐδὲν πληρόνει. Ἐὰν ὅμως μεταχειρισθῇ τὸ πρᾶγμα ἀφοῦ ὁ κύριος αὐτοῦ ζητήσῃ μίσθωμα, τότε ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ καὶ ἂν ἀκόμη τὸ πρᾶγμα δὲν ἦναι κτῆμα ἐμμέσου χρήσεως.

Διότι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ χρῆσις ἐμφαίνει τὴν εἰς τὴν πληρωμὴν συγκατάθεσίν του.

Ἄρθρ. 473ον. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν προκαταβολὴν ἢ ἐπικαταβολὴν τοῦ μισθώματος ἰσχύει ἡ περὶ τούτου γενομένη συνομολογίαι μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων.

Ἄρθρ. 474ον. Ὅταν τεθῇ ὡς ὅρος ἡ ἐπικαταβολὴ τοῦ μισθώματος, ὀφείλει πρῶτον ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ παραδώσῃ τὸ μισθωθὲν πρᾶγμα καὶ ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν, τὸ δὲ μίσθωμα δὲν καταβάλλεται ἢ κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρὸς τοῦτο ὁρισθέντος χρόνου.

---

(1) Ὅρα ἄρθρ. 416.

Ἄρθρ. 475ον. Ἡ ἀπόλυτος μίσθωσις, ἐκείνη δηλαδὴ ἐν ᾗ δὲν ὡρίσθη τι περὶ προκαταβολῆς ἢ ἐπικαταβολῆς τοῦ μισθώματος, εἴτε ἐπὶ πραγμάτων εἴτε ἐπὶ ἐργασίας συνέστη, ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσιν ἐκτελεῖται πρῶτον παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἐργολάβου, ἤτοι ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα, ἢ ὁ μισθωτὸς νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν καὶ ἔπειτα ὁ μισθωτὴς νὰ καταβάλῃ τὸ μίσθωμα.

Ἄρθρ. 476ον. Ἐὰν τὸ μίσθωμα συνωμολογήθη κατὰ μῆνα, ἢ κατ' ἔτος, ἢ κατ' ἄλλον ὡρισμένον χρόνον πληρόνεται εἰς τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου ἐκείνου.

Π. χ. Ἐὰν ὡρίσθη μίσθωμα πρὸς τόσα τὸν μῆνα πληρόνεται εἰς τὴν λῆξιν ἑκάστου μηνὸς, ἐὰν δὲ πρὸς τόσα τὸ ἔτος καταβάλλεται εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Ἄρθρ. 477ον. Ὅπως τὸ μίσθωμα καταστῇ ἀναγκαῖον ἀπαιτεῖται ἡ παράδοσις τοῦ πράγματος.

Δηλαδὴ τὸ ἐνοίκιον τρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραδόσεως τοῦ ἐνοικιασθέντος πράγματος.

Ὅθεν ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὸ μίσθωμα τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν πρὸ τῆς παραδόσεως παρελθόντα χρόνον.

Καὶ ἂν παρῆλθεν ἅπας ὁ χρόνος τῆς μισθώσεως πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος, ὁ ἐκμισθωτὴς οὐδὲν λαμβάνει ἐκ τοῦ μισθώματος.

Ἄρθρ. 478ον. Καθισταμένης καθ' ὁλοκληρίαν ἀδυνάτου τῆς ἀπολαυῆς τῆς ὠφελείας (τῆς χρήσεως) τοῦ μισθωθέντος πράγματος, ἡ μίσθωσις ἀργεῖ καὶ ἑπομένως μίσθωμα δὲν πληρόνεται.

Π. χ. Ἐὰν λουτρών τις μεμισθωμένος μείνῃ ἐπί τινα χρόνον κλειστὸς ἕνεκα τῆς ἐξ ἀνάγκης γενομένης αὐτῷ ἐπισκευῆς, ἐκπίπτεται ἀπὸ τοῦ ἐνοικίου αὐτοῦ τὸ εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἔμεινεν ἀργὸς, ἀναλογοῦν μέρος.

Ἐπίσης ἀργοῦντος ὑδρομύλου τινὸς ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ὕδατος, παύει τὸ ἐνοίκιον καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀργίας αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως ὁ μισθωτὴς κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο ἐπωφελῆται ἐκ τοῦ καταστήματος τοῦ μύλου ἄλλως πως ἢ διὰ τῆς ἀλέσεως ἀλεύ-

ρου, ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ τὴν εἰς τὴν ὠφέλειαν ἐκείνην ἀναλογοῦσαν μερίδα τοῦ ἐνοικίου.

Ἄρθρ. 479ον. Ὁ ἐνοικιαστὴς ἐργαστηρίου δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου δι' ὁσονδήποτε διάστημα χρόνου, λόγῳ ὅτι κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο ὑπῆρξεν ἀπραξία εἰς τὸ ἐμπόριον (ﺳﻜﺴﺎﺕ κεσὰτ) καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἐργαστήριον ἔμενε κλειστόν.

Ἄρθρ. 480ον. Ὅταν μισθωθῇ πλοῖον διά τινα ὡρισμένον χρόνον καὶ ὁ χρόνος οὗτος λήξῃ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ πλοὸς, ἡ μίσθωσις ἰσχύει μέχρις οὗ τὸ πλοῖον προσορμισθῇ εἰς τὴν ξηράν.

Ὁ δὲ μισθωτὴς αὐτοῦ πληρόνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν διὰ τὸν περιπλέον διανυσθέντα χρόνον.

Ἄρθρ. 481ον. Ὅταν δώσῃ τίς τινι τὴν οἰκίαν του πρὸς κατοικίαν ἄνευ μὲν ἐνοικίου, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ ἵνα ἐπισκευάσῃ αὐτὴν, ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν εἶναι μίσθωσις ἀλλὰ χρῆσις δάνειον ἤτοι δωρεὰ χρήσεως, ἐὰν ὁ πρὸς ὃν πρεσεφέρθη ἡ οἰκία λάβῃ αὐτὴν καὶ ἐπισκευάσας κατοικήσῃ χρόνον τινὰ, αἱ δαπάναι, ἃς ἐποίησεν εἰς τὴν ἐπισκευὴν ἀναφέρονται εἰς αὐτόν.

Ἀλλὰ καὶ ὁ κύριος τοῦ οἴκου δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τι ὡς μίσθωμα παρ' αὐτοῦ διὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝ ΔΥΝΗΤΑΙ Ο ΜΙΣΘΩΤΟΣ Η ΟΥΧΙ ΝΑ ΠΑΡΑΚΑΤΑΣΧΗ ΤΟ ΔΙ' Ο ΕΜΙΣΘΩΘΗ ΠΡΑΓΜΑ, ΜΕΧΡΙΣ ΟΥ ΠΛΗΡΩΘΗ ΤΟ ΜΙΣΘΩΜΑ.

Ἄρθρ. 482ον. Ὁ ῥάπτης, ὁ βαφεὺς, ὁ λευκαντὴς καὶ πᾶς ἐργάτης ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ ὁποίου λαμβάνει οἱανδήποτε μεταβολὴν τὸ πρᾶγμα, ἂν δὲν συνεφώνησε νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ πιστώσει, δικαιοῦται ἵνα παρακατάσχῃ τὸ πρᾶγμα, μέχρις οὗ καταβληθῇ αὐτῷ τὸ μίσθωμα.

Καὶ ἐὰν ἐν τούτῳ μεταξὺ τούτῳ ἀπολεσθῇ τὸ πρᾶγμα, αὐτὸς δὲν ἐνέχεται, ἀλλ' καὶ δὲν λαμβάνει πλέον μίσθωμα.

Ἄρθρ. 483ον. Ὁ ἀχθοφόρος, ὁ ναύτης καὶ πᾶς ἄλλος ἐργάτης ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ ὁποίου οὐδὲν ἴχνος μένει ἐπὶ τοῦ πράγματος δὲν δύναται, ἵνα παρακατάσχῃ αὐτὸ ἕνεκα τοῦ μισθώματος.

Ἐὰν δὲ κρατήσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐνέχεται. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ κύριος τοῦ πράγματος ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῶν ἑξῆς δύο: ἢ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος ὁμοῦ μὲ τὰ ἔξοδα τῆς μετακομίσεως λογιζομένην καὶ πληρόνει ἀκολούθως τὸ μίσθωμα, ἢ λαμβάνει μόνον τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἄνευ μετακομιστικῶν ἐξόδων λογιζομένου, καὶ δὲν πληρόνει μίσθωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 484ον. Ἕκαστος δύναται ἵνα ἐκμισθώσῃ τὸ πρᾶγμα ἢ τὸ κτῆμα αὐτοῦ μὲ ὅσον θέλει σύντομον ἢ μακρὰν ἀλλ' ὡρισμένην προθεσμίαν, οἷον διὰ τόσας ἡμέρας, διὰ τόσα ἔτη κλπ.

Ἄρθρ. 485ον. Ἡ προθεσμία τῆς μισθώσεως ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ συμφωνίᾳ μνημονευθέντος χρόνου.

Ἄρθρ. 486ον. Ὅταν κατὰ τὴν συμφωνίαν δὲν γείνῃ λόγος περὶ ἀρχῆς τῆς προθεσμίας, αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς συμφωνίας.

Ἄρθρ. 487ον. Ὅπως ἐπιτρέπεται ἡ ἐκμίσθωσις κτήματός τινος ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑνὸς ἔτους ἢ ἐπὶ συμφωνίᾳ τοσούτου ἐνοικίου κατὰ μῆνα, οὕτως ἔγκυρος εἶναι καὶ ἡ μίσθωσις ἡ γινομένη ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑνὸς ἔτους, συμφωνουμένου τόσου ἐνοικίου δι' ὅλον τὸ ἔτος χωρὶς δηλαδὴ νὰ γείνῃ μνεία περὶ μηνιαίου ἐνοικίου.

Ἄρθρ. 488ον. Ὅταν κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς συνομολογηθῇ μίσθωσις δι' ἕνα ἢ πλειοτέρους μῆνας, ἐὰν συνεφωνήθη μηνιαῖον

μίσθωμα, πληρόνεται ὁλόκληρον τὸ συμφωνηθὲν μηνιαῖον, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ μὴν ἔχῃ ὀλιγωτέρας τῶν τριάκοντα ἡμερῶν.

Ἄρθρ. 489ον. Ὅταν ἡ μίσθωσις συνομολογηθῇ μετὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς δι' ἕνα ὁλόκληρον μῆνα, ὁ μὴν θεωρεῖται ὡς συγκείμενος ἐκ 30 ἡμερῶν.

Ἄρθρ. 490ον. Ὅταν ἡ μίσθωσις συνομολογῆται μετὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς διὰ πολλοὺς μῆνας, αἱ ἐλλείπουσαι ἡμέραι ἐκ τοῦ πρώτου μηνὸς, εἰς τριάκοντα ἡμέρας λογιζομένου, ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ τελευταίου, τὸ δὲ μίσθωμα τούτου λογίζεται καθ' ἡμέρας.

Τὸ μίσθωμα τῶν μεταξὺ μηνῶν λογίζεται κατὰ νουμηνίαν (μῆνα).

Ἄρθρ. 491ον. Ὅταν ἡ μίσθωσις συνομολογῆται μετὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς πρὸς τόσον τὸν μῆνα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ μνημονεύηται διὰ πόσους μῆνας, καὶ ὁ πρῶτος καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτὸν λογίζονται ὡς συγκείμενοι ἐκ τριάκοντα ἡμερῶν.

Ἄρθρ. 492ον. Ὅταν ἡ μίσθωσις συνομολογῆται κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς δι' ἓν ἔτος, τὸ ἔτος λογίζεται ὡς συγκείμενον ἐκ δώδεκα μηνῶν.

Ἄρθρ. 493ον. Ὅταν ἡ μίσθωσις συνομολογῆται μετὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς δι' ἓν ἔτος, τὸ μίσθωμα τοῦ πρώτου μηνὸς πληρόνεται καθ' ἡμέρας, τῶν δὲ λοιπῶν ἑνδεκα κατὰ μῆνας.

Ἄρθρ. 494ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ μίσθωσις ἡ συνομολογουμένη πρὸς τόσα τὸν μῆνα χωρὶς νὰ μνημονεύηται πόσους μῆνας θέλει διαρκέσει.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρώτου μηνὸς δύνανται οἱ συμβαλλόμενοι κατὰ τὸ πρῶτον νυχθήμερον τοῦ δευτέρου καὶ πάντων τῶν ἐπιόντων μηνῶν νὰ διαλύσωσι τὴν μίσθωσιν.

Δὲν δύνανται δὲ νὰ πράξωσι τοῦτο, παρελθόντος τοῦ πρώτου νυχθημέρου.

Ἐὰν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μηνὸς ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων κηρύξῃ τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως, αὕτη δὲν διαλύεται ἢ κατὰ τὸ τέλος ἐκείνου τοῦ μηνός.

Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὅτι διαλύει αὐτὴν ἀπὸ τὴν πρώτην τοῦ προσεχοῦς μηνὸς, ἅμα ἐπερχομένου τούτου, ἡ μίσθωσις θεωρεῖται διαλελυμένη.

Ἐὰν ὅμως προκατεβλήθη ἤδη τὸ μίσθωμα ἑνὸς ἢ πλειοτέρων μηνῶν, οὐδέτερος τῶν συμβαλλομένων δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν, πρὶν ἢ ἐκπνεύσωσιν οἱ μῆνες οὗτοι.

Ἄρθρ. 495ον. Ὁ πρὸς ἐργασίαν μισθούμενος ἐργάτης ὀφείλει νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐργασίαν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας, αὕτη δύναται νὰ γείνῃ περὶ τὴν δείλην (عصر ἄσρ), ἢ κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ τοπικὴ συνήθεια.

Ἄρθρ. 496ον. Ὁ τέκτων ὅστις μισθοῦται ἵνα ἐργασθῇ, λόγου χάριν, δέκα ἡμέρας, ὀφείλει ἵνα ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν ἐντὸς τῶν μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς συμφωνίας ἑπομένων ἡμερῶν.

Ἐὰν δὲ συνομολογηθῇ ἐργασία δέκα θερινῶν ἡμερῶν, ἡ μίσθωσις δὲν ἔχει πλῆρες κῦρος, ἂν μὴ ὁρισθῇ συγχρόνως καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΚ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΟΡΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ (1).

Ἄρθρ. 497ον. Ὅπως ἐν τῇ πωλήσει, οὕτω καὶ ἐν τῇ μισθώσει ἰσχύει τὸ ἐκ προσθέτου ὅρου πηγάζον ἐκλογικὸν δικαίωμα. Ἑπομένως δύναται νὰ συνομολογηθῇ μίσθωσις ἐπὶ συμφωνίᾳ, ὅπως ὁ εἷς ἢ καὶ ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ διαλύσαι αὐτὴν ἐντὸς ὡρισμένου χρονικοῦ διαστήματος.

Ἄρθρ. 498ον. Ὁ ἔχων τὴν ἐπιλογὴν δύναται ἐντὸς τοῦ ὁρισθέντος χρονικοῦ διαστήματος νὰ ἀκυρώσῃ ἐὰν θέλῃ τὴν μίσθωσιν.

Ἄρθρ. 499ον. Ἥ,τε ἀκύρωσις καὶ ἡ ἐπικύρωσις γίνονται καὶ διὰ λόγου καὶ δι' ἔργου κατὰ τὰ ἄρθρα 302, 303 καὶ 304.

Ὅθεν ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς ἔχῃ τὴν ἐπιλογὴν καὶ ἐντὸς τοῦ ὡρισμένου δι' αὐτὴν χρόνου προβῇ εἰς πρᾶξιν τινὰ ἐπὶ τοῦ πράγματος, ἥτις θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν παρεπομένων τῆς κυριότητος, τοῦτο ἐκλαμβάνεται ὡς ἀκύρωσις δι' ἔργου.

Ἐὰν δὲ ὁ μισθωτὴς ἔχῃ τὴν ἐπιλογὴν καὶ προβῇ εἰς πρᾶξιν τινὰ ἐπὶ τοῦ πράγματος, ἥτις θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν παρεπομένων τῆς μισθώσεως, τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἐπικύρωσις δι' ἔργου.

Ἄρθρ. 500ον. Ἐὰν ὁ ἔχων τὴν ἐπιλογὴν δὲν ἐπικυρώσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τὴν μίσθωσιν ἐντὸς τοῦ ὡρισμένου χρόνου, κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τούτου ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα αὐτοῦ καὶ ἡ μίσθωσις καθίσταται ἀμετάκλητος.

---

(1) Ὅρα τὸν περὶ ἐκλογικῶν δικαιωμάτων τίτλον τοῦ περὶ Ἀγοραπωλησίας βιβλίου.

Ἄρθρ. 501ον. Ὁ χρόνος τῆς ἐκ προσθέτου συμφώνου ἐπιλογῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς συνομολογήσεως τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρ. 502ον. Ἡ προθεσμία τῆς μισθώσεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς ἐπιλογῆς.

Ἄρθρ. 503ον. Ὅταν ἡ γῆ ἡ ἐκμισθωθεῖσα ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι σύγκειται ἀπὸ ὡρισμένον τινὰ ἀριθμὸν πήχεων ἢ στρεμμάτων εὑρεθῇ ἀκολούθως μεγαλειτέρα ἢ μικροτέρα, ἡ μίσθωσις εἶναι ἔγκυρος, πληρόνεται δὲ τὸ συνομολογηθὲν μίσθωμα. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ὅμως περιπτώσει, ὅταν δηλαδὴ ἡ γῆ εὑρεθῇ ἐλάσσων, ὁ μισθωτὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῆς ἀκυρώσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρ. 504ον. Κατὰ τὴν μίσθωσιν γῆς πρὸς τόσα τὸ στρέμμα, τὸ μίσθωμα πληρόνεται κατὰ στρέμματα.

Ἄρθρ. 505ον. Ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις ἐργάτου ἡ συνομολογουμένη ἐπὶ ὡρισμένῳ μισθώματι καὶ ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅπως ἡ ἐργασία τελειώσῃ ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου καὶ ὁ τοιοῦτος ὅρος εἶναι ἰσχυρός.

Π. χ. Ἐπιτρέπεται νὰ συμφωνήσῃ τις μετὰ τοῦ ῥάπτου τὴν κατασκευὴν ἑνὸς χιτῶνος, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ τελειώσῃ αὐτὸν ἐντὸς αὐτῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας τῆς συμφωνίας. Ἐπίσης ἐπιτετραμμένη εἶναι ἡ μίσθωσις καμήλου, ἡ συνομολογηθεῖσα ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ὅπως ἐντὸς ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν φέρῃ τὸν μισθωτὴν εἰς Μέκκαν.

Καὶ ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς ἐκπληρώσῃ τὸν συμφωνηθέντα ὅρον, λαμβάνει τὸ συνομολογηθὲν μίσθωμα· ἐὰν ὅμως οὐχί, λαμβάνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅμως ὅπως τοῦτο μὴ ὑπερβαίνῃ ποτὲ τὸ συνομολογηθέν.

Ἄρθρ. 506ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ μίσθωσις ἡ συνομολογουμένη ἐπὶ διαφόροις συμφωνίαις ὡς πρὸς τὴν ἐργασίαν, τὸν ἐργάτην, τὸ φορτίον, τὴν ἀπόστασιν, τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον, προσδιοριζομένου ἰδίου μισθώματος δι' ἑκάστην τῶν συμφωνιῶν.

Ὅτις δήποτε δὲ ἐκ τῶν συμφωνιῶν τούτων ἐκπληρωθῇ, τὸ δι' ἐκείνην συνομολογηθὲν μίσθωμα πληρόνεται.

Π. χ. Ὅταν συμφωνήσῃ τις μετὰ τοῦ ῥάπτου ἵνα ῥάψῃ αὐτῷ φόρεμά τι ἢ μὲ ῥάψιμον ἀραιὸν καὶ τότε νὰ πληρόνῃ τόσα γρόσια,

ἢ μὲ ἐπιῤῥαφὴν (γαζὶ) καὶ τότε περισσότερα, ὁποῖον δήποτε ῥάψιμον κάμῃ ὁ ῥάπτης, τὸν δι' ἐκεῖνο συμφωνηθέντα μισθὸν λαμβάνει.

Ἕτερον. Ἐνοικιάζει τις ἐργαστήριον ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα μετέλθῃ ἐν αὐτῷ τὴν μυρεψίαν, ἢ τὴν σιδηρουργικὴν, μετὰ τοῦ ὅρου ὅπως, ἐὰν μὲν μετέλθῃ τὴν πρώτην τέχνην πληρόνῃ ὡς μίσθωμα τόσα γρόσια, ἂν δὲ τὴν δευτέραν τόσα. Ὁ ὑπὸ τοιαύτην διπλῆν συμφωνίαν κρατῶν τὸ ἐργαστήριον, ὁποτέραν τῶν δύο τεχνῶν μετέλθῃ ἐν αὐτῷ, τὸ δι' ἐκείνην συμφωνηθὲν μίσθωμα ὀφείλει νὰ πληρώσῃ.

Ἕτερον. Μισθοῦται ζῶον φορτηγὸν ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα φορτωθῇ σῖτον καὶ τότε νὰ πληρόνηται μίσθωμα τόσων γροσίων, ἢ σίδηρον, καὶ τότε νὰ πληρόνηται ἄλλο μίσθωμα. Ἐὰν φορτωθῇ σῖτος εἰς τὸ ζῶον, πληρόνεται τὸ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην συνομολογηθὲν μίσθωμα, ἐὰν δὲ σίδηρος, τὸ τῆς δευτέρας συμφωνίας.

Ἕτερον. Ὁ ἀγωγιάτης προσφέρει τὸ ζῶον αὐτοῦ εἰς ὁδοιπόρον ἐπὶ συμφωνίᾳ, ὅπως ἐὰν μὲν μεταβῇ εἰς Τυρολόην (Τζουρλοῦν) πληρώσῃ αὐτῷ 100 γρόσια, ἐὰν δὲ εἰς Ἀδριανούπολιν 200, καὶ ἂν εἰς Φιλιππούπολιν 300. Εἰς ἠντινα δήποτε τῶν τριῶν τούτων πόλεων μεταβῇ ὁ μισθωτὴς τὸ δι' ἐκείνην ζητηθὲν μίσθωμα πληρόνει.

Ἕτερον. Ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς εἴπῃ: ἐνοικίασα ταύτην μὲν τὴν οἰκίαν ἀντὶ ἑκατὸν γροσίων, ἐκείνην δὲ ἀντὶ 200 καὶ ὁ μισθωτὴς δεχθεὶς τὴν πρότασιν κατοικήσῃ εἰς τὴν ἑτέραν αὐτῶν, πληρόνει τὸ δι' αὐτὴν ζητηθὲν παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ μίσθωμα.

Ἐπίσης ὅταν δίδων τις εἰς ῥάπτην φόρεμα πρὸς ῥαφὴν, συμφωνήσῃ ἵνα, ἐὰν μὲν τὸ φόρεμα ῥαφῇ αὐθημερὸν πληρόνῃ 50 γρόσια, ἐὰν δὲ τὴν ἐπιοῦσαν μόνον 30, ἡ τοιαύτη συμφωνία ἐπιτρέπεται καὶ ὁ τεθεὶς ὅρος εἶναι ἰσχυρός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΟΨΕΩΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (1).

Ἄρθρ. 507ον. Ὁ μισθωτὴς ἔχει τὸ ἐξ ὄψεως ἐκλογικὸν δικαίωμα.

Ἄρθρ. 508ον. Τὸ ἰδεῖν τὸ μισθωθὲν πρᾶγμα ταὐτόν ἐστι τῷ ἰδεῖν τὴν ὠφέλειαν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 509ον. Ὁ μισθωτὴς, ὅστις ἐνοικίασε πρᾶγμά τι χωρὶς νὰ ἴδῃ αὐτὸ, ἀφοῦ ἴδῃ τὸ πρᾶγμα ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῆς ἐπικυρώσεως καὶ τῆς ἀκυρώσεως τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρ. 510ον. Ὁ ἐνοικιάζων οἰκίαν, ἣν εἶχεν ἰδεῖ ἐν προγενεστέρᾳ ἐποχῇ δὲν ἔχει πλέον τὴν ἐξ ὄψεως ἐπιλογήν.

Ἐὰν ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ ἐβλάβῃ μέρος τι τῆς οἰκίας καθιστῶν ὀχληρὰν τὴν ἐν αὐτῇ οἴκησιν, ἐὰν δηλαδὴ μετεβλήθη ἡ ἀρχαία κατάστασις τῆς οἰκίας, τότε ὁ ἐκμισθωτὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Ἄρθρ. 511ον. Ἐν πάσῃ ἐργασίᾳ, ἥτις διαφέρει ἀναλόγως τοῦ ἐφ' οὗ ἐκτελεῖται πράγματος ἢ τόπου, ὁ μισθωτὸς ἔχει τὴν ἐξ ὄψεως ἐπιλογήν.

Π. χ. Ὁ ῥάπτης ὅστις συνεφώνησεν ἁπλῶς περὶ ῥαφῆς ἑνὸς φορέματος, ἀφοῦ ἴδῃ τὸ ὕφασμα ἐξ οὗ μέλλει νὰ κατασκευάσῃ τὸ φόρεμα, ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῆς ἐπικυρώσεως καὶ τῆς ἀκυρώσεως τῆς συμφωνίας.

Ἄρθρ. 512ον. Ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ πάντοτε ἐφ' οὑτινοσδήποτε πράγματος ἢ τόπου ἐκτελεσθῇ, δὲν ὑπάρχει ἐπιλογὴ ἐξ ὄψεως.

Π. χ. Ἐὰν συμφωνήσῃ τις νὰ ἐκκοκκίσῃ τόσας ὀκάδας βάμβακος ἀντὶ τόσων γροσίων δὲν ἔχει τὴν ἐξ ὄψεως ἐπιλογὴν καὶ ἂν δὲν ἴδῃ τὸν βάμβακα ὃν μέλλει νὰ ἐκκοκκίσῃ.

---

(1) Ὅρα ἄρθρ. 320.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΕΜΠΑΘΕΙΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.

Ἄρθρ. 513ον. Ὅπως ἐν τῇ πωλήσει οὕτω καὶ ἐν τῇ μισθώσει ὑπάρχει ἡ ἐκ πάθους ἤτοι ἐλαττώματος τοῦ πράγματος ἐπιλογή (1).

Ἄρθρ. 514ον. Ἐν τῇ μισθώσει τὸ παρέχον τὸ τῆς ἐπιλογῆς δικαίωμα ἐλάττωμα συνίσταται εἰς ἐκείνην τὴν κατάστασιν τοῦ πράγματος, ἥτις κωλύει παντελῶς ἢ παραβλάπτει ὁπωσδήποτε τὴν ἀπολαυὴν τῆς ἐξ αὐτοῦ σκοπουμένης ὠφελείας.

Π. χ. Ἡ παντελὴς καταστροφὴ τῆς οἰκίας καὶ ἡ ἀποκοπὴ τοῦ ὕδατος ὑδρομύλου, κωλύουσι τὴν ἀπολαυὴν τῆς δι' ἣν ἐγένετο ἡ μίσθωσις ὠφελείας. Ἡ κατάπτωσις τῆς στέγης ἢ ἄλλου μέρους τῆς οἰκίας ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχεται βλάβη εἰς τοὺς ἐνοικοῦντας, αἱ ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ ἵππου πληγαὶ παραβλάπτουσι τὴν ἀπολαυὴν τῆς σκοπουμένης ὠφελείας· ἑπομένως ἡ ὕπαρξις ἑνὸς τούτων δίδωσι τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα εἰς τὸν μισθωτήν. Ἡ πτῶσις ὅμως τοῦ κονιάματος τῶν τοίχων τῆς οἰκίας εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ εἰσέρχηται οὔτε βροχὴ, οὔτε ψῦχος, τὸ κεκομμένον τῆς χαίτης ἢ τῆς οὐρᾶς τοῦ ζώου καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐλαττώματα, ἅτινα δὲν παραβλάπτουσι τὴν ἀπολαυὴν τῆς ὠφελείας δὲν δύνανται νὰ δώσωσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξ ἐμπαθείας ἐπιλογῆς.

Ἄρθρ. 515ον. Ἐὰν πρὸ τῆς ἀπολαυῆς τῆς ὠφελείας ἐπισυμβῇ πάθος τι εἰς τὸ πρᾶγμα, τὸ πάθος τοῦτο θεωρεῖται ὡς εἰ ὑπῆρχε καὶ κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρ. 516ον. Ὅταν ἐπισυμβῇ πάθος τι εἰς τὸ μισθωθὲν πρᾶγμα, ὁ μισθωτὴς ἀποκτᾷ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς.

Καὶ ἐὰν μὲν θέλῃ ἐξακολουθεῖ χρώμενος τῷ πράγματι ὁμοῦ μὲ τὸ ἐπισυμβὰν αὐτῷ ἐλάττωμα, καὶ τότε ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ ὁλόκληρον τὸ μίσθωμα, εἰ δὲ μὴ διαλύει τὴν μίσθωσιν.

---

(1) Ὅρα ἄρθρ. 336.

Ἄρθρ. 517ον. Ἐὰν, πρὶν ἡ διαλύσῃ ὁ μισθωτὴς τὴν μίσθωσιν, ὁ ἐκμισθωτὴς ἐξαλείψῃ τὸ ἐπισυμβεβηκὸς ἐλάττωμα, δὲν μένει πλέον εἰς τὸν πρῶτον τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως.

Ἀλλ' οὔτε ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται νὰ κωλύσῃ τὸν μισθωτὴν θέλοντα νὰ κρατήσῃ τὸ πρᾶγμα μέχρι συμπληρώσεως τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρ. 518ον. Ἐὰν ὁ μισθωτὴς διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν πρὸ τῆς ἐξαλείψεως τοῦ παραβλάπτοντος τὴν τῆς ὠφελείας ἀπολαυὴν πάθους, ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

Οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ.

Καὶ ἐὰν διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, δηλαδὴ ἄνευ εἰδήσεως αὐτοῦ, ἡ διάλυσις εἶναι ἄκυρος καὶ τὸ ἐνοίκιον ἐξακολουθεῖ τρέχον.

Ὅταν ὅμως τὸ πρᾶγμα κατέστη πάντῃ ἄχρηστον, τότε δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μάλιστα εἴτε διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν εἴτε μὴ δὲν χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ μίσθωμα συμφώνως πρὸς τὸ 478 ἄρθρον.

Π. χ. Ἡ κατάπτωσις μέρους τινὸς ἐνοικιασμένης οἰκίας παραβλάπτοντος τὴν ἀπολαυὴν τῆς ἐξ αὐτοῦ ὠφελείας παρέχει εἰς τὸν μισθωτὴν τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως.

Ὀφείλει ὅμως νὰ διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν ἐπὶ παρουσίᾳ (1) τοῦ ἐκμισθωτοῦ· διὸ ἐὰν ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτὸν, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ μίσθωμα, ὡς εἰ ἐξηκολούθει καθήμενος.

Ἐὰν ὅμως ἡ οἰκία κατέπεσε καθ' ὁλοκληρίαν, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τῆς παρουσίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς διάλυσιν τῆς μισθώσεως.

Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οὐδέποτε δύναται ἵνα ὑποχρεωθῇ ὁ μισθωτὴς εἰς τὴν πληρωμὴν μισθώματος.

Ἄρθρ. 519ον. Ἐὰν καταπίπτοντος ἑνὸς μόνου δωματίου ἢ τοί-

---

(1) Τὸ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ... (حضورنده χουζουρουνδὰ) σημαίνει πάντοτε ἐν γνώσει τοῦ...

χου τῆς οἰκίας, ὁ μισθωτὴς ἐξακολουθῇ καθήμενος ἐν αὐτῇ ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τέλειον τὸ μίσθωμα.

Ἄρθρ. 520ον. Ὁ μισθούμενος δύο συγχρόνως οἰκίας ἀνθ' ὡρισμένου μισθώματος, ἐν περιπτώσει καταστροφῆς τῆς μιᾶς δικαιοῦται ἵνα παραιτήσῃ ἀμφοτέρας.

Ἄρθρ. 521ον. Ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν δωματίων τῆς οἰκίας, ἥτις ἐμισθώθη λόγῳ ὅτι ἔχει τόσα δωμάτια, εὑρεθῇ ἐλάσσων τοῦ ὑποσχεθέντος, ὁ μισθωτὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν. Ἐὰν θέλῃ, διαλύει τὴν μίσθωσιν, ἂν δὲ κρατήσῃ τὴν οἰκίαν, ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ ἅπαν τὸ συνομολογηθὲν μίσθωμα.

Δὲν δύναται δηλαδὴ ἐπικυρῶν τὴν μίσθωσιν νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ μισθώματος.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΑΣΤΥΚΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ (عقار ΑΚΑΡ).

Ἄρθρ. 522ον. Ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις οἰκίας ἢ ἐργαστηρίου ἄνευ προσδιορισμοῦ τοῦ μέλλοντος ἐνοικῆσαι προσώπου.

Ἄρθρ. 523ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡμίσθωσις οἰκίας ἢ ἐργαστηρίου, ἡ συνομολογουμένη ἐν ᾗ ὥρᾳ ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸν οἰκοδεσπότην. Ἀλλ' οὗτος ἅμα τῇ ἐκμισθώσει ὀφείλει ἵνα ἐκκενώσῃ τὴν οἰκίαν ἢ τὸ ἐργαστήριον καὶ παραδώσῃ αὐτὰ εἰς τὸν μισθωτήν.

Ἄρθρ. 524ον. Πλημμελὴς εἶναι ἡμίσθωσις ἀγροῦ, κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς ὁποίας δὲν ὁρίζεται ῥητῶς τί σκοπεύει νὰ σπείρῃ ἐν αὐτῷ ὁ μισθωτὴς, ἢ δὲν συμφωνεῖται, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σπείρῃ ὅ,τι ἂν θέλῃ.

Ἀλλ' ἐὰν πρὸ τῆς διαλύσεως ὁ μισθωτὴς ὁρίσῃ τὸ εἶδος τοῦ σπαρησομένου γεννήματος καὶ ὁ ἐκμισθωτὴς παραδεχθῇ αὐτό, αἴρεται ἡ πλημμέλεια καὶ ἡ ἐκμίσθωσις ἀποκτᾷ πλήρες κῦρος.

Ἄρθρ. 525ον. Ὁ μισθωσάμενος ἀγρὸν ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ἵνα σπείρῃ ὅ,τι ἂν θέλῃ, δύναται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους νὰ σπείρῃ τὸν ἀγρὸν κατ' ἐπανάληψιν διὰ θερινῶν καὶ χειμερινῶν σπορίμων.

Ἄρθρ. 526ον. Λήγοντος τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως πρὸ τῆς συγκομιδῆς τοῦ σπαρτοῦ, ὁ μισθωτὴς δύναται νὰ κρατήσῃ αὐτὸν ὑπὸ τὴν κατοχήν του μέχρι τῆς συγκομιδῆς, πληρόνων διὰ τὸν περιπλέον χρόνον μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν.

Ἄρθρ. 527ον. Ἔγκυρον εἶναι τὸ μισθοῦσθαι οἰκίαν ἢ ἐργαστήριον

ἄνευ προσδιορισμοῦ τοῦ σκοποῦ τῆς μισθώσεως. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ τοπικὴ συνήθεια.

Ἄρθρ. 528ον. Ὁ μισθούμενος οἰκίαν χωρὶς νὰ προσδιορίσῃ τὸν σκοπὸν τῆς μισθώσεως δύναται οὐ μόνον αὐτὸς νὰ κατοικήσῃ ἐν αὐτῇ ἀλλὰ καὶ εἰς ἕτερον νὰ δώσῃ αὐτὴν πρὸς κατοικίαν.

Δύναται ἐπίσης νὰ ἐναποθέσῃ ἐν αὐτῇ τὰ ἴδια αὐτοῦ πράγματα.

Ἐπίσης δύναται νὰ μετέλθῃ ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, ἐξ οὗ δὲν προκύπτει βλάβητις εἰς τὴν οἰκοδομήν.

Δὲν δύναται ὅμως νὰ ἐργασθῇ ἐν αὐτῇ ἐργασίαν, βλάπτουσαν τὸ κτίριον, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ οἰκοδεσπότου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν αὐτῇ φύλαξιν ζώων, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ τοπικὴ συνήθεια.

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐργαστήριον.

Ἄρθρ. 529ον. Ἡ ἐπισκευὴ τῶν παραβλαπτόντων τὴν τακτικὴν ἀπολαυὴν τῆς σκοπουμένης ὠφελείας πραγμάτων βαρύνει τὸν ἐκμισθωτήν.

Π. χ. Αὐτὸς ὀφείλει νὰ καθαρίσῃ τὸν αὐλακα τοῦ ὑδρομύλου· ἐπίσης καὶ ἡ ἐπισκευὴ καὶ διόρθωσις τῆς οἰκίας καὶ τῶν ὀχετῶν καὶ τῶν σωλήνων αὐτῆς, ἡ κατασκευὴ τῶν πραγμάτων, ἅπερ ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἀβλαβῆ καὶ ἀτάραχον οἴκησιν καὶ ἐν γένει παντὸς εἰς τὴν οἰκίαν ἀναφερομένου εἶναι εἰς βάρος τοῦ οἰκοδεσπότου.

Καὶ ἐὰν οὗτος ἀρνῆται νὰ κατασκευάσῃ καὶ ἐπισκευάσῃ αὐτά, ὁ μισθωτὴς δικαιοῦται νὰ παραιτήσῃ τὴν οἰκίαν.

Ἐκτὸς ἐὰν ἡ οἰκία εὑρίσκετο ἐν τῇ ἀτάκτῳ ταύτῃ καταστάσει πρὶν ἔτι συνομολογηθῇ ἡ μίσθωσις καὶ εἶδεν αὐτὴν ὁ μισθωτὴς οὕτως ἔχουσαν, ὅπερ σημαίνει, ὅτι παρεδέξατο αὐτὴν μετὰ τῶν ἐλαττωμάτων της, ἑπομένως δὲν δύναται ἀκολούθως νὰ μεταχειρισθῇ τὰ ἐλαττώματα ταῦτα ὡς πρόφασιν ἵνα ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας. Ἐὰν ὁ μισθωτὴς διορθώσῃ ἐξ ἰδίων του τὰς ἐλλείψεις τῆς οἰκίας, δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὰ ἔξοδα παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, διότι ἡ πρᾶξίς του θεωρεῖται ὡς δωρεά.

Ἄρθρ. 530ον. Ὅταν ὁ μισθωτὴς τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐπιφέρῃ ἐπισκευὰς εἰς τὸ πρᾶγμα, ἐὰν μὲν αὗται ἀφορῶσιν εἰς τὴν διόρθωσιν ἢ τὴν προφύλαξιν τοῦ πράγματος ἀπὸ βλάβης (ἀναγκαία δαπάνη), τὰ ἔξοδα τῶν ἐπισκευῶν ἀναφέρονται εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν, καὶ ἂν ἔτι δὲν ἐγένετο τοιαύτη τις συμφωνία.

Ἐὰν δὲ αἱ βελτιώσεις ἀφορῶσιν εἰς τὴν ὠφέλειαν αὐτοῦ τοῦ μισθωτοῦ, οἷα ἐστὶν ἡ ἐπισκευὴ τοῦ κλιβάνου τῆς οἰκίας (χρήσιμος καὶ ἐπιτερπὴς δαπάνη), δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἅπερ ἐποίησεν ἔξοδα παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ μεταξὺ αὐτῶν τοιαύτη τις συμφωνία.

Ἄρθρ. 531ον. Ἐὰν ὁ μισθωτὴς κτίσῃ οἰκοδομὴν, ἢ φυτεύσῃ δένδρα ἐν τῷ κτήματι, ὅπερ ἔχει μεμισθωμένον, κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως ὁ ἐκμισθωτὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν, δηλαδὴ δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν κατεδάφισιν ἢ ἐκρίζωσιν αὐτῶν, ἢ νὰ διατηρήσῃ αὐτὰ καταβάλλων τὴν ἀξίαν αὐτῶν ὁσηδήποτε καὶ ἂν ᾖ.

Ἄρθρ. 532ον. Ἡ καθάρισις τοῦ κτήματος ἀπὸ τοῦ κονιορτοῦ, τοῦ χώματος καὶ τῶν ἄλλων ἀκαθαρσιῶν, αἵτινες συνεσωρεύθησαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς μισθώσεως εἶναι εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ.

Ἄρθρ. 533ον. Ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς βλέπων τὸν μισθωτὴν καταστρέφοντα τὸ κτῆμα δὲν δύναται νὰ κωλύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τούτου δύναται νὰ ζητήσῃ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ (عروض οὐροὺζ merx).

Ἄρθρ. 534ον. Ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις ἐνδυμάτων, ὅπλων, σκηνῶν καὶ ἄλλων παραπλησίων κινητῶν πραγμάτων ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον καὶ ἀντὶ βεβαίου μισθώματος.

Ἄρθρ. 535ον. Ἐὰν μισθωσάμενός τις ἐνδύματα ἵνα μεταβῇ που ἐνδεδυμένος αὐτά, δὲν μεταβῇ εἰς τὸ ῥηθὲν μέρος ἀλλὰ φορέσῃ αὐτὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἢ καὶ δὲν ἐνδυθῇ αὐτὰ παντελῶς, πάλιν ὀφείλει ἵνα καταβάλῃ τὸ μίσθωμα.

Ἄρθρ. 536ον. Ὁ μισθωσάμενος ἐνδύματα ἵνα φορέσῃ αὐτὰ ὁ ἴδιος δὲν δύναται νὰ ἐνδύσῃ δι' αὐτῶν ἕτερον.

Ἄρθρ. 537ον. Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς μισθώσεως πολυτίμων κοσμημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΖΩΩΝ.

Ἄρθρ. 538ον. Ὅπως εἶναι ἔγκυρος ἡ μίσθωσις ὡρισμένου ζώου, οὕτως ἔγκυρος εἶναι καὶ ἡ συμφωνία περὶ μεταβάσεως εἰς ὡρισμένον τόπον, ἣν ἤθελε ποιήσει τις μετὰ τοῦ ἀγωγιάτου.

Ἄρθρ. 539ον. Ἐὰν ζῶον, τὸ ὁποῖον ἐμισθώσατό τις ἵνα μεταβῇ εἰς ὡρισμένον τόπον, καθ' ὁδὸν ἐξασθενήσῃ καὶ καταστῇ ἀδύνατον πρὸς ὁδοιπορίαν, ὁ μισθωτὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν· δύναται δηλαδὴ νὰ περιμείνῃ μέχρι τῆς ἀναῤῥώσεως τοῦ ζώου, ἢ νὰ διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ἵνα καταβάλῃ τὴν μερίδα ἐκ τοῦ συνωμολογημένου μισθώματος, ἥτις ἀναλογεῖ εἰς τὴν διατρεχθεῖσαν ἀπόστασιν.

Ἄρθρ. 540ον. Ὅταν τὸ μισθωθὲν ζῶον πρὸς μεταφορὰν ὡρισμένου φορτίου εἰς ὡρισμένον τόπον ἐξασθενήσῃ καθ' ὁδὸν, ὁ ἀγωγιάτης ὀφείλει ἵνα μεταφέρῃ τὸ φορτίον εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον του δι' ἑτέρου ζώου.

Ἄρθρ. 541ον. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις ζώου ἀπροσδιορίστου. Ἐὰν ὅμως μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς μισθώσεως προσδιορισθῇ τὸ ζῶον καὶ ὁ μισθωτὴς παραδεχθῇ αὐτό, ἡ μίσθωσις γίνεται ἐπιτετραμμένη.

Ἀλλ' ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις ζώου ἀπροσδιορίστου, προσδιοριζομένου μόνον τοῦ εἴδους αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν καθ' ἣν καὶ κανονίζεται αὕτη.

Π. χ. Ἐὰν, ὡς συνήθως συμβαίνει, μισθώσηταί τις ἵππον ἵνα μεταβῇ που, ὁ ἀγωγιάτης ὀφείλει ἵνα μεταφέρῃ τὸν μισθωτὴν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο δι' ἵππου.

Ἄρθρ. 542ον. Δὲν ἀρκεῖ ἐν τῇ μισθώσει ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀποστάσεως διὰ τοῦ ὀνόματος μόνον τμήματος χώρας, οἷον ἐπαρχίας ἢ νομοῦ, ἐκτὸς ἂν τὸ ὄνομα τῆς χώρας ἐκείνης ἀποδίδηται κατ' ἔθος καὶ εἰς πόλιν τινά.

Π. χ. Δὲν εἶναι ἔγκυρος ἡ μίσθωσις ζώου, λόγῳ ἵνα μεταβῇ τις εἰς Βοσνίαν ἢ Ἀραβίαν· πρέπει νὰ ὀνομασθῇ καὶ ἡ πόλις, ἡ κώμη ἢ τὸ χωρίον τῆς μελετωμένης μεταβάσεως. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ λέξις ܫܘܿܡ Σὰμ, ἥτις κυρίως σημαίνει τὴν Συρίαν, κατὰ τὸ ἐπικρατῆσαν ἔθος, χρησιμεύει καὶ εἰς τὴν δήλωσιν τῆς πόλεως Δαμασκοῦ, ἔγκυρον εἶναι τὸ μισθοῦσθαι ζῶον, λόγῳ μεταβάσεως εἰς ܫܘܿܡ Σὰμ.

Ἄρθρ. 543ον. Ἐὰν μισθωθῇ ζῶον λόγῳ μεταβάσεως εἰς τόπον τινὰ, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ τόπου τούτου ἀποδίδεται καὶ εἰς ἑτέραν πόλιν, ὁ μισθωτὴς εἰς ὁποτέραν τῶν δύο ὁμωνύμων πόλεων μεταβῇ πληρόνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν.

Π. χ. Ἐὰν μισθώσῃ τις ζῶον λόγῳ μεταβάσεως ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ῥήγιον (ܪܓܝܘܢ Τσεκμεδζὲ), χωρὶς νὰ προσδιορίσῃ, ἂν θέλῃ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Μέγαν ἢ εἰς τὸν Μικρὸν Ῥήγιον, εἰς ὁποτέραν τῶν κωμῶν τούτων μεταβῇ, πληρόνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεώς της.

Ἄρθρ. 544ον. Ὅταν μισθώσηταί τις ζῶον, ἵνα μεταβῇ εἰς πόλιν τινὰ, ὁ ἀγωγιάτης ὀφείλει ἵνα μεταφέρῃ αὐτὸν μέχρι τῆς ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ οἰκίας του.

Ἄρθρ. 545ον. Ὁ μισθωσάμενος ζῶον ἵνα μεταβῇ εἰς ὡρισμένον τόπον, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἀγωγιάτου.

Καὶ ἐὰν ὑπερβῇ τὸν τόπον, εὐθύνεται διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ζώου μέχρις οὗ παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν κύριόν του σῶον καὶ ἀβλα-

βές· διὸ ἐὰν τὸ ζῶον ἀπολεσθῇ κατὰ τὴν μετάβασιν ἢ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 546ον. Ὁ μισθωσάμενος ζῶον ἵνα μεταβῇ που, δὲν δύναται νὰ μεταβῇ ἀλλαχόσε δι' ἐκείνου τοῦ ζώου.

Καὶ ἐὰν μεταβῇ ἀλλαχόσε καὶ πάθῃ τὸ ζῶον, ἀποζημιοῖ τὸν κύριον αὐτοῦ.

Π. χ. Ἐάν τις διὰ τοῦ ζώου, ὅπερ ἐμισθώσατο ἵνα μεταβῇ εἰς Ῥαιδεστὸν, ἀπέλθῃ εἰς Σήλυμνον, καὶ καθ' ὁδὸν θανατωθῇ τὸ ζῶον, ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ τὴν ἀξίαν του.

Ἄρθρ. 547ον. Ἐὰν μισθώσηταί τις ζῶον ἵνα μεταβῇ εἰς ὡρισμένον τόπον, εἰς ὃν πολλαὶ ἄγουσιν ὁδοὶ, δύναται νὰ ἀπέλθῃ δι' ἧς τινοσδήποτε θέλῃ ἐκ τῶν συνήθων τῷ λαῷ ὁδῶν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ κύριος τοῦ ζώου προσδιορίσῃ αὐτῷ τὴν ὁδὸν, ἣν ὀφείλει ἵνα διέλθῃ, καὶ οὗτος μὴ ἀκούσας λάβῃ ἑτέραν ὁδὸν καὶ ἐν τῷ μεταξὺ πάθῃ τι τὸ ζῶον, ὁ μισθωτὴς ὀφείλει μὲν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἡ ὁδὸς αὕτη ἦναι μακροτέρα ἢ δυσβατωτέρα τῆς προσδιορισθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οὐδὲν δὲ πληρόνει ἐὰν ἦναι ἴση, ἢ βραχυτέρα, ἢ εὐβατωτέρα.

Ἄρθρ. 548ον. Ὅταν μισθώσηταί τις ζῶον ἵνα μεταχειρισθῇ αὐτὸ ὡρισμένον τινὰ χρόνον, δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ μεταχειριζόμενος αὐτὸ πλέον τοῦ χρόνου τούτου· πράττων δὲ τοῦτο ἐνέχεται καὶ ἀποζημιοῖ τὸν κύριον, ἐὰν τὸ ζῶον πάθῃ τι εἰς χεῖρας αὐτοῦ εὑρισκόμενον.

Ἄρθρ. 549ον. Ὅπως εἶναι ἔγκυρος ἡ μίσθωσις ζώου πρὸς ἵππευσιν ὡρισμένου ἀτόμου, οὕτως ἔγκυρός ἐστι καὶ ἡ συνομολογουμένη ἐπὶ συμφωνίᾳ ἱππεύσεως οὕτινος δήποτε ἀορίστως.

Ἄρθρ. 550ον. Τὸ πρὸς ἵππευσιν μισθωθὲν ζῶον δὲν δύναταί τις ἵνα μεταχειρισθῇ ὡς φορτηγόν. Ἐὰν δὲ θέσῃ ἐπ' αὐτοῦ φορτίον καὶ πάθῃ ἐκ τούτου τὸ ζῶον, ἀποζημιοῖ τὸν κύριον αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δὲν πληρόνει μίσθωμα (Ὅρα ἄρθρον 86).

Ἄρθρ. 551ον. Δὲν δύναται ν' ἀναβῇ ἕτερος τὸ ζῶον, ὅπερ ἐμισθώθη ἵνα ἀναβῇ αὐτὸ ἄλλος.

Καὶ ἐὰν ἀναβῇ αὐτὸ καὶ ἀπολεσθῇ τὸ ζῶον, ὀφείλεται ἀποζημίωσις.

Ἄρθρ. 552ον. Ὁ μισθωσάμενος ζῶον ἐπὶ συμφωνίᾳ, ἵνα οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ ἄλλος δύνηται νὰ ἱππεύσῃ αὐτό, ἠμπορεῖ κατὰ τὴν συμφωνίαν καὶ αὐτὸς ν' ἀναβῇ τὸ ζῶον καὶ εἰς ἕτερον νὰ δώσῃ αὐτό.

Ἀφοῦ ὅμως αὐτὸς, εἴτε ὅστις δήποτε ἄλλος ἱππεύσῃ, τότε προσδιορίζεται αὐτοπράκτως χάριν τίνος ἐμισθώθη τὸ ζῶον, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται πλέον ν' ἀναβῇ τὸ ζῶον ἄλλος ἐκτὸς τοῦ ἤδη ἱππεύσαντος.

Ἄρθρ. 553ον. Κατὰ τὴν μίσθωσιν ζώου, ἂν δὲν προσδιορισθῇ τὸ μέλλον νὰ ἱππεύσῃ πρόσωπον, ἢ δὲν συμφωνηθῇ ὅτι ὁ μισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς τὸ ζῶον ὁντινα δήποτε θέλῃ, ἡ πρᾶξις τῆς μισθώσεως εἶναι πλημμελής.

Ἐὰν ὅμως πρὸ τῆς διαλύσεως αὐτῆς συνεννοηθῶσι περὶ τούτου οἱ συμβαλλόμενοι, ἡ μίσθωσις ἀποκτᾷ τὸ ἐῤῥωμένον αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ τότε οὐδεὶς ἄλλος δύναται ν' ἀναβῇ τὸ ζῶον ἐκτὸς τοῦ προσδιορισθέντος προσώπου.

Ἄρθρ. 554ον. Κατὰ τὴν μίσθωσιν φορτηγοῦ ζώου, ὡς πρὸς τὸ σάγμα, τὰ σχοινία καὶ τοὺς σάκκους, ἅπερ ἀπαιτοῦνται διὰ τὸ φορτίον λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ τοπικὸν ἔθιμον.

Ἄρθρ. 555ον. Ὅταν κατὰ τὴν μίσθωσιν φορτηγοῦ ζώου δὲν προσδιορισθῇ τὸ ποσὸν τοῦ φορτίου (διὰ δείξεως ἢ δηλώσεως), κανονίζεται αὐτὸ κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν.

Ἄρθρ. 556ον. Ὁ μισθωτὴς ζώου δὲν δύναται νὰ τύπτῃ αὐτὸ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου του. Ἐὰν δὲ τύψῃ αὐτὸ καὶ ἐκ τούτου πάθῃ τὸ ζῶον, ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 557ον. Ὁ μισθωτὴς ζώου ἀφοῦ λάβῃ ἄδειαν παρὰ τοῦ κυρίου του ἵνα τύπτῃ αὐτὸ, μόνον εἰς τὸ μέρος ἔνθα τύπτονται τὰ ζῶα δύναται νὰ τύπτῃ αὐτό.

Καὶ ἐὰν τύψῃ αὐτὸ εἰς ἄλλο παρὰ τὸ συνηθισμένον μέρος, οἷον ἐὰν ἀντὶ τῶν γλουτῶν τύψῃ αὐτὸ εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκ τούτου πάθῃ τὸ ζῶον, ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 558ον. Τὸ διὰ φορτίον μισθωθὲν ζῶον δὲν ἱππεύεται.

Ἄρθρ. 559ον. Ὅταν μισθωθῇ ζῶον, προσδιοριζομένου συγχρόνως

καὶ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ βάρους τοῦ ἐπιτεθησομένου αὐτῷ φορτίου, δύναται ὁ μισθωτὴς νὰ φορτώσῃ εἰς αὐτὸ καὶ ἄλλο πρᾶγμα ἴσον ἢ ἔλαττον κατὰ τὴν ζημίαν πρὸς τὸ συμφωνηθέν.

Οὐχὶ ὅμως καὶ φορτίον ζημιωδέστερον ἐκείνου.

Π. χ. Ὅταν μισθώσηταί τις ζῶον ἵνα φορτώσῃ εἰς αὐτὸ πέντε κοιλὰ σίτου, δύναται νὰ φορτώσῃ εἰς τὸ ζῶον τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς ὁντιναδήποτε καὶ ἂν ἀνήκῃ ὁ σῖτος. Ἐπίσης δὲ δύναται νὰ φορτώσῃ καὶ πέντε κοιλὰ κριθῆς.

Δὲν δύναται ὅμως νὰ φορτώσῃ πέντε κοιλὰ σίτου εἰς τὸ ζῶον ὅπερ ἐμισθώσατο ἵνα φορτώσῃ πέντε κοιλὰ κριθῆς.

Ἐπίσης, ἐὰν συνεφώνησε νὰ φορτώσῃ 100 ὀκάδας βάμβακος, δὲν δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν δι' ἑκατὸν ὀκάδων σιδήρου.

Ἄρθρ. 560ον. Ἡ ἐκφόρτωσις τοῦ ζώου εἶναι χρέος τοῦ ἀγωγιάτου.

Ἄρθρ. 561ον. Ἡ τροφὴ τοῦ μεμισθωμένου εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

Π. χ. Τὸν ὑπομίσθιον ἵππον ὁ κύριος αὐτοῦ τρέφει καὶ ποτίζει.

Ἐὰν ὅμως ὁ μισθωτὴς ἄνευ τῆς ἀδείας ἐκείνου δώσῃ τροφὴν εἰς τὸ ζῶον, ἡ πρᾶξις του αὕτη θεωρεῖται ὡς δωρεά.

Ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῆς παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ ζώου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Η ΕΡΓΟΥ.)

Ἄρθρ. 562ον. Ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις ἀνθρώπου, χάριν ὑπηρεσίας ἢ πρὸς ἐξάσκησιν τέχνης τινὸς προσδιοριζομένου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ τρίτου κεφαλαίου τοῦ δευτέρου Τίτλου, τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας.

Ἄρθρ. 563ον. Ἐάν τις ὑπηρετήσῃ τινὰ, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, ἄνευ συμφωνίας μισθοῦ, ἂν μὲν ὁ ὑπηρετήσας ἦναι ἄνθρωπος ὑπηρετῶν τοῖς ἄλλοις ἐπὶ μισθῷ πρέπει νὰ πληρωθῇ μισθὸν κατ' ἐκτίμησιν.

Ἂν δὲν ἦναι τοιοῦτος, οὐδὲν λαμβάνει.

Ἄρθρ. 564ον. Ἐάν τις εἴπῃ τινὶ ἀορίστως: ἐκτέλεσόν μοι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην καὶ σὲ ἀνταμείβω, καὶ ἐκεῖνος ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν, ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ μισθοῦ κατ' ἐκτίμησιν.

Ἄρθρ. 565ον. Ὁ μεταχειριζόμενος ἐργάτην χωρὶς νὰ συμφωνήσῃ περὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ, ἐὰν τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐργάτου ἦναι γνωστὸν, πληρόνει κατ' αὐτὸ, εἰδὲ οὐχὶ, κατ' ἐκτίμησιν.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τοὺς τεχνίτας.

Ἄρθρ. 566ον. Ὅταν συμφωνήσῃ τις μὲ τὸν μισθωτὸν ἢ ἐργολάβον, ἵνα δώσῃ αὐτῷ ὡς ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας πρᾶγμά τι ἐκ τῶν μὴ ἀντικαταστατῶν (جِنْسِي κηγεμὶ) ἀπροσδιορίστως, πληρόνει μισθὸν κατ' ἐκτίμησιν.

Π. χ. Ἐάν τις εἴπῃ τινί: ἐλθὲ, ὑπηρέτησόν μοι τόσας ἡμέρας καὶ σοὶ προμηθεύω ἓν ζεῦγος βοῶν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσῃ τοὺς βόας, ἀλλὰ μισθὸν κατ' ἐκτίμησιν. Ἐπιτρέπεται ὅμως κατ' ἔθος ἡ μίσθωσις τροφοῦ ἐπὶ συμφωνίᾳ κατασκευῆς ἐνδυμάτων· καὶ ἂν δὲν προσδιορισθῇ τὸ εἶδος τῶν φορεμάτων τούτων, ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ δώσῃ αὐτῇ τοιαῦτα μέσης ποιότητος.

Ἄρθρ. 567ον. Τὰ εἰς τοὺς ὑπηρέτας ἐξωδίκως διδόμενα δῶρα δὲν λογίζονται ἀπέναντι τοῦ μισθοῦ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 568ον. Κατὰ τὴν μίσθωσιν διδασκάλου πρὸς ἐκμάθησιν ἐπιστήμης ἢ τέχνης τινὸς, ἐὰν συνεφωνήθη χρόνος, ἡ μίσθωσις συνομολογεῖται ἐπὶ τοῦ χρόνου τούτου.

Ὥστε ὁ διδάσκαλος καὶ μόνος εὑρισκόμενος εἰς τὸν προσδιωρισμένον τόπον καὶ ὢν ἕτοιμος διὰ τὴν παράδοσιν ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μισθοῦ· οὐδόλως δὲ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ἂν ὁ μαθητὴς λαμβάνῃ μάθημα ἢ οὐχί.

Καὶ ἐὰν δὲν συνεφωνήθη χρόνος, ἡ πρᾶξις τῆς μισθώσεως εἶναι πλημμελής.

Ἐν δὲ τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ διδάσκαλος δὲν ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, ἢ ἐφ' ὅσον ὁ μαθητὴς λαμβάνει μάθημα.

Καὶ ἐὰν οὗτος δὲν λαμβάνῃ μάθημα, δὲν λαμβάνει καὶ ὁ διδάσκαλος μισθόν.

Ἄρθρ. 569ον. Ὅταν π. χ. δώσῃ τις τὸν υἱόν του εἰς τεχνίτην

ἵνα ἐκμάθῃ τέχνην τινὰ, χωρὶς νὰ συμφωνήσῃ περὶ μισθοῦ, ἐὰν ἀφοῦ ὁ παῖς ἐκμάθῃ τὴν τέχνην, ὁ ἕτερος αὐτῶν, ἢ ὁ τεχνίτης ἢ ὁ πατὴρ τοῦ παιδὸς ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἑτέρου μισθὸν, ἡ διαφορὰ λύεται κατὰ τὴν ἐν τῷ τόπῳ ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν.

Ἄρθρ. 570ον. Ὅταν οἱ κάτοικοι χωρίου τινὸς μισθώσωσι διδάσκαλον, ἢ ἐφημέριον (ρλοι ἱμὰμ), ἢ εὐχολήτορα (ﺟﻮﺟﻪ μούεζζιν), οὗτοι ἐκπληρώσαντες τὴν δι' ἣν ἐμισθώθησαν ὑπηρεσίαν λαμβάνουσι τὸ μίσθωμα αὐτῶν παρὰ τῶν κατοίκων ἐκείνου τοῦ χωρίου.

Ἄρθρ. 571ον. Ὁ μισθωθεὶς ὅπως αὐτὸς ἰδίαις χερσὶν ἐκτελέσῃ ἐργασίαν τινὰ, δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν δι' ἑτέρου.

Π. χ. Ἐάν τις συμφωνήσῃ μετὰ ῥάπτου, ὅπως ἰδίαις χερσὶ ῥάψῃ αὐτῷ ἐπενδύτην, ὁ ῥάπτης δὲν δύναται νὰ δώσῃ εἰς ἄλλον νὰ ῥάψῃ τὸν ἐπενδύτην τοῦτον, ἀλλ' ὀφείλει ἵνα ῥάψῃ αὐτὸν ὁ ἴδιος. Ἐὰν δὲ δώσῃ αὐτὸν ἑτέρῳ πρὸς ῥαφὴν καὶ ἀπολεσθῇ, ὁ ῥάπτης ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 572ον. Ὅταν ἡ συμφωνία ἦναι ἀόριστος, ὁ μισθωτὴς δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν δι' ἑτέρου.

Ἄρθρ. 573ον. Ἀοριστία, ἤτοι ἀπόλυτον συμφωνίας λέγεται, ὅταν ὁ μισθωτὴς εἴπῃ εἰς τὸν μισθωτὸν ἁπλῶς: ἐκτέλεσον ταύτην τὴν ἐργασίαν.

Π. χ. Ἐάν τις συμφωνήσῃ μετὰ ῥάπτου περὶ ῥαφῆς ἐνδύματός τινος ἀντὶ τόσων γροσίων, χωρὶς νὰ προσθέσῃ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ῥάψῃ τὸ ἔνδυμα ὁ ῥάπτης ἰδίαις χερσὶν, οὗτος εἴτε αὐτὸς ῥάψῃ αὐτὸ, εἴτε δι' ἑνὸς τῶν παρ' αὐτῷ ὑπηρετούντων, εἴτε καὶ δι' οὑτινοσδήποτε ἄλλου, δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸ συνομολογηθὲν μίσθωμα. Καὶ ἐὰν τὸ ἔνδυμα ἀπολεσθῇ ἄνευ αἰτίας αὐτοῦ, δὲν ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 574ον. Περὶ πάντων τῶν παρεπομένων τῇ ἐργασίᾳ, περὶ ὧν δὲν ἐτέθη ὅρος ὅπως καταβληθῶσι παρὰ τοῦ ἐργολάβου, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ τοπικὸν ἔθιμον.

Π. χ. Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν ἡ κλωστὴ εἶναι εἰς βάρος τοῦ ῥάπτου.

Ἄρθρ. 575ον. Ὁ ἀχθοφόρος ὀφείλει νὰ εἰσκομίσῃ τὸ φορτίον ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἀλλὰ καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τοποθετήσῃ αὐτὸ εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν.

Π. χ. Ὁ ἀχθοφόρος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀναβιβάσῃ τὸ φορτίον εἰς τὴν δευτέραν ὀροφὴν ἢ νὰ χύσῃ τὸν σῖτον ἐντὸς τῆς ἀποθήκης.

Ἄρθρ. 576ον. Ὁ μισθωτὴς δὲν ἔχει χρέος νὰ τρέφῃ τὸν μισθωτὸν, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ τοιαύτη συνήθεια ἐν τῇ πόλει.

Ἄρθρ. 577ον. Ἐὰν κῆρυξ περιαγαγὼν πρᾶγμα πρὸς πώλησιν δὲν κατορθώσῃ νὰ ἐκποιήσῃ αὐτὸ, δὲν δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀμοιβὴν, ὅταν ἀκολούθως ὁ κύριος τοῦ πράγματος πωλήσῃ αὐτό. Καὶ ἐὰν ἕτερος κῆρυξ πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα, οὗτος λαμβάνῃ ἅπαν τὸ δικαίωμα κήρυκος, ὁ δὲ πρῶτος οὐδὲν λαμβάνει.

Ἄρθρ. 578ον. Ἐὰν δώσῃ τῷ κήρυκι πρᾶγμά τι ὑπὸ διατίμησιν πρὸς διαπώλησιν καὶ ὁ κῆρυξ πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα ἀντὶ τιμῆς ἀνωτέρας τῆς προσδιορισθείσης, τὸ περιπλέον δὲν ἀνήκει εἰς αὐτὸν, ἀλλ' εἰς τὸν κύριον τοῦ πράγματος. Ὁ κῆρυξ δὲν λαμβάνει ἢ μόνον τὸ δικαίωμά του.

Ἄρθρ. 579ον. Ἐὰν, ἀφοῦ κατὰ τὴν διαπώλησιν πράγματός τινος, ὁ κῆρυξ λάβῃ τὸ δικαίωμά του, συνεπείᾳ ἐκνικήσεως, ἢ ἀνακαλυφθέντος εἰς τὸ πρᾶγμα ἐλαττώματος, διαλυθῇ ἡ πώλησις καὶ ἐπιστραφῇ τὸ πρᾶγμα, τὸ δικαίωμα ὅπερ ἔλαβεν ὁ κῆρυξ δὲν ἐπιστρέφεται πλέον.

Ἄρθρ. 580ον. Ὅταν τις μισθώσηται θεριστὰς ὅπως θερίσωσι τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ σπαρτὸν ἀντὶ ὡρισμένου μισθώματος, καὶ πρὶν οὗτοι τελειώσωσι τὸν θερισμὸν ἕνεκα τῆς πτώσεως χαλάζης ἢ ἄλλης ἀνωτέρας βίας ἀπολεσθῇ τὸ λοιπὸν σπαρτὸν, οἱ θεριστὰι πληρόνονται μόνον ἓν μέρος τοῦ συνωμολογημένου μισθώματος, ἀνάλογον πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ σπαρτοῦ ὅπερ συνέλεξαν.

Ἄρθρ. 581ον. Ἡ γαλακτοτρόφος ἀσθενοῦσα διαλύει τὴν μίσθωσιν· ἐπίσης καὶ ὁ μισθωτὴς δύναται νὰ διαλύσῃ αὐτὴν, ὅταν ἡ γαλακτοτρόφος ἀσθενῇ ἢ καταστῇ ἔγκυος, ἢ τὸ βρέφος δὲν βυζάνῃ ποσῶς ἢ ἐξεμῇ τὸ γάλα αὐτῆς.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΚΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΟΜΟΛΟΓΗΣΙΝ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΘΕΝΤΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ.

Ἄρθρ. 582ον. Ἡ εἰς τὸν μισθωτὴν παράδοσις τοῦ πράγματος ἐκπληροῦται διὰ τῆς παραχωρήσεως ἀδείας εἰς αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὅπως ἀπολαμβάνῃ τὰς ὠφελείας αὐτοῦ ἄνευ κωλύματός τινος.

Ἄρθρ. 583ον. Ὅταν συνομολογῆται μίσθωσις ἐπὶ χρόνου ἢ ἀποστάσεως, ἀπαιτεῖται ὅπως τὸ πρᾶγμα παραδοθῇ εἰς τὸν μισθωτὴν, εἰς τρόπον ὅπως μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τούτου ἢ τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀποστάσεως τὸ πρᾶγμα εὑρίσκηται διαρκῶς καὶ ἀδιαλείπτως εἰς χεῖρας αὐτοῦ.

Π. χ. Ὅταν μισθώσηταί τις ἅμαξαν διὰ τόσον χρόνον ἢ διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ δεῖνα μέρος, δύναται νὰ μεταχειρίζηται τὴν ἅμαξαν ταύτην μέχρι τῆς λήξεως τοῦ συνομολογηθέντος χρόνου ἢ μέχρις οὗ μεταβῇ εἰς τὸν συμφωνηθέντα τόπον. Ὁ δὲ κύριος τῆς ἁμάξης δὲν δύναται ἐν τῷ μεταξὺ νὰ λάβῃ αὐτὴν καὶ τὴν μεταχειρισθῇ εἰς ἰδίαν χρῆσιν.

Ἄρθρ. 584ον. Ἐάν τις ἐκμισθώσῃ κτῆμά τι αὐτοῦ, ἐν ᾧ χρόνῳ εὑρίσκονται ἐντὸς αὐτοῦ ἴδιά του πράγματα, τὸ ἐνοίκιον δὲν τρέχει ἢ ἀφ' οὗ παραδώσῃ τὸ κτῆμα κενὸν (ἐλεύθερον) εἰς τὸν μισθωτήν.

Ἐκτὸς ἂν ἐπώλησε καὶ τὰ πράγματα ἐκεῖνα εἰς τὸν μισθωτήν.

Ἄρθρ. 585ον. Ὅταν ὁ ἐκμισθωτὴς οἰκίας, παραδίδων αὐτὴν δὲν παραδώσῃ συγχρόνως καὶ ἐν δωμάτιον ἐν ᾧ ἔχει ἐναποτεθειμένα

ἴδια αὐτοῦ πράγματα, τὸ εἰς τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο ἀναλογοῦν μίσθωμα ἐκπίπτεται ἐκ τοῦ ὅλου μισθώματος.

Καὶ ὡς πρὸς τὸ λοιπὸν δὲ τῆς οἰκίας ὁ μισθωτὴς ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Ἀλλ' ἐὰν πρὶν ἢ διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν ἐκκενώσῃ τὸ δωμάτιον ὁ ἐκμισθωτὴς, ἡ πρᾶξις τῆς μισθώσεως καθίσταται ἀμετάκλητος, δηλαδὴ ὁ μισθωτὴς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΚΥΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΘΕΝΤΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ.

Ἄρθρ. 586ον. Ἐὰν τὸ ὑπομίσθιον πρᾶγμα ἦναι ἀκίνητον κτῆμα, ὁ μισθωτὴς πρὶν ἢ παραλάβῃ ἔτι αὐτὸ δύναται νὰ ὑπεκμισθώσῃ αὐτὸ εἰς ἕτερον.

Δὲν ἔχει ὅμως τὸ αὐτὸ δικαίωμα καὶ ὅταν τὸ πρᾶγμα ἦναι κινητόν.

Ἄρθρ. 587ον. Τὸ πρᾶγμα, οὗτινος ἓν μόνον εἶδος χρήσεως ὑπάρχει κοινῶς, ὁ μισθωτὴς, ἀφοῦ μισθώσηται αὐτὸ, δύναται νὰ τὸ ὑπεκμισθώσῃ εἰς ἕτερον.

Ἄρθρ. 588ον. Ὁ ἐκμισθωσάμενος πρᾶγμά τι διὰ πλημμελοῦς μισθώσεως ἐπιτρέπεται ἵνα ὑπεκμισθώσῃ αὐτὸ εἰς ἕτερον δι' ἐγκύρου μισθώσεως.

Ἄρθρ. 589ον. Ἐὰν ἀφοῦ ἐκμισθώσῃ τις τὸ πρᾶγμα αὐτοῦ δι' ὡρισμένον τινὰ χρόνον εἴς τινα δι' ἀμετακλήτου μισθώσεως, ἐκμισθώσῃ αὐτὸ ἀκολούθως διὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ εἰς ἕτερον, ἡ δευτέρα μίσθωσις εἶναι ἀνίσχυρος καὶ ἀνεκτέλεστος.

Ἄρθρ. 590ον. Ὅταν ὁ ἐκμισθωτὴς πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, ἡ πώλησις δὲν ἰσχύει μὲν ὡς πρὸς τὸν μισθωτὴν, ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν ὅμως καὶ τὸν ἀγοραστὴν εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἐκτελεστή.

Ὥστε κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως, ἡ πώλησις γί-

νεται ἀμετάκλητος ὡς πρὸς τὸν ἀγοραστὴν, ὅστις δὲν δύναται ν' ἀποποιηθῇ τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος. Ἐκτὸς ἂν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τούτου ὁ ἀγοραστὴς ἀπαιτήσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος, καὶ ὡς μὴ οὔσης ταύτης δυνατῆς κηρυχθῇ διαλελυμένη ἡ πώλησις παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Καὶ ἐὰν ὁ μισθωτὴς δώσῃ τὴν συγκατάθεσίν του εἰς τὴν πώλησιν, αὕτη καθίσταται ἐκτελεστὴ ὡς πρὸς πάντας. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐπιστραφῇ εἰς τὸν μισθωτὴν τὸ μέρος τῶν χρημάτων, ἅπερ προεπλήρωσε, τὸ ὁποῖον δικαιοῦται νὰ λάβῃ ὡς παραιτῶν τὸ πρᾶγμα πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συνωμολογημένου χρόνου, οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πράγματος.

Ἀπόλλυσιν ὅμως ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως, ἐὰν πρὶν ἢ πληρωθῇ τὰ χρήματά του, παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΜΙΣΘΙΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ.

Ἄρθρ. 591ον. Ἅμα τῇ λήξει τῆς μισθώσεως, ὁ μισθωτὴς ὀφείλει ἵνα ἄρῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 592ον. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως, ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται πλέον νὰ μεταχειρισθῇ τὸ πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 593ον. Ὅταν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως ὁ ἐκμισθωτὴς ζητήσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος, ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ ἀμέσως.

Ἄρθρ. 594ον. Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ πράγματος δὲν εἶναι εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ παραλάβῃ αὐτὸ κατὰ τὴν πτῶσιν τῆς μισθώσεως.

Π. χ. Ὅταν λήξῃ ὁ χρόνος τῆς μισθώσεως οἰκίας τινός, ὁ κύριος αὐτῆς ὀφείλει ἵνα ἔλθῃ καὶ παραλάβῃ αὐτήν.

Ἐπίσης ἐὰν μισθώσηταί τις ζῶον ἵνα μεταβῇ εἰς ὡρισμένον τό-

πον, ὁ κύριος τοῦ ζώου ὀφείλει, ἵνα εὑρεθῇ ἐκεῖ καὶ παραλάβῃ αὐτό, καὶ ἐὰν μὴ πράξῃ τοῦτο καὶ τὸ ζῶον ἀπολεσθῇ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ μισθωτοῦ ἄνευ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως αὐτοῦ, οὗτος δὲν ἐνέχεται.

Ἀλλ' ἐὰν μισθώσηταί τις τὸ ζῶον ἐπὶ συμφωνίᾳ μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς, ὀφείλει ἵνα ἐπαναφέρῃ αὐτὸ εἰς τὸν τόπον, ὅθεν ἔλαβεν αὐτό, καὶ ἂν μὴ πράττων τοῦτο κρατήσῃ τὸ ζῶον ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ ἀπολεσθῇ, ἡ ἀποζημίωσις βαρύνει αὐτόν.

Ἄρθρ. 595ον. Ὅταν τὸ πρᾶγμα ἦναι δυσμετακόμιστον, τὰ βάρη τῆς μετακομίσεως καὶ τὰ ἔξοδα κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ἀφορῶσι τὸν ἐκμισθωτήν.

ΤΙΤΛΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΕΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ.

Ἄρθρ. 596ον. Ἐάν τις μεταχειρισθῇ πρᾶγμά τι ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, δὲν χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ ἀντίτιμον τῆς ὠφελείας τῆς πράγματος (δηλαδὴ μίσθωμα), διότι ἡ πρᾶξίς του συνίστησιν αὐθαίρετον ἁρπαγήν. Ἐὰν ὅμως τὸ πρᾶγμα ἦναι ἀφιέρωμα (وقف βὰκφ) ἢ ἀνήκῃ εἰς ὀρφανά, ὀφείλει ἐξ ἅπαντος νὰ καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν τῆς ὠφελείας, δηλαδὴ νὰ πληρώσῃ μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν. Ἡ αὐτὴ ἐξαίρεσις ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ αὐθαιρέτως κατασχεθέντα ἐμμέσου χρήσεως κτήματα καὶ πράγματα, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ λόγος κτήσεως ἢ συναλλάγματος (1).

Π. χ. Ἐάν τις χωρὶς νὰ συνομολογήσῃ μίσθωμα καταλάβῃ αὐθαιρέτως τὴν οἰκίαν ἄλλου καὶ κατοικήσῃ ἐν αὐτῇ, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ἐνοίκιον. Ἐὰν ὅμως ἡ οἰκία ἐκείνη ἦναι ἀφιέρωμα, ἢ ἀνήκῃ εἰς ἀνήλικα ὀρφανόν, εἴτε ὑπάρχει λόγος κτήσεως ἢ συναλλάγματος, εἴτε μὴ, ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν, δι' ὅσον χρόνον μετεχειρίσθη τὴν οἰκίαν.

---

(1) Ὅταν κατέχῃ τις ὑπὸ ἰδίαν μόνον χρῆσιν τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι κοινὸν αὐτῷ καὶ ἄλλῳ τινὶ, τότε λέγεται ὅτι μεταχειρίζεται τὸ πρᾶγμα λόγῳ ἢ προφάσει κυριότητος (تي بِل ملك τεεβίλι μοὺλκ). Λόγῳ συναλλάγματος μεταχειρίζεταί τις τὸ πρᾶγμα, ὅταν ἀπέκτησεν αὐτὸ δι' ἀγορᾶς ἢ ἄλλης νομίμου συναλλαγῆς παρὰ τοῦ μὴ ἀληθοῦς κυρίου αὐτοῦ (تي بِل عقد τεεβίλι ἄκδ).

Σημ. Μεταφρ.

Ἐπίσης, ἐὰν λάβῃ τις ὑπὸ τὴν κατοχήν του οἰκίαν ἐμμέσου χρήσεως (τὴν ὁποίαν δηλαδὴ ὁ κύριός της ὠκοδόμησε χάριν εἰσοδήματος καὶ ἵνα ἐνοικιάζῃ), ὀφείλει νὰ πληρώσῃ μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν, ἐὰν δὲν κατέχῃ αὐτὴν λόγῳ κτήσεως ἢ συναλλάγματος (δηλαδὴ ἂν ἡ οἰκία δὲν ἦναι κοινὴ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἄλλου τινός, ἢ δὲν ἠγόρασεν αὐτήν).

Καὶ παρομοίως, ἐάν τις λαβὼν ἵππον τοῦ ἐνοικίου (کرایہ کی kirà pègxirì) μεταχειρισθῇ αὐτὸν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ἤτοι τοῦ ἀγωγιάτου, ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν.

Ἄρθρ. 597ον. Καὶ ἂν ἀκόμη ἐμμέσου χρήσεως κτῆμα ἦναι τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη τις λόγῳ κυριότητος, πάλιν δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ μίσθωμα.

Π. χ. Ἐὰν κοινόν τι πρᾶγμα ὁ ἕτερος τῶν κυρίων αὐτοῦ μεταχειρισθῇ πρὸς ἰδίαν μόνον ὠφέλειαν ἐπί τινα χρόνον, ὁ ἕτερος σύντροφος δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τοῦτο εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μέρος τοῦ ἐνοικίου, καὶ ἂν ἀκόμη τὸ πρᾶγμα ἦναι ἐμμέσου χρήσεως κτῆμα, ἐπειδὴ ὁ πρῶτος μετεχειρίσθη αὐτὸ λόγῳ ὅτι εἶναι ἴδιον αὐτοῦ κτῆμα.

Ἄρθρ. 598ον. Διὰ τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζεταί τις λόγῳ συναλλάγματος δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ὠφελείας, ἤτοι πληρωμὴν μισθώματος, καὶ ἂν ἔτι τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἦναι κτῆμα ἐμμέσου χρήσεως.

Π. χ. Κέκτηταί τις ἀπὸ κοινοῦ μεθ' ἑτέρου ἐργαστήριον, τὸ ὁποῖον πωλεῖ εἰς τρίτον ἄνευ ἀδείας τοῦ κοινωνοῦ αὐτοῦ. Ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει τὸ ἐργαστήριον ὑπὸ τὴν κατοχήν του, ἀλλὰ χρόνον τινὰ μετὰ τοῦτο παρουσιάζεται ὁ κοινωνὸς τοῦ πωλητοῦ καὶ μὴ ἀναγνωρίζων τὴν πώλησιν ἐκνικᾷ δικαστικῶς τὸ εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μέρος τοῦ ἐργαστηρίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ κοινωνὸς οὗτος ἂν καὶ λαμβάνῃ ὀπίσω τὸ μερίδιόν του, δὲν δύναται ὅμως ν' ἀπαιτήσῃ δι' αὐτὸ ἐνοίκιον, δι' ὅσον χρόνον κατεῖχεν αὐτὸ ὁ ἀγοραστὴς καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ἐργαστήριον ἦναι ἐμμέσου χρήσεως κτῆμα· διότι ὁ ἀγοραστὴς ἐχρήσατο αὐτῷ λόγῳ συναλλάγματος, ἤτοι δυνάμει τοῦ

δικαιώματος κυριότητος, ὅπερ ἀπέκτησε διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας.

Ἐπίσης, πωλεῖ εἰς ἕτερον ὡς ἴδιον δῆθεν κτῆμα ξένα μυλῶνα, ἀφοῦ δὲ μετεχειρίσθη αὐτὸν χρόνον τινὰ ὁ ἀγοραστὴς, τρίτος τις παρουσιάζεται ὡς ἔχων ἐπικρατέστερον δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τοῦ μυλῶνος καὶ ἐκνικᾷ δικαστικῶς αὐτόν. Λαμβάνων ὀπίσω τὸν μυλῶνά του ὁ τρίτος δὲν δύναται συγχρόνως νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἐνοίκιον δι' ὅσον χρόνον κατεῖχεν αὐτὸν, διότι καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει λόγος κυριότητος ἐκ συναλλάγματος.

Ἄρθρ. 599ον. Ἐάν τις μεταχειρισθῇ εἰς ὑπηρεσίαν του ὑπεξούσιον ἀνήλικα, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, ὁ νέος ἐνηλικιούμενος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν του ἐκείνην. Καὶ ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τοῦ ἀνήλικος δύνανται οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ νὰ λάβωσι τὸ μίσθωμα μετὰ τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΕΝΟΧΗΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ.

Ἄρθρ. 600ον. Εἴτε ἔγκυρος εἶναι, εἴτε μὴ ἡ μίσθωσις, τὸ ὑπομίσθιον πρᾶγμα εὑρίσκεται ὡς παρακαταθήκη ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ μισθωτοῦ.

Ἄρθρ. 601ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ μισθωτοῦ, οὗτος οὐδόλως ἐνέχεται, ἐὰν ἡ ἀπώλεια δὲν ἐγένετο ἐξ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως (μεμψιμοιρίας) αὐτοῦ, ἢ δὲν ὑπερέβη τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ἄδειαν ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν.

Ἄρθρ. 602ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἀπωλέσθη, ἢ ὑπέστη βλάβην τινὰ ἐλαττοῦσαν τὴν ἀξίαν του ἐξ αἰτίας τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ἀπώλεια καὶ ἡ βλάβη αὕτη εἶναι ὑπ' εὐθύνην του.

Π. χ. Ἐὰν ὁ μισθωτὴς ζώου τύπτων ἢ τρέχων ὑπερβολικῶς αὐτὸ τὸ φονεύσῃ, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν του.

Ἄρθρ. 603ον. Αἰτία τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἡ παρὰ τὴν συνήθειαν

χρῆσις τοῦ πράγματος, ἡ δὲ εὐθύνη τῆς τοιαύτης χρήσεως βαρύνει αὐτόν.

Π. χ. Ἐάν τις τὰ ἐνδύματα, ἅπερ ἐμισθώσατο, μεταχειρισθῇ ἐναντίον τῆς κοινῆς συνηθείας καὶ ἐκ τῆς χρήσεως ταύτης διαῤῥαγῶσιν, εὐθύνεται διὰ τὴν τοιαύτην βλάβην τῶν ἐνδυμάτων.

Ἐπίσης, ἐάν τις ἀνάψῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἣν κρατεῖ ὑπ' ἐνοίκιον, πῦρ μεῖζον τοῦ συνήθως καὶ κοινῶς ἀναπτομένου καὶ ἕνεκα τούτου πυρποληθῇ ἡ οἰκία, εὐθύνεται.

Ἄρθρ. 604ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα φθαρῇ ἢ ὑποστῇ βλάβην τινὰ ἕνεκα ἐλλείψεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς πρὸς τὴν φύλαξιν αὐτοῦ, οὗτος εὐθύνεται.

Π. χ. Ἐὰν ὁ μισθωτὴς ἀφήσῃ τὸ ὑπομίσθιον ζῶον λυτὸν καὶ ἀπολεσθῇ, ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν κύριόν του.

Ἄρθρ. 605ον. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ὑπέρβασις τῆς δοθείσης αὐτῷ ἀδείας καὶ καταπάτησις τοῦ τεθέντος ὅρου ἐφελκύει ἐπ' αὐτοῦ τὴν εὐθύνην. Ἐὰν ὅμως ἡ παράβασις συνίσταται εἰς χρῆσιν ἄλλην μὲν τῆς συμφωνηθείσης, πλὴν ὁμοίαν, ἢ ἐλαφροτέραν ἐκείνης, ὁ μισθωτὴς δὲν εὐθύνεται.

Π. χ. Ἐὰν ὁ μισθωτὴς φορτώσῃ 100 ὀκάδας σιδήρου εἰς ζῶον, τὸ ὁποῖον ἐμισθώσατο ἵνα φορτώσῃ 100 ὀκάδας ἐλαίου καὶ ἐκ τούτου πάθῃ τὸ ζῶον, ὁ μισθωτὴς καθίσταται ὑπεύθυνος.

Ἐὰν ὅμως φορτώσῃ πρᾶγμα ἴσον ἢ ὑποδεέστερον τοῦ ἐλαίου ὡς πρὸς τὴν ζημίαν καὶ πάλιν πάθῃ τὸ ζῶον, τότε δὲν εὐθύνεται.

Ἄρθρ. 606ον. Καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς μισθώσεως τὸ πρᾶγμα δὲν μένει ἢ ὡς παρακαταθήκη παρὰ τῷ μισθωτῇ.

Ὅθεν, ἐὰν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως μεταχειρισθῇ αὐτὸ καὶ τὸ πρᾶγμα φθαρῇ, εὐθύνεται.

Ἐπίσης εὐθύνεται ὁ μισθωτὴς, ἐὰν ζητοῦντος τοῦ ἐκμισθωτοῦ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως τὸ πρᾶγμα, κατακρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἀπολεσθῇ εἰς χεῖράς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥ.

Ἄρθρ. 607ον. Ὁ μισθωτὸς εὐθύνεται, ἐὰν τὸ ἐφ' οὗ ἡ μίσθωσις, τὸ πρᾶγμα δηλαδὴ διὰ τὸ ὁποῖον ἐμισθώθη, ἀπολεσθῇ ἐξ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 608ον. Αἰτία τοῦ μισθωτοῦ εἶναι τὸ νὰ πράξῃ τὸ ἐναντίον τῆς ῥητῆς ἢ ἐξυπακουομένης διαταγῆς τοῦ μισθωτοῦ.

Π. χ. Ἐάν τις εἴπῃ εἰς ποιμένα, ὅστις εἶναι εἰδικὸς μισθωτός: τὰ ζῶα ταῦτα βόσκε εἰς τοῦτο τὸ μέρος, εἰς οὐδὲν ἄλλο μὴ φέρῃς αὐτά, καὶ ὁ ποιμὴν ἐναντίον τῆς ῥητῆς ταύτης διαταγῆς, φέρῃ καὶ βοσκήσῃ τὸ ποίμνιον εἰς ἕτερον τοῦ ὑποδειχθέντος αὐτῷ μέρους, ἡ πρᾶξις αὕτη θεωρεῖται ὡς αἰτία ἐκ μέρους τοῦ ποιμένος· δι' ὃ ἂν ἀπολεσθῶσι τὰ ζῶα, ἐν' ᾧ βόσκουσιν ἐκεῖ, εὐθύνεται.

Ἐπίσης, ἐάν τις εἴπῃ τῷ ῥάπτῃ: λάβε αὐτὸ τὸ ὕφασμα καὶ ἐὰν ᾖναι ἀρκετὸν δι' ἕνα μακρὸν χειριδωτὸν χιτῶνα κόψον αὐτὸ καὶ ῥάψον τὸν χιτῶνα, ὁ δὲ ῥάπτης διαβεβαιῶν αὐτὸν ὅτι ἀρκεῖ νὰ κόψῃ τὸ ὕφασμα, καὶ ἔπειτα ἴδῃ ὅτι δὲν ἀρκεῖ διὰ τὸν μακρὸν χειριδωτὸν χειτῶνα ὀφείλει ἵνα ἀποζημιώσῃ τὸν κύριον τοῦ ὑφάσματος.

Ἄρθρ. 609ον. Ἔλλειψις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι τὸ ἀδικαιολόγητον λάθος ἐκ μέρους του περὶ τὴν φύλαξιν τοῦ δι' ὃ ἐμισθώθη πράγματος.

Π. χ. Ἐὰν ζῶόν τι φύγῃ ἐκ τῆς ἀγέλης καὶ ἀπολεσθῇ ἕνεκα τῆς ῥαθυμίας καὶ ἀμελείας τοῦ ποιμένος, μὴ σπεύσαντος ἐγκαίρως εἰς ἀναζήτησίν του, τοῦτο καλεῖται ἔλλειψις τοῦ ποιμένος, ὅστις εὐθύνεται ἕνεκα αὐτῆς. Ἐὰν ὅμως δὲν ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀναζήτησιν τοῦ φυγόντος ζώου ἕνεκα φόβου, μὴ καὶ τὰ λοιπὰ μένοντα μόνα ἀπολεσθῶσι, τότε ἡ δικαιολογία αὕτη ἀρκεῖ ἵνα ἄρῃ ἀπ' αὐτοῦ τὴν εὐθύνην.

Ἄρθρ. 610ον. Ὁ εἰδικὸς μισθωτὸς θεωρεῖται ὡς θεματοφύλαξ. Ὥστε δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν ἐν χερσὶν αὐτοῦ γενομένην ἀπώλειαν τοῦ πράγματος, ἂν ἡ ἀπώλεια αὕτη δὲν προέκυψεν ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ.

Ἐπίσης δὲν εὐθύνεται καὶ διὰ τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπωλέσθη ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐξ αἰτίας του.

Ἄρθρ. 611ον. Ὁ κοινὸς μισθωτὸς εὐθύνεται πάντοτε διὰ τὴν ζημίαν, ἥτις προέκυψεν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας, εἴτε ὑπῆρξεν αἰτία ἢ ἔλλειψις ἐκ μέρους του εἴτε μή.

Τῇ 1 Μουχαρρὲμ 1287—20 Μαρτίου 1870.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ
Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ
Ἐξελεγκτὴς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Αὐτοκρατορικῶν ἀφιερωμάτων.

ΣΕΙΦ-ΕΔ-ΔΙΝ
Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ
Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΙ
Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΜΕΧΜΕΤ ΕΜΙΝ
Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

ΙΒΝΙ ΑΒΗΔΙΝ ΖΑΔΕ ΑΛΑΕΔΔΙΝ
Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ Β'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Δικανικοί τινες ὅροι ἀναφορικοὶ εἰς τὴν μίσθωσιν Σελ. 3
ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Γενικαί τινες ἀρχαί. 6
ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Περὶ συστάσεως τῆς μισθώσεως.
Κεφάλαιον Α'. Στοιχεῖα τῆς Μισθώσεως. 10
Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῶν ὅρων, οἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν νόμιμον καὶ ἔγκυρον σύστασιν τῆς μισθώσεως. 12
Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῶν ὅρων, οἵτινες ἀπαιτοῦνται ὅπως ἡ μίσθωσις ἦναι ἔγκυρος. 13
Κεφάλαιον Δ'. Περὶ ἀκυρότητος καὶ πλημμελείας τῆς μισθώσεως. 15
ΤΙΤΛ. ΤΡΙΤ. Περὶ τῶν ἐν τῷ μισθώματι σχετικῶν ζητημάτων.
Κεφάλαιον Α'. Περὶ ἀντιτίμου τῆς μισθώσεως ἤτοι μισθώματος. 16
Κεφάλαιον Β'. Ἐκ τίνων αἰτίων καθίσταται ἀναγκαία ἡ καταβολὴ τοῦ μισθώματος καὶ πότε ὁ ἐκμισθωτὴς ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ. 17
Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τοῦ ἂν δύναται ὁ μισθωτὸς ἢ οὐχὶ νὰ παρακατάσχῃ τὸ δι' ὃ ἐμισθώθη πρᾶγμα, μέχρις οὗ πληρωθῇ τὸ τίμημα. 20
ΤΙΤΛ. ΤΕΤΑΡ. Περὶ προθεσμίας τῆς μισθώσεως. 21
ΤΙΤΛ. ΠΕΜΠ. Περὶ ἐπιλογῶν.
Κεφάλαιον Α'. Περὶ τοῦ ἐκ προσθέτου ὅρου ἐκλογικοῦ δικαιώματος. 24
Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῆς ἐξ ὄψεως ἐπιλογῆς. 27
Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῆς ἐξ ἐμπαθείας ἐπιλογῆς. 28
ΤΙΤΛ. ΕΚΤ. Περὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν παρεπομένων τοῦ μισθουμένου πράγματος.
Κεφάλαιον Α'. Περὶ μισθώσεως ἀστυκῶν κτημάτων. 31
Κεφάλαιον Β'. Περὶ μισθώσεως ἐμπορευσίμων πραγμάτων. 33
Κεφάλαιον Γ'. Περὶ μισθώσεως ζώων. 34
Κεφάλαιον Δ'. Περὶ μισθώσεως ἀνθρώπου. 38
ΤΙΤΛ. ΕΒΔΟΜ. Περὶ τῶν χρεῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τοῦ μισθωτοῦ μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς μισθώσεως.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ παραδόσεως τοῦ μισθωθέντος πράγματος. 42
Κεφάλαιον Β'. Περὶ κυριότητος τῶν συμβαλλομένων ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος πράγματος. 43
Κεφάλαιον Γ'. Περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ὑπομισθίου πράγματος. 44

ΤΙΤΛ. ΟΓΔ. Περὶ ἐνοχῆς καὶ ἀποζημιώσεως.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν χρῆσιν. 46
Κεφάλαιον Β'. Περὶ ἐνοχῆς τοῦ μισθωτοῦ. 48
Κεφάλαιον Γ'. Περὶ εὐθύνης τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐργολάβου. 50

ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

Σελ. 21 Γραμμῇ 13 ΚΕΦΑΛ. Δ'. διόρθου: ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΙΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ'.

(كتاب الكفاله)

ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1 8 7 3.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ τριῶν τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΔΙΚΑΝΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 612ον. كفالت Κεφαλὲτ=Ἐγγύησις εἶναι προσθήκη χρεώσεως ἑτέρᾳ χρεώσει ἀπέναντι ἀπαιτήσεως.

Δηλαδὴ, ἐγγυώμενός τίς τινα προσθέτει οἱονεὶ ἑαυτὸν ἐκείνῳ ἀναδεχόμενος μετ' αὐτοῦ τὸ βάρος ἀπαιτήσεώς τινος.

Ἄρθρ. 613ον. كفالت بالنفس Κεφαλέτι πὶν·νὲφς=Προσωπικὴ ἐγγύησις εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι τὸ ἄτομόν τινος.

Ἄρθρ. 614ον. كفالت بالمال Κεφαλέτι πὶλ μὰλ=Πραγματικὴ ἐγγύησις εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι τὴν καταβολὴν πράγματός τινος.

Ἄρθρ. 615ον. كفالت بالتسليم Κεφαλέτι πὶτ τεσλὶμ=Ἐγγύησις ἐπὶ παραδόσει εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι τὴν παράδοσιν πράγματός τινος.

Ἄρθρ. 616ον. كفالت بالدرك Κεφαλέτι πὶδ·δὲρκ=Ἐγγύησις ἐπὶ

ἀκολουθήματι (1), ἢ ἐγγύητις ἐπὶ ἐκνικήσει εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος πράγματός τινος πωληθέντος, ἢ τὸ ἄτομον τοῦ πωλητοῦ, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τρίτος τις ἤθελεν ἐκνικήσει τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο παρουσιάζων ἐπικρατέστερον δικαίωμα κυριότητος ἐπ' αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 617ον. كفالت منجز Κεφαλέτι μούνδζιζὲ = Ἐγγύησις ἀπρόθεσμος, ἢ ἀμέσως ἀπαιτητὴ εἶναι ἡ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ ὅρου τινὸς ἢ μὴ ἐξαρτωμένη ὑπὸ μελλοντικῆς τινος περιστάσεως.

Ἄρθρ. 618ον. كفيل Κεφίλ = Ἐγγυητὴς εἶναι ὁ προστιθεὶς τὴν ἰδίαν χρέωσιν τῇ τοῦ ἄλλου χρεώσει, ἤτοι ὁ ἀναλαμβάνων τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ἣν ἔχει καὶ ἕτερός τις, ὅστις ὀνομάζεται πρωτοφειλέτης καὶ ὁ ὑπ' ἐγγύησιν ἢ πρωτότυπος (πρωθυπόχρεως) (اصيل ἀσήλ καὶ معقول μεκφούλουν ἄνχ).

---

(1) كفالت بالدرك Κεφαλέτι πὶδ δέρκ = Ἐγγύησις ἐπ' ἀκολουθήματι κυριολεκτικῶς καὶ ἐγγύησις ἐπὶ ἐκνικήσει κατ' ἔννοιαν ὀνομάζεται, ὅταν ἐν ᾧ ἀγοράζει τις παράτινος πρᾶγμά τι, φοβούμενος μή τις δικαιοῦχος παρουσιασθεὶς ἀπαιτήσῃ καὶ καταλάβῃ τὸ πρᾶγμα διστάζει νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ, παρουσιαζόμενός τις ἢ κατὰ τύχην ἐκεῖθεν διαβαίνων εἴπῃ τῷ ἀγοράσαντι: Μεῖνε ἥσυχος, σὺ δὸς τὰ χρήματα τοῦ τιμήματος καὶ ἂν παρουσιασθῇ δικαιοῦχός τις καὶ καταλάβῃ τὸ πρᾶγμα, ἐγὼ πληρόνω αὐτὸ (τὸ τίμημα)· ὀνομάζεται δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐγγυήσεως كفالت بالدرك ὡς ἐκ τοῦ τύπου αὐτῆς κατὰ τὰς Ἱερονομικὰς Βίβλους ἔχοντος οὕτω: تكفلت بدركك τεκεφφέλτου πὶμα γιοῦδρικούκε = ἐγγυήθην δι' ὅ,τι ἄν σοι ἀκολουθήσῃ (ἐπὶ ζημίᾳ), ὅπερ παρέφρασται ἐπίσης ἀραβιστί: اى يلحقك فى هذا البيع ἔγιοῦ γελχάκουκε φὶ χέζελ-πέϊ = ἐγγυήθην δι' ὅ,τι ἂν συμβῇ σοι ἐν ταύτῃ τῇ πωλήσει· ὃ ἐστὶ αὕτη εἶναι ἐγγύησις διδομένη πρὸς ἀπότισιν τοῦ τιμήματος, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δικαιοῦχός τις ἤθελεν ἐκνικήσει καὶ καταλάβει τὸ πωληθὲν πρᾶγμα.

Σημ. Μεταφρ.

Ἄρθρ. 619ον. مكفول Μεκφούλουν λέχ = Ἐγγυημένος ἢ ἐγγυοδόχος εἶναι ὁ λαβὼν τὴν ἐγγύησιν πιστωτής.

Ἄρθρ. 620ον. مكفولٍ Μεκφούλουν πὴχ = Ἐγγυημένον ἢ ἀντικείμενον τῆς ἐγγυήσεως εἶναι τὸ πρᾶγμα, οὗ τὴν παράδοσιν ἢ τὴν καταβολὴν ἀναδέχεται ὁ ἐγγυητής. Ἐν τῇ προσωπικῇ ἐγγυήσει, ὁ πρωτότυπος (مكفولعنه μεκφούλουν ἄνχ) καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐγγυήσεως (مكفولٍ μεκφούλουν πὴχ) εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 621ον. Μόνη ἡ πρότασις, ἤτοι ἡ συναίνεσις τοῦ ἐγγυητοῦ ἀρκεῖ πρὸς νόμιμον σύστασιν τῆς ἐγγυήσεως. Ἀλλ' ὁ ἐγγυημένος ἤτοι ὁ πιστωτὴς δύναται ν' ἀποῤῥίψῃ αὐτήν. Ἐνόσῳ δὲ δὲν ἀποῤῥίπτει τὴν ἐγγύησιν ὁ πιστωτὴς, αὕτη ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη.

Ὅθεν, ἐάντις ἐν ἀπουσίᾳ πιστωτοῦ τινος ἐγγυηθῇ τὴν παρά τινος ἀπαίτησιν αὐτοῦ καὶ πρὶν ἢ ἡ εἴδησις τῆς ἐγγυήσεως φθάσῃ εἰς τὸν πιστωτὴν, οὗτος ἀποθάνῃ, ὁ δοὺς τὴν ἐγγύησιν ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς συνεπείας αὐτῆς.

Ἄρθρ. 622ον. Ἡ πρότασις τοῦ ἐγγυητοῦ, ἤτοι ἡ ἔκφρασις τῆς συναινέσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἐγγύησιν γίνεται διὰ τῶν λέξεων δι' ὧν κατ' ἔθος ἐκφράζεται ἡ ὑποχρέωσις.

Π. χ. Ἐὰν εἴπῃ: ἐγγυήθην, ἢ εἰμὶ ἐγγυητὴς, ἡ ἐγγύησις συνίσταται.

Ἄρθρ. 623ον. Ἐγγύησις συνίσταται καὶ δι' ἐξηρτημένης ἀπὸ ὅρον ὑποσχέσεως. (Ὅρα ἄρθρ. 84).

Π. χ. Ἐὰν εἴπῃ τίς τινι: ἂν ὁ δεῖνα δὲν σοὶ δώσῃ ὅσα ἔχεις λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ, ἐγὼ σοὶ τὰ δίδω, ὁ δανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὰ χρήματά του παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ πρωτοφειλέτης ἤθελεν ἀρνηθῇ νὰ πληρώσῃ αὐτόν.

Ἄρθρ. 624ον. Ὅταν εἴπῃ τις: ἐγγυῶμαι μέχρι τῆς δεῖνος ἐποχῆς, συνίσταται ἐγγύησις προσωρινὴ (μέχρις ἡμέρας) ἀμέσως ἀπαιτητή.

Ἄρθρ. 625ον. Ἡ ἐγγύησις συνίσταται ἀπολύτως (χωρὶς δηλα-

δὴ νὰ ἀναφέρηται ἂν ἦναι ἀμέσως ἢ μὴ ἀμέσως ἀπαιτητὴ, ἀπροθέσμως καὶ ἐμπροθέσμως. Ἀπρόθεσμος εἶναι ἡ ἀμέσως ἀπαιτητή. Ἐμπρόθεσμος, ἡ μὴ καθισταμένη ἀπαιτητὴ ἢ εἰς ὡρισμένον τινὰ χρόνον ἐν τῷ μέλλοντι (ὑπὸ ἡμέραν ex die).

Ἄρθρ. 626ον. Ἐγκυρόν ἐστι τὸ ἐγγυᾶσθαι ἄλλον ἐγγυητήν.

Ἄρθρ. 627ον. Ἐπιτρέπεται ἡ πολλότης τῶν ἐγγυητῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 628ον. Κατὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐγγυήσεως, ὁ ἐγγυητὴς πρέπει νὰ ᾖ αι ἐνῆλιξ καὶ ἐχέφρων.

Ὅθεν δὲν ἔχει κῦρος ἡ ἐγγύησις τοῦ παράφρονος, τοῦ ἐσχατογήρου (οἱ μὲ τοὺχ=νηπιάζοντος) καὶ τοῦ ἀνήλικος.

Ὥστε ὁ ἀνῆλιξ καὶ ὁμολογῶν μετὰ τὴν ἐνηλικίωσίν του τὴν ἐγγύησιν, ἣν ἔδωκε πρὶν ἢ ἔτι ἐνηλικιωθῇ δὲν καταδιώκεται δι' αὐτήν.

Ἄρθρ. 629ον. Δὲν εἶναι ἀνάγκη, ὅπως ὁ πρωτοφειλέτης ἤτοι ὁ δι' ὃν δίδοται ἡ ἐγγύησις ᾖναι ἐνῆλιξ ἢ ἐχέφρων.

Ὅθεν ἔγκυρον εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι τὸ χρέος παράφρονος ἢ ἀνήλικος.

Ἄρθρ. 630ον. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐγγυήσεως ᾖναι ἄτομον, πρέπει νὰ ᾖναι γνωστόν.

Ἡ ἀνάγκη αὕτη δὲν ὑπάρχει, ὅταν τὸ ἀντικείμενον ᾖναι πρᾶγμα.

Ὅθεν, ἐάν τις εἴπῃ: ἐγγυῶμαι τὸ χρέος τοῦ δεῖνος ἀνθρώπου, ἡ ἐγγύησις ἔχει πλῆρες κῦρος καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ποσὸν τοῦ χρέους ᾖναι ἄγνωστον.

Ἄρθρ. 631ον. Ἐν τῇ πραγματικῇ ἐγγυήσει πρέπει τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐγγυήσεως νὰ ᾖναι εἰς βάρος τοῦ πρωτοφειλέτου, δηλαδὴ νὰ ᾖναι ἀπαιτητὸν παρ' αὐτοῦ.

Ὅθεν ἔγκυρον εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος

πράγματός τινος πωληθέντος, τὸ ἐνοίκιον μισθωθέντος καὶ πᾶν οἱονδήποτε βέβαιον χρέος.

Ἐπίσης ἔγκυρος εἶναι ἡ ἐγγύησις περὶ ἀποδόσεως ἁρπαγέντος πράγματος· διὸ ἅμα ζητηθέντος τοῦ πράγματος τούτου, ὁ ἐγγυητὴς ὀφείλει, ἵνα παραδώσῃ αὐτὸ αὐτούσιον ἢ νὰ καταβάλῃ τὴν ἀξίαν του.

Ἐπίσης, ὅταν λαμβάνηται πρᾶγμά τι ἵνα παρατηρηθῇ, ἢ δοκιμασθῇ καὶ ἀγορασθῇ ἀκολούθως, ἔγκυρον εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, ἐὰν συνεφωνήθη προηγουμένως τὸ τίμημα αὐτοῦ (ἐὰν ἐδόθη δηλ. ὑπὸ διατίμησιν).

Πρὶν ὅμως παραδοθῇ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγυηθῇ τις αὐτὸ αὐτουσίως.

Διότι ἂν τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ πωλητοῦ, ἡ πώλησις ἀκυροῦται· ἑπομένως οὗτος δὲν ὀφείλει νὰ παραδώσῃ αὐτό, ἀλλὰ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ τίμημα, ἐὰν τὸ ἔλαβεν ἤδη.

Ἐπίσης δὲν εἶναι ἔγκυρον τὸ ἐγγυᾶσθαι αὐτουσίως πρᾶγμα ὑποθηκευμένον, ἢ ὡς χρησιδάνειον δοθέν, ἢ μεμισθωμένον καθὼς καὶ πᾶσαν ἄλλην παρακαταθήκην, διότι ταῦτα δὲν μένουσι παρὰ τῷ πρωτοφειλέτῃ ὑπ' εὐθύνην του.

Ἔγκυρόν ἐστιν ὅμως τὸ ἐγγυᾶσθαι περὶ τῆς μὴ ἀπωλείας ἢ ἐκποιήσεως αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ πρωτοφειλέτου. Ἐπίσης ἔγκυρον εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι τὴν παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος καθὼς καὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω.

Καὶ ὅταν ζητηθῶσι ταῦτα, ὁ ἐγγυητὴς ὀφείλει ἵνα παραδώσῃ αὐτὰ, ἐὰν μὴ ὑπάρχῃ δικαιώματι ἐπισχέσεως.

Ὅπως ὅμως ἐν τῇ προσωπικῇ ἐγγυήσει ἀποθνήσκοντος τοῦ πρωτοτύπου, ἐκείνου δηλαδὴ δι' ὃν ἐδόθη ἡ ἐγγύησις, ὁ ἐγγυητὴς ἀπαλλάσσεται τοῦ βάρους τῆς ἐγγυήσεως· οὕτω φθειρομένων καὶ τῶν πραγμάτων τούτων, οὐδεμία ἀπαίτησις δύναται νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ.

Ἄρθρ. 632ον. Ἐν τοῖς ποινικοῖς δὲν εἶναι δεκτὴ ἡ ἀντικατάστασις. Ὅθεν δὲν εἶναι ἔγκυρος ἡ περὶ ἀντιποίνου (قصاص κησὰς) καὶ πάσης ἄλλης προσωπικῆς ποινῆς ἐγγύησις.

Ἔγκυρον εἶναι ὅμως τὸ ἐγγυᾶσθαι τὸν φονέα ἢ πληγωτὴν περὶ τῆς

τιμῆς τοῦ αἵματος (دِيت διγὲτ) ἢ τῆς τοῦ τραύματος (ارش ἔρς (1)).

Ἄρθρ. 633ον. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εὐπορῇ ὁ δι' ὃν δίδοται ἡ ἐγγύησις· ἑπομένως δύναται νὰ ἐγγυηθῇ τις καὶ χρεωκόπον.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΗΤΟΙ ΑΜΕΣΩΣ ΑΠΑΙΤΗΤΗΣ, ΤΗΣ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΟΥ (ΥΠΟ ΗΜΕΡΑΝ) ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΟΡΟΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 634ον. Ἐνέργεια τῆς ἐγγυήσεως εἶναι ἡ ἀπαίτησις· δηλαδὴ τὸ δικαιοῦσθαι τὸν πιστωτὴν ἀπαιτεῖν παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐγγυήσεως.

Ἄρθρ. 635ον. Ἐν τῇ ἀμέσως ἀπαιτητῇ ἐγγυήσει ἐὰν τὸ χρέος τοῦ πρωτοφειλέτου ᾖναι ἀπρόθεσμον ἢ ληξιπρόθεσμον, δύναται ἀμέσως νὰ κινηθῇ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ· εἰ δὲ ἐμπρόθεσμον, μόνον κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας δύναται ὁ πιστωτὴς ν' ἀπαιτήσῃ τὸ δίκαιόν του παρ' αὐτοῦ.

---

(1) ارش Ἔρς ὀνομάζεται τὸ ἀντίτιμον, ὅπερ πληρόνει ὁ τραυματίσας τινὰ καὶ καταστήσας μέλος τι αὐτοῦ ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν καὶ ἐνέργειαν.

Ἄρθρ. 636ον. Ἡ ἐγγύησις ὅμως, ἥτις ἐδόθη ὑπὸ ὅρον τινὰ ἢ ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα μὴ ἰσχύῃ ἢ μετά τινα ὡρισμένον χρόνον, δὲν γίνεται ἀπαιτητὴ πρὶν ἢ ἐκπληρωθῇ ὁ ὅρος ἐκεῖνος, ἢ παρέλθῃ ὁ συμφωνηθεὶς χρόνος.

Π. χ. Ὅταν εἴπῃ τίς τινι: σὲ πληρόνω ἐγὼ, ἐὰν ὁ δεῖνα δὲν σοὶ πληρώσῃ τὴν ἀπαίτησίν σου, ὁ λόγος οὗτος συνίστησιν ἐγγύησιν ὑπὸ ὅρον· ὅθεν τότε μόνον ὁ πιστωτὴς δύναται ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν δόντα τὴν ἐγγύησιν ταύτην, ἀφοῦ πρῶτον ζητήσῃ παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου τὸ δίκαιόν του καὶ λάβῃ παρ' αὐτοῦ ἀρνητικὴν ἀπάντησιν· δὲν δύναται δὲ νὰ ἀπευθυνθῇ ἀμέσως εἰς τὸν ἐγγυητὴν, χωρὶς πρῶτον νὰ δοκιμάσῃ τὸν πρωτοφειλέτην.

Ἐπίσης ὅταν τις εἴπῃ τινί: ἐὰν ὁ δεῖνα σοὶ κλέψῃ τι, ἐγὼ ἐγγυῶμαι δι' αὐτό, ἡ διὰ τοῦ λόγου τούτου συνισταμένη ἐγγύησις εἶναι ἔγκυρος, καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ δι' ὃν ἐδόθη ἡ ἐγγύησις ἔκλεψέ τι, ἀπαιτεῖται ὁ δοὺς τὴν ἐγγύησιν.

Ὡσαύτως ὅταν ἐγγυηθῇ τίς τινα, ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ὅπως ἡ ἐγγύησίς του μὴ ᾖ ἀπαιτητὴ ἢ μεθ' ὡρισμένον τινὰ χρόνον ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰδοποιηθῇ ἀπὸ τὸν πιστωτὴν, οὗτος ἀφ' οὗ προβάλῃ τὴν ἀπαίτησίν του ὀφείλει ν' ἀφήσῃ νὰ παρέλθῃ ὁ συμφωνηθεὶς χρόνος καὶ τότε νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ· ὁ δὲ ἐγγυητὴς δὲν δύναται πλέον νὰ ζητήσῃ καὶ ἄλλην τόσην προθεσμίαν.

Ὁμοίως, ὅταν εἴπῃ τις: ἐγγυῶμαι τὴν νομίμως ἀποδειχθησομένην ἀπαίτησίν σου παρὰ τοῦ δεῖνος, ἢ τὸ ποσὸν ὅπερ θέλεις δανείσει αὐτῷ, ἢ τὸ πρᾶγμα, ὅπερ θέλει σοὶ ἁρπάσει διὰ τῆς βίας, ἢ τὸ τίμημα τοῦ πράγματος ὅπερ θέλεις πωλήσει αὐτῷ, μόνον ἀφοῦ ἐκπληρωθῶσιν οἱ ὅροι οὗτοι, ἤτοι βεβαιωθῇ ἡ ἀπαίτησις, ἢ δοθῇ τὸ δάνειον, ἢ ἀποδειχθῇ ἡ παγὴ, ἢ πωληθῇ καὶ παραδοθῇ τὸ πρᾶγμα καθίσταται ἀπαιτητὴ ἡ ἐγγύησις.

Ἐπίσης ἐάν τις εἴπῃ: ἐγγυῶμαι νὰ παρουσιάσω τὸν δεῖνα κατὰ τὴν δεῖνα ἡμέραν, δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ἵνα παρουσιάσῃ τὸν δι' ὃν ἔδωκε τὴν προσωπικὴν ἐγγύησιν πρὸ τῆς ταχθείσης ἡμέρας.

Ἄρθρ. 637ον. Ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ ὅρου δέον ἵνα ἐκπληρωθῇ συγχρόνως καὶ ὁ συνοδεύων αὐτὸν συμπληρωτικὸς χαρακτηρισμὸς καὶ περιορισμός.

Π. χ. Ὅταν τις εἴπῃ: ἐγγυῶμαι νὰ πληρώσω πᾶσαν ὑποχρέωσιν εἰς ἣν ἤθελε καταδικασθῇ ὁ δεῖνα, δὲν ἀρκεῖ νὰ ὁμολογήσῃ οὗτος ὅτι ὀφείλει τόσα γρόσια, ἵνα γείνῃ ἀπαιτητὴ ἡ ἐγγύησις, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη, ὅπως ἀναγνωρισθῇ ἡ ὀφειλή του αὕτη καὶ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 638ον. Ὅταν ἐν τῇ ἐγγυήσει ἐπὶ ἐκνικήσει (كفالت بالدرك κεφαλέτι πὶδ δέρκ) τρίτος τις προβάλῃ ἐπικρατέστερον δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος, ὁ ἐγγυητὴς δὲν ἐνάγεται, ἢ ἀφοῦ δι' ἀποφάσεως καταδικασθῇ ὁ πωλητὴς ἵνα ἐπιστρέψῃ τὸ τίμημα τοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 639ον. Ἐν τῇ προσωρινῇ (τῇ μέχρις ἡμέρας) ἐγγυήσει ὁ ἐγγυητὴς μόνον ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἐγγυήσεως ἀπαιτεῖται.

Π. χ. Ὅταν τις εἴπῃ: ἐγγυῶμαι ἀπὸ σήμερον μέχρις ἑνὸς μηνός, ὁ ἐγγυητὴς ἀπαιτεῖται μόνον διαρκοῦντος τοῦ μηνὸς τούτου· παρερχομένου δὲ, ἀπαλλάττεται τοῦ βάρους τῆς ἐγγυήσεως.

Ἄρθρ. 640ον. Μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐγγυήσεως ὁ ἐγγυητὴς δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆς.

Ἐν τῇ μὴ ἀμέσως ἀπαιτητῇ ὅμως καὶ τῇ ἐξηρτημένῃ ἀπὸ ὅρον ἐγγυήσει ὁ ἐγγυητὴς δύναται πρὶν ἢ πραγματοποιηθῇ ἡ χρέωσις τοῦ ὃν ἐγγυᾶται νὰ ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν τῆς ἐγγυήσεως.

Π. χ. Ἀφοῦ τις ἐγγυηθῇ δι' ἀμέσως ἀπαιτητῆς ἐγγυήσεως τὸ ἄτομον ἢ τὸ χρέος τινὸς δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἐγγυήσεως ταύτης. Ἐπίσης καὶ ἐὰν εἴπῃ: ἐγγυῶμαι ἅπαν τὸ ἀποδειχθησόμενον χρέος τοῦ δεῖνος, δὲν δύναται νὰ λάβῃ πλέον ὀπίσω τὸν λόγον του· διότι ἂν καὶ ἡ ἀπόδειξις τοῦ χρέους ἔσται μεταγενεστέρα τῆς ἐγγυήσεως, οὐχ ἧττον ὅμως τοῦτο ὑπῆρχεν, ἤτοι ὑπῆρχε πρὸ τῆς συστάσεως ταύτης.

Ἀλλ' ὅταν εἴπῃ τίς τινι: ἐγγυῶμαι διὰ πᾶν ὅ,τι πωλήσῃς εἰς τὸν δεῖνα ἄνθρωπον, εὐθύνεται μὲν διὰ πᾶν ὅ,τι πωλήσῃ αὐτῷ ὁ λαβὼν τὴν ἐγγύησιν ταύτην ἀφοῦ συστῇ ἡ πώλησις, πρὶν

ὅμως αὕτη λάβῃ χώραν, ὁ ἐγγυητὴς δύναται νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἐγγυήσεως.

Οἷον, ἐὰν ὁ ἐγγυητὴς εἴπῃ τῷ πωλητῇ: ἐγὼ ἀποσύρομαι τῆς ἐγγυήσεως, ἣν ἔδωκα· μὴ πωλῇς λοιπὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ τίποτε, ὁ δὲ πωλητὴς πωλήσῃ τι εἰς αὐτὸν, δὲν δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ, ὡς ἀπαλλάξαντος ἤδη ἑαυτὸν τῆς ἐγγυήσεως.

Ἄρθρ. 641ον. Ὁ ἐγγυηθεὶς τὴν ἀπόδοσιν ἁρπαγέντος πράγματος ἢ χρησιδανείου, ἐπιστρέφων ὁ ἴδιος τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ, ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ ἅρπαγος, ἢ τοῦ χρήστου διὰ τὰ βάρη τῆς μετακομίσεως· δηλαδὴ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὰ μετακομιστικὰ ἐξοδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 642ον. Ἐνέργεια τῆς προσωπικῆς ἐγγυήσεως εἶναι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ παρουσιάσαι τὸν ὄντα ἀντικείμενον τῆς ἐγγυήσεως ταύτης.

Οἷον, ὁ ἐγγυητὴς ὀφείλει ἵνα παρουσιάσῃ τὸν ὃν ἐγγυήθη ἅμα ὡς ζητήσῃ αὐτὸν ὁ λαβὼν τὴν ἐγγύησιν, ἀφοῦ ἐπιστῇ ὁ συμφωνηθεὶς χρόνος. Μὴ παρουσιάζων δὲ αὐτὸν ὑποχρεοῦται εἰς τοῦτο διὰ τῆς βίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 643ον. Ὁ ἐγγυητὴς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 644ον. Ὁ πιστωτὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀπαιτήσεών του· δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ δίκαιόν του παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἢ παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου ἀδιαφόρως. Ἀπευθυνόμενος δὲ πρὸς τὸν ἕτερον αὐτῶν δὲν χάνει τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τοῦ ἑτέρου ἀγωγῆς· ἀφοῦ ζητήσῃ τὸ δίκαιον αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἑνὸς, δύναται νὰ ζητήσῃ αὐτὸ ἀκολούθως καὶ παρὰ τοῦ ἄλλου· τέλος δικαιοῦται ἵνα ἀπαιτῇ αὐτὸ καὶ παρ' ἀμφοτέρων συγχρόνως.

Ἄρθρ. 645ον. Ὅταν τις ἐγγυηθῇ τὸ χρέος ὅπερ βαρύνει ἐγγυητήν τινα ἕνεκα πραγματικῆς ἐγγυήσεως, ἣν ἔδωκε προηγουμένως, ὁ πιστωτὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ δίκαιόν του παρ' ὁποτέρου θέλῃ ἐκ τῶν δύο ἐγγυητῶν.

Ἄρθρ. 646ον. Ὅταν χρεῶσταί τινες ἐγγυηθῶσιν ἀλλήλους διὰ τὸ χρέος, ὅπερ ἕνεκα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἔχουσιν ἀπὸ κοινοῦ, ἕκαστος αὐτῶν εἶναι ὑπεύθυνος δι' ὅλον τὸ ποσὸν τοῦ χρέους τούτου.

Ἄρθρ. 647ον. Ὅταν ὑπάρχωσι πολλοὶ ἐγγυηταὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ χρέους, ἐὰν μὲν ἐγγυήθησαν αὐτὸ ἰδιαιτέρως ἕκαστος, ἕκαστος αὐτῶν ἀπαιτεῖται ὅλον τὸ χρέος.

Ἐὰν δὲ ἐγγυήθησαν αὐτὸ ἀπὸ κοινοῦ πάντες, ἕκαστος αὐτῶν ἀπαιτεῖται μόνον τὸ εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μέρος ἐκ τοῦ χρέους.

Ἐὰν ὅμως ἕκαστος ἐγγυητὴς ἐγγυήθη τὸ εἰς τοὺς ἄλλους ἀναλογοῦν μέρος (ἐὰν δηλαδὴ ἦναι ἀλληλέγγυοι), τότε ἕκαστος αὐτῶν ἀπαιτεῖται ὅλον τὸ χρέος.

Π. χ. Ἐὰν, ἀφοῦ ἐγγυηθῇ τις τὸ ἐκ 1,000 γροσίων χρέος τινός, τρίτος τις δώσῃ νέαν ἐγγύησιν διὰ τὸ αὐτὸ χρέος, ὁ δανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο παρ' ὁποτέρου θέλῃ ἐκ τῶν δύο ἐγγυητῶν.

Ἐὰν ὅμως οἱ δύο ἐκεῖνοι ἐγγυηθῶσιν ὁμοῦ τὰ 1,000 γρόσια, τότε ἑκάτερος αὐτῶν ἀπαιτεῖται μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου· ἐκτὸς

ἂν ἑκάτερος αὐτῶν ἐγγυήθη καὶ τὸ εἰς τὸν συνεγγυητήν του ἀναλογοῦν μέρος, διότι εἰς τοιαύτην περίστασιν ἑκάτεροι ἀπαιτοῦνται τὰ 1,000 γρόσια.

Ἄρθρ. 648ον. Ἡ ἐγγύησις μεταβάλλεται εἰς μετάθεσιν χρέους (حواله χαβαλὲ), ὅταν συνυπάρχῃ ὅρος κηρύττων ἀνεύθυνον τὸν πρωτοφειλέτην.

Ἄρθρ. 649ον. Ἡ μετάθεσις χρέους (حواله χαβαλὲ) ἡ γινομένη ἐπὶ ὅρῳ ὅπως ὁ μεταθέτης (محيل μουχὶλ) ᾖ ὑπεύθυνος διὰ τὴν μὴ παραδοχὴν αὐτῆς ἀποτελεῖ ἁπλῆν ἐγγύησιν.

Ὅθεν, ὅταν τις εἴπῃ τῷ ὀφειλέτῃ αὐτοῦ: μετάθεσον τὸ πρὸς ἐμὲ χρέος σου εἰς τὸν δεῖνα ἄνθρωπον, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅμως ὅπως καὶ σὺ ἐξακολουθῇς νὰ ᾖσαι ὑπεύθυνος δι' αὐτό, ἀφοῦ ὁ ὀφειλέτης παραδεχθῇ τὴν πρότασιν ταύτην, ὁ δανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ δίκαιόν του παρ' ὁποτέρου θέλῃ ἐξ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 650ον. Ὅταν τις ἔχῃ παρ' ἑαυτῷ πρᾶγμα ἀλλότριον ὡς παρακαταθήκην (امانت ἐμανὲτ), ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ ἐγγυηθῇ χρέος τι τοῦ κυρίου τοῦ πράγματος ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ πληρόνῃ αὐτὸ ἐκ τῆς ἀξίας τῆς παρακαταθήκης. Ἀναγκάζεται δὲ ὁ ἐγγυητὴς ἵνα πληρώσῃ τὸ χρέος ἐκ τῆς παρακαταθήκης ἐκείνης.

Ἐὰν ὅμως ἡ παρακαταθήκη ἀπωλέσθη, οὐδεμία εὐθύνη μένει ἐπὶ τοῦ ἐγγυητοῦ.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ ἀφοῦ γείνῃ ἐγγυητὴς ἐπιστρέψῃ τὴν παρακαταθήκην εἰς τὸν κύριον αὐτῆς, τότε αὐτὸς εὐθύνεται διὰ τὸ χρέος ὅπερ ἐγγυήθη.

Ἄρθρ. 651ον. Ὅταν ἐγγυηθῇ τις τὸ ἄτομόν τινος ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅπως, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἤθελε παρουσιάσει αὐτὸν κατὰ τὸν ὡρισμένον χρόνον, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους αὐτοῦ, μὴ παρουσιάζων τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἐν τῷ ὡρισμένῳ χρόνῳ καταδικάζεται εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους.

Καὶ ἐὰν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐγγυητοῦ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ παρουσιάσωσι τὸν ὑπ' ἐγγύησιν ἄνθρωπον ἐντὸς τοῦ ὡρισμένου χρόνου, ἢ ἐὰν οὗτος παρουσιασθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ, ὁ τὸ χρηματικὸν μέρος ἀφορῶν ὅρος τῆς ἐγγυήσεως μένει ἀνίσχυρος. Ἐὰν ὅμως οὔτε οἱ κληρονόμοι

τοῦ ἐγγυητοῦ παρουσιάσωσι τὸν ἄνθρωπον, οὔτε αὐτὸς παρουσιασθῇ ἐντὸς τοῦ ὡρισμένου χρόνου, τότε τὸ ἐγγυημένον χρέος πληρόνεται ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ ἐγγυητοῦ.

Ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἐγγυημένος ἤτοι ὁ πιστωτὴς, αἱ ἀπαιτήσεις αὐτοῦ μεταβιβάζονται εἰς τοὺς κληρονόμους του.

Ἀλλ' ἐὰν τοῦ ἐγγυητοῦ παρουσιάζοντος τὸν ὃν ἐγγυήθη, ὁ ἐγγυημένος κρυβῇ (πρὸς ματαίωσιν τῆς παρουσιάσεως), ὁ ἐγγυητὴς προσκαλεῖ τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν, ἵνα διορίσῃ ἕνα ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ εἰς ὃν παραδίδει τὸν ἄνθρωπον.

Ἄρθρ. 652ον. Ἐν τῇ ἀπολύτῳ ἐγγυήσει, ἐὰν τὸ χρέος ἦναι ἀμέσως ἀπαιτητὸν ὡς πρὸς τὸν πρωτοφειλέτην, ἀμέσως ἀπαιτητὸν γίνεται καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐγγυητήν. Ἐὰν δὲ ἦναι ὑπὸ ἡμέραν διὰ τὸν πρῶτον, ὡς ὑπὸ ἡμέραν ἐπίσης θεωρεῖται καὶ διὰ τὸν δεύτερον.

Ἄρθρ. 653ον. Ἐν τῇ ὑπὸ ὅρον ἐγγυήσει ὡς πρὸς τὸ ἀμέσως ἢ μὴ ἀπαιτητὸν αὐτῆς ἰσχύει ὁ συμφωνηθεὶς ὅρος.

Ἄρθρ. 654ον. Ἔγκυρον εἶναι τὸ ἐγγυᾶσθαι ἐμπροθέσμως χρέος ἐμπρόθεσμον· ἡ δὲ προθεσμία τῆς ἐγγυήσεως δύναται νὰ ἦναι οὐ μόνον ἴση πρὸς τὴν τοῦ χρέους, ἀλλὰ καὶ μακροτέρα αὐτῆς.

Ἄρθρ. 655ον. Ὁ πιστωτὴς παραχωρῶν προθεσμίαν εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτοῦ παραχωρεῖ συγχρόνως αὐτὴν καὶ εἰς τὸν ἐγγυητὴν καὶ τὸν ἐγγυητὴν τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἡ εἰς τὸν πρῶτον ἐγγυητὴν παραχωρουμένη προθεσμία ἐννοεῖται παρακεχωρημένη καὶ διὰ τὸν δεύτερον ἐγγυητήν.

Ἡ εἰς τὸν ἐγγυητὴν ὅμως παραχωρουμένη προθεσμία δὲν θεωρεῖται ὡς παραχωρηθεῖσα καὶ εἰς τὸν πρωτοφειλέτην.

Ἄρθρ. 656ον. Ὁ ἐμπρόθεσμος ὀφειλέτης θέλων πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας αὐτοῦ νὰ ἀπέλθῃ εἰς ἄλλην χώραν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ πιστωτοῦ αὐτοῦ ὑποχρεοῦται ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἵνα δώσῃ ἐγγύησιν διὰ τὸ χρέος του.

Ἄρθρ. 657ον. Ἐγγυώμενός τις τὸ χρέος τινὸς, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ καὶ συνεπείᾳ τῆς ἐγγυήσεως ἀναγκαζόμενος ἵνα πληρώσῃ τὸ χρέος ἐκεῖνο ἀπαιτεῖ ἀκολούθως παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου οὐχ

τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τὸν δανειστὴν πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ χρέους, ἀλλ'ἐκεῖνο δι' ὃ ἔδωκε τὴν ἐγγύησιν.

Ἀλλ' ἐὰν συνεβιβάσθη μετὰ τοῦ δανειστοῦ πληρόνων μέρος μόνον τοῦ χρέους τοῦ πρωτοφειλέτου, τότε δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ ὅλον τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἐγγυήθη ἀλλὰ μόνον τὸ μέρος, ὅπερ ἐπλήρωσε κατὰ τὸν συμβιβασμόν.

Π. χ. Ἐὰν ἐγγυώμενος νὰ πληρώσῃ εἰς νόμισμα καθαρὸν δώσῃ εἰς τὸν δανειστὴν νόμισμα ἐπιμιγὲς (مغشوش μαγσοὺς) λαμβάνει παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου καθαρὸν νόμισμα· καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἐὰν ἐγγυώμενος ἐπιμιγὲς νόμισμα πληρώσῃ καθαρὸν, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου ἢ ἐπιμιγὲς νόμισμα.

Ἐπίσης, ἐὰν ἀντὶ τοῦ ὡρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ ὅπερ ἐγγυήθη πληρώσῃ εἰς τὸν πιστωτὴν, κατὰ συμβιβασμὸν λαβόντα χώραν μεταξὺ αὐτῶν, ἄλλο πρᾶγμα, ὁ ἐγγυητὴς λαμβάνει παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου τὸ χρηματικὸν ποσὸν ὅπερ ἐγγυήθη.

Ἐὰν ὅμως δοὺς ἐγγύησιν διὰ 1,000 γρόσια ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος τοῦτο πληρόνων εἰς τὸν πιστωτὴν μόνον 500, τότε δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου, ἢ μόνον τὰ 500 ταῦτα γρόσια.

Ἄρθρ. 658ον. Ἀπατῶν τίς τινα ἐπὶ τῇ συγχροτήσει συναλλαγῆς (عڤلەسى ἄκδι μουάβεζὲ (1)) εὐθύνεται διὰ τὴν γενησομένην αὐτῷ ζημίαν.

Π. χ. Ἀγοράζει τις παρ' ἑτέρου οἰκόπεδον ἐπὶ τοῦ ὁποίου κτίζει μίαν οἰκοδομήν· μετὰ δὲ τοῦτο τρίτος τις παρουσιάζων ἐπικρατέστερα δικαιώματα κυριότητος ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου ἐκνικᾷ αὐτό· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει ὀπίσω παρὰ τοῦ πωλητοῦ οὐ μόνον τὸ τίμημα τοῦ οἰκοπέδου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀξίαν ἣν εἶχεν ἡ οἰκοδομὴ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραδόσεως.

---

(1) Ἡ λέξις αὕτη παράγεται ἐκ τοῦ τριγράμμου ἀραβικοῦ ὀνόματος عوض ἠβὰζ = ἀντάλλαγμα, عڤلەسى μουαβεζὲ δὲ τὸ ἀνταλλάσσειν πρᾶγμά τι πρὸς πρᾶγμα, ἢ πρᾶγμα πρὸς χρήματα ὡς ἐννοεῖται ἐνταῦθα = Συναλλαγή.

Ἕτερον. Παρουσιάζεταί τις εἰς ἔμπορόν τινα τῆς ἀγορᾶς καὶ λέγει αὐτῷ: ἀπὸ τοῦδε πώλει πράγματα εἰς τὸν ἀνήλικα τοῦτον υἱόν μου, διότι ἔδωκα αὐτῷ ἄδειαν νὰ ἐμπορεύηται· ὁ ἔμπορος πωλεῖ εἰς τὸν ἀνήλικα διάφορα πράγματα, ἀλλ' ἀκολούθως μανθάνει, ὅτι οὗτος δὲν ἀνήκει εἰς τὸν συστήσαντα αὐτὸν, ἀλλ' εἶναι υἱὸς ἑτέρου τινός· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἔμπορος ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ συστήσαντος τὸν νέον τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπώλησεν αὐτῷ.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΒΑΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΤΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Ἄρθρ. 659ον. Τοῦ ὑπ' ἐγγύησιν πράγματος παραδιδομένου εἰς τὸν ἐγγυημένον δανειστὴν εἴτε παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου, εἴτε παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, ὁ ἐγγυητὴς ἀπαλλάττεται τοῦ βάρους τῆς ἐγγυήσεως.

Ἄρθρ. 660ον. Εἰπόντος τοῦ ἐγγυημένου: ἀπήλλαξα τὸν ἐγγυητὴν τοῦ βάρους τῆς ἐγγυήσεως, ἢ οὐδεμίαν ἀπαίτησιν ἔχω παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ, ὁ ἐγγυητὴς καθίσταται ἀκαταζήτητος.

Ἄρθρ. 661ον. Τὸ ἀκαταζήτητον τοῦ ἐγγυητοῦ δὲν συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ τὸ ἀκαταζήτητον τοῦ πρωτοφειλέτου.

Ἄρθρ. 662ον. Τὸ ἀκαταζήτητον τοῦ πρωτοφειλέτου συνεπάγεται ἀναγκαίως τὸ ἀκαταζήτητον τοῦ ἐγγυητοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΒΑΡΟΥΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 663ον. Ὁ ἐγγυητὴς παραδίδων τῷ ἐγγυημένῳ τὸ ὑπ' ἐγγύησίν του ἄτομον ἐν τόπῳ, ἔνθα εἶναι δυνατὴ ἡ εἰς δικαστήριον παράστασις αὐτοῦ (محاصمه μουχασεμὲ) οἷον ἐν πόλει ἢ κώμῃ ἀπαλλάττεται τῆς ἐγγυήσεως εἴτε δεχθῇ, εἴτε μὴ, ὁ ἐγγυημένος τὴν παράδοσιν ταύτην. Ἐὰν ὅμως συνεφωνήθη προηγουμένως, ὅπως ἡ παράδοσις γείνῃ ἐν ὡρισμένῃ τινὶ πόλει, δὲν δύναται ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς ἐγγυήσεως παραδίδων τὸ ὑπ' ἐγγύησίν του ἄτομον ἐν ἑτέρᾳ τῆς συμφωνηθείσης πόλει. Ἐὰν συνεφωνήθη ὅπως ἡ παράδοσις γείνῃ ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ὁ ἐγγυητὴς δὲν ἀπαλλάττεται τῆς ἐγγυήσεως παραδίδων τὸ ἄτομον ἐν τῇ ὁδῷ· ἀπαλλάττεται ὅμως ταύτης παραδίδων αὐτὸ ἐνώπιον τῆς ἐκτελεστικῆς ἀρχῆς ἢ τῆς ἀστυνομίας (ضابط حضورنده ζαπὶτ χουζουρουνδά).

Ἄρθρ. 664ον. Ὁ ἐγγυητὴς παραδίδων ἁπλῶς τὸν ὑπ' ἐγγύησίν του ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ πιστωτοῦ ἀπαλλάττεται τῆς ἐγγυήσεως.

Δὲν ἀπαλλάττεται ὅμως αὐτῆς παραδίδων αὐτὸν ἄνευ τῆς αἰτήσεως τοῦ πιστωτοῦ, εἰμὴ ὅταν εἴπῃ κατὰ τὴν παράδοσιν, ὅτι ἐκτελεῖ αὐτὴν συνεπείᾳ τῆς ἣν ἔδωκεν ἐγγυήσεως.

Ἄρθρ. 665ον. Ὁ ἐγγυηθεὶς τὴν παράδοσίν τινος ἐν ὡρισμένῃ τινὶ ἡμέρᾳ ἀπαλλάττεται τῆς ἐγγυήσεως παραδίδων αὐτὸν καὶ πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐδέχθη τὴν παράδοσιν ὁ ἐγγυημένος.

Ἄρθρ. 666ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ ὑπ' ἐγγύησιν εὑρισκομένου ἀτόμου ἀπαλλάττεται τῆς ἐγγυήσεως οὐ μόνον ὁ ἐγγυητὴς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐγγυητὴς τοῦ ἐγγυητοῦ, ἐὰν ὑπάρχῃ.

Ἐπίσης καὶ ὁ θάνατος τοῦ ἐγγυητοῦ οὐ μόνον αὐτὸν ἀπαλλάττει τῆς ἐγγυήσεως ἀλλὰ καὶ τὸν ἐγγυητὴν αὐτοῦ, ἐὰν ἔχῃ τοιοῦτον.

Ὁ θάνατος ὅμως τοῦ ἐγγυημένου (δανειστοῦ) δὲν ἀπαλλάττει τὸν ἐγγυητὴν, ὅστις ἀπαιτεῖται παρὰ τῶν κληρονόμων ἐκείνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 667ον. Κληρονομοῦντος τοῦ ὀφειλέτου ἅπασαν τὴν περιουσίαν τοῦ ἀποθανόντος δανειστοῦ αὐτοῦ, ὁ ἐγγυητὴς ἀπαλλάττεται τῆς ἐγγυήσεως.

Ἐὰν ὁ δανειστὴς ἔχῃ καὶ ἄλλους κληρονόμους, ὁ ἐγγυητὴς δὲν ἀπαλλάττεται τῆς ἐγγυήσεως, ἢ μόνον ὡς πρὸς τὴν κληρονομικὴν μερίδα τοῦ ὀφειλέτου.

Ἄρθρ. 668ον. Συμβιβαζομένου τοῦ ἐγγυητοῦ ἢ τοῦ πρωτοφειλέτου μετὰ τοῦ ἐγγυημένου (δανειστοῦ) ἐπὶ τῇ βάσει πληρωμῆς μέρους μόνον ἐκ τοῦ χρέους, ἐὰν κατὰ τὸν συμβιβασμὸν συνεφωνήθη, ὅπως ἀμφότεροι, ἢ ὁ πρωτοφειλέτης μόνον ἦναι ἀκαταζήτητοι, ἢ ἂν οὐδεμία τοιαύτη συμφωνία ἐγένετο, ἀμφότεροι ἤτοι ὅ,τε ὁ πρωτοφειλέτης καὶ ὁ ἐγγυητὴς ἀπαλλάττονται ὁ μὲν τοῦ χρέους, ὁ δὲ τῆς ἐγγυήσεως. Ἐὰν ὅμως συνεφωνήθη τὸ ἀκαταζήτητον τοῦ ἐγγυητοῦ μόνον, μόνος αὐτὸς ἀπαλλάττεται· ὁ δὲ πιστωτὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῶν ἑξῆς δύο, ἂν θέλῃ ἀπαιτεῖ τὸ ὅλον τοῦ χρέους παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου, ἢ τὸ μὲν ποσὸν τοῦ συμβιβασμοῦ παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον παρὰ τοῦ πρωτοφειλέτου.

Ἄρθρ. 669ον. Τοῦ ἐγγυητοῦ παραπέμποντος διὰ μεταθέσεως τὸν ἐγγυημένον, ἵνα πληρωθῇ παρὰ τρίτου τινὸς, τοῦ δὲ ἐγγυμηένου καὶ τοῦ ἀποδέκτου τῆς μεταθέσεως παραδεχομένων τὴν μετάθεσιν ταύτην, ὅ,τε ἐγγυητὴς καὶ ὁ πρωτοφειλέτης ἀπαλλάττονται παντὸς βάρους.

Ἄρθρ. 670ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ δόντος παργματικὴν ἐγγύησιν

(كفيل بالمال κεφίλι πίλ-μάλ), τὸ ὑπ' ἐγγύησίν του πρᾶγμα ἀπαιτεῖται ἐκ τῆς κληρονομικῆς αὐτοῦ οὐσίας.

Ἄρθρ. 671ον. Ὁ ἐγγυηθεὶς τὸ τίμημα πωληθέντος τινὸς πράγματος ἀπαλλάττεται τῆς ἐγγυήσεως, ἅμα διαλυομένης τῆς πωλήσεως, ἢ ἐκνικωμένου τοῦ πράγματος παρὰ τρίτου τινός, ἔχοντος ἐπικρατέστερον δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ, ἢ ἐπιστρεφομένου δι' ἐλάττωμα εἰς τὸν πωλητήν.

Ἄρθρ. 672ον. Ὅταν μισθωθῇ πρᾶγμά τι δι' ὡρισμένον τινὰ χρόνον, τὸ δὲ μίσθωμα αὐτοῦ τεθῇ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν ἑτέρου τινός, ἅμα τῇ λήξει τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως συγκαταλήγει καὶ ἡ ἐγγύησις· διὸ ἐὰν ἀκολούθως μισθωθῇ αὖθις τὸ αὐτὸ πρᾶγμα διὰ νέας πράξεως, ἡ προηγουμένη ἐγγύησις οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὴν νέαν ταύτην μίσθωσιν.

Ῥεπὶ-ὀὺλ-ἐϐϐὲλ 1287 — 7 Μαΐου 1870.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ	**ΜΕΧΜΕΤ ΕΜΙΝ**
Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.	Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.
ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΙ	**ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ**
Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.	Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.
ΣΕΙΦ-ΕΔ-ΔΙΝ	**ΑΛΑΕΔΔΙΝ ΙΒΝΙ ΑΒΙΔΙΝ ΖΑΔΕ**
Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.	Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ Γ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Δικανικοί τινες ὅροι ἐπὶ τῆς ἐγγυήσεως. Σελ. 3

ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Περὶ συστάσεως τῆς ἐγγυήσεως.

Κεφάλαιον Α'. Στοιχεῖα τῆς ἐγγυήσεως. 6

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῶν ὅρων τῆς ἐγγυήσεως. 7

ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Περὶ ἐνεργείας τῆς ἐγγυήσεως.

Κεφάλαιον Α'. Ἐνέργεια τῆς ἀπροθέσμου ἤτοι ἀμέσως ἀπαιτητῆς, τῆς ἐμπροθέσμου (ὑπὸ ἡμέραν) καὶ τῆς ἐξηρτημένης ἀπὸ ὅρον ἐγγυήσεως. 9

Κεφάλαιον Β'. Ἐνέργεια τῆς προσωπικῆς ἐγγυήσεως. 12

Κεφάλαιον Γ'. Ἐνέργεια τῆς πραγματικῆς ἐγγυήσεως. 13

ΤΙΤΛ. ΤΡΙΤ. Περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ βάρους τῆς ἐγγυήσεως.

Κεφάλαιον Α'. Γενικαί τινες διατάξεις. 17

Κεφάλαιον Β'. Περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ βάρους τῆς προσωπικῆς ἐγγυήσεως. 18

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς πραγματικῆς ἐγγυήσεως. 19

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΙΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Α'.

(كتاب الحواله)

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ ΧΡΕΟΥΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1 8 7 3.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ ΧΡΕΟΥΣ (حوالة ΧΑΒΑΛΕ).

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ δύο τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΟΡΟΙ ΕΥΧΡΗΣΤΟΙ ΕΝ ΤΗ ΜΕΤΑΘΕΣΕΙ ΧΡΕΟΥΣ (حوالة ΧΑΒΑΛΕ).

Ἄρθρ. 673ον. حوالة Χαβαλὲ=Μετάθεσις χρέους, εἶναι ἡ μεταφορὰ χρεώσεως ἀπὸ προσώπου εἰς ἕτερον πρόσωπον (1).

---

(1) Τὸν حوالة χαβαλὲ μεταφράζουσί τινες ἐχχώρησιν, ἀλλ' ἡ μετάφρασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη· διότι ἀντικείμενον τῆς ἐχχωρήσεως εἶναι ἡ ἀπαίτησις, ἐν ᾧ τοῦ حوالة χαβαλὲ εἶναι ἡ ὑποχρέωσις· ἐχχωρεῖ τις τὰς ἀπαιτήσεις του, ἐν ᾧ δὲν δύναται νὰ κάμῃ حوالة χαβαλὲ, ἤτοι νὰ μεταθέσῃ ἢ τὰς ὑποχρεώσεις του. Ἐν ἄλλαις λέξεσι τὴν ἐχχώρησιν ποιεῖ ὁ δανειστὴς, τὸν δὲ حوالة χαβαλὲ ὁ ὀφειλέτης· حوالة χαβαλὲ δὲ ὀνομάζονται πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἐντάλ-

Ἄρθρ. 674ον. محيل Μουχὶλ=Μεταθέτης, εἶναι ὁ μετατιθεὶς τὸ ἴδιον χρέος εἰς ἕτερον, ἤτοι ὁ ὀφειλέτης.

Ἄρθρ. 675ον. محال Μουχάλουνλὲχ=Ὁ ὑπὲρ οὗ γίνεται ἡ μετάθεσις· εἶναι ὁ δανειστής.

Ἄρθρ. 676ον. محال عليه Μουχάλουν ἀλέϊχ=Ὁ ἐφ' οὗ γίνεται ἡ μετάθεσις· εἶναι ὁ τρίτος, ὅστις δέχεται τὸ μετατιθέμενον εἰς αὐτὸν χρέος, ὁ ἀποδέκτης τῆς μεταθέσεως.

Ἄρθρ. 677ον. محال به Μουχάλουνπὶχ=Τὸ ἀντικείμενον τῆς μεταθέσεως· εἶναι τὸ μετατιθέμενον πρᾶγμα, ἤτοι χρέος.

Ἄρθρ. 678ον. حوالة مقيدة Χαβαλέϊ μουκαϊγιεδὲ=Περιωρισμένη μετάθεσις· εἶναι ἡ μετάθεσις, ἡ γινομένη ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ὅπως ὁ ἀποδέκτης πληρώσῃ τὸ μετατιθέμενον αὐτῷ χρέος ἐκ τῶν χρημάτων, ἅπερ ὀφείλει εἰς τὸν μεταθέτην, ἢ ἐκ πράγματος τοῦ μεταθέτου εἰς χεῖρας αὐτοῦ (τοῦ ἀποδέκτου) εὑρισκομένου· (Δηλαδὴ ὅταν ὑπάρχῃ ἡ ἐν τῇ ἐκχωρήσει πρόβλεψις λεγομένη) (1).

Ἄρθρ. 679ον. حوالة مطلقة Χαβαλέϊ μουτλακὰ=Ἀπεριόριστος μετάθεσις· εἶναι ἡ μετάθεσις ἡ γινομένη ἀπολύτως, ἤτοι ἄνευ τοῦ ὅρου νὰ πληρώσῃ ὁ ἀποδέκτης ἐκ τῆς παρ' ἑαυτῷ εὑρισκομένης περιουσίας τοῦ μεταθέτου.

ματα πληρωμῆς, ἅπερ ἐκδίδει τὸ κεντρικὸν ταμεῖον τοῦ δημοσίου ἐπὶ ἄλλων ἐπαρχιακῶν κτλ. Σημ. Μεταφρ.

(1) Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς μεταθέσεως συμπίπτει μετὰ τῆς ἐκχωρήσεως. Σημ. Μεταφρ.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 680ον. Ἡ μετάθεσις συνίσταται διὰ τῆς συνεννοήσεως καὶ συναινέσεως καὶ τῶν τριῶν προσώπων ἤτοι τοῦ μεταθέτου (χρεώστου), τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ἀποδέκτου.

Ἄρθρ. 681ον. Μετάθεσις χρέους δύναται νὰ συνομολογηθῇ καὶ μόνον μεταξὺ τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ἀποδέκτου.

Π. χ. Ἐὰν εἴπῃ τις ἑτέρῳ: ἀναδέχθητι τὸ ἐκ τόσων γροσίων πρὸς ἐμὲ χρέος τοῦ δεῖνος, καὶ ἐκεῖνος ἀπαντήσῃ: ἀνεδέχθην αὐτό· ἢ ἂν ὁ δεύτερος εἴπῃ: δέχθητι νὰ μετατεθῇ εἰς ἐμὲ ἡ ἐκ τόσων γροσίων ἀπαίτησις ἣν ἔχεις παρὰ τοῦ δεῖνος καὶ ὁ πρῶτος ἀπαντήσῃ: ἐδέχθην, ἡ μετάθεσις συνίσταται ἐγκύρως· ὥστε καὶ ἐὰν ἀκολούθως μεταμεληθῇ ὁ ἀποδέκτης, δὲν δύναται νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως ἣν ἀνεδέχθη.

Ἄρθρ. 682ον. Τότε καθίσταται ἔγκυρος ἡ μεταξὺ τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου μόνον συνομολογουμένη μετάθεσις, ὅταν κοινοποιηθεῖσα εἰς τὸν τρίτον γίνῃ δεκτὴ παρ' αὐτοῦ.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης τῇ συγκαταθέσει τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ μεταθέσῃ τὸ χρέος του εἰς τρίτον τινὰ εὑρισκόμενον ἐν ἄλλῃ χώρᾳ, ἡ μετάθεσις δὲν ἀποκτᾷ κῦρος ἢ ἀφοῦ λάβῃ αὐτῆς γνῶσιν ὁ τρίτος καὶ ἐκφράσῃ καὶ αὐτὸς τὴν συναίνεσίν του.

Ἄρθρ. 683ον. Ἡ μεταξὺ τοῦ μεταθέτου καὶ τοῦ ἀποδέκτου συνομολογουμένη μετάθεσις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐνέργειάν τινα ἐπὶ τοῦ δανειστοῦ ἢ ἀφοῦ οὗτος ἐκφράσῃ τὴν συναίνεσίν του.

Π. χ. Ὅταν εἴπῃ τίς τινι: ἀναδέχθητι σὺ τὸ πρὸς τὸν δεῖνα χρέος μου καὶ ἐκεῖνος ἀπαντήσῃ: ἀνεδέχθην αὐτό, ἡ με-

τάθεσις συνίσταται ἐγκύρως μὲν δι' αὐτοὺς τοὺς δύο, ἀλλὰ δὲν γίνεται ἐκτελεστὴ, ἢ ἀφ' οὗ ἐκφράσῃ καὶ ὁ δανειστὴς τὴν συναίνεσίν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΡΟΣΩΝΤΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 684ον. Κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς μεταθέτεως ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁ μὲν μεταθέτης καὶ ὁ δανειστὴς ὦσιν ἐχέφρονες, ὁ δὲ τρίτος ἐφ' οὗ γίνεται ἡ μετάθεσις τοῦ χρέους ἐχέφρων καὶ ἐνῆλιξ συγχρόνως.

Ὅθεν ὁ μὴ ἔχων ἔτι ἀναπτυγμένην τὴν κρίσιν ἀνῆλιξ (صغير سنّ يقرب من البلوغ = ὁ πλησιέστερος εἰς τὴν νηπιότητα infantiæ proximus) δὲν μεταθέτει ἐγκύρως εἰς ἕτερον τὸ ἴδιον χρέος, οὔτε δύναται νὰ δεχθῇ τὴν εἰς τρίτον τινὰ μετάθεσιν τῶν εἰς αὐτὸν ὀφειλομένων. Εἴτε δὲ ἔχει ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν, εἴτε μὴ, καὶ εἴτε εὑρίσκεται ὑπὸ νομικὴν ἀπαγόρευσιν εἴτε μὴ, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἀναδέχεται ἐγκύρως διὰ μεταθέσεως ἀλλότριον χρέος.

Ἄρθρ. 685ον. Ὅπως ἡ μετάθεσις ἔχῃ πλήρες κῦρος, ἀπαιτεῖται ἵνα ὁ ὀφειλέτης καὶ ὁ δανειστὴς ὦσιν ἐνήλικες.

Ὅθεν ὅταν ὁ ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν ἔχων (صغير سنّ يقرب من البلوغ = ὁ πρόσηβος pubertatæ proximus) ἀνῆλιξ μεταθέσῃ ἴδιον χρέος, ἢ δεχθῇ τὴν εἰς τρίτον μετάθεσιν τῶν εἰς αὐτὸν χρεωστουμένων, ἡ μετάθεσις δὲν ἀποκτᾷ πλῆρες κῦρος ἢ μετὰ τὴν συναίνεσιν τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ.

Μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι, καὶ ὅταν ὁ ἀνῆλιξ δέχεται μετάθεσιν τῶν εἰς αὐτὸν ὀφειλομένων, διὰ νὰ ἦναι ἔγκυρος ἡ μετάθεσις, ἀπαιτεῖται ἐκτὸς τῆς συναινέσεως τοῦ κηδεμόνος ἢ ἐπιτρόπου αὐτοῦ νὰ ἦναι καὶ ὁ ἀποδέκτης εὐπορώτερος τοῦ μεταθέτου, ἤτοι τοῦ πρωτοτύπου ὀφειλέτου.

Ἄρθρ. 686ον. Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ὀφείλῃ τι ὁ ἀποδέκτης εἰς

τὸν μεταθέτην διὰ νὰ ἦναι ἔγκυρος ἡ μετάθεσις· ἐπομένως αὕτη ἔχει πλῆρες κῦρος καὶ ὅταν οὐδὲν ἔχῃ λαμβάνειν ὁ μεταθέτης παρὰ τοῦ ἀποδέκτου.

Ἄρθρ. 687ον. Πᾶσα ὑποχρέωσις ἥτις δὲν ἐπιδέχεται ἐγγύησιν, οὔτε μετάθεσιν ἐπιδέχεται.

Ἄρθρ. 688. Πᾶσα ὑποχρέωσις ἐπιδεχομένη ἐγγύησιν ἐπιδέχεται καὶ μετάθεσιν.

Πρέπει ὅμως νὰ ἦναι γνωστὸν τὸ μετατιθέμενον· ὅθεν ἄκυρος εἶναι ἡ μετάθεσις ἀγνώστου χρέους.

Ἄρθρ. 689ον. Ἡ μετάθεσις τοῦ ἐξ ἐγγυήσεως ἢ μεταθέσεως προερχομένου χρέους εἶναι ἐπίσης ἔγκυρος ὡς καὶ ἡ μετάθεσις κυρίου χρέους· (δηλαδὴ ὁ διὰ μεταθέσεως ἀναδεχθεὶς ἀλλότριον χρέος καὶ ὁ ἐξ ἐγγυήσεως ἀπαιτούμενος μεταθέτουσι τὰ χρέη ταῦτα ἐπίσης ἐγκύρως ὡς εἰ ὑπῆρχον πρωτότυποι ὀφειλέται αὐτῶν).

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΘΕΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 690ον. Ἡ ἐνέργεια τῆς μεταθέσεως χρέους συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὅ,τε πρωτότυπος χρεώστης καὶ ὁ ἐγγυητὴς αὐτοῦ, ἐὰν ὑπάρχῃ, ἀπαλλάττονται ὁ μὲν τοῦ χρέους, ὁ δὲ τῆς ἐγγυήσεως.

Αἱ δὲ τοῦ πρωτοτύπου ὀφειλέτου πρὸς τὸν δανειστὴν ὑποχρεώσεις μεταφέρονται εἰς τὸν ἀποδέκτην.

Πρὸς δὲ, ὁ ἐνεχυροῦχος δανειστὴς δεχόμενος τὴν εἰς τρίτον μετάθεσιν τοῦ χρέους τοῦ ὀφειλέτου του, ἀποβάλλει πᾶν δικαίωμα τῆς περαιτέρω διακρατήσεως τοῦ ἐνεχύρου.

Ἄρθρ. 691ον. Κατὰ τὴν ἀπεριόριστον μετάθεσιν (حوالهٔ مطلقه χαβαλεΐ μουτλακὰ, ὅρα ἄρθρ. 679) ὅταν ὁ μεταθέτης δὲν ἔχῃ λαμβάνειν τι παρὰ τοῦ ἀποδέκτου, οὗτος καταβάλλων τὸ χρέος, ὅπερ ἀνεδέχθη διὰ τῆς μεταθέσεως, δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ἀκολούθως παρὰ τοῦ μεταθέτου τὰ καταβληθέντα.

Ἐὰν δὲ ὁ μεταθέτης ἔχῃ λαμβάνειν, καταβάλλων ὁ ἀποδέκτης τὸ διὰ τῆς μεταθέσεως ἀναδεχθὲν συμψηφίζει αὐτὸ μὲ τὸ χρέος του.

Ἄρθρ. 692ον. Κατὰ τὴν περιωρισμένην μετάθεσιν (حوالهٔ مقیده χαβαλεΐ μουκαϊγεδὲ, ὅρα ἄρθρ. 678) ὁ μεταθέτης ἀπόλλυσι πᾶν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μετατιθεμένου. Ἑπομένως ὁ ἀποδέκτης δὲν ὀφείλει πλέον νὰ δώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν μεταθέτην. Καὶ ἐὰν τὸ δώσῃ εὐθύνεται.

Ἀφοῦ ὅμως ὑποστῇ τὴν εὐθύνην, ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ μεταθέτου.

Ἐὰν δὲ πρὶν ἢ πληρωθῇ τὸ χρέος ἀποθάνῃ ὁ μεταθέτης καταλείπων χρέη ἀνώτερα τῆς κληρονομικῆς του οὐσίας, οἱ λοιποὶ δανεισταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπέμβωσιν εἰς τὸ μετατεθειμένον πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 693ον. Ἐν τῇ μεταθέσει χρέους, ἥτις γίνεται ἐπὶ τῇ ὡρισμένῃ συμφωνίᾳ ὅπως ὁ ἀποδέκτης πληρώσῃ ἐξ ὅσων ὀφείλει εἰς τὸν μεταθέτην ἕνεκα ἀγορᾶς πράγματός τινος, καὶ ἐὰν ἀκόμη ἀπο

λεσθῇ τὸ πωληθὲν αὐτῷ πρᾶγμα πρὸ τῆς παραδόσεως (ὅπερ ἀπαλλάττει αὐτὸν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα) ἢ ἐπιστραφῇ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν μεταθέτην πωλητὴν δυνάμει ἐκλογικοῦ τινος δικαιώματος (ὅρα τὸν περὶ ἐκλογικῶν δικαιωμάτων τίτλον τοῦ πρώτου βιβλίου, ἄρθρ. 300 καὶ περαιτέρω) ἢ δι' οἱανδήποτε τέλος ἄλλην αἰτίαν διαλυθῇ ἡ πώλησις, πάλιν ἡ μετάθεσις δὲν ἀκυροῦται· ἀλλ' ὁ ἀποδέκτης ὀφείλει ἵνα καταβάλῃ τὸ χρέος, ὅπερ ἀνέλαβε διὰ τῆς μεταθέσεως καὶ ἀκολούθως νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ μεταθέτου δηλαδὴ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὰ καταβληθέντα. Ἐὰν ὅμως τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἐκνικηθῇ, ἤτοι ἀφαιρεθῇ τῶν χειρῶν τοῦ ἀποδέκτου ἀγοραστοῦ παρὰ τρίτου ἔχοντος ἐπικρατέστερον δικαίωμα κυριότητος ἐπ' αὐτοῦ, ὁ ἀποδέκτης ἀπαλλάσσεται τοῦ βάρους τῆς μεταθέσεως ἀποδεικνύων, ὅτι οὐδὲν ὀφείλει τῷ μεταθέτῃ ἕνεκα τῆς ἀκυρωθείσης ἀγοραπωλησίας.

Ἄρθρ. 694ον. Ἐν τῇ μεταθέσει χρέους, ἥτις γίνεται ἐπὶ τῇ ὡρισμένῃ συμφωνίᾳ ὅπως ὁ ἀποδέκτης πληρώσῃ ἐκ τῆς παρ' αὐτῷ εὑρισκομένης παρακαταθήκης, ἐκνικωμένης ταύτης δικαστικῶς παρὰ τρίτου, ἡ μετάθεσις καθίσταται ἄκυρος καὶ τὸ χρέος ἐπανέρχεται εἰς τὸν μεταθέτην.

Ἄρθρ. 695ον. Ἐν τῇ μεταθέσει, ἥτις γίνεται ἐπὶ τῇ ὡρισμένῃ συμφωνίᾳ ὅπως ὁ ἀποδέκτης πληρώσῃ τὸ χρέος ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ εὑρισκομένων χρημάτων τοῦ μεταθέτου, ἀπολλυμένων τῶν χρημάτων τούτων, ἡ μετάθεσις ἀκυροῦται καὶ τὸ χρέος ἐπανέρχεται εἰς τὸν μεταθέτην, ἐὰν ὁ ἀποδέκτης δὲν ὀφείλῃ αὐτῷ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν χρημάτων του.

Ἐὰν ὅμως ὀφείλῃ αὐτῷ ἀποζημίωσιν, ἡ μετάθεσις μένει ἔγκυρος.

Π. χ. Μεταθέτει τις τὸ χρέος αὐτοῦ εἰς ἕτερον ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅπως πληρώσῃ αὐτὸ ἐκ τῶν παρακατατεθειμένων αὐτῷ χρημάτων του. Ἐὰν πρὶν ἢ πληρωθῇ ὁ δανειστὴς, ἀπολεσθῇ ἡ παρακαταθήκη ἄνευ αἰτίας τοῦ θεματοφύλακος ἀποδέκτου, ἡ μετάθεσις ἀκυροῦται καὶ ὁ δανειστὴς ὀφείλει ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὸν μεταθέτην ὅπως ζητήσῃ τὰ ὀφειλόμενα αὐτῷ. Ἐὰν ὅμως τὰ χρήματα ἐκεῖνα κατεκρατοῦντο ἀδίκως παρὰ τοῦ ἀποδέκτου, ἢ ἦσαν μὲν παρ' αὐτῷ παρα-

κατατεθειμένα, ἀλλ' ἀπωλέσθησαν ἐξ αἰτίας τοῦ θεματοφύλακος, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐὰν ὁ ἀποδέκτης ὀφείλῃ ἀποζημίωσιν εἰς τὸν μεταθέτην διὰ τὰ χρήματα ἐκεῖνα, ἡ μετάθεσις καὶ ἀπολλυμένων αὐτῶν μένει ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 696ον. Ἐὰν μεταθέσῃ τίς τινι τὸ χρέος αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ὅπως ὁ ἀποδέκτης πωλήσῃ ὡρισμένον τι πρᾶγμα αὐτοῦ (τοῦ μεταθέτου) καὶ ἐκ τοῦ τιμήματος πληρώσῃ τὸ χρέος, ἡ μετάθεσις εἶναι ἔγκυρος· ἑπομένως ὁ ἀποδέκτης δύναται καὶ διὰ τῆς βίας νὰ ὑποχρεωθῇ ἵνα πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο καὶ πληρώσῃ τὸ μετατεθὲν αὐτῷ χρέος ἐκ τοῦ τιμήματος.

Ἄρθρ. 697ον. Ἐν τῇ ἀμφιβόλῳ μεταθέσει δηλ. ἐκείνῃ, ἥτις γίνεται ἄνευ συμφωνίας περὶ τοῦ πότε ἔσται ἀπαιτητὴ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου, ἐὰν τὸ χρέος ἦτο ἀμέσως ἀπαιτητὸν κατὰ τοῦ μεταθέτου, καὶ ἡ μετάθεσις εἶναι ἀμέσως ἀπαιτητὴ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου, καὶ ἑπομένως οὗτος ὀφείλει ἵνα ἀποτίσῃ ἀμέσως τὸ χρέος ὅπερ ἀνεδέχθη. Ἐὰν ὅμως τὸ χρέος δὲν ἦναι ἀκόμη ληξιπρόθεσμον, ὁ δανειστὴς ὀφείλει ἵνα περιμείνῃ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας διὰ νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἀποδέκτου τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 698ον. Ὁ ἀποδέκτης οὐδὲν δικαίωμα ἔχει κατὰ τοῦ μεταθέτου πρὶν ἢ ἀποτίσῃ τὸ χρέος, ὅπερ ἀνεδέχθη διὰ τῆς μεταθέσεως.

Καὶ ὅταν ἐκπληρῶν τὸν ὅρον τοῦτον κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ μεταθέτου δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνο ὅπερ μετετέθη αὐτῷ.

Δηλαδὴ ὁποῖον εἶδος χρημάτων ἀνεδέχθη νὰ πληρώσῃ, ἐκεῖνο καὶ ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ μεταθέτου.

Οὐχὶ δὲ τὸ εἶδος ὅπερ αὐτὸς ἐπλήρωσε.

Π. χ. Ἐὰν ἀνεδεχθεὶς διὰ μεταθέσεως νὰ πληρώσῃ εἰς ἀργυρᾶ νομίσματα πληρώσῃ εἰς χρυσᾶ, δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ μεταθέτου ἀργυρᾶ· οὐδέποτε δὲ χρυσᾶ.

Ἐπίσης καὶ ἐὰν ἀποτίσῃ τὸ χρέος δι' ἐμπορευμάτων ἢ ἄλλων πραγμάτων, δὲν λαμβάνει ἢ τὰ μετατεθέντα αὐτῷ χρήματα.

Ἄρθρ. 699. Ὁ ἀποδέκτης ἀπαλλάσσεται τοῦ μετατεθέντος

αὐτῷ χρέους οὐ μόνον ἀποτίων αὐτό, ἢ μετατιθεὶς αὐτὸ εἰς ἕτερον ἢ ἄλλως πως ἐξοφλῶν μετὰ τοῦ δανειστοῦ, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ὅταν προσφέρῃ αὐτῷ τὸ χρέος ὁ δανειστὴς ὡς δῶρον ἢ ἐλεημυσύνην· εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν διὰ νὰ ἦναι ἔγκυρος ἡ ἐξόφλησις, πρέπει πρῶτον ὁ ἀποδέκτης νὰ διακηρύξῃ, ὅτι ἀποδέχεται τὴν δωρεὰν ἢ τὴν ἐλεημοσύνην.

Ἄρθρ. 700ον. Τοῦ ἀποδέκτου κληρονομοῦντος τὸν μεταθέτην ἀποθανόντα, οὐδὲν κῦρος μένει εἰς τὴν μετάθεσιν.

ΑΧΜΕΤ ΖΕΒΔΕΤ	**ΣΕΙΦ-ΕΔ-ΔΙΝ**
Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.	Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.
ΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ	**ΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΙ**
Μέλος τοῦ Ἀνώτατου Δικαστηρίου.	Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.
ΜΕΧΜΕΤ ΕΜΙΝ	**ΙΒΝΙ ΑΒΗΔΙΝ ΖΑΔΕ ΑΛΑΕΔΔΙΝ**
Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.	Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΤΕΛΟΣ.

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΙΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ε'.

(كتاب الرهن)

ΠΕΡΙ ΕΝΕΧΥΡΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1 8 7 3.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ε'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΕΝΕΧΥΡΟΥ (رهن ΡΕΧΙΝ.)

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ τεσσάρων τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΙΝΩΝ ΟΡΩΝ ΑΠΑΝΤΩΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩ ΒΙΒΛΙΩ ΤΟΥΤΩ.

Ἄρθρ. 701ον. رهن Ῥέχιν = Ἐνεχυρίασις εἶναι τὸ θέτειν ὑπὸ τὴν κατοχήν τινος πρᾶγμά τι ἀπέναντι ἀπαιτήσεώς τινος, ὥστε ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἐξοφληθῇ ἡ ἀπαίτησις αὕτη ἐκ τοῦ πράγματος ἐκείνου.

Τὸ πρᾶγμα λέγεται ἐνέχυρον (رهن ῥέχιν) καὶ ἐνεχυριασμένον (مرهون μερχοὺν).

Ἄρθρ. 702ον. ارتهان Ἰρτιχὰν = Λαμβάνειν ἐνέχυρον.

Ἄρθρ. 703ον. راهن Ῥαχὶν = Ὁ ἐνεχυριαστής· ὁ ἐνεχυριάζων τὸ ἴδιον πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 704ον. مرتهن Μὸυρτεχὶν = Ἐνεχυροῦχος· ὁ λαμβάνων τι ὡς ἐνέχυρον.

Ἄρθρ. 705ον. عدل Ἄδιλ = Μεσεγγυοῦχος· εἶναι ἐκεῖνος, εἰς ὃν τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη ἐμπιστεύονται τὸ ἐνέχυρον.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΕΩΣ (ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 706ον. Ἡ ἐνεχυρίασις συνίσταται διὰ τῆς προτάσεως καὶ παραδοχῆς τῶν συμβαλλομένων (ایجاب وقبول ἰδζὰπβὲκαπὸὺλ). Δὲν θεωρεῖται ὅμως τελεία, οὔτε ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστὴ καὶ ἀμετάκλητος πρὸ τῆς παραλαβῆς.

Ὅθεν ὁ ἐνεχυριαστὴς δύναται νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τῆς ἐνεχυριάσεως πρὶν ἢ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 707ον. Ἡ πρότασις καὶ παραδοχὴ ἐκφράζεται διὰ τῶν λέξεων: σοὶ ἔδωκα τοῦτο ὡς ἐνέχυρον ἀπέναντι τοῦ πρὸς σὲ χρέους μου, παρὰ τοῦ ἐνεχυριαστοῦ καὶ τῶν λέξεων: ἐδέχθην αὐτό, ἢ συνήνεσα παρὰ τοῦ ἐνεχυρούχου, ἢ καὶ δι' ἄλλων τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐκφραζουσῶν φράσεων.

Δὲν εἶναι δηλαδὴ ἀπαραίτητος ἀνάγκη νὰ προφερθῇ ἡ λέξις: ἐνέχυρον.

Π. χ. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἀγοράσας τι παρὰ τοῦ ἐμπόρου παραδώσῃ αὐτῷ ἕτερον πρᾶγμα λέγων: κράτησον αὐτὸ μέχρις οὗ σοὶ φέρω τὰ χρήματα, τὸ παραδοθὲν εἰς τὸν ἔμπορον πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς ἐνέχυρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΟΜΙΜΟΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ ΤΗΣ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 708ον. Ἀμφότεροι οἱ συνομολογοῦντες τὴν ἐνεχυρίασιν πρέπει νὰ ἦναι ἐχέφρονες.

Δὲν ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ ἦναι καὶ ἐνήλικες.

Ἑπομένως ὁ ἀνεπτυγμένην ἔχων τὴν κρίσιν ἀνῆλιξ (صغير سابالغ مۏمیيز) ἐγκύρως δίδει καὶ λαμβάνει ἐνέχυρον.

Ἄρθρ. 709ον. Τὸ ἐνέχυρον πρέπει νὰ ἦναι πρᾶγμα δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀντικείμενον πωλήσεως.

Ὅθεν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καθ' ἣν στιγμὴν ἐνεχυριάζεται, νὰ ἦναι ἐντὸς συναλλαγῆς, ἤτοι πρᾶγμα οὗτινος ἡ χρῆσις δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου (مال ممنوع مάλι μۏυτεχαββίμ) καὶ τοῦ ὁποίου ἡ παράδοσις εἶναι δυνατή.

Ἄρθρ. 710ον. Τὸ δι' ὃ δίδοται τὸ ἐνέχυρον πρέπει νὰ ἦναι πρᾶγμα ἐξ οὗ πηγάζει ἐνοχή.

Ὅθεν ἐπιτρέπεται τὸ λαμβάνειν ἐνέχυρον ἀπέναντι ἁρπαγέντος ἢ δυναστικῶς κατακρατουμένου πράγματος.

Δὲν ἰσχύει ὅμως τὸ ἐνέχυρον, ὅπερ ἐλήφθη ἀπέναντι παρακαταθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΟΣΠΑΣΤΩΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΜΑΤΩΝ (زوائد متصله ζεβαιδι μουττασηλε) ΤΟΥ ΕΝΕΧΥΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ ΤΗΣ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 711ον. Πάντα τὰ ἐμπεριεχόμενα πράγματός τινος (متممات μۏυστεμιλάτ) τὰ ὁποῖα καὶ ἄνευ εἰδικῆς συμφωνίας ἀκολουθοῦσιν

αὐτῷ ἐν τῇ πωλήτει συνέπονται αὐτῷ καὶ ἐν τῇ ἐνεχυριάσει· ὅθεν κατὰ τὴν ἐνεχυρίασιν γῆς συνενεχυριάζονται καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς δένδρα καὶ φυτὰ μετὰ τοῦ καρποῦ αὐτῶν, ἂν καὶ δὲν ἐγένετο εἰδικὴ περὶ αὐτῶν μνεία κατὰ τὴν συνομολόγησιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐνεχυριάσεως.

Ἄρθρ. 712ον. Δύναται νὰ ἀνταλλάξῃ τις τὸ ἐνέχυρον δι' ἄλλου.

Π. χ. Ἐὰν ὁ χρεώστης ἀντὶ ὡρολογίου, ὅπερ εἶχεν ἐνεχυριασμένον ἀπέναντι τοῦ χρέους του προσφέρῃ εἰς τὸν δανειστὴν ξῖφος καὶ ὁ δανειστὴς συγκατατεθεὶς εἰς τὴν ἀλλαγὴν ταύτην κρατήσῃ τὸ ξῖφος καὶ ἀποδώσῃ εἰς τὸν ὀφειλέτην τὸ ὡρολόγιον, ὡς ἐνέχυρον διὰ τὸ χρέος θεωρεῖται τὸ εἰς χεῖρας τοῦ δανειστοῦ μεῖναν ξῖφος.

Ἄρθρ. 713ον. Ὁ ὀφειλέτης δύναται μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐνεχυριάσεως νὰ αὐξήσῃ τὸ ἐνέχυρον, ἤτοι νὰ προσθέσῃ καὶ ἄλλο τι εἰς αὐτό.

Δηλαδὴ ἐὰν, τῆς ἐνεχυριάσεως ὑφισταμένης, ὁ ὀφειλέτης προσθέσῃ καὶ ἄλλο τι πρᾶγμα εἰς τὸ προηγουμένως δοθὲν ἐνέχυρον, ἡ προσθήκη αὕτη ἰσχύει θεωρουμένη ὡς ἀναπόσπαστον μέρος τῆς κυρίας πράξεως τῆς ἐνεχυριάσεως· ἤτοι τὰ δύο πράγματα θεωροῦνται ἀμφότερα ὁμοῦ ὡς ἐνέχυρον ἀπέναντι τοῦ καθ' ἣν ὥραν ἐγένετο ἡ προσθήκη ὑφισταμένου χρέους.

Ἄρθρ. 714ον. Ἐὰν ὁ ἐνεχυροῦχος ἢ ἐνυπόθηκος δανειστὴς αὐξήσῃ τὸ δάνειον ἀρκούμενος εἰς τὸ ἐν χερσὶν αὐτοῦ εὑρισκόμενον ἐνέχυρον, ἡ αὔξησις αὕτη εἶναι ἔγκυρος.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης 1,000 γροσίων, ὅστις ἔδωκεν ἀπέναντι αὐτῶν ὡς ἐνέχυρον ὡρολόγιον ἀξίας 2,000 γροσίων ζητήσῃ καὶ λάβῃ ἕτερα πεντακόσια γρόσια παρὰ τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ, ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅπως τὸ αὐτὸ ὡρολόγιον χρησιμεύσῃ ὡς ἐνέχυρον καὶ τῶν πεντακοσίων τούτων γροσίων, ἡ πρᾶξις εἶναι ἔγκυρος καὶ τὸ ὡρολόγιον θεωρεῖται ὡς ἐνεχυριασμένον διὰ 1,500 γρόσια.

Ἄρθρ. 715ον. Τὰ προσαυξήματα τοῦ ἐνεχύρου, ἤτοι τὰ καθ' ἃ τοῦτο αὐξάνει ἐν τῷ μεταξὺ, θεωροῦνται καὶ ταῦτα ὡς συνενεχυριασμένα μετ' αὐτοῦ.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ.

Ἄρθρ. 716ον. Μόνη ἡ θέλησις τοῦ δανειστοῦ ἀρκεῖ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἐνεχυριάσεως.

Ἄρθρ. 717ον. Ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ δανειστοῦ ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται ν' ἀκυρώσῃ τὴν ἐνεχυρίασιν.

Ἄρθρ. 718ον. Ὁ ὀφειλέτης καὶ ὁ δανειστὴς κοινῇ γνώμῃ ἀκυροῦσι τὴν ἐνεχυρίασιν. Ἀλλ' ὁ δανειστὴς δύναται νὰ παρακατάσχῃ τὸ πρᾶγμα μέχρις οὗ πληρωθῇ τὰ χρήματα, ἀπέναντι τῶν ὁποίων εἶχε δοθῇ αὐτῷ ὡς ἐνέχυρον.

Ἄρθρ. 719ον. Ἐπιτρέπεται νὰ δώσῃ ὁ ἐγγυηθεὶς παρά τινος (ὀφειλέτης) ἐνέχυρον εἰς τὸν ἐγγυητὴν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 720ον. Ἐπιτρέπεται δύο δανεισταὶ ἑνὸς ὀφειλέτου νὰ λάβωσιν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ὡς ἐνέχυρον ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεών των, εἴτε εἶναι συνέταιροι, εἴτε οὐχί.

Τὸ δὲ πρᾶγμα τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἐνέχυρον ἀμφοτέρων τῶν δανείων.

Ἄρθρ. 721ον. Ἐπιτρέπεται ὁ δανειστὴς δύο διαφόρων ὀφειλετῶν νὰ λάβῃ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα δι' ἀμφοτέρας τὰς ἀπαιτήσεις του.

Τὸ δὲ πρᾶγμα τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἐνέχυρον ἀπέναντι ἀμφοτέρων τῶν δανείων.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΜΕΝΟΥ ΕΙΤΕ ΕΝΕΧΥΡΟΥ (مرهون ΜΕΡΧΟΥΝ). (ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΡΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΧΥΡΟΥ.

Ἄρθρ. 722ον. Τὸ ἐνέχυρον ὀφείλει ἵνα φυλάττῃ αὐτὸς ὁ δανειστὴς, ἢ νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν φύλαξιν αὐτοῦ εἰς ἄνθρωπον τῆς ἐμπιστοσύνης του, οἵοί εἰσι τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του, οἱ συνέταιροι καὶ οἱ ὑπηρέται αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 723ον. Τὰ τῆς φυλάξεως τοῦ ἐνεχύρου ἔξοδα, οἷα εἶναι τὸ ἐνοίκιον ἀποθήκης καὶ ὁ μισθὸς φύλακος βαρύνουσι τὸν ἔχοντα αὐτὸ εἰς χεῖράς του δανειστήν.

Ἄρθρ. 724ον. Τὰ ἔξοδα τῆς διατηρήσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ ἐνεχύρου, (αἱ ἀναγκαῖαι καὶ αἱ ὠφέλιμοι δαπάναι) οἷον ἡ φορβὴ καὶ ὁ μισθὸς τοῦ βοσκοῦ, ἐὰν ἦναι ζῶον, ἡ ἐπισκευὴ, ἡ ἄρδευσις, ἡ ἐγκέντρισις, ἡ ἀφαίρεσις τῶν χόρτων καὶ ὁ καθαρισμὸς τῶν χανδάκων αὐτοῦ, ἐὰν ἦναι ἀγροτικὸν κτῆμα, καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἐνεχυριαστοῦ.

Ἄρθρ. 725ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων (ἐνεχυριαστοῦ καὶ ἐνεχυρούχου) καταβάλῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ εἰς τὸν ἕτερον ἀνήκοντα ἔξοδα, ἡ πρᾶξις αὐτοῦ συνίστησι δωρεάν· ἑπομένως δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὰ παρ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΑ ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟΥ ΕΝΕΧΥΡΟΥ (رهن مستعار ΡΕΧΝΙ ΜΟΥΣΤΕΑΡ).

"Αρθρ. 726ον. Ἐπιτρέπεται νὰ δανεισθῇ τις ἀλλότριον πρᾶγμα καὶ νὰ ἐνεχυριάσῃ αὐτὸ τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου του.

Τοῦτο λέγεται ἐνέχυρον διὰ χρησιδανείου (رهن مستعار ρέχνι μούστεάρ).

"Αρθρ. 727ον. Ἐὰν ἡ ἄδεια τοῦ κυρίου τοῦ πράγματος ἦναι ἀπόλυτος, ὁ δανεισθεὶς αὐτὸ δύναται νὰ τὸ ἐνεχυριάσῃ καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον θέλῃ.

"Αρθρ. 728ον. Ἐὰν ὁ κύριος τοῦ πράγματος προσδιορίσῃ τὸν τρόπον τῆς ἐνεχυριάσεως λέγων εἰς ὃν δανείζει αὐτὸ, ὅτι τὸ δίδει, ὅπως τὸ ἐνεχυριάσῃ ἀπέναντι χρέους τόσων γροσίων, ἢ τοιαύτης ὑποχρεώσεως, ἢ ὅπως ἐνεχυριάσῃ αὐτὸ εἰς τὸν δεῖνα ἄνθρωπον ἢ ἐν τῇ δεῖνι πόλει, ὁ λαβὼν τὸ πρᾶγμα δὲν δύναται νὰ ἐνεχυριάσῃ αὐτὸ, ἢ συμφώνως πρὸς τοὺς διαγραφέντας αὐτῷ ὅρους.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΕΩΣ. (ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΟΛΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΕΩΣ.

"Αρθρ. 729ον. Ἡ ἐνέργεια τῆς ἐνεχυριάσεως εἶναι, ὅτι μέχρι τῆς διαλύσεως αὐτῆς, ὁ ἐνεχυροῦχος δανειστὴς δικαιοῦται νὰ κρατῇ τὸ

ἐνέχυρον· ἀποθνήσκοντος δὲ τοῦ ὀφειλέτου, ἔχει τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν συνδανειστῶν του, ὅπως πληρωθῇ τὴν ἀπαίτησίν του ἐκ τοῦ εἰς χεῖράς του ἐνεχύρου.

Ἄρθρ. 730ον. Τὸ ἐνέχυρον δὲν κωλύει τὴν ἀπαίτησιν τοῦ χρέους· καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν δὲ αὐτοῦ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπαιτεῖν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τὰ χρεωστούμενα ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενον διὰ τὸν δανειστήν.

Ἄρθρ. 731ον. Ἡ ἀπότισις μέρους ἐκ τοῦ χρέους δὲν συνεπάγεται τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιστροφῆς μέρους ἐκ τοῦ ἐνεχύρου, ὅπερ δικαιοῦται νὰ κρατῇ ὁλόκληρον ὁ δανειστὴς μέχρι τῆς τελείας ἐξοφλήσεως τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ.

Ὅταν δὲ ὑπάρχωσιν ἐνεχυριασμένα δύο πράγματα, ὧν ἑκάτερον εἶναι ὡρισμένον δι' ἓν μέρος τοῦ δανείου, ὁ ὀφειλέτης ἀποτίων τὸ ἓν τῶν μερῶν τούτων, ἀπαλλάττει μόνον τὸ εἰς αὐτὸ ἀνταποκρινόμενον ἐνέχυρον.

Ἄρθρ. 732ον. Ὁ δανείσας πρᾶγμά τι εἰς ἕτερον ἵνα δώσῃ αὐτὸ ὡς ἐνέχυρον ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ἀπαλλάξῃ καὶ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ δύναται νὰ ἐναγάγῃ αὐτὸν ἀπαιτῶν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πράγματος τούτου.

Καὶ ἐὰν ὁ δανεισθεὶς αὐτὸ ἄπορος ὢν ἀδυνατῇ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του, ὁ κύριος τοῦ ἐνεχυριασμένου πράγματος δύναται πληρόνων τὸ χρέος τοῦτο νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ πρᾶγμα τῆς ἐνεχυριάσεως.

Ἄρθρ. 733ον. Ὁ θάνατος τοῦ δανειστοῦ ἢ τοῦ ὀφειλέτου δὲν ἀκυροῖ τὴν ἐνεχυρίασιν.

Ἄρθρ. 734ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ ὀφειλέτου οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ, ἐὰν ὦσι ἐνήλικες κατέχουσι τὴν θέσιν του, ἑπομένως ὀφείλουσιν ἵνα πληρώσωσι τὸ χρέος ἀπὸ τῆς κληρονομικῆς οὐσίας καὶ ἀπαλλάξωσι τὸ ἐνέχυρον.

Ἐὰν δὲ οἱ κληρονόμοι ὦσιν ἀνήλικες, ἢ ὦσι μὲν ἐνήλικες, ἀποδημοῦσιν ὅμως εἰς μεμακρυσμένην χώραν, ὁ ἐπίτροπος ἢ κηδεμὼν αὐτῶν πωλεῖ τῇ συγκαταθέσει τοῦ δανειστοῦ τὸ ἐνέχυρον καὶ ἐξοφλεῖ τὸ χρέος ἐκ τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 735ον. Εἴτε ζῇ, εἴτε πρὸ τῆς διαλύσεως τῆς ἐνεχυριάσεως

ἀπέθανεν ὁ ὀφειλέτης, ὅστις ἐνεχυρίασεν ἀλλότριον πρᾶγμα τῇ συγκαταθέσει τοῦ κυρίου του πρὶν ἢ ἀποτιθῇ τὸ χρέος, ὁ τελευταῖος οὗτος (ὁ κύριος δηλ. τοῦ πράγματος) δὲν δύναταί ποτε ν' ἀφαιρέσῃ τὸ ἐνέχυρον ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ἐνεχυρούχου δανειστοῦ.

Ἄρθρ. 736ον. Ἀποθνήσκοντος ἐν καταστάσει πτωχεύσεως τοῦ ἐνεχυριάσαντος ἀλλότριον πρᾶγμα, τὸ ἐνέχυρον ἐξακολουθεῖ μένον εἰς χεῖρας τοῦ ἔχοντος αὐτὸ δανειστοῦ.

Ἀλλὰ δὲν πωλεῖται ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ δανείσαντος αὐτό, ἤτοι τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲ οὗτος θελήσῃ νὰ πωλήσῃ αὐτὸ διὰ τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους, ὅταν τὸ τίμημα τοῦ πράγματος ἦναι ἴσον πρὸς τὸ χρέος, πωλεῖται καὶ χωρὶς τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κρατοῦντος αὐτὸ δανειστοῦ· ὅταν ὅμως ἡ ἀξία του δὲν καλύπτῃ τὸ χρέος, δὲν δύναται νὰ πωληθῇ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 737ον. Ἐὰν ἐκεῖνος οὗτινος τὸ πρᾶγμα εὑρίσκεται ἐνεχυριασμένον ἀπέναντι ἀλλοτρίου χρέους ἀποθάνῃ καταλιμπάνων χρέη ἀνώτερα τῆς κληρονομικῆς του οὐσίας, διατάττεται ὁ ἐνεχυριάσας τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ὅπως ἀποτίσῃ τὸ χρέος του καὶ ἀπαλλάξας ἐπιστρέψῃ τὸ ἐνέχυρον.

Ἐὰν ὅμως οὗτος ἄπορος ὢν ἀδυνατῇ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του, τὸ πρᾶγμα ἐξακολουθεῖ μένον εἰς χεῖρας τοῦ κρατοῦντος αὐτὸ δανειστοῦ ὡς ἐνέχυρον.

Δύνανται ὅμως οἱ κληρονόμοι τοῦ κυρίου τοῦ πράγματος ν' ἀπαλλάξωσιν αὐτὸ πληρόνοντες τὸ χρέος ἐκεῖνο.

Ἐὰν δὲ οἱ δανεισταὶ τοῦ κυρίου τοῦ πράγματος ἀπαιτήσωσι τὴν πώλησιν αὐτοῦ, τὸ πρᾶγμα πωλεῖται ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κρατοῦντος αὐτό, ὅταν ἡ ἀξία του ἀρκῇ πρὸς κάλυψιν τοῦ χρέους, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου εἶναι ἐνεχυριασμένον.

Ἐν ἐναντίᾳ ὅμως περιπτώσει δὲν δύναται νὰ πωληθῇ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 738ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ ἐνεχυρούχου δανειστοῦ, τὰ ἐπὶ τοῦ ἐνεχύρου δικαιώματα αὐτοῦ μεταβαίνουσιν εἰς τοὺς κληρονόμους του.

Ἄρθρ. 739ον. Ὁ ἐνεχυριάσας ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα εἰς δύο συγχρόνως δανειστὰς ἐξοφλῶν μετὰ τοῦ ἑνὸς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἡμίσεως ἐκ τοῦ ἐνεχύρου του, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπαλλάσσεται ἢ μετὰ τὴν ἐξόφλησιν ἀμφοτέρων τῶν χρεῶν.

Ἄρθρ. 740ον. Ὁ λαβὼν ἓν καὶ μόνον ἐνέχυρον ἀπὸ δύο διαφόρους ὀφειλέτας, δὲν χρεωστεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτό, ἢ μετὰ τὴν ἐξόφλησιν ἀμφοτέρων τῶν δανείων του.

Ἄρθρ. 741ον. Ἐὰν τὸ ἐνέχυρον ἀπολεσθῇ ἢ ὑποστῇ βλάβην τινὰ ἐξ αἰτίας τοῦ ὀφειλέτου, ἡ εὐθύνη τῆς ἀπωλείας ἢ τῆς βλάβης ἀναφέρεται εἰς αὐτόν. Ἐπίσης, ἐὰν ἡ ἀπώλεια ἢ ἡ βλάβη προῆλθεν ἐκ τοῦ κατέχοντος τὸ ἐνέχυρον δανειστοῦ, αὐτὸς εὐθύνεται· εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίστασιν ἡ ἀξία τοῦ ἐνεχύρου λογίζεται ἀπέναντι τοῦ χρέους.

Ἄρθρ. 742ον. Ἐὰν τρίτος τις καταστρέψῃ ἢ βλάψῃ τὸ ἐνέχυρον, πληρόνει τὴν ἀξίαν ἣν εἶχε τὸ πρᾶγμα καθ' ἣν ἡμέραν ἀπωλέσθη.

Ἡ δὲ ἀξία αὕτη μένει ὡς ἐνέχυρον παρὰ τῷ δανειστῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΣΤΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΝΕΧΥΡΟΥ.

Ἄρθρ. 743ον. Οὔτε ὁ ὀφειλέτης ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ δανειστοῦ, οὔτε οὗτος πάλιν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ὀφειλέτου, δύνανται νὰ ἐνεχυριάσωσιν εἰς τρίτον τινὰ τὸ ἐνέχυρον· ἂν δὲ γείνῃ τοιαύτη τις δευτέρα ἐνεχυρίασις εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 744ον. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης τῇ ἀδείᾳ τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ ἐνεχυριάσῃ ἐκ νέου εἰς τρίτον τινὰ τὸ ἐνέχυρον, ἡ πρώτη ἐνεχυρίασις ἀκυροῦται καὶ ἰσχύει μόνη ἡ δευτέρα.

Ἄρθρ 745ον. Ἐὰν ὁ δανειστὴς τῇ ἀδείᾳ τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ ὑπενεχυριάσῃ εἰς τρίτον τινὰ τὸ ἐνέχυρον, ἡ πρώτη ἐνεχυρίασις ἀκυ-

ροῦται καὶ ἡ δευτέρα ἰσχύει ὡς ἐνεχυρίασις διὰ χρηματοδανείου· (ὅρα τίτλ. γ'. κεφ. β'. ἀριθ. 726 καὶ ἑφεξῆς).

Ἄρθρ. 746ον. Ἐὰν ὁ δανειστὴς πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ὀφειλέτου, οὗτος ἔχει τὸ τῆς ἐπιλογῆς δικαίωμα μεταξὺ τῆς ἐπικυρώσεως καὶ τῆς ἀκυρώσεως τῆς πωλήσεως, ὥστε ἐὰν θέλῃ, διαλύει αὐτὴν, εἰδὲ δίδων τὴν ἄδειαν καθίστησιν αὐτὴν ἔγκυρον καὶ ἐκτελεστήν.

Ἄρθρ. 747ον. Ὅταν ὁ χρεώστης ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον, ἡ τοιαύτη πώλησις εἶναι ἀνίσχυρος· οὐδεμία δὲ βλάβη προσγίνεται ἐξ αὐτῆς εἰς τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως, ὅπερ ἔχει ὁ δανειστὴς ἐπὶ τοῦ ἐνεχύρου. Ἀποτίοντος ὅμως τοῦ χρεώστου τὴν ὀφειλὴν αὐτοῦ, ἡ πώλησις τοῦ ἐνεχύρου ἀποκτᾷ ὅλον αὐτῆς τὸ κῦρος.

Ἐπίσης ἔγκυρος καθίσταται ἡ πώλησις αὕτη ἅμα ὡς ὁ δανειστὴς διακηρύξῃ, ὅτι ἀναγνωρίζει αὐτὴν ὡς τοιαύτην· εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἐξέρχεται τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐνεχύρου, λαμβάνει ὅμως τὴν θέσιν αὐτοῦ τὸ τίμημα. Ἐὰν δὲ ὁ δανειστὴς δὲν ἀναγνωρίσῃ τὴν πώλησιν, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται ἢ νὰ περιμείνῃ μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς ἐνεχυριάσεως, ἢ νὰ ἀπαιτήσῃ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 748ον. Ὁ ὀφειλέτης τῇ ἀδείᾳ τοῦ δανειστοῦ καὶ ὁ δανειστὴς τῇ ἀδείᾳ τοῦ ὀφειλέτου δύνανται νὰ δανείσωσιν εἰς τρίτον τὸ ἐνέχυρον.

Ἕκάτερος δὲ αὐτῶν δύναται πάλιν ἀκολούθως νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸ εἰς τὴν κατάστασιν ἐνεχύρου.

Ἄρθρ. 749ον. Ὁ δανειστὴς δύναται νὰ δανείσῃ τὸ ἐνέχυρον εἰς τὸν ὀφειλέτην.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ ἀποθνήσκοντος τοῦ ὀφειλέτου ὁ δανειστὴς οὗτος ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τοῦ ἐνεχύρου παρὰ τοὺς λοιποὺς δανειστὰς τοῦ ὀφειλέτου.

Ἄρθρ. 750ον. Ὁ δανειστὴς ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ὀφειλέτου, δὲν δύναται νὰ κάμῃ οἱανδήποτε χρῆσιν τοῦ ἐνεχύρου.

Ὅταν ὅμως ἔχῃ τὴν ἄδειαν αὐτοῦ μεταχειρίζεται αὐτὸ καὶ

λαμβάνει τὸν καρπὸν αὐτοῦ, οἷον ὀπώρας, γάλακτος κλπ. χωρὶς ἡ ἀξία αὐτῶν νὰ λογίζηται ἀπέναντι τοῦ χρέους.

Ἄρθρ. 751ον. Ὁ δανειστὴς μεταβαίνων ἀλλαχόσε δύναται νὰ συμπαραλάβῃ καὶ τὸ ἐνέχυρον ὅταν ἡ ὁδὸς δι' ἧς μέλλει νὰ διέλθῃ ἦναι ἀσφαλής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΕΓΓΥΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 752ον. Ἡ μεσεγγύησις ἔχει τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν μετὰ τῆς ἐνεχυριάσεως.

Δηλαδή, ὅταν δύο τινὲς παραδώσωσι πρᾶγμά τι πρὸς φύλαξιν εἰς ἄνθρωπον τῆς ἐμπιστοσύνης των καὶ οὗτος δεχθεὶς λάβῃ αὐτό, τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς ἐνέχυρον. Ὁ δὲ μεσεγγυοῦχος ἐπέχει τὴν θέσιν τοῦ ἐνυποθήκου δανειστοῦ.

Ἄρθρ. 753ον. Ἡ συνωμολογημένη ἐνεχυρίασις δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς μεσεγγύησιν· δηλαδή, ἀφοῦ συμφωνήσωσι τὰ συμβαλλόμενα μέρη ὅπως τὸ πρᾶγμα δοθῇ εἰς χεῖρας τοῦ δανειστοῦ δύνανται κοινῇ γνώμῃ νὰ παραδώσωσιν αὐτὸ εἰς χεῖρας τρίτου τινός.

Ἄρθρ. 754ον. Ἐνόσῳ ὑφίσταται τὸ χρέος, ὁ μεσεγγυοῦχος δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα οὔτε εἰς τὸν δανειστὴν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ὀφειλέτου, οὔτε εἰς τοῦτον ἄνευ τῆς ἀδείας ἐκείνου· καὶ ἐὰν δώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἄλλου, δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 755ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ μεσεγγυούχου, τῇ ἀμοιβαίᾳ τῶν μερῶν συγκαταθέσει τὸ πρᾶγμα παραδίδοται εἰς ἕτερον μεσεγγυητήν.

Καὶ ἐὰν ὁ δανειστὴς καὶ ὁ ὀφειλέτης δὲν δυνηθῶσι νὰ συμφωνήσωσι περὶ τούτου, τὸ πρᾶγμα ἐμπιστεύεται εἰς τὸν ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ὑποδειχθησόμενον μεσεγγυοῦχον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΝΕΧΥΡΟΥ.

Ἄρθρ. 756ον. Οὔτε ὁ ὀφειλέτης ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ δανειστοῦ, οὔτε ὁ δανειστὴς ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ὀφειλέτου δύνανται νὰ πωλήσωσι τὸ ἐνέχυρον.

Ἄρθρ. 757ον. Ὅταν καταστάντος τοῦ δανείου ληξιπροθέσμου ὁ ὀφειλέτης δυστροπῇ περὶ τὴν ἀπότισιν αὐτοῦ, διατάττεται ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ὅπως πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον καὶ πληρώσῃ ἐξ αὐτοῦ τὸ χρέος του.

Δυστροποῦντος δὲ καὶ πάλιν τοῦ ὀφειλέτου ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ ἐκτίθησι τὸ ἐνέχυρον εἰς καταναγκαστικὴν ἐκποίησιν καὶ ἐνεργεῖ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους ἐκ τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 758ον. Ἀποδημοῦντος τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἀγνώστου ὄντος ἂν ζῇ ἢ ἀπέθανεν, ὁ δανειστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκποίησιν τοῦ ἐνεχύρου διὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 759ον. Ὁ δανειστὴς προβλέπων μέλλουσαν βλάβην ἢ φθορὰν εἰς τὸ ἐνέχυρον ἐκποιεῖ αὐτὸ τῇ ἀδείᾳ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Τὸ δὲ τίμημα αὐτοῦ μένει εἰς χεῖράς του ὡς ἐνέχυρον. Ἄνευ ὅμως τῆς ἀδείας τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον, καὶ ἐὰν πράξῃ τοῦτο εὐθύνεται.

Ἐπίσης, ἐὰν ἐπιστάσης τῆς ὥρας τῆς συγκομιδῆς τοῦ καρποῦ ὑποθηκευμένης ἀμπέλου ἢ ἄλλου ἀγροτικοῦ κτήματος, ὁ δανειστὴς προβλέπει ὅτι μέλλει νὰ ἀπολεσθῇ ὁ καρπὸς ἂν μείνῃ ἀσυγκόμιστος, συγκομίζει καὶ πωλεῖ αὐτὸν τῇ ἀδείᾳ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς· καὶ ἐὰν πωλήσῃ αὐτὸν αὐθαιρέτως εὐθύνεται.

Ἄρθρ. 760ον. Ληγούσης τῆς προθεσμίας τοῦ δανείου, ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ καταστήσῃ ἐπίτροπόν του πρὸς πώλησιν τοῦ ἐνεχύρου οὐ μόνον τὸν δανειστὴν ἢ τὸν μεσεγγυοῦχον, ἀλλὰ καὶ ὁντιναδήποτε ἄλλον.

Δοὺς ὅμως εἰς ἕνα τὴν πληρεξουσιότητα ταύτην δὲν δύναται πλέον ν' ἀποσύρῃ αὐτήν.

Ἡ πληρεξουσιότης δὲν ἀποσύρεται οὔτε ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ δανειστοῦ ἢ τοῦ ὀφειλέτου.

Ἄρθρ. 761ον. Ὁ ἐπὶ τῆς πωλήσεως τοῦ ἐνεχύρου ἐπίτροπος ὀφείλει ἅμα ληγούσης τῆς προθεσμίας τοῦ δανείου νὰ πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον καὶ παραδώσῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ εἰς τὸν δανειστήν.

Δυστροπεῦντος δὲ καὶ τούτου ἐκποιεῖ τὸ ἐνέχυρον καταναγκαστικῶς ἡ δικαστικὴ ἀρχή.

Καὶ ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἢ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ὦσιν ἀγνώστου διαμονῆς, βιάζεται ὁ ἐπίτροπος εἰς τὴν πώλησιν τοῦ ἐνεχύρου.

Ἐὰν δὲ δυστροπῇ οὗτος, ἐκποιεῖ τὸ ἐνέχυρον ἡ δικαστικὴ ἀρχή.

14 Μουχαρρὲμ 1288 — 24 Μαρτίου 1871.

ΟΜΕΡ ΧΟΥΛΟΥΣΗ	ΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ
Πρόεδρος τῆς Συντακτικῆς τῶν παρόντων νόμων ἐπιτροπῆς καὶ μέλος τοῦ ἐξεταστικοῦ Ἱερονομικοῦ Συμβουλίου.	Ἐπίτροπος τῶν Ἱερονομικῶν Μαθημάτων καὶ μέλος τοῦ ἐξεταστικοῦ Ἱερονομικοῦ Συμβουλίου.
ΣΕΙΦ ΕΔ-ΔΙΝ	ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ
Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.	Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.
ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΙ	ΑΒΙΔΙΝ ΖΑΔΕ ΑΛΑΕΔΔΙΝ
Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.	Μέλος τῆς Συντακτικῆς τῶν παρόντων νόμων Ἐπιτροπῆς.
ΗΣΑ ΡΟΥΧΗ	ΙΟΥΝΟΥΣ ΒΕΧΠΗ
Μέλος τοῦ ἐξεταστικοῦ Ἱερονομικοῦ Συμβουλίου.	Διευθυντὴς τῆς Ἱερονομικῆς Σχολῆς.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ Δ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Νομικοί τινες ὅροι εὔχρηστοι ἐν τῇ μεταθέσει χρέους. Σελ. 3

ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Περὶ συστάσεως τῆς μεταθέσεως.

Κεφάλαιον Α'. Στοιχεῖα τῆς μεταθέσεως. 5

Κεφάλαιον Β'. Προσόντα τῆς μεταθέσεως. 6

ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Ἐνέργεια τῆς μεταθέσεως. 8

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ Ε'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Ἐξήγησις νομικῶν τινων ὅρων ἀπαντωμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Σελ. 3

ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Περὶ συστάσεως τῆς ἐνεχυριάσεως.

Κεφάλαιον Α'. Στοιχεῖα τῆς ἐνεχυριάσεως. 4

Κεφάλαιον Β'. Προσόντα ἀπαιτούμενα διὰ τὴν νόμιμον σύστασιν τῆς ἐνεχυριάσεως. 5

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῶν ἀναποσπάστων παρακολουθημάτων τοῦ ἐνεχύρου καὶ περὶ τῆς ἀλλαγῆς καὶ αὐξήσεως αὐτοῦ μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐνεχυριάσεως. 5

ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Περὶ τῶν συμβαλλομένων. 7

ΤΙΤΛ. ΤΡΙΤ. Περὶ τοῦ ἐνεχυριασμένου εἴτε ἐνεχύρου.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ τῶν βαρῶν καὶ ἐξόδων τοῦ ἐνεχύρου. 8

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τοῦ διὰ χρησιδανείου ἐνεχύρου. 9

ΤΙΤΛ. ΤΕΤΑΡ. Περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ἐνεχυριάσεως.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ τῆς καθ'ὅλου ἐνεργείας τῆς ἐνεχυριάσεως. 9

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῆς κυριότητος τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ δανειστοῦ ἐπὶ τοῦ ἐνεχύρου. 12

Κεφάλαιον Γ'. Ἐνέργεια τῆς μεσεγγυήσεως. 14

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ πωλήσεως τοῦ ἐνεχύρου. 15

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Β. ΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΣΤ'.

(كتاب الامانات)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑ ΤΙΝΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΩ ΚΡΙΘΕΝΤΙ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
1 8 7 3.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑ ΤΙΝΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΩι ΚΡΙΘΕΝΤΙ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ (امانات EMANAT).

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ τριῶν τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΔΙΚΑΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΠΑΝΤΩΜΕΝΟΙ ΕΝ ΤΩ. ΒΙΒΛΙΩι ΤΟΥΤΩι.

Ἄρθρ. 762ον. امانت Ἐμανὲτ = Εἶναι τὸ παρά τινι ἀξιοπίστῳ (ἢ πιστικῷ) (1) κριθέντι εὑρισκόμενον ἀλλότριον πρᾶγμα.

Εἴτε διὰ συναλλάγματος τὸν σκοπὸν τοῦτον προτιθεμένου, οἷα ἐστὶν ἡ παρακαταθήκη, παρεδόθη αὐτῷ, εἴτε δυνάμει οἱασδήποτε ἄλλης συμβάσεως, οἷον ἐκμισθώσεως καὶ χρησιδανείου κατέχει αὐτὸ, εἴτε τέλος πάντων περιῆλθεν εἰς χεῖρας αὐτοῦ τυχαίως καὶ ἄνευ τινὸς συναλλάγματος, οἷον τὸ πρᾶγμα ὅπερ ὁ ἀὴρ ἔφερεν εἰς τὴν

---

(1) Πιστικὸς λέγεται, ἐν ᾧ ἐμπιστεύονταί τινα πράγματα καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν κριθέντα ἀξιόπιστον εἰς φυλακὴν πλοίου, πιστικὸν λέγουσι τῆς νηός· N. 57. cod.

οἰκίαν ἡμῶν ἐκ γειτονικῆς τινος οἰκίας, δὲν μένει εἰς χεῖρας ἡμῶν ὡς παρακαταθήκη, διότι δὲν μᾶς παρεδόθη πρὸς φύλαξιν διὰ συναλλάγματος, ἀλλ' εἶναι ἁπλῶς ἐμπίστευμα امانت ἐμανέτ.

Ἄρθρ. 763ον. وديعة Βεδιὰ' = Παρακαταθήκη εἶναι τὸ πρὸς φύλαξιν παρατιθέμενόν τινι πρᾶγμα (1).

Ἄρθρ. 764ον. ايداع Ἰδὰ' = Παρατιθέναι, παραθήκη· εἶναι τὸ ἐμπιστεύεσθαι τὴν φύλαξιν ἰδίου πράγματος εἰς ἕτερον (2). Καὶ ὁ μὲν δοὺς τὸ πρᾶγμα ὀνομάζεται مودع μουδὴ' καταθέσας ἢ παρακαταθέτης, ὁ δὲ λαβὼν αὐτὸ وديع βεδίϊ' καὶ مستودع μὐυστεβδὴ' = θεματοφύλαξ.

Ἄρθρ. 765ον. عاريت Ἀριγὲτ = Χρησιδάνειον· εἶναι τὸ πρᾶγμα, οὗτινος παρέχει τις ἑτέρῳ τὴν χρῆσιν δωρεάν· λέγεται πρὸς τούτοις καὶ معار μούαρ καὶ مستعار μούστεαρ.

Ἄρθρ. 766ον. اعارہ Ἰαρὲ = Κίχρησις· εἶναι τὸ δανείζειν ἐπὶ χρήσει. Ὁ δοὺς τὸ πρᾶγμα ὀνομάζεται معير μουτὶρ = χρήστης.

Ἄρθρ. 767ον. استعارہ Ἰστιαρὲ = Κιχρᾶσθαι, δανείζεσθαι ἐπὶ χρήσει· ὁ λαβὼν καλεῖται مستعير μὐυστετὶρ = χρησάμενος.

---

(1) Παρακαταθήκη ἐστὶ, τὸ ἐπὶ παραφυλακῇ τινι διδόμενον (Ἐξάβιβ.).

(2) Παραθήκην ὠνομάσαμεν ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ἀκολούθοις τὴν πρᾶξιν τοῦ παρατιθέναι (ايداع ἰδὰ')· παρακαταθήκην δὲ τὸ παρακατιθέμενον πρᾶγμα (وديعة βεδιά').

Σημ. Μεταφρ.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΑΛΛΟΤΡΙΑΣ ΧΕΙΡΑΣ ΕΜΠΕΠΙΣΤΕΥΜΕΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ (امانات EMANAT).

Ἄρθρ. 768ον. Ἐκ τοῦ امانت ἐμανὲτ δὲν γεννᾶται ἐνοχή. Δηλαδὴ, ἐὰν τὸ παράτινι ἐμπίστῳ (امین ἐμὶν) εὑρισκόμενον ἀλλότριον πρᾶγμα φθαρῇ ἄνευ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως (تقصير تακσὶρ) αὐτοῦ, ὁ φύλαξ δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 769ον. Ἐὰν εὑρών τις καθ' ὁδὸν ἢ ἀλλαχόθι πρᾶγμά τι παραλάβῃ αὐτὸ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸ οἰκειοποιηθῇ, θεωρεῖται ὡς ἅρπαξ.

Ἑπομένως, ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ἀπολεσθῇ, καὶ ἂν ἔτι δὲν ὑπῆρξεν αἰτία ἢ ἔλλειψις αὐτοῦ εἰς τοῦτο, πάλιν ἐνέχεται διὰ τὴν ἀπώλειαν.

Ὅταν ὅμως παρέλαβεν αὐτὸ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν κύριόν του, τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς ἁπλοῦν امانت ἐμανὲτ εἰς χεῖράς του καὶ ὀφείλει ἵνα παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἀπολέσαντα, ἐὰν οὗτος ἦναι γνωστός.

Ἐὰν δὲ ἦναι ἄγνωστος ὁ κύριος τοῦ πράγματος, τὸ πρᾶγμα τότε εἶναι (لقطة λουκατὰ) ἔρμαιον· μένει δὲ πάλιν εἰς χεῖρας τοῦ εὑρόντος (متلطم μὸυλτεκὴτ) ὡς ἐμανέτ.

Ἄρθρ. 770ον. Ὁ εὑρὼν παραπεσόν τι πρᾶγμα (متلطم μὸυλτεκὴτ) κοινοποιεῖ τὸ εὕρημά του.

Μέχρις οὗ δὲ παρουσιασθῇ ὁ κύριος τοῦ πράγματος, τοῦτο μένει ὑπὸ τὴν φύλαξιν αὐτοῦ ὡς امانت ἐμανέτ. Ὀφείλει δὲ νὰ τὸ ἀποδώσῃ, ἅμα ὡς παρουσιασθῇ τις καὶ ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι ἰδικόν του.

Ἄρθρ. 771ον. Ἐὰν πρᾶγμά τι ἀπολεσθῇ τυχαίως ἐν ᾧ εὑρίσκεται εἰς ἀλλοτρίας χεῖρας, ὁ κατέχων αὐτὸ ὀφείλει ἐξάπαντος νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν κύριόν του, ἐὰν ἔλαβεν αὐτὸ ἄνευ τῆς ἀδείας του. Ἐὰν δὲ κατεῖχεν αὐτὸ τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου του, δὲν ἀποζημιοῖ αὐ-

τόν· διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς امانت ἐμανέτ.

Ἐὰν ἔλαβεν ὅμως αὐτὸ ὑπὸ διατίμησιν πρὸς ἀγορὰν ἢ διαπώλησιν ὀφείλει ἀποζημίωσιν.

Π. χ. Ἐάν τις εὑρισκόμενος ἐν ὑελοπωλείῳ λάβῃ χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ κυρίου τοῦ ἐργαστηρίου εἰς χεῖρας ἓν ποτήριον, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τὸ ποτήριον πεσὸν ἐκ τῶν χειρῶν του συντριβῇ.

Ἐὰν δὲ ἔλαβεν αὐτὸ τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου καὶ ἐν ᾧ ἐθεώρει αὐτὸ ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν του τυχαίως καὶ συνετρίβη δὲν ἐνέχεται. Ἐὰν δὲ πέσῃ ἐπὶ ἄλλων δοχείων καὶ θραύσῃ καὶ ταῦτα, ἐνέχεται δι' αὐτὰ τὰ τελευταῖα μόνον, οὐχὶ ὅμως καὶ δι' ἐκεῖνο ὅπερ εὑρίσκετο εἰς χεῖράς του ὡς امانت ἐμανέτ.

Ἐὰν ὅμως ἠρώτησε περὶ τῆς τιμῆς τὸν κύριον τοῦ ἐργαστηρίου καὶ ὁρίσαντος τούτου αὐτὴν καὶ εἰπόντος ἅμα τό: λάβε, πέσῃ ἀκολούθως ἐκ τῶν χειρῶν του καὶ συντριβῇ, ἐνέχεται.

Ἐπίσης ἐὰν, ἐν ᾧ πίνει τις ποτόν τι (شربت σερπὲτ) ὀλισθήσῃ ἐκ τῶν χειρῶν του καὶ συντριβῇ τὸ ποτήριον, δὲν ἐνέχεται, διότι ἐκρέτει αὐτὸ ὡς χρησιδάνειον καὶ ἑπομένως ἦτο امانت ἐμανέτ.

Ἐὰν ὅμως τὸ ποτήριον ἔπεσεν ὡς ἐκ τῆς κακῆς του χρήσεως ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 772ον. Ἡ ἐξυπακουομένη ἄδεια ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν ῥητῶς διδομένην.

Ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ ῥητὴ ἀπαγόρευσις, δὲν ἰσχύει ἡ ἐξυπακουομένη ἄδεια.

Π. χ. Ὁ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου αὐτῆς θεωρεῖται ὡς ἔχων ἄδειαν νὰ πίῃ ὕδωρ καὶ διὰ τοῦ ἐμπρὸς κειμένου ποτηρίου. Ἐὰν ὅθεν, ἐν ᾧ πίνει ὀλισθήσῃ τυχαίως τὸ ποτήριον, καὶ πεσὸν συντριβῇ δὲν ἐνέχεται.

Ἐὰν ὅμως ὁ οἰκοδεσπότης ἀπηγόρευσεν αὐτῷ ῥητῶς νὰ ἐγγίσῃ τὸ ποτήριον ἐκεῖνο, οὗτος λαμβάνων αὐτὸ εἰς χεῖρας, ἐνέχεται διὰ τὴν πτῶσιν καὶ θραῦσίν του.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗΣ (ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΘΗΚΗΣ.

Ἄρθρ. 773ον. Ἡ παραθήκη συνίσταται διὰ προτάσεως καὶ παραδοχῆς (إيجاب وقبول ἰδζὰπ βὲ καπσὺλ) εἴτε ῥητῶς ἐκφραζομένης, εἴτε καὶ ἐξυπακουομένης ἁπλῶς.

Π. χ. Ἐὰν ὁ κύριος τῆς παρακαταθήκης εἴπῃ: παρέθηκά σοι τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ ὁ θεματοφύλαξ ἀπκντήσῃ: ἐδέχθην, συνίσταται παραθήκη δι' ἀμοιβαίας συναινέσεως ῥητῶς ἐκφρασθείσης.

Ἐπίσης, ἐὰν εἰσελθόντι τινὶ εἰς ξενῶνα καὶ ἐρωτήσαντι ποῦ νὰ δέσῃ τὸ ζῶον αὐτοῦ, ὁ ξενοδόχος δείξῃ μέρος τι διὰ τοῦτο καὶ ἐκεῖνος δέσῃ ἐκεῖ τὸ ζῶον, συνίσταται ἐξυπακουομένως παραθήκη.

Ἐπίσης, ἐὰν ἀφείς τις ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τινὸς πρᾶγμά τι ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ κύριος τοῦ ἐργαστηρίου ἰδὼν αὐτὸ σιωπήσῃ, τὸ πρᾶγμα μένει παρ' αὐτῷ ὡς παρακαταθήκη.

Ἐὰν ὅμως ὁ κύριος τοῦ ἐργαστηρίου ἀποδώσῃ τὸ πρᾶγμα λέγων, ὅτι δὲν δέχεται αὐτό, δὲν συνίσταται παραθήκη.

Ἐπίσης, ἐάν τις ἀφήσῃ ὡς παρακαταθήκην παράτισι πρᾶγμά τι, οὗτοι δὲ ἰδόντες αὐτὸ σιωπήσωσι, πάντες θεωροῦνται ὡς θεματοφύλακες αὐτοῦ· ἐὰν ὅμως ἀναχωρήσωσιν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, ὁ τελευταῖος μείνας θεωρεῖται ὡς ὁ μόνος θεματοφύλαξ.

Ἄρθρ. 774ον. Ὅ,τε παραθέσας καὶ ὁ θεματοφύλαξ δύνανται ὁπόταν θέλωσι νὰ διαλύσωσι μονομερῶς τὴν σύμβασιν τῆς παραθήκης.

Ἄρθρ. 775ον. Εἶναι ὅρος ἀπαραίτητος ὅπως τὸ παρατιθέμενον

πρᾶγμα ἦναι ἐξουσιαστὸν (وضع بصالح βάζι γεδὲ σαλὴχ) καὶ ἡ παραλαβὴ αὐτοῦ δυνατή.

Ὅθεν ἄκυρος εἶναι ἡ παραθήκη τοῦ ἐν τῷ ἀέρι πτηνοῦ.

Ἄρθρ. 776ον. Ἀπαιτεῖται ὅπως ἀμφότεροι οἱ συναλλαττόμενοι ἔχωσι σώας τὰς φρένας καὶ ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦναι καὶ ἐνήλικες.

Ἑπομένως ὁ μανιακὸς καὶ ὁ μὴ ἔχων ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν ἀνῆλιξ (صغير سڤيّ σαπΐ̈ γάϊρι μούμεϊγὶζ = ὁ πλησιέστερος εἰς τὴν νηπιότητα, infanticæ proximus) οὔτε παραθέτουσιν οὔτε λαμβάνουσι παρακαταθήκην ἐγκύρως.

Ἐγκύρως ὅμως λαμβάνει καὶ δίδει παρακαταθήκην ὁ ἀνεπτυγμένην ἔχων τὴν κρίσιν ἀνῆλιξ (صغير سڤيّ σαπΐ̈ μούμεϊγὶζ=ὁ πρόσηβος, pubertataæ proximus) ὢν χειράφετος (مأذون μεεζούν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΕΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝΟΧΗ ΠΗΓΑΖΟΥΣΑ ΕΞ ΑΥΤΗΣ.

Ἄρθρ. 777ον. Ἡ παρακαταθήκη (امانت βεδιὰ') εἶναι ἐμπίστευμα (امانت ἐμανὲτ) ἐν χερσὶ τοῦ θεματοφύλακος.

Ὅθεν, ἐὰν ἀπολεσθῇ ἢ φθαρῇ ἄνευ αἰτίας τοῦ θεματοφύλακος ἢ ἐλλείψεως αὐτοῦ περὶ τὴν φύλαξιν, οὗτος οὐδεμίαν φέρει εὐθύνην.

Ἐὰν ὅμως ὁ θεματοφύλαξ ἀνέλαβε τὴν φύλαξιν τῆς παρακαταθήκης ἐπὶ μισθῷ, καὶ φθείρῃ αὐτὴν δι' αἰτίας ἣν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Π. χ. Ἐὰν τὸ παράτινι κατατεθειμένον ὡρολόγιον πέσῃ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τυχαίως καὶ συντριβῇ, οὗτος δὲν ἐνέχεται· ἐνέχεται ὅμως ἐὰν συντρίψῃ τὸ ὡρολόγιον καταπατῶν αὐτό, ἢ ἐὰν πρᾶγμά τι πεσὸν ἐκ τῶν χειρῶν του συντρίψῃ αὐτό. Ἐπίσης, ἐάν τις ἀναλάβῃ τὴν φύλαξιν ἀλλοτρίου πράγματος πληρωθεὶς διὰ τοῦτο καὶ

ἀπολέσῃ αὐτὸ δι' αἰτίας ἣν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ, οἷον ἐὰν ἐκλάπῃ τὸ πρᾶγμα, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 778ον. Ἐὰν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ὑπηρέτου τοῦ θεματοφύλακος πέσῃ τι ἐπὶ τῆς παρακαταθήκης καὶ συντρίψῃ αὐτήν, ἡ ἀποζημίωσις βαρύνει τὸν ὑπηρέτην.

Ἄρθρ. 779ον. Αἰτία (ﻋﻠﺔ τεάδδὶ) εἶναι ἡ παρὰ τὴν γνώμην τοῦ καταθέντος οἱαδήποτε χρῆσις τῆς παρακαταθήκης.

Ἄρθρ. 780ον. Ὁ θεματοφύλαξ φυλάττει τὴν παρακαταθήκην ὡς ἴδιον πρᾶγμα, ἢ αὐτοπροσώπως, ἢ καὶ δι' ἑτέρου ἀνθρώπου τῆς ἐμπιστοσύνης του.

Ἐὰν δὲ ἡ παρακαταθήκη ἀπολεσθῇ ἄνευ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως τοῦ ἐμπίστου ἀνθρώπου τοῦ θεματοφύλακος, οὐδέτερος τούτων ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 781ον. Ὁ θεματοφύλαξ δύναται νὰ φυλάξῃ παρακαταθήκην ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἔνθα φυλάττει καὶ τὰ ἴδιά του πράγματα.

Ἄρθρ. 782ον. Εἰς τὴν φύλαξιν τῆς παρακαταθήκης ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ τις τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, ἥτις καταβάλλεται συνήθως περὶ τὴν φύλαξιν τῶν ὁμοειδῶν αὐτῷ πραγμάτων.

Ἡ ἐναπόθεσις ὅθεν παρακαταθήκης συνισταμένης εἰς χρήματα ἢ πολυτίμους λίθους ἐν τῷ ἀχυρῶνι ἀποτελεῖ ἔλλειψιν περὶ τὴν φύλαξιν αὐτῆς, διὸ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας, ὁ θεματοφύλαξ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 783ον. Ὅταν οἱ θεματοφύλακες ὦσι πολλοί, ἡ δὲ παρακαταθήκη πρᾶγμα ἀδιαίρετον, τότε ἢ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἑνὸς φυλάττει αὐτὴν ὁ ἕτερος, ἢ ἑκάτερος αὐτῶν φυλάττει αὐτὴν ἐξ ὑπαμοιβῆς.

Ἐὰν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ παρακαταθήκη φθαρῇ ἢ ἀπολεσθῇ ἄνευ αἰτίας ἢ ἐλλείψεώς τινος, οὐδεὶς τῶν θεματοφυλάκων ἐνέχεται.

Ἐὰν δὲ ἡ παρακαταθήκη ἦναι διαιρετή, οἱ θεματοφύλακες διαιροῦσιν αὐτὴν εἰς ἴσα μέρη καὶ φυλάττει ἕκαστος τὸ ἰδικόν του. Οὐδεὶς δ' αὐτῶν δύναται νὰ παραδώσῃ τὸ μέρος του εἰς ἕτερον θεματοφύλακα ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ καταθέσαντος.

Ἐὰν δὲ τὸ δώσῃ καὶ ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ ἄλλου, ἄνευ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως ὁ λαβὼν δὲν ἐνέχεται.

Ὁ δοὺς ὅμως ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωτιν διὰ τὸ ἴδιον μερίδιον.

Ἄρθρ. 784ον. Οἱ κατὰ τὴν σύστασιν τῆς παραθήκης συμφωνούμενοι ὅροι τότε μόνον ἰσχύουσιν, ὅταν ἦναι ὠφέλιμοι καὶ ἡ τήρησις αὐτῶν δυνατὴ, ἄλλως θεωροῦνται ἄκυροι.

Π. χ. Ἐὰν τὴν παρακαταθήκην ἣν ἔλαβεν ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅπως φυλάττῃ αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ του ὁ θεματοφύλαξ, ἕνεκα πυρκαϊᾶς ἐκραγείσης, ἀναγκασθῇ νὰ μεταφέρῃ ἀλλαχόσε, ὁ ὅρος εἰς ὃν ὑπεβλήθη παραλαμβάνων τὴν παρακαταθήκην εἶναι ἤδη ἀνίσχυρος. Ἐὰν ὅθεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ μετὰ τὴν ἀλλαχόσε μετακόμισίν της φθαρῇ ἢ ἀπολεσθῇ ἡ παρακαταθήκη ἄνευ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως τοῦ θεματοφύλακος, οὗτος οὐδεμίαν φέρει ἐνοχήν.

Ἐπίσης, ἐὰν ὁ καταθέσας διατάξῃ τὸν θεματοφύλακα νὰ φυλάττῃ ὁ ἴδιος τὴν παρακαταθήκην ἀπαγορεύων αὐτῷ νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὴν σύζυγον, ἢ τὸ τέκνον του, ἢ εἰς τὸν ὑπηρέτην του, ἢ εἰς τὸν ἄνθρωπον εἰς ὃν ἐμπιστεύεται συνήθως τὰ ἴδιά του πράγματα, ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δὲν ἰσχύει, ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα εἴς τινα ἐκ τῶν εἰρημένων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει φθειρομένης ἢ ἀπολλυμένης τῆς παρακαταθήκης μετὰ τὴν παράδοσιν ἄνευ αἰτίας ἢ ἐλλείψεώς τινος, οὐδεὶς ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ὑπόκειται ὅμως εἰς αὐτὴν ὁ θεματοφύλαξ, ἐὰν παρέδωκε τὸ πρᾶγμα ἄνευ ἀνάγκης.

Ἐπίσης, ἐὰν συνεφωνήθῃ, ὅπως ἡ παρακαταθήκη φυλαχθῇ ἐν ἑνὶ ὡρισμένῳ δωματίῳ τῆς οἰκίας καὶ ὁ θεματοφύλαξ φυλάξῃ αὐτὴν ἐν ἑτέρῳ δωματίῳ τῆς αὐτῆς οἰκίας, ὁ ὅρος οὗτος θεωρεῖται ὡς ἄκυρος, ἐὰν τὰ δύο δωμάτια ἦναι ἴσα ὡς πρὸς τὴν ἀσφάλειαν.

Ἑπομένως καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ θεματοφύλαξ δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν φθορὰν τῆς παρακαταθήκης.

Ἐὰν ὅμως τὰ δωμάτια διαφέρωσιν, οἷον ἐὰν τὸ ἓν ἦναι λίθινον καὶ τὸ ἕτερον ξύλινον, ὁ ὅρος εἶναι ἔγκυρος καὶ ὁ θεματοφύλαξ ὀφείλει ἵνα φυλάξῃ τὴν παρακαταθήκην ἐν τῷ συμφωνηθέντι δωματίῳ.

Θέτων δὲ τὴν παρακαταθήκην εἰς δωμάτιον παρέχον ὀλιγώτερα ἐχέγγυα ἀσφαλείας παρὰ τὸ συμφωνηθὲν, ἐνέχεται διὰ πᾶσαν φθοράν.

Ἄρθρ. 785ον. Ὁ θεματοφύλαξ παρακαταθήκης, ἧς ὁ κύριος εἶναι ἄφαντος (غائب γαὴπ) καὶ ἀγνοεῖται ἂν ζῇ ἢ ἀπέθανεν, ὀφείλει ἵνα φυλάξῃ αὐτὴν μέχρις οὗ ἐξακριβωθῇ ὁ θάνατος αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως ἡ παρακαταθήκη σύγκηται ἐκ πραγμάτων ὑποκειμένων εἰς φθοράν, δύναται, τῇ ἀδείᾳ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, νὰ πωλήσῃ αὐτὴν καὶ νὰ κρατήσῃ τὸ τίμημα ὡς παρακαταθήκην.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν δὲν ἐκποιήσῃ τὴν παρακαταθήκην καὶ φθαρῇ αὕτη ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὁ θεματοφύλαξ οὐδεμίαν φέρει ἐνοχήν.

Ἄρθρ. 786ον. Τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως τῆς παρακαταθήκης, οἷον, ἐὰν ἦναι ἵππος ἢ βοῦς καὶ χρήζῃ διατροφῆς, εἰσὶν εἰς βάρος τοῦ κυρίου αὐτῆς.

Ἐὰν ὁ καταθέσας ἦναι ἄφαντος, (غائب γαὴπ), ὁ θεματοφύλαξ ἀναφέρεται εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν, ἥτις διατάττει τὰ συμφερώτερα εἰς τὸν καταθέσαντα οἷον, ἐὰν ἡ ἐκμίσθωσις τῆς παρακαταθήκης ἦναι δυνατὴ, ἐκμισθοῖ αὐτὴν ὁ θεματοφύλαξ τῇ γνώμῃ τῆς εἰρημένης ἀρχῆς καὶ ἐκ τοῦ μισθώματος ποιεῖ τὰ τῆς συντηρήσεως ἔξοδα, ἢ ἐκποιεῖ αὐτὴν εἰς τιμὴν οὐχὶ κατωτέραν τῆς ὑπὸ πραγματογνωμόνων ἐκτιμηθείσης ἀξίας της. Ἐὰν δὲ δὲν ἦναι δυνατὴ ἡ ἐκμίσθωσις αὐτῆς, πωλεῖ αὐτὴν, καὶ πάλιν τῇ γνώμῃ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἀμέσως, ἢ μετὰ τρεῖς τὸ πολὺ ἡμέρας, καθ' ἃς συντηρεῖ αὐτὴν ἐξ ἰδίων, ἐπὶ τιμῇ ὡσαύτως ἴσῃ πρὸς τὴν κατ' ἐκτίμησιν ἀξίαν αὐτῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ θεματοφύλαξ ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ καταθέσαντος τριῶν ἡμερῶν, τὸ πολὺ, δαπάνας διὰ τὴν συντήρησιν τῆς παρακαταθήκης.

Ἐὰν ὅμως ἐξώδευσεν ἄνευ ἀδείας τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὰ ἔξοδα ταῦτα παρὰ τοῦ κυρίου τῆς παρακαταθήκης.

Ἄρθρ. 787ον. Καταστρεφομένης τῆς παρακαταθήκης ἢ ἐλαττουμένης τῆς ἀξίας αὐτῆς, ἐξ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως τοῦ θεματοφύλακος, οὗτος ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν.

Π. χ. Ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ δαπανήσῃ εἰς ἰδίας ἀνάγκας τὰ παρατεθέντα αὐτῷ χρήματα, ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν κύριον αὐτῶν.

Οὕτω τοίνυν ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ, ἀφοῦ δαπανήσῃ εἰς ἰδίας ἀ-

νάγκας τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα παρετέθησαν αὐτῷ ἐντὸς χρηματοθήκης, ἀντικαταστήσῃ αὐτὰ ἐξ ἰδίων, πάλιν ἐνέχεται διὰ τὴν μετὰ ταῦτα ἀπώλειαν τῶν χρημάτων καίτοι μὴ προελθοῦσαν ἐξ αἰτίας ἢ ἐλλείψεως αὐτοῦ.

Ἐπίσης, ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ ἐπιβὰς τοῦ παρατεθειμένου αὐτῷ ζώου ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ καταθέσαντος, μεταβῇ που καὶ καθ' ὁδὸν πάθῃ τὸ ζῶον ἐκ τοῦ ἐκτάκτου δρόμου, ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἢ καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας ἀπολεσθῇ, ἢ κλαπῇ καθ' ὁδὸν, ὁ θεματοφύλαξ ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ὡσαύτως ὑπόλογος θεωρεῖται ὁ θεματοφύλαξ διὰ τὴν ἐκ πυρκαϊᾶς ἀπολεσθεῖσαν παρακαταθήκην, ἐὰν δὲν ἐφρόντισε νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν ἀλλαχόσε καίτοι δυνάμενος νὰ πράξῃ τοῦτο.

Ἄρθρ. 788ον. Αἰτία τοῦ θεματοφύλακος λογίζεται, καὶ ἐὰν συμμίξῃ τὴν παρακαταθήκην ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτῆς μετ' ἄλλου πράγματος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται ἀκολούθως νὰ ἀποχωρισθῇ.

Ἐὰν ὅθεν ὁ θεματοφύλαξ ἀναμίξας τὰς παρατεθειμένας αὐτῷ π. χ. χρυσᾶς ὀθωμανικὰς λίρας μετ' ἄλλων ἰδίων ἢ καὶ ἀλλοτρίων ἐπίσης παρατεθειμένων αὐτῷ λιρῶν τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἀπολέσῃ ἀκολούθως αὐτὰς, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν· ἐπίσης ἐνέχεται καὶ ἐὰν ἐκλάπησαν αἱ λίραι.

Ἐὰν δὲ τρίτος τις ἀνέμιξε τὰς λίρας ἐκείνας, ὑπόλογος εἶναι οὗτος ὁ τρίτος.

Ἄρθρ. 789ον. Ἐὰν ἢ ὡς ἀνωτέρω σύμμιξις τῆς παρακαταθήκης μετ' ἄλλων πραγμάτων ἐκτελεσθῇ παρὰ τοῦ θεματοφύλακος τῇ ἀδείᾳ τοῦ παραθέσαντος, ἢ συμβῇ αὐτομάτως καὶ ἄνευ αἰτίας τοῦ θεματοφύλακος, οἷον ἂν διατρηθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ὡς παρακαταθήκη φυλαττόμενον ἐν κιβωτίῳ βαλάντιον καὶ αἱ ἐν αὐτῷ λίραι χυθεῖσαι ἀναμιχθῶσι μετὰ τῶν τοῦ κιβωτίου, ὁ θεματοφύλαξ καὶ ὁ παραθέσας διανέμονται μεταξύ των τὸ ὅλον τοῦ μίγματος συμμέτρως, ἤτοι ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν εἰς ἑκάτερον πρὸ τῆς μίξεως.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπολλυμένης τῆς παρακαταθήκης ἄνευ

αἰτίας καὶ ἐλλείψεώς τινος (τυχαίως), κἀμμία εὐθύνη δὲν πηγάζει διὰ τὸν θεματοφύλακα.

Ἄρθρ. 790ον. Ὁ θεματοφύλαξ δὲν δύναται νὰ ὑποπαραθέσῃ εἰς ἕτερον τὴν παρακαταθήκην ἄνευ ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτῆς.

Πράττων δὲ τοῦτο ἐνέχεται διὰ πᾶσαν βλάβην καὶ ἀπώλειαν.

Ἐὰν δὲ ἡ παρακαταθήκη ἀπωλέσθη ἐξ αἰτίας ἢ ἀμελείας τοῦ δευτέρου θεματοφύλακος, ὁ κύριος αὐτῆς κινεῖ καθ' ὁποτέρου τῶν δύο θεματοφυλάκων θέλῃ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγήν· ἐὰν δὲ ὁ πρῶτος θεματοφύλαξ ἀποζημιώσῃ τὸν κύριον τῆς παρακαταθήκης, ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ δευτέρου.

Ἄρθρ. 791ον. Ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ παραθέσῃ τὴν παρ' αὐτῷ παρακαταθήκην εἰς ἕτερον καὶ ὁ κύριος αὐτῆς ἐκφράσῃ τὴν συναίνεσίν του εἰς τοῦτο, ὁ πρῶτος θεματοφύλαξ παύει τοῦ νὰ ᾖναι τοιοῦτος καὶ μένει εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ὁ δεύτερος.

Ἄρθρ. 792ον. Οὐ μόνον νὰ μεταχειρισθῇ δύναται τὴν παρακαταθήκην τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου αὐτῆς ὁ θεματοφύλαξ ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκμισθώσῃ, δανείσῃ ἐπὶ χρήσει, ἢ ἐνεχυριάσῃ αὐτήν.

Ἐὰν ὅμως ἐκμισθώσῃ, ἢ δανείσῃ, ἢ ἐνεχυριάσῃ αὐτὴν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτῆς καὶ φθαρῇ, ἢ ἀπολεσθῇ, ἢ πάθῃ βλάβην τινὰ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ μισθωτοῦ, ἢ τοῦ χρησαμένου, ἢ τοῦ ἐνεχυρούχου πιστωτοῦ, ἡ ἀποζημίωσις βαρύνει αὐτὸν (τὸν θεματοφύλακα).

Ἄρθρ. 793ον. Ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ δανείσῃ τὰ παρ' αὐτῷ καταθέντα χρήματα καὶ ὁ παραθέσας δὲν ἐκφράσῃ τὴν συγκατάθεσίν του εἰς τοῦτο, τὰ χρήματα κινδυνεύουσιν εἰς βάρος τοῦ θεματοφύλακος.

Ἐπίσης διὰ τὸν θεματοφύλακα κινδυνεύουσι τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα παρακατατεθειμένα ὄντα αὐτῷ, διέθεσεν εἰς κανονισμὸν χρέους τοῦ παραθέσαντος, ἐὰν οὗτος ἀποδοκιμάσῃ τὴν πρᾶξιν ταύτην.

Ἄρθρ. 794ον. Ἅμα αἰτήσαντος τοῦ παραθέσαντος τὴν ἀπόδοσιν τῆς παρακαταθήκης, ὁ θεματοφύλαξ ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ. Τὰ βάρη τῆς ἐπιστροφῆς, ὁ κόπος δηλαδὴ καὶ τὰ ἔξοδα ἀφορῶσι τὸν κύριον τῆς παρακαταθήκης.

Ἐὰν δὲ ὁ θεματοφύλαξ δὲν ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ πα-

ραθέσαντος, ἡ παρακαταθήκη κινδυνεύει διὰ τὸ μετὰ ταῦτα εἰς λογαριασμόν του.

Ἐὰν ὅμως ὁ θεματοφύλαξ δὲν παρέδωκε τὴν παρακαταθήκην ἕνεκα δεδικαιολογημένου κωλύματος, οἷον διότι ἡ παρακαταθήκη εὑρίσκετο μακρὰν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς αἰτήσεως, οἱ μετὰ ταῦτα κίνδυνοι τῆς παρακαταθήκης δὲν ἀποβλέπουσιν αὐτόν.

Ἄρθρ. 795ον. Ὁ θεματοφύλαξ ἀποδίδει τὴν παρακαταθήκην ἢ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ μέσου ἀνθρώπου τῆς ἐμπιστοσύνης του. Ὅταν δὲ διαβιβάζῃ αὐτὴν διὰ τοιούτου ἀνθρώπου δὲν ἐνέχεται διὰ πᾶσαν τυχαίαν βλάβην ἐπισυμβᾶσαν εἰς τὴν παρακαταθήκην πρὸ τῆς ἀφίξεώς της εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου αὐτῆς.

Ἄρθρ. 796ον. Ἐὰν δύο τινὲς παραθέσωσιν ἐπίκοινόν τι μεταξύ των πρᾶγμα, καὶ ἀπόντος τοῦ ἑνὸς, ὁ ἕτερος ἔλθῃ εἰς τὸν θεματοφύλακα καὶ ζητήσῃ τὸ μερίδιόν του, οὗτος δύναται νὰ τὸ ἀποδώσῃ, ἐὰν ἡ παρακαταθήκη ἦναι ἐκ τῶν ἀντικαταστατῶν (مثليات مثليّاتدن μισλιγιατδὰν) πραγμάτων.

Οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἦναι ἐκ τῶν μὴ ἀντικαταστατῶν (قيميات قيميّاتدن κηγεμιγιατδάν).

Ἄρθρ. 797ον. Ἡ ἀπόδοσις τῆς παρακαταθήκης γίνεται ὅπου ἐγένετο καὶ ἡ παράδοσις.

Π. χ. Τὸ ἐν Κων]πόλει παρατεθὲν πρᾶγμα ἀποδίδεται εἰς τὸν κύριόν του πάλιν ἐν Κων]πόλει. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν θεματοφύλακα ὅπως ἀποδώσῃ αὐτὸ ἐν Ἀδριανουπόλει.

Ἄρθρ. 798ον. Αἱ ὠφέλειαι τῆς παρακαταθήκης ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον αὐτῆς.

Π. χ. Τὸ νεογνὸν τοῦ εἰς ἀλλοτρίας χεῖρας ἐμπεπιστευμένου ζώου, τὸ γάλα καὶ τὸ μαλλίον αὐτοῦ ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριόν του.

Ἄρθρ. 799ον. Ἐὰν, ἀφάντου ὄντος τοῦ κυρίου τῆς παρακαταθήκης, ἐξ ἐκείνων τις οὗς ὤφειλε κατὰ νόμον νὰ διατρέφῃ ἐπιτύχῃ νὰ ὁρισθῇ αὐτῷ παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς σιτηρέσιον εἰς βάρος τῆς παρακαταθήκης, ὁ θεματοφύλαξ παρέχων τὸ σιτηρέσιον τοῦτο, οὐδεμίαν εὐθύνην ἐπισύρει εἰς ἑαυτόν. Ἄλλως ἀποζημιοῖ πᾶσαν δαπάνην γενομένην ἄνευ διαταγῆς τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 800ον. Ὅταν ὁ θεματοφύλαξ προσβληθῇ ὑπὸ φρενοβλαβείας, ἐξ ἧς οὐδεμία μένει θεραπείας ἐλπὶς, ἐὰν δὲν σώζηται πλέον αὐτουσίως ἡ παρακαταθήκη, ἣν ἔλαβε σώας ἔχων ἔτι τὰς φρένας, ὁ κύριος αὐτῆς δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ παράφρονος, προσφέρων ἀξιόχρεων ἐγγυητήν.

Ἐὰν ὅμως θεραπευθεὶς ἀκολούθως διϊσχυρισθῇ, ὅτι εἶχεν ἀποδώσει προηγουμένως εἰς τὸν κύριον αὐτῆς τὴν παρακαταθήκην, ἢ ὅτι αὕτη εἶχεν ἀπολεσθῇ τυχαίως, ἐπιβάλλεται αὐτῷ ὅρκος, μεθ' ὃν ἐπιστρέφεται αὐτῷ ἡ ληφθεῖσα ἀποζημίωσις.

Ἄρθρ. 801ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ θεματοφύλακος, ἡ παρακαταθήκη ἐὰν σώζηται αὐτούσιος μεταβαίνει εἰς χεῖρας τῶν κληρονόμων αὐτοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα (ὡς ἐμανέτ), διὸ ἐπιστρέφεται εἰς τὸν καταθέσαντα.

Ἐὰν ὅμως δὲν σώζηται αὐτούσιος, οἱ κληρονόμοι ἀποδεικνύοντες ὅτι ὁ θεματοφύλαξ ζῶν ἔτι ὡμολόγησεν, ὅτι ἐπέστρεψε τὴν παρακαταθήκην εἰς τὸν κύριον αὐτῆς, ἢ ὅτι αὕτη ἀναιτίως ἀπωλέσθη, ἀπαλλάττονται πάσης ἀποζημιώσεως.

Ἐπίσης, ἐὰν ὁ κληρονόμος ὁμολογήσῃ ὅτι ἐγίνωσκε τὴν παρακαταθήκην καὶ περιγράψῃ αὐτὴν, διϊσχυρισθῇ δὲ ὅτι ἀπωλέσθη ἀναιτίως καὶ ἄνευ ἀμελείας, ἀπαλλάττεται τῆς ἀποζημιώσεως, βεβαιῶν τὸν διϊσχυρισμὸν αὐτοῦ τοῦτον ἐνόρκως.

Ἐὰν δὲ ὁ θεματοφύλαξ ἀποθάνῃ χωρὶς νὰ δηλώσῃ τινὶ τὰ κατὰ τὴν παρακαταθήκην, θεωρεῖται ὡς ἀποκρύψας αὐτὴν κατὰ τὸν θάνατόν του, διὸ ἡ παρακαταθήκη πληρόνεται ἐκ τῆς κληρονομικῆς οὐσίας ὡς καὶ τὰ λοιπὰ χρέη.

Ἐπίσης, ἐὰν ὁ κληρονόμος εἴπῃ, ὅτι γινώσκει τὴν παρακαταθήκην χωρὶς ὅμως νὰ περιγράψῃ αὐτὴν καὶ διϊσχυρισθῇ ὅτι ἀπωλέσθη, ὁ διϊσχυρισμός του εἶναι ἀνίσχυρος καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πραγματικῶς ἀπωλέσθη ἀποζημιοῖ τὸν καταθέσαντα ἐκ τῆς κληρονομικῆς οὐσίας.

Ἄρθρ. 802ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ καταθέσαντος, ἡ παρακαταθήκη παραδίδοται τῷ κληρονόμῳ αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως ἡ κληρονομία ἦναι ἐπιβεβαρυμένη μὲ ὑπέρογκα χρέη, ἡ παράδοσις γίνεται διὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Ὁ δὲ θεματοφύλαξ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐνέχεται ἐὰν παραδώσῃ τὴν παρακαταθήκην εἰς τὸν κληρονόμον ἐν ἀγνοίᾳ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς καὶ ὁ κληρονόμος ἀποβάλῃ αὐτὴν ὁπωσδήποτε ἐκ τῶν χειρῶν του.

Ἄρθρ. 803ον. Ὅταν πρόκηται νὰ δοθῇ ἀποζημίωσις διὰ παρακαταθήκην, ἐὰν μὲν αὕτη ἦτο πρᾶγμα ἀντικατάστατον, ἀποδίδεται ἕτερον πρᾶγμα ὅμοιον αὐτῷ· ἐὰν δὲ μὴ ἀντικατάστατον, πληρόνεται ἡ ἀξία ἣν εἶχεν ἡ παρακαταθήκη, καθ' ἣν ἡμέραν συνέβη τὸ τὴν ἀποζημίωσιν προκαλοῦν περιστατικόν.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟΥ (ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟΥ.

Ἄρθρ. 804ον. Τὸ χρησιδάνειον συγκροτεῖται διὰ προτάσεως καὶ παραδοχῆς καθὼς καὶ διὰ σιωπηρᾶς πράξεως (طی ٱ̈ تەاتی).

Π. χ. Ἐάν τις εἴπῃ ἑτέρῳ: ἐδάνεισάσοι τοῦτο τὸ πρᾶγμάμου ἢ ἔδωκάσοι αὐτὸ ὡς χρησιδάνειον καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθῇ: ἐδέχθην, ἢ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ τι παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα, συνίσταται συνάλλαγμα χρησιδανείου. Ἐπίσης συγκεκροτημένον θεωρεῖται τὸ συνάλλαγμα τοῦτο καὶ ὅταν τις εἴπῃ: δάνεισόν μοι τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ ὁ ἕτερος χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ τι παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 805ον. Ἡ σιωπὴ τοῦ χρήστου δὲν θεωρεῖται ὡς παραδοχὴ (συναίνεσις).

Ὅθεν, ἐάν τις ζητήσῃ παρ' ἑτέρου πρᾶγμά τι ὡς χρησιδάνειον καὶ ἐκεῖνος δὲν δώσῃ αὐτῷ ἀπάντησιν, λαμβάνων τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ὡς ἅρπαξ.

Ἄρθρ. 806ον. Ὁ χρήστης δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὸ χρησιδάνειον ὁπόταν θέλῃ.

Ἄρθρ. 807ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων ἤτοι τοῦ χρήστου ἢ τοῦ χρησαμένου, τὸ συνάλλαγμα διαλύεται.

Ἄρθρ. 808ον. Τὸ ὡς χρησιδάνειον διδόμενον πρᾶγμα πρέπει νὰ ἦναι τοιοῦτον ὥστε νὰ δύναταί τις νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸ ἢ νὰ καρπωθῇ οἱανδήποτε ὠφέλειαν ἐξ αὐτοῦ.

Ἑπομένως ζῶον τὸ ὁποῖον ἐδραπέτευσε δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀντικείμενον χρησιδανείου.

Ἄρθρ. 809ον. Ὁ χρήστης καὶ ὁ χρησάμενος πρέπει νὰ ἦναι ἐχέφρονες καὶ νὰ ἔχωσι τὴν κρίσιν ἀνεπτυγμένην.

Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἦναι καὶ ἐνήλικες.

Διὸ οὔτε ὁ παράφρων, οὔτε ὁ μὴ ἔχων ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν ἀνῆλιξ δύναται νὰ συνάψῃ ἐγκύρως συνάλλαγμα χρησιδανείου, ἐν ᾧ ὁ χειράφετος ἀνῆλιξ (ܒܪ ܚܪ͘ meezoun) δίδει καὶ λαμβάνει ἐγκύρως χρησιδάνειον.

Ἄρθρ. 810ον. Τὸ χρησιδάνειον τελειοῦται διὰ τῆς παραλαβῆς, πρὸ αὐτῆς δὲ οὐδεμίαν ἔχει ἐνέργειαν.

Ἄρθρ. 811ον. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ δανείου πρέπει νὰ ἦναι προσδιωρισμένον.

Π. χ. Ἐὰν λεχθῇ ὅτι δίδοται ὡς χρησιδάνειον ὁ ἕτερος δύο ἵππων, χωρὶς ὅμως νὰ προσδιορισθῇ τίς ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ δοθησόμενος, οὔτε παραχωρηθῇ εἰς τὸν δανειζόμενον τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ ὁπότερον θέλῃ, ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν συγκροτεῖται συνάλλαγμα χρησιδανείου· διότι ὅπως τοῦτο θεωρηθῇ συγκεκροτημένον πρέπει προηγουμένως ὁ χρήστης νὰ προσδιορίσῃ τίνα ἐκ τῶν δύο ἐννοεῖ νὰ δώσῃ. Ἐὰν ὅμως δώσῃ εἰς τὸν δανειζόμενον τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς με-

ταξὺ τῶν δύο λέγων αὐτῷ: λάβε ὁπότερον θέλῃς, τὸ συνάλλαγμα συγκροτεῖται ἐγκύρως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΝΟΧΗ ΠΗΓΑΖΟΥΣΑ ΕΞ ΑΥΤΟΥ.

Ἄρθρ. 812ον. Ὁ χρησάμενος ἀπολαμβάνει τὰς ὠφελείας τοῦ χρησιδανείου δωρεάν.

Διὸ ὁ χρήστης δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ μίσθωμα ἀπὸ τὸν χρησάμενον διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ δανεισθέντος πράγματος.

Ἄρθρ. 813ον. Τὸ χρησιδάνειον μένει εἰς χεῖρας τοῦ χρησαμένου ὡς παρακαταθήκη.

Ἐὰν ὅθεν τυχαίως ἀπολεσθῇ ἢ πάθῃ τι ἐλαττοῦν τὴν ἀξίαν του, ὁ χρησάμενος δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Π. χ. Ἐὰν τὸ δανεισθὲν κάτοπτρον πέσῃ τυχαίως ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ χρησαμένου καὶ συντριβῇ, ἢ ἂν αὐτὸς ὀλισθήσας συντρίψῃ αὐτὸ διὰ τοῦ ποδός του, δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν. Ἐπίσης ἂν ἐπὶ τάπητος ὃν κρατεῖ τις ὡς χρησιδάνειον πέσῃ τι καὶ κηλιδώσῃ αὐτόν, δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ὡς ἐκ τῆς κηλίδος προελθοῦσαν ὑποτίμησιν εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ τάπητος.

Ἄρθρ. 814ον. Ἡ αἰτία καὶ ἡ ἔλλειψις τοῦ χρησαμένου καθιστῶσιν αὐτὸν ὑπεύθυνον διὰ πᾶσαν ἀπώλειαν ἢ βλάβην τοῦ χρησιδανείου, ἐξ ὁποιασδήποτε αἰτίας καὶ ἂν προέρχηται.

Π. χ. Ἐὰν ὁ χρησάμενος μεταβῇ διὰ τοῦ δανεισθέντος αὐτῷ ζώου ἐντὸς μιᾶς μόνης ἡμέρας εἰς μέρος ἀπέχον δύο ἡμερῶν δρόμον καὶ τὸ ζῶον ψοφήσῃ ἢ ἐξασθενήσῃ οὕτως ὥστε νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἀξία αὐτοῦ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν. Ἐπίσης ἐὰν μεταβῇ εἰς τόπον μᾶλλον μεμακρυσμένον ἐκείνου δι' ὃν ἐδανείσθη τὸ ζῶον, καὶ τὸ ζῶον ψοφήσῃ φυσικῶς καθ' ὁδὸν ὑπὸ αὐτομάτου θανάτου (حتف انفه

χάτφε ἔνφιχη) (1) ἀφοῦ παρέλθῃ τὸν συμφωνηθέντα τόπον, ὁ χρησάμενος ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ὡσαύτως, ἐὰν δανεισθείς τις περιδέραιον καὶ περιάψας αὐτὸ εἰς τὸν λαιμὸν ἀνηλίκου παιδίου ἀφήσῃ αὐτὸ ἀνεπιτήρητον (ἄνευ φύλακος) καὶ κλαπῇ τὸ περιδέραιον, ὁ χρησάμενος δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τὸ παιδίον ἦτο ἱκανὸν νὰ φυλάξῃ τὰ ἐπ' αὐτοῦ πράγματα, τοὐναντίον δὲ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν ἐὰν τὸ παιδίον δὲν ἦτο ἱκανὸν εἰς τοῦτο.

Ἄρθρ. 815ον. Τὰ τῆς συντηρήσεως ἔξοδα τοῦ χρησιδανείου βαρύνουσι τὸν χρησάμενον.

Ὅθεν ἐὰν ὁ χρησάμενος δὲν δώσῃ τροφὴν εἰς τὸ ζῶον καὶ ψοφήσῃ ἐξ ἀσιτίας, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 816ον. Ὅταν τὸ συνάλλαγμα τοῦ χρησιδανείου ἦναι ἀπόλυτον, ὅταν δηλαδὴ δὲν ἐπεβλήθη εἰς τὸν χρησάμενον περιορισμός τις ὡς πρὸς τὸν χρόνον, τὸν τόπον, ἢ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως παρὰ τοῦ χρήστου, ἐκεῖνος δύναται νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸ ὅπου καὶ ὁπότε καὶ ὅπως θέλῃ.

Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ἡ χρῆτις δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν συνήθειαν.

---

(1) ڤه‌ا حَتْف χάτφε ἔνφιχη· κυριολεκτικῶς ἡ λέξις حَتْف χάτφ, ἧς τὸ πληθ. حُتُوف χουτοὺφ σημαίνει θάνατον· ἡ δὲ نَفِيخ ἔνφ σημαίνει τὴν ῥῖνα· μετὰ δὲ τῆς κτητικῆς καταληκτικῆς ἀντωνυμίας λέγεται ڤه‌ا ἔνφιχη, ὅ ἐστὶ θάνατος τῆς ῥινὸς αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἀραβικῇ λέγεται ماتَ حَتْفَ أَنْفِهِ μάτε χάτφε ἔνφιχη = ἀπέθανε θάνατον τῆς ῥινὸς αὐτοῦ· ὁ προσδιορισμὸς δὲ τοῦ θανάτου ἰδίως εἰς τὴν ῥῖνα προέρχεται, διότι οἱ Ἄραβες θεωροῦσιν ὅτι ἡ ψυχὴ κατὰ τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανατιῶντος ἐξέρχεται ἐκ τῆς ῥινὸς, τοῦ δὲ τετραυματισμένου ἐκ τοῦ τραύματος αὐτοῦ, ὥστε ὅταν λέγωσιν ἀ π έ θ α ν ε θ ά ν α τ ο ν τ ῆ ς ῥ ι ν ὸ ς σημαίνει τὸν αὐτόματον θάνατον δηλ. χωρὶς νὰ φονευθῇ, ἢ τραυματισθῇ, ἢ κτυπηθῇ παρ' ἄλλου, ἢ καῇ κτλ.

Σημ. Μεταφρ.

Π. χ. Ἐάν τις δανείσῃ τὸν ἵππον του χωρὶς νὰ ἐπιβάλῃ περιορισμόν τινα, ὁ χρησάμενος δύναται νὰ ἀναβῇ αὐτὸν ὁπόταν θέλῃ καὶ νὰ μεταβῇ ὅπου θέλῃ.

Δὲν δύναται ὅμως καὶ νὰ μεταβῇ ἐν μιᾷ ὥρᾳ εἰς τόπον, δι' ὃν συνήθως ἀπαιτοῦνται δύο ὧραι.

Ἐπίσης ἐν τῷ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δανεισθέντι δωματίῳ ξενῶνός τινος ὁ χρησάμενος δύναται ἢ νὰ κατοικήσῃ, ἢ καὶ νὰ ἐναποθέσῃ ἐμπορεύματα.

Δὲν δύναται ὅμως ἐναντίον τῆς συνηθείας νὰ μετέλθῃ ἐν αὐτῷ τὴν σιδηρουργίαν.

Ἄρθρ. 817ον. Ὅταν ἐν τῷ συναλλάγματι τοῦ χρησιδανείου προσδιορισθῶσιν ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῆς χρήσεως, ὁ χρησάμενος δὲν δύναται νὰ παραβῇ τὴν συμφωνίαν ταύτην.

Π. χ. Ὁ δανεισθεὶς ζῶον ὅπως ἀναβῇ αὐτὸ τρεῖς ὥρας, δὲν δύναται νὰ τὸ ἀναβῇ τέσσαρας. Οὔτε δύναται νὰ μεταβῇ ἀλλαχόσε ὁ δανεισθεὶς ζῶον ὅπως μεταβῇ εἰς ὡρισμένον τι μέρος.

Ἄρθρ. 818ον. Ὁ δανεισθεὶς πρᾶγμά τι ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ποιήσῃ ὡρισμένην τινὰ χρῆσιν αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἀνωτέραν χρῆσιν τοῦ πράγματος.

Δύναται ὅμως νὰ ποιήσῃ ὁμοίαν, ἢ κατωτέραν τῆς προσδιορισθείσης χρῆσιν.

Π. χ. Εἰς τὸ ζῶον, ὅπερ ἐδανείσθη τις ἵνα φορτώσῃ σῖτον δὲν δύναται νὰ φορτώσῃ σίδηρον ἢ λίθους.

Δύναται ὅμως νὰ φορτώσῃ ἕτερον πρᾶγμα ἴσον κατὰ τὸ βάρος ἢ ἐλαφρότερον τοῦ σιδήρου.

Ἐπίσης δὲν δύναταί τις νὰ ἐπιθέσῃ φορτίον εἰς τὸ ζῶον, τὸ ὁποῖον ἐδανείσθη διὰ νὰ ἀναβῇ.

Δύναται ὅμως νὰ ἀναβῇ τὸ ζῶον, τὸ ὁποῖον ἐδανείσθη διὰ φορτίον.

Ἄρθρ. 819ον. Ἐὰν ὁ χρήστης προσέφερε τὸ πρᾶγμα χωρὶς νὰ προσδιορίσῃ τὸν χρησόμενον, ὁ χρησάμενος δύναται νὰ κάμῃ οὐ μόνον ἄμεσον ἀλλὰ καὶ ἔμμεσον χρῆσιν αὐτοῦ.

Δύναται δηλαδὴ καὶ ὁ ἴδιος νὰ μεταχειρισθῇ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς ἕτερον νὰ παραχωρήσῃ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ.

Ἐννοεῖται δὲ τοῦτο οὐ μόνον διὰ τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν ἀλλάσσουσιν ἀλλάσσοντος τοῦ χρωμένου, οἷόν ἐστι τὸ δωμάτιον, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀλλάσσουσιν, οἷον ὁ ἵππος.

Π. χ. Ἐάν τις εἴπῃ ἑτέρῳ: ἐδάνεισά σοι τὸ δωμάτιόν μου, ὁ χρησάμενος δύναται ἂν θέλῃ νὰ κατοικήσῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸ δωμάτιον, ἢ καὶ νὰ παραχωρήσῃ αὐτὸ ἑτέρῳ πρὸς κατοικίαν.

Ἐπίσης, ἐὰν εἴπῃ: ἐδάνεισά σοι τοῦτον τὸν ἵππον, ὁ χρησάμενος δύναται νὰ ἱππεύσῃ αὐτὸν ὁ ἴδιος, ἢ ἐὰν θέλῃ νὰ τὸν παραχωρήσῃ εἰς τρίτον τινὰ πρὸς ἵππευσιν.

Ἄρθρ. 820ον. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μεταχειρισθησομένου τὸ πρᾶγμα προσώπου ἰσχύει, ὅταν τὸ δανειζόμενον πρᾶγμα ᾖναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀλλάσσουσι μὲ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ μεταχειριζομένου· δὲν ἰσχύει δὲ ὅταν τὸ πρᾶγμα δὲν ᾖναι τοιοῦτο.

Ἐὰν ὅμως ὁ χρήστης ἀπαγορεύσῃ ῥητῶς εἰς τὸν χρησάμενον τὴν εἰς τρίτον παραχώρησιν τοῦ πράγματος, οὗτος δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἢ μόνον ἄμεσον χρῆσιν αὐτοῦ.

Π. χ. Ἐὰν ὁ χρήστης εἴπῃ: σοὶ ἐδάνεισα τὸ ζῶον τοῦτο ὅπως τὸ ἀναβῇς ὁ ἴδιος, ὁ χρησάμενος δὲν δύναται ν' ἀναβιβάσῃ εἰς αὐτὸ τὸν ὑπηρέτην του.

Ἐὰν δὲ προκειμένου περὶ δωματίου, εἴπῃ: σοὶ ἐδάνεισα τὸ δωμάτιον τοῦτο ὅπως κατοικήσῃς ὁ ἴδιος, ὁ χρησάμενος δύναται καὶ αὐτὸς νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ δωμάτιον καὶ εἰς ἕτερον νὰ παραχωρήσῃ αὐτό.

Ἐὰν ὅμως ὁ χρήστης προσέθηκε: μὴ παραχωρήσῃς αὐτὸ εἰς ἄλλον, τότε δὲν δύναται ἢ μόνος αὐτὸς νὰ κατοικήσῃ αὐτό.

Ἄρθρ. 821ον. Ὅταν δανείζηταί τις ζῶον ὅπως μεταβῇ που, καὶ ὑπάρχωσι πολλαὶ ὁδοὶ ἄγουσαι εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, δύναται νὰ μεταβῇ δι' ἧς τινος θέλῃ τῶν ὁδῶν τούτων, ἐὰν ᾖναι συνήθεις παρὰ τῷ λαῷ. Ἐὰν ὅμως μεταβῇ δι' ὁδοῦ μὴ συνήθους καὶ καθ' ὁδὸν πάθῃ τὸ ζῶον, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν. Ἐπίσης ὁ χρησάμενος, ὅταν μεταβῇ δι' ἑτέρας ὁδοῦ παρ' ἐκείνην ἣν προσδιώρισεν ὁ χρήστης, ἐνέχεται διὰ τὴν καθ' ὁδὸν συμβᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ζώου, ἐὰν ἡ ὁδὸς

αὕτη ἦτο μακροτέρα, ἢ ἀσυνήθης παρὰ τῷ λαῷ, ἢ τέλος δὲν ἦτο ἀσφαλής.

Ἄρθρ. 822ον. Ἐάν τις ζητήσῃ ὡς χρησιδάνειον παρὰ γυναικὸς πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς καὶ αὕτη τὸ δώσῃ χωρὶς τὴν ἄδειαν ἐκείνου, οὔτε ἡ γυνὴ, οὔτε ὁ χρησάμενος ὑπόκεινται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν συμβησομένην τυχὸν ἀπώλειαν τοῦ πράγματος, ἐὰν ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα χρησιμεύοντα ἐντὸς τῆς οἰκίας εὑρίσκονται κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς χεῖρας τῆς γυναικός.

Ἐὰν ὅμως δὲν ἦτο τοιοῦτο, οἷον ἐὰν ἦτο ἵππος, ὁ σύζυγος δύναται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἢ ἀπὸ τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ τὸν χρησάμενον κατ' ἐπιλογήν.

Ἄρθρ. 823ον. Ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ χρήστου ὁ χρησάμενος δὲν δύναται νὰ ἐκμισθώσῃ ἢ νὰ ἐνεχυριάσῃ τὸ ἐπὶ χρήσει δανεισθέν. Οὔτε δύναται νὰ ἐνεχυριάσῃ διὰ χρέος ὅπερ ἔχει εἰς ἄλλην πόλιν τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐδανείσθη ὅπως ἐνεχυριάσῃ ἀπέναντι χρέους ὅπερ ἔχει ἐν ἑτέρᾳ πόλει.

Ἐὰν δὲ πράξῃ τοῦτο καὶ ἀπολεσθῇ τὸ χρησιδάνειον, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 824ον. Ὁ χρησάμενος δύναται νὰ παρακαταθέσῃ ἑτέρῳ τὸ ἐπὶ χρήσει ληφθέν.

Καὶ ἐὰν τοῦτο ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ θεματοφύλακος ἀναιτίως, δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Π. χ. Ἐὰν μεταβάς τις εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον διὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ δανεισθέντος αὐτῷ ἵππου παραδώσῃ αὐτὸν, κουρασθέντα εἴς τινα ἐκεῖ πρὸς φύλαξιν, θνήσκοντος τοῦ ζώου δι' αὐτομάτου θανάτου (ﺍﻟﻠﻪ ﺣﺎﺗﻒ χάτφε ἔνφιχη) δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 825ον. Ἅμα ζητήσαντος τοῦ χρήστου τὸ πρᾶγμα, ὁ χρησάμενος ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ αὐτό.

Ἐὰν δὲ παρακρατήσῃ αὐτὸ ἄνευ λόγου καὶ ἀπολεσθῇ ἢ ἐλαττωθῇ ἡ ἀξία του, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 826ον. Ἅμα ἐκπνεύσαντος τοῦ ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς ὁρισθέντος χρόνου τοῦ χρησιδανείου, ὁ χρησάμενος ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πρᾶγμα.

Συγχωρεῖται ὅμως ἡ συνήθης βραδύτης.

Π. χ. Ἐὰν δανεισθῇ τις κόσμημα ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα μεταχειρισθῇ αὐτὸ μέχρι τοῦ δειλινοῦ τῆς δεῖνος ἡμέρας, ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ ἅμα ἐπιστάντος τοῦ ὡρισμένου χρόνου.

Ἐπίσης τὰ κοσμήματα, τὰ ὁποῖα ἐδανείσθημεν ὅπως χρησιμεύσωσι κατὰ τὸν γάμον τινὸς πρέπει νὰ ἐπιστραφῶσιν ἅμα τελεσθέντος τοῦ γάμου.

Συγχωρεῖται ὅμως συνήθης τις βραδύτης εἰς τὴν ἐπιστροφήν.

Ἄρθρ. 827ον. Ἐὰν πρᾶγμά τι ἐλήφθη ἐπὶ χρήσει ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς ἐργασίαν τινὰ, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας μένει εἰς χεῖρας τοῦ χρησαμένου ὡς παρακαταθήκη.

Ἐπομένως δὲν δύναται πλέον νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸ, οὔτε νὰ κρατήσῃ αὐτὸ πέραν τοῦ συνήθως ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἀπόδοτιν χρόνου. Ἐὰν δὲ πράξῃ τοῦτο, ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 828ον. Ὁ χρησάμενος ἐπιστρέφει τὸ πρᾶγμα αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀνθρώπου τῆς ἐμπιστοσύνης του εἰς τὸν χρήστην.

Ἐὰν δὲ διαῤῥάσῃ αὐτὸ δι' ἀνθρώπου μὴ ἀπολαύοντος τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ ἀπολεσθῇ πρὶν φθάσῃ εἰς χεῖρας τοῦ χρήστου, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 829ον. Ὅταν τὰ ἐπὶ χρήσει δανεισθέντα ἦναι πολύτιμα πράγματα, οἷον ἀδάμαντες κλπ. πρέπει ν' ἀποδοθῶσι προσωπικῶς εἰς τὸν χρήστην.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ πράγματα ἀρκεῖ νὰ φέρῃ καὶ καταθέσῃ τις αὐτὰ εἰς τόπον ἔνθα κατὰ τὴν συνήθειαν θεωροῦνται ὡς παραδεδομένα.

Π. χ. Τὸ ἐπὶ χρήσει ληφθὲν ζῶον θεωρεῖται ὡς ἐπιστραφὲν, ἐὰν ὁ χρησάμενος ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὸ ἱπποστάσιον τοῦ χρήστου, ἢ παρέδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν ἱπποκόμον του.

Ἄρθρ. 830ον. Τὰ βάρη τῆς ἀποδόσεως τοῦ χρησιδανείου ἀποβλέπουσι τὸν χρησάμενον.

Ἄρθρ. 831ον. Ἔγκυρον εἶναι τὸ δανείζεσθαι γῆν πρὸς οἰκοδόμησιν κτιρίου ἢ φύτευσιν δένδρου.

Ἀλλ' ὁ χρήστης ὁπόταν θέλῃ, δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν χρη-

σάμενον νὰ ἄρῃ τὸ προστεθὲν πρᾶγμα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτῷ τὴν γῆν. Ἐὰν ὅμως τὸ συνάλλαγμα ἦτο συνεστημένον ἐπὶ ὡρισμένης προθεσμίας, ὀφείλει ὁ χρήστης ν' ἀποζημιώσῃ τὸν χρησάμενον πληρόνων αὐτῷ τὴν διαφοράν, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἀξίας τῶν δένδρων ἐξερριζωμένων, καὶ ἐκείνης ἣν θὰ εἶχον κατὰ τὸ τέλος τῆς προθεσμίας ἐὰν ἔμενον μέχρι τότε εἰς τὴν θέσιν των.

Π. χ. Ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ ὑλικοῦ τῶν δένδρων ἢ τῶν κτιρίων ἀμέσως ἐκριζουμένων ἢ κατασπωμένων ἦναι 12 λιρῶν, φαίνεται δὲ ὅτι, ἐὰν μένωσιν εἰς τὴν θέσιν των μέχρι τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας, ἡ ἀξία αὐτῶν θέλει ἀναβῇ εἰς 20 λίρας, ὁ χρήστης ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν χρησάμενον 8 λίρας.

Ἄρθρ. 832ον. Ὁ χρήστης γῆς πρὸς σποράν, εἴτε ἐπὶ προθεσμίας εἴτε μὴ συνέστη τὸ συνάλλαγμα, δὲν δύναται ν' ἀναιρέσῃ αὐτὸ καὶ νὰ λάβῃ ὀπίσω τὴν γῆν πρὸ τῆς συγκομιδῆς τοῦ καρποῦ.

24 Ζιλχηδζδζὲ 1288—21 Φεβρουαρίου 1872.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ

ΟΜΕΡ ΧΟΥΛΟΥΣΗ
Μέλος τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἱερονομικῶν Ἐξετάσεων.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ
Ἐπίτροπος τῶν Ἱερονομικῶν μαθημάτων.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ
Ῥητροφύλαξ.

ΣΕΙΦ ΕΔΔΙΝ
Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΙ
Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΙΔ
Διανομεὺς τῶν κληρονομιῶν.

ΙΟΥΝΟΥΣ ΒΕΧΠΙ
Διευθυντὴς τῆς ἱεροδικαστικῆς σχολῆς.

ΑΒΔΟΥΛΛΑΤΙΦ ΣΟΥΚΡΙ
Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΤΕΛΟΣ.

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΙΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ'.

(كتاب الهبه)

ΠΕΡΙ ΔΩΡΕΑΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
1 8 7 3.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ,

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΔΩΡΕΑΣ.

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ δύο τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ.

Ἄρθρ. 833ον. ھبة Χηπέ=Δωρεά· εἶναι ἡ εἰς ἕτερον παραχώρησις τῆς κυριότητος πράγματός τινος ἄνευ ἀνταλλάγματος. Καὶ ὁ μὲν παραχωρῶν οὕτω τὸ πρᾶγμα καλεῖται باهب βαχηπὶ δωρητὴς, ὁ δὲ εἰς ὃν παραχωρεῖται موهوب μεβχούπουν λὲχ δωρεοδόχος καὶ τὸ πρᾶγμα موهوب μεβχοὺπ δώρημα, δωρεά. Τὸ إيتاء Ἰττιχὰπ σημαίνει ἀποδοχὴν τῆς δωρεᾶς.

Ἄρθρ. 834ον. هبة Χεδηγιὲ=Δῶρον· εἶναι τὸ χάριν φιλοφροσύνης προσφερόμενον ἢ ἀποστελλόμενόν τινι πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 835ον. صدقة Σαδακὰ='Ελεημοσύνη, εἶναι τὸ χάριν ψυχικῆς ὠφελείας δωρούμενον πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 836ον. إباحة Ἰπαχά=Εἶναι τὸ δίδειν ἄδειαν ὅπως φάγῃ τις πρᾶγμά τι δωρεάν.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΩΡΕΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

Ἄρθρ. 837ον. Ἡ δωρεὰ συγκροτεῖται μὲν διὰ τῆς προτάσεως καὶ τῆς παραδοχῆς, τελειοῦται δὲ διὰ τῆς παραλαβῆς.

Ἄρθρ. 838ον. Ἐν τῇ δωρεᾷ πρότασις εἶναι τὸ εἰπεῖν: ἐχάρισα ἢ ἐδώρησα, ἢ πᾶσαν ἄλλην λέξιν δηλοῦσαν τὴν ἄνευ ἀνταλλάγματος παραχώρησιν τῆς κυριότητος πράγματός τινος ὑπὲρ ἑτέρου.

Καὶ ἐὰν ὁ σύζυγος προσενέγκῃ εἰς τὴν σύζυγόν του ἓν ζεῦγος ἐνωτίων ἢ ἄλλο τι κόσμημα λέγων αὐτῇ: λάβε καὶ φόρεσον αὐτά, ἡ πρᾶξις του, καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη παραπλησία, θεωρεῖται ὡς δωρεά.

Ἄρθρ. 839ον. Ἡ δωρεὰ συγκροτεῖται καὶ ἐμπράκτως ἤτοι σιωπηρῶς.

Ἄρθρ. 840ον. Ἐν τῇ δωρεᾷ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ ἡ ἀποστολὴ καὶ ἡ παραλαβὴ ἐπέχουσι τόπον τῆς διὰ λόγου προτάσεως καὶ παραδοχῆς.

Ἄρθρ. 841ον. Ἐν τῇ δωρεᾷ ἡ παραλαβὴ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν παραδοχὴν ἐν τῇ πωλήσει.

Ἐὰν ὅθεν, εἰπόντος τοῦ δωρητοῦ: ἐδώρησά σοι τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὁ δωρεοδόχος λάβῃ αὐτὸ χωρὶς νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ δέχεται, ἡ δωρεὰ εἶναι τελεία.

Ἄρθρ. 842ον. Ἡ παραλαβὴ πρέπει νὰ γείνῃ τῇ ἀδείᾳ, ῥητῇ ἢ ἐξυπακουομένῃ τοῦ δωρητοῦ.

Ἄρθρ. 843ον. Ἐκ τῆς προτάσεως (προσφορᾶς) τοῦ δωρητοῦ ἐξυπακούεται ἡ ἄδεια πρὸς παραλαβήν.

Ῥητὴ ἄδεια ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, εἰ μὴ ὅταν ὁ δωρητὴς εἴπῃ, παρόντος μὲν τοῦ πράγματος: ἐδώρησά σοι τοῦτο τὸ πρᾶγμα, λάβε λοιπὸν αὐτό· ἀπόντος δέ: ἐδώρησά σοι τὸ δεῖνα πρᾶγμα, ὕπαγε λοιπὸν καὶ λάβε αὐτό.

Ἄρθρ. 844ον. Δόντος τοῦ δωρητοῦ ῥητὴν ἄδειαν πρὸς παραλαβὴν τοῦ πράγματος, ὁ δωρεοδόχος δύναται νὰ παραλάβῃ αὐτὸ ἢ ἀμέσως, ἢ καὶ ἀφοῦ ἀποχωρισθῇ ἐκείνου.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἄδεια δὲν ἦναι ῥητὴ, ἀλλ' ἐξυπακούηται ἁπλῶς, δὲν ἰσχύει ἢ ἐνόσῳ ὁ δωρητὴς εἶναι παρὼν, μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἢ τοῦ δωρεοδόχου ἡ παραλαβὴ εἶναι ἄκυρος.

Π. χ. Ἐὰν ὁ δωρητὴς εἴπῃ: ἐδώρησά σοι τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ ὁ δωρεοδόχος παραλάβῃ αὐτὸ πρὶν ἀποχωρισθῶσιν ἀλλήλων, ἡ δωρεὰ θεωρεῖται τελεία· ἐὰν ὅμως παραλάβῃ αὐτὸ μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν, ἡ παραλαβὴ εἶναι ἄκυρος.

Ἐπίσης, ἐὰν ὁ δωρητὴς εἴπῃ: ἐδώρησά σοι τὸ εἰς τὸ δεῖνα μέρος εὑρισκόμενον πρᾶγμά μου, χωρὶς ὅμως νὰ προσθέσῃ: ὕπαγε καὶ λάβε αὐτὸ, ὁ δωρεοδόχος δὲν παραλαμβάνει τὸ πρᾶγμα ἐγκύρως.

Ἄρθρ. 845ον. Ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ δωρήσῃ εἰς τρίτον τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἠγόρασε, πρὶν ἢ παραλάβῃ αὐτό.

Ἄρθρ. 846ον. Ἐὰν ὁ κύριος πράγματός τινος δωρήσῃ αὐτὸ εἰς ἐκεῖνον, εἰς οὗ τὰς χεῖρας εὑρίσκεται τὸ πρᾶγμα, δὲν ἀναγκαιοῖ νέα παράδοσις, ἀλλὰ καὶ διὰ μόνης τῆς ἐκ μέρους τοῦ δωρεοδόχου παραδοχῆς ἡ δωρεὰ θεωρεῖται τελεία.

Ἄρθρ. 847ον. Ἐάν τις δωρήσῃ τῷ ὀφειλέτῃ του τὴν ὀφειλὴν, ἢ ἀπαλλάξῃ αὐτὸν ταύτης, τὸ χρέος θεωρεῖται ἐξωφλημένον, ἐὰν μὴ ἀποποιηθῇ τὴν δωρεὰν ὁ ὀφειλέτης.

Ἄρθρ. 848ον. Ἐάν τις δωρήσῃ τινὶ τὴν παρὰ τρίτου ἀπαίτησίν του δίδων αὐτῷ ῥητὴν ἄδειαν παραλαβῆς, ἡ δωρεὰ θεωρεῖται τελεία, ἀφοῦ ὁ δωρεοδόχος μεταβὰς παραλάβῃ αὐτήν.

Ἄρθρ. 849ον. Ἀποθνήσκοντος τοῦ δωρητοῦ ἢ τοῦ δωρεοδόχου πρὸ τῆς παραλαβῆς, ἡ δωρεὰ θεωρεῖται ἄκυρος.

Ἄρθρ. 850ον. Ὅταν δωρῇ τίς τι εἰς ἐνήλικα καὶ ἐχέφρονα υἱόν του, πρέπει νὰ γείνῃ καὶ ἡ παράδοσις καὶ ἡ παραλαβή.

Ἄρθρ. 851ον. Ὅταν ὁ ἐπίτροπος ἢ κηδεμὼν ἀνήλικος δωρήσῃ αὐτῷ πρᾶγμά τι εἴτε εἰς χεῖράς του εὑρισκόμενον, εἴτε παρ' ἄλλῳ παρατεθειμένον, ἡ δωρεὰ θεωρεῖται τελεία καὶ ὁ ἀνῆλιξ κύριος τοῦ

πράγματος διὰ μόνης τῆς προτάσεως, χωρὶς νὰ ἦναι ἀνάγκη προηγουμένης παραλαβῆς.

Ἄρθρ. 852ον. Ὅταν δωρῇ τίς τι εἰς παῖδα, ἡ δωρεὰ θεωρεῖται τελεία, ἀφοῦ παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα ὁ ἐπίτροπος τοῦ παιδὸς ἢ ὁ παιδαγωγὸς αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 853ον. Ὅταν δωρῇ τίς τι εἰς ἀνεπτυγμένην ἔχοντα τὴν κρίσιν ἀνήλικα, ἡ δωρεὰ θεωρεῖται τελεία, ἅμα παραλάβῃ αὐτὴν ὁ ἀνῆλιξ καὶ ἂν ἔτι οὗτος εὑρίσκηται ὑπὸ κηδεμονίαν.

Ἄρθρ. 854ον. Ὑπόσχεσις δωρεᾶς γενησομένης ἐν ὡρισμένῳ μέλλοντι χρόνῳ εἶναι ἄκυρος.

Π. χ. Ἐὰν εἴπῃ τίς τινι: ἀπὸ τῆς ἀ. τοῦ προσεχοῦς μηνὸς σοὶ χαρίζω τὸ δεῖνα πρᾶγμα, οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἀναλαμβάνει ἀπέναντι αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 855ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ δωρεὰ ἡ γινομένη ὑπὸ ὅρον ἀντιδωρήσεως καὶ ὁ ὅρος εἶναι ἐπίσης ἰσχυρός.

Π. χ. Ὅταν τις δωρήσῃ τί τινι ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἀντιδωρηθῇ αὐτῷ ἕτερον πρᾶγμα, ἢ νὰ ἀποτίσῃ ὁ δωρεοδόχος ὡρισμένον τι ποσὸν χρέους του, ἡ δωρεὰ θεωρεῖται ἀμετάκλητος, ἐὰν ὁ δωρεοδόχος ἐκτελέσῃ τὸν ὅρον τοῦτον, ἐὰν ὅμως δὲν ἐκτελέσῃ αὐτὸν, δύναται καὶ ὁ δωρητὴς ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεάν του. Ἐπίσης, ὅταν τις δωρήσῃ καὶ παραδώσῃ τινὶ τὴν κτηματικὴν οὐσίαν του, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ὁ δωρεοδόχος διατρέφῃ αὐτὸν διὰ βίου (ولنجه | ὀλοϋνδζε), δὲν δύναται μεταμελούμενος ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεάν, ἐνόσῳ ὁ δωρεοδόχος παρέχει αὐτῷ τροφὴν συμφώνως πρὸς τὴν γενομένην σύμβασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΩΡΕΑΣ.

Ἄρθρ. 856ον. Κατὰ τὴν σύστασιν τῆς δωρεᾶς τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ ὑπάρχῃ.

Ἄκυρος εἶναι ὅθεν ἡ δώρησις τῶν σταφυλῶν ἃς μέλλει νὰ πα-

ραγάγῃ ἄμπελός τις καὶ τοῦ πώλου ὃν δὲν ἐγέννησεν ἔτι ἡ φορβάς.

Ἄρθρ. 857ον. Τὸ δωρούμενον πρᾶγμα πρέπει νὰ ἦναι κτῆμα τοῦ δωρητοῦ.

Δὲν δωρεῖ τις ὅθεν ἐγκύρως ἀλλότριον πρᾶγμα ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως μετὰ τὴν δώρησιν ὁ κύριος ἐκφράσῃ τὴν συναίνεσίν του, ἡ δωρεὰ καθίσταται ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 858ον. Τὸ δωρούμενον πρᾶγμα πρέπει νὰ ἦναι γνωστὸν καὶ ὡρισμένον.

Ἐὰν ὅθενεἴπῃ τίς τινι: ἐδώρησά σοι μέρος τοῦ πράγματός μου, ἢ τὸν ἕτερον ἐκ τῶν δύο τούτων ἵππων, ἡ δωρεὰ εἶναι ἄκυρος.

Ὅταν ὅμως εἴπῃ: ἐδώρησά σοι τὸν ἕτερον τῶν ἵππων κατ' ἐπιλογήν σου, ἡ δωρεὰ εἶναι τελεία, ἐὰν ὁ δωρεοδόχος ἀποφανθῇ τίνα ἐκ τῶν δύο δέχεται πρὶν ἢ διαλυθῇ ἡ ὁμήγυρις (مجلس هبه μεδζλίσι χηπέ). Μετὰ τὴν διάλυσιν ὅμως ὁ δωρεοδόχος δὲν δικαιοῦται πλέον νὰ ὁρίσῃ τὴν ἐκλογήν του καὶ ἡ δωρεὰ εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 859ον. Ὁ δωρητὴς πρέπει νὰ ἦναι ἐνῆλιξ καὶ ἐχέφρων.

Ὁ ἀνῆλιξ ὅθεν, ὁ μανιακὸς καὶ ὁ ἐκ γήρως μωρὸς δὲν δωροῦσιν ἐγκύρως.

Ἐγκύρως ὅμως λαμβάνουσι δωρεάν.

Ἄρθρ. 860ον. Ἡ δωρεὰ πρέπει νὰ γίνηται οἰκείᾳ τοῦ δωρητοῦ θελήσει.

Ἄκυρος ὅθεν εἶναι ἡ διὰ τῆς βίας ληφθεῖσα δωρεά.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΔΩΡΕΑΣ (ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΩΡΕΑΣ.

Ἄρθρ. 861ον. Ὁ δωρεοδόχος ἅμα τῇ παραλαβῇ γίνεται κύριος τοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 862ον. Πρὸ τῆς παραδόσεως ὁ δωρητὴς δύναται ἀφ' ἑαυτοῦ ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεάν.

Ἄρθρ. 863ον. Ἐὰν ὁ δωρητὴς μετὰ τὴν πρότασιν (προσφορὰν) ἀπαγορεύσῃ τῷ δωρεοδόχῳ τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος, τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς.

Ἄρθρ. 864ον. Μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος ὁ δωρητὴς δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεὰν ἢ τὸ δῶρον τῇ συναινέσει τοῦ δωρεοδόχου. Ἐὰν δὲ ὁ δωρεοδόχος ἀρνῆται, ὁ δωρητὴς ζητεῖ τὴν ἐπέμβασιν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἥτις δύναται μὲν νὰ ἀκυρώσῃ τὴν δωρεὰν, ἐὰν δὲν ὑφίσταται κώλυμά τι ἐκ τῶν ἐν τοῖς κατωτέρω ἄρθροις μνημονευθησομένων, ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ ἓν τῶν κωλυμάτων τούτων, δὲν δύναται.

Ἄρθρ. 865ον. Ὁ δωρητὴς μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος ἀφαιρῶν αὐτὸ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ δωρεοδόχου ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως αὐτοῦ καὶ χωρὶς δικαστικῆς ἀποφάσεως θεωρεῖται ὡς ἅρπαξ.

Ἐὰν ὅθεν ἀπολεσθῇ τὸ πρᾶγμα ἐν χερσὶν αὐτοῦ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 866ον. Δὲν ἀνακαλεῖται ἡ δωρεὰ ἣν ἔκαμέ τις πρὸς τοὺς ἀνιόντας ἢ κατιόντας αὐτοῦ συγγενεῖς, πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἢ πρὸς τοὺς ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς θείους καὶ θείας αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 867ον. Ἐὰν διαρκοῦντος τοῦ γάμου ὁ ἕτερος τῶν συζύγων δωρήσῃ καὶ παραδώσῃ τι τῷ ἑτέρῳ, ἡ δωρεὰ εἶναι ἀμετάκλητος.

Ἄρθρ. 868ον. Ἐὰν ὁ δωρητὴς ἔλαβεν ἀντίδωρόν τι δι' ἣν ἔκαμε δωρεὰν, δὲν δύναται πλέον ν' ἀνακαλέσῃ αὐτήν.

Ἐὰν ὅθεν εἴτε ὁ δωρεοδόχος, εἴτε τρίτος τις προσενέγκῃ τῷ δωρητῇ ἀπέναντι τῆς δωρεᾶς του ἕτερόν τι πρᾶγμα καὶ ὁ δωρητὴς δεχθεὶς λάβῃ αὐτὸ, ἡ δωρεὰ καθίσταται ἀμετάκλητος.

Ἄρθρ. 869ον. Ἡ διὰ προσθήκης, ἐκ μέρους τοῦ δωρεοδόχου γενομένης, παραχθεῖσα συναφὴς αὔξησις τοῦ πράγματος οἷον, ἐὰν ἦτο γῆ καὶ ὁ δωρεοδόχος ἐνεφύτευσεν ἢ ἐνῳκοδόμησεν ἐπ' αὐτῆς, ἢ ἀσθενὲς ζῶον καὶ διαθρέψας ἐπάχυνεν αὐτὸ, καὶ ἡ μεταποίησις αὐτοῦ εἰς ἕτερον εἶδος, οἷον ἂν ἦτο σῖτος καὶ ἀλέσας αὐτὸν μετέβαλεν εἰς ἄλευρον, κωλύουσι τὴν ἀνάκλησιν τῆς δωρεᾶς.

Ἡ μὴ συναφὴς ὅμως αὔξησις δὲν θεωρεῖται ὡς κώλυμα ἀνακλήσεως.

Ἡ μετὰ τὴν παραλαβὴν ὅθεν λαβοῦσα χώραν ἐγκυμοσύνη τῆς δωρηθείσης φορβάδος κωλύει τὴν ἀνάκλησιν τῆς δωρεᾶς· μετὰ τὸν τοκετὸν ὅμως τὸ κώλυμα ἐκλείπει, ἀλλ' ὁ πῶλος ἀνήκει τῷ δωρεοδόχῳ.

Ἄρθρ. 870ον. Ἐξελθόντος τοῦ πράγματος τῶν χειρῶν τοῦ δωρεοδόχου διὰ πωλήσεως ἢ τετελεσμένης δωρεᾶς, ὁ δωρητὴς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακλήσεως.

Ἄρθρ. 871ον. Καταναλωθέντος τοῦ πράγματος παρὰ τοῦ δωρεοδόχου, ἡ ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς καθίσταται ἀδύνατος.

Ἄρθρ. 872ον. Ὁ θάνατος τοῦ δωρητοῦ ἢ τοῦ δωρεοδόχου κωλύει τὴν ἀνάκλησιν τῆς δωρεᾶς.

Ὅπως ὅθεν ἀποθνήσκοντος τοῦ δωρεοδόχου, ὁ δωρητὴς δὲν δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεὰν, οὕτω καὶ ἀποθνήσκοντος τοῦ δωρητοῦ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς.

Ἄρθρ. 873ον. Ὁ δανειστὴς δωρήσας ἄπαξ τῷ ὀφειλέτῃ τὸ χρέος δὲν δύναται πλέον ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεὰν (ὅρα ἄρθ. 51 καὶ 848.).

Ἄρθρ. 874ον. Μετὰ τὴν παράδοσιν κατ' οὐδένα τρόπον ἀνακαλεῖται ἡ ἐλεημοσύνη.

Ἄρθρ. 875ον. Ἐάν τις δώσῃ ἑτέρῳ τὴν ἄδειαν νὰ φάγῃ τι ἐκ τῶν πραγμάτων του, ὁ λαβὼν τὴν ἄδειαν δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ

ἡ δωρήσῃ εἰς τρίτον τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, ἀλλὰ δικαιοῦται μόνον νὰ φάγῃ ἐξ αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος τοῦ πράγματος εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος.

Π. χ. Ἐάν τις φάγῃ σταφυλὰς ἐξ ἀμπέλου τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου αὐτῆς, οὗτος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν σταφυλῶν.

Ἄρθρ. 876ον. Ἐὰν εἰς τὰς τελετὰς τῶν γάμων καὶ τῶν περιτομῶν οἱ προσκεκλημένοι φέρωσι δῶρα, ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς ἐκεῖνο ἐκ τῶν προσώπων τῆς οἰκογενείας, ἤτοι τῆς νύμφης, τοῦ παιδὸς ἢ τῶν γονέων, εἰς ὃ ἂν εἴπωσιν οἱ δωρηταὶ ὅτι τὰ προσφέρουσιν.

Ἐὰν δὲ δὲν εἴπωσί τι καὶ ἦναι ἀδύνατον νὰ ἐρωτηθῶσιν ἀκολούθως, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ τοπικὴ συνήθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΔΩΡΕΑ ΕΠΙΘΑΝΑΤΟΥ.

Ἄρθρ. 877ον. Ὁ ἄκληρος ἀσθενῶν ἐπιθανατίως ἐγκύρως δωρεῖ πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς ζένον καὶ ἐὰν πρὸ τοῦ θανάτου παραδώσῃ αὐτὴν, ἡ διεύθυνσις τοῦ δημοσίου θησαυροῦ (بيت المال پیت ئول مال) δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ ἀκολούθως εἰς τὴν κληρονομίαν.

Ἄρθρ. 878ον. Ἐὰν οἱ σύζυγοι δὲν ἔχωσιν ἄλλους κληρονόμους δύνανται ἀμοιβαίως νὰ δωρήσωσιν ἐπιθανατίως ἀσθενοῦντες ὁ εἷς τῷ ἑτέρῳ ἅπασαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· γενομένης δὲ τῆς παραλαβῆς πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀσθενοῦς, ἡ δωρεὰ καθίσταται τελεία καὶ ἔγκυρος.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦς συζύγου, ἡ διεύθυνσις τοῦ δημοσίου θησαυροῦ δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὴν κληρονομίαν.

Ἄρθρ. 879ον. Ἐάν τις ἐπιθανατίως ἀσθενῶν δωρήσῃ τι εἰς ἕνα τῶν κληρονόμων του, μετὰ τὸν θάνατόν του ἡ δωρεὰ εἶναι ἄκυρος, ἐνόσῳ οἱ λοιποὶ κληρονόμοι δὲν παραδεχθῶσιν αὐτήν.

Ἐὰν ὅμως ὁ δωρεοδόχος δὲν ἦτο κληρονόμος, ἡ δωρεὰ θεωρεῖται

ἔγκυρος, ἐνόσῳ τὸ δωρηθὲν πρᾶγμα δὲν ὑπερβαίνει κατὰ τὴν ἀξίαν τὸ τρίτον τῆς ὅλης κληρονομίας.

Ἐὰν ἡ δωρεὰ ἦναι ἀνωτέρα τοῦ τρίτου τῆς κληρονομίας καὶ οἱ κληρονόμοι δὲν παραδέχωνται αὐτὴν, τότε ἰσχύει μόνον διὰ τὸ τρίτον καὶ ὁ δωρεοδόχος ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς κληρονόμους τὸ περιπλέον.

Ἄρθρ. 880ον. Ὅταν ἡ κληρονομία ἦναι βεβαρυμένη ἀπὸ χρέη, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ δωρεὰ, ἣν ὁ ἀποθανὼν ἔκαμε κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειάν του εἴτε εἰς κληρονόμον του τινὰ, εἴτε εἰς ξένον, ἀλλ' ἅπασα ἡ κληρονομία ἀνήκει εἰς τοὺς δανειστὰς, οἵτινες διανέμονται αὐτὴν συμμέτρως.

29 Μουχαρρὲμ 1289 — 26 Μαρτίου 1872.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ

ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΙ

Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΟΜΕΡ ΧΟΥΛΟΥΣΗ

Μέλος τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἱερονομικῶν Ἐξετάσεων.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΙΔ

Διανομεὺς τῶν κληρονομιῶν.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ

Ἐπίτροπος τῶν Ἱερονομικῶν μαθημάτων.

ΙΟΥΝΟΥΣ ΒΕΧΠΙ

Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς τῶν Ἱεροδικαστῶν.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ

Ῥητροφύλαξ.

ΑΒΔΟΥΛ-ΛΑΤΙΦ ΣΟΥΚΡΙ

Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΣΕΙΦ ΟΥΔΔΙΝ

Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ς'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Δικανικοὶ ὅροι ἀπαντώμενοι ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Σελ. 3
ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Γενικοί τινες κανόνες περὶ τῶν εἰς ἀλλοτρίας χεῖρας. ἐμπεπιστευμένων πραγμάτων. 5
ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Περὶ παρακαταθήκης.
Κεφάλαιον Α'. Σύστασις καὶ ὅροι τοῦ συναλλάγματος τῆς παρακαταθήκης. 7
Κεφάλαιον Β'. Ἐνέργεια τῆς παρακαταθήκης καὶ ἐνοχὴ πηγάζουσα ἐξ αὐτῆς. 8
ΤΙΤΛ. ΤΡΙΤ. Περὶ χρησιδανείου.
Κεφάλαιον Α'. Σύστασις καὶ ὅροι τοῦ χρησιδανείου. 16
Κεφάλαιον Β'. Ἐνέργεια τοῦ χρησιδανείου καὶ ἐνοχὴ πηγάζουσα ἐξ αὐτοῦ. 18

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ Ζ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Ἐξήγησις νομικῶν τινων ὅρων ἀπαντωμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ (τῆς Δωρεᾶς). Σελ. 3
ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Περὶ συστάσεως τῆς Δωρεᾶς.
Κεφάλαιον Α'. Στοιχεῖα τῆς Δωρεᾶς. 4
Κεφάλαιον Β'. Προσόντα τῆς Δωρεᾶς. 6
ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Περὶ ἐνεργείας τῆς Δωρεᾶς.
Κεφάλαιον Α'. Ἀνάκλησις τῆς Δωρεᾶς. 8
Κεφάλαιον Β'. Δωρεὰ ἐπιθανάτου. 10

احکام عدلیه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΙΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Η΄.

(کتاب الغصب)

ΠΕΡΙ ΣΦΕΤΕΡΙΣΜΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
1 8 7 3.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΣΦΕΤΕΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΦΘΟΡΑΣ.

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ δύο τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ.

Ἄρθρ. 881ον. غصب Γάσπ = Ἁρπαγή, σφετερισμὸς ἢ παράνομος κατακράτησις (usurpation)· εἶναι τὸ λαμβάνειν καὶ οἰκειοποιεῖσθαι ἀλλότριον πρᾶγμα ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτοῦ· καὶ ὁ μὲν λαμβάνων τὸ πρᾶγμα καλεῖται غاصب γασπή, σφετεριστής, ἅρπαξ, τὸ δὲ πρᾶγμα مغصوب μαγσοὺπ, σφετερισμένον, ἁρπαγέν, καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ مغصوب منه μαγσούπουν μίνχ, ὁ παρ' οὗ ἡρπάγη.

Ἄρθρ. 882ον. قاعة قيمت Κάημεν κηϊμέτ = Ἡ ἐπὶ τῷ ἵστασθαι ἀξία· εἶναι ἡ ἀξία τῶν κτιρίων καὶ τῶν δένδρων καθ' ὅσον εὑρίσκονται σῶα ἐν τῇ θέσει των. Ἡ ἀξία αὕτη εὑρίσκεται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: Ἐκτιμᾶται πρῶτον ἡ γῆ μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς οἰκοδομῶν ἢ δένδρων· ἔπειτα ἐκτιμᾶται ἰδιαιτέρως ἡ γῆ, ψιλὴ ὑποτιθεμένη, δηλαδὴ ἄνευ οἰκοδομῶν ἢ δένδρων· ἐκ τῆς πρώτης ἀξίας ἀφαιρεῖται ἡ δευτέρα καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἶναι ἡ ἐπὶ τῷ ἵστασθαι ἀξία τῆς οἰκοδομῆς ἢ τῶν δένδρων.

Ἄρθρ. 883ον. مينياقيمت Μεπνίγεν κηϊμέτ=Ἡ ἀξία τῶν οἰκοδομῶν εὑριτκομένων σώων καὶ ἀβλαβῶν ἐν τῇ θέσει αὐτῶν· ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν μετὰ τοῦ προηγουμένου, ἀλλ' εἶναι ἐν χρήσει μόνον ἐπὶ οἰκοδομῶν.

Ἄρθρ. 884ον. مقلوعاقيمت Μακλούἀν κηϊμέτ=Εἶναι ἡ ἀξία τῆς ὕλης τῆς κατεδαφισθείσης οἰκοδομῆς καὶ τῶν ξύλων τοῦ ἐκριζωθέντος δένδρου.

Ἄρθρ. 885ον. مستحق القلع اولەرق قيمت Μὸυστάχακκ οὐλ κάλ'ὸλαρὰκ κηϊμέτ=Εἶναι ἡ ἀξία τῆς ὕλης τῆς κατεδαφισθείσης οἰκοδομῆς ἢ τῶν ξύλων τοῦ ἐκριζωθέντος δένδρου, ἡ ὑπολειπομένη μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς κατεδαφίσεως ἢ τῆς ἐκριζώσεως.

Ἄρθρ. 886ον. نقصان ارض Νακσάνι ἔρζ=Εἶναι ἡ διαφορὰ, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ μισθώματος, ὅπερ ἀξίζει ἀγρός τις πρὶν σπαρῇ καὶ ἐκείνου ὅπερ ἀξίζει ἀφοῦ σπαρῇ.

Ἄρθρ. 887ον. مباشرة اتلاف Μὸυπασέρετεν ἰτλάφ=Τὸ εἶναι τινὰ αὐτουργὸν τῆς φθορᾶς πράγματός τινος· ὁ προξενῶν τὴν φθορὰν αὐτοπροσώπως καλεῖται فاعل مباشر φάϊλι μὸυπασὶρ, αὐτουργός.

Ἄρθρ. 888ον. تسبيا اتلاف Τεσέππὸυπεν ἰτλάφ=Τὸ γίνεσθαι αἴτιον τῆς φθορᾶς πράγματός τινος· τὸ ἐκτελεῖν ἐπί τινος πράγματος πρᾶξίν τινα, ἧς ἄμεσος καὶ ἀναπόδραστος συνέπεια εἶναι ἡ φθορὰ ἑτέρου πράγματος· ὁ πράττων τὴν πρᾶξιν ταύτην καλεῖται مسبب μὸυτεσεππίπ, αἴτιος τῆς φθορᾶς.

Οἷον, ἄμεσος καὶ ἀναπόδραστος συνέπεια τῆς ἐκκοπῆς τοῦ σχοινίου, ἐξ οὗ κρέμαται λύχνος τις, εἶναι ἡ πτῶσις καὶ θραῦσις τοῦ λύχνου· ὁ κόψας λοιπὸν τὸ σχοινίον γίνεται τῆς μὲν φθορᾶς αὐτοῦ αὐτουργὸς, τῆς δὲ τοῦ λύχνου αἴτιος.

Ἐπίσης σχίζων τις ἀσκὸν πλήρη ἐλαίου γίνεται αὐτουργὸς μὲν τῆς φθορᾶς τοῦ ἀσκοῦ, αἴτιος δὲ καὶ τοῦ χυθέντος ἐλαίου.

Ἄρθρ. 889ον. تقدم Τεκαδδὸύμ=Προφώνησις ἢ προειδοποίησις· εἶναι τὸ ἐφιστᾷν ἐκ τῶν προτέρων τὴν προσοχὴν τινος πρὸς πρόληψιν τῆς ἐνδεχομένης βλάβης.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

(ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΣΦΕΤΕΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΣΦΕΤΕΡΙΣΜΟΥ.

Ἄρθρ. 890ον. Ἐὰν τὸ ἁρπαγὲν πρᾶγμα σώζηται αὐτούσιον, ἀποδίδεται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ τόπου ἔνθα διεπράχθη ἡ ἁρπαγή. Ἐὰν δὲ ὁ κύριος τοῦ πράγματος ἀπαντήσῃ ἐν ἑτέρᾳ πόλει τὸν ἅρπαγα φέροντα μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ἁρπαγὲν, δύναται, ἐὰν θέλῃ, νὰ ἀπαιτήσῃ ἐκεῖ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ· ἐὰν δὲ θέλῃ νὰ τῷ ἀποδοθῇ τὸ πρᾶγμα ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἁρπαγῆς, τὰ βάρη τῆς μετακομίσεως αὐτοῦ ἀναφέρονται εἰς τὸν ἅρπαγα.

Ἄρθρ. 891ον. Ὁ ἅρπαξ καταναλίσκων τὸ ἁρπαγὲν πρᾶγμα ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν. Ἐπίσης ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἐφθάρῃ ἢ ἀπωλέσθη ἐξ αἰτίας ἢ ἄνευ αἰτίας αὐτοῦ.

Ἡ ἀποζημίωσις γίνεται εἰς χρήματα μὲν, ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἦτο ἐκ τῶν μὴ ἀντικαταστατῶν, εἰς πρᾶγμα δὲ ὅμοιον τῷ ἀπολεσθέντι, ἐὰν ἦτο ἐκ τῶν ἀντικαταστατῶν. Ὅταν ἡ ἀποζημίωσις γίνηται εἰς χρήματα, ὁ ἅρπαξ πληρόνει τὴν ἀξίαν ἣν εἶχε τὸ πρᾶγμα, ἐν ᾧ τόπῳ καὶ χρόνῳ ἡρπάγη.

Ἄρθρ. 892ον. Ὁ ἅρπαξ ἀποδοὺς ἅπαξ τὸ ἁρπαγὲν πρᾶγμα εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ, ἐν ᾧ τόπῳ καὶ χρόνῳ ἥρπασεν αὐτὸ, εἰς οὐδεμίαν πλέον ὑπόκειται ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 893ον. Ὁ ἅρπαξ θεὶς τὸ ἁρπαγὲν πρᾶγμα ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, εἰς τρόπον ὥστε οὗτος νὰ δύναται νὰ παραλάβῃ αὐτὸ, θεωρεῖται ὡς ἀποδοὺς τὸ πρᾶγμα καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔλαβε χώραν πραγματικὴ παραλαβή.

Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀξίας τοῦ ἁρπαγέντος καὶ φθαρέντος πράγματος· ὁ ἅρπαξ ἐν τῇ πε-

ριπτώσει ταύτῃ διὰ ν' ἀπαλλαχθῇ πάσης ὑποχρεώσεως, πρέπει ὁ κύριος τοῦ πράγματος νὰ παραλάβῃ πραγματικῶς τὴν ἐνώπιόν του τεθεῖσαν ἀξίαν.

Ἄρθρ. 894ον. Ἐὰν ὁ ἅρπαξ ζητῇ νὰ ἀποδώσῃ τὸ πρᾶγμα ἐν τόπῳ ἐπικινδύνῳ, ὁ κύριος αὐτοῦ δικαιοῦται νὰ ἀποποιηθῇ τὴν παραλαβήν, ὁ δὲ ἅρπαξ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης.

Ἄρθρ. 895ον. Ἐὰν ὁ κύριος τοῦ πράγματος ὅπερ ἐφθάρη ἀποποιηθῇ νὰ λάβῃ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἣν προσφέρει αὐτῷ ὁ ἅρπαξ, οὗτος προστρέχει εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν καὶ τὸν ὑποχρεοῖ δι' αὐτῆς εἰς τὴν παραδοχήν.

Ἄρθρ. 896ον. Ὁ ἅρπαξ πράγματος ἀνήκοντος εἰς ἀνήλικα ἀποδίδων αὐτὸ ἀπαλλάττεται τῆς εὐθύνης, ἐὰν ὁ ἀνῆλιξ ἔχῃ ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν καὶ ἦναι ἱκανὸς νὰ φυλάξῃ τὸ πρᾶγμα· ἄλλως ἡ ἀπόδοσις εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 897ον. Ἐὰν τὸ ἁρπαγὲν ἦναι ὀπωρικὸν καὶ μεῖναν παρὰ τῷ ἅρπαγι ἀλλάξῃ κατάστασιν, οἷον ἂν ξηρανθῇ, ὁ κύριος αὐτοῦ δικαιοῦται νὰ λάβῃ αὐτὸ αὐτούσιον, ἢ, ἂν θέλῃ, νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 898ον. Ἐὰν ὁ ἅρπαξ προσθείς τι ἐπὶ τοῦ ἁρπαγέντος ἀλλοιώσῃ κατά τι αὐτό, ὁ κύριος τοῦ πράγματος δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν, ἢ, ἂν θέλῃ, νὰ λάβῃ αὐτούσιον τὸ πρᾶγμα πληρόνων τὴν ἀξίαν τῆς γενομένης ἐπ' αὐτοῦ προσθήκης.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἅρπαξ βάψῃ τὸ ἁρπαγὲν πανίον, ὁ κύριος αὐτοῦ ἢ λαμβάνει ἀποζημίωσιν ἢ, ἂν θέλῃ, λαμβάνει τὸ πανίον του, ἀφοῦ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν τῆς βαφῆς.

Ἄρθρ. 899ον. Ὁ ἅρπαξ μεταποιῶν τὸ ἁρπαγὲν εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀλλάξῃ ὄνομα, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, τὸ δὲ πρᾶγμα μένει εἰς αὐτόν.

Π. χ. Ἐὰν τὸ ἁρπαγὲν ἦναι σῖτος, ὁ ἅρπαξ ἀλέθων αὐτὸν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, τὸ δὲ ἄλευρον μένει εἰς αὐτόν.

Ἐπίσης, ἐάντις ἁρπάσας τὸν σῖτον ἄλλου σπείρῃ αὐτὸν ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγρῷ, ἀποζημιοῖ τὸν κύριον τοῦ σίτου, τὸ δὲ παραχθησόμενον γέννημα ἀνήκει εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 900ον. Ἐὰν μετὰ τὴν ἁρπαγὴν ὑποτιμηθῇ τὸ ἁρπαγὲν πρᾶγμα, ὁ κύριος αὐτοῦ δὲν δικαιοῦται ν' ἀποποιηθῇ τὴν παραλαβὴν αὐτοῦ ἀπαιτῶν τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἁρπαγῆς ἀξίαν αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως ἐλαττωθῇ ἡ ἀξία τοῦ πράγματος ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἅρπαγος, οὗτος ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Π. χ. Ὁ ἁρπάσας τὸ ζῶον τινός, ἐπιστρέφων αὐτὸ ἀσθενὲς (ﺯﻮﺟ zaṭoûn) ὀφείλει νὰ πληρώσῃ καὶ τὴν διαφορὰν, ἣν ὑπέστη ἡ ἀξία τοῦ ζώου ἕνεκα τῆς ἀσθενείας· ἐπίσης, ἐὰν ὁ ἅρπαξ ἐνδυμάτων σχίσῃ αὐτὰ, ἀποδίδων τὰ ἐνδύματα ὀφείλει νὰ ἀποζημιώσῃ συγχρόνως τὸν κύριον αὐτῶν διὰ τὴν ἐλάττωσιν, ἣν ὑπέστη ἡ ἀξία αὐτῶν ἐκ τοῦ σχίσματος, ἐὰν ἡ βλάβη ἦναι εὐτελὴς (ﺮﺴﻴ γεσίρ), τουτέστιν ἦναι κατωτέρα τοῦ ἑνὸς τετάρτου τῆς ἀξίας τῶν ἐνδυμάτων. Ἐὰν ὅμως ἡ βλάβη ἦναι ὑπέρογκος (ﺶﺣﻮﻓ φαχὶς), ἐὰν δηλαδὴ ἦναι ἴση ἢ ὑπερβαίνῃ τὸ τέταρτον τῆς ἀξίας τῶν ἁρπαγέντων, ὁ κύριος αὐτῶν ἔχει τὴν ἐπιλογήν· ἐὰν θέλῃ δηλαδὴ, λαμβάνει ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐκ τοῦ σχίσματος βλάβην, ἢ παραιτεῖ τὰ πράγματα εἰς τὸν ἅρπαγα καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ ὁλόκληρον τὴν ἀξίαν των.

Ἄρθρ. 901ον. Καταστρέφων τις τὴν ἐπί τινος πράγματος κυριότητα τρίτου τινὸς, θεωρεῖται αὐτοδικαίως ὡς ἅρπαξ ὅταν ἡ πρᾶξίς του ἰσοδυναμῇ πρὸς σφετερισμὸν, οἷον ὁ θεματοφύλαξ ἀρνούμενος τὴν παρακαταθήκην (ﻉﺪﻌﻟﺍ βεδιὰ') κρίνεται ὡς ἅρπαξ. Ἐὰν ὅθεν μετὰ τὴν ἄρνησιν ἀπολεσθῇ αὕτη ἀπαραβιάστως καὶ ἄνευ ἐνεργείας αὐτοῦ (ﻞﻴﻠﻗ πίλια τεἄδδιν), ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 902ον. Καταστρεφομένου ἑνὸς κτήματος δι' ἑτέρου τυχαίως, οἷον ὅταν πίπτῃ ὁ λόφος μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ κήπου ἐπὶ ἑτέρου κήπου εἰς τοὺς πρόποδας κειμένου, τὸ τὴν τιμὴν ἔλασσον κτῆμα ὑπείκει τῷ μείζονι (τὴν τιμήν).

Τουτέστιν ὁ κύριος τοῦ τῆς μεγαλητέρας ἀξίας κτήματος λαμβάνει εἰς τὴν κατοχήν του τὸ ἐκ τῆς καταπτώσεως σχηματισθὲν χωρίον (ﺮﻜﺷ γὲρ=μέρος) καὶ ἀποζημιοῖ τὸν κύριον τοῦ μικροτέρου κτήματος.

Π. χ. Ἐὰν πρὸ τῆς καταπτώσεως ὁ ἐπὶ τοῦ λόφου ἀγρὸς ἐτιμᾶτο 500 γροσίων, ὁ δὲ εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ κείμενος ἤξιζε

1000 γρόσια, ὁ κύριος τοῦ δευτέρου ἀγροῦ καταλαμβάνει τὸ χωρίον ἐκεῖνο πληρόνων εἰς τὸν κύριον τοῦ πρώτου τὰ 500 γρόσια. Ἐπίσης, ἐὰν πέσῃ ἐκ τῆς χειρός τινος μαργαρίτης ἀξίας πεντήκοντα γροσίων καὶ καταπίῃ αὐτὸν ἡ ὄρνις ἑτέρου, ἥτις ἀξίζει πέντε γρόσια, ὁ κύριος τοῦ μαργαρίτου δίδει πέντε γρόσια καὶ λαμβάνει τὴν ὄρνιθα· (Ἴδε ἄρθρ. 27, 28 καὶ 29.)

Ἄρθρ. 903ον. Τὰ προσαυξήματα τοῦ ἡρπαγμένου πράγματος ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ.

Ὅθεν ὁ ἅρπαξ καὶ σφετεριστὴς καταναλίσκων αὐτὰ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Π. χ. Τὸ γάλα ὅπερ ἀμέλγεται ἐκ τοῦ ζώου, ἐν χερσὶ τοῦ ἅρπαγος εὑρισκομένου καὶ τὸ νεογνὸν αὐτοῦ ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τοῦ ζώου. Ἐπίσης οἱ καρποὶ οὓς παράγει κῆπος καθ' ὃν χρόνον εὑρίσκεται οὗτος ἐν χερσὶ τοῦ ἅρπαγος, εἰς τὸν κύριον τοῦ κήπου ἀνήκουσιν.

Ἐπίσης, ἐὰν σφετερισθῇ τις τὴν κυψέλην ἑτέρου μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ μελισσῶν, ὁ κύριος τῆς κυψέλης λαμβάνων ὀπίσω αὐτὴν, λαμβάνει συγχρόνως καὶ τὸ μέλι ὅπερ παρήχθη, καθ' ὃν χρόνον ἡ κυψέλη αὕτη εὑρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ σφετεριστοῦ.

Ἄρθρ. 904ον. Τὸ μέλι τῶν μελισσῶν, αἵτινες ἐγκατεστάθησαν ἐντὸς τοῦ κήπου τινὸς ἀνήκει εἰς τὸν κύριον τοῦ κήπου. Ἐὰν δὲ ἕτερός τις λάβῃ τὸ μέλι ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΣΦΕΤΕΡΙΣΜΟΥ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (عقار AKAP).

Ἄρθρ. 905ον. Ἐὰν τὸ σφετερισθὲν πρᾶγμα ἦναι ἀκίνητον, ὁ σφετεριστὴς ὀφείλει νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἐπενέγκῃ εἰς αὐτὸ μεταβολήν τινα ἢ ἐλάττωσιν.

Ὁ δὲ σφετεριστὴς ἐνέχεται διὰ πᾶσαν ἐλάττωσιν τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος προελθοῦσαν ἐξ αἰτίας αὐτοῦ.

Π. χ. Ἐάν τις κατεδαφίσῃ μέρος τῆς οἰκίας ἣν ἐσφετερίσθη, ἢ τὴν φθείρῃ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐλάττωσιν, ἣν ὑπέστη ἡ ἀξία τῆς οἰκίας.

Ἐπίσης, ἐὰν ἡ οἰκία πυρποληθῇ ἕνεκα τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφθέντος πυρὸς ὑπὸ τοῦ σφετεριστοῦ, οὗτος ἀποζημιοῖ τὸν κύριον τῆς οἰκίας πληρόνων τὴν ἀξίαν, ἣν εἶχεν, ὅτε ἐσώζετο ἔτι· (ὅρα ἄρθρ. 883).

Ἄρθρ. 906ον. Ἐὰν τὸ σφετερισθὲν ἦναι γῆ καὶ ὁ σφετεριστὴς οἰκοδομήσῃ ἢ ἐμφυτεύσῃ ἐπ' αὐτῆς, διατάττεται νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν οἰκοδομὴν ἢ τὴν φυτείαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν γῆν εἰς τὸν κύριον αὐτῆς.

Ἐὰν δὲ ἡ ἀφαίρεσις τῆς οἰκοδομῆς ἢ τῆς φυτείας ἦναι ἐπιζήμιος εἰς τὴν γῆν, ὁ κύριος αὐτῆς γίνεται καὶ αὐτῶν κύριος πληρόνων εἰς τὸν σφετεριστὴν τὴν ἀξίαν τῆς ὕλης μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων, ἅπερ θὰ ἀπῃτοῦντο διὰ τὴν κατεδάφισιν ἢ τὴν ἐκρίζωσιν καὶ ἐκκοπήν.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἀξία τῶν δένδρων ἢ τῆς οἰκοδομῆς ἦναι ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν τῆς γῆς, ὁ δὲ ἐνοικοδομήσας ἢ ἐμφυτεύσας προέβη εἰς τὴν ἐνοικοδόμησιν ἢ ἐμφύτευσιν, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἐδικαιοῦτο κατὰ τὸν νόμον νὰ πράξῃ τοῦτο (καλῇ τῇ πίστει), ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐνοικοδομητὴς ἢ ὁ ἐμφυτευτὴς γίνεται καὶ τῆς γῆς κύριος πληρόνων τὴν ἀξίαν αὐτῆς εἰς τὸν κύριόν της.

Π. χ. Ἐπὶ γηπέδου, ὅπερ ἐληρονόμησέ τις παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐγείρει οἰκοδομὴν εἰς ἣν δαπανᾷ χρηματικὸν ποσὸν ἀνώτερον τῆς ἀξίας τοῦ γηπέδου· ἐὰν μετὰ ταῦτα τρίτος τις προβάλλων ἐπικρατέστερα δικαιώματα κυριότητος ἐπὶ τοῦ γηπέδου ἐνικήσῃ αὐτό, ὁ κύριος τῆς οἰκοδομῆς πληρόνων τὴν ἀξίαν τοῦ γηπέδου καταλαμβάνει (ضبط املاك ζὰπτ ἰδέρ) αὐτό.

Ἄρθρ. 907ον. Ἐὰν σφετερισθείς τις ἀλλότριον ἀγρὸν σπείρῃ αὐτόν, ὁ κύριος τοῦ ἀγροῦ ἐνικῶν αὐτὸν πληρόνεται συγχρόνως καὶ τὴν προξενηθεῖσαν ἐκ τῆς σπορᾶς ζημίαν (نقصان ارض νοκσάνι ἔρζ· ἄρθρ. 886). Ἐπίσης, ἐὰν ὁ εἷς τῶν κυρίων ἀγροῦ κοινοῦ ἐξ ἀδιανεμήτου σπείρῃ αὐτόν, ὁ ἕτερος κοινωνὸς ἐνικῶν τὴν ἑαυτοῦ μερίδα πληρόνεται καὶ τὴν ἐκ τῆς σπορᾶς ζημίαν (ὅρα τὸ αὐτὸ ἄρθρον), ἥτις ἀναλογεῖ εἰς τὴν μερίδα ταύτην.

Ἄρθρ. 908ον. Ἐάν τις σφετερισθεὶς ἀλλότριον ἀγρὸν ὀργώσῃ αὐτὸν, ἐπιστρέφων ἀκολούθως τὸν ἀγρὸν εἰς τὸν κύριόν του, δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀμοιβὴν διὰ τὴν ὄργωσιν.

Ἄρθρ. 909ον. Ἐάν τις ἐπασχολῇ ἀλλοτρίαν γῆν θέτων ἐπ' αὐτῆς ἀκαθαρσίας ἢ ἄλλα πράγματα, ὑποχρεοῦται νὰ ἄρῃ τὰ πράγματα ταῦτα καὶ ν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΥΠΟΣΦΕΤΕΡΙΣΤΟΥ.

Ἄρθρ. 910ον. Ὁ ὑποσφετεριστὴς (غاصب الغاصب γάσηπ-οὐλ-γασὴπ) ἤτοι ὁ παρὰ σφετεριστοῦ σφετεριζόμενος θεωρεῖται ὡς πρωτότυπος σφετεριστής.

Ἐὰν ὅθεν σφετερισθείς τις πρᾶγμά τι παρ' ἀνθρώπου ὅστις κατεῖχεν αὐτὸ ἐκ σφετερισμοῦ, καὶ καταναλώσῃ, ἢ φθείρῃ ἢ ἀπολέσῃ αὐτὸ, ὁ κύριος τοῦ πράγματος λαμβάνει τὴν ἀποζημίωσίν του παρ' ὁποτέρου θέλῃ, ἐκ τῶν δύο σφετεριστῶν· πρὸς δὲ, δύναται μέρος τῆς ἀποζημιώσεως νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν πρῶτον σφετεριστὴν καὶ μέρος ἀπὸ τὸν δεύτερον.

Ἐὰν λάβῃ τὴν ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν πρῶτον, οὗτος ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ δευτέρου.

Ἐὰν ὅμως λάβῃ αὐτὴν ἀπὸ τὸν δεύτερον, οὗτος δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ πρώτου.

Ἄρθρ. 911ον. Ὅταν ὁ ὑποσφετεριστὴς (δεύτερος σφετεριστὴς) ἀποδώσῃ τὸ σφετερισθὲν πρᾶγμα εἰς τὸν πρῶτον μὲν σφετεριστὴν, ἀπαλλάσσεται μόνος αὐτὸς, εἰς δὲ τὸν κύριον αὐτοῦ, ἀμφότεροι (ὅ τε σφετεριστὴς καὶ ὁ ὑποσφετεριστὴς) ἀπαλλάσσονται τῆς εὐθύνης.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΦΘΟΡΑΣ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥΡΓΟΥ ΦΘΟΡΑΣ.

Ἄρθρ. 912ον. Ὁ εἴτε ἐκ προθέσεως, εἴτε ἄνευ προθέσεως φθείρων ἀλλότριον πρᾶγμα, παρ' ἑαυτῷ ἢ παρ' ἀνθρώπῳ τῆς ἐμπιστοσύνης του (ﺟﻞ ἐμὶν) εὑρισκόμενον, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐὰν ὅμως φθείρῃ τις ἀλλότριον πρᾶγμα, ἐν ᾧ τοῦτο εὑρίσκεται εἰς χεῖρας σφετεριστοῦ, ὁ κύριος τοῦ πράγματος ἔχει τὴν ἐπιλογήν, δικαιούμενος νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἢ παρ' αὐτοῦ τοῦ σφετεριστοῦ, καὶ τότε οὗτος ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ φθορέως, ἢ παρὰ τοῦ φθορέως καὶ τότε οὗτος δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ σφετεριστοῦ.

Ἄρθρ. 913ον. Ἐάν τις ὀλισθήσας καὶ πεσὼν φθείρῃ ἀλλότριον πρᾶγμα ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 914ον. Ἐάν τις φθείρῃ ἀλλότριον πρᾶγμα νομίζων αὐτὸ ἰδικόν του ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 915ον. Ἐάν τις σύρας τὸ ἔνδυμά τινος σχίσῃ αὐτὸ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν δι' ὅλην τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνδύματος· ἐὰν ὅμως λάβῃ μόνον εἰς χεῖρας τὸ φόρεμα, καὶ ὁ κύριος τοῦ φορέματος σύρῃ καὶ σχίσῃ αὐτὸ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν μόνον διὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας. Ἐπίσης, ἐάν τις καθήσῃ ἐπὶ τοῦ κρασπέδου τινὸς καὶ οὗτος ἀγνοῶν τὸ πρᾶγμα ἐγερθῇ καὶ σχισθῇ τὸ φόρεμα, ὁ καθήσας ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας.

Ἄρθρ. 916ον. Ἀνῆλιξ φθείρων ἀλλότριον πρᾶγμα ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ ἐξ ἰδίων τὸν κύριον αὐτοῦ. Ἐὰν ἦναι δὲ ἄπορος ὁ ἀνῆλιξ, ὁ κύριος τοῦ πράγματος περιμένει μέχρις εὐπορίας αὐτοῦ. Ὁ κηδεμὼν εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται ἀποζημίωσιν ἕνεκα τούτου.

Ἄρθρ. 917ον. Ἐλαττῶν τις τὴν ἀξίαν ἀλλοτρίου πράγματος ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐλάττωσιν ταύτην.

Ἄρθρ. 918ον. Ἐάν τις κατεδαφίσῃ ἀδίκως ἀλλότριον κτῆμα, οἷον οἰκίαν ἢ ἐργαστήριον, ὁ κύριος τοῦ κτήματος ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Δηλαδή, ἐὰν θέλῃ παραχωρῶν αὐτῷ τὴν ἐκ τῆς κατεδαφίσεως ὕλην τὸν ὑποχρεόνει νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὴν ἐπὶ τῷ ἵστασθαι ἀξίαν τῆς οἰκίας (مينلاڤيمت μεπινίγεν κηϊμέτ, δηλ. τὴν ἀξίαν τῆς οἰκίας, ὅταν αὕτη ἵστατο σώα καὶ ἀβλαβής· ὅρα ἄρθ. 883), ἢ κρατεῖ τὴν ὕλην καὶ ἐκπίπτων τὴν ἀξίαν αὐτῆς ἐκ τῆς ἐπὶ τῷ ἵστασθαι ἀξίας τῆς οἰκίας ἀπαιτεῖ τὸ ὑπόλοιπον.

Ἐὰν ὁ σφετεριστὴς ἀνακτίσῃ τὴν οἰκίαν, οἵα ἦτο πρὶν, ἀπαλλάττεται τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἄρθ. 919ον. Ἐὰν ἐκραγείσης πυρκαϊᾶς ἐν συνοικίᾳ τινὶ κατεδαφίσῃ τις ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου αὐτῆς καὶ ἡ πυρκαϊὰ σταθῇ ἐκεῖ, δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, ἂν ἐνήργησε τὴν κατεδάφισιν τῇ διαταγῇ τοῦ ἄρχοντος.

Ἐὰν δὲ κατηδάφισεν αὐτὴν αὐτογνωμόνως ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθ. 920ον. Ἐάν τις κόψῃ ἀδίκως τὰ ἐν ἀλλοτρίῳ κήπῳ δένδρα, ὁ κύριος αὐτῶν ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Δύναται δηλαδὴ ἢ ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τῷ ἵστασθαι ἀξίαν τῶν δένδρων, (جيمت كاهمين κάημεν κηϊμέτ) παραχωρῶν αὐτῷ τὰ κοπέντα ξύλα, ἢ νὰ κρατήσῃ τὰ ξύλα ταῦτα καὶ ἀφαιρῶν τὴν ἀξίαν αὐτῶν κεκομμένων ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῷ ἵστασθαι ἀξίαν τῶν δένδρων, ν' ἀπαιτήσῃ τὸ ὑπόλοιπον.

Π. χ. Ἐὰν ὁ κῆπος μετὰ τῶν δένδρων, εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν εὑρισκομένων ἀξίζῃ 10,000 γροσίων, ἄνευ δὲ τῶν δένδρων 5,000 μόνον, καὶ ἡ ἀξία τῶν κοπέντων δένδρων ἦναι 2,000 γροσίων, ὁ κύριος τοῦ κήπου ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῶν ἑξῆς δύο, ἢ παραιτεῖ τὰ κοπέντα δένδρα εἰς τὸν κόψαντα καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ 5,000 γροσίων, ἢ λαμβάνει τὰ κοπέντα δένδρα καὶ μετ' αὐτῶν 3,000 γροσίων.

Ἄρθ. 921ον. Ὁ ἀδικηθεὶς δὲν δικαιοῦται νὰ ἀνταδικήσῃ (τοῦτ' ἔστιν ἡ ἀνταδικία δὲν ἐπιτρέπεται).

Π. χ. Ἐάν τις φθείρῃ τὸ πρᾶγμα ἑτέρου καὶ οὗτος ἀντεκδικούμενος φθείρῃ ἐπίσης τὸ πρᾶγμα ἐκείνου, ἀμφότεροι ὑπόκεινται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐπίσης, ἐάν τις ἀνήκων εἰς μίαν φυλὴν (قبيلة καπιλὲ) φθείρῃ τὸ πρᾶγμα ἑτέρου ἀνήκοντος εἰς ἄλλην φυλὴν, καὶ οὗτος ἀντεκδικούμενος φθείρῃ τὸ πρᾶγμα τρίτου τινὸς, ἀνήκοντος εἰς τὴν πρώτην φυλὴν, ἑκάτερος τῶν φθορέων ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν τῆς ἣν διέπραξε φθορᾶς.

Ὡσαύτως ἁπατηθείς τις καὶ λαβὼν κίβδηλον νόμισμα δὲν δικαιοῦται νὰ τὸ δώσῃ εἰς ἄλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΑΙΤΙΟΥ ΦΘΟΡΑΣ.

Ἄρθ. 922ον. Ἐάν τις γείνῃ αἴτιος τῆς φθορᾶς ἢ τῆς ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς ἀλλοτρίου πράγματος, ἐὰν δηλαδὴ πρᾶξίς τις αὐτοῦ λάβῃ ὡς ἄμεσον καὶ ἀναπόδραστον συνέπειαν τὴν φθορὰν ἢ τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς ἀλλοτρίου πράγματος, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Π. χ. Ἐάν τις περιπτυχθεὶς τὸ ἱμάτιον ἑτέρου παλαίῃ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ πέσῃ ἐκ τοῦ δευτέρου τούτου πρᾶγμά τι καὶ φθαρῇ ἢ βλαβῇ, ὁ περιπτυχθεὶς ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐπίσης, ἐάν τις κόψῃ ἀδίκως τὸ ὕδωρ ἀλλοτρίου ἀγροῦ ἢ κήπου, καὶ ἐκ τῆς ἀνυδρίας ξηρανθῇ ἡ ἐν αὐτῷ φυτεία ἢ σπορὰ, ἢ ἂν τὸ ὕδωρ πλημμυρῆσαν καταχαλύψῃ τὸν ἀγρὸν τρίτου τινὸς καὶ φθείρῃ τὴν σπορὰν αὐτοῦ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ὡσαύτως, ἐάν τις ἀνοίξῃ τὴν θύραν ἀλλοτρίου ἱπποστασίου καὶ φύγῃ τὸ ἐν αὐτῷ ζῶον, ἢ ἀνοίξῃ ἀλλότριον κλωβίον καὶ φύγῃ τὸ ἐν αὐτῷ πτηνὸν, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 923ον. Ἐὰν τὸ ζῶόν τινος τρομάξαν ἐξ αἰτίας ἄλλου τινὸς δραπετεύσῃ καὶ χαθῇ, ὁ αἴτιος τοῦ τρόμου δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν. Ἐὰν ὅμως ἐκ προθέσεως ἐφόβισε τὸ ζῶον, τότε ἐνέχεται.

Ἐπίσης, ἐὰν ἐνῷ κυνηγός τις πυροβολῇ, τὸ ζῶον ἄλλου φοβηθὲν τραπῇ εἰς φυγὴν καὶ ἐνῷ φεύγει πέσῃ καὶ ψοφήσῃ, ἢ βλαβῇ κατὰ τοὺς πόδας, ὁ κυνηγὸς δὲν ἐνέχεται.

Ἐὰν ὅμως ἐπυροβόλησεν ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐκφοβίσῃ τὸ ζῶον, τότε ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν· (ὅρα ἄρθ. 93).

Ἄρθρ. 924ον. Ὅπως ὁ αἴτιος καταστῇ, ὡς εἴρηται, ἔνοχος, πρέπει ἐν τῇ πράξει αὐτοῦ νὰ ὑπάρχῃ ὑπέρβασις δικαιώματος (تعدّ تعدّی)· δηλαδὴ διὰ νὰ καταστῇ τις ὑπόλογος διὰ ζημίαν, ἧς ὑπῆρξεν ὁ αἴτιος, πρέπει νὰ ἐξετέλεσε τὴν πρᾶξιν, ἧς ἄμεσος συνέπεια ὑπῆρξεν ἡ ζημία, καθ' ὑπέρβασιν δικαιώματος (1).

Π. χ. Ἐάν τις ὀρύξῃ ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ φρέαρ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἄρχοντος καὶ πεσὸν τὸ ζῶον ἑτέρου ἐν αὐτῷ ἀπολεσθῇ, ἐνέχεται.

Ἐὰν ὅμως ὤρυξε τὸ φρέαρ ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγρῷ οὐδεμίαν φέρει ἐνοχὴν διὰ τὴν ἐν αὐτῷ πτῶσιν τοῦ ζώου.

Ἄρθρ. 925ον. Ἐάν τις ἐκτελέσῃ πρᾶξιν προξενοῦσαν τὴν φθορὰν πράγματός τινος, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ παρεμπέσῃ ἑτέρα προαιρετικὴ πρᾶξις, ἐὰν δηλαδὴ ἕτερός τις οἰκείᾳ προαιρέσει χρησιμεύσῃ ὡς ἄμεσος αὐτουργὸς τῆς φθορᾶς τοῦ πράγματος, ἔνοχος καθίσταται ὁ τὴν προαιρετικὴν πρᾶξιν ἐκτελέσας, ἤτοι ὁ ἄμεσος αὐτουργὸς τῆς φθορᾶς· (ὅρα ἄρθρ. 90).

---

(1) Ἤτοι ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνη τοῦ ὑπαιτίου ἤρτηται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ τὴν ζημίαν ἐκείνην προξενήσασα πρᾶξίς του ἀδίκως ἐπεχειρήθη. Σημ. Μεταφ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΔΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥΜΕΝΩΝ.

Ἄρθρ. 926ον. Ἕκαστος δικαιοῦται νὰ διέρχηται διὰ τῆς δημοσίας ὁδοῦ· ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τῆς τῶν ἄλλων ἀσφαλείας.

Ὑπὸ τὸν ὅρον δηλαδὴ νὰ μὴ βλάπτῃ τινὰ διὰ πράξεως, τὴν ὁποίαν δύναται ν' ἀποφύγῃ.

Ἐὰν ὅθεν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ πέσῃ τὸ ἐπὶ τῶν ὤμων ἀχθοφόρου τινὸς φορτίον καὶ φθείρῃ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα, ὁ ἀχθοφόρος ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐπίσης, ἐὰν οἱ σπινθῆρες, οἵτινες ἐξέρχονται ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου σιδηρουργοῦ καθ' ἣν στιγμὴν σφυρηλατῇ τὸν σίδηρον, καύσωσι τὸ ἔνδυμά τινος διερχομένου διὰ τῆς δημοσίας ὁδοῦ, ὁ σιδηρουργὸς ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 927ον. Ἄνευ ἀδείας τοῦ ἄρχοντος οὐδεὶς δύναται νὰ καθήσῃ ἐν δημοσίᾳ ὁδῷ, ἵνα πωλῇ ἢ ἀγοράζῃ. Ἐπίσης οὔτε νὰ θέσῃ ἢ νὰ καινοτομήσῃ τι ἐν αὐτῇ δύναται.

Ἐὰν δὲ πράξῃ τοῦτο, ἐνέχεται διὰ πᾶσαν βλάβην καὶ ζημίαν προελθοῦσαν ἐκ τῆς πράξεως ταύτης.

Ἐὰν ὅθεν συσσωρεύσῃ τις ἐν δημοσίᾳ ὁδῷ ξυλικὴν ἢ λίθους καὶ τὸ ζῶον ἑτέρου τινὸς προσκόψαν πέσῃ καὶ πάθῃ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐπίσης, ἐάν τις χύσῃ ἐν δημοσίᾳ ὁδῷ ὀλισθηρόν τι πρᾶγμα, οἷον ἔλαιον καὶ τὸ ζῶον ἑτέρου τινὸς ὀλισθῆσαν πέσῃ καὶ πάθῃ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 928ον. Ἐὰν πεσὼν τοῖχός τις προξενήσῃ ζημίαν, ὁ κύριος αὐτοῦ δὲν ἐνέχεται.

Ἐὰν ὅμως ἐκ τῶν προτέρων ὁ τοῖχος ἦτο ἑτοιμόῤῥοπος καὶ ἕτερός τις προφωνήσῃ καὶ προειδοποιήσῃ αὐτὸν λέγων: κατεδάφισον τὸν τοῖχον, ἐνέχεται, ἂν ἀφήσῃ νὰ παρέλθῃ ἐν τῷ μεταξὺ τόσος χρόνος, ὅσος ἤρκει διὰ τὴν κατεδάφισιν τοῦ τοίχου.

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ὁ προειδοποιήσας πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ

δικαίωμα αὐτὸ τῆς προφωνήσεως καὶ προειδοποιήσεως· (ὅρα ἄρθρον 889).

Οἷον, ἐὰν ὁ τοῖχος ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γειτονικῆς οἰκίας, ὁ προειδοποιήσας πρέπει νὰ ἦναι εἷς τῶν ἐνοίκων τῆς οἰκίας ταύτης· ἡ προφώνησις καὶ προειδοποίησις ἄλλου ἀνθρώπου οὐδὲν ἰσχύει.

Ἐὰν δὲ κατέπεσεν ἐπὶ ἰδιαιτέρας ὁδοῦ, ὁ προειδοποιήσας πρέπει νὰ ἦναι εἷς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἔχουσι δικαίωμα διαβάσεως δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ.

Ἐὰν κατέπεσεν ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ, ἕκαστος ἐν γένει ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς προφωνήσεως καὶ προειδοποιήσεως (حق تقدم χάκκη τεκαδδούμ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἄρθρ. 929ον. Ὁ κύριος ζώου τινὸς δὲν εἶναι ὑπόλογος διὰ τὴν ζημίαν, ἣν τοῦτο ἤθελε προξενήσει ἐνεργοῦν ἀφ' ἑαυτοῦ· (ὅρα ἄρθρον 94).

Ἐὰν ὅμως, ἐν ᾧ τὸ ζῶον φθείρει ἀλλότριον πρᾶγμα, ὁ κύριος αὐτοῦ βλέπων αὐτὸ δὲν τὸ ἐμποδίζῃ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐπίσης, ἐάν τις ἔχῃ κερατοπλήκτορα ταῦρον ἢ κῦνα δηκτικὸν καί τις τῶν γειτόνων ἢ τῶν συγχωριτῶν αὐτοῦ τῷ προφωνήσῃ καὶ προειδοποιήσῃ συμβουλεύων αὐτὸν νὰ περιορίσῃ τὸν ταῦρον ἢ τὸν κῦνα αὐτοῦ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν ὁ κύων ἢ ὁ ταῦρος ἀφεθέντα νὰ περιφέρωνται ἐλεύθερα φονεύσωσιν ἄλλο ζῶον, ἢ φθείρωσι πρᾶγμά τι.

Ἄρθρ. 930ον. Ἐὰν τὸ ζῶον τινὸς εὑρισκομένου ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κτήματι προξενήσῃ βλάβην τινὰ εἰς ἕτερον κτυπῶν διὰ τοῦ προσθίου ποδὸς, ἢ διὰ τῆς κεφαλῆς, ἢ διὰ τῆς οὐρᾶς, ἢ λακτίζον διὰ τοῦ ὀπισθίου ποδὸς, ὁ κύριος αὐτοῦ δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, εἴτε ἐπὶ τοῦ ζώου εὑρίσκετο, εἴτε μή.

Ἄρθρ. 931ον. Ὅταν εἰσαγάγῃ τις τὸ ἴδιον αὐτοῦ ζῶον εἰς ἀλλότριον κτῆμα, τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος, τὸ ζῶον θεωρεῖται ὡς ὑπάρχον ἐν κτήματι τοῦ κυρίου αὐτοῦ, διὸ οὗτος, συμφώνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ πᾶσαν βλάβην προξενηθεῖσαν κατὰ τὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερόμενον τρόπον.

Ἐὰν δὲ εἰσήγαγεν αὐτὸ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος, εἴτε ἐπ' αὐτοῦ κάθηται, εἴτε ὁδηγεῖ κρατῶν ἀπὸ τοῦ ἄκτορος ἢ ἐλαύνει ὄπισθεν αὐτό, ἢ ἁπλῶς εὑρίσκεται πλησίον αὐτοῦ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ζημίαν, ἣν ἤθελε προξενήσει τὸ ζῶον.

Ἐὰν ὅμως τὸ ζῶον ἀπολυθὲν εἰσέλθῃ ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς ἀλλότριον κτῆμα, ὁ κύριος αὐτοῦ δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, δι' ἣν ἤθελε προξενήσει ζημίαν ἐν αὐτῷ.

Ἄρθρ. 932ον. Ἕκαστος δικαιοῦται καὶ μετὰ τοῦ ζωου αὐτοῦ νὰ διέρχηται διὰ τῆς δημοσίας ὁδοῦ. Ἐπομένως δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐν ᾧ διήρχετο τὴν ὁδὸν μετὰ τοῦ ζώου αὐτοῦ, τοῦτο ἐπροξένησεν ζημίαν τινὰ, τῆς ὁποίας ἡ ἀποφυγὴ εἶναι ἀδύνατος.

Π. χ. Ἐὰν ὁ ἐκ τῶν ποδῶν τοῦ ζώου ἐκτινασσόμενος κονιορτὸς καὶ πηλὸς κηλιδώσωσι τὰ ἐνδύματά τινος, ἢ ἐὰν τὸ ζῶον λακτίσαν διὰ τοῦ ὀπισθίου ποδὸς ἢ κτυπῆσαν διὰ τῆς οὐρᾶς προξενήσῃ ζημίαν τινὰ, ὁ κύριος τοῦ ζώου δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐὰν ὅμως ἡ ζημία προῆλθεν ἐκ τῆς συγκρούσεως τοῦ ζώου, ἢ ἐκ τοῦ κτυπήματος τοῦ ἐμπροσθίου αὐτοῦ ποδὸς ἢ τῆς κεφαλῆς, ὁ κύριος αὐτοῦ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 933ον. Ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ καὶ ὁ ἐλαύνων ὄπισθεν καὶ ὁ ὁδηγῶν ἀπὸ τοῦ ἄκτορος τὸ ζῶον ἴσοι εἰσὶ πρὸς τὸν ἀναβάτην.

Καὶ ἐκεῖνοι δηλαδὴ ὑπόκεινται εἰς ἀποζημίωσιν ἐν ταῖς περιστάσεσι, καθ' ἃς ὑπόκειται εἰς αὐτὴν ὁ ἀναβάτης (راكب ρακίπ).

Ἄρθρ. 934ον. Οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ ἀφήσῃ νὰ ἵσταται ἢ νὰ δέσῃ ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ τὸ ζῶον αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅθεν πράξῃ τις τοῦτο καὶ τὸ ζῶον προξενήσῃ βλάβην τινὰ εἴτε διὰ τοῦ ἐμπροσθίου ἢ ὀπισθίου ποδὸς λακτίζον, ἢ ὁπωσδήποτε

ἄλλως, ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι ὑπόλογος δι' ἣν τὸ ζῶον αὐτοῦ προὐξένησε ζημίαν.

Ἐξαιροῦνται ὅμως τὰ μέρη τὰ ὁποῖα εἶναι καθωρισμένα διὰ νὰ ἵστανται ζῶα, οἷα εἶναι ἡ ἀγορὰ ζώων (بازاری ἄτ πἀζαρὴ) καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ μένουσιν οἱ διὰ μίσθωσιν ἵπποι.

Ἄρθρ. 935ον. Ἐάν τις ἀφήσῃ λυτὸν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ τὸ ζῶον αὐτοῦ ἐνέχεται διὰ πᾶσαν ζημίαν, ἣν ἤθελε προξενήσει.

Ἄρθρ. 936ον. Ἐὰν, ἐν ᾧ εἶναί τις ἔφιππος, εἴτε ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κτήματι εἴτε ἀλλαχοῦ εὑρισκόμενος, τὸ ζῶον πατήσῃ καὶ φθείρῃ τι διὰ τοῦ ἐμπροσθίου ἢ ὀπισθίου ποδὸς αὐτοῦ, ὁ τὸ ζῶον ἀναβαίνων θεωρεῖται ὡς αἴτιος τῆς ζημίας καὶ ἑπομένως ἐνέχεται δι' αὐτήν.

Ἄρθρ. 937ον. Ἐὰν ὁ ἀναβάτης δὲν δύναται νὰ διοικήσῃ τὸν ἵππον ἀφηνιάσαντα, δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, δι' ἣν ἤθελε προξενήσει ζημίαν.

Ἄρθ. 938ον. Ἐὰν, ἐν ᾧ ἔχει τις δεδεμένον τὸ ζῶον αὐτοῦ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κτήματι, ἕτερός τις ἐλθὼν δέσῃ ἐκεῖ καὶ τὸ ἰδικόν του, καὶ τὸ ζῶον τοῦ ἰδιοκτήτου λακτίσαν φονεύσῃ τὸ ξένον, δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις. Ἐὰν ὅμως τὸ ξένον ζῶον φονεύσῃ τὸ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος, ὀφείλεται ἀποζημίωσις.

Ἄρθρ. 939ον. Ἐὰν δύο τινὲς δέσωσι τὰ ζῶα αὐτῶν εἰς τόπον, ἔνθα ἀμφότεροι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ δένωσιν αὐτὰ καὶ τὸ ἕτερον τούτων φονεύσῃ τὸ ἄλλο, δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις.

Π. χ. Ἐὰν δύο τινὲς ἔχοντες κοινήν τινα οἰκίαν δέσωσι τὰ ζῶα αὐτῶν ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ἕτερον αὐτῶν φονεύσῃ τὸ ἄλλο, δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις.

Ἄρθρ. 940ον. Ἐὰν δύο τινὲς δέσωσι τὰ ζῶά των ἐν ᾧ τόπῳ δὲν ἔχουσι πρὸς τοῦτο δικαίωμα, καὶ τὸ πρῶτον δεθὲν ζῶον φονεύσῃ τὸ ὕστερον δεθὲν, δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις. Ἐὰν ὅμως τὸ ὕστερον δεθὲν ζῶον φονεύσῃ τὸ πρότερον δεθὲν, ὀφείλεται ἀποζημίωσις.

23 Ῥεβίουλ ἀχὴρ 1289 — 18 Ἰουνίου 1872.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ

ΟΜΕΡ ΧΟΥΛΟΥΣΗ

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ

'Επίτροπος τῶν 'Ιερονομικῶν μαθημάτων.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΙΛ

Διανομεὺς τῶν Κληρονομιῶν.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ

'Ρητροφύλαξ.

ΕΣΣΕΙΔ ΙΟΥΝΟΥΣ ΒΕΧΠΙ

Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς τῶν 'Ιεροδικαστῶν.

ΣΕΙΦ ΟΥΔΔΙΝ

Κριτὴς τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΑΒΔΟΥΛΛΑΤΙΦ ΣΟΥΚΡΙ

Μέλος τῆς Συντακτικῆς 'Επιτροπῆς.

ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ

Μέλος τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ Η'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Νομικοὶ ὅροι. Σελ. 3

ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Περὶ Σφετερισμοῦ.

Κεφάλαιον Α'. Ἐνέργεια τοῦ Σφετερισμοῦ. 5

Κεφάλαιον Β'. Περὶ Σφετερισμοῦ ἀκινήτων. 8

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ Ὑποσφετεριστοῦ. 10

ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Περὶ φθορᾶς.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ αὐτουργοῦ φθορᾶς. 11

Κεφάλαιον Β'. Περὶ αἰτίου φθορᾶς. 13

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῶν ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ καινοτομουμένων. 15

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ ἐγκλημάτων τῶν ζώων. 16

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Β ΘΥΝΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

(كتاب الحجر وكتاب الاكراه وكتاب الشفعه)

ΒΙΒΛΙΟΝ Θ'.

ΠΕΡΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ, ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1873.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Θ'.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ, ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ.

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ τριῶν τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΝ, ΤΗΝ ΒΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 941ον. حجر Χάδζρ=Ἀπαγόρευσις· εἶναι τὸ ἀφαιρεῖν ἀπό τινος ὡρισμένου προσώπου τὸ δικαίωμα τοῦ διαχειρίζεσθαι τὴν ἰδίαν περιουσίαν καὶ τοῦ συναλλάττεσθαι· ὁ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀφαιρεθεὶς ὀνομάζεται محجور μαχδζούρ=Ἀπηγορευμένος (1).

---

(1) Ἡ ἀπαγόρευσις حجر χὰδζρ κατὰ τοὺς νομολόγους εἶναι: منعمن نفاذتصرف قولی μέν'ουν μὶν νεφάζι τεσάρρουφιν καβλίγιν=τὸ κωλύειν τινὰ ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τοῦ διὰ λόγου συναλλάττεσθαι· تصرف قولی τεσαρρούφι καβλί=συναλλάττεσθαι διὰ λόγου, εἶναι ἡ ἀγοραπωλησία, ἡ ἀπελευθέρωσις δούλου ἢ δούλης, ἡ ὁμολογία, ἡ ἐνεχυρίασις κτλ. تصرف فعلی τεσαρρούφι φι'λὶ' δὲ εἶναι τὸ ἐμπράκτως γινόμενον συνάλλαγμα.

Σημ. Μεταφρ.

Ἄρθρ. 942ον. إذن Ἰζν=Χειραφέτησις· εἶναι ἡ ἄρσις τῆς ἀπαγορεύσεως, ἡ πτῶσις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπαγορεύσεως· ὁ τυχὼν τῆς χειραφετήσεως καλεῖται مأذون μεεζούν=Χειράφετος.

Ἄρθρ. 943ον. صغير سن Σαγήρι γάϊρι μιμεϊγίζ=Ἀνῆλιξ μὴ ἔχων ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν (ὁ πλησιέστερος εἰς τὴν νηπιότητα, infantiae proximus) εἶναι ὁ παῖς, ὅστις δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν· ὅστις δὲν ἐννοεῖ δηλαδή, ὅτι διὰ τῆς πωλήσεως ἐκποιεῖ τις, διὰ δὲ τῆς ἀγορᾶς προσκτᾶταί τι καὶ ὅστις δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ τὴν μικρὰν καὶ συγχωρητὴν ἀπάτην (غبن يسير γάπινι γεσίρ) ἀπὸ τὴν ὑπέρογκον βλάβην (غبن فاحش γάπινι φαχὶς)(1), οἷόν ἐστι τὸ ἀπατᾶσθαι κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας. Ὁ τὰ τοιαῦτα διακρίνων καλεῖται صغير سن σαγήρι μιμεϊγίζ=ἀνῆλιξ ἀνεπτυγμένην ἔχων τὴν κρίσιν (πρόσηβος, pubertatae proximus).

Ἄρθρ. 944ον. مجنون Μεδζνούν=Μανιακὸς, παράφρων· εἶναι δύο εἰδῶν: Ὁ εἷς λέγεται مجنون مطبق μεδζνούνι μουττπὴκ, ἐντελῶς μανιακός· εἶναι δὲ ὁ ἀδιακόπως ὑπὸ τῆς μανίας κατεχόμενος· ὁ ἕτερος λέγεται مجنون غير مطبق μεδζνούνι γάϊρι μουττικὴκ, ὁ πάσχων ἐκ περιοδικῆς μανίας.

Ἄρθρ. 945ον. معتوه Μα'ατούχ=Νηπιάζων· εἶναι ὁ βεβλαμμένος τὸν νοῦν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ κρίσις αὐτοῦ νὰ ἦναι ἀσθενὴς, οἱ λόγοι του ἀσυνάρτητοι καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ νὰ φέρωσι τὸν τύπον τῆς πλημμελείας.

Ἄρθρ. 946ον. سفيه Σεφίχ=Ἄσωτος, ἐκδεδιητημένος· εἶναι ὁ δαπανῶν τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν ἐφ' ἃ μὴ δεῖ· ὁ φθείρων αὐτὴν δι' ὑπερμέτρων καὶ παραλόγων ἐξόδων.

Καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἐκ μωρίας καὶ εὐηθείας δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐμπορεύηται, ἀλλ' ἀπατᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν ταῖς συναλλαγαῖς αὐτοῦ, θεωρεῖται ὡς ἐκδεδιητημένος.

Ἄρθρ. 947ον. رشيد Ῥεσίδ=Ἐχέφρων· εἶναι ὁ ἱκανὸς διατηρῆσαι τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν, ὁ ἀποφεύγων πᾶσαν παράλογον δαπάνην καὶ σπατάλην.

---

(1) Περὶ τοῦ غبن فاحش γάπινι φαχὶς, ὑπερόγκου βλάβης, Ἴδε Βιβλ. Α'. Περὶ Ἀγοραπωλησίας, σελ. 32. غبن يسير γάπινι γεσίρ, εὔκολος ἡ μικρὰ βλάβη εἶναι ἡ κατωτέρα τῆς ὑπερόγκου βλάβη. Σημ. Μεταφρ.

Ἄρθρ. 948ον. اكراه Ἰκριάχ=Κατανέγκασις, βία· εἶναι τὸ ὑποχρεοῦν τινα ἀδίκως δι' ἀπειλῶν εἰς τὸ πρᾶξαι ἀκουσίως πρᾶξίν τινα (1)· ὁ τοιοῦτος ὀνομάζεται مكره μικρὲχ, ὁ εἰς βίαν ὑποκύψας, ὁ βιασθείς· ὁ

---

(1) اكراه Ἰκριὰχ=Κατανάγκασις, βία· εἶναι κατὰ τοὺς λεξικογράφους τὸ ἀναγκάζειν τινὰ πρᾶξαι, ὅπερ ἀποστρέφεται· κατὰ δὲ τοὺς νομολόγους(فقهاء φουκεχὰ) حمل الغير على فعل بما يعدم رضاه به او اختياره لكنه قد يفسده وقد لا مع بقاء اهليته χάμλου-λ- γαΐρ ἀλιὰ φίι'λιν πί μα γιὄδιμου ριζάεχ ου πὶχ λιὰ ιχτιγιάρεχου, λακίννεχου κὰδ γιὄφσίδουχου βὲ κὰδ λιὰ, μὰ' πεκάη εχλιγέτιχι=Κατανάγκασις ἀνθρώπου εἰς πρᾶξιν διὰ μέτρου, ὅπερ ἐκμηδενίζει μὲν τὴν συγκατάθεσιν, δὲν ἀναιρεῖ δὲ καὶ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ βούλησιν· ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως διαφθείρει, καί τοι ἀφ' ἑτέρου διατηρεῖται ἡ δύναμις τοῦ ἀντιστῆναι.

Τουρκιστὶ δ' ἔχει οὕτω: بر فعلدر كه انسان قصدضرر طريقيله غيره ايقاع وايصال ايدر كه اول فعل سببيله اول غيرك رضاسى فوت اولور حبس وضرب كبي وياخود اول مكرهك اختيارى فاسد اولور قتل وقطع كبي اهليتك بقاسيله πὶρ φίι'λδιρ κι ινσὰν κάσδι ζαρὰρ ταρηκήηλε γαϊρὲ ικὰ' βὲ ισὰλ ιδέρ κι ὸλ φι'ὶλ σεπεπίϊ λε ὸλ γαϊρὶν ριζασὴ φὲβτ ὸλοὺρ χὰπς βὲ ζὰρπ γκιπὶ βὲ γιάχοτ ὄλ μούκρεχὶν ιχτιγιαρὴ φασὶτ ὸλὸρ κὰτλ βὲ κὰτ' γκιπὶ ἐχλιγετινὶν πεκασήηλε='Η βία ἐστὶ πρᾶξις, ἣν ἐνεργεῖ τις σκοπῶν βλάβην ἑτέρου, καθ' ἣν (πρᾶξιν) αἴρεται ἡ τοῦ ἑτέρου συγκατάθεσις, ὡς ἡ φυλάκισις καὶ δαρμός· εἴτε, καί τοι διατηρεῖται τοῦ ἀντικειμένου ἡ δύναμις πρὸς ἀντίςασιν, ὅμως φόβου ἕνεκα διαφθείρεται ἡ ἐλευθέρα αὐτοῦ βούλησις· ἢ κατ' ἄλλους: فعل يوجد من المكره فيحدث في المحل الفعل الذى طلب منه φίι'λουν γιούδζεδου μὶν ἐλ μούκριχι φὲ γιούχδισου φὶλ μαχάλλι ιλὲλ φίι'λι-λλεζὶ τούλιπε μίνχου=Πρᾶξίς ἐστι παρὰ τοῦ βιαζοῦ ἐκτελουμένη καὶ ἐνεργοῦσα ἐπὶ τοῦ βιαζομένου ὥστε νὰ διαπράξῃ, ὅπερ ὁ βιαστὴς ἐκζητεῖ παρ' αὐτοῦ· ὅπερ μεθερμηνευόμενον τουρκιστὶ ἔχει οὕτω:

اجبار ايدجيدن بولنور بر فعلدر كه اوفعل مكرهده برمعناى خوف احداث ايدرك اوخوف سببيله مكره ولان كسه رضاسى فوت واختيارى فاسد اولهرق كندوسندن طلب اولنان ايشى ايشلهمكه مجبور اولور ἰδζπὰρ ἰδιδζιδὲν πουλουνοὺρ πὶρ φί'ιλδιρ κι ὅ φί'ιλ μούκρεχδὲ πὶρ μα'ναϊ χὰβφ ἰχδὰς ἰδερὲκ

δὲ βιάζων αὐτὸν مجبر μὸδζπὶρ=βιαστής· ἡ διὰ τῆς βίας ἐκτελουμένη πρᾶξις مكرهعليه μούκρεχὸν ἀλέϊχ, καὶ τὸ κακὸν ὅπερ ἀπειλεῖται νὰ πάθῃ ὁ βιαζόμενος مكره μούκρεχὸν πίχ.

Ἄρθρ. 949ον. Ἡ βία εἶναι δύο εἰδῶν:

Πρῶτον εἶδος εἶναι τὸ اكراهملجي ἰκριάχι μὸλδζί=Ἡ μεγάλη βία, ὅταν ἀπειλῇ τίς τινα νὰ φονεύσῃ ἢ ἀκρωτηριάσῃ αὐτὸν ἢ νὰ δείρῃ αὐτὸν εἰς βαθμὸν, ὥστε νὰ πάθῃ τὸ ἕτερον τούτων.

Δεύτερον εἶδος εἶναι τὸ اكراهغيرملجي ἰκριάχι γάϊρι μὸλδζί=Ἡ μικρὰ βία· εἶναι ἡ βία ἡ ἐπιβαλλομένη δι' ἀπειλῆς κακοῦ, μὴ δυναμένου νὰ προξενήσῃ ἢ λύπην καὶ πόνον, οἷον ῥαβδισμοῦ καὶ φυλακίσεως.

Ἄρθρ. 950ον. شفعة Σσουφὰ=Δικαίωμα προτιμήσεως (ἐπὶ κοινωνίᾳ καὶ γειτνιάσει) (1)· εἶναι τὸ δύνασθαι ἀγοράζειν κατὰ προτίμησιν κτῆμά τι ἀντὶ τῆς αὐτῆς τιμῆς, εἰς ἣν ἠγόρασεν αὐτὸ ἕτερός τις.

Ἄρθρ. 951ον. شفيع Σσεφί" εἶναι ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως.

Ἄρθρ. 952ον. مشفوع Μεσφού" εἶναι τὸ κτῆμα, ἐφ' οὗ ἔχει τις τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως.

ὁ χὰβφ σεπεπίϊλε μούκρεχ ὀλὰν κίμσε ῥιζασὴ φὲβτ βὲ ἰχτιαρὴ φασὶτ ὀλαρὰχ κενδούσινδὲν ταλὲπ ὀλουνὰν ἰσὶ ἰσλεμεγὲ μεδζπούρ ὀλούρ=Ἡ βία εἶναι πρᾶξις παρὰ τοῦ βιαστοῦ γινομένη, ἥτις προξενεῖ φόβον ἐπὶ τοῦ βιαζομένου, ὥστε οὗτος ἀπόλλυσι τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ βούλησιν καὶ ἀναγκάζεται νὰ διαπράξῃ τὴν παρ' αὐτοῦ ζητουμένην πρᾶξιν· εἶναι δὲ δύο εἰδῶν: اكراهتام ἰκριάχι τὰμμ=τελεία βία καὶ اكراهناقص ἰκριάχι νακὶς = ἐλλειπὴς βία, ἃς οἱ τοῦ παρόντος Κώδηκος συντάκται ὠνόμασαν اكراهملجي ἰκριάχι μὸλδζὶ καὶ اكراهغيرملجي ἰκριάχι γάϊρι μὸλδζί.

Σημ. Μεταφρ.

(1) Droit de préemption . . . Κυριολεκτικῶς σημαίνει ضم ζὰμμ, προσθήκην· ἡ δὲ νομικὴ αὐτοῦ ἐξήγησις εἶναι : تمليك البقعة جبرا على المشترى بما قام عليه τεμλὶκ ὸλ πούκα'τι δζέπρεν ἀλὲλ μούστερὶ πί μα κάμε ἀλιὲχ =Ἡ ἐκχώρησις μέρους ἐφ' οἵᾳ δήποτε τιμῇ κατέστη τῷ ἀρχικῷ ἀγοραστῇ, ἐκβιαζομένῳ εἰς τὴν ἐκχώρησιν. Σημ. Μεταφρ.

Ἄρθρ. 953ον. مشاع Μεσφούουν πίχ· εἶναι τὸ κτῆμα, ἐξ οὗ πηγάζει τινὶ τὸ δικαίωμα προτιμήσεως.

Ἄρθρ. 954ον. خليط Χαλίτ=Συνδουλευόμενος· εἶναι ὁ ἔχων δικαίωμα ὑδρεύσεως ἢ διαβάσεως ἐπὶ ποταμοῦ, ἢ ὁδοῦ δουλευούσης καὶ εἰς ἄλλους· ὁ ἔχων μετ' ἄλλων δουλείαν ἐπὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 955ον. شرب خاص Σίρπι χάς=Εἰδικὴ δουλεία ὕδατος· εἶναι τὸ ἔχειν δικαίωμα ὑδρεύσεως ἐπὶ ῥύακος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον μόνον ὡρισμένα τινὰ πρόσωπα δικαιοῦνται νὰ ὑδρεύωνται· οὐκ ἔστι δὲ εἰδικὴ δουλεία τὸ ὑδρεύεσθαι ἀπὸ ποταμῶν, ἐξ ὧν τὸ δημόσιον ὠφελεῖται.

Ἄρθρ. 956ον. طريق خاص Ταρήκη χάς=Εἰδικὴ ὁδὸς εἶναι ἡ ἀδιέξοδος ἀγυιά.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΗΓΟΡΕΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΥΤΩΝ.

Ἄρθρ. 957ον. Ὁ ἀνῆλιξ, ὁ μανιακὸς, ὁ νηπιάζων αὐτοδικαίως εἶναι ἀπηγορευμένοι.

Ἄρθρ. 958ον. Ὁ ἄσωτος δύναται νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀπαγόρευσιν παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 959ον. Καὶ ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ ἀπαγορευθῇ παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν δανειστῶν.

Ἄρθρ. 960ον. Τὰ συναλλάγματα, οἷον ἡ ἀγοραπωλησία κλπ. τὰ συγκροτούμενα ὑπὸ τῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας τάξεις ἀνηκόντων

ἀπηγορευμένων δὲν ἔχουσι κῦρος· οὐχ ἧττον ὅμως οὗτοί εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ πᾶσαν ζημίαν προκύψασαν ἐξ ἰδίας αὐτῶν πράξεως.

Π. Χ. Ὁ παῖς, καὶ ἂν μὴ ἔχῃ ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν, φθείρων ἀλλότριον πρᾶγμα ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 961ον. Ὁ δικαστὴς ἀπαγορεύων τὸν ἄσωτον ἢ τὸν ὀφειλέτην φέρει εἰς γνῶσιν τοῦ δημοσίου τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην καὶ τὴν αἰτίαν, ἥτις προὐκάλεσεν αὐτήν.

Ἄρθρ. 962ον. Ὁ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἀπαγορευθησόμενος δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦναι παρών· ἡ ἀπαγόρευσις εἶναι ἔγκυρος καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ γινομένη· ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ καινοποιηθῇ αὐτῷ.

Ἐνόσῳ δὲ δὲν φθάσῃ εἰς αὐτὸν ἡ εἴδησις τῆς ἀπαγορεύσεως, δὲν θεωρεῖται ὡς ἀπηγορευμένος καὶ πάντα τὰ συναλλάγματα τὰ ὁποῖα συνεκρότησε καὶ αἱ ὁμολογίαι ἃς ἔδωκε μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς εἶναι ἰσχυρά.

Ἄρθρ. 963ον. Ὁ φαυλόβιος καὶ κακοήθης (فاسق φασὴκ) (1) ἐνόσῳ δὲν κατασπαταλᾷ τὴν ἑαυτοῦ περιουσίαν δὲν ἀπαγορεύεται διὰ μόνον τὸ φαυλόβιον καὶ κακόηθες αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 964ον. Ἀπαγορεύονται πρὸς τούτοις καί τινες ἄλλοι, οἵτινες προξενοῦσι ζημίαν εἰς τὸ δημόσιον, οἷον οἱ ἀμαθεῖς ἰατροὶ κλπ.

Ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ ἀπαγόρευσις συνίσταται εἰς τὸ κωλύειν αὐτοὺς ἀπό τινος πράξεως, οὐχὶ δὲ εἰς τὸ ἀπαγορεύειν αὐτοῖς τὸ διαχειρίζεσθαι τὴν ἰδίαν περιουσίαν καὶ τὸ συναλλάττεσθαι.

Ἄρθρ. 965ον. Ἐξασκοῦντός τινος ἔν τινι ἀγορᾷ τέχνην τινὰ ἢ μετερχομένου οἱονδήποτε ἐμπόριον, οἱ λοιποὶ συντεχνίται αὐτοῦ ἢ ἔμποροι δὲν δικαιοῦνται νὰ ἀπαγορεύσωσιν αὐτῷ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του λόγῳ ὅτι αὐτοὶ ζημιοῦνται.

---

(1) فاسق φασὴκ εἶναι ὁ διαπράττων τὰ παρὰ τοῦ θείου νόμου ἀπηγορευμένα (ناهی νεβαχί). Σημ. Μεταφρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΑΝΗΛΙΚΩΝ, ΜΑΝΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΖΟΝΤΩΝ.

Ἄρθρ. 966ον. Καὶ ἂν ἔτι ἔχῃ τὴν ἄδειαν τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ ὁ πλησιέστερος εἰς τὴν νηπιότητα ἀνῆλιξ δὲν δύναται νὰ διαχειρισθῇ περιουσίαν ἢ νὰ συναλλαχθῇ ἐγκύρως.

Ἄρθρ. 967ον. Ὁ πρόσηβος, ἤτοι ὁ τὴν κρίσιν ἀνεπτυγμένην ἔχων ἀνῆλιξ δύναται νὰ συγκροτήσῃ συνάλλαγμα ἐκ τοῦ ὁποίου μόνον ὠφέλεια πηγάζει αὐτῷ, οἷον νὰ δεχθῇ δωρεὰν, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ. Ἀπ' ἐναντίας δὲ οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχει ἡ συναίνεσίς του εἰς συναλλαγὴν ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει καθαρὰ ζημία δι' αὐτὸν, καὶ ἂν ἀκόμη συνήνεσε τῇ ἀδείᾳ τοῦ κηδεμόνος του.

Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὰς συναλλαγὰς, ἐξ ὧν δύναται νὰ προκύψῃ καὶ ζημία καὶ ὄφελος, ταύτας μόνον τῇ ἀδείᾳ τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ συνομολογεῖ ἐγκύρως.

Ὁ δὲ κηδεμὼν εἶναι ἐλεύθερος νὰ δώσῃ ἢ μὴ τὴν ἄδειαν ταύτην.

Οἷον, ἐὰν βλέπῃ ὅτι ἡ πρᾶξις εἶναι ὠφέλιμος τῷ ἀνήλικι δίδωσι τὴν ἄδειαν, ἂν δὲ μὴ, ἀρνεῖται αὐτήν.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ πρόσηβος ἀνῆλιξ πωλήσῃ πρᾶγμά τι ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κηδεμόνος του, καὶ ἂν ἀκόμη ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τῆς ἀξίας του, ἡ πώλησις δὲν καθίσταται ἔγκυρος καὶ ἀμετάκλητος ἢ ἀφοῦ παραδεχθῇ αὐτὴν ὁ κηδεμών.

Διότι ἡ πώλησις εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν συναλλαγμάτων, ἐξ ὧν δύναται νὰ προκύψῃ καὶ ὄφελος καὶ ζημία.

Ἄρθρ. 968ον. Ὁ κηδεμὼν δύναται χάριν δοκιμῆς νὰ δώσῃ εἰς τὸν πρόσηβον ἀνήλικα ἄδειαν εἰς τὸ συναλλάττεσθαι παραδίδων αὐτῷ μέρος τῆς περιουσίας του.

Καὶ ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι εἶναι ἐχέφρων, ὁ κηδεμὼν παραδίδωσιν αὐτῷ καὶ τὴν λοιπὴν περιουσίαν.

Ἄρθρ. 969ον. Ἡ ἐπανάληψις κερδοσκοπικῶν πράξεων ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἄδειαν εἰς τὸ συναλλάττεσθαι.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ κηδεμὼν εἴπῃ τῷ ἀνήλικι: ἔχε ληψοδοσίας ἢ λάβε

ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῶν ἐμπορευμάτων καὶ πώλει, τοῦτο ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἄδειαν εἰς τὸ συναλλάττεσθαι.

Ἐὰν ὅμως διατάξῃ αὐτῷ τὴν ἐκτέλεσιν ἑνὸς συναλλάγματος, ἤτοι, ἐὰν εἴπῃ αὐτῷ: ὕπαγε εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησον τὸ δεῖνα πρᾶγμα, τοῦτο δὲν συνιστᾷ ἄδειαν εἰς τὸ συναλλάττεσθαι, ἀλλ' εἶναι μία ὑπηρεσία καὶ ἐπιτροπή, ἥτις κατὰ συνήθειαν ἀνατίθεται εἰς τοὺς παῖδας.

Ἄρθρ. 970ον. Ἡ ἄδεια τοῦ κηδεμόνος δὲν δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς χρόνον, ἢ τόπον τινὰ ἢ εἰς ἓν μόνον εἶδος συναλλαγῆς.

Π. Χ. Ἐὰν δώσῃ εἰς τὸν πρόσηβον ἀνήλικα ἄδειαν διὰ μίαν ἡμέραν ἢ ἕνα μῆνα, οὗτος θεωρεῖται ὡς χειράφετος καθ' ὁλοκληρίαν, διὸ καὶ διὰ παντὸς μένει τοιοῦτος, ἂν μὴ ἀπαγορεύσῃ αὐτὸν αὖθις ὁ κηδεμών.

Ἐπίσης ἐὰν εἴπῃ αὐτῷ: ἐμπορεύου ἐν τῇ δεῖνι ἀγορᾷ, ὁ ἀνῆλιξ ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ ἐμπορεύηται πανταχοῦ.

Ὡσαύτως ἐὰν εἴπῃ αὐτῷ: λάβε καὶ πώλει τὸ δεῖνα εἶδος ἐμπορευμάτων, δικαιοῦται νὰ ἀγοράζῃ καὶ πωλῇ παντὸς εἴδους ἐμπορεύματα.

Ἄρθρ. 971ον. Ἡ ἄδεια (χειραφέτησις) δύναται νὰ δοθῇ οὐ μόνον ῥητῶς ἀλλὰ καὶ κατ' ἐξυπακοήν.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ κηδεμὼν ἴδῃ τὸν πρόσηβον ἀνήλικα συναλλαττόμενον καὶ δὲν ὁμιλήσῃ, ἐξυπακούεται ὅτι ἐχειραφέτησεν αὐτόν.

Ἄρθρ. 972ον. Ὅταν ὁ κηδεμὼν χειραφετήσῃ τὸν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν του ἀνήλικα, οὗτος λογίζεται ὡς ἐνῆλιξ ἐν τοῖς ἀντικειμένοις ἅπερ συνεπάγει ἡ χειραφέτησις· ὥστε τὰ συναλλάγματα αὐτοῦ ὡς ἡ πώλησις καὶ ἡ μίσθωσις εἰσὶν ἰσχυρά.

Ἄρθρ. 973ον. Ὁ κηδεμών, ὅστις ἐχειραφέτησε τὸν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν αὐτοῦ ἀνήλικα δύναται καταργῶν τὴν χειραφέτησιν νὰ ἀπαγορεύσῃ αὖθις αὐτόν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸν ἀπαγορεύσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθ' ὃν ἐχειραφέτησεν αὐτόν.

Π. Χ. Ἐὰν ἡ πρὸς τὸ συναλλάττεσθαι ἄδεια, ἣν ἔδωκεν ὁ κηδεμὼν εἰς τὸν ἀνήλικα, ἐγένετο γνωστὴ εἰς ὅλους τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ, διὰ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἡ ἀκολούθως γενησομένη ἀπαγόρευσις πρέπει νὰ ᾖναι καὶ αὕτη γενικὴ, ἤτοι νὰ γείνῃ γνωστὴ εἰς τοὺς πλείστους τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ. Δὲν ἰσχύει δὲ ἡ ἀπαγόρευσις, γινομένη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κηδεμόνος ἐνώπιον δύο μόνον ἢ τριῶν προσώπων.

Ἄρθρ. 974ον. Κηδεμὼν τοῦ ἀνήλικος εἶναι: ἀ) ὁ πατὴρ αὐτοῦ· β') ὁ ἐκ διαθήκης κηδεμών, ἐὰν δὲν ζῇ ὁ πατὴρ, δηλαδὴ ἐκεῖνος ὃν ζῶν ἔτι ὁ πατὴρ ἐξελέξατο καὶ διώρισεν ὡς κηδεμόνα τοῦ τέκνου του· γ') ὁ ἐκ διαθήκης τοῦ κηδεμόνος κηδεμών, ἐκεῖνος δηλαδὴ ὃν ὁ ὑπὸ τοῦ πατρὸς διορισθεὶς κηδεμὼν διώρισεν ἀντικαταστάτην του, ὅταν ἦτο ἔτι ἐν τῇ ζωῇ· δ') ὁ πρὸς πατρὸς πάππος τοῦ ἀνήλικος καὶ ὁ πρὸς πατρὸς πάππος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· ε) ὁ ἐκ διαθήκης τοῦ πάππου κηδεμών· ς') ὁ κηδεμὼν ὃν διώρισεν ὁ ἐκ διαθήκης κηδεμὼν καὶ ζ') ὁ δικαστὴς, ἢ ὁ ὑπ' αὐτοῦ διοριζόμενος κηδεμών (ﻭﺻﺎﻳﺔ βασσῆ).

Ὁ ἀδελφὸς ὅμως, ὁ θεῖος καὶ οἱ λοιποὶ συγγενεῖς, ἂν δὲν ἦναι κηδεμόνες διωρισμένοι ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, δὲν δύνανται νὰ χειραφετήσωσι τὸν ἀνήλικα.

Ἄρθρ. 975ον. Ὁ δικαστὴς βλέπων ὅτι ἡ χειραφέτησις τοῦ προσήβου ἀνήλικος ἔσται ἐπωφελὴς τούτῳ, δύναται καὶ ἐναντιουμένου ἀκόμη τοῦ κηδεμόνος νὰ χειραφετήσῃ αὐτόν· καί τοι δὲ ἡ κηδεμονία τοῦ κηδεμόνος εἶναι ἐπικρατεστέρα τῆς τοῦ δικαστοῦ, οὐχ ἧττον ὅμως δὲν δύναται πλέον ὁ πρῶτος νὰ ἀναιρέσῃ τὴν χειραφέτησιν τοῦ δευτέρου.

Ἄρθρ. 976ον. Ἐὰν ἀφοῦ ὁ κηδεμὼν χειραφετήσῃ τὸν ἀνήλικα ἀποθάνῃ, ἡ χειραφέτησις ἀνατρέπεται· ὁ θάνατος ὅμως ἢ ἡ παῦσις τοῦ δικαστοῦ δὲν ἀνατρέπει τὴν ὑπ' αὐτοῦ δοθεῖσαν χειραφέτησιν.

Ἄρθρ. 977ον. Μόνος ὁ δικαστὴς ὁ χειραφετήσας τὸν ἀνήλικα, ἢ ὁ διάδοχος αὐτοῦ δύναται νὰ θέσῃ αὖθις αὐτὸν ὑπὸ ἀπαγόρευσιν, δὲν δύναται δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἢ ὁστις δήποτε ἄλλος κηδεμών του νὰ τὸν χειραφετήσῃ μετὰ τὸν θάνατον ἢ τὴν παῦσιν τοῦ δικαστοῦ.

Ἄρθρ. 978ον. Ὁ νηπιάζων θεωρεῖται ὡς πρόσηβος ἀνῆλιξ.

Ἄρθρ. 979ον. Ὁ ἐντελῶς μανιακὸς θεωρεῖται ὡς πλησιέστερος εἰς τὴν νηπιότητα ἀνῆλιξ.

Ἄρθρ. 980ον. Τὰ συναλλάγματα ἅπερ ὁ ὑπὸ περιοδικῆς μανίας πάσχων συνωμολόγησεν ἐν ὥρᾳ ὑγιείας, ἰσχύουσιν ὡς καὶ αἱ συναλλαγαὶ τοῦ ἐχέφρονος.

Ἄρθρ. 981ον. Ὅταν ἐνηλικιωθῇ ὁ παῖς, δὲν πρέπει νὰ παραδίδηται ἀμέσως αὐτῷ ἡ περιουσία του, ἀλλὰ νὰ δοκιμάζηται βαθμηδόν.

Καὶ ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι εἶναι ἐχέφρων, τότε παραδίδεται αὐτῷ ἅπασα ἡ περιουσία του.

Ἄρθρ. 982ον. Ἐὰν ὁ παῖς ἐνηλικιούμενος δὲν κατέστη καὶ ἐχέφρων,

δὲν παραδίδεται αὐτῷ ἡ περιουσία του, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ ὑπὸ ἀπαγόρευσιν μέχρις οὗ καταστῇ ἐχέφρων.

Ἄρθρ. 983ον. Ἐὰν πρὶν ἢ καταστῇ ἐχέφρων ὁ ἀνῆλιξ, ὁ κηδεμὼν παραδώσῃ αὐτῷ τὴν περιουσίαν του καὶ ἐκεῖνος ἀπολέσῃ ἢ φθείρῃ αὐτὴν, ὁ κηδεμὼν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 984ον. Ἐὰν ἐνηλικιωθέντος τοῦ ἀνήλικος ὁ κηδεμὼν αὐτοῦ παραδώσῃ αὐτῷ τὴν περιουσίαν του, ἀκολούθως δὲ ἀποδειχθῇ ὅτι εἶναι ἄσωτος, ὁ δικαστὴς τίθησιν αὐτὸν ὑπὸ ἀπαγόρευσιν.

Ἄρθρ. 985ον. Σημεῖα τῆς ἐνηλικιότητος εἶναι εἰς μὲν τὰ ἄῤῥενα τὸ ἐκτοξεύειν σπέρμα καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ καθιστᾶν ἔγκυον, εἰς δὲ τὰ θήλεα τὰ καταμήνια καὶ ἡ ἐπιδεκτικότης τῆς ἐγκυμοσύνης.

Ἄρθρ. 986ον. Ἡ ἐνηλικιότης ἄρχεται εἰς μὲν τὰ ἄῤῥενα ἀκριβῶς τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των, εἰς δὲ τὰ θήλεα ἀκριβῶς τὸ ἔνατον καὶ λήγει εἰς ἀμφότερα τὰ φῦλα ἀκριβῶς τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος.

Τὸ ἄῤῥεν τὸ ὁποῖον συνεπλήρωσε τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ τὸ θῆλυ τὸ ὁποῖον συνεπλήρωσε τὸ ἔνατον χωρὶς νὰ ἐνηλικιωθῶσι, μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεώς των καλοῦνται مراهق μυράχηκ καὶ مراهقة μυραχηκά=ἐφήλικες.

Ἄρθρ. 987ον. Ἐκεῖνος παρὰ τῷ ὁποίῳ, καί τοι φθάσαντι εἰς τὸ τελευταῖον σημεῖον τῆς ἐνηλικιότητος δὲν ἀνεφάνησαν σημεῖα τῆς καταστάσεως ταύτης θεωρεῖται αὐτοδικαίως ὡς ἐνῆλιξ.

Ἄρθρ. 988ον. Δὲν εἶναι παραδεκτὸς ὁ περὶ ἐνηλικιότητος διϊσχυρισμὸς παιδὸς μὴ φθάσαντος ἔτι εἰς τὴν ἡλικίαν ἀφ' ἧς ἄρχεται ἡ ἐνηλικιότης.

Ἄρθρ. 989ον. Ἐὰν ὁ ἐφῆλιξ ἢ ἡ ἐφῆλιξ (ὅρα 986) ὁμολογήσωσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ὅτι εἶναι ἐνήλικες, ἡ ὁμολογία αὐτῶν αὕτη δὲν ἐπικυροῦται, ἐὰν τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῶν χαρακτηριστικὰ διαψεύδωσι τοὺς λόγους των δεικνύοντα αὐτοὺς ἀνήλικας. Ἐπικυροῦται δὲ, ἐὰν ἡ φυσιογνωμία των δεικνύῃ ὅτι ἔφθασαν πραγματικῶς εἰς τὴν ἐνηλικιότητα.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ αἱ συναλλαγαὶ καὶ αἱ ὁμολογίαι τοῦ ἐφήλικος ἰσχύουσιν.

Ἐὰν δὲ μετά τινα χρόνον ζητήσῃ νὰ ἀναιρέσῃ τὰς πράξεις, ἃς συνεκρότησε μετὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐνηλικιότητος, διϊσχυριζόμενος ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν εἶπεν ὅτι ἦτο ἐνῆλιξ, ἐψεύδετο, ἡ αἴτησίς του αὕτη ἀπορρίπτεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΗΓΟΡΕΥΜΕΝΟΥ ΑΣΩΤΟΥ.

Ἄρθρ. 990ον. Ὁ ἀπηγορευμένος ἄσωτος θεωρεῖται ἐνώπιον τοῦ νόμου ὡς πρόσηβος (ἀνῆλιξ δηλαδὴ ἔχων ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν), ἀλλὰ κηδεμὼν τοῦ ἀσώτου εἶναι μόνον ὁ δικαστής.

Οὐδὲν δικαίωμα κηδεμονίας ἔχουσιν ἐπ' αὐτοῦ ὁ πατὴρ ἢ ὁ πάππος αὐτοῦ, οὔτε οἱ ὑπ' αὐτῶν διορισθέντες κηδεμόνες.

Ἄρθρ. 991ον. Αἱ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν συναλλαγαὶ τοῦ ἀσώτου οὐδὲν ἔχουσι κῦρος· αἱ πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως ὅμως ἰσχύουσιν ὡς καὶ αἱ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

Ἄρθρ. 992ον. Καὶ ὁ ἀπηγορευμένος ἄσωτος καὶ ἐκεῖνος ὧν ἡ συντήρησις εἶναι εἰς βάρος του, διατρέφονται ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 993ον. Ἐὰν ὁ ἀπηγορευμένος ἄσωτος πωλήσῃ πρᾶγμά τι αὐτοῦ, ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος, ὁ δικαστὴς ὅμως δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἔγκυρον διὰ τῆς παραδοχῆς καὶ συναινέσεώς του, ἐὰν κρίνῃ αὐτὴν ὠφέλιμον.

Ἄρθρ. 994ον. Ἐὰν ὁ ἀπηγορευμένος ἄσωτος ὁμολογήσῃ ὅτι εἶναι χρεώστης εἴς τινα, ἡ ὁμολογία του αὕτη εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἄκυρος.

Δηλαδὴ, ἡ ὁμολογία αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἐπιρροὴν, οὔτε ἐπὶ τῆς πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως ὑπαρχούσης περιουσίας του οὔτε ἐπὶ τῆς μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ἀποκτηθείσης.

Ἄρθρ. 995ον. Αἱ παρὰ τοῦ ἀπηγορευμένου ἀσώτου ἀπαιτήσεις τῶν τρίτων πληρόνονται ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 996ον. Ὅταν ὁ ἀπηγορευμένος δανεισθῇ ἔξωθεν χρήματα καὶ ἐξοδεύσῃ αὐτὰ εἰς διατροφήν του, ὁ δικαστὴς πληρόνει αὐτὰ ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ὑπερβαίνωσι τὰ συνήθη ἔξοδά του.

Ἐὰν ὅμως ὑπερβαίνωσιν αὐτὰ, ὁ δικαστὴς πληρόνει μόνον τὸ πρὸς διατροφὴν τοῦ ἀπηγορευμένου ἀρκοῦν ποσὸν, τὸ δὲ λοιπὸν κηρύττει ἀπαράδεκτον.

Ἄρθρ. 997ον. Ἐὰν ὁ ἀπηγορευμένος ἄσωτος σωφρονισθῇ, ὁ δικαστὴς αἴρει τὴν ἀπαγόρευσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΗΓΟΡΕΥΜΕΝΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΟΥ.

Ἄρθρ. 998ον. Ἐὰν ὁ δικαστὴς ἴδῃ ὅτι ὁ ὀφειλέτης καί τοι ὢν εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του ἀναβάλλει τὴν ἀπότισιν αὐτοῦ, οἱ δὲ δανεισταὶ ἀπαιτήσωσι νὰ πωληθῇ μέρος τῶν κτημάτων του πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους, ὁ δικαστὴς ἀπαγορεύει τὸν ὀφειλέτην.

Καὶ ἐὰν ἀρνῆται νὰ πωλήσῃ ὁ ἴδιος τὸ κτῆμα αὐτοῦ καὶ πληρώσῃ τὸ χρέος, ὁ δικαστὴς πωλεῖ τὸ κτῆμα καὶ ἀποτίει τὸ χρέος.

Ἡ ἀπότισις τοῦ χρέους γίνεται κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν: πωλοῦνται πρῶτον ἐκεῖνα τὰ πράγματα τῶν ὁποίων ἡ ἐκποίησις δύναται νὰ προξενήσῃ μικροτέραν ζημίαν εἰς τὸν ὀφειλέτην καὶ τελευταῖον τὰ δυνάμενα νὰ προξενήσωσι μεγαλειτέραν, οἷον πρῶτον ἐξοδεύονται εἰς τὴν πληρωμὴν τὰ μετρητὰ τοῦ ὀφειλέτου, καὶ ἂν δὲν ἀρκέσωσι, πωλοῦνται τὰ ἐμπορεύματα (عروض οὐρούζ) αὐτοῦ, ἂν δὲ καὶ ταῦτα δὲν ἀρκέσωσιν, ὁ δικαστὴς πωλεῖ καὶ τὰ κτήματα αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 999ον. Ἐὰν χρεωκοπήσῃ ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν δηλαδὴ τὰ χρέη αὐτοῦ καταντήσωσιν ἴσα ἢ ἀνώτερα τῆς οὐσίας του, οἱ δανεισταὶ αὐτοῦ πρὸς πρόληψιν πάσης περαιτέρω ἐλαττώσεως τῆς οὐσίας ταύτης, εἴτε ἕνεκα ἐπιζημίων ἐμπορικῶν πράξεων, εἴτε ἕνεκα ὑπεξαιρέσεως, ἢ ἐκχωρήσεως μέρους αὐτῆς εἰς τρίτον πρόσωπον, δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ ὀφειλέτου ἀπὸ τῆς διαχειρήσεως τῆς περιουσίας του καὶ τῆς ὁμολογίας χρέους εἰς ἕτερον.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει ταύτῃ ὁ δικαστὴς ἀπαγορεύει τὸν ὀφειλέτην.

Καὶ πωλῶν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ διανέμει τὴν ἀξίαν εἰς τοὺς δανειστάς.

Ἀλλὰ ἀφίνει εἰς αὐτὸν μίαν ἢ δύο ἐνδυμασίας.

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως, ὅτι ἂν ὁ χρεώστης ἔχῃ μίαν πολύτιμον ἐνδυμασίαν καὶ δύναται νὰ ἀρκεσθῇ εἰς εὐθηνοτέραν, πωλεῖται καὶ ἡ πολύτιμος ἐνδυμασία καὶ ἐκ τῆς ἀξίας αὐτῆς ἀγοράζεται αὐτῷ μία ἐνδυμασία εὐθηνὴ, τὸ δὲ περίσσευμα παραδίδοται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δανειστῶν. Ἐπίσης ἐὰν ἔχῃ μίαν μεγάλην οἰκίαν καὶ ἀρκεῖ αὐτῷ μία μικροτέρα, πωλεῖται ἡ μεγάλη οἰκία καὶ ἐκ τῆς ἀξίας αὐτῆς ἀγοράζεται αὐτῷ μία οἰ-

κία ἀνάλογος τῆς θέσεώς του καὶ τὸ περίσσευμα παραδίδοται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δανειστῶν.

Ἄρθρ. 1000ον. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπαγορεύσεώς του ὁ χρεωκόπος τε αὐτὸς καὶ ἐκεῖνοι οὓς ὀφείλει νὰ συντηρῇ διατρέφονται ἐκ τῆς περιουσίας του.

Ἄρθρ. 1001ον. Ἡ διὰ χρέος ἀπαγόρευσις μόνον ἐπὶ τῆς περιουσίας, ἣν κατὰ τὴν ἀπαγόρευσίν του ἐκέκτητο ὁ χρεώστης, ἰσχύει· οὐδεμίαν δ ἔχει ἐνέργειαν ἐπὶ τῆς οὐσίας, ἣν οὗτος ἐκτήσατο μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν.'

Ἄρθρ. 1002ον. Ἡ ἀπαγόρευσις ἐνεργεῖ ἐπὶ παντὸς, ὅπερ ζημιοῖ τὴν ὁμάδα τῶν δανειστῶν, ἤτοι ἐπὶ τῆς δωρεᾶς, τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς πωλήσεως εἰς τιμὴν κατωτέραν τῆς κατ' ἐκτίμησιν ἀξίας τοῦ πράγματος.

Τὰ συναλλάγματα ὅθεν τὰ ὁποῖα συνομολογεῖ ὁ χρεωκόπος ἐπὶ βλάβῃ τῶν δανειστῶν, οἷον ἡ ἐκποίησις, δώρησις κλπ. τῆς οὐσίας, ἣν ἐκέκτητο ἐν καιρῷ τῆς ἀπαγορεύσεως, οὐδὲν ἔχουσι κῦρος.

Ἰσχύουσιν ὅμως τὰ συναλλάγματα ταῦτα ἂν ἔχωσιν ἀντικείμενον τὴν μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ἀποκτηθεῖσαν οὐσίαν τοῦ χρεωκόπου.

Καὶ ἐὰν ὁμολογήσῃ ὁ χρεωκόπος ὅτι ὀφείλει καὶ εἰς τρίτον τινὰ ποσόν τι, ἡ ὁμολογία αὐτοῦ οὐδεμίαν ἔχει ἰσχὺν ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν, ἣν ἐκέκτητο κατὰ τὴν ἀπαγόρευσιν.

Ἰσχύει ὅμως μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως, καὶ τότε θεωρεῖται ὡς χρεώστης. Σημειωτέον ὅτι ἐπίσης ἰσχύει ἡ ὁμολογία χρέους, ἣν κάμνει ὁ χρεωκόπος ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα πληρώσῃ αὐτὸ, ἐὰν εὐπορήσῃ μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΒΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1003ον. Ὁ βιαστὴς πρέπει νὰ ἦναι ἱκανὸς νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπειλήν του.

Ἡ ἀπειλὴ ὅθεν ἀνθρώπου, ὅστις δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν δὲν θεωρεῖται ὡς βία.

Ἄρθρ. 1004ον. Ὁ βιαζόμενος πρέπει νὰ φοβῆται μὴ ἐκτελεσθῇ ἡ κατ αὐτοῦ ἀπειλή· δηλαδὴ πρέπει νὰ ἔχῃ σχεδὸν πεποίθησιν ὅτι, ἂν δὲν ἐκτελέσῃ τὸ εἰς ὃ βιάζεται, ὁ βιαστὴς θέλει πραγματοποιήσει τὴν ἀπειλήν του.

Ἄρθρ. 1005ον. Ἡ βία θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐὰν ὁ βιαζόμενος ἐκτελῇ τὸ εἰς ὃ ὑποχρεοῦται κακὸν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ βιαστοῦ ἢ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ· τότε ἡ βία θεωρεῖται ἄκυρος, διότι μετὰ τὴν ἔκλειψιν αὐτῆς ἐξετελέσθη ἡ πρᾶξις.

Π. Χ. Βιάζει τίς τινα νὰ πωλήσῃ τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα· ἐὰν ὁ βιαζόμενος ἰδιοκτήτης πωλήσῃ αὐτὸ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ βιαστοῦ καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ παρὼν ἄνθρωπός τις τούτου, δὲν θεωρεῖται ὡς ὑποκύψας εἰς βίαν, διὸ ἡ πώλησις εἶναι ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 1006ον. Τὰ δι' ἐγκύρου βίας συνομολογούμενα συναλλάγματα ἀγοραπωλησίας, μισθώσεως, δωρεᾶς, ἐκχωρήσεως καὶ συμβιβασμοῦ (χρηματικοῦ) καὶ ἡ διὰ τοιαύτης βίας διδομένη ὁμολογία, ἐξόφλησις, προθεσμία χρέους καὶ παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος προτιμήσεως εἶναι ἄκυρα.

Ἐὰν ὅμως ὁ βιασθεὶς παραδεχθῇ αὐτὰ μετὰ τὴν ἔκλειψιν τῆς βίας τότε ἀποκτῶσι πλῆρες κῦρος.

Ἄρθρ. 1007ον. Ἡ μεγάλη βία ἔχει κῦρος καὶ ἐν τοῖς συναλλάγμασι καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς πράξεσιν.

Ἡ μικρὰ βία ὅμως ἰσχύει μόνον ἐν τοῖς συναλλάγμασιν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς πράξεσιν.

Ἐὰν ὅθεν εἴπῃ τις ἑτέρῳ: φθεῖρον τὴν περιουσίαν τοῦ δεῖνος, διότι ἄλλως σὲ φονεύω, ἢ κόπτω κανὲν μέλος σου, ὁ δὲ βιαζό-

μενος φθείρῃ τὸ πρᾶγμα, ἡ βία θεωρεῖται ἔγκυρος καὶ μόνος ὁ βιαστὴς ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐὰν ὅμως ὁ βιαστὴς εἴπῃ: φθεῖρον τὸ πρᾶγμα τοῦ δεῖνος, διότι ἄλλως σὲ δέρω, ἢ σὲ φυλακίζω, ὁ βιαζόμενος ἐκτελῶν τὴν διαταγὴν ταύτην, ὑπόκειται μόνος αὐτὸς εἰς ἀποζημίωσιν.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΒΑΘΜΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 1008ον. Ἐκ τριῶν αἰτιῶν πηγάζει τὸ δικαίωμα προτιμήσεως.

Πρώτη αἰτία εἶναι ἡ μετοχὴ ἐν τῷ πωλουμένῳ πράγματι.

Οἷόν ἐστι τὸ νὰ κέκτηνται δύο τινὲς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ κτῆμα ἐξ ἀδιανεμήτου.

Δευτέρα αἰτία εἶναι ἡ συνδουλεία.

Οἷόν ἐστι τὸ νὰ δουλεύῃ ῥυάκιόν τι ἢ εἰδική τις ὁδὸς εἰς δύο ἢ πλειότερα ἀλλ' ὡρισμένα κτήματα.

Π. Χ. Πωλουμένου κήπου, ἀρδευομένου κατὰ δουλείαν ἐκ ῥυακίου ὅπερ δουλεύει καὶ εἰς ἄλλους ὡρισμένους κήπους, πάντες οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κήπων τούτων ἔχουσι δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς, εἴτε συνεχῶς γειτνιάζει ὁ ἰδικός των μετὰ τοῦ πωλουμένου, εἴτε μή.

Ἐπίσης πωλουμένης οἰκίας, ἧς ἡ θύρα κεῖται ἐπὶ εἰδικῆς ὁδοῦ, πάντες οἱ ἰδιοκτῆται τῶν οἰκιῶν, ὧν αἱ θύραι κεῖνται ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, ἔχουσι τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῆς οἰκίας ταύτης, εἴτε συνεχεῖς γείτονές εἰσιν, εἴτε μή.

Πωλουμένης ὅμως οἰκίας, ἥτις ὑδρεύεται ἐκ ῥύακος, ἐξ οὗ πάντες δύ-

νανται νὰ ὑδρεύωνται, ἢ ἔχει τὴν θύραν ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ, οἱ ἐκ τοῦ ῥύακος ὑδρευόμενοι καὶ οἱ ἔχοντες οἰκίας ἀνοιγούσας ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ δὲν ἔχουσι δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῆς οἰκίας ταύτης.

Τρίτη αἰτία εἶναι ἡ συνεχὴς γειτνίασις.

Ἄρθρ. 1009ον. Τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἀνήκει πρῶτον εἰς τὸν ἔχοντα μετοχὴν ἐπὶ τοῦ πωλουμένου κτήματος (συνιδιοκτήτην)· δεύτερον εἰς τὸν ἔχοντα κτῆμα συνδουλευόμενον μετὰ τοῦ πωλουμένου, καὶ τρίτον εἰς τὸν συνεχῶς γειτνιάζοντα μετ' αὐτοῦ.

Ἀγοραστοῦ δὲ ὄντος τοῦ πρώτου, τὸ δικαίωμα προτιμήσεως τῶν ἑτέρων δύο ἀργεῖ· ἐπίσης τὸ δικαίωμα τοῦ δευτέρου εἶναι ἐπικρατέστερον ἀπὸ τὸ τοῦ τρίτου.

Ἄρθρ. 1010ον. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ συνιδιοκτήτης τοῦ πωλουμένου, ἢ ἐὰν ὑπάρχῃ μὲν, παραιτῇ δὲ ὃ ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως, τὸ δικαίωμα τοῦτο περιέρχεται εἰς τὸν ἔχοντα κτῆμα συνδουλευόμενον μετὰ τοῦ πωλουμένου.

Ἐὰν δὲ οὔτε συνδουλευόμενος ὑπάρχῃ, ἢ ὑπάρχῃ μὲν, ἀλλὰ παρήτησε τὸ δικαίωμά του, τοῦτο περιέρχεται εἰς τὸν συνεχῶς γειτνιάζοντα.

Π. Χ. Ἐὰν πωλῆται κτῆμά τι ἀνῆκον εἰς ἕνα ἀποκλειστικῶς ἰδιοκτήτην, ἢ ἐὰν πωλῆται μία μερὶς κτήματος ἀνήκοντος εἰς δύο ἰδιοκτήτας καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν δὲν θέλῃ νὰ ἀγοράσῃ τὴν πωλουμένην μερίδα, τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τοῦ κτήματος ὅλου εἰς τὴν πρώτην περίστασιν, καὶ τῆς μερίδος εἰς τὴν δευτέραν, ἀνήκει εἰς τὸν ἔχοντα κτῆμα συνδουλευόμενον εἴτε ὑπό τινος ὁδοῦ εἴτε ὑπὸ ῥύακος μετὰ τοῦ πωλουμένου. Ἐὰν δὲ συνδουλευόμενος δὲν ὑπάρχῃ, τὸ δικαίωμα τοῦτο περιέρχεται εἰς τὸν συνεχῶς γειτνιάζοντα.

Ἄρθρ. 1011ον. Ὅταν ἡ ἐπάνω ὀροφὴ κτιρίου τινὸς ἀνήκῃ εἰς ἕνα, καὶ ἡ κάτω εἰς ἄλλον, οὗτοι θεωροῦνται ὡς συνεχῶς γειτνιάζοντες.

Ἄρθρ. 1012ον. Ὁ ὢν συνιδιοκτήτης τοῦ τοίχου οἰκίας τινὸς θεωρεῖται καὶ ὡς συνιδιοκτήτης τῆς οἰκίας. Ἐὰν ὅμως δὲν ἦναι συνιδιοκτήτης τοῦ τοίχου, ἀλλὰ μόνον αἱ δοκοὶ τῆς οἰκίας του στηρίζωνται ἐπ' αὐτοῦ, θεωρεῖται ὡς συνεχῶς γειτνιάζων. Ἐπειδὴ ἔχει δικαίωμα μόνον νὰ στηρίζῃ τὰς δοκοὺς τῆς οἰκίας του ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐκείνου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ οὔτε ὡς συνιδιοκτήτης, οὔτε ὡς συνδουλευόμενος.

Ἄρθρ. 1013ον. Ὅταν πολλοὶ ὁμοῦ ἔχωσι τὸ δικαίωμα προτιμήσεως, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν.

Καὶ οὐχὶ δηλαδὴ ἡ ποσότης ἢ τὸ μέγεθος τῶν μερίδων.

Π. Χ. Ἐὰν τὸ ἥμισυ οἰκίας τινὸς ἀνήκῃ εἰς ἕνα, τὸ δὲ τρίτον αὐτῆς εἰς ἄλλον καὶ τὸ ἕκτον εἰς τρίτον, καὶ ὁ ἔχων τὸ ἥμισυ πωλῇ τὴν μερίδα του, οἱ ἕτεροι δύο παρουσιαζόμενοι ὡς ἀγορασταὶ δυνάμει τοῦ ὅπερ ἔχουσι δικαιώματος προτιμήσεως, διανέμονται ἐξ ἡμισείας τὴν πωλουμένην μερίδα.

Δὲν δύναται δηλαδὴ ὁ ἔχων τὸ τρίτον τῆς οἰκίας νὰ ἀγοράσῃ μεγαλείτερον μέρος ἀναλόγως τῆς μερίδος του.

Ἄρθρ. 1014ον. Ὅταν ὑπάρχωσι δύο τάξεων συνδουλευόμενοι, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν εἰδικωτέραν τάξιν προτιμᾶται τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν γενικωτέραν.

Π. Χ. Ἐὰν πωλῆται κῆπος οἱουδήποτε ἡ γῆ εἶναι τελείας ἰδιοκτησίας (ملك μούλκ) καὶ ὅστις δουλεύεται ἀπὸ διώρυγα ἀνοιχθεῖσαν ἐπὶ ῥύακος, μετὰ τῆς δουλείας αὐτοῦ, οἱ ἰδιοκτῆται κτημάτων δουλευομένων ὑπὸ τῆς αὐτῆς διώρυγος ἔχουσιν ἐπικρατέστερον δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως ὁ κῆπος δουλεύηται κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τοῦ ῥύακος, τότε πάντες οἱ συνδουλευόμενοι εἴτε ὑπ' αὐτοῦ, εἴτε ὑπὸ τῆς διώρυγος, ἔχουσιν ἐξ ἴσου δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ.

Ἕτερον παράδειγμα. Ὡς παράρτημα μιᾶς ἀδιεξόδου ὁδοῦ ὑπάρχει ἑτέρα ἀδιέξοδος, καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας ταύτης ὑπάρχει ἡ θύρα οἰκίας, ἥτις πωλεῖται· τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῆς οἰκίας ταύτης ἀνήκει εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν οἰκιῶν, ὧν αἱ θύραι κεῖνται ἐπὶ τῆς δευτέρας ταύτης ἀδιεξόδου ὁδοῦ.

Ἐὰν ὅμως ἡ οἰκία αὕτη κῆται οὐχὶ εἰς τὴν παραρτηματικὴν, ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην ἀδιέξοδον ὁδὸν, τότε πάντες οἱ δουλευόμενοι ὑπὸ τῶν ὁδῶν τούτων ἔχουσιν ἐξ ἴσου δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῆς οἰκίας.

Ἄρθρ. 1015ον. Ὅταν ὁ ὑπὸ ῥυακίου δουλευόμενος κῆπος πωλῆται μόνος, ἄνευ δηλαδὴ τῆς δουλείας αὐτοῦ, οἱ ἰδιοκτῆται τῶν συνδουλευομένων αὐτῷ κτημάτων δὲν ἔχουσι δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ.

Ἡ αὐτὴ διάταξις ἰσχύει καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν δουλείαν ὁδοῦ.

Ἄρθρ. 1016ον. Ἡ δουλεία ὕδατος εἶναι ἐπικρατεστέρα τῆς δουλείας ὁδοῦ.

Ὅθεν ἐὰν ὁ πωλούμενος κῆπος συνδουλεύηται μεθ' ἑνὸς μὲν ὑπὸ ῥύακος, μεθ' ἑτέρου δὲ ὑπὸ ὁδοῦ, τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ ἀνήκει εἰς τὸν κύριον τοῦ ὑπὸ ῥύακος συνδουλευομένου κήπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΟΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 1017ον. Τὸ ἐφ' οὗ γεννᾶται τὸ δικαίωμα προτιμήσεως κτῆμα (عقار μεϊφού', ὅρα ἄρθρ. 952) πρέπει νὰ ἦναι ἀκίνητον τελείας ἰδιοκτησίας (ملك μούλκ).

Ὅθεν τὸ δικαίωμα προτιμήσεως δὲν ἰσχύει ἐπὶ τῶν πλοίων καὶ λοιπῶν κινητῶν κτημάτων, οὔτε ἐπὶ τῶν ἀφιερωματικῶν κτημάτων (وقف βάκφ) καὶ τῶν δημοσίων γαιῶν (اراضی أميريه ἐραζίϊ ἐμιριγέ).

Ἄρθρ. 1018ον. Ἐπίσης καὶ τὸ δι' οὗ γεννᾶται τὸ δικαίωμα προτιμήσεως (عقار μεϊφού'ουν πίχ, ὅρα ἄρθρ. 953) κτῆμα πρέπει νὰ ἦναι ἀκίνητον τελείας ἰδιοκτησίας.

Πωλουμένου ὅθεν ἀκινήτου τελείας ἰδιοκτησίας, ὁ ἐπιστάτης (متولی μὲτεββελὶ) τοῦ συνεχῶς γειτνιάζοντος ἀφιερωματικοῦ κτήματος ἢ ὁ κάτοχος (متصرف μουτεσαρρὶφ) τῆς παρακειμένης δημοσίας γῆς δὲν ἔχουσι δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς αὐτῆς.

Ἄρθρ. 1019ον. Τὰ ἐπὶ τῆς ἀφιερωματικῆς ἢ δημοσίας γῆς κείμενα δένδρα ἢ κτίρια τελείας ἰδιοκτησίας θεωροῦνται ὡς κινητὰ καὶ ἑπομένως ἐπ' αὐτῶν δὲν ἐφαρμόζεται τὸ δικαίωμα προτιμήσεως.

Ἄρθρ. 1020ον. Ὅταν τὰ ἐπὶ γῆς τελείας ἰδιοκτησίας κείμενα δένδρα ἢ κτίρια πωλῶνται μετὰ τῆς γῆς αὐτῆς, τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ τῶν κτιρίων καθ' ὑποταγήν.

Ἐὰν ὅμως πωλῶνται μόνον τὰ κτίρια καὶ τὰ δένδρα, τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἀργεῖ.

Ἄρθρ. 1021ον. Τὸ δικαίωμα προτιμήσεως καθίσταται μόνον διὰ τῆς συγκροτήσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 1022ον. Ἡ ὑπὸ ὅρον ἀντιδωρήσεως δωρεὰ θεωρεῖται ὡς πώλησις.

Ὅθεν ἐὰν δωρήσῃ τίς τινι τὴν οἰκίαν του ὑπὸ τὸν ὅρον ἀντιδωρήσεως ἑτέρου πράγματος, ὁ συνεχὴς γείτων αὐτοῦ ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς παραδοχῆς τῆς δωρεᾶς ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὅρον.

Ἄρθρ. 1023ον. Ἐπὶ τῶν κτημάτων τὰ ὁποῖα δωροῦνται ἄνευ ὅρου ἀντιδωρήσεως, ἢ τὰ ὁποῖα μεταβιβάζονται εἰς τὴν κυριότητα τρίτου ἄνευ ἀντιτίμου, οἷον διὰ κληρονομίας ἢ διαθήκης, τὸ δικαίωμα προτιμήσεως δὲν ἐφαρμόζεται.

Ἄρθρ. 1024ον. Ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως (διὰ νὰ δύναται νὰ ἐξασκήσῃ αὐτὸ) δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ δεδομένην τὴν συγκατάθεσίν του εἴτε ῥητῶς εἴτε ἐξυπακουομένως εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως.

Π. Χ. Ἐὰν ἀκούων τὴν συγκρότησιν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως εἴπῃ: ἔχει καλῶς, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα προτιμήσεως καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ ζητήσῃ ὅπως δυνάμει αὐτοῦ ἀγοράσῃ τὸ κτῆμα.

Ἐπίσης, ἐὰν ἀφοῦ μάθῃ τὴν συγκρότησιν τοῦ συναλλάγματος ζητήσῃ νὰ ἀγοράσῃ ἢ ἐνοικιάσῃ τὸ κτῆμα ἀπὸ τὸν ἀγοραστήν, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα προτιμήσεως.

Ὡσαύτως ὁ πωλῶν ἀλλότριον κτῆμα, δυνάμει ἐπιτροπικῆς τοῦ κυρίου αὐτοῦ, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα προτιμήσεως (ὅρα ἄρθρ. 100).

Ἄρθρ. 1025ον. Τὸ ὡς τίμημα τοῦ κτήματος διδόμενον πρέπει νὰ ἦναι συγκεκριμένον πρᾶγμα γνωστῆς ἀξίας. Ἐπὶ τοῦ κτήματος ὅθεν, ὅπερ ἐκποιεῖται ἀντὶ τιμήματος μὴ ὄντος πράγματος συγκεκριμένου, δὲν ἐφαρμόζεται τὸ δικαίωμα προτιμήσεως.

Π. Χ. Ἐὰν ἐνοικιάζων τις λουτρῶνα δώσῃ ὡς ἐνοίκιον μίαν οἰκίαν τελείας ἰδιοκτησίας, δὲν ἰσχύει τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς οἰκίας ταύτης.

Ἐπίσης ἐπὶ τοῦ τελείας ἰδιοκτησίας κτήματος, ὅπερ δίδοται ὡς ἀντίτιμον προγαμιαίας δωρεᾶς δὲν ἰσχύει τὸ δικαίωμα προτιμήσεως.

Ἄρθρ. 1026ον. Ὅπως γεννηθῇ τὸ δικαίωμα προτιμήσεως, πρέπει τὸ κτῆμα νὰ ἐξέλθῃ τῆς κυριότητος τοῦ πωλητοῦ.

Ὅθεν ἐν τῇ πλημμελεῖ πωλήσει, ἐνόσῳ ὁ πωλητὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως τῆς πωλήσεως, τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἀργεῖ.

Καὶ ἐν τῇ πωλήσει μὲ ἐξ ὅρου ἐπιλογὴν (ὅρα ἄρθρ. 300), ἐὰν τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως ἀφέθη εἰς μόνον τὸν ἀγοραστὴν, τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἰσχύει· δὲν ἰσχύει δὲ, ἐὰν τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως ἀφέθη εἰς τὸν πωλητὴν, εἰμὴ ἀφοῦ οὗτος ἀπολέσῃ τὸ δικαίωμά του· αἱ ἐξ ἐμπαθείας καὶ ἐξ ὄψεως ὅμως ἐπιλογαὶ δὲν κωλύουσι τὴν γέννησιν τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως.

Ἄρθρ. 1027ον. Ἐν τῇ διανομῇ ἀκινήτων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἀργεῖ.

Π. Χ. Διανεμομένου κτήματός τινος κοινοῦ ἐξ ἀδιανεμήτου μεταξὺ τῶν συνιδιοκτητῶν αὐτοῦ, ὁ συνεχῶς γειτνιάζων δὲν ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΕΞΑΣΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 1028ον. Κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως ἀπαιτοῦνται τρία τινά: ἡ μετὰ σπουδῆς ζήτησις, ἡ πρόσκλησις μαρτύρων καὶ ἡ ἀγωγὴ πρὸς ἀπόκτησιν.

Ἄρθρ. 1029ον. Ὁ ἔχων δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς κτήματός τινος, ὀφείλει ἐν τῇ ὁμηγύρει ἔνθα ἤκουσε τὴν πώλησιν τοῦ κτήματος τούτου νὰ εἴπῃ: ἐγὼ ἔχω δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τοῦ κτήματος τούτου, ἢ δυνάμει οὗ ἔχω δικαιώματος προτιμήσεως εἶμαι ἀγοραστὴς αὐτοῦ, ἢ ὁποιανδήποτε ἄλλην φράσιν δηλοῦσαν ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ὅπερ κέκτηται δικαίωμα προτιμήσεως.

Τοῦτο καλεῖται (طلب مواثبه ταλέπι μούβασεπὲ (1)) μετὰ σπουδῆς ζήτησις ἤτοι ἐξάσκησις τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως.

---

(1) Ἡ λέξις مواثبه μούβασεπὲ σημαίνει κυριολεκτικῶς τὸ ἐφορμᾷν ὡς ἡ γαλῆ· κατὰ δὲ τοὺς νομολόγους ὀνομάζεται ἡ μετὰ σπουδῆς ζήτησις,

Ἄρθρ. 1030ον. Μετὰ τὴν ἄμεσον ἀπαίτησιν τοῦ δικαιώματός του, ὀφείλει ὁ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως ἔχων νὰ θέσῃ μάρτυρας τῆς ἀπαιτήσεώς του. Τοῦτο γίνεται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: Προσερχόμενος πλησίον εἰς τὸ κτῆμα λέγει εἰς δύο παρευρισκομένους: ὁ δεῖνα ἠγόρασε τὸ κτῆμα τοῦτο, ἀλλ' ἐγὼ ἔχω ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα προτιμήσεως καὶ ἀπαιτῶ αὐτό· ἐστὲ μάρτυρες· ἐὰν δὲ ὁ ἀγοραστὴς ἦναι παρὼν, τότε τοὺς λόγους τούτους λέγει εἰς αὐτόν· καὶ ἐὰν τὸ κτῆμα εὑρίσκεται ἔτι εἰς χεῖρας τοῦ πωλητοῦ, τοῦτον ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τοῦ δικαιώματός του.

Ἐὰν ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἦναι μακρὰν καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἀνωτέρω, ἐνεργεῖ αὐτὰ δι' ἐπιτρόπου.

Καὶ ἐὰν δὲν εὑρίσκῃ ἐπίτροπον εἰδοποιεῖ δι' ἐπιστολῆς.

Ἄρθρ. 1031ον. Μετὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω πρόσκλησιν μαρτύρων, ὁ τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἔχων ὀφείλει νὰ ἀπαιτήσῃ τὸ δικαίωμά του κινῶν ἀγωγὴν ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Τοῦτο καλεῖται خصومت وتملك χουσουμὲτ-βὲ τεμελλοὺκ ἀγωγὴ πρὸς ἀπόκτησιν.

Ἄρθρ. 1032ον. Ἐὰν ὁ τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἔχων ἀναβάλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μετὰ σπουδῆς ζητήσεως (طلب مواثبه ταλέπι μουβασεπὲ), ἐὰν δηλαδὴ ἐν τῇ ὁμηγύρει ἔνθα ἤκουσε τὴν πώλησιν δὲν εἴπῃ εὐθὺς ὅτι σκοπεύει νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμά του, ἀλλὰ πράξῃ τι ὅπερ δεικνύει ὅτι παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος τούτου, οἷον ἐνασχοληθῇ εἰς ἄλλην ἐργασίαν, ἢ ὁμιλήσῃ περὶ ἄλλου ἀντικειμένου, ἢ ἂν χωρὶς νὰ εἴπῃ τι ἀπέλθῃ ἐκεῖθεν, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμά του.

Ἄρθρ. 1033ον. Ἐὰν ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἀναβάλῃ τὴν παρουσίασιν μαρτύρων πλειότερον χρόνον ἢ ὅσος ἀπῃτεῖτο πρὸς ἐξάσκησιν αὐτοῦ ἔστω καὶ δι' ἐπιστολῆς, ἀπόλλυσιν αὐτό.

لیدل علی غایة التعجیل کان الشفیع یثب ویطلب الشفعة λὶ γεδούλλε ἀλὶὰ γόγετ-ιτ-τἀδζὶλ κεέννε-σ-σεφία' γέσιπου βὲ γέτλουπου-σ-σουφά'=διότι παρίστησι τὴν μεγάλην σπουδὴν ὡς ἂν τάχα ὁ ἔχων δικαίωμα προτιμήσεως ἐφορμᾷ καὶ ζητεῖ αὐτό. Σημ. Μεταφρ.

Ἄρθρ. 1034ον. Ἐὰν ὁ τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἔχων, μὴ ἀπουσιάζων μήτε ὑπ' ἄλλου τινὸς παρομοίου νομίμου αἰτίου κωλυόμενος, ἀφήσῃ νὰ παρέλθῃ εἷς μὴν μετὰ τὴν πρόσκλησιν τῶν μαρτύρων χωρὶς νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμά του.

Ἄρθρ. 1035ον. Τῶν ἀπηγορευμένων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἀπαιτεῖ ὁ κηδεμὼν αὐτῶν.

Καὶ ἐὰν οὗτος δὲν πράξῃ αὐτὸ, ὁ ἀνῆλιξ δὲν δύναται πλέον μετὰ τὴν ἐνηλικίωσίν του νὰ τὸ ἀπαιτήσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 1036ον. Ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως γίνεται κύριος τοῦ κτήματος παραλαμβάνων αὐτὸ εἴτε τῇ συγκαταθέσει τοῦ ἀγοραστοῦ, εἴτε δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 1037ον. Τὸ δυνάμει δικαιώματος προτιμήσεως λαμβάνειν κτῆμά τι ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀγοράζειν αὐτό.

Ὅθεν τὰ ἐξ ὄψεως, ἐξ ἐμπαθείας καὶ ἄλλα ἐκλογικὰ δικαιώματα ἅπερ ἰσχύουσιν ἐν τῇ πωλήσει ἰσχύουσι καὶ ἐνταῦθα.

Ἄρθρ. 1038ον. Ἐὰν ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἀποθάνῃ πρὶν ἢ γείνῃ κύριος τοῦ κτήματος, εἴτε τῇ συγκαταθέσει τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πρώτων δύο ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω τριῶν τύπων, εἴτε δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1039ον. Ἐὰν ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἐκπληρώσῃ μὲν τοὺς δύο ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω τριῶν τύπων, ἀλλὰ πρὶν ἢ γείνῃ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον κύριος τοῦ κτήματος ἐκποιήσῃ τὸ ἰδικόν του κτῆμα (مشفوع μεσφού'ουν πίχ, ὅρα ἀριθ. 953), ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα προτιμήσεως.

Ἄρθρ. 1040ον. Ἐὰν ὁ ἔχων δικαίωμα προτιμήσεως πρὶν ἢ γείνῃ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον κύριος τοῦ κτήματος, πωληθῇ ἕτερόν τι κτῆμα τελείας ἰδιοκτησίας συνεχῶς γειτνιάζον μὲ ἐκεῖνο, ὁ εἰρημένος δὲν ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου.

Ἄρθρ. **1041**ον. Τὸ δικαίωμα προτιμήσεως δὲν ἐπιδέχεται διαίρεσιν. Ἑπομένως ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀγοράσῃ μέρος μόνον τοῦ πωλουμένου κτήματος καὶ ν' ἀφήσῃ τὸ λοιπόν.

Ἄρθρ. **1042**ον. Ὅταν πολλοὶ ὁμοῦ ἔχωσι δικαίωμα προτιμήσεως, δὲν δύνανταί τινες ἐξ αὐτῶν νὰ δωρήσωσιν εἰς τοὺς ἄλλους τὸ ἴδιόν των δικαίωμα.

Δωροῦντες αὐτὸ ἐκπίπτουσι τοῦ δικαιώματός των.

Ἄρθρ. **1043**ον. Ἐὰν εἷς τῶν ἐχόντων δικαίωμα προτιμήσεως ἀποβάλῃ αὐτὸ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὁ ἕτερος δύναται νὰ λάβῃ τὸ κτῆμα ὁλόκληρον.

Καὶ ἐὰν ὁ εἷς ἀποβάλῃ τὸ δικαίωμά του μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν δικαστῶν, ὁ ἄλλος δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὸ δικαίωμα ἐκείνου.

Ἄρθρ. **1044**ον. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς προσθέσῃ τι εἰς τὸ κτῆμα ἐξ ἰδίων, οἷον ἐὰν βάψῃ αὐτό, ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ἔχει τὴν ἐπιλογήν.

Καὶ ἂν μὲν θέλῃ παραιτεῖ αὐτό, εἰδὲ μὴ μετὰ τῆς τιμῆς τοῦ κτήματος πληρόνει καὶ τὴν ἀξίαν τῆς προσθήκης.

Ἐὰν δὲ ὁ ἀγοραστὴς οἰκοδομήσῃ ἢ φυτεύσῃ ἐπὶ τοῦ κτήματος, ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ὀφείλει ἢ νὰ παραιτήσῃ τὸ δικαίωμά του ἢ νὰ παραλάβῃ τὸ κτῆμα μετὰ τῶν δενδροφυτειῶν καὶ οἰκοδομῶν πληρόνων μετὰ τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος καὶ τὴν τῶν τελευταίων τούτων.

Δὲν ὑποχρεοῦται δηλαδὴ ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἐκριζώσῃ τὰ δένδρα αὐτοῦ.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ	ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΙΔ
	Μέλος τοῦ Θρησκευτικοῦ Ἀνακριτηρίου.
ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΙ	ΣΕΙΦ ΟΥΔΔΙΝ
Μέλος τοῦ Ἀχωτάτου Δικαστηρίου.	Κρητὴς Κωνσταντινουπόλεως.
ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ	ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ
Ῥητροφύλαξ.	Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ Θ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Νομικοὶ ὅροι ἀναφορικοὶ πρὸς τὴν ἀπαγόρευσιν, τὴν βίαν καὶ τὸ δικαίωμα προτιμήσεως. Σελ. 3

ΤΙΤΛ. ΠΡΩΤ. Περὶ ἀπαγορεύσεως.

Κεφάλαιον Α'. Τάξεις τῶν ἀπηγορευμένων καὶ νομικαὶ διατάξεις περὶ αὐτῶν. 7

Κεφάλαιον Β'. Περὶ ἀνηλίκων, μανιακῶν καὶ νηπιαζόντων. 9

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τοῦ ἀπηγορευμένου ἀσώτου. 13

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ τοῦ ἀπηγορευμένου ὀφειλέτου. 14

ΤΙΤΛ. ΔΕΥΤ. Περὶ βίας. 16

ΤΙΤΛ. ΤΡΙΤ. Περὶ δικαιώματος προτιμήσεως.

Κεφάλαιον Α'. Βαθμονομία τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως. 17

Κεφάλαιον Β'. Ὅρος τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως. 20

Κεφάλαιον Γ'. Ἐξάσκησις τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως. 22

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ τῆς συνεπείας τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως. 24

﴿ احكام عدليه ﴾

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΒΙΘΥΝΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

(كتاب شركت)

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι΄.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1875.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι'.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ.

(Σύγκειται ἐκ προλόγου καὶ ὀκτὼ τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΙΝΩΝ ΟΡΩΝ ΑΠΑΝΤΩΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩι ΒΙΒΛΙΩι ΤΟΥΤΩι.

Ἄρθρ. 1045ον. شركت σιρκέτ=Κοινωνία· εἶναι κυρίως τὸ νὰ ἀνήκῃ πρᾶγμά τι εἰς πρόσωπα πλείονα τοῦ ἑνὸς καὶ τὸ νὰ διακρίνωνται τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐπὶ τῷ πράγματι ἐκείνῳ.

Ἀλλὰ νομικῶς ἡ λέξις شركت σιρκέτ σημαίνει καὶ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἑταιρίας ἤτοι τὴν πρᾶξιν ἐξ ἧς πηγάζει κοινωνία.

Ἡ κοινωνία ὅθεν εἶναι δύο εἰδῶν.

شركت ملك σιρκέτι μὰλκ=κοινωνία ἐκ κτήσεως (τυχαία κοινωνία) ἥτις πηγάζει ἐκ τῆς ἀγορᾶς, τῆς ἀποδοχῆς δωρεᾶς, ἢ ἐξ ὁποιασδήποτε ἄλλης ἐκ τῶν αἰτιῶν τῆς κυριότητος καὶ شركت عقد σιρκέτι ἀκδ, κοινωνία ἐκ συναλλάγματος (ἑταιρία), ἡ συνισταμένη διὰ τῆς προτάσεως καὶ παραδοχῆς, ἤτοι τῆς ἀμοιβαίας τῶν μερῶν συναινέσεως.

Ἐν ἰδιαιτέροις κεφαλαίοις θέλει γείνει λόγος περὶ ἑκατέρου τῶν εἰδῶν τούτων.

Ἐκτὸς τῶν δύο τούτων εἰδῶν ὑπάρχει καὶ ἑτέρα ἡ اباحه شركت σιρκέτι ἰπαχά, ἤτοι κοινωνία ἐπὶ τῶν φύσει κοινῶν πραγμάτων τὰ ὁποῖα, ἐπειδὴ ἀρχικῶς οὐδενὸς κτῆμά εἰσι, πάντες οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι κοινὸν δικαίωμα νὰ καταστήσωσιν ἰδιόκτητα λαμβάνοντες αὐτὰ εἰς τὴν κατοχήν των, οἷον τὸ ὕδωρ κτλ. (1)

Ἄρθρ. 1046ον. قسمت κησμέτ=διανομή.

Ὁ ὁρισμὸς αὐτῆς θέλει δοθῆ ἐν ἰδιαιτέρῳ κεφαλαίῳ.

Ἄρθρ. 1047ον بناء Χαήτ=φράκτης, τοῖχος· εἴτε ἐκ λίθων εἶναι, εἴτε ἐκ ξύλων ἢ ἄλλης ὕλης.

Τὸ πληθυντικόν του κάμνει حيطان χαγετάν.

Ἄρθρ. 1048ον. مارّه μαρρέ=οἱ διαβάται, οἱ διερχόμενοι διὰ δημοσίας ὁδοῦ.

Ἄρθρ. 1049ον. قناة κανάτ=ὑπόγειος ὑδραγωγὸς, ὀχετός.

Ἄρθρ. 1050ον. مسنات μουσεννάτ=τὰ πλάγια (χείλη) τοῦ συνόρου, τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τοῦ αὔλακος.

Τὸ πληθυντικόν του κάμνει مسنيات μουσεννιγιάτ.

Ἄρθρ. 1051ον. احيا ἰχγιά=ζωογονεῖν· εἶναι εὔχρηστον εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἐκχερσόνειν καὶ καλλιεργεῖν τὰς γαίας.

Ἄρθρ. 1052ον. تحجير ταχδζίρ=περιφράττειν διὰ λίθων ἢ ἄλλων πραγμάτων γῆν τινα ἐπὶ τῷ σκοπῷ προφυλάξεως αὐτῆς ἀπὸ ἀλλοτρίας κατοχῆς.

Ἄρθρ. 1053ον. انفاق ἰνφάκ=ἐξοδεύειν τὴν περιουσίαν.

Ἄρθρ. 1054ον. نفقه ναφακά=πόρος ζωῆς, δαπάνημα· εἶναι τὰ χρήματα καὶ τὰ τρόφιμα τὰ προωρισμένα εἰς τὰς βιωτικὰς ἀνάγκας καὶ τὴν διατροφήν.

Ἄρθρ. 1055ον. تقبّل τεκαπποὺλ=ἀναδέχεσθαι, ἀναλαμβάνειν τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινός, ἢ τὴν διεκπεραίωσιν ὑποθέσεώς τινος.

Ἄρθρ. 1056ον. مفاوضين μουφαβηζεΐν=ἀλληλέγγυοι συνέταιροι.

---

(1) Ὅρα παρακατιὼν τίτλον τέταρτον κεφ. Α'. καὶ τὴν ὑπ' αὐτὸ σημείωσιν.

Ἄρθρ. 1057ον. رأس ρεές-ούλ-μάλ=κεφάλαιον.

Ἄρθρ. 1058ον. ربح ρίπχ=ὄφελος, κέρδος.

Ἄρθρ. 1059ον. قيرا ἰπζά'=τὸ διδόναι τινὶ κεφάλαια ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα ὁλόκληρον τὸ κέρδος ἀνήκῃ εἰς αὐτὸν (τὸν κύριον τῶν κεφαλαίων)· τὸ οὕτω διδόμενον κεφάλαιον καλεῖται κατάθημα. قيرا πιζάά· ὁ δίδων αὐτό, καταθέτης قيرا μυπζή καὶ ὁ λαμβάνων παραλήπτης قيرا μουστεπζή. (Ἡ قيرا ἰπζά ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ἐμπορικὴν παραγγελίαν).

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΚ ΚΤΗΣΕΩΣ (ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΚ ΚΤΗΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 1060ον. *Κοινωνία ἐκ κτήσεως* εἶναι τὸ νὰ ἀνήκῃ πρᾶγμά τι εἰς πρόσωπα πλείονα τοῦ ἑνός, νὰ προέρχηται δὲ ἡ συγκυριότης αὕτη ἐξ ἀγορᾶς, ἀποδοχῆς δωρεᾶς, διαθήκης, κληρονομίας, ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας κυριότητος. (1)

Ἐκ κτήσεως ὀνομάζεται ἡ κοινωνία καὶ ὅταν προέρχεται ἐκ τῆς ἑκουσίας καὶ ἀκουσίας συμμίξεως πραγμάτων εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς κυρίους ἀνηκόντων· ἀλλ' ἡ σύμμιξις πρέπει νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε ὁ χωρισμὸς τῶν συμμιχθέντων πραγμάτων νὰ ἦναι ἀδύνατος.

(1) Αἰτίαι κυριότητος (اسباب إسپάπι τεμελλούκ) ὀνομάζονται πάντα τὰ συναλλάγματα καὶ οἱ τρόποι δι' ὧν ἀποκτᾶται ἡ κυριότης. Ὅρα ἀρθρ. 1248. Σημ. Μεταφρ.

Π. Χ. Ἐὰν δύο τινὲς ἀγοράσωσιν ἓν πρᾶγμα, ἢ ἂν δωρηθῇ, ἢ κληροδοτηθῇ αὐτοῖς καὶ ἀποδεχθῶσι τὴν δωρεὰν ἢ τὴν κληροδοσίαν, ἢ ἂν τέλος περιέλθῃ εἰς αὐτοὺς ἐκ κληρονομίας, τὸ πρᾶγμα τοῦτο γίνεται κοινὸν αὐτῶν κτῆμα καὶ αὐτοὶ ὀνομάζονται κοινωνοὶ τοῦ πράγματος καὶ συγκύριοι.

Ἐπίσης ἐὰν δύο τινὲς συμμίξωσι τοὺς σίτους αὐτῶν, ἢ ἐὰν οἱ σῖτοι αὐτῶν ἀναμιχθῶσιν ἐκ διατρήσεως τῶν σάκκων ἢ ἐξ ἄλλης αἰτίας, τὸ μίγμα τοῦτο γίνεται κοινὸν αὐτῶν κτῆμα.

Ἄρθρ. 1061ον. Ἐὰν ἓν χρυσοῦν νόμισμά τινος συμμιχθῇ μετὰ δύο ὁμοειδῶν χρυσῶν νομισμάτων ἑτέρου, ἡ δὲ διάκρισις ἦναι ἀδύνατος, καὶ ἀπολεσθῶσι τὰ δύο νομίσματα, τὸ σωζόμενον νόμισμα ἀνήκει κοινῶς εἰς τοὺς δύο κατ' ἀναλογίαν $^2/_3$ καὶ $^1/_3$· καὶ τὰ μὲν $^2/_3$ τοῦ νομίσματος ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τῶν δύο νομισμάτων, τὸ δὲ $^1/_3$ εἰς τὸν κύριον τοῦ ἑνός.

Ἄρθρ. 1062ον. Ἡ ἐκ κτήσεως κοινωνία διαιρεῖται εἰς δύο· εἰς προαιρετικὴν καὶ καταναγκαστικήν.

Ἄρθρ. 1063ον. Προαιρετικὴ εἶναι ἡ κοινωνία, ὅταν προέρχεται ἐξ ἰδίας τῶν κοινωνῶν πράξεως.

Οἷα εἶναι ἡ κοινωνία ἡ προερχομένη ἐξ ἀγορᾶς, ἐξ ἀποδοχῆς δωρεᾶς, ἢ κληροδοτήματος, ἢ ἐξ ἑκουσίας συμμίξεως, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

Ἄρθρ. 1064ον. Ἀναγκαστικὴ εἶναι ἡ κοινωνία ὅταν προέρχεται ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας παρὰ τὴν πρᾶξιν τῶν κοινωνῶν.

Οἷα εἶναι ἡ προερχομένη ἐκ κληρονομίας ἢ ἐκ τυχαίας (ἀκουσίας) συμμίξεως πραγμάτων κοινωνία.

Ἄρθρ. 1065ον. Ἡ συνυποχρέωσις πολλῶν συνθεματοφυλάκων ἐν τῇ φυλακῇ τῆς παρακαταθήκης ἀποτελεῖ κοινωνίαν προαιρετικήν. (1)

Ἐὰν ὅμως ἄνεμος φυσήσας φέρῃ τὸ ἱμάτιόν τινος εἰς ἐπίκοινον οἰκίαν, ἡ ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ ἱματίου κοινωνία τῶν συγκυρίων εἶναι ἀναγκαστική.

---

(1) Τὸ ܫܘܬܦܐ σημαίνει ἐνταῦθα, καθὼς καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη, τὴν ἀλληλέγγυον παθητικὴν ἐνοχήν.

Ἄρθρ. 1066ον. Ἡ ἐκ κτήσεως; κοινωνία διαιρεῖται εἰσέτι εἰς κοινωνίαν πραγμάτων καὶ κοινωνίαν ἐν ἀπαιτήσει. (1)

Ἄρθρ. 1067ον. Κοινωνία πραγμάτων εἶναι ἡ ἔχουσα ἀντικείμενον συγκεκριμένον πρᾶγμα.

Οἷον ὅταν ἓν πρόβατον ἢ μία ἀγέλη προβάτων, ἦναι κοινὸν ἐξ ἀδιανεμήτου κτῆμα δύο τινῶν.

Ἄρθρ. 1068ον. Κοινωνία ἐν ἀπαιτήσει εἶναι τὸ νὰ ἦναι τινὲς συνδανεισταί.

Οἷα εἶναι ἡ κοινωνία δύο τινῶν ἐχόντων νὰ λάβωσι χρηματικόν τι ποσὸν ἀπὸ τρίτον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΠΕΡΙ ΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΣ (تصرف ΤΕΣΑΡΡΟΥΦ) ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

Ἄρθρ. 1069ον. Ὅπως ὁ μόνος κύριος πράγματός τινος ποιεῖται οἱανδήποτε θέλει χρῆσιν αὐτοῦ, οὕτω καὶ οἱ συγκύριοι ἐπικοίνου πράγματος μεταχειρίζονται αὐτὸ ἐκ συμφώνου καθ' ὃν θέλουσι τρόπον.

Ἄρθρ. 1070ον. Οἱ συγκύριοι ἐπικοίνου οἰκίας δύνανται νὰ συγκατοικήσωσιν ἐν αὐτῇ. Ἐὰν ὅμως ὁ εἷς αὐτῶν θελήσῃ νὰ εἰσαγάγῃ ξένον ἄνθρωπον ὁ ἕτερος δύναται νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

Ἄρθρ. 1071ον. Ὁ εἷς τῶν συγκυρίων δύναται νὰ μεταχειρισθῇ μόνος τὸ ἐπίκοινον πρᾶγμα τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἑτέρου.

Δὲν δύναται ὅμως νὰ κάμῃ χρῆσιν ἐπιβλαβῆ εἰς τὸν ἕτερον.

Ἄρθρ. 1072ον. Ὁ εἷς τῶν συγκυρίων δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὸν ἕτερον νὰ τῷ πωλήσῃ τὴν μερίδα του, ἢ ν' ἀγοράσῃ τὴν ἰδικήν του.

Ἐὰν ὅμως τὸ κτῆμα ἦναι διαιρετὸν καὶ ὁ συγκύριος αὐτοῦ δὲν

(1) Κοινωνία ἐν ἀπαιτήσει=*ἀ.λ.λη.λέγγυος ἐνεργητικὴ ἐνοχή.* Σημ. Μεταφρ.

ῆναι ἀπὼν γίνεται ἡ διανομή· ἐὰν δὲ ἦναι ἀδιαίρετον, οἱ συγκύριοι χρῶνται αὐτῷ ἐξ ὑπαμοιβῆς.

Ἀναλυτικωτέρας διατάξεις περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὅρα ἐν τῷ δευτέρῳ τίτλῳ.

Ἄρθρ. 1073ον. Τὰ προϊόντα τῶν διὰ κοινωνίας ἐκ κτήσεως ἐπικοίνων πραγμάτων διανέμονται μεταξὺ τῶν συγκυρίων ἀναλόγως τῶν μερίδων των.

Ἐὰν ὅθεν τεθῇ ὡς ὅρος ὁ εἷς τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου ζώου νὰ λάβῃ πλειότερον τῆς ἀναλογούσης αὐτῷ μερίδος ἐκ τοῦ γάλακτός του ἢ ἐκ τῶν νεογνῶν του, ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1074ον. Τὰ νεογνὰ ὑπόκεινται εἰς τὰς μητέρας.

Π. Χ. ἐὰν ὁ ἵππος τινὸς βατεύσῃ τὴν φορβάδα ἑτέρου, τὸ γεννηθησόμενον ἀνήκει εἰς τὸν κύριον τῆς φορβάδος.

Ἐπίσης ἐάν τις ἔχῃ ἄῤῥενα περιστερὰν καὶ ἕτερός τις θήλειαν, τὰ ἐξ αὐτῶν γεννώμενα ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τῆς θηλείας.

Ἄρθρον 1075ον. Ἐν τῇ τῆς κτήσεως κοινωνίᾳ ἑκάτερος τῶν κοινωνῶν εἶναι ξένος ὡς πρὸς τὴν μερίδα τοῦ ἑτέρου.

Δὲν εἶναι δηλαδὴ ὁ εἷς ἐντολοδόχος τοῦ ἑτέρου.

Ἄνευ ὅθεν τῆς ἀδείας τοῦ ἑνὸς ὁ ἕτερος οὐδεμίαν δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς μερίδος τοῦ ἄλλου.

Ἡ ἐπίκοινος ὅμως οἰκία ὡς πρὸς τὴν ἐνοίκησιν καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὴν εἴσοδον καὶ ἔξοδον καὶ τὰ λοιπὰ παρεπόμενα τοῦ δικαιώματος τῆς ἐνοικήσεως θεωρεῖται ὡς ἀνήκουσα ὁλόκληρος εἰς ἑκάτερον τῶν συγκυρίων.

Π. Χ. ἐὰν ὁ εἷς τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου ἵππου δανείσῃ ἢ ἐκμισθώσῃ αὐτὸν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἑτέρου καὶ ὁ ἵππος ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας τοῦ χρησαμένου ἢ τοῦ μισθωτοῦ, ὁ πρῶτος ἐνέχεται ἀπέναντι τοῦ δευτέρου διὰ τὴν μερίδα του.

Ἐπίσης ἐὰν ὁ εἷς ἀναβῇ ἢ φορτώσῃ τὸν ἐπίκοινον ἵππον ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἑτέρου καὶ ἀπολεσθῇ ὁ ἵππος, ἐνέχεται διὰ τὴν μερίδα αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἐὰν ἐκ τῆς χρήσεως ἀσθενήσῃ ὁ ἵππος καὶ ἐλαττωθῇ ἡ

ἀξία αὐτοῦ ἐνέχεται ὁ χρησάμενος διὰ τὴν βλάβην τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς τὸν συγκύριον αὐτοῦ.

Ὁ ἐνοικῶν ὅμως ἐν τῇ ἐπικοίνῳ οἰκίᾳ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ συγκυρίου αὐτοῦ, θεωρεῖται ὡς ἐνοικῶν ἐν τῇ ἀποκλειστικῶς ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰκίᾳ.

Ἑπομένως δὲν χρεωστεῖ νὰ δώσῃ ἐνοίκιον εἰς τὸν συγκύριον αὐτοῦ διὰ τὴν μερίδα του.

Καὶ ἐὰν πυρποληθῇ τυχαίως ἡ οἰκία δὲν ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 1076ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου γῆς καλλιεργήσῃ αὐτὴν, ὁ ἕτερος δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ μερίδα ἐκ τῶν προϊόντων, ἤγουν τὸ τρίτον ἢ τέταρτον αὐτῶν κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν.

Ἐὰν ὅμως ἕνεκα τῆς καλλιεργείας ἐλαττωθῇ ἡ ἀξία τῆς γῆς ὁ καλλιεργήσας ἀποζημιοῖ τὸν συγκύριόν του διὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἀναλογήσασαν βλάβην.

Ἄρθρ. 1077ον. Ἐκμισθῶν ὁ εἷς τῶν συγκυρίων τὸ κοινὸν κτῆμα καὶ λαμβάνων τὸ μίσθωμα παραδίδωσιν εἰς τὸν συγκύριον αὐτοῦ τὸ εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μέρος.

Ἄρθρ. 1078ον. Ἀπουσιάζοντος τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων ὁ παρὼν δύναται νὰ καρποῦται ἀναλόγως τῆς μερίδος του τὰς ὠφελείας τοῦ ἐπικοίνου κτήματος, ἐὰν τεκμαίρεται ὡς ὑπάρχουσα εἰς τοῦτο ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἀπόντος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν κατωτέρω ἄρθρων.

Ἄρθρ. 1079ον. Ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἀπόντος εἰς τὴν παρὰ τοῦ παρόντος χρῆσιν τοῦ ἐπικοίνου κτήματος τεκμαίρεται ὡς ὑπάρχουσα, ὅταν ἐκ τῆς χρήσεως ταύτης δὲν βλάπτεται ὁ ἀπών.

Ἄρθρ. 1080ον. Δὲν τεκμαίρεται ὡς ὑπάρχουσα ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἀπόντος εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἐπικοίνου κτήματος, τὸ ὁποῖον ἀλλάσσει ἀλλάσσοντος τοῦ μεταχειριζομένου αὐτό.

Ἀπουσιάζοντος ὅθεν τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων φορεμάτων, ὁ ἕτερος δὲν δύναται νὰ ἐνδυθῇ αὐτά. Ἐπίσης ὁ εἷς ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἑτέρου δὲν δύναται νὰ ἱππεύσῃ τὸν ἐπίκοινον ἵππον, ἀλλὰ δύναται

νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸν, ὅσον τῷ ἀναλογεῖ, εἰς ἄλλην ἐργασίαν, εἰς ἣν δὲν ἀλλάσσει ἀλλάσσοντος τοῦ μεταχειριζομένου· οἷον νὰ μεταφέρῃ δι' αὐτοῦ φορτία ἢ νὰ ἀροτριᾷ τὴν γῆν.

Οὕτως, ἀπουσιάζοντος τοῦ ἑνὸς τῶν ἀπὸ κοινοῦ διατηρούντων ἕνα μισθωτὸν ὑπηρέτην, ὁ ἕτερος δύναται νὰ ἔχῃ αὐτὸν εἰς ὑπηρεσίαν του, ἀλλ' ἡμέραν παρ' ἡμέραν.

Ἄρθρ. 1081ον. Ἡ εἰς οἰκίαν ἐνοίκησις δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀλλάσσουσι τὸ πρᾶγμα ἀλλάσσοντος τοῦ μεταχειριζομένου αὐτό.

Ἀπουσιάζοντος ὅθεν τοῦ ἑνὸς τῶν δύο ἐξ ἡμισείας συγκυρίων οἰκίας τινός, ὁ ἕτερος δύναται νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὴν ὅσον τῷ ἀνήκει, οἷον νὰ κατοικῇ ἐν αὐτῇ τοὺς ἓξ μῆνας τοῦ ἔτους καὶ νὰ ἀφίνῃ αὐτὴν κενὴν τοὺς ἑτέρους ἓξ.

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι, ὅταν ἡ οἰκογένεια τοῦ παρόντος ἦναι πολυμελὴς, τότε ἡ ἐνοίκησις θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀλλάσσουσι τὸ πρᾶγμα ἀλλάσσοντος τοῦ μεταχειριζομένου καὶ ἑπομένως δὲν τεκμαίρεται ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἀπόντος εἰς τὴν ὡς ἀνωτέρω χρῆσιν.

Ἄρθρ. 1082ον. Ἐὰν ἡ ἐπίκοινος οἰκία ἦναι διανεμημένη μεταξὺ τῶν συγκυρίων, καὶ ἕκαστος ὁρίζῃ ἰδιαίτερον μέρος, ὁ παρὼν δὲν δύναται νὰ ἐνοικήσῃ εἰς τὸ τμῆμα τοῦ ἀπόντος.

Ὁ δικαστὴς ὅμως προβλέπων ὅτι τὸ τμῆμα ἐκεῖνο μένον κενὸν παλαιοῦται καὶ φθείρεται, ἐνοικιάζει αὐτὸ καὶ φυλάττει τὸ ἐνοίκιον ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος.

Ἄρθρ. 1083ον. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσεως δὲν ἰσχύει εἰμὴ ἀφοῦ κινηθῇ ἀγωγὴ πρὸς τοῦτο.

Κατοικήσαντος ὅθεν μόνου τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων ἐν τῇ ἐπικοίνῳ οἰκίᾳ χρόνον τινὰ χωρὶς νὰ πληρώσῃ ἐνοίκιον διὰ τὴν μερίδα τοῦ ἑτέρου, οὗτος δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ οὔτε ἐνοίκιον διὰ τὴν μερίδα του, οὔτε νὰ κατιοκήσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἄλλον τόσον χρόνον. Δύναται ὅμως νὰ ζητήσῃ τὴν διανομὴν τῆς οἰκίας, ἐὰν ἦναι διαιρέσιμος, ἢ ἐὰν θέλῃ, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν αὐτῆς.

Ἀλλ' ἐὰν ἀπουσιάζοντος τοῦ ἑνὸς ὁ ἕτερος κατοικήσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ χρόνον τινὰ, ὁ ἀπὼν ἐπανερχόμενος δύναται νὰ κατοικήσῃ ἐν αὐτῇ ἄλλον τόσον χρόνον.

Ἄρθρ. 1084ον. Ὁ παρὼν συγκύριος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐνοικιάζῃ τὴν ἐπίκοινον οἰκίαν καὶ λαμβάνων τὸ ἐνοίκιον νὰ φυλάττῃ τὴν εἰς τὸν ἀπόντα ἀναλογοῦσαν μερίδα.

Ὁ ἀπὼν ἐπιστρέφων λαμβάνει τὴν μερίδα ταύτην τοῦ ἐνοικίου ἀπὸ τὸν παρόντα.

Ἄρθρ. 1085ον. Ἀπουσιάζοντος τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου γῆς, ὁ ἕτερος δύναται νὰ καλλιεργήσῃ αὐτὴν ὁλόκληρον ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ καλλιέργεια δὲν εἶναι ἐπιβλαβὴς ἀλλ' ὠφέλιμος εἰς τὴν γῆν.

Ἐπιστρέφων δὲ ὁ ἀπὼν καλλιεργεῖ τὴν γῆν τόσον χρόνον ὅσον ἐκαλλιέργησεν αὐτὴν ὁ συγκύριος αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως ἦναι βέβαιον, ὅτι ἡ καλλιέργεια εἶναι βλαβερὰ εἰς τὴν γῆν, ἡ δὲ διατήρησις αὐτῆς ἀκαλλιεργήτου εἶναι ὠφέλιμος καθὸ ἐνισχύουσα αὐτὴν, τότε δὲν τεκμαίρεται ὡς ὑπάρχουσα ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἀπόντος εἰς τὴν παρὰ τοῦ παρόντος καλλιέργειαν αὐτῆς.

Ὁ παρὼν ὅθεν δὲν δύναται ἢ μόνον τὴν εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦσαν μερίδα νὰ καλλιεργήσῃ· οἷον, ἐὰν ἡ γῆ ἀνήκῃ αὐτοῖς ἐξ ἡμισείας καλλιεργεῖ μόνον τὸ ἥμισυ.

Ἐπίσης καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος [δὲν δύναται νὰ καλλιεργήσῃ ἢ τὸ αὐτὸ ἥμισυ· δὲν δύναται δηλαδὴ νὰ καλλιεργῇ ἐφέτος τὸ ἓν μέρος τοῦ χωραφίου καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος τὸ ἄλλο.

Ἐὰν δὲ καλλιεργήσῃ ὅλην τὴν γῆν, ἐπιστρέφων ὁ ἀπὼν ἀπαιτεῖ παρ' αὐτοῦ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀναλογοῦσαν αὐτῷ βλάβην.

Αἱ ἀνωτέρω λεπτομέρειαι ἰσχύουσιν ἐνόσῳ ὁ παρὼν δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν δικαστήν.

Ἐὰν ὅμως ἀναφερθῇ εἰς τὸν δικαστὴν, οὗτος δίδει αὐτῷ τὴν ἄδειαν ἵνα καλλιεργήσῃ ὅλην τὴν γῆν, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ τὸ δέκατον ἢ ὁ ἔγγειος φόρος.

Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ ἀπὼν ἐπανερχόμενος δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν βλάβην τῆς γῆς.

Ἄρθρ. 1086ον. Ἀπουσιάζοντος τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου ἀμπέλου, ὁ ἕτερος ἐπιστατῶν εἰς αὐτὴν λαμβάνει καὶ καταναλίσκει τὴν εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦσαν μερίδα ἐκ τοῦ προϊόντος.

Δύναται δὲ καὶ νὰ πωλήσῃ τὴν μερίδα τοῦ ἀπόντος καὶ νὰ φυλάξῃ τὸ τίμημα.

Ἀλλ' ἐπιστρέφων ὁ ἀπὼν ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῶν ἑξῆς δύο: ἢ ἐπιδοκιμάζει τὴν πώλησιν καὶ λαμβάνει τὸ φυλαττόμενον τίμημα, ἢ ἀποδοκιμάζει αὐτὴν, καὶ ἀπαιτεῖ ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν συγκύριον.

Ἄρθρ. 1087ον. Ἡ μερὶς τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων μένει ὡς παρακαταθήκη ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἑτέρου.

Ἐὰν ὅθεν ὁ εἷς παρακαταθέσῃ αὐτογνωμόνως εἰς τρίτον τὸ ἐπίκοινον πρᾶγμα, καὶ ἀπολεσθῇ τοῦτο, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μερίδα τοῦ συγκυρίου αὐτοῦ. (Ὅρα ἄρθρ. 790.)

Ἄρθρ. 1088ον. Ἐκ τῶν συγκυρίων, ἐὰν θέλῃ, ὁ εἷς δύναται νὰ πωλήσῃ τὴν μερίδα του εἰς τὸν ἕτερον.

Ἐὰν δὲ θέλῃ, δύναται ἐπίσης νὰ πωλήσῃ αὐτὴν καὶ εἰς τρίτον ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ συγκυρίου του. (Ὅρα ἄρθρ. 215.)

Ἐὰν ὅμως ἡ κοινωνία τοῦ πράγματος προῆλθεν ἐκ συμμίξεως ἑκουσίας ἢ ἀκουσίας, ὡς διαλαμβάνει τὸ πρῶτον κεφάλαιον, ὁ εἷς τῶν συγκυρίων δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τὴν μερίδα του εἰς τρίτον ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἑτέρου.

Ἄρθρ. 1089ον. Ἐάν τινες τῶν συγκληρονόμων ἀγροῦ σπείρωσιν ἐν αὐτῷ τῇ ἀδείᾳ τῶν ἑτέρων, ἢ τῶν κηδεμόνων αὐτῶν, ἐὰν ἦναι ἀνήλικες, σπόρον ἐπίκοινον, τὸ προϊὸν θέλει ἀνήκει εἰς ὅλους τοὺς συγκληρονόμους.

Ἐάν τις ὅμως ἐξ αὐτῶν σπείρῃ ἴδιον αὐτοῦ σπόρον τὸ προϊὸν ἀνήκει εἰς αὐτὸν μόνον.

Ἐνέχεται ὅμως εἰς ἀποζημίωσιν ἀπέναντι τῶν συγκληρονόμων του διὰ τὴν ἐκ τῆς καλλιεργείας προκύψασαν εἰς τὸν ἀγρὸν βλάβην. (Ὅρα ἄρθρ. 907.)

Ἄρθρ. 1090ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συγκληρονόμων λάβῃ καὶ ἐμπορευθῇ ποσόν τι ἐκ τῆς κληρονομίας πρὸ τῆς διανομῆς αὐτῆς ἡ ζημία καὶ τὰ κέρδη τοῦ ποσοῦ τούτου μόνον αὐτὸν ἀποβλέπουσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ.

Ἄρθρ. 1091ον. Ἐὰν τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἔχουσι νὰ λαμβάνωσι δύο ἢ καὶ πλειότεροι παρὰ τρίτου προέρχωνται ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας θεωροῦνται ὡς κοινὸν τῶν δύο δάνειον (ἐνεργητικὴ συνενοχή).

Ἐὰν δὲ δὲν προέρχωνται ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας δὲν ἀποτελοῦσι κοινὸν δάνειον (prorata).

Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀναπτύσσεται εὐκρινέστερον ἐν τοῖς κατωτέρω ἄρθροις.

Ἄρθρ. 1092ον. Ὅπως τὸ ὑλικὸν τῆς κληρονομίας ἀνήκει κοινῶς εἰς πάντας τοὺς συγκληρονόμους ἀναλόγως τῆς κληρονομικῆς μερίδος ἑκάστου, οὕτω καὶ αἱ παρὰ τρίτου ἀπαιτήσεις τοῦ ἀποθανόντος κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἀνήκουσιν εἰς τοὺς συγκληρονόμους.

Ἄρθρ. 1093ον. Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ὀφείλει τις ὡς ἀποζημίωσιν, ὡς φθείρας τὸ ἐπίκοινον πρᾶγμα ἄλλων, ἀνήκει ὡς κοινὴ ἀπαίτησις εἰς τοὺς συγκυρίους ἐκείνου τοῦ πράγματος.

Ἄρθρ. 1094ον. Ἐὰν δύο τινὲς δανείσωσιν ἑτέρῳ ποσόν τι κοινὸν εἰς αὐτούς, ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει τὸ ποσὸν τοῦτο κοινῶς καὶ εἰς τοὺς δύο.

Ἐὰν ὅμως δύο τινὲς δανείσωσι τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀλλ' ἰδιαιτέρως ἕκαστος, τὰ δάνειά των δὲν θεωροῦνται ὡς κοινὰ μεταξὺ αὐτῶν, ἀλλ' ἕκαστος ἰδιαιτέρως εἶναι δανειστὴς τοῦ προσώπου ἐκείνου.

Ἄρθρ. 1095ον. Ἐὰν πωληθῇ ἐπίκοινον πρᾶγμα ὅλῳ τιμήματι χωρὶς νὰ προσδιορισθῇ κατὰ τὴν πώλησιν ἡ ἐκ τοῦ τιμήματος ἀναλογοῦσα ἑκάστῳ τῶν συγκυρίων μερίς, τὸ τίμημα θεωρεῖται ὡς κοινὸν δάνειον πάντων τῶν συγκυρίων εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ἐὰν ὅμως προσδιορισθῇ κατὰ τὴν πώλησιν ἡ εἰς ἕκαστον ἀναλογήσασα μερὶς ἢ τὸ εἶδος αὐτῆς, οἷον ἂν ῥηθῇ ὅτι ὁ μὲν θέλει λάβει τόσα γρόσια εἰς τὴν μερίδα του, ὁ δὲ τόσα, ἢ ὅτι ὁ μὲν εἷς θέλει πληρωθῇ εἰς καθαρὸν νόμισμα, ὁ δὲ ἕτερος εἰς ἐπιμιγὲς, οἱ πωληταὶ δὲν θεωροῦνται ὡς συνδανεισταὶ, ἀλλ' ἕκαστος εἶναι ἰδιαίτερος δανειστὴς τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἐπίσης ἐὰν, ἀφοῦ πωλήσῃ τις τὴν ἐξ ἀδιανεμήτου μερίδα αὐτοῦ εἰς τρίτον, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ὁ ἕτερος συγκύριος πωλήσῃ τὴν ἰδικήν του εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον, δὲν θεωροῦνται ὡς συνδανεισταὶ τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὸ τίμημα, ἀλλ' ἑκάτερος ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέρως τὸ ἴδιον.

Ἄρθρ. 1096ον. Ἐὰν δύο τινὲς πωλήσωσιν ἀνὰ ἓν πρᾶγμα αὐτῶν εἰς τρίτον ὅλῳ τιμήματι, οἷον ἐὰν ἔχοντες ὁ μὲν ἵππον, ὁ δὲ φορβάδα, πωλήσωσιν ὁμοῦ ἀμφότερα ἀντὶ τόσων γροσίων, τὸ ποσὸν τοῦτο θεωρεῖται ὡς κοινὴ ἀπαίτησις τῶν πωλητῶν.

Ἐὰν ὅμως ἕκαστος αὐτῶν προσδιορίσῃ ἰδιαιτέρως τὸ τίμημα τοῦ ζώου του, τὸ ὅλον τῶν δύο τιμημάτων δὲν θεωρεῖται ὡς κοινὴ ἀπαίτησις, ἀλλ' ἕκαστος τῶν πωλητῶν ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέρως τὸ ἴδιον.

Ἄρθρ. 1097ον. Πληρώσαντες δύο τινὲς συνεπείᾳ ἐγγυήσεως τὸ χρέος τρίτου, θεωροῦνται ὡς συνδανεισταὶ αὐτοῦ, ἐὰν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους διέθεσαν ἐπίκοινον αὐτῶν πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 1098ον. Πληρόνοντες δύο τινὲς κατὰ διαταγὴν τρίτου τὸ χρέος αὐτοῦ, θεωροῦνται ὡς συνδανεισταὶ αὐτοῦ ἐὰν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους διέθεσαν ἐπίκοινον πρᾶγμα.

Ἐὰν ὅμως τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἔδωκαν δὲν ἦσαν ἐπίκοινα, ἀλλ' ἕκαστος ἔδωκεν ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων, δὲν θεωροῦνται ὡς συνδανεισταὶ διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ἐπλήρωσαν ὁμοῦ.

Ἄρθρ. 1099ον. Ἐὰν τὸ δάνειον δὲν ἦναι κοινὸν, ἕκαστος τῶν δανειστῶν ἀπαιτεῖ καὶ λαμβάνει ἰδιαιτέρως τὰ χρήματά του ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην.

Ὅ,τι δὲ λάβῃ ἕκαστος αὐτῶν, ἐλλογίζει αὐτὸ ἀπέναντι τοῦ δανείου του. Ὁ ἕτερος δανειστὴς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ μερίδα ἐξ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1100ον. Ἐὰν τὸ δάνειον ἦναι κοινὸν, ἕκαστος τῶν δανειστῶν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἑαυτοῦ μερίδα ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην.

Ἀναφερομένου δὲ πρὸς τοῦτο τοῦ ἑνὸς τῶν συνδανειστῶν ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἑτέρου εἰς τὸν δικαστὴν, οὗτος διατάττει τὸν ὀφειλέτην νὰ πληρώσῃ.

Ἄρθρ. 1101ον. Ὅ,τι λάβῃ ὁ ἕτερος τῶν συνδανειστῶν ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ δανείου θεωρεῖται κοινὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ συνδανειστοῦ του, ὅστις λαμβάνει ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀναλογοῦσαν αὐτῷ μερίδα.

Δηλαδὴ ὁ λαβὼν δὲν δύναται νὰ ἐλλογίσῃ τὸ ληφθὲν ἀπέναντι τῆς ἑαυτοῦ μερίδος μόνον.

Ἄρθρ. 1102ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν κοινοῦ δανείου λάβῃ τὴν ἑαυτοῦ μερίδα καὶ καταναλώσῃ αὐτὴν, ὁ συνδανειστής του δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μερίδα του.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ εἷς δύο συνδανειστῶν ἐξ ἡμισείας 1000 γροσίων λάβῃ ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην καὶ καταναλώσῃ τὰ ἀναλογοῦντα αὐτῷ 500 γρόσια, ὁ ἕτερος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ αὐτὸν τὰ 250.

Οὕτω δὲ τὰ ὑπὸ τοῦ χρεώστου ὀφειλόμενα εἰσέτι 500 γρόσια θεωροῦνται ὡς κοινὸν δάνειον τῶν δύο συνδανειστῶν.

Ἄρθρ. 1103ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν δὲν λάβῃ ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ δανείου χρήματα, ἀλλ' ἐμπόρευμά τι, ὁ ἕτερος συνδανειστὴς δὲν θεωρεῖται κοινωνὸς εἰς τὸ ἐμπόρευμα τοῦτο. Ἀλλ' ἀπαιτεῖ τὴν μερίδα του ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ ἐμπορεύματος.

Ἐὰν ὅμως συμφωνήσωσιν οἱ συνδανεισταὶ νὰ λάβωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐμπόρευμα, τοῦτο θεωρεῖται κοινὸν μεταξὺ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1104ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν συμβιβασθῇ καθ' ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸ δίκαιόν του μετὰ τοῦ ὀφειλέτου λαμβάνων λ. χ. ποσότητα τινὰ τεμαχίων ὑφάσματος, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς μεταξὺ τῶν ἓξ δύο.

Ἐὰν θέλῃ, παραδίδει ἐξ ὧν ἔλαβεν ὑφασμάτων εἰς τὸν συνδανειστήν του τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ μέρος.

Ἢ δίδει εἰς αὐτὸν χρηματικὸν ποσὸν ἴσον τῇ ἀναλογούσῃ αὐτῷ μερίδι ἐκ τοῦ ὅπερ παρήτησε δικαίου του.

Ἄρθρ. 1105ον. Εἴτε μέρος ἢ τὸ ὅλον τοῦ κοινοῦ δανείου λάβῃ ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν, εἴτε πρᾶγμα ἀγοράσῃ ἀπέναντι τῆς μερίδος του, ἢ συμβιβασθῇ διὰ τὴν μερίδα του λαμβάνων πρᾶγμα, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, ὁ ἕτερος ἔχει τὴν ἐπιλογὴν ἐπὶ τῶν ἑξῆς·

Ἂν θέλῃ, ἀναγνωρίζει καὶ παραδέχεται τὰς πράξεις ταύτας τοῦ συνδανειστοῦ του καὶ λαμβάνει κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα παρ' αὐτοῦ τὴν μερίδα του.

Ἢ δὲν ἀναγνωρίζει τὴν πρᾶξιν τοῦ συνδανειστοῦ του καὶ ἀπαιτεῖ τὴν μερίδα αὐτοῦ ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην.

Ἐὰν δὲ πτωχεύσῃ ὁ ὀφειλέτης, ἔχει τὸ δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ λαβόντος.

Τὸ ὅτι δὲν ἀνεγνώρισε προηγουμένως τὴν πρᾶξιν δὲν ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸ δικαίωμα ἀναγωγῆς.

Ἄρθρ. 1106ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν λαβὼν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τὴν μερίδα του ἐκ τοῦ κοινοῦ δανείου ἀπολέσῃ αὐτὴν τυχαίως, δὲν ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ εἰς τὸν συνδανειστήν του ἐκ τῆς μερίδος ταύτης ἀναλογοῦν μέρος.

Ἀλλὰ ἡ ἰδική του μερὶς θεωρεῖται ὡς ἐξωφλημένη.

Τὸ δὲ εἰς βάρος τοῦ ὀφειλέτου ὑπολειπόμενον εἰσέτι χρέος ἀνήκει εἰς τὸν ἕτερον συνδανειστήν.

Ἄρθρ. 1107ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν λάβῃ εἰς ὑπηρεσίαν του ἐπὶ μισθῷ τὸν ὀφειλέτην ἐλλογίζων τὸν μισθὸν τοῦτον ἀπέναντι τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ δανείου μερίδος του, ὁ ἕτερος δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐκ τοῦ μισθοῦ τούτου ἀναλογοῦσαν αὐτῷ μερίδα.

Ἄρθρ. 1108ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν λάβῃ ἐνέχυρον διὰ τὴν μερίδα του καὶ ἀπολεσθῇ εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ὁ ἕτερος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐκ τοῦ ἐνεχύρου τούτου ἀναλογοῦσαν αὐτῷ μερίδα.

Π. Χ. Ἐὰν τοῦ ἐξ ἡμισείας κοινοῦ δανείου, ἐκ 1000 γροσίων συγκειμένου, ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν λάβῃ διὰ τὴν μερίδα του ἐνέ-

χυρον ἀξίας 500 γροσίων, καὶ τὸ ἐνέχυρον τοῦτο ἀπολεσθῇ εἰς χεῖράς του, ἐπειδὴ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπόλλυται τὸ ἥμισυ τοῦ δανείου, ὁ ἕτερος συνδανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὰ ἀναλογοῦντα αὐτῷ 250 γρόσια.

Ἄρθρ. 1109ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν λάβῃ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου ἐγγυητὴν διὰ τὴν μερίδα του ἢ μετάθεσιν τοῦ χρέους εἰς τρίτον, ὁ ἕτερος συνδανειστὴς, ἔχει κοινὰ δικαιώματα μετὰ τοῦ πρώτου ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον οὗτος ἔλαβε παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ, ἢ τοῦ ἀποδέκτου τοῦ χρέους.

Ἄρθρ. 1110ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν δωρήσῃ τὴν ἐκ τῆς κοινῆς ἀπαιτήσεως μερίδα αὐτοῦ εἰς τὸν ὀφειλέτην ἢ δώσῃ αὐτῷ ἐξόφλησιν δι' αὐτὴν ἡ δωρεὰ καὶ ἡ ἐξόφλησις αὕτη εἰσὶν ἔγκυροι.

Ἕνεκα δὲ τούτου δὲν ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μερίδα τοῦ συνδανειστοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1111ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν φθείρῃ πρᾶγμά τι τοῦ ὀφειλέτου καὶ συμψηφισθῇ ἡ ζημία μετὰ τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ δανείου μερίδος του, ὁ ἕτερος συνδανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν μερίδα του.

Ἐὰν ὅμως ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν ὀφείλων ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ποσόν τι εἰς τὸν ὀφειλέτην τοῦ κοινοῦ δανείου πρὸ τῆς βεβαιώσεως (συνομολογήσεως) τοῦ δανείου τούτου, συμψηφίσῃ τὸ χρέος του μὲ τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ δανείου μερίδα του, ὁ ἕτερος συνδανειστὴς δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἑαυτοῦ μερίδα.

Ἄρθρ. 1112ον. Ὁ εἷς τῶν συνδανειστῶν δὲν δύναται ἄνευ ἀδείας τοῦ ἑτέρου νὰ δώσῃ προθεσμίαν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους εἰς τὸν ὀφειλέτην.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ.

Ἄρθρ. 1113ον. Ἐάν τις πωλήσῃ πρᾶγμά τι εἰς δύο, ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέρως παρ' ἑκατέρου τὴν μερίδα του.

Ἐνόσῳ δηλαδὴ οἱ ἀγορασταὶ δὲν ἐγγυῶνται ἀλλήλους, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἑνὸς τὸ χρέος τοῦ ἑτέρου.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

(ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΟΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1114ον. Διανομὴ εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἰδανικῆς μερίδος, τῆς καὶ ἄλλως μερίδος ἐξ ἀδιανεμήτου λεγομένης.

Δηλαδὴ εἶναι τὸ χωρίζειν καὶ διακρίνειν ἀπ' ἀλλήλων τὰς μερίδας δι' ἑνὸς μέτρου, οἷον διὰ κοιλοῦ, διὰ ζυγίου, ἢ διὰ πήχεως.

Ἄρθρ. 1115ον. Κατὰ δύο τρόπους γίνεται ἡ διανομή.

Ἢ πρόκειται νὰ διανεμηθῇ ἀριθμός τις ἐπικοίνων πραγμάτων καὶ τότε διαιρεῖται ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἰς μερίδας.

Οἷον ἡ διανομὴ 30 προβάτων εἰς τρία πρόσωπα ἀνὰ δέκα ἑκάστῳ. Αὕτη καλεῖται διανομὴ διὰ διαιρέσεως.

Ἢ πρόκειται νὰ διανεμηθῇ ἓν ἐπίκοινον πρᾶγμα καὶ τότε διαιρεῖται τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἰς μερίδας.

Οἷον ἡ διανομὴ γηπέδου. Αὕτη καλεῖται διανομὴ διὰ χωρισμοῦ.

Ἄρθρ. 1116. Ἡ διανομὴ ὑπὸ μίαν ἔποψιν εἶναι χωρισμὸς καὶ ὑπὸ ἄλλην ἀνταλλαγή.

Π. χ. Ἕκαστος κόκκος ἑνὸς κοιλοῦ σίτου ἀνήκοντος ἐξ ἡμισείας εἰς δύο πρόσωπα ἀνήκει καὶ αὐτὸς ἐξ ἡμισείας εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα. Διαιρουμένου ὅθεν τοῦ σίτου εἰς δύο μέρη καὶ διδομένου τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὸν ἕνα καὶ τοῦ ἄλλου εἰς τὸν ἕτερον, ἑκάτερος αὐτῶν λαμβάνει τὸ ἥμισυ τῆς μερίδος του καὶ ἀνταλλάσει τὸ ἕτερον ἥμισυ μετὰ τοῦ ἡμίσεως τῆς μερίδος τοῦ ἄλλου.

Ἐπίσης ἕκαστον μέρος γῆς ἀνηκούσης ἐξ ἡμισείας εἰς δύο κυρίους ἀνήκει καὶ αὐτὸ ἐξ ἡμισείας εἰς αὐτούς. Διανεμομένης ὅθεν τῆς γῆς εἰς δύο μερίδας, ἑκάτερος τῶν συγκυρίων λαμβάνει τὸ ἥ-

μισυ τῆς μερίδος του καὶ ἀνταλλάσσει τὸ ἕτερον ἥμισυ μετὰ τοῦ ἡμίσεως τῆς μερίδος τοῦ ἄλλου.

Ἄρθρ. 1117ον. Ἐν τοῖς ἀντικαταστατοῖς προτιμητέα εἶναι ἡ διὰ χωρισμοῦ διανομή.

Ἑκάτερος ὅθεν τῶν συγκυρίων ἀντικαταστατῶν πραγμάτων ἐπικοίνων, δύναται νὰ λάβῃ τὴν μερίδα αὐτοῦ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἄλλου.

Πρὶν ὅμως παραδοθῇ εἰς τὸν ἀπόντα ἡ μερὶς αὐτοῦ δὲν θεωρεῖται ὡς τελεία ἡ διανομή.

Καὶ ἐὰν πρὸ τῆς παραδόσεως ἀπολεσθῇ ἡ μερὶς τοῦ ἀπόντος, ἡ μερὶς ἣν ἔλαβεν ὁ ἕτερος συγκύριος, μένει κοινὴ μεταξὺ τῶν δύο.

Ἄρθρ. 1118ον. Ἐν τοῖς μὴ ἀντικαταστατοῖς προτιμητέα εἶναι ἡ δι' ἀνταλλαγῆς διανομή.

Ἡ δὲ ἀνταλλαγὴ γίνεται διὰ τῆς ἀμοιβαίας συναινέσεως τῶν μερῶν, ἢ δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ὁ εἷς ὅθεν τῶν συγκυρίων πραγμάτων μὴ ἀντικαταστατῶν δὲν δύναται ἐν ἀπουσίᾳ καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἑτέρου νὰ λάβῃ τὴν μερίδα αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1119ον. Πάντα τὰ μετρούμενα διὰ κοιλοῦ καὶ τὰ σταθμώμενα, ὡς καὶ τὰ ἀλλήλοις ὅμοια ἀριθμούμενα (ὅρα βιβλ. Α'. ἄρθρ. 147) οἷον κάρυα, ὠὰ κλπ. εἶναι πράγματα ἀντικαταστατά.

Ἐκεῖνα ὅμως ἐκ τῶν σταθμωμένων τὰ ὁποῖα τεχνητὰ ὄντα διαφέρουσιν ἀλλήλων ἕνεκα τῆς διαρρύου αὐτῶν κατασκευῆς, οἷον ἀγγεῖα καὶ λοιπὰ σκεύη, δὲν εἶναι ἀντικαταστατά.

Ἐπίσης καὶ ἐκεῖνα τὰ ἀντικαταστατὰ τὰ ὁποῖα προῆλθον ἐκ τῆς συμμίξεως ἑτεροειδῶν πραγμάτων, οἷον σίτου, κριθῆς, θεωροῦνται ὡς ἀναντικατάστατα, ὅταν ἦναι ἀδύνατος ὁ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν χωρισμὸς αὐτῶν.

Τὰ μετρούμενα διὰ τοῦ πήχεως εἶναι ἀντικαταστατά, ὅταν ἦναι ὁμοειδῆ προϊόντα τοῦ αὐτοῦ ἐργοστασίου καὶ πωλούμενα ἀντὶ τῆς αὐτῆς τιμῆς, οἷον τὸ ἐριοῦχον καὶ λοιπὰ ὑφάσματα.

Τὰ μὴ ὅμοια ἀλλήλοις ὅμως ἀριθμούμενα (ὅρα βιβλ. Α'. ἀριθ. 148) τὰ ὁποῖα διαφέρουσι κατὰ τὴν ἀξίαν οἷον ζῶα, πέπονες καὶ ὑδροπέπονες εἶναι ἀναντικατάστατα.

Τὰ χειρόγραφα βιβλία εἶναι ἀναντικατάστατα, τὰ δὲ ἔντυπα ἀντικαταστατά.

Ἄρθρ. 1120ον. Ἡ,τε διὰ διαιρέσεως καὶ ἡ διὰ χωρισμοῦ διανομὴ εἶναι δύο εἰδῶν: Διανομὴ προκιρετικὴ καὶ διανομὴ καταναγκαστική.

Ἄρθρ. 1121ον. Προκιρετικὴ διανομὴ εἶναι ἡ γιγνομένη τῇ ἀμοιβαίᾳ συναινέσει τῶν συγκυρίων, εἴτε παρ' αὐτῶν τούτων εἴτε παρὰ τοῦ δικαστοῦ.

Ἄρθρ. 1122ον. Καταναγκαστικὴ διανομὴ εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἀναγκαστικῶς γινομένη ἐπὶ τῇ αἰτήσει τινῶν ἐκ τῶν συνιδιοκτητῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1123ον. Τὸ ἀντικείμενον τῆς διανομῆς πρέπει νὰ ἦναι συγκεκριμένον καὶ παρόν.

Δὲν εἶναι ὅθεν ἔγκυρος ἡ διανομὴ ἐπικοίνου δανείου πρὸ τῆς εἰσπράξεως αὐτοῦ.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἀποθανὼν ἔχῃ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ διαφόρους, καὶ οἱ κληρονομοι διανεμηθῶτι τὰς πιστώσεις ταύτας προσδιορίζοντες, ὅτι ὁ μὲν εἷς κληρονόμος θὰ λάβῃ τὴν δεῖνα πίστωσιν, ὁ δὲ ἄλλος τὴν δεῖνα καὶ καθεξῆς ἡ τοιαύτη διανομὴ δὲν εἶναι ἔγκυρος.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὅ,τι εἰσπράξῃ ὁ εἷς τῶν συγκληρονόμων ἀνήκει κοινῶς εἰς ὅλους. (Ὅρα Τίτλ. ά. κεφ. γ'.)

Ἄρθρ. 1124ον. Ἡ διανομὴ δὲν ἔχει κῦρος ἐνόσῳ δὲν χωρισθῶσι καὶ διακριθῶσιν αἱ μερίδες.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συγκυρίων σωροῦ σίτου εἴπῃ τῷ ἑτέρῳ *λάβε σὺ ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ σίτου καὶ τὸ ἄλλο ἔστω ἐμὸν*, τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι διανομή.

Ἄρθρ. 1125ον. Τὸ διανεμητέον πρᾶγμα πρέπει νὰ ἦναι κτῆμα τῶν συγκοινωνῶν κατὰ τὴν ὥραν τῆς διανομῆς.

Ἐὰν ὅθεν μετὰ τὴν διανομὴν τρίτος τις ἐκνικήσῃ τὸ ὅλον τοῦ διανεμηθέντος πράγματος, ἡ διανομὴ καθίσταται ἄκυρος.

Ἐπίσης ἐὰν ἐκνικηθῇ ἓν μέρος μόνον τοῦ διανεμηθέντος πράγματος οἷον τὸ ἥμισυ ἢ τὸ τρίτον αὐτοῦ, ἡ διανομὴ πάλιν ἀκυροῦται καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ γείνῃ νέα.

Ἐπίσης ἐὰν ἐκνικηθῇ ὁλόκληρος ἡ μία μερὶς, ἡ διανομὴ καθίσταται ἄκυρος, ἡ δὲ ὑπολειπομένη μερὶς μένει κοινὴ μεταξὺ τῶν συνιδιοκτητῶν.

Καὶ ἐὰν ἐκνικηθῇ ἓν μόνον μέρος τῆς μιᾶς μερίδος ὁ λαβὼν τὴν μερίδα ταύτην, ἂν θέλῃ ἀκυροῖ τὴν διανομήν· ἢ, δὲν ἀκυροῖ μὲν αὐτὴν, ἀπαιτεῖ ὅμως παρὰ τοῦ ἑτέρου τὴν μέχρις ἀναλογίας συμπλήρωσιν τῆς μερίδος του.

Π Χ. Ἐὰν μετὰ τὴν διανομὴν εἰς δύο ἴσας μερίδας γηπέδου 160 πήχεων, ἐκνικηθῇ τὸ ἥμισυ τῆς μιᾶς μερίδος, ὁ κύριος τῆς μερίδος ταύτης, δικαιοῦται, ἢ νὰ ἀκυρώσῃ τὴν διανομὴν, ἢ νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ συγκοινωνοῦ του τὸ τέταρτον τῆς μερίδος του, ἤτοι νὰ λάβῃ παρ' ἐκείνου ἑτέρας 20 πήχεις.

Ὅταν δὲ ἐκνικηθῇ ἓν μέρος ἐξ ἑκατέρας μερίδος ἡ διανομὴ δὲν ἀκυροῦται, ἐὰν τὰ ἐκνικηθέντα μέρη ἦναι ἴσα.

Ἐὰν ὅμως διαφέρουσι κατὰ τὴν ποσότητα ἢ τὸ μέγεθος λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ μεγαλείτερον μέρος καὶ τότε ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν μέρος τῆς μιᾶς μόνον μερίδος ἐξενικήθη.

Ἐκεῖνος ὅθεν εἰς ὃν ἀνῆκε τὸ μεγαλείτερον τῶν ἐκνικηθέντων μερῶν ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀκυρώσῃ τὴν διανομὴν, ἢ νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἑτέρου τὴν μέχρις ἀναλογίας συμπλήρωσιν τῆς μερίδος του.

Ἄρθρ. 1126ον. Τὸ κῦρος τῆς αὐθαιρέτου διανομῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διὰ λόγου ἢ δι' ἔργου παραδοχῆς αὐτῆς.

Π. Χ. Ἐάν τις διανείμῃ αὐθαιρέτως ἐπίκοινόν τι πρᾶγμα ἡ διανομὴ αὕτη εἶναι ἄκυρος.

Ἐὰν ὅμως οἱ κύριοι τοῦ πράγματος λέγοντες *καλὴ εἶναι ἡ διανομὴ* παραδεχθῶσιν αὐτὴν διὰ λόγου, ἢ ἐὰν προβῶσιν εἰς πρᾶξίν τινα ἐπὶ τῶν μερίδων των, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ σύνο-

λον τῶν παρεπομένων τῆς κυριότητος, οἷον, ἐὰν ἐνοικιάσωσιν ἢ πωλήσωσιν αὐτάς, ἡ διανομὴ καθίσταται ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 1127ον. Ἡ διανομὴ πρέπει νὰ ἦναι δικαία· ἤτοι αἱ μερίδες πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογοι πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν συγκυρίων καὶ νὰ μὴ ὑπάρχῃ ὑπέρογκος διαφορά.

Ἐὰν ὅθεν ἐν τῇ διανομῇ ὑπάρχῃ ὑπέρογκος βλάβη, δύναται νὰ κινηθῇ ἀγωγὴ πρὸς ἐξάλειψιν αὐτῆς.

Ἀφοῦ ὅμως οἱ διανειμάμενοι τὸ πρᾶγμα ὁμολογήσωσιν, ὅτι ἕκαστος αὐτῶν ἔλαβε τὸ δίκαιόν του, ἡ περὶ ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγὴ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ἄρθρ. 1128ον. Ἐν τῇ προαιρετικῇ διανομῇ ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ἡ συγκατάθεσις πάντων τῶν ἐχόντων δικαίωμα εἰς μερίδα.

Ἐὰν ὅθεν ὁ εἷς ἦναι ἀπὼν, ἡ προαιρετικὴ διανομὴ εἶναι ἄκυρος.

Ἐὰν δὲ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχῃ ἀνῆλίξ τις, ὁ κηδεμὼν ἢ ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ ἐπέχει τὴν θέσιν του.

Ἐὰν δὲ δὲν ἔχῃ κηδεμόνα ἢ ἐπίτροπον, ἡ ὑπόθεσις μένει εἰς τὸν δικαστήν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ δικαστὴς διορίζει ἕνα ἐπίτροπον ὅστις λαμβάνει μέρος εἰς τὴν διανομήν.

Ἄρθρ. 1129ον. Ἐν τῇ καταναγκαστικῇ διανομῇ ἀπαιτεῖται νὰ προϋπάρχῃ ἀγωγή.

Ἐνόσῳ ὅθεν δὲν ἀπαιτήσῃ τοὐλάχιστον ὁ εἷς τῶν συγκυρίων τὴν διανομήν, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν διὰ τῆς βίας· ἐὰν δὲ ἐνεργήσῃ αὐτὴν οὕτω, θεωρεῖται ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1130ον. Ὅταν τινὲς μὲν τῶν συγκυρίων θέλωσι τὴν διανομήν, τινὲς δὲ οὐχί, ὁ δικαστὴς ἐνεργεῖ αὐτὴν κατὰ τὰ ἑπόμενα κεφάλαια γ'. καὶ δ'., ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἦναι διαιρετόν.

Ἐὰν ὅμως ἦναι ἀδιαίρετον, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν διανομήν.

Ἄρθρ. 1131ον. Διαιρετὸν πρᾶγμα νομικῶς λέγεται τὸ ἐπίκοινον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ διανεμηθῇ εἰς μερίδας.

Χωρίς, ἐννοεῖται, νὰ ἐπέλθῃ βλάβη τις ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν εἰς ἣν εἶναι προωρισμένον τὸ πρᾶγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1132ον. Ἐπὶ ἐπικοίνων ὁμοειδῶν καὶ συγκεκριμένων πραγμάτων δύναται νὰ γείνῃ ἀναγκαστικὴ διανομή.

Δηλαδὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τινῶν μόνων τῶν συγκυρίων ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἐπιβάλῃ ἀναγκαστικῶς εἰς πάντας τὴν διανομήν, εἴτε ἀντικαταστατὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα εἴτε ἀναντικατάστατον.

Ἄρθρ. 1133ον. Ἐπειδὴ αἱ μονάδες τῶν ὁμοειδῶν ἀντικαταστατῶν δὲν διαφέρουσιν ἀλλήλων, ἡ διανομὴ αὐτῶν οὐ μόνον ἐπιζήμιος δὲν δύναται νὰ ἦναι εἴς τινα τῶν συγκυρίων, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτῆς λαμβάνει ἕκαστος ἀκριβῶς τὸ δίκαιόν του καὶ γίνεται τέλειος κύριος τῆς ἀναλογησάσης αὐτῷ μερίδος.

Οἷον· διαιρουμένης ποσότητός τινος σίτου ἐπικοίνου μεταξὺ δύο συγκυρίων ἀναλόγως τῶν μερίδων αὐτῶν, ἑκάτερος αὐτῶν λαμβάνει τὸ δίκαιόν του καὶ γίνεται τέλειος καὶ ἀνενόχλητος κύριος τοῦ εἰς τὴν μερίδα του ἀναλογήσαντος σίτου.

Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ διανομὴ ποσότητός τινος χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, σιδήρου εἰς πλᾶκας, ἢ κομματίων τινῶν ὁμοειδῶν ὑφασμάτων.

Ἄρθρ. 1134ον. Ἂν καὶ μεταξὺ τῶν μονάδων τῶν ὁμοειδῶν ἀναντικαταστάτων ὑπάρχῃ διαφορά τις, ἐπειδὴ ὅμως αὕτη εἶναι μικρὰ καὶ ἀσήμαντος, διὰ τοῦτο θεωροῦνται καὶ ταῦτα ὡς διαιρετά.

Π. Χ. Διαιρεθέντων εἰς δύο ἀναλόγους μερίδας τῶν μεταξὺ δύο κοινῶν 500 προβάτων ἑκάτερος αὐτῶν θεωρεῖται ὡς λαβὼν ἀκριβῶς τὸ δίκαιόν του.

Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ διανομὴ ἀριθμοῦ τινος καμήλων ἢ βοῶν.

Ἄρθρ. 1135ον. Ἐπὶ τῶν μὴ ὁμοειδῶν ἐπικοίνων πραγμάτων δὲν ἐκτελεῖται ποτε καταναγκαστικὴ διανομή.

Εἴτε ἀντικαταστατά εἰσι ταῦτα, εἴτε ἀναντικατάστατά.

Δηλαδὴ ὁ δικαστὴς δὲν δύναταί ποτε ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων νὰ διανείμῃ καταναγκαστικῶς τὰ πράγματα ταῦτα.

Π. Χ. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ δώσῃ ἀναγκαστικῶς εἰς μὲν τὸν ἕνα κοιλά τινα σίτου εἰς δὲ τὸν ἄλλον κοιλά τινα κριθῆς· ἢ εἰς τὸν ἕνα ἀριθμόν τινα προβάτων καὶ εἰς τὸν ἄλλον καμήλους ἢ βόας· ἢ εἰς τὸν μὲν ξίφος καὶ εἰς τὸν ἕτερον ἐφίππιον· ἢ τέλος εἰς τὸν ἕνα οἰκίαν καὶ εἰς τὸν ἕτερον ἐργαστήριον ἢ ἀγροκήπιον.

Ἐὰν ὅμως συγκατατεθῶσιν οἱ συγκύριοι ἐπιτρέπεται ἡ τοιαύτη διανομή, ὡς προαιρετική.

Ἄρθρ. 1136ον. Τὰ σκεύη τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ εἶναι διάφορος θεωροῦνται ὡς ἑτεροειδῆ μεταξύ των καὶ ἂν ἀκόμη εἰσὶ τεχνουργημένα ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου.

Ἄρθρ. 1137ον. Καὶ τὰ κοσμήματα καὶ οἱ μεγάλοι μαργαρῖται καὶ λοιποὶ πολύτιμοι λίθοι εἰσὶ πράγματα ἑτεροειδῆ μεταξύ των.

Οἱ μικροὶ ὅμως μαργαρῖται οἵτινες δὲν διαφέρουσι ἀλλήλων κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ οἱ μικροὶ πολύτιμοι λίθοι οἷοι εἶναι οἱ μικροὶ ἀδάμαντες οἱ ὀνομαζόμενοι *λίθοι ἀριθμήσεως* حجر عد *σαὶ τασὶ* θεωροῦνται ὡς ὁμοειδῆ πράγματα.

Ἄρθρ. 1138ον. Καὶ τὰ πλείονα τοῦ ἑνὸς οἰκήματα, ἐργαστήρια καὶ ἀγροκήπια θεωροῦνται ὡς ἑτεροειδῆ πράγματα καὶ δὲν διανέμονται διὰ διαιρέσεως.

Π. Χ. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγκαστικὴ διανομὴ ἐπὶ πολλῶν οἰκιῶν διδομένης τῆς μιᾶς εἰς τὸν ἕνα συγκύριον καὶ τῆς ἑτέρας εἰς τὸν ἄλλον· ἀλλὰ δύναται νὰ διανεμηθῇ ἑκάστη αὐτῶν ἰδιαιτέρως διὰ χωρισμοῦ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΧΩΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1139ον. Ἐὰν ὁ διαχωρισμὸς ἐπικοίνου τινὸς πράγματος εἰς μερίδας δὲν εἶναι ἐπιβλαβὴς εἴς τινα τῶν συγκυρίων, τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο θεωρεῖται ὡς διαιρετόν.

Π. Χ. Διανεμομένου εἰς μερίδας γηπέδου τινὸς ἑκάστη μερὶς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς οἰκοδομὴν κτιρίου, φύτευσιν δένδρων ἢ ἀνόρυξιν φρέατος· ἑπομένως ἡ χρῆσις εἰς ἣν εἶναι προωρισμένον τὸ γήπεδον δὲν παραβλάπτεται ἐκ τῆς διανομῆς.

Ἐπίσης χωριζομένης οἰκίας τινος εἰς δύο μέρη εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἀνδρωνίτης καὶ ὁ γυναικωνίτης αὐτοῦ ν' ἀποτελῶσι δύο ἰδιαίτερα οἰκήματα, δὲν παραβλάπτεται ἡ χρῆσις δι' ἣν ἦτο προωρισμένη ἡ οἰκία, ἤτοι εἶναι πάντοτε δυνατὴ ἡ ἐν αὐτῇ ἐνοίκισις καὶ ἑπομένως ἑκάτερος τῶν συγκυρίων καθίσταται ἀπόλυτος κύριος ἑνὸς οἰκήματος.

Καὶ ἐπὶ τοῦ γηπέδου ὅθεν καὶ ἐπὶ τῆς οἰκίας δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἀναγκαστικὴ διανομή.

Δηλαδὴ ἐὰν τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων ἀπαιτοῦντος τὴν διανομὴν ὁ ἕτερος ἀνθίσταται, ὁ δικαστὴς ἐνεργεῖ καὶ ἐπιβάλλει διὰ τῆς βίας εἰς ἀμφοτέρους τὴν διανομήν.

Ἄρθρ. 1140ον. Ὅταν ἡ διανομὴ ἐπικοίνου πράγματος ἦναι ὠφέλιμος μὲν εἰς τὸν ἕνα τῶν συγκυρίων, ἐπιζήμιος δὲ εἰς τὸν ἄλλον, ἤτοι ὅταν ἡ εἰς τὸν ἕνα ἀναλογοῦσα μερὶς δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ὃν προώρισται ἀρχικῶς σκοπὸν, ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τῆς βίας τὴν διανομὴν ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἐκείνου εἰς ὃν αὕτη εἶναι ὠφέλιμος.

Π. Χ. Ἐὰν ἐξ ἐπικοίνου οἰκίας ἔχῃ τις μικράν τινα μερίδα, ἥτις μετὰ τὴν διανομὴν δὲν χρησιμεύει πρὸς κατοικίαν, ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καταναγκαστικῶς τὴν διανομὴν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἔχοντος τὴν μεγαλειτέραν μερίδα.

Ἄρθρ. 1141ον. Δὲν διανέμεται ἀναγκαστικῶς τὸ ἐπίκοινον

πρᾶγμα τοῦ ὁποίου ἡ διανομὴ εἶναι ἐπιζήμιος εἰς πάντας τοὺς συγκυρίους.

Π. Χ. Ὁ μυλὼν χωριζόμενος εἰς μερίδας δὲν δύναται πλέον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μυλών.

Ἡ διανομὴ λοιπὸν καθίστησιν ἀδύνατον τὴν χρῆσιν εἰς ἣν ἦτο προωρισμένος. Ἑπομένως ὁ δικαστὴς δὲν δύναται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἑνὸς μόνου τῶν συγκυρίων νὰ διανείμῃ αὐτόν.

Δύναται ὅμως νὰ διανεμηθῇ ὁ μυλών, ὅταν συγκατατίθενται εἰς τοῦτο πάντες οἱ συγκύριοι.

Τοῦ αὐτοῦ εἴδους εἶναι καὶ ὁ λουτρών, ὁ ὀχετὸς, τὸ μικρὸν δωμάτιον, καὶ ὁ μεταξὺ δύο οἰκιῶν φραγμός.

Ἐπίσης εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγεται καὶ τὸ ζῶον ἡ ἅμαξα, τὸ ἐφίππιον, ὁ ἐπενδύτης ὁ δακτυλιώτης λίθος καὶ πάντα τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ διανεμηθῶσι χωρὶς νὰ σχισθῶσιν ἢ θραυσθῶσι.

Εἰς πάντα ταῦτα δηλαδὴ δὲν ἐπιβάλλεται καταναγκαστικὴ διανομή.

Ἄρθρ. 1142ον. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ κατὰ φύλλα διανομὴ ἐπικοίνου βιβλίου, οὔτε ἡ κατὰ τόμους, ἐὰν ἦναι πολύτομον.

Ἄρθρ. 1143ον Ὅταν ὁδός τις ἦναι κοινὴ μεταξὺ δύο ἢ πολλῶν ὡρισμένων προσώπων χωρὶς νὰ ἔχῃ ἄλλος τις δικαίωμα νὰ διέρχηται δι' αὐτῆς, καὶ ὁ εἷς τῶν συγκυρίων ἀπαιτήσῃ τὴν διανομὴν τῆς ὁδοῦ ταύτης, γίνεται ἡ διανομὴ ἐὰν παρατηρηθῇ καὶ ἀποδειχθῇ προηγουμένως, ὅτι μένει εἰς ἕκαστον τῶν συγκυρίων ἰδιαιτέρα ὁδὸς μετὰ τὴν διανομήν.

Ἐν ἐναντίᾳ ὅμως περιπτώσει δὲν γίνεται καταναγκαστικὴ διανομή.

Ἐκτὸς ἐὰν ἕκαστος αὐτῶν ἔχῃ καὶ ἄλλην δίοδον ἢ εἴσοδον παρὰ τὴν κοινήν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πάλιν διανέμεται ἡ ἐπίκοινος ὁδός.

Ἄρθρ. 1144ον. Ταῖς ἐπικοίνοις ὁδοῖς ὁμοιάζουσι καὶ αἱ ἐπίκοινοι ἐκροαὶ (مسيل μεσίλ) Ὅταν καὶ ἐν τούτοις ὁ μὲν εἷς τῶν συγκυρίων ἀπαιτήσῃ τὴν διανομήν, ὁ δὲ ἕτερος ἀντιτείνῃ, ἐκτελεῖται ἡ

διανομὴ ἐὰν χωριζομένου τοῦ ὀχετοῦ εἰς μερίδας, μένῃ τόπος ἱκανὸς διὰ τὴν διοχέτευσιν τῶν ὑδάτων ἑκάστου τῶν συγκυρίων, ἢ ἐὰν ἕκαστος αὐτῶν ἔχῃ καὶ ἄλλον ὀχετὸν παρὰ τὸν κοινόν.

Ἐν ἐναντίᾳ ὅμως περιπτώσει δὲν διανέμεται ὁ ὀχετός.

Ἄρθρ. 1145ον. Ὅπως ὁ κύριος ὁδοῦ τινος δύναται νὰ πωλήσῃ αὐτὴν ἐπιφυλλάττων ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα διαβάσεως δι' αὐτῆς, οὕτω καὶ ἐν τῇ διανομῇ ἐπικοίνου κτήματος, δύναται νὰ διανεμηθῇ ἡ ἐπίκοινος ὁδὸς, λαμβάνοντος τοῦ ἑνὸς τὴν κυριότητα τῆς ὁδοῦ, καὶ παραχωρουμένου εἰς τὸν ἄλλον μόνον τοῦ δικαιώματος διαβάσεως.

Ἄρθρ. 1146ον. Ἐν τῇ διανομῇ ἐπικοίνου οἰκίας, ὁ μεταξὺ τῶν δύο μερίδων τοῖχος δύναται νὰ διατηρηθῇ κοινός· ἀλλ' ἐπίσης δύναται νὰ παραχωρηθῇ ὁλόκληρος εἰς τὸν ἕνα τῶν συγκυρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1147ον. Ἐὰν τὸ ἐπίκοινον πρᾶγμα ἦναι ἐκ τῶν μετρουμένων διὰ κοιλοῦ πραγμάτων, ἡ διανομὴ γίνεται διὰ κοιλοῦ.

Ἐὰν δὲ ἦναι ἐκ τῶν σταθμωμένων, διὰ ζυγίου· ἐὰν ἐκ τῶν ἀριθμουμένων, δι' ἀριθμήσεως, καὶ ἐὰν ἐκ τῶν μετρουμένων διὰ πήχεως, διὰ τοῦ μέτρου τούτου.

Ἄρθρ. 1148ον. Τὰ οἰκόπεδα καὶ ἐν γένει αἱ γαῖαι ὄντα ἐκ τῶν μετρουμένων διὰ πήχεων, διανέμονται διὰ πήχεως.

Τὰ ἐπ' αὐτῶν ὅμως δένδρα καὶ κτίρια διανέμονται κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1149ον. Κατὰ τὴν διανομὴν οἰκίας, ἐὰν ἡ οἰκοδομὴ ἡ ἀποτελοῦσα τὴν μίαν μερίδα ἔχῃ μεγαλειτέραν ἀξίαν τῆς οἰκοδομῆς τῆς ἑτέρας μερίδος, προστίθεται εἰς τὴν εὐθηνοτέραν μερίδα πλειότερον μέρος γῆς εἰς βαθμὸν, ὥστε αἱ δύο μερίδες νὰ ἔχωσιν

ἴσην ἀξίαν· ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχῃ γῆ διὰ τὴν ἐξίσωσιν ταύτην προστίθενται χρήματα.

Ἄρθρ. 1150ον. Ὅταν πρόκηται νὰ διανεμηθῇ οἰκία τις εἰς τρόπον, ὥστε τὸ ἐπάνω πάτωμα νὰ μείνῃ εἰς τὸν ἕνα τῶν συγκυρίων καὶ τὸ κάτω εἰς τὸν ἕτερον, ἐκτιμῶνται τὰ δύο πατώματα καὶ ἡ διανομὴ γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1151. Ὅταν πρόκηται νὰ διανεμηθῇ οἰκία, ὁ διανομεὺς ἰχνογραφεῖ πρῶτον αὐτὴν ἐπὶ χάρτου καὶ καταμετρῶν διὰ πήχεως τὴν γῆν αὐτῆς, ἐκτιμᾷ τὴν οἰκοδομὴν καὶ διανέμει αὐτὴν ἀναλόγως τῶν μερίδων τῶν συνιδιοκτητῶν, χωρίζων, ἐὰν ἦναι δυνατόν, τὰς ὁδοὺς, τὰ ὑδραγωγεῖα καὶ τοὺς ὀχετοὺς τῶν ἐκροῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἔχωσι σχέσιν οἱ μὲν μετὰ τῶν δέ· ἀκολούθως ὀνοματίζει τὰς μερίδας τὴν μὲν, πρώτην, τὴν δὲ, δευτέραν, τὴν ἄλλην, τρίτην καὶ ἐφεξῆς καὶ ἔπειτα ῥίπτει κλήρους.

Ἡ πρώτη μερὶς ἀνήκει εἰς ἐκεῖνον, οὗτινος τὸ ὄνομα ἐξῆλθε πρῶτον· ἡ δευτέρα εἰς ἐκεῖνον οὗτινος τὸ ὄνομα ἐξῆλθε δεύτερον καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸν τρίτον.

Ἡ αὐτὴ τάξις φυλλάττεται καὶ ὅταν ὑπάρχωσι πλείονες μερίδες.

Ἄρθρ. 1152ον. Τὰ δημόσια βάρη ἐὰν μὲν ἀποβλέπωσι τὴν φύλαξιν τῆς ζωῆς διανέμονται κατὰ κεφαλὰς, ἐξαιρουμένων τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνηλίκων.

Ἐὰν δὲ ἀποβλέπωσι τὴν φύλαξιν τῆς ἰδιοκτησίας, διανέμονται ἀναλόγως τῶν κτημάτων.

Διότι ὅπως ἐῤῥέθη καὶ ἐν τῷ 87 ἄρθρῳ ἡ ὑποχρέωσις εἶναι ἀντίστοιχος τῇ ἀπολαβῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ.

(ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ).

Ἄρθρ. 1153ον. Ὅπως ἐν τῇ πωλήσει οὕτω καὶ ἐν τῇ διανομῇ ἀνομοίων πραγμάτων ἰσχύει τὸ ἐκ συμφωνίας, τὸ ἐξ ὄψεως καὶ τὸ ἐξ ἐλαττώματος δικαίωμα ἀκυρώσεως.

Π. Χ. Διανεμηθέντων ἐπικοίνων πραγμάτων τῇ ἀμοιβαίᾳ συγκαταθέσει τῶν συγκυρίων καὶ λαβόντος τοῦ μὲν ἑνὸς κοιλά τινα σίτου τοῦ δὲ ἑτέρου κοιλά τινα κριθῆς, ἢ τοῦ μὲν ἀριθμόν τινα προβάτων καὶ τοῦ ἑτέρου ἀριθμόν τινα βοῶν, ὁ ἕτερος αὐτῶν, δικαιοῦται ν' ἀκυρώσῃ τὴν διανομήν, ἐὰν συνεφωνήθη μεταξύ των νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως ἐπὶ ὡρισμένον ἀριθμὸν ἡμερῶν. Ἐπίσης ἐὰν ὁ εἷς τῶν συγκυρίων δὲν εἶδεν εἰσέτι τὸ διανεμηθὲν πρᾶγμα ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀκυρώσῃ τὴν διανομὴν ἀφοῦ ἴδῃ αὐτό. Τέλος ἐὰν εἰς τὴν μίαν τῶν μερίδων ἀνακαλυφθῇ ἐλάττωμά τι ὁ λαβὼν αὐτὴν δικαιοῦται ν' ἀκυρώσῃ τὴν διανομήν, ἐὰν θέλῃ.

Ἄρθρ. 1154ον. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως, ἐκ συμφωνίας, ἐξ ὄψεως καὶ ἐξ ἐμπαθείας ἤτοι ἐλαττώματος, ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν ὁμοειδῶν ἀναντικαταστάτων πραγμάτων.

Π. Χ. Διανεμηθέντων ἑκατὸν προβάτων ἀναλόγως τῶν μερίδων τῶν συγκυρίων αὐτῶν, ἐὰν ὁ ἕτερος αὐτῶν ἔθεσεν ὡς ὅρον νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως τῆς διανομῆς ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου, ἔχει οὗτος τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπικυρώσεως καὶ τῆς ἀκυρώσεως τῆς διανομῆς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὁρισθέντος χρόνου.

Καὶ ἐὰν δὲν εἶδεν εἰσέτι τὰ πρόβατα, εἶναι ἐλεύθερος νὰ δεχθῇ ἢ μὴ τὴν μερίδα αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἐὰν εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀναλογήσαντα εἰς τὴν μερίδα τοῦ ἑνὸς ἀνακαλυφθῇ ἀρχικόν τι ἐλάττωμα, οὗτος ἔχει τὴν ἐπιλογήν, δυνάμενος, ἐὰν θέλῃ, νὰ κρατήσῃ τὴν μερίδα του, ἢ ν' ἀπορρίψῃ αὐτήν.

Ἄρθρ. 1155ον. Ἐὰν τῇ διανομῇ ὁμοειδῶν ἀντικαταστατῶν πραγμάτων δὲν ἰσχύει τὸ ἐξ ὅρου ἤτοι συμφωνίας καὶ ἐξ ὄψεως δικαίωμα ἀκυρώσεως, ἰσχύει ὅμως τὸ ἐξ ἐμπαθείας δικαίωμα.

Π. Χ. Διανεμομένου ἐπικοίνου σωροῦ σίτου ἀνήκοντος εἰς δύο τινὰς δὲν δύναται νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὸν ἕνα αὐτῶν τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως τῆς διανομῆς ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου· ἐὰν δὲ συμφωνηθῇ τοιοῦτός τις ὅρος, εἶναι ἄκυρος.

Καὶ ἐὰν ὁ εἷς αὐτῶν δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὸν σῖτον, δὲν ἀποκτᾷ τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως, ἀφοῦ ἴδῃ αὐτόν.

Ἐὰν ὅμως εἰς τὸν μὲν ἕνα ἐδόθη ἐκ τοῦ ἐπάνω μέρους τοῦ σίτου, εἰς δὲ τὸν ἕτερον ἐκ τοῦ κάτω καὶ ἀνακαλυφθῇ ἀκολούθως ὅτι τὸ κάτω ἦτο βεβλαμμένον ὁ λαβὼν αὐτὸ δικαιοῦται νὰ ἀκυρώσῃ τὴν διανομὴν, ἂν δὲν θέλῃ νὰ κρατήσῃ αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΠΕΡΙ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1156ον. Ἀφοῦ γείνῃ ἡ κλήρωσις τῶν μερίδων, ἡ διανομὴ θεωρεῖται τελεία.

Ἄρθρ. 1157ον. Ἐκτελεσθείσης τῆς διανομῆς οὐδεὶς δύναται πλέον νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπ' αὐτῆς.

Ἄρθρ. 1158ον. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διανομῆς, οἷον, ἐπὶ παραδείγματος, ἐν ᾧ, συρθέντων τῶν πλειοτέρων κλήρων, μένει εἰσέτι εἷς μόνος ἐν τῇ κάλπῃ, ἐάν τις τῶν συνιδιοκτητῶν θελήσῃ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπ' αὐτῆς, παρατηρεῖται ἂν ἡ διανομὴ ἦναι προαιρετικὴ ἢ καταναγκαστική. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξίωσίς του, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ δὲν λαμβάνεται καὶ ἡ διανομὴ τελειοῦται.

Ἄρθρ. 1159ον. Οἱ συγκύριοι δύνανται μετὰ τὴν διανομὴν νὰ ἀκυρώσωσιν αὐτὴν τῇ ἀμοιβαίᾳ αὐτῶν συναινέσει καὶ νὰ ἀποκαταστήσωσι τὸ πρᾶγμα ἐπίκοινον ὡς πρότερον.

Ἄρθρ. 1160ον. Ἀποδειχθέντος ὅτι ἐν τῇ διανομῇ ὑπάρχει ὑπέρογκος βλάβη, ἡ διανομὴ ἀκυροῦται καὶ τὸ πρᾶγμα ἀναδιανέμεται κατὰ δίκαιον τρόπον.

Ἄρθρ. 1161. Ἐὰν μετὰ τὴν διανομὴν τῆς κληρονομίας ἀνακαλυφθῇ χρέος τι τοῦ ἀποθανόντος, ἡ διανομὴ ἀκυροῦται.

Ἐκτὸς ἂν οἱ κληρονόμοι πληρώσωσι τὸ χρέος, ἢ οἱ δανεισταὶ παραιτηθῶσιν αὐτοῦ, ἢ τέλος ἂν ἐκτὸς τῶν διανεμηθέντων πραγμάτων ὑπάρχωσι καὶ ἄλλα καὶ πληρωθῇ ἐξ αὐτῶν τὸ χρέος.

Ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις δηλαδὴ ἡ διανομὴ δὲν ἀκυροῦται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1162ον. Ἕκαστος τῶν συγκυρίων μετὰ τὴν διανομὴν καθίσταται ἀπόλυτος κύριος τῆς μερίδος αὐτοῦ καὶ οὐδὲν δικαίωμα πλέον μένει αὐτῷ ἐπὶ τῶν μερίδων τῶν ἄλλων.

Καὶ, ὅπως ῥηθήσεται ἐν τῷ τρίτῳ τίτλῳ, κάμνει ὁποίαν θέλῃ χρῆσιν τῆς μερίδος αὐτοῦ.

Ἐὰν π. χ. διανεμηθείσης οἰκίας ὁ μὲν λάβῃ τὴν οἰκοδομὴν, ὁ δὲ τὴν ψιλὴν γῆν αὐτῆς, ὁ κύριος τῆς γῆς δύναται οὐ μόνον φρέαρ ἢ ὑπόνομον νὰ ἀνοίξῃ ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ κτίριον ὅσον θέλει ὑψηλὸν κόπτων τὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον τῆς προϋπαρχούσης οἰκοδομῆς, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν ὁ κύριος αὐτῆς.

Ἄρθρ. 1163ον. Ἐν τῇ διανομῇ γῆς τὰ δένδρα, καὶ ἐν τῇ διανομῇ ὑποστατικοῦ τὰ δένδρα καὶ αἱ οἰκοδομαὶ, ἐμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν διανομὴν ἄνευ ἰδιαιτέρας αὐτῶν μνείας.

Δηλαδὴ τὰ δένδρα καὶ αἱ οἰκοδομαὶ εἰς οὕτινος τὴν μερίδα κεῖνται ἐκείνου κτῆμα γίνονται.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη κατὰ τὴν διανομὴν νὰ προστεθῇ διασάφησίς τις περὶ αὐτῶν, οἷον νὰ ῥηθῇ: *ἡ μερὶς αὕτη μεθ' ὅλων τῶν δικαιωμάτων ἢ παρακολουθημάτων αὐτῆς.*

Ἄρθρ. 1164ον. Ἐν τῇ διανομῇ γῆς, ἢ ὑποστατικοῦ τὰ σπαρτὰ καὶ οἱ καρποὶ δὲν ἐμπεριλαμβάνονται εἰς αὐτὴν ἄνευ ἰδιαιτέρας μνείας, ἀλλὰ μένουσιν ἐπίκοινα ὡς πρίν.

Τοῦτο δὲ, καὶ ἂν ἀκόμη ἤθελε προστεθῇ κατὰ τὴν διανομὴν ὁ γενικὸς ὅρος: *ἡ μερὶς μεθ' ὅλων τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς.*

Ἄρθρ. 1165ον. Αἱ ἐπὶ τῶν παρακειμένων γαιῶν δουλεῖαι ὁδοῦ καὶ ἐκροῆς ὑδάτων τοῦ διανεμηθέντος πράγματος ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν διανομήν.

Δηλαδὴ εἰς οὕτινος μερίδα πέσωσιν ἐκείνου, δικαίωμα γίνονται.

Εἴτε προστεθῇ, εἴτε μὴ, κατὰ τὴν διανομὴν ὁ ὅρος: *ἡ μερὶς μεθ' ὅλων τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς.*

Ἄρθρ. 1166ον. Ἐὰν κατὰ τὴν διανομὴν προστεθῇ ὁ ὅρος *ἡ μία μερὶς νὰ ἔχῃ δουλείαν ὁδοῦ ἢ ἐκροῆς ὑδάτων ἐπὶ τῆς ἑτέρας* ὁ ὅρος οὗτος εἶναι τηρητέος.

Ἄρθρ. 1167ον. Ἐὰν, ἐχούσης τῆς μιᾶς μερίδος δουλείαν ὁδοῦ ἐπὶ τῆς ἄλλης, δὲν προστεθῇ κατὰ τὴν διανομὴν ὁ ὅρος τῆς διατηρήσεως τῆς δουλείας ταύτης, ἡ ὁδὸς αὕτη μετατίθεται εἰς ἄλλο μέρος, ἐὰν ἦναι δυνατὴ ἡ μετάθεσις.

Εἴτε προσετέθη, εἴτε μὴ ὁ ὅρος: *μεθ' ὅλων τῶν δικαιωμάτων.*

Ἐὰν ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μετατεθῇ ἀλλαχοῦ ἡ ὁδὸς, τότε ἀφίνεται εἰς ἣν εὑρέθη θέσιν, ἐὰν κατὰ τὴν διανομὴν ἐτέθη ὁ ὅρος *μεθ' ὅλων τῶν δικαιωμάτων.*

Ἐὰν δὲ δὲν προσετέθη ὁ γενικὸς οὗτος ὅρος, ἡ διανομὴ ἀκυροῦται.

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς δουλείας ἐκροῆς ὑδάτων.

Ἄρθρ. 1168ον. Ἐὰν εἰς οἰκίαν ἀνήκουσαν εἰς δύο κυρίους τρίτος τις ἔχῃ δουλείαν ὁδοῦ, οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτοὺς τοῦ νὰ διανείμωσι μεταξύ των τὴν οἰκίαν, ἐὰν θέλωσι.

Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι διανέμοντες τὴν οἰκίαν ἀφίνουσι τὴν ὁδὸν εἰς ἣν εὑρίσκεται κατάστασιν.

Καὶ ἐὰν τῇ κοινῇ τῶν τριῶν συναινέσει μετὰ τῆς οἰκίας πωληθῇ καὶ ἡ ὁδὸς, τὸ τίμημα διανέμεται καὶ εἰς τοὺς τρεῖς, ἐὰν ἡ ὁδὸς ἦτο κοινὴ πάντων.

Ἐὰν δὲ ἡ κυριότης τῆς ὁδοῦ ἀνῆκεν εἰς τοὺς κυρίους τῆς οἰκίας, ὁ δὲ τρίτος μόνον δικαίωμα διαβάσεως εἶχε, ἕκαστος αὐτῶν λαμβάνει τὸ δίκαιόν του κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

Ἐκτιμᾶται πρῶτον ἡ γῆ μετὰ τοῦ δικαιώματος διαβάσεως καὶ δεύτερον ἄνευ τοῦ δικαιώματος τούτου καὶ ἡ μεταξὺ τῶν δύο τιμῶν διαφορὰ δίδοται εἰς τὸν ἔχοντα τὸ δικαίωμα διαβάσεως.

Τὸ λοιπὸν ἀνήκει εἰς τοὺς κυρίους τῆς οἰκίας.

Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς δουλείας ἐκροῆς ὑδάτων.

Δηλαδὴ ἐὰν εἰς ἐπίκοινον οἰκίαν τρίτος τις ἔχῃ δικαίωμα ἀποχετεύσεως ὑδάτων, οἱ κύριοι τῆς οἰκίας διανέμοντες αὐτὴν ἀφίνουσι τὸν ὀχετὸν εἰς ἣν εὑρίσκεται θέσιν.

Ἄρθρ. 1169ον. Ἐὰν ἐν τῇ αὐλῇ οἰκίας ὑπάρχῃ οἴκημα ἀνῆκον εἰς τρίτον ἔχοντα δουλείαν ὁδοῦ διὰ τῆς αὐλῆς, οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς κυρίους τῆς οἰκίας θέλοντας νὰ διανείμωσιν αὐτήν.

Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι διανέμοντες τὴν οἰκίαν ὀφείλουσι νὰ ἀφήσωσιν εἰς τὸν κύριον τοῦ οἰκήματος ὁδὸν πλατεῖαν ὅσον καὶ ἡ θύρα τοῦ οἰκήματος.

Ἄρθρ. 1170ον. Ἐὰν μεταξὺ τῶν δύο μερίδων εἰς ἃς διῃρέθη διανεμηθεῖσα οἰκία ὑπάρχῃ τοῖχος καὶ ἐπὶ τοῦ μεσοτοίχου τούτου στηρίζονται αἱ τῶν λοιπῶν τοίχων τῆς ἑτέρας τῶν μερίδων δοκοί, αἱ δοκοὶ αὗται αἴρονται ἂν ἐγένετο τοιαύτη συμφωνία κατὰ τὴν διανομὴν, ἀφίνονται δὲ εἰς τὴν θέσιν των, ἐὰν δὲν ἐγένετο τοιαύτη συμφωνία.

Ἡ αὐτὴ διάταξις ἰσχύει καὶ ὅταν κατὰ τὴν διανομὴν ὁ μὲν μεταξὺ τῶν δύο μερίδων τοῖχος περιῆλθεν ὁλόκληρος εἰς τὸν ἕνα τῶν συγκυρίων, αἱ δὲ ἐπ' αὐτοῦ στηριζόμεναι δοκοὶ περιῆλθον εἰς τὸν ἕτερον.

Ἄρθρ. 1171ον. Ἐπίσης δὲν ἀποκόπτονται καὶ οἱ κλῶνοι τῶν ἐν τῇ μιᾷ μερίδι κειμένων δένδρων οἵτινες κρέμανται ἐν τῇ ἑτέρᾳ, ἂν δὲν συνεφωνήθη ἡ ἀποκοπὴ αὐτῶν κατὰ τὴν διανομήν.

Ἄρθρ. 1172ον. Διανεμηθείσης ἐπικοίνου οἰκίας, ἥτις ἔχει δικαίωμα διαβάσεως δι' εἰδικῆς ὁδοῦ, ἕκαστος τῶν διανειμαμένων αὐτὴν δύναται ν' ἀνοίξῃ θύραν καὶ παράθυρον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης.

Οἱ λοιποὶ συγκύριοι δὲν δύνανται νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτούς.

Ἄρθρ. 1173ον. Ἐὰν ἐπὶ ἐπικοίνου διαιρετοῦ κτήματος ὁ εἷς συγκύριος ἐγείρῃ οἰκοδομὴν δι' ἴδιον λογαριασμὸν, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἑτέρου καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος ζητήσῃ τὴν διανομὴν τοῦ κτήματος, αὕτη γίνεται ὡς ἑξῆς.

Ἐὰν ἡ οἰκοδομὴ πέσῃ εἰς τὴν μερίδα τοῦ ἐγείραντος αὐτὴν, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, θεωρουμένη ὡς μὴ ὑπάρχουσα.

Ἐὰν ὅμως πέσῃ εἰς τὴν μερίδα τοῦ ἑτέρου, οὗτος δύναται νὰ κατεδαφίσῃ αὐτὴν καὶ ἀπαλλάξῃ τὴν γῆν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΥΠΑΜΟΙΒΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ. (1)

Ἄρθρ. 1174ον. Ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις εἶναι διανομὴ τῶν ὠφελειῶν κτήματός τινος.

Ἄρθρ. 1175ον. Ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις δὲν ἐνεργεῖται ἐπὶ τῶν ἀντικαταστατῶν πραγμάτων.

Ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις ἐνεργεῖται ἐπὶ ἐκείνων τῶν ἀναντικαταστάτων πραγμάτων τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεταί τις καὶ ὠφελεῖται ἐξ αὐτῶν χωρὶς ταῦτα νὰ καταναλίσκωνται.

Ἄρθρ. 1176ον. Ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις εἶναι δύο εἰδῶν.

Πρῶτον εἶδος εἶναι ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις κατὰ χρόνον.

Οἷον ἔχοντες δύο τινὲς ἐπίκοινον γῆν καλλιεργοῦσιν αὐτὴν τὸ ἓν ἔτος ὁ εἷς καὶ τὸ ἄλλο ὁ ἕτερος, ἢ ἔχοντες οἰκίαν κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ ἓν ἔτος ἕκαστος κατὰ σειράν.

Δεύτερον εἶδος εἶναι ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις κατὰ τόπον.

Οἷον ἔχοντες δύο τινὲς ἐπίκοινον γῆν συμφωνοῦσι νὰ καλλιεργῇ ὁ εἷς τὸ ἥμισυ αὐτῆς καὶ ὁ ἄλλος τὸ ἕτερον ἥμισυ· ἢ ἔχοντες ἐπίκοινον οἰκίαν συμφωνοῦσι νὰ κατοικῇ ὁ μὲν εἷς τὸ ἓν μέρος αὐτῆς ὁ δὲ ἕτερος εἰς τὸ ἄλλο· ἢ ὁ μὲν εἷς τὴν ἐπάνω καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὴν κάτω ὀροφήν, ἢ τέλος ἔχοντες δύο ἐπικοίνους οἰκίας συμφωνοῦσι νὰ κατοικῶσιν ὁ εἷς εἰς τὴν μίαν καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὴν ἄλλην.

Ἄρθρ. 1178ον. Ἡ κατὰ χρόνον χρῆσις ἐξ ὑπαμοιβῆς εἶναι εἶδος ἀνταλλαγῆς.

---

(1) Ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν μεταφράζομεν τὸν ὅρον مۇچاۋەت ὅστις κυριολεκτικῶς σημαίνει τὴν διανομὴν τῶν ὠφελειῶν, ἤτοι τῆς πρόσοδου κτήματός τινος μεταξὺ τῶν συγκυρίων αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κυριώτερος τρόπος τῆς διανομῆς ταύτης εἶναι ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς ἔμμεσος ἢ ἄμεσος χρῆσις τοῦ ἐπικοίνου κτήματος παρὰ τῶν συγκυρίων, μετεχειρίσθημεν χάριν συντομίας τὸν ὅρον τοῦτον εἰς πάσας τὰς περιστάσεις. Σημ. Μεταφρ.

Οἷον ὁ εἷς τῶν συγκυρίων μεταχειριζόμενος χρόνον τινὰ ὁλόκληρον τὸ πρᾶγμα ἀπολαμβάνει ὁμοῦ μὲ τὰς ὠφελείας τῆς μερίδος του καὶ τὰς τῆς μερίδος τοῦ ἑτέρου, τὸ αὐτὸ δὲ κάμνει καὶ ὁ ἕτερος ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά του νὰ μεταχειρισθῇ τὸ πρᾶγμα. Οὕτω λοιπὸν οἱ δύο συγκύριοι ἀνταλλάσσουσι τὰς μερίδας των καὶ ὅσον χρόνον μεταχειρίζεται ὁ εἷς τὴν μερίδα τοῦ ἑνὸς ἄλλον τόσον μεταχειρίζεται ὁ ἕτερος τὴν τοῦ ἄλλου.

Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἡ κατὰ χρόνον χρῆσις ἐξ ὑπαμοιβῆς θεωρεῖται ὡς μίσθωσις.

Ἑπομένως ἐν τῇ τοιαύτῃ χρήσει πρέπει νὰ προσδιορίζεται προθεσμία τις, οἷον τόσαι ἡμέραι ἢ τόσοι μῆνες.

Ἄρθρ. 1179ον. Ἡ κατὰ τόπον χρῆσις ἐξ ὑπαμοιβῆς εἶναι εἶδος χωρισμοῦ.

Οἷον ἐν ᾧ ἑκάτερος τῶν δύο συγκυρίων ἔχει δικαίωμα χρήσεως ἐπὶ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν μερῶν τῆς ἐπικοίνου λ. χ. οἰκίας, χωρίζεται εἰς δύο τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ δικαίωμα ἑκατέρου τῶν συγκυρίων συγκεντροῦται εἰς τὸ ἓν μόνον τῶν μερῶν τούτων.

Ἑπομένως ἐν τῇ τοιαύτῃ διανομῇ τῆς χρήσεως δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ προθεσμία.

Ἄρθρ. 1180ον. Ἐν τῇ κατὰ χρόνον ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσει, ὁ λαχνὸς ἀποφασίζει τίς ἐκ τῶν συγκυρίων θὰ μεταχειρισθῇ πρῶτος τὸ πρᾶγμα. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἀποφασίζεται καὶ τίς μὲν τῶν συγκυρίων θὰ μεταχειρισθῇ τὸ ἓν μέρος, τίς δὲ τὸ ἕτερον ἐν τῇ κατὰ τόπον ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσει.

Ἄρθρ. 1181ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συγκυρίων πολλῶν ἐπικοίνων πραγμάτων ἀπαιτῇ τὴν ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν, αὕτη ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἕτερον διὰ τῆς βίας, ἐὰν πάντα ταῦτα τὰ πράγματα ἦναι τῆς αὐτῆς χρήσεως. Οὐχὶ δὲ καὶ ἐὰν ἦναι διαφόρου χρήσεως.

Π. Χ. Ἐὰν ὑπάρχωσι δύο οἰκίαι καὶ ὁ εἷς τῶν συγκυρίων αὐτῶν ἀπαιτῇ τὴν ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν, ἐπιβάλλεται αὕτη καταναγκαστικῶς καὶ εἰς τὸν ἕτερον καὶ οὕτω τὴν μὲν μίαν μεταχειρίζεται ὁ εἷς, τὴν δὲ ἑτέραν ὁ ἄλλος

Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ἐπὶ δύο ἐπικοίνων ἵππων.

'Αλλ' ἐὰν ὑπάρχῃ μία οἰκία καὶ εἷς λουτρὼν ἢ μία οἰκία καὶ εἷς ἀγρὸς, ἡ ἐξ. ὑπαμοιβῆς χρῆσις γίνεται μόνον τῇ ἀμοιβαίᾳ συναινέσει τῶν συγκυρίων καὶ τότε ὁ μὲν εἷς κατοικεῖ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὁ δὲ ἕτερος ἐκμισθοῖ τὸν λουτρῶνα ἢ καλλιεργεῖ τὸν ἀγρόν.

'Επὶ τῇ αἰτήτει ὅμως τοῦ ἑνὸς μόνου δὲν ἐπιβάλλεται ἡ τοιαύτη χρῆσις καὶ εἰς τὸν ἕτερον διὰ τῆς βίας.

Ἄρθρ. 1182ον. 'Εὰν τὸ ἐπίκοινον πρᾶγμα ἦναι διαιρέσιμον καὶ ὁ μὲν εἷς τῶν συγκυρίων ἀπαιτῇ τὴν διανομὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἕτερος τὴν ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ περὶ διανομῆς αἴτησις.

'Εὰν δὲ οὐδεὶς ἀπαιτῇ τὴν διανομὴν, ὁ εἷς δὲ μόνυν θέλῃ τὴν ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν αὕτη ἐπιβάλλεται καταναγκαστικῶς καὶ εἰς τὸν ἕτερον.

Ἄρθρ. 1183ον. 'Εὰν ὁ μὲν εἷς τῶν συγκυρίων ζητῇ τὴν ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν τοῦ ἐπικοίνου πράγματος,, ὁ δὲ ἕτερος ἀντιτείνῃ, αὕτη ἐπιβάλλεται καταναγκαστικῶς.

Ἄρθρ. 1184ον. Τὰ ἐπίκοινα κτήματα τὰ ὁποῖα χρησιμεύουσι συνήθως εἰς τὸ νὰ ἐνοικιάζωνται οἷον, πλοῖα, μυλῶνες, καφφενεῖα, ξενῶνες, λουτρῶνες κτλ. δίδονται εἰς ἐνοίκιον, τὸ δὲ εἰσόδημα διανέμεται μεταξὺ τῶν συγκυρίων.

'Εὰν δέ τις αὐτῶν ἀρνῆται νὰ ἐνοικιάσῃ τὴν μερίδα του τότε ἐπιβάλλεται εἰς πάντας ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις.

'Εὰν ὅμως ὁ εἷς αὐτῶν λάβῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς σειρᾶς του πλειότερον τῶν ἄλλων ἐνοίκιον, τὸ περιπλέον διανέμται μεταξὺ αὐτῶν τῶν συγκυρίων.

Ἄρθρ. 1185ον. Ἕκαστος τῶν συγκυρίων δικαιοῦται ἐν τῇ κατὰ χρόνον ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσει οὐ μόνον νὰ μεταχειρισθῇ ὁ ἴδιος τὸ ἐπίκοινον κτῆμα κατὰ τὸν χρόνον τῆς σειρᾶς του, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνοικιάσῃ αὐτὸ, λαμβάνων δι' ἴδιον λογαριασμὸν τὸ ἐνοίκιον.

'Επίσης καὶ ἐν τῇ κατὰ τόπον ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσει δικαιοῦται νὰ ἐνοικιάσῃ τὴν λαχοῦσαν αὐτῷ μερίδα ἐκ τοῦ ἐπικοίνου κτήματος.

Ἄρθρ. 1186ον. 'Εὰν ἀποφασισθείσης ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰσοδήματος καὶ ἐνοικιάσαντος ἑκάστου τῶν συγκυρίων τὴν σειράν του, ὁ εἷς αὐτῶν ἐπιτύχῃ κατὰ

τὴν σειρὰν του πλειότερον εἰσόδημα (δηλ. ἐνοίκιον), ὁ ἕτερος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ μερίδιον ἐκ τοῦ περιπλέον τούτου.

Ἐὰν ὅμως συνεφωνήθη ἁπλῶς ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις, ἤτοι ἂν πρόκηται περὶ ἐπικοίνου οἰκίας καὶ συνεφωνήθη νὰ λαμβάνῃ τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἑνὸς μηνὸς ὁ εἷς καὶ τοῦ ἄλλου ὁ ἕτερος, τὸ περιπλέον ἐνοίκιον εἶναι ἐπίκοινον.

Ἀλλ' ἐὰν αἱ οἰκίαι ἦναι δύο καὶ συνεφωνήθη ὁ μὲν εἷς νὰ λαμβάνῃ τὸ εἰσόδημα τῆς μιᾶς, ὁ δὲ ἕτερος τῆς ἄλλης, δὲν θεωρεῖται ἐπίκοινον τὸ περιπλέον τοῦ εἰσοδήματος τὸ ὁποῖον ἤθελε δώσει ἡ μία αὐτῶν ὡς πρὸς τὸ τῆς ἄλλης εἰσόδημα.

Ἄρθρ. 1187ον. Εἰς τὰ συγκεκριμένα πράγματα δὲν χωρεῖ ἡ ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσις.

Π. Χ. Ὁ καρπὸς τῶν ἐπικοίνων δένδρων, καὶ τὸ γάλα καὶ τὸ μαλλίον τῶν ἐπικοίνων ζώων εἶναι πράγματα συγκεκριμένα.

Δὲν ἐπιτρέπεται ὅθεν νὰ συμφωνήσωσιν οἱ συγκύριοι ἐπικοίνων δένδρων, ὥστε τινῶν μὲν ἐξ αὐτῶν τοὺς καρποὺς νὰ συλλέγῃ ὁ εἷς, τῶν δὲ ἄλλων ὁ ἕτερος.

Ἐπὶ ἐπικοίνων προβάτων δὲν εἶναι ἔγκυρος ἡ συμφωνία τῶν συγκυρίων νὰ λαμβάνῃ ὁ μὲν εἷς τὸ γάλα καὶ τὸ μαλλίον τῆς μιᾶς ποίμνης, ὁ δὲ ἕτερος τὰ τῆς ἄλλης.

Ἄρθρ. 1188ον. Τὴν ἀμοιβαίᾳ συναινέσει ἐνεργουμένην ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν δύναται νὰ διαλύσῃ καὶ ὁ εἷς μόνον τῶν συγκυρίων.

Ἐὰν ὅμως ὁ εἷς ἐνοικίασε τὴν σειρὰν τῆς χρήσεώς του, ὁ ἄλλος δὲν δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν συμφωνίαν τῆς ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσεως, εἰμὴ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως.

Ἄρθρ. 1189ον. Ἡ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσα χρῆσις ἐξ ὑπαμοιβῆς δὲν διαλύεται τῇ αἰτήσει τοῦ ἑνὸς μόνου, ἀλλὰ τῇ κοινῇ συγκαταθέσει πάντων τῶν συγκυρίων.

Ἄρθρ. 1190ον. Ὁ εἷς τῶν συγκυρίων δικαιοῦται νὰ διαλύσῃ τὴν ἐξ ὑπαμοιβῆς χρῆσιν, ὅταν προτίθεται νὰ πωλήσῃ τὴν ἑαυτοῦ μερίδα.

Ἐὰν ὅμως ζητῇ τὴν διάλυσιν ἄνευ αἰτίας καὶ διὰ μόνον τὸν σκο-

πὸν τοῦ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ἐπίκοινον πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχαίαν του κατάστασιν, ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ ἀπορρίπτει τὴν αἴτησίν του.

Ἄρθρ. 1191ον. Ἡ συμφωνία τῆς ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσεως δὲν ἀκυροῦται διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἑνὸς ἢ καὶ ὅλων τῶν συγκυρίων.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Πραγματεύεται περὶ φραχτῶν (τοίχων καὶ παντὸς εἴδους διαχωρισμάτων) καὶ περὶ τῶν μεταξὺ γειτονικῶν τόπων ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων καὶ διαιρεῖται εἰς τρία κεφάλαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ.

Ἄρθρ. 1192ον. Ἕκαστος μεταχειρίζεται ᾧ τρόπῳ θέλει τὸ κτῆμά του.

Ἐὰν ὅμως ἕτερός τις ἔχῃ δικαίωμά τι ἐπὶ τοῦ κτήματος, κωλύει τὸν κύριον αὐτοῦ τῆς ἀπολύτου καὶ κατὰ βούλησιν χρήσεως.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐπάνω ὄροφος κτιρίου τινὸς ἀνήκῃ εἰς ἕνα καὶ ὁ κάτω εἰς ἕτερον κύριον, ὁ κύριος τοῦ ἐπάνω ἔχει ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα καθέσεως, ὁ δὲ τοῦ κάτω δικαίωμα στέγης, ἤτοι προφυλάξεως ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὴν βροχήν. Ἑπομένως ὁ εἷς αὐτῶν δὲν δύναται ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἑτέρου νὰ διαθέσῃ τὸν ὄροφον τοῦτον εἰς τρόπον ἐπιζήμιον αὐτῷ, οὔτε νὰ κατεδαφίσῃ τὴν ἑαυτοῦ οἰκοδομήν.

Ἄρθρ. 1193ον. Ὅταν ὅ,τε ἐπάνω καὶ ὁ κάτω ὄροφος ἔχωσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θύραν ἐξόδου οἱ κύριοι αὐτῶν μεταχειρίζονται αὐτὴν ἀπὸ κοινοῦ.

Οὐδέτερος αὐτῶν δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν ἄλλον τὴν εἴσοδον ἢ τὴν ἔξοδον.

Ἄρθρ. 1194ον. Ὁ κύριος τῆς γῆς εἶναι κύριος καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτὴν καὶ τῶν ὑπ' αὐτήν.

Δηλαδὴ ὁ κύριος γῆς τινος δύναται νὰ ἐγείρῃ ἐπ' αὐτῆς κτίριον εἰς ὅσον ὕψος θέλει.

Ἐπίσης δύναται νὰ σκάψῃ αὐτὴν καὶ νὰ κατασκευάσῃ ὑπόγειον ἢ νὰ ἀνοίξῃ φρέαρ ὅσον θέλει βαθύ, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἄρθρ. 1195ον. Οὐδεὶς δύναται νὰ παρεκτείνῃ τὸ προστέγιον τοῦ οἰκήματός του ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ γείτονος αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ παρεκτείνῃ αὐτὸ ἀποκόπτεται τὸ ἐπὶ τῆς γειτονικῆς οἰκίας μέρος τοῦ προστεγίου.

Ἄρθρ. 1196. Ἐὰν οἱ κλῶνοι τοῦ ἐν τῷ κήπῳ τινὸς δένδρου ἐξαπλοῦνται ἐπὶ τῆς οἰκίας ἢ τοῦ κήπου τοῦ γείτονος, οὗτος δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀποκοπὴν ἢ τὴν πρόσδεσιν τῶν κλώνων τούτων εἰς τρόπον ὥστε νὰ μένῃ ἐλεύθερος ὁ ἀὴρ αὐτοῦ.

Δὲν κόπτεται ὅμως δένδρον τι διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ σκιὰ αὐτοῦ βλάπτει τὰ ἐν τῷ γειτονικῷ ἀγρῷ σπαρτά.

Ἄρθρ. 1197ον. Οὐδεὶς κωλύεται ἀπὸ τῆς χρήσεως τοῦ ἑαυτοῦ κτήματος.

Ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τῆς χρήσεως πηγάζῃ ὑπέρογκος ζημία εἰς ἄλλον τινά.

Τότε δύναται νὰ κωλυθῇ.

Ὡς ῥηθήσεται ἐν τῷ 6ῳ κεφαλαίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΓΕΙΤΟΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (1)

Ἄρθρ. 1198ον. Ἕκαστος δύναται νὰ ὑψώσῃ ὅσον θέλει τὸν τοῖχον, ὅστις εἶναι κτῆμα αὐτοῦ καὶ θέτει ὅ,τι θέλει ἐπ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν ὁ γείτων, ἐνόσῳ δὲν προκύπτει ὑπέρογκος ζημία δι' αὐτόν.

(1) Καὶ ἰδίᾳ περὶ καινοτομιῶν, ἤτοι ἐπιχειρήσεως νέων ἔργων.

Ἄρθρ. 1199ον. Πᾶν ὅ,τι βλάπτει τὸ κτίριον, ἤτοι ἀδυνατίζει αὐτὸ καὶ γίνεται αἰτία τῆς καταπτώσεώς του καθὼς καὶ πᾶν ὅ,τι ἐμποδίζει τὴν χρῆσιν δι' ἣν ἐκτίσθη τὸ κτίριον, οἷον, ἐν παραδείγματι, παραβλάπτει τὴν ἐν αὐτῷ ἐνοίκησιν, θεωρεῖται ὡς ὑπέρογκος βλάβη.

Ἄρθρ. 1200ον. Ἡ ὑπέρογκος ζημία ἐξαλείφεται οἱῳδήποτε τρόπῳ.

Π. Χ. Ἐὰν συναφῶς οἰκίᾳ τινὶ κατασκευασθῇ (1) σιδηρουργεῖον, ἢ μυλὼν, καὶ ἐκ τοῦ κτύπου τῶν σιδήρων ἢ τῆς περιστροφῆς τοῦ μύλου βλάπτεται ἡ οἰκοδομὴ τῆς οἰκίας, ἢ ἐὰν κατασκευασθῇ φοῦρνος ἢ ἐργοστάσιον λινελαίου καὶ ἐκ τοῦ πολλοῦ καπνοῦ ἢ τῆς μεγάλης δυσωδίας,, ὁ ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας ἐνοχλῆται τοσοῦτον, ὥστε καθίσταται αὐτῷ ἀδύνατον νὰ κατοικήσῃ ἐν αὐτῇ, αἱ ζημίαι αὗται ἐξαλείφονται ὑποχρεωτικῶς οἱῳδήποτε τρόπῳ.

Ἐπίσης ἐάν τις ἐν τῷ συναφεῖ τῇ οἰκίᾳ ἑτέρου γηπέδῳ αὐτοῦ ἀνοίξῃ αὔλακα πρὸς διοχέτευσιν ὕδατος εἰς τὸν μυλῶνά του καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξασθενήσῃ ὁ τοῖχος, ἢ ἐάν τις ῥίπτῃ παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ γειτονός του ἀκαθαρσίας καὶ ὡς ἐκ τούτου φθαρῇ ὁ τοῖχος, ὁ κύριος τοῦ τοίχου ἀπαιτεῖ τὴν ἐξάλειψιν τῆς βλάβης ταύτης.

Ὡσαύτως, ἐὰν ἡ κόνις ἡ προερχομένη ἐκ τοῦ ἀλωνίου τὸ ὁποῖον κατεσκεύασέ τις πλησίον τῆς οἰκίας ἑτέρου ἐνοχλῇ τοσοῦτο τὸν κύριον τῆς οἰκίας ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ διαμένῃ ἐν αὐτῇ, ὑποχρεοῦται ὁ κύριος τοῦ ἀλωνίου εἰς τὴν ἐξάλειψιν τῆς βλάβης ταύτης.

Ὁμοίως καὶ ἄν τις παρὰ τὸ ἀλώνιόν τινος οἰκοδομήσῃ ὑψηλὸν κτίριον ἀποκόπτον τὸν ἀέρα τοῦ ἀλωνίου, τὸ τοιοῦτο ἀποτελεῖ ὑπέρογκον ζημίαν τὴν ὁποίαν ὑποχρεοῦται νὰ ἐξαλείψῃ ὁ αἴτιος.

Ἐπίσης ἐάν τις ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν ὑφασματοπωλείων ἀνοίξῃ μα-

---

(1) Τὸ τουρκικὸν λέγει (احداث ἰχδὰς) ὅπερ ἐστὶ καινοτομία, ἐπιχείρησις νέου ἔργου· (مجدث μουχδὲς) εἶναι τὸ μὴ ἐξ ἀρχῆς ὑπάρχον, ἀλλ' ἀκολούθως γενόμενον· τὸ καινοτομηθέν. Σημ. Μεταφρ.

γειρεῖον, τοῦ ὁποίου ὁ καπνὸς βλάπτει ὑπερόγκως τὰ ἐμπορεύματα τοῦ γείτονός του, ἡ βλάβη αὕτη ἐξαλείφεται.

Ἐπίσης ἐὰν ἡ ὑπόνομος τῆς οἰκίας τινὸς ἀνοίξῃ καὶ τρέχωσιν αἱ ἀκαθαρσίαι εἰς τὴν γειτονικὴν οἰκίαν προξενοῦσαι ὑπέρογκον ζημίαν, ἐπὶ τῇ ἀγωγῇ τοῦ γείτονος, πρέπει νὰ ἐπιδιορθωθῇ ἡ ὑπόνομος ἐκείνη.

Ἄρθρ. 1201ον. Δὲν θεωρεῖται ὡς ὑπέρογκος ζημία ἐκεῖνο ὅπερ ἐμποδίζει τὰς ὠφελείας αἵτινες δὲν εἶναι τῆς πρώτης ἀνάγκης, οἷον πᾶν ὅ,τι κόπτει τὸν ἀέρα ἢ τὴν θέαν οἰκίας τινὸς ἢ κωλύει τὴν εἰς αὐτὴν εἴσοδον τοῦ ἡλίου.

Ἡ παντελὴς ὅμως ἐμπόδισις τοῦ φωτὸς εἶναι ὑπέρογκος βλάβη.

Ἐὰν ὅθεν κτίριον ὅπερ ᾠκοδόμησέ τις κλείῃ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὸ παράθυρον δωματίου τινὸς τῆς οἰκίας τοῦ γείτονός του, ὥστε τὸ εἰσερχόμενον φῶς νὰ μὴ ἀρκῇ πρὸς ἀνάγνωσιν γράμματος, τὸ τοιοῦτο θεωρεῖται ὡς ὑπέρογκος βλάβη, ἣν ὑποχρεοῦται ὁ κύριος τοῦ κτιρίου νὰ ἐξαλείψῃ.

Δὲν δύναται νὰ εἴπῃ· *ἂς λαμβάνῃ φῶς ἀπὸ τὴν θύραν*, διότι ἡ θύρα τοῦ δωματίου εἶναι ἀνάγκη νὰ κλείεται ἕνεκα τοῦ ψύχους καὶ ἄλλων αἰτίων.

Ἐὰν ὅμως τὸ δωμάτιον ἔχῃ δύο παράθυρα καὶ ἐκλείσθῃ μόνον τὸ ἓν ἐκ τῆς κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον οἰκοδομῆς, τὸ τοιοῦτον δὲν ἀποτελεῖ ὑπέρογκον βλάβην.

Ἄρθρ. 1202ον. Ἡ ἐπίβλεψις εἰς μέρη ἔνθα κάθηνται ἢ φοιτῶσι γυναῖκες (εἰς γυναικωνίτην), οἷον εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἢ τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, ἢ τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας, ἀποτελεῖ ὑπέρογκον βλάβην.

Ἐὰν ὅθεν τὸ παράθυρον, ὅπερ ἠνέῳξέ τις εἰς τὴν οἰκίαν του, ἢ τὸ παράθυρον τῆς οἰκίας ἣν νεωστὶ ᾠκοδόμησεν ἐπιβλέπει εἰς τὰ μέρη τῆς συναφοῦς ἢ τῆς εἰς τὸ ἀπέναντι τῆς ὁδοῦ κειμένης οἰκίας, εἰς τὰ ὁποῖα κάθηνται γυναῖκες (مەرنسوان μακαρῖ νισβὰν), διατάττεται ἡ ἐξάλειψις τῆς βλάβης ταύτης.

Ὑποχρεοῦται δὲ ὁ κύριος τῆς πρώτης οἰκίας νὰ ἐξαλείψῃ τὴν βλάβην ταύτην κτίζων τοῖχον, ἢ κατασκευάζων σανιδωτὸν παραπέτασμα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ φαίνωνται αἱ γυναῖκες.

Δὲν καταναγκάζεται ὅμως νὰ κλείσῃ ἐξάπαντος τὸ παράθυρόν του.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐὰν διὰ τῶν χασμάτων τοῦ ξυλίνου φράκτου φαίνεται ὁ γυναικωνίτης τῆς γείτονος οἰκίας, διατάττεται ὁ κύριος τοῦ φράκτου νὰ κλείσῃ τὰ χάσματα ταῦτα.

Ἀλλὰ δὲν καταναγκάζεται νὰ χαλάσῃ τὸν φράκτην καὶ νὰ ἐγείρῃ ἀντ' αὐτοῦ τοῖχον.

Ὅρα τὸ ἄρθρον 22.

Ἄρθρ. 1203ον. Ἐὰν τὸ παράθυρόν τινος εἶναι εἰς ὕψος ἀνώτερον ἀνθρωπίνου ἀναστήματος, ὁ γείτων αὐτοῦ δὲν δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν κλεῖσιν αὐτοῦ, λόγῳ ὅτι πιθανὸν ὁ κύριος τοῦ παραθύρου ν' ἀναβαίνῃ διὰ κλίμακος καὶ νὰ παρατηρῇ εἰς τὸν γυναικωνίτην του.

Ὅρα τὸ ἄρθρον 74.

Ἄρθρ. 1204ον. Ὁ κῆπος δὲν θεωρεῖται ὡς γυναικωνίτης, ἤτοι ὡς τόπος κατοικίας τῶν γυναικῶν.

Ἐὰν ὅθεν ἐκ τῆς οἰκίας τινὸς δὲν φαίνεται ὁ γυναικωνίτης τοῦ γείτονός του, ἀλλὰ μόνον ὁ κῆπος αὐτοῦ, οὗτος δὲν δύναται νὰ εἴπῃ ἐκείνῳ: *κόψον τὴν πρὸς τὸν κῆπόν μου θέαν τῆς οἰκίας σου, διότι φαίνονται ἐκεῖθεν αἱ γυναῖκές μου, ὁσάκις ἐξέρχονται εἰς τὸν κῆπον.*

Ἄρθρ. 1205ον. Ἐὰν ἐκ τοῦ ἐν τῷ κήπῳ τινὸς καρποφόρου δένδρου φαίνεται ὁ γυναικωνίτης τοῦ γείτονός του, ὀφείλει ὁσάκις ἀναβαίνει εἰς τὸ δένδρον νὰ προειδοποιῇ τὴν γειτονικὴν οἰκίαν διὰ νὰ κρύπτωνται αἱ γυναῖκες.

Ἐὰν δὲ ἀναβῇ ἄνευ προειδοποιήσεως, ὁ δικαστὴς ἀπαγορεύει αὐτῷ ν' ἀναβαίνῃ εἰς τὸ ἑξῆς ἀπροειδοποιήτως.

Ἄρθρ. 1206ον. Ἐὰν ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους οἰκίας τινὸς τὴν ὁποίαν οἱ δύο αὐτῆς συγκύριοι διενεμήθησαν μεταξύ των, φαίνεται ὁ γυναικωνίτης τοῦ ἄλλου, διατάττονται καὶ οἱ δύο νὰ ἐγείρωσιν ἀπὸ κοινοῦ ἓν παραπέτασμα.

Ἄρθρ. 1207ον. Ἐὰν ποιοῦντός τινος νόμιμον χρῆσιν τοῦ ἑαυτοῦ κτήματος ἕτερός τις οἰκοδομήσῃ παρ' αὐτῷ οἰκίαν, ἧς οἱ κάτοικοι βλάπτονται ἐκ τῆς ὡς ἀνωτέρῳ νομίμου χρήσεως τοῦ παρακειμένου

κτήματος, τὴν βλάβην ταύτην ὀφείλει νὰ ἐξαλείψῃ οὐχὶ ὁ κύριος τοῦ προϋπάρχοντος κτήματος, ἀλλ' ὁ τῆς μεταγενεστέρας οἰκίας.

Π. Χ. Ἐὰν ἐκ τῶν ἀνέκαθεν ὑπαρχόντων παραθύρων οἰκίας τινὸς φαίνεται ὁ γυναικωνίτης τῆς μεταγενεστέρως οἰκοδομηθείσης οἰκίας, τὴν ζημίαν ταύτην ὀφείλει νὰ ἐξαλείψῃ ὁ κύριος τῆς νέας οἰκίας, μὴ δικαιούμενος ν' ἀπαιτήσῃ τοιοῦτό τι παρὰ τοῦ κυρίου τῆς προϋπαρχούσης.

Ἐπίσης ἐάν τις ἐπὶ τοῦ συναφοῦς σιδηρουργείῳ τινὶ οἰκοπέδου του οἰκοδομήσῃ οἰκίαν, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν κλεῖσιν τοῦ ἐργοστασίου τούτου λόγῳ ὅτι ἐκ τῶν κτύπων τοῦ σιδήρου προξενεῖται ὑπέρογκος βλάβη εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὡσαύτως ἐὰν πλησίον γηπέδου ὅπερ παλαιόθεν ἐχρησίμευσεν ὡς ἀλώνιον οἰκοδομήσῃ τις οἰκίαν, δὲν δύναται ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν κύριον τοῦ ἀλωνίου τὸ ν' ἀλωνίζῃ ἐν αὐτῷ, λόγῳ ὅτι ἡ κόνις τῶν ἀλωνιζομένων γεννημάτων ἐμβαίνει εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἄρθρ. 1208ον. Τὰ ἀνέκαθεν ὑπάρχοντα παράθυρα κτιρίου τινὸς βλέπουσι πρὸς γειτονικὸν οἰκόπεδον. Τὸ κτίριον τοῦτο γίνεται παρανάλωμα τοῦ πυρὸς καὶ μετὰ τὴν πυρκαϊὰν ὁ κύριος τοῦ γειτονικοῦ οἰκοπέδου οἰκοδομεῖ ἐπ' αὐτοῦ οἰκίαν. Ἐὰν ἀνοικοδομηθέντος βραδύτερον τοῦ πυρποληθέντος κτιρίου κατὰ τὸ παλαιόν του σχέδιον τὰ παράθυρα αὐτοῦ βλέπωσιν εἰς τὸν γυναικωνίτην τῆς μεταγενεστέρας οἰκίας, τὴν βλάβην ταύτην ὀφείλει νὰ ἐξαλείψῃ ὁ κύριος τῆς οἰκίας ταύτης καὶ δὲν δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν κύριον τοῦ κτιρίου νὰ κόψῃ τὴν θέαν του.

Ἄρθρ. 1209ον. Μεταξὺ τῶν καινοτομηθέντων παραθύρων οἰκίας τινὸς καὶ τοῦ γυναικωνίτου τῆς γειτονικῆς οἰκίας ὑπάρχει ὑψηλόν τι δωμάτιον ἀποτελοῦν μέρος τῆς δευτέρας ταύτης οἰκίας καὶ κωλύον τὴν ἀπὸ τῶν ῥηθέντων παραθύρων εἰς τὸν γυναικωνίτην ἐπίβλεψιν. Ἐὰν, τοῦ κυρίου τῆς τελευταίας ταύτης οἰκίας κατεδαφίσαντος ἀκολούθως τὸ μεταξὺ δωμάτιον, τὰ παράθυρα τῆς πρώτης οἰκίας βλέπωσιν εἰς τὸν γυναικωνίτην τῆς δευτέρας οἰκίας, ὁ κύριος ταύτης δὲν δικαιοῦται προφασιζόμενος τὸ μεταγενέστερον τῶν παραθύρων νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν κλεῖσιν αὐτῶν ἢ τὴν ὁπωσδήποτε ἀπο-

κοπὴν τῆς θέας ἀπὸ τὸν κύριον τῆς ἄλλης οἰκίας, ἀλλ' ὀφείλει νὰ φροντίσῃ ὁ ἴδιος περὶ τῆς ἐξαλείψεως τῆς προσγινομένης αὐτῷ ζημίας.

Ἄρθρ. 1210ον. Οὐδέτερος τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου τοίχου δύναται νὰ ὑψώσῃ αὐτὸν, ἢ νὰ οἰκοδομήσῃ δωμάτιον ἢ τι ἄλλο ἐπ' αὐτοῦ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἄλλου, εἴτε ζημιοῦται ἐκ τούτου ὁ ἕτερος συγκύριος εἴτε μή.

Ἐὰν ὅμως οἰκοδομῶν ἐπὶ τοῦ γηπέδου του θελήσῃ νὰ στηρίξῃ τὰς δοκοὺς τοῦ κτιρίου εἰς τὸν ἐπίκοινον τοῖχον, ὁ συγκύριος αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὅσας δοκοὺς στηρίξῃ εἰς τὸν τοῖχον ὁ εἷς, δικαιοῦται νὰ στηρίξῃ καὶ ὁ ἕτερος ἄλλας τόσας, ὁ πρῶτος ὀφείλει νὰ στηρίξῃ μόνον τὸ ἥμισυ τῶν ὅσων δοκῶν δύναται νὰ ὑποβαστάσῃ ὁ τοῖχος καὶ οὐχὶ πλειοτέρας.

Καὶ ἐὰν στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ τοίχου δοκοὶ ἴσαι κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἐξ ἑκατέρου μέρους, ὁ εἷς συγκύριος δικαιοῦται νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἕτερον θέλοντα νὰ προσθέσῃ καὶ ἄλλας.

Ἄρθρ. 1211. Οὐδέτερος τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου τοίχου δύναται νὰ ἀλλάξῃ τὰς θέσεις τῶν ἐπ' αὐτοῦ στηριζομένων δοκῶν μεταφέρων αὐτὰς ἐκ τῶν δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ ἢ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω.

Δύναται ὅμως, ἐὰν αἱ δοκοὶ στηρίζωνται εἰς ὑψηλὸν μέρος, νὰ καταβιβάσῃ αὐτὰς χαμηλότερα.

Ἄρθρ. 1212ον. Ἐάν τις παρὰ τὸ φρέαρ ἑτέρου κατασκευάσῃ ἀφοδευτήριον ἢ ὑπόνομον ἀφοδευτηρίου ἐξ οὗ μολύνεται τὸ ὕδωρ, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἐξάλειψιν τῆς βλάβης ταύτης.

Ἐὰν δὲ ἦναι ἀδύνατος ἡ ἐξάλειψις τῆς βλάβης καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον, κλείεται ὁλοτελῶς τὸ ἀφοδευτήριον, ἢ ὁ ὑπόνομος.

Ἐπίσης ἐὰν παρὰ τὸ ὑδραγωγεῖόν τινος, ἕτερός τις κατεσκεύασεν ὑπόνομον ἧς αἱ ἀκαθαρσίαι φθάνουσαι μέχρι τοῦ ὕδατος προξενοῦσιν ὑπέρογκον βλάβην, ὁ ὑπόνομος αὕτη κλείεται καθ' ὁλοκληρίαν, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλος τρόπος πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ κακοῦ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΟΔΩΝ (1).

Ἄρθρ. 1213ον. Ἔχων τις δύο οἰκίας κειμένας κατέναντι ἀλλήλων ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ καὶ θέλων νὰ ἑνώσῃ αὐτὰς διὰ γεφύρας κωλύεται.

Ἀλλ' ἀφοῦ κατασκευασθῇ ἡ γέφυρα, δὲν κατεδαφίζεται, ἐὰν δὲν ἐνοχλῇ τοὺς διαβάτας.

Αἱ τοιαῦται ὅμως γέφυραι καὶ ἐξῶσται, οἵτινες κατεσκευάσθησαν ἐπὶ λεωφόρου ἤτοι δημοσίας ὁδοῦ δὲν δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν.

Ἑπομένως δύναται νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἐπανόρθωσις τῆς κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ κατασκευασθείσης γεφύρας μετὰ τὴν κατάπτωσιν αὐτῆς.

Ἄρθρ. 1214ον. Οἱ ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ χαμηλοὶ ἐξῶσται καὶ ἄλλαι ἐξοχαί, ὀχληραὶ εἰς τοὺς διαβάτας ἀποκόπτονται καὶ ἂν ἀκόμη σώζονται ἐξ ἀμνημονεύτου.

Ὅρα καὶ ἄρθρον 7.

Ἄρθρ. 1215ον. Θέλων τις νὰ ἐπισκευάσῃ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν δύναται νὰ κατασκευάσῃ τὸν ἀναγκαιοῦντα πηλὸν εἰς ἄκραν τινὰ τῆς ὁδοῦ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ ταχέως καὶ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἐνοχλῇ τοὺς διαβάτας.

Ἄρθρ. 1216ον. Ἐν ἀνάγκῃ δύναται διὰ βασιλικῆς διαταγῆς νὰ ληφθῇ τὸ κτῆμά τινος πληρονομένης τῆς ἀξίας του καὶ νὰ προστεθῇ εἰς τὴν ὁδόν.

Ἀλλ' ἐνόσῳ δὲν πληρωθῇ ἡ ἀξία, δὲν λαμβάνεται ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ κυρίου τὸ κτῆμα.

Ὅρα ἄρθρον 251 καὶ 262.

Ἄρθρ. 1217ον. Δύναταί τις νὰ ἀγοράσῃ παρὰ τοῦ δημοσίου πληρόνων τίμημα κατ' ἐκτίμησιν, (τὴν ἀποτίμησιν) τὸ περιττὸν

---

(1) Ἤτοι περὶ ἐπιχειρήσεως νέων ἔργων ἐπὶ ὁδῶν. Σημ. Μετφρ.

μέρος τῆς ὁδοῦ καὶ νὰ προσθέσῃ αὐτὸ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐὰν δὲν βλάπτωνται ἐκ τούτου οἱ διαβάται.

Ἄρθρ. 1218ον. Ἕκαστος δύναται ν' ἀνοίξῃ ἐκ νέου θύραν ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ.

Ἄρθρ. 1219ον. Ὁ μὴ ἔχων δικαίωμα διαβάσεως δι' εἰδικῆς ὁδοῦ δὲν δύναται ν' ἀνοίξῃ θύραν ἐκ νέου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης.

Ἄρθρ. 1220. Ἡ εἰδικὴ ὁδὸς θεωρεῖται ὡς ἐπίκοινον κτῆμα ὅλων τῶν ἐχόντων ἐπ' αὐτῆς δικαίωμα διαβάσεως.

Οὐδεὶς ὅθεν τῶν συγκυρίων δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ νέον τι ἔργον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν λοιπῶν, εἴτε ἐπιβλαβὲς εἶναι τὸ ἔργον τοῦτο, εἴτε μή.

Ἄρθρ. 1221ον. Κτίζων τις τῶν συγκυρίων εἰδικῆς ὁδοῦ νέαν οἰκίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης δὲν δύναται νὰ διευθύνῃ ἐπ' αὐτῆς τὰ ἀπὸ τῆς στέγης ὕδατα τῆς οἰκίας, ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν συγκυρίων του.

Ἄρθρ. 1222ον. Κλείων τις τὴν ἐπὶ εἰδικῆς ὁδοῦ θύραν του, δὲν ἀποβάλλει τὸ δικαίωμα διαβάσεως δι' αὐτῆς.

Ἑπομένως καὶ αὐτὸς καὶ ὁ νέος κύριος τῆς οἰκίας, ἐὰν ἐπωλήθη· δικαιοῦνται νὰ ἀνοίξωσιν αὖθις τὴν θύραν.

Ἄρθρ. 1223ον. Τὸ συνωστιζόμενον ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ πλῆθος τῶν διαβατῶν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν εἰδικὴν ὁδόν.

Ἑπομένως οἱ συγκύριοι εἰδικῆς ὁδοῦ δὲν δύνανται συμφωνοῦντες νὰ πωλήσωσιν αὐτήν.

Οὔτε νὰ διανεμηθῶσιν αὐτήν.

Ἀλλ' οὔτε νὰ κλείσωσι τὴν εἴσοδον αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΔΟΥΛΕΙΑΣ) ΔΙΑΒΑΣΕΩΣ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΡΟΗΣ.

Ἄρθρ. 1224ον. Ἐν τοῖς δικαιώμασι διαβάσεως, ὑδραγωγείου καὶ

ἐκροῆς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀρχικὴ κατάστασις· δηλαδὴ τὰ τοιαῦτα δικαιώματα μένουσι καὶ διατηροῦνται ὡς εὑρέθησαν ἐξ ἀμνημονεύτου.

Διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τὸ ἐξ ἀμνημονεύτου ὑπάρχον διατηρεῖται ἐν ᾗ εὑρέθη ἀνέκαθεν καταστάσει.

Καὶ δὲν μεταβάλλεται ἐνόσῳ δὲν παρουσιασθῇ ἀπόδειξις ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου.

Ἀλλ' ἡ ἐξ ἀμνημονεύτου ὑπάρχουσα παράνομος κατάστασις δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Δηλαδὴ τὸ παρανόμως κατασκευασθὲν καὶ ἂν ἐξ ἀμνημονεύτου σώζηται δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν· διὸ ἐξαλείφεται ἡ ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσα βλάβη, ἐὰν ἦναι ὑπέρογκος.

Ὅρα ἄρθρον 27.

Π. Χ. Ἐὰν αἱ ἀκαθαρσίαι οἰκίας τινὸς χύνωνται εἰς τὴν δημοσίαν ὁδὸν, βλάπτουσαι τοὺς διαβάτας, ἡ τοιαύτη βλάβη αἴρεται ἐκ τοῦ μέσου χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐξ ἀμνημονεύτου χρόνου χρόνου ὕπαρξις τῆς ἐπιζημίου ταύτης καταστάσεως.

Ἄρθρ. 1225ον. Ὅταν ἔχει τις δικαίωμα διαβάσεως δι' ἀλλοτρίου γηπέδου, ὁ κύριος τοῦ γηπέδου τούτου δὲν δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ αὐτῷ τὴν διάβασιν.

Ἄρθρ. 1226ον. Ὁ δίδων ἄδειαν ἑτέρῳ πρὸς χρῆσιν καὶ κατανάλωσιν (لہٗ πάχα) ἰδίου αὐτοῦ πράγματος δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ αὐτὴν ὅταν θέλῃ.

Δηλαδὴ ἡ ἄδεια καὶ ἡ συγκατάθεσίς τινος δὲν ὑποχρεοῖ αὐτὸν νὰ ἀνέχηται διὰ παντὸς τὴν ἐκ τῆς συγκαταθέσεώς του ταύτης πηγάζουσαν βλάβην.

Ἐὰν ὅθεν χωρὶς νὰ ἔχῃ τις δικαίωμα διαβάσεως δι' ἀλλοτρίας γῆς διαβαίνῃ δι' αὐτῆς ἐπί τινα χρόνον τῇ ἀδείᾳ τοῦ κυρίου αὐτῆς, οὗτος δύναται ὁπόταν θέλῃ νὰ τῷ ἀπαγορεύσῃ τὴν διάβασιν.

Ἄρθρ. 1227ον. Ἐὰν ἔχοντός τινος δικαίωμα διαβάσεως δι' ὡρισμένου μέρους ἀλλοτρίας γῆς, ὁ κύριος τῆς γῆς ταύτης ἐγείρῃ οἰκοδομὴν ἐπὶ τοῦ μέρους ἐκείνου, τῇ συγκαταθέσει αὐτοῦ, οὗτος ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς διαβάσεως καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ

κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ αὐτοῦ κατὰ τοῦ κυρίου τῆς γῆς.

Ὅρα ἄρθρον 51.

Ἄρθρ. 1228ον. Ἐὰν ὁ αὔλαξ ἢ τὸ ὑδραγωγεῖόν τινος διέρχεται δικαιωματικῶς (κατὰ δουλείαν) δι' ἀλλοτρίας γῆς, ὁ κύριος τῆς γῆς δὲν δύναται νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἔχοντα τὴν δουλείαν ταύτην: *δὲν ἀφίνω εἰς τὸ ἑξῆς νὰ διέρχηται τὸ ὕδωρ σου διὰ τῆς γῆς μου.*

Καὶ ὅταν ταῦτα χρήζωσιν ἐπισκευῆς, ὁ κύριος αὐτῶν εἰσέρχεται, ἐὰν ἦναι δυνατὸν εἰς αὐτὰ καὶ τὰ διορθώνει.

Ἀλλ' ἐὰν ἦναι ἀδύνατος ἡ ἐπισκευὴ αὐτῶν χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν γῆν, ὁ δὲ κύριος αὐτῆς ἀπαγορεύῃ τὴν εἴσοδον, ὁ δικαστὴς ὑποχρεοῖ αὐτὸν ἢ νὰ δώσῃ ἄδειαν πρὸς εἴσοδον, ἢ νὰ διορθώσῃ αὐτὸς τὸ ὑδραγωγεῖον ἢ τὸν αὔλακα.

Ἄρθρ. 1229ον. Ἐὰν τὰ ἀπὸ τῆς στέγης ὕδατα οἰκίας τινὸς στάζωσιν ἐξ ἀμνημονεύτου ἐπὶ τῆς γειτονικῆς οἰκίας, ὁ κύριος ταύτης δὲν δύναται νὰ εἴπῃ εἰς τὸν γείτονά του: *εἰς τὸ ἑξῆς δὲν ἀφίνω νὰ στάζωσι τὰ ὕδατα τῆς οἰκίας σου ἐπὶ τῆς ἰδικῆς μου.*

Ἄρθρ. 1230ον. Ἐὰν τὰ ἀπὸ τῆς στέγης ὕδατα τῶν ἐπί τινος ὁδοῦ οἰκιῶν χύνωνται ἐξ ἀμνημονεύτου εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην καὶ ἐκεῖθεν ῥέωσι διὰ τοῦ κάτωθι κειμένου γηπέδου, ὁ κύριος τοῦ γηπέδου δὲν δύναται νὰ κλείσῃ τὸν διὰ τῆς γῆς αὐτοῦ διερχόμενον ὀχετὸν τῶν ὑδάτων.

Ἐὰν δὲ κλείσῃ αὐτὸν, ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ ἀνοίγει αὐτὸν καὶ τὸν ἐπαναφέρει εἰς τὴν ἐξ ἀμνημονεύτου κατάστασίν του.

Ἄρθρ. 1231ον. Οὐδεὶς δύναται νὰ κάμῃ νὰ στάζωσι τὰ ἀπὸ τῆς στέγης ὕδατα τοῦ καινοτομηθέντος δωματίου αὐτοῦ ἐπὶ ἀλλοτρίας οἰκίας.

Ἄρθρ. 1232ον. Οὔτε ὁ κύριος οἰκίας τινὸς οὔτε ὁ ἀγοραστὴς αὐτῆς πωληθείσης, δύνανται νὰ ἐμποδίσωσι τὴν δι' αὐτῆς διάβασιν τῆς κατὰ δουλείαν ὑπαρχούσης ὑπονόμου, ἀλλ' ὀφείλουσι νὰ ἀφίνωσιν ἐλευθέραν τὴν ἐκροὴν ὡς πρότερον.

Ἄρθρ. 1233ον. Ἐὰν ἡ κατὰ δουλείαν διά τινος οἰκίας διερχομένη ὑπόνομος πληρωθῇ, ἢ διαῤῥηχθῇ καὶ ὡς ἐκ τούτου προξενεῖται

ὑπέρογκος βλάβη εἰς τὸν κύριον τῆς οἰκίας, ὁ κύριος τῆς ὑπονόμου ὑποχρεοῦται νὰ ἐξαλείψῃ τὴν βλάβην ταύτην.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΣ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΕΠΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΤΙΝΑ ΕΙΣΙ ΚΟΙΝΑ ΤΟΙΣ ΠΑΣΙ (مباح μουπάχ) (1) ΚΑΙ ΤΙΝΑ ΟΥΧΙ.

Ἄρθρ. 1234ον. Τὸ ὕδωρ, τὸ χόρτον καὶ τὸ πῦρ εἶναι τοῖς πᾶσι κοινά.

Πάντες οἱ ἄνθρωποι ὡς πρὸς τὰ τρία ταῦτα πράγματα εἶναι συγκύριοι.

---

(1) Τὸ مباح μουπάχ εἶναι τὸ μέσον τοῦ فرض φάρζ καὶ τοῦ حرام χαράμ. *Φάρζ* εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ θρησκευτικοῦ νόμου ἐπιβαλλόμενον καθῆκον, οἷον ἡ προσευχὴ κτλ. τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτέλεσις συνεπάγεται ψυχικὴν ὠφέλειαν· *χαράμ* εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπαγορευόμενον ὡς πρόξενον ψυχικῆς βλάβης οἷον ἡ πόσις οἴνου κτλ. (τὸ ἐναγὲς τῶν βυζαντινῶν)· *μουπάχ* δὲ, πᾶν ὅ,τι οὔτε ἐπιβάλλει οὔτε ἀπαγορεύει ὁ νόμος καὶ ἑπομένως ἕκαστος δύναται νὰ πράξῃ ἄνευ μὲν ἐλπίδος ἀμοιβῆς, ἀλλὰ καὶ ἄνευ φόβου ψυχικῆς βλάβης: τὸ θεμιτόν.

Καὶ αὕτη μὲν ἡ σημασία τοῦ μουπάχ ὑπὸ τὴν θρησκευτικὴν ἔποψιν, ὑπὸ δὲ τὴν ἀστυκονομικὴν σημαίνει πᾶν ὅ,τι οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει· τὴν πρᾶξιν τὴν ὁποίαν ἐκτελῶν τις οὐδένα νόμον παραβαίνει· τὸ ἔργον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου πάντες ἔχουσιν ἴσα

Ἄρθρ. 1235ον. Τὰ ὑπὸ τὴν γῆν ῥέοντα ὕδατα οὐδενὸς κτῆμά εἰσι.

Ἄρθρ. 1236ον. Τὰ φρέατα τὰ ὁποῖα μὴ ὄντα προϊὸν τῆς ἐργασίας ὡρισμένου ἀτόμου χρησιμεύουσιν ἀνέκαθεν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, εἰσὶν ἐκ τῶν κοινῶν τοῖς πᾶσι πραγμάτων.

Ἄρθρ. 1237ον. Αἱ θάλασσαι καὶ αἱ μεγάλαι λίμναι εἶναι κοιναὶ πράγματα.

Ἄρθρ. 1238ον. Ἐκ τῶν ποταμῶν κοινοὶ εἶναι οἱ μὴ ἰδιόκτητοι, ἤτοι οἱ μὴ ὄντες διανεμημένοι εἰς πρόσωπά τινα· διότι τῶν τοιούτων ποταμῶν ἡ κυριότης ἀνήκει εἰς τὴν κοινότητα τῶν προσώπων τούτων.

Κοινοὶ ποταμοὶ εἶναι παραδείγματος χάριν ὁ Νεῖλος, ὁ Δούναβις, ὁ Τάξος (ποτ. τῆς Θρᾴκης παρὰ τὴν Ἀδριανούπολιν).

Ἄρθρ. 1239ον. Οἱ ἰδιόκτητοι ποταμοί, ἤτοι οἱ ὡς ἀνωτέρω διανεμημένοι εἶναι δύο εἰδῶν.

Τοῦ πρώτου εἴδους εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ποταμοὶ ὧν τὸ ὕδωρ εἶναι κεχωρισμένον καὶ διανεμημένον μεταξὺ τῶν κοινωνῶν.

Ἀλλὰ μὴ ἀφανιζόμενον ὁλοκλήρως ἐντὸς τῶν γαιῶν αὐτῶν ἐξέρχεται, τὸ περισσεῦον, καὶ ῥέει εἰς μέρη κοινά, ἤτοι εἰς ἀδεσπότους γαίας.

Οἱ τοῦ εἴδους τούτου ποταμοὶ εἰσιν ὑπὸ μίαν ἔποψιν κοινοί, δι' ὃ δίδοται καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ ἐπωνυμία αὕτη.

Εἰς τούτους δὲ δὲν ἰσχύει τὸ γειτονικὸν δικαίωμα προτιμήσεως (ﻗﺪﻳﻢ ﺷﻔﻌﻪ).

Τοῦ δευτέρου εἴδους εἶναι οἱ ἐντελῶς ἰδιόκτητοι ποταμοί, τῶν

δικαιώματα, ἑπομένως τὸ κοινὸν τοῖς πᾶσι καὶ τὸ ἀδέσποτον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἕκαστος δύναται νὰ οἰκειοποιηθῇ. Διὰ τοῦτο τὸ ﺷﺮﻛﺖ ﺍﻫﻠﻴﻪ σιρκέτι ἰπαχὰ=κοινωνία θεμιτῶν πραγμάτων μεταφράζομεν: *Περὶ τῶν γενικῶς κοινῶν ἢ ἁπλῶς Περὶ κοινῶν πραγμάτων.* Οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζον ταῦτα naturali jure communia, φυσικῷ δικαίῳ κοινά, ἢ φύσει κοινά. Σημ. Μεταφρ.

ὁποίων τὸ ὕδωρ εἶναι κεχωρισμένον καὶ διανεμημένον εἰς τὰς γαίας ὡρισμένων τινῶν προσώπων.

Καὶ ἀφανιζόμενον ὁλοκλήρως ἐντὸς τῶν γαιῶν αὐτῶν δὲν ἐξέρχεται εἰς ἀδέσποτον τόπον.

Μόνον ἐπὶ τῶν τοιούτων ποταμῶν ἰσχύει τὸ γειτονικὸν δικαίωμα προτιμήσεως.

Ἄρθρ. 1240ον. Ὁ πηλὸς τὸν ὁποῖον φέρει ὁ ποταμὸς εἰς τὸ κτῆμά του ἀνήκει εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ.

Οὐδεὶς ἄλλος δικαιοῦται νὰ μετάσχῃ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1241ον. Ὅπως τὰ ἐν ἀδεσπότῳ γῇ αὐτοφυῆ χόρτα, οὕτω καὶ τὰ ἐν τῷ κτήματί τινος ἀφ' ἑαυτῶν καὶ ἄνευ αἰτίας αὐτοῦ φυόμενα εἶναι κοινά.

Ἐὰν ὅμως εἰς τὴν παραγωγὴν αὐτῶν ἔδωκεν αἰτίαν ὁ κύριος τοῦ κτήματος, ἤτοι ἐὰν προπαρεσκεύασεν ὁπωσδήποτε τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν χόρτων ποτίζων παρ. χάρ. αὐτὴν, ἢ περιζωννύων διὰ τάφρου, τὰ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ παραχθέντα φυτὰ εἶναι κτῆμα αὐτοῦ.

Οὐδεὶς ἄλλος δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἐξ αὐτῶν.

Καὶ ἂν λαβὼν καταναλώσῃ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 1242ον. Χόρτα λέγονται τὰ ἄνευ στελέχους φυτὰ, ὥστε ὁ ὅρος οὗτος δὲν περιλαμβάνει καὶ τὰ δένδρα.

Καὶ ὁ ἀμανίτης θεωρεῖται ὡς χόρτον.

Ἄρθρ. 1243ον. Τὰ ἐπὶ τῶν κοινῶν ὀρέων, ἤτοι ἐκείνων τῶν ὀρέων τὰ ὁποῖα δὲν περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητά τινος αὐτοφυῆ δένδρα εἶναι κοινά.

Ἄρθρ. 1244ον. Τὰ ἐν τῷ κτήματί τινος αὐτοφυῶς παραγόμενα δένδρα εἰς αὐτὸν ἀνήκουσιν.

Ἄνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ οὐδεὶς δύναται νὰ κόψῃ αὐτά.

Κόπτων δὲ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 1245ον. Ὅταν ἐγκεντρίσῃ τις δένδρον τι, καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἐγκεντρίσματος παραχθεὶς βλαστὸς καὶ οἱ καρποὶ αὐτοῦ εἰσὶ κτῆμα τοῦ κεντρίσαντος.

Ἄρθρ. 1246ον. Τὸ προϊὸν τοῦ σπόρου ὃν ἔσπειρέ τις δι' ἑαυτὸν,

αὐτοῦ κτῆμα εἶναι καὶ οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ διαφιλονεικήσῃ αὐτό.

Ἄρθρ. 1247ον. Ἡ ἄγρα εἶναι κοινή· (θεμιτή· ὅρα τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ τίτλου τούτου σημείωσιν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΚΑΘ ΟΥΣ ΑΠΟΚΤΑΤΑΙ Η ΚΥΡΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

Ἄρθρ. 1248ον. Αἱ αἰτίαι ἤτοι οἱ τρόποι τῆς ἀποκτήσεως τῆς κυριότητος εἶναι τρεῖς.

Α'. Μεταβίβασις αὐτῆς ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον, ὡς γίνεται διὰ τῆς ἀγορατωλησίας, τῆς δωρεᾶς κλπ.

Β'. Διαδοχή, ἤτοι ἐγκατάστασίς τινος εἰς τὸν τόπον ἄλλου ὡς ἐν τῇ κληρονομίᾳ· καὶ

Γ'. Κατάληψις πράγματος φύσει κοινοῦ, μὴ ἔχοντος κύριον.

Τὴν κατάληψιν ἐκληπτέον οὐ μόνον κυριολεκτικῶς, ἀλλὰ καὶ μεταφορικῶς. Ὅπως γίνεταί τις κύριος τοῦ πράγματος ὅπερ ἔλαβε καὶ κρατεῖ εἰς χεῖρας, οὕτως εἶναι κύριος καὶ τοῦ ὁμβρίου ὑδατο λ. χ. ὅπερ συνήχθη ἐντὸς τοῦ ἀγγείου ὅπερ ἔθηκε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἐπίσης τρόπος καταλήψεως εἶναι καὶ ἡ προπαρασκευὴ τῶν μέσων διὰ τὴν σύλληψιν ἄγρας, οἷον ἡ στῆσις παγίδος.

Ἄρθρ. 1249ον. Ὁ καταλαβών, ἤτοι ὑπαγαγὼν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν, κοινὸν πρᾶγμα γίνεται ἀπόλυτος κύριος αὐτοῦ.

Π. Χ. Τὸ ὕδωρ ὅπερ ἔθηκέ τις εἰς ὑδρίαν ἢ ἄλλο ἀγγεῖον ἐκ ποταμοῦ εἶναι κατειλημμένον καὶ ἑπομένως εἶναι περιουσία αὐτοῦ

Οὐδεὶς δὲ ἄλλος δικαιοῦται νὰ ὠφεληθῇ ἐξ αὐτοῦ.

Καὶ ἐάν τις λαβὼν καταναλώσῃ αὐτὸ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 1250ον. Ἐν τῇ καταλήψει πρέπει νὰ συνυπάρχῃ καὶ ἡ πρόθεσις (ψυχῇ δεσπότου καταλαμβάνειν δεῖ).

Ἐάν τις ὅθεν θέσῃ που ἓν ἀγγεῖον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ συλλέξῃ ὄμβριον ὕδωρ, τὸ ἐν αὐτῷ πεσὸν ὕδωρ εἶναι περιουσία τοῦ θέσαντος τὸ ἀγγεῖον.

Ἐπίσης καὶ τὰ ἐν τῇ πρὸς συλλογὴν ὑδάτων κατασκευασθείσῃ δεξαμενῇ συρρεύσαντα ὕδατά εἰσι περιουσία τοῦ κατασκευάσαντος τὴν δεξαμενήν.

Ἀλλὰ τὰ ἐν τῷ ἀσκόπως τεθέντι που ἀγγείῳ συλλεγέντα ὄμβρια ὕδατα δὲν εἶναι περιουσία τοῦ θέσαντος τὸ ἀγγεῖον.

Τὸ ὕδωρ τοῦτο δύναται ἄλλος τις νὰ λάβῃ καὶ καταστήσῃ ἰδίαν περιουσίαν

Ὅρα ἄρθρον 2.

Ἄρθρ. 1251ον. Διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς κατειλημμένον ἤτοι ὡς περιελθὸν εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἐξουσίαν τινὸς τὸ ὕδωρ, δὲν πρέπει νὰ ἦναι *ἀείζωον* (ἄένναον).

Τὸ ὕδωρ ὅθεν ἀειβρύτου φρέατος δὲν εἶναι κατειλημμένον.

Ἑπομένως ἐάν τις λάβῃ καὶ καταναλώσῃ τὸ ἐν τοιούτῳ φρέατι ἀναβρύσαν ὕδωρ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου τοῦ φρέατος, δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ὡσαύτως δὲν θεωρεῖται ὡς κατειλημμένον τὸ ἐν ταῖς δεξαμεναῖς ἀέννααν ὕδωρ, ἐκεῖνο δηλαδὴ ὅπερ ἀκαταπαύστως ἀνανεοῦται ἐξερχομένης ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς ποσότητος, ἥτις εἰσέρχεται ἐκ τοῦ ἑτέρου.

Ἄρθρ. 1252ον. Τὰ αὐτοφυῆ φυτὰ θεωροῦνται ὡς κατειλημμένα ἤτοι ὡς καταστάντα ἰδιόκτητα ἅμα ὡς συλλεχθῶσι καὶ δεθῶσιν εἰς δεμάτια.

Ἄρθρ. 1253ον. Ἕκαστος δύναται νὰ ξυλεύηται ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν κοινῶν ὀρέων αὐτοφυῶν δένδρων.

Καὶ μόνον διὰ τῆς συλλογῆς γίνεται κύριος τῶν ξύλων.

Δὲν ἀπαιτεῖται καὶ νὰ δέσῃ αὐτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

Ἄρθρ. 1254ον. Ἕκαστος δύναται νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰς ὠφελείας τοῦ κοινοῦ πράγματος. Ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον, ἵνα μὴ γίνεται πρόξενος ζημίας εἰς ἄλλους.

Ἄρθρ. 1255ον. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἄλλον ἀπὸ τοῦ νὰ λάβῃ εἰς τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητά του τὸ κοινὸν πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 1256ον. Ἕκαστος δύναται νὰ βάλῃ τὰ ζῶά του νὰ φάγωσι τὰ ἐπὶ τῶν ἀδεσπότων ὀρέων αὐτοφυῆ χόρτα καὶ νὰ λάβῃ εἰς τὴν κυριότητά του ὅσα θέλει ἐξ αὐτῶν.

Ἄρθ. 1257ον. Καὶ τὰ ἐν ἰδιοκτήτῳ ἀγρῷ αὐτοφυῶς καὶ ἄνευ αἰτίας τοῦ ἰδιοκτήτου παραγόμενα χόρτα εἶναι κοινά, ἀλλ' ὁ κύριος τοῦ κτήματος δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τοῖς ἄλλοις τὴν εἰς αὐτὸ εἴσοδον.

Ἄρθρ. 1258ον. Ἐάν τις λάβῃ τὰ ξύλα τὰ ὁποῖα ἕτερος συλλέξας ἐπὶ κοινοῦ ὄρους ἀφῆκεν ἐκεῖ, ὁ συλλέξας αὐτὰ δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1259ον. Ἕκαστος δύναται νὰ συλλέξῃ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπὶ κοινῶν ὀρέων καὶ ἀδεσπότων τόπων καὶ βοσκησίμων γαιῶν εὑρισκομένων ἀδεσπότων δένδρων.

Ἄρθρ. 1260ον. Ὅταν μισθώσῃ τις ἕτερον διὰ νὰ συλλέξῃ αὐτῷ ξύλα ἀπὸ χέρσων τόπων, ἢ νὰ ἀγρεύσῃ δι' αὐτὸν, τὰ ξύλα τὰ ὁποῖα συνέλεξε καὶ ἡ ἄγρα ἣν συνέλαβεν ὁ μισθωτὸς ἀνήκουσιν εἰς τὸν μισθωσάμενον.

Ἄρθρ. 1261ον. Ὁ ἀνάψας πῦρ ἐν τῷ ἰδίῳ κτήματι δύναται ν' ἀπαγορεύσῃ τοῖς ἄλλοις νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὸ καὶ νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Ὅταν ὅμως ἀνάψῃ τις πῦρ εἰς χέρσον τόπον μὴ ἰδιόκτητον, ἕκαστος δύναται νὰ ὠφεληθῇ ἐξ αὐτοῦ.

Δηλαδὴ δύναται:

Νὰ θερμανθῇ εἰς αὐτό.

Καὶ νὰ ῥάψῃ τι εἰς τὸ φῶς αὐτοῦ.

Καὶ νὰ ἀνάψῃ τὴν λυχνίαν του ἐξ αὐτοῦ.

Χωρὶς νὰ δύναται νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ὁ κύριος τοῦ πυρός.

Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ λάβῃ οὔτε ἕνα ἄνθρακα ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἀνάψαντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΟΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 1262ον. Ὕδρευσις εἶναι ἡ σειρὰ τὴν ὁποίαν ἔχει τις διὰ νὰ ὠφελῆται ἔκ τινος ὕδατος, ποτίζων ἀγρὸν ἢ ζῶα.

Ἄρθρ. 1263ον. Δικαίωμα πόσεως εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ πίνειν ὕδωρ.

Ἄρθρ. 1264ον. Ὅπως ἀπολαμβάνει ἕκαστος τὰς ὠφελείας τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ φωτὸς, οὕτω δύναται νὰ ἀπολαμβάνῃ καὶ τὰς ὠφελείας τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν μεγάλων λιμνῶν.

Ἄρθρ. 1265ον. Ἕκαστος δύναται νὰ ἀρδεύῃ τὰς γαίας αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀδεσπότων ποταμῶν.

Δύναται ἐπίσης νὰ ἀνοίξῃ καὶ αὔλακα διὰ τὴν ἄρδευσιν ταύτην, καθὼς καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδρομύλου.

Ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ βλάψῃ τινά.

Ἐὰν ὅμως ἡ τοιαύτη μεταφορὰ τοῦ ὕδατος προξενῇ εἰς τὸν λαὸν βλάβην, οἵα εἶναι πλημμύρα τοῦ αὔλακος ἢ ἀποκόπτῃ ὁλοκλήρως τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ἢ καθιστᾷ ἀδύνατον τὸν πλοῦν εἰς τὰ πλοῖα ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρ. 1266. Ἐκ τοῦ μὴ κατειλημμένου ὕδατος πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα ἔχουσι δικαίωμα πόσεως (δύνανται νὰ πίνωσι).

Ἄρθρ. 1267. Δικαίωμα ὑδρεύσεως ἐκ τῶν ἰδιοκτήτων ποταμῶν ἤτοι ἐκ τῶν ἰδιοκτήτων ῥείθρων ἔχουσι μόνον οἱ κύριοι αὐτῶν.

Οἱ λοιποὶ δὲν ἔχουσιν εἰμὴ δικαίωμα πόσεως ἐξ αὐτῶν.

Συνεπῶς οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ ἀρδεύσῃ τὰς γαίας αὐτοῦ ἄνευ

ἀδείας, ἐκ τοῦ εἰς κοινότητά τινα ἀνήκοντος ποταμοῦ, ἢ αὔλακος, ἢ ὑπογείου ὀχετοῦ, ἢ φρέατος.

Ἐπειδὴ ὅμως ἔχει δικαίωμα πόσεως, δύναται νὰ πίῃ ὕδωρ ἐξ αὐτοῦ.

Ἐπίσης δύναται νὰ φέρῃ καὶ ποτίσῃ καὶ τὰ ζῶα αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ἦναι τόσον πολλὰ ὥστε νὰ ὑπάρχῃ φόβος μὴ κατακρημνισθῇ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, ἢ τοῦ αὔλακος, ἢ τοῦ ὀχετοῦ.

Ὡσαύτως γίνεται νὰ λάβῃ ἐξ αὐτῶν καὶ μεταφέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἢ τὸν κῆπόν του ὕδωρ δι' ὑδρίας, ἢ βαρελίου.

Ἄρθρ. 1268. Ὁ κύριος κτήματος ἐν' ᾧ ὑπάρχει δεξαμενὴ ἢ φρέαρ ἀεννάου ὕδατος, ἢ ποταμὸς, δύναται ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν εἴσοδον εἰς τὸν θέλοντα νὰ εἰσέλθῃ καὶ πίῃ ὕδωρ.

Ἐὰν ὅμως δὲν ὑπάρχει πλησίον ἄλλο κοινὸν ὕδωρ, ὁ κύριος τοῦ κτήματος ὀφείλει ἢ νὰ χορηγήσῃ ὕδωρ εἰς τὸν ζητοῦντα, ἢ νὰ δώσῃ αὐτῷ ἄδειαν ἵνα εἰσέλθῃ καὶ λάβῃ.

Καὶ ἐὰν δὲν χορηγήσῃ αὐτῷ ὕδωρ ὁ κύριος τοῦ κτήματος δικαιοῦται νὰ εἰσέλθῃ καὶ λάβῃ ἐξ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ἀζημιώτου.

Δηλαδὴ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ να μὴ βλάψῃ τὸ χεῖλος τῆς δεξαμενῆς, ἢ τοῦ φρέατος, ἢ τοῦ ποταμίου.

Ἄρθρ. 1269. Ὁ εἷς τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου (1) ποταμοῦ δὲν δύναται νὰ ἀνοίξῃ ἐξ αὐτοῦ ἄλλο ποτάμιον, ῥύακα δηλαδὴ ἢ αὔλακα, ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν λοιπῶν.

Οὔτε δύναται ν' ἀλλάξῃ τὴν ἐξ ἀμνημονεύτων ὡρισμένην σειρὰν του (νομπέτ ﺑﻮ)

Ὡσαύτως δὲ δὲν δύναται τὸ εἰς τὴν σειράν του ἀναλογοῦν ὕδωρ νὰ καταναλώσῃ εἰς γαίας ἀνηκούσας εἰς ἄνθρωπον μὴ ἔχοντα δικαίωμα ὑδρεύσεως ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου.

---

(1) Ἐπίκοινον ὀνομαζόμενον τὸ εἰς δύο ἢ πολλοὺς ἀνῆκον ἰδιόκτητον πρᾶγμα, τὸ ἑταιρικὸν (ﻣﻮﺳﺘﻴﺮﻳﻚ μουστερίκ)· κοινὸν δὲ τὸ ἀδέσποτον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πάντες ἐν γένει οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα δύνανται νὰ ὠφελῶνται (ﺷﺎﺭ μουπάχ.)

Καὶ ἐὰν οἱ λοιποὶ συγκύριοι συγκατατεθῶσιν εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν, ἀκολούθως καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ κληρονόμοι των δύνανται νὰ ἀνακαλέσωσι τὴν συγκατάθεσίν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΓΑΙΩΝ.

Ἄρθρ. 1270ον. Νεκραὶ γαῖαι λέγονται οἱ τόποι οἵτινες δὲν εἶναι οὐδενὸς κτῆμα, οὔτε βοσκὴ χωρίου ἢ κώμης τινος, ἢ δάσος ἀφεθὲν εἰς τοὺς κατοίκους πρὸς ξυλείαν (جلطلق πκλταλήκ) καὶ κεῖνται μακρὰν τοῦ ἄκρου τῶν κατῳκημένων τόπων.

Εἰσὶ δηλαδὴ τοσοῦτον μεμακρυσμένοι, ὥστε νὰ μὴ ἀκούεται ἀπὸ τῶν ἐκ τῶν τελευταίων ἄκρων τοῦ χωρίου ἢ τῆς κώμης κειμένων οἰκιῶν ἡ φωνὴ μεγαλοφώνου ἀνθρώπου.

Ἄρθρ. 1271ον. Αἱ πλησίον τῶν κατῳκημένων τόπων γαῖαι ἀφίνονται εἰς τοὺς κατοίκους διὰ νὰ χρησιμεύωσιν αὐτοῖς, ὡς βοσκή, ἁλώνια καὶ τόποι ξυλείας.

Αἱ γαῖαι αὗται καλοῦνται γαῖαι ἀφειμέναι εἰς κοινὴν χρῆσιν (δημοτικαί).

Ἄρθρ. 1272ον. Ὁ βασιλικῇ ἀδείᾳ ἐκχερσώσας καὶ καλλιεργήσας μέρος γῆς νεκρᾶς γίνεται κύριος αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲ ὁ βασιλεὺς ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ἐπιτρέψῃ τινὶ νὰ καλλιεργήσῃ νεκρὰν γῆν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ νέμεται μόνον αὐτὴν, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἦναι κύριος αὐτῆς, ὁ τοιοῦτος δὲν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης πλείονα τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐξουσίας, ἤτοι ἔχει μόνον τὴν νομὴν αὐτῆς.

Οὐχὶ δὲ καὶ τὴν κυριότητα.

Ἄρθρ. 1273ον. Ὁ καλλιεργήσας μέρος γῆς καὶ ἀφήσας τὸ λοιπὸν ἀκαλλιέργητον γίνεται κύριος τοῦ καλλιεργημένου μέρους, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἀκαλλιεργήτου.

Ἐὰν ὅμως ἐν τῷ μέσῳ τῶν γαιῶν ἃς ἐκαλλιέργησεν ἔμεινε μέρος τι χέρσον, καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἀνήκει εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 1274ον. Ἐὰν καλλιεργήσαντός τινος μέρος νεκρᾶς γῆς, ἕτεροι ἐλθόντες καλλιεργήσωσι τοὺς περὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ τόπους, ἡ ὁδὸς τοῦ ἐν τῷ μέσῳ κτήματος ὑπάρχει αὐτοδικαίως διὰ τοῦ τελευταίου καλλιεργηθέντος τόπου.

Δηλαδὴ διὰ τοῦ τόπου τούτου ἀνοίγεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1275ον. Καλλιέργεια τῆς γῆς εἶναι οὐ μόνον ἡ σπορὰ καὶ ἡ φύτευσις φυτῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὄργωσις καὶ ἄρδευσις καθὼς καὶ ἡ ἄνοιξις αὔλακος ἢ ὀχετοῦ πρὸς ἄρδευσιν.

Ἄρθρ. 1276ον. Ὁ περιτειχίζων μέρος νεκρᾶς γῆς ἢ ὑψῶν δι' ἀναχώσεως τὴν περιφέρειαν αὐτῆς εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ προφυλάττηται ἀπὸ τὴν συρροὴν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων, θεωρεῖται ὡς καλλιεργήσας τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Ἄρθρ. 1277ον. Τὸ περιφράττειν γῆν διὰ τῆς ἐπισωρεύσεως λίθων ἢ ἀκανθῶν, ἢ κλάδων δένδρου, τὸ καθαρίζειν αὐτὴν ἀπὸ τὰ ἄγρια φυτὰ, ἢ καίειν τὰς ἐν αὐτῇ ἀκάνθας, ἢ τὸ ἀνοίγειν φρέαρ ἐν αὐτῇ δὲν ἀποτελοῦσι καλλιέργειαν, ἀλλ' ἁπλῆν περίφραξιν (1).

Ἄρθρ. 1278ον. Ἐὰν θερίσας τις ἐν τῇ νεκρᾷ γῇ χόρτα ἢ ἀκάνθια καὶ θέσας αὐτὰ περὶ τὴν γῆν καλύψῃ διὰ χώματος, χωρὶς ὅμως νὰ ὑψώσῃ τὴν περιφέρειαν εἰς τρόπον ὥστε νὰ κωλύηται ἡ εἰσροὴ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων, δὲν θεωρεῖται ὡς καλλιεργήσας, ἀλλ ἁπλῶς ὡς περιφράξας τὴν γῆν.

Ἄρθρ. 1279ον. Ὁ περιφράξας μέρος νεκρᾶς γῆς ἐπὶ τρία ἔτη ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς κυριότητος τοῦ μέρους ἐκείνου.

Ἀπόλλυσιν ὅμως τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἐὰν ἐντὸς τριῶν ἐτῶν δὲν καλλιεργήσῃ τὸ μέρος.

Καὶ τότε δίδοται τὸ μερος ἐκεῖνο ἑτέρῳ πρὸς καλλιέργειαν.

Ἄρθρ. 1280ον. Ὁ βασιλικῇ ἀδείᾳ ὀρύξας φρέαρ ἐν νεκρᾷ γῇ γίνεται κύριος αὐτοῦ.

---

(1) Ὅρα ἄρθρον 1052ον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

τῶν φρεάτων, ὑδραγωγείων, ἢ δένδρων τῶν ἀνοιχθέντων ἢ φυτευθέντων ἐπὶ νεκρᾶς γῆς βασιλικῇ ἀδείᾳ.

Ἄρθρ. 1281ον. Ἡ πέριξ τοῦ φρέατος γῆ μέχρις ἐκτάσεως 40 πήχεων πανταχόθεν θεωρεῖται ὡς περιοχὴ αὐτοῦ, ἤτοι ἀποτελεῖ τὴν αὐλὴν τοῦ φρέατος.

Ἄρθρ. 1282ον. Ἡ περιοχὴ τῶν πηγῶν τῶν ὑδάτων, ἤτοι τῶν μερῶν ἐξ ὧν ἀναβρύον τὸ ὕδωρ ῥέει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν πέριξ αὐτῶν γῆν μέχρις ἐκτάσεως πεντακοσίων πήχεων πανταχόθεν.

Ἄρθρ. 1283ον. Ἡ περιοχὴ τῶν μεγάλων ποταμῶν οἵτινες δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην συνεχοῦς καθαρισμοῦ, ἀποτελεῖται ἐξ ἑκατέρας ὄχθης ἀπὸ γῆν ἴσην πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ πλάτους αὐτῶν, ὥστε τὸ ὅλον τοῦ πλάτους τῆς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν προσηρτημένης εἰς τοὺς τοιούτους ποταμοὺς γῆς εἶναι ἴσον πρὸς τὸ τοῦ ποταμοῦ.

Ἄρθρ. 1284ον. Περιοχὴ μικρῶν ποταμῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην συνεχοῦς καθαρισμοῦ, οἷον αὐλάκων ὑδραγωγείων καὶ ὑπογείων ὀχετῶν, εἶναι τόσος μόνον τόπος ὅσος ἀρκεῖ εἰς τὴν ἐναπόθεσιν τοῦ πηλοῦ καὶ τῶν λίθων τῶν ἐξαγομένων κατὰ τὸν καθαρισμὸν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1285ον. Ἡ περιοχὴ τῶν ὑπογείων ὀχετῶν (ﺟﻮﺑﻪ κανάτ) ὧν τὸ ὕδωρ ῥέει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς εἶναι ἴσον πρὸς τὸ τῶν πηγῶν, ἤτοι ἔχει πανταχόθεν ἔκτασιν πεντακοσίων πήχεων.

Ἄρθρ. 1286ον. Ἡ περιοχὴ τῶν φρεάτων εἶναι κτῆμα τοῦ κυρίου αὐτῶν.

Οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ ἐξουσιάσῃ καὶ νεμηθῇ αὐτὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον.

Ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ἀλλοτρίου φρέατος οὐδεὶς δύναται νὰ ἀνοίξῃ ἄλλο φρέαρ. Καὶ ἂν ἀνοίξῃ κλείεται τὸ φρέαρ τοῦτο.

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τὴν περιοχὴν τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ὑπογείων ὀχετῶν.

Ἄρθρ. 1287ον. Ἐάν τις παρὰ τὴν αὐλὴν (τὴν περιοχὴν) ἀλλοτρίου φρέατος ἀνοίξῃ βασιλικῇ ἀδείᾳ ἕτερον φρέαρ, ἡ πρὸς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ δευτέρου τούτου φρέατος γῆ μέχρι 40 πήχεων ἀποτελεῖ τὴν περιοχὴν ἤτοι αὐτὴν αὐτοῦ.

Πρὸς τό μέρος ὅμως τοῦ προϋπάρχοντος φρέατος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν αὐλὴν τούτου.

Ἄρθρ. 1288ον. Ἐὰν ἀνοίξῃ τις φρέαρ ἔξω τῆς αὐλῆς ἑτέρου φρέατος καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ πρώτου ἔλθῃ εἰς τὸ δεύτερον, ὁ κύριος τοῦ πρώτου φρέατος δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δευτέρου.

Ἀπαράλλακτα ὅπως δὲν κλείεται τὸ ἐργαστήριον τὸ ἀνοιχθὲν πλησίον ἄλλου προϋπάρχοντος, ἐὰν ἡ ἄνοιξις ἐκείνου ἠλάττωσε τὸ ἐμπόριον τούτου.

Ἄρθρ. 1289ον. Τοῦ βασιλικῇ ἀδείᾳ ἐν νεκρᾷ γῇ φυτευθέντος δένδρου περιοχὴ εἶναι ἡ περὶ αὐτὸ γῆ μέχρις ἐκτάσεως πέντε πήχεων πανταχόθεν.

Οὐδεὶς ὅθεν ἄλλος δύναται νὰ φυτεύσῃ δένδρον ἐντὸς τῆς περιφερείας ταύτης.

Ἄρθρ. 1290ον. Τὰ χείλη τοῦ δι' ἀλλοτρίας γῆς διερχομένου αὐλακος ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ,

Ἀλλὰ τὰ χείλη ταῦτα ἐννοητέον τοσούτου μόνον πλάτους, ὅσον ἀρκεῖ ἵνα κρατῇ τὸ ὕδωρ ἐντὸς τῆς αὔλακος.

Ἐὰν δὲ τὰ χείλη ἦναι ὑψηλά, ὅλα τὰ ὑψωμένα μέρη ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τοῦ αὔλακος.

Ἐὰν ὅμως οὔτε ὑψηλὰ ἦναι τὰ χείλη, οὔτε ὑπάρχῃ τι ἀποδεικνύον εἰς τίνα τῶν δύο κυρίων ἀνήκουσι τὰ χείλη, τότε τεκμαιρόμεθα ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τῆς γῆς.

Τοιαύτη ἀπόδειξις εἶναι λ. χ. ἡ ὕπαρξις πεφυτευμένων δένδρων ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ αὔλακος.

Εἰς ὁντινα τῶν δύο ἀνήκουσι τὰ δένδρα εἰς ἐκεῖνον ἀνήκουσι καὶ τὰ χείλη.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν τὰ χείλη ἀνήκουσινεἰς τὸν

κύριον τῆς γῆς, ὁ κύριος τοῦ αὔλακος δικαιοῦται ὁσάκις καθαρίζει αὐτὸν νὰ ἐναποθέτῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸν ἐκ τοῦ αὔλακος ἐξαγόμενον πηλόν.

Ἄρθρ. 1291ον. Τὸ φρέαρ, ὅπερ ἠνέῳξέ τις ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ γῇ δὲν ἔχει ἰδίαν περιοχήν. Ὁ γείτων ὅθεν αὐτοῦ δύναται νὰ ἀνοίξῃ πλησίον τοῦ φρέατος ἐκείνου καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ γῇ ἕτερον φρέαρ.

Ὁ κύριος τοῦ πρώτου φρέατος δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν λόγῳ ὅτι τὸ φρέαρ τοῦ γείτονος ἀφαιρεῖ τὸ ὕδωρ τοῦ ἰδικοῦ του φρέατος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΠΕΡΙ ΑΓΡΑΣ.

Ἄρθρ. 1292ον. Ἐπιτρέπεται ἡ ἄγρευσις, εἴτε διὰ τραυματοφόρου ὀργάνου (ὅπλου) οἷον ἡ λόγχη καὶ τὸ τουφέκιον, εἴτε διὰ σαρκοβόρου ζώου ἢ πτηνοῦ, οἷον οἱ κυνηγετικοὶ κύνες καὶ ἱέρακες.

Ἄρθρ. 1293ον. Ἄγρα εἶναι τὰ ἄγρια ζῶα τὰ μὴ ἐξωκειωμένα μὲ τὸν ἄνθρωπον.

Ἄρθρ. 1294ον. Ὅπως τὰ ἥμερα, οὕτω καὶ τὰ ἐξημερωθέντα ἄγρια δὲν ἀγρεύονται.

Ἐὰν ὅθεν συλληφθῇ περιστερά, ἔχουσα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἡμερότητος, ἢ ἱέραξ φέρων δέμα εἰς τὸν πόδα, ἢ ἔλαφος φέρουσα περιδέραιον εἰς εἰς τὸν λαιμόν, δὲν θεωροῦνται ὡς ἄγρα, ἀλλ' ὡς εὕρημα, διὸ ὁ συλλαβὼν αὐτὰ ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὸ εὕρημά του καὶ ν' ἀποδώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ ἅμα παρουσιασθῇ.

Ἄρθρ. 1295ον. Ἡ ἄγρα πρέπει νὰ ἦναι ἀπροσπέλαστος εἰς τὸν ἄνθρωπον· τουτέστι νὰ ἦναι εἰς θέσιν ὥστε νὰ δύναται νὰ φύγῃ καὶ σωθῇ εἴτε διά δρόμου, εἴτε διὰ πτήσεως.

Ἐὰν δὲ ἦναι εἰς θέσιν ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ σωθῇ φεύγουσα οἷον ἔλαφος πεσοῦσα εἰς λάκκον. τότε θεωρεῖται ὡς ἐξελθοῦσα τῆς ἀγρευσίμου καταστάσεως.

Ἄρθρ. 1296ον. Ὁ ἐκβαλὼν ἄγραν τινὰ τῆς ἀγρευσίμου καταστάσεως θεωρεῖται ὡς συλλαβὼν αὐτήν.

Ἄρθρ. 1297ον. Ἡ ἄγρα ἀνήκει εἰς τὸν συλλαβόντα.

Π. Χ. Ἐάν τις κτυπήσας ἀγρεύσιμον ζῶον πληγώσῃ αὐτὸ εἰς βαθμὸν, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς, γίνεται κύριος αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως πληγώσῃ αὐτὸ ὥστε ἡ πληγὴ νὰ μὴ ἐμποδίζῃ τὴν φυγήν του, δὲν γίνεται κύριος αὐτοῦ καὶ ἐὰν συλλάβῃ αὐτὸ ἕτερος, εἴτε κτυπῶν αὐτὸ, εἴτε δι' ἄλλου τρόπου, οὗτος γίνεται κύριος αὐτοῦ.

Ὡσαύτως ἐὰν ζῶον κτυπηθὲν ὑπό τινος καὶ πεσὸν ἐγερθῇ αὖθις καὶ φύγῃ, ἕτερος δύναται νὰ συλλάβῃ καὶ ἀποκτήσῃ αὐτὸ φεῦγον.

Ἄρθρ. 1298ον. Ἐὰν αἱ σφαῖραι δύο κυνηγῶν προσβάλωσι συγχρόνως τὸ αὐτὸ κυνήγιον, τοῦτο ἀνήκει ἐξ ἡμισείας εἰς ἀμφοτέρους.

Ἄρθρ. 1299ον. Ἐὰν οἱ ὑπὸ δύο κυνηγῶν ἐξορμηθέντες κύνες συλλάβωσιν ὁμοῦ ἓν κυνήγιον τοῦτο ἀνήκει κοινῶς εἰς ἀμφοτέρους τοὺς κυρίους τῶν κυνῶν.

Ἐὰν δὲ συλλάβωσι δύο τότε ἕκαστος λαμβάνει τὸ ὑπὸ τοῦ κυνὸς αὐτοῦ συλληφθέν.

Ἐπίσης ὅταν ἐκ δύο κυνηγετικῶν κυνῶν ὁ μὲν εἷς καταβάλῃ τὸ ζῶον, ὁ δὲ ἕτερος φονεύσῃ αὐτὸ, ἐὰν ὁ πρῶτος κύων εἶχε καταβάλει τὸ ζῶον εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς, ἡ ἄγρα ἀνήκει εἰς τὸν κύριον τοῦτου.

Ἄρθρ. 1300ον. Τοὺς ἐν τῷ αὐλακί τινος εὑρισκομένους ἰχθύας οἵτινες δὲν συλλαμβάνονται, εἰμὴ διὰ τῆς ἁλιείας, δύναται νὰ ἁλιεύσῃ καὶ πᾶς ἄλλος, καὶ τότε οἱ ἁλιευθέντες ἰχθύες ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 1301ον. Ἐάν τις ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἁλιείας προπαρασκευάσῃ εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ὕδατος τόπον τινὰ καὶ ἀφοῦ εἰσέλθωσι πολλοὶ ἰχθῦς εἰς αὐτὸν ἐλαττωθῇ τὸ ὕδωρ εἰς βαθμὸν ὥστε οἱ ἰχθῦς νὰ συλλαμβάνωνται ἄνευ ἁλιεύσεως, πάντες οὗτοι οἱ ἰχθῦς ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν.

Ἐὰν ὅμως ἕνεκα τῆς πλησμονῆς τοῦ ὕδατος οἱ ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἰχθῦς δὲν συλλαμβάνωνται εἰμὴ ἁλιευόμενοι, δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὸν προπαρασκευάσαντα τὸν τόπον, ἀλλὰ καὶ πᾶς ἄλλος δύναται νὰ ἀποκτήσῃ τὴν κυριότητα αὐτῶν ἁλιεύων αὐτούς.

Ἄρθρ. 1302ον. Ἐὰν εἰς οἰκίαν τινὰ εἰσέλθῃ ἀγρεύσιμον ζῶον ὁ οἰκοδεσπότης κλείων τὴν θύραν διὰ νὰ συλλάβῃ αὐτὸ, γίνεται κύριος αὐτοῦ.

Δεν γίνεται ὅμως κύριος αὐτοῦ πρὶν συλλάβῃ αὐτὸ καὶ μόνον διότι ἔκλεισε τὴν θύραν· ἀλλ' ἂν ἄλλος τις συλλάβῃ αὐτὸ ἐκεῖνος γίνεται κύριος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1303ον. Τὸ εἰς δύκτιον ἢ παγίδα, ἢ ἄλλο τι, ἐπὶ σκοπῷ ἄγρας στηθέντα, συλληφθὲν ἀνήκει εἰς τὸν στήσαντα.

Ἐὰν ὅμως συλληφθῇ τι εἰς δύκτιον ὅπερ ὁ κύριός του ἤπλωσε πρὸς ξήρανσιν, οὗτος δὲν γίνεται κύριος τοῦ συλληφθέντος.

Ὅπως καὶ τὸ εἰς τὸν λάκκον τὸν ἐν τῇ γῇ τινος πεσὸν ζῶον ἀνήκει οὐχὶ εἰς τὸν κύριον τοῦ λάκκου, ἀλλ' εἰς τὸν λαβόντα αὐτὸ ἐκεῖθεν.

Ἐὰν ὅμως ὁ κύριος τῆς γῆς ἠνέῳξε τὸν λάκκον ἐπὶ σκοπῷ ἄγρας, τότε ἔχει ἐπικρατέστερον τῶν λοιπῶν δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἄγρας.

Ὅρα ἄρθρ. 1250.

Ἄρθρ. 1304. Τὸ ἄγριον πτηνὸν ὅπερ ἔκτισε τὴν φωλεάν του καὶ ἔτεκεν ὠὰ ἐν κήπῳ δὲν ἀνήκει, διὰ τοῦτο, εἰς τὸν κύριον τοῦ κήπου.

Ἑπομένως ἐὰν ἕτερος λάβῃ ἐκεῖθεν τὰ ὠὰ ἢ τοὺς νεοσσοὺς τοῦ πτηνοῦ, ὁ κύριος τοῦ κήπου δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν.

Ἐὰν ὅμως προπαρεσκεύασε τὸν κῆπόν του ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἔλθωσιν ἐκεῖ ἄγρια ζῶα καὶ γεννήσωσι, τότε τὰ ὠὰ ἢ τὰ νεογνὰ τῶν ἐκεῖ τεκόντων ζώων ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 1305ον. Τὸ μέλι τὸ παραχθὲν ἀπὸ μελίσσας ἀποκατασταθείσας ἐν ἰδιοκτήτῳ κήπῳ θεωρεῖται ὡς ἓν τῶν προϊόντων τοῦ κήπου τούτου καὶ ἀνήκει εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ.

Οὐδεὶς δύναται νὰ τῷ διαφιλονεικήσῃ αὐτό.

Ἀλλ' ὀφείλει ἵνα δώσῃ τὸ δέκατον τοῦ μέλιτος εἰς τὸ δημόσιον.

Ἄρθρ. 1306ον. Αἱ ἐν τῇ κυψέλῃ τινὸς συναθροισθεῖσαι μέλισσαι θεωροῦνται ὡς πρᾶγμα κατειλημμένον (ἰδιόκτητον καταστάν).

Τὸ μέλι αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὸν κύριον τῆς κυψέλης.

Ἄρθρ. 1307. Ἐὰν ὁ ἐκ τῆς κυψέλης τινὸς ἐξελθὼν γόνος μελισ-

σῶν ἔλθῃ εἰς ἀλλοτρίαν οἰκίαν καὶ ὁ κύριος αὐτῆς λάβῃ αὐτόν, ὁ κύριος τοῦ γόνου δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσίν του.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΒΑΡΩΝ (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΥΩ ΚΕΦΑΛΑΙΑ),

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΑΥΤΩΝ.

Ἄρθρ. 1308. Ὅταν ἐπίκοινόν τι κτῆμα χρήζῃ ἐπισκευῆς, οἱ συγκύριοι ἐπισκευάζουσιν αὐτὸ ἀπὸ κοινοῦ ἀναλόγως τῶν μερίδων αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1309. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν συνεταίρων τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἑτέρου ἐπισκευάσῃ τὸ ἐπίκοινον κτῆμα ἐξοδεύων τὸ ἀπολύτως ἀναγαῖον ποσὸν(1), ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ συγκυρίου αὐτοῦ διὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦσαν μερίδα.

Δηλαδὴ ὅ,τι ἐκ τῶν ἐξόδων ἀναλογεῖ εἰς τὸν συγκύριόν του τὸ λαμβάνει ἀπὸ αὐτόν.

Ἄρθρ. 1310. Ἀπόντος τοῦ ἑνὸς τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου κτήματος χρήζοντος ἐπισκευῆς, ὁ ἕτερος θέλων νὰ ἐπισκευάσῃ αὐτὸ λαμβάνει τὴν ἄδειαν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

Ἡ δὲ ἄδεια τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν τοῦ ἀπόντος.

---

(1) قدر معروف κάδρι μαάρουφ εἶναι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον πραγματογνώμονες ἀποφαίνονται ὅτι ἀπαιτεῖται ἀπολύτως διά τινα ἀναπόφευκτον ἐπισκευὴν ἢ ἀνάγκην· ἤτοι ἡ ἀναγκαία δαπάνη ἡ μὲ οἰκονομίαν γινομένη. Σημ. Μετφρ.

Ὁ παρὼν δηλαδὴ συγκύριος ὅστις ἐπεσκεύασε τὸ ἐπίκοινον κτῆμα τῇ ἀδείᾳ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς θεωρεῖται ὡς ἐπισκευάσας αὐτὸ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἀπόντος καὶ ἑπομένως ἀπαιτεῖ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀναλογοῦσαν αὐτῷ μερίδα τῶν ἐξόδων.

Ἄρθρ. 1311ον. Ὁ ἐπισκευάσας τὸ ἐπίκοινον κτῆμα αὐτογνωμόνως καὶ χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ συγκυρίου αὐτοῦ, ἢ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς θεωρεῖται ὡς δωρητής.

Δηλαδὴ δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν συγκύριον αὐτοῦ τὸ εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μέρος τῶν ἐξόδων.

Εἴτε διαιρέσιμον εἶναι τὸ κτῆμα, εἴτε μή.

Ἄρθρ. 1312ον. Ἐὰν ἐπισκευάσῃ τις τὸ διαιρέσιμον ἐπίκοινον κτῆμα αὐτογνωμόνως καὶ ἐναντιουμένου τοῦ συγκυρίου αὐτοῦ, θεωρεῖται ὡς δωρητής.

Δηλαδὴ δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν εἰς τὸν συγκύριον αὐτοῦ ἀναλογοῦσαν μερίδα τῶν ἐξόδων.

Καὶ ἐὰν βλέπων τὴν ἀντίστασιν τοῦ συγκυρίου του καταφύγῃ εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχήν, αὕτη συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 25 δὲν ἀναγκάζει ἐκεῖνον νὰ συμμετάσχῃ τῶν βαρῶν τῆς ἐπισκευῆς.

Ἀλλ' ἐπιβάλλει διὰ τῆς βίας τὴν διανομὴν τοῦ κτήματος.

Μετὰ δὲ τὴν διανομὴν ὁ ἕτερος δύναται νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει ἐν τῇ ἰδίᾳ μερίδι.

Ἄρθρ. 1313ον. Ἐὰν, χρήζοντος ἐπισκευῆς μὴ διαιρεσίμου ἐπικοίνου κτήματος, οἷον μυλῶνος, ἢ λουτρῶνος, ὁ μὲν εἷς τῶν συγκυρίων θέλῃ νὰ ἐκτελεσθῇ αὕτη ὁ δὲ ἕτερος ἀντιτείνῃ, τῇ ἀδείᾳ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ὁ θέλων ἐκτελεῖ τὴν ἐπισκευὴν ἐξοδεύων ἐξ ἰδίων τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον ποσόν.

Καὶ ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸν συγκύριόν του τὸ εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μέρος τῶν ἐξόδων.

Δύναται δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ τὸ ἐπίκοινον τοῦτο κτῆμα καὶ κρατήσῃ ἐκ τοῦ ἐνοικίου τὴν ἀπαίτησίν του ταύτην.

Ἐὰν δὲ ἐξετέλεσε τὴν ἐπισκευὴν χωρὶς νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὴν ἄδειαν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐξώδευσεν, ἀλλὰ δύναται νὰ λάβῃ κατὰ τὸν ἀνωτέρω

τρόπον τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς τὸν συγκύριόν του μερίδα ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆ ἐπισκευῆς ἀξίας τοῦ κτιρίου.

Ἄρθρ. 1314ον. Ἐὰν τὸ τοιοῦτον μὴ διαιρέσιμον κτῆμα οἷον μυλῶν ἢ λουτρῶν καταπέσῃ ἐξ ὁλοκλήρου καὶ μείνῃ ψιλὴ γῆ καὶ ὁ μὲν εἷς τῶν συγκυρίων θέλῃ νὰ ἀνοικοδομήσῃ αὐτό, ὁ δὲ ἕτερος οὐχί, δὲν ἐπιβάλλεται ἡ ἀνοικοδόμησις, ἀλλὰ διανέμεται τὸ οἰκόπεδον.

Ἄρθρ. 1315ον. Κατεδαφισθέντος ἢ πυρποληθέντος τοῦ κτιρίου οὗτινος ἡ μὲν ἄνω ὀροφὴ ἀνῆκεν εἰς ἄλλον, ἡ δὲ κάτω εἰς ἕτερον, ἑκάτερος αὐτῶν ἀνεγείρει τὴν ἰδίαν οἰκοδομήν.

Δὲν δύνανται νὰ ἐμποδίσωσιν ἀλλήλους τούτου.

Ἐὰν δὲ εἰπόντος τοῦ κυρίου τοῦ ἀνωγείου εἰς τὸν κύριον τοῦ κατωγείου: *κτίσον τὴν ἰδικήν σου οἰκοδομὴν διὰ νὰ κτίσω καὶ ἐγὼ ἐπ' αὐτῆς τὴν ἰδικήν μου*, ἐκεῖνος ἀρνηθῇ, ὁ κύριος τοῦ ἀνωγείου δύναται τῇ ἀδείᾳ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς νὰ κτίσῃ ἐξ ἰδίων τὰ κατώγεια καὶ τὰ ἀνώγεια τῆς οἰκίας καὶ τότε ἀπαγορεύει εἰς τὸν κύριον τῶν κατωγείων νὰ λάβῃ κατοχὴν αὐτῶν πρὸ τῆς καταβολῆς τῶν ἀναλογούντων αὐτῷ ἐξόδων.

Ἄρθρ. 1316ον. Ἐὰν καταπέσῃ ὁ μεσότοιχος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀμφότεροι οἱ γείτονες ἐπέθετον βάρος, οἷον ἐστήριζον τὰς δοκοὺς τῶν δωμάτων αὐτῶν, καὶ μὴ θέλοντος τοῦ ἑνὸς γείτονος, ἀνοικοδομήσῃ αὐτὸν ἐξ ἰδίων ὁ ἕτερος, οὗτος ἀπαγορεύει εἰς ἐκεῖνον νὰ ἐπιθέσῃ βάρος εἰς τὸν νέον μεσότοιχον πρὸ τῆς καταβολῆς τοῦ ἡμίσεως τῶν ἐξόδων.

Ἄρθρ. 1317ον. Ἐὰν καταπεσόντος τοῦ μεταξὺ δύο οἰκιῶν τοίχου φαίνεται ἀπὸ τῆς μιᾶς ὁ γυναικωνίτης τῆς ἑτέρας, δὲν ἐπιβάλλεται διὰ τῆς βίας ἡ ἀνοικοδόμησις αὐτοῦ ὅταν ὁ μὲν εἷς συγκύριος θέλῃ αὐτὴν, ὁ δὲ ἕτερος οὐχί.

Ἀλλ' ὀφείλουσι νὰ ὑψώσωσιν ἀπὸ κοινοῦ ἓν παραπέτασμα μεταξύ των ἐκ σανίδων ἢ ἄλλου ὑλικοῦ.

Ἄρθρ. 1318ον. Ἐὰν ἐξασθενήσαντος ἐπικοίνου τοίχου καὶ ἐπικειμένης τῆς καταπτώσεώς του, ὁ μὲν εἷς τῶν γειτόνων θέλῃ νὰ κατεδαφίσῃ αὐτὸν, ὁ δὲ ἕτερος οὐχί, ἐπιβάλλεται εἰς ἀμφοτέρους διὰ τῆς βίας ἡ ἀπὸ κοινοῦ κατεδάφισις.

Ἄρθρ. 3319ον. Ἐὰν τοῦ μεταξὺ δύο ἀνηλίκων ἢ δύο εὐαγῶν ἱδρυμάτων (وقف, βάκφ) κοινοῦ κτήματος χρῄζοντος ἐπισκευῆς, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ παραίτησις αὐτοῦ εἰς ἣν εὑρίσκεται κατάστασιν εἶναι ἐπιβλαβής, ἀφ' ἑτέρου δὲ μόνον ὁ εἷς τῶν κηδεμόνων ἢ ἐπιτρόπων θέλῃ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐπισκευήν, ὑποχρεοῦται καὶ ὁ ἀντιτείνων κηδεμὼν ἢ ἐπίτροπος διὰ τῆς βίας νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐπισκευήν.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ μεσότοιχος δύο οἰκιῶν ἀνηκουσῶν εἰς ἀνήλικας χρῄζῃ ἐπισκευῆς καὶ ἐπαπειλῇ κατάπτωσιν, καὶ ὁ μὲν κηδεμὼν τοῦ ἑνὸς θέλῃ νὰ ἐπισκευασθῇ ὁ τοῖχος ὁ δὲ τοῦ ἑτέρου οὐχί, ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ ἐνεργεῖ αὐτοψίαν τοῦ τοίχου δι' ἀξιοπίστου ἀνθρώπου. Καὶ ἂν βεβαιωθῇ, ὅτι πράγματι ἡ παραίτησις τοῦ τοίχου ἐν ᾗ εὑρίσκεται καταστάσει ἔσται ἐπιβλαβὴς εἰς τοὺς ἀνήλικας, ὑποχρεοῖ τὸν ἀντιτείνοντα κηδεμόνα, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἑτέρου ἐπισκευάσωσι τὸν τοῖχον ἐκ τῆς περιουσίας τῶν ὀρφανῶν.

Ἐπίσης ἐὰν τῶν μεταξὺ δύο εὐαγῶν ἱδρυμάτων ἐπικοίνου οἰκίας χρῃζούσης ἐπισκευῆς, ὁ ἕτερος τῶν ἐπιτρόπων δὲν θέλῃ νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτὴν ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ ὑποχρεοῖ αὐτὸν διὰ τῆς βίας νὰ συμμεθέξῃ εἰς τὰ βάρη τῆς ἐπισκευῆς πληρώνων ἐκ τῶν πρόσοδων τοῦ ἀφιερώματος.

Ἄρθρ. 1320ον. Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συγκυρίων ἐπικοίνου ζώου ἀρνῆται νὰ διατρέφῃ αὐτό, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἄλλου, ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ διατάττει τὸν ἀρνούμενον ἢ νὰ πωλήσῃ τὴν μερίδα του, ἢ νὰ συμμετάσχῃ τοῦ βάρους τῆς διατροφῆς τοῦ ζώου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΥΔΡΑΤΩΓΕΙΩΝ.

Ἄρθρ. 1321ον. Ἡ βελτίωσις, ἤτοι ὁ καθαρισμὸς τοῦ ἀδεσπότου ποταμοῦ εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.

Καὶ ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ δημοσίου ταμείου δὲν ἐπιτρέπῃ τὸν τοιοῦτον καθαρισμόν, ἀναγκάζεται ὁ λαὸς νὰ ἐκτελέσῃ αὐτόν.

Ἄρθρ. 1322ον. Ὁ καθαρισμὸς τοῦ ἰδιοκτήτου ποταμοῦ εἶναι εἰς βάρος τῶν κυρίων αὐτοῦ, ἤτοι τῶν ἐχόντων δικαίωμα ὑδρεύσεως ἐξ αὐτοῦ.

Οἱ ἔχοντες δικαίωμα πόσεως μόνον δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ συμμετάσχωσι τοῦ βάρους τοῦ καθαρισμοῦ.

Ἄρθρ. 1323ον. Ἐάν τινες μὲν τῶν ἐχόντων δικαίωμα ὑδρεύσεως θέλωσι νὰ καθαρίσωσι τὸν ἐπίκοινον ποταμόν, τινὲς δὲ οὐχί, ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ πραγματεύεται ἂν ὁ ποταμὸς ἦναι κοινὸς ἢ ἰδιόκτητος.

Καὶ ἐὰν μὲν ἦναι κοινός, ὑποχρεοῖ τοὺς μὴ θέλοντας νὰ καθαρίσωσιν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν θελόντων τὸν ποταμόν.

(Ὅρα ἄρθρ. 26ον).

Ἂν δὲ ἦναι ἐντελῶς ἰδιόκτητος, δίδωσι τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς θέλοντας τὸν καθαρισμὸν νὰ ἐκτελέσωσιν αὐτὸν ἰδίαις δαπάναις, καὶ τότε οὗτοι δικαιοῦνται νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς ἄλλους τοῦ νὰ ὠφελῶνται ἐκ τοῦ ποταμοῦ πρὶν ἢ καταβάλωσι τὸ εἰς αὐτοὺς ἀναλογοῦν μέρος τῶν ἐξόδων.

Ἄρθρ. 1324ον. Ὅταν πάντες οἱ ἔχοντες δικαίωμα ἀρδεύσεως ἀρνοῦνται νὰ καθαρίσωσι τὸν ἐπίκοινον ποταμόν, τότε ἂν μὲν οὗτος ἦναι κοινός, ἡ ἀρχὴ ὑποχρεοῖ αὐτοὺς εἰς τοῦτο διὰ τῆς βίας· ἂν δὲ ἐντελῶς ἰδιόκτητος, βία δὲν χωρεῖ.

Ἄρθρ. 1325ον. Ἐάν τις κέκτηται γῆν ἐπὶ τῆς ὄχθης κοινοῦ ποταμοῦ, ὁ λαὸς δύναται νὰ διέρχηται δι' αὐτῆς διὰ νὰ πίνῃ ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ, νὰ καθαρίζῃ αὐτὸν ἢ δι' ἄλλας ἀνάγκας.

Ὁ κύριος τῆς γῆς δὲν δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν τοιαύτην δίοδον.

Ἄρθρ. 1326ον. Τὰ βάρη τοῦ καθαρισμοῦ ἐπικοίνου ποταμοῦ ἀρχίζουσιν ἄνωθεν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν πάντες οἱ συγκύριοι εἰσὶ συμμέτοχοι εἰς τὰ βάρη ταῦτα.

Ἀφοῦ ὅμως καθαρισθῇ τὸ μέχρις ἄκρων τῆς γῆς τοῦ ἐπάνω κυρίου μέρος, οὗτος ἀπαλλάττεται. Ἡ αὐτὴ δὲ τάξις φυλάττεται μέχρι τῶν κάτω.

Διότι τὰ βάρη εἶναι ἀνάλογα τῇ ὠφελείᾳ. Ὅρα ἄρθρ. 87ον.

Π. Χ. Ὅταν πρόκηται νὰ καθαρισθῇ ποταμὸς ἀνήκων εἰς δέκα συγκυρίους, τὰ ἔξοδα τοῦ μέρους τοῦ ποταμοῦ τὸ ὁποῖον φθάνει μέχρι τῆς τελευταίας ἄκρας τῆς γῆς τοῦ ἐπάνω κυρίου εἶναι εἰς βάρος πάντων τῶν συγκυρίων· τὰ δὲ τοῦ μετὰ ταῦτα μέρους μέχρι τέλους, τῆς γῆς τοῦ δευτέρου κυρίου εἶναι εἰς βάρος τῶν ἐννέα, καὶ ἀφοῦ τελειώτῃ καὶ τὸ μέρος τοῦτο τὰ παρακάτω ἔξοδα διανέμονται ἐπὶ τῶν ὀκτώ.

Ἡ ἀναλογία τῶν βαρῶν βαίνει κατὰ τὴν τάξιν ταύτην μέχρι τέλους, ὥστε ὁ κατώτατος κύριος ἀφοῦ συμμεθέξῃ εἰς ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἔξοδα, καθαρίζει τὸ εἰς τὰ κτήματά του ἀνταποκρινόμενον μέρος τοῦ ποταμοῦ ἐξ ἰδίων.

Οὕτω δὲ ὁ μὲν τοῦ ἀνωτάτου μέρους κύριος βαρύνεται μὲ ὀλιγώτερα ὅλων τῶν λοιπῶν ἔξοδα, ὁ δὲ τοῦ κατωτάτου μὲ πλειότερα ὅλων.

Ἄρθρ. 1327. Τὰ βάρη τοῦ καθαρισμοῦ τῆς ἐπικοίνου ὑπονόμου ἀρχίζουσι κάτωθεν.

Οὕτως εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ μέρους τῆ, ὑπονόμου τὸ ὁποῖον κεῖται ἐντὸς τῆς γῆς τοῦ κυρίου τῶν κατωτάτων μερῶν συμμετέχουσι πάντες οἱ συγκύριοι· διορθωθέντος ὅμως ἅπαξ τοῦ μέρους ἐκείνου, οὗτος ἀπαλλάσσεται. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἀπαλλάσσονται καὶ οἱ λοιποὶ ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον μέχρι τοῦ κυρίου τῶν ἀνωτάτων μερῶν, ὅστις ὑφίσταται μόνος τὰ βάρη τῆς διορθώσεως τῆς μερίδος του· ὥστε ὁ μὲν τῶν κατωτάτων μερῶν κύριος βαρύνεται μὲ ὀλιγώτερα ὅλων τῶν λοιπῶν ἔξοδα, ὁ δὲ τῶν ἀνωτάτων μὲ πλειότερα.

Ἄρθρ. 1328ον. Καὶ ἡ διόρθωσις τῆς εἰδικῆς ὁδοῦ (1) ἀρχίζει, ὡς καὶ ἡ τῆς ὑπονόμου, ἐκ τῶν κάτω.

Καὶ κάτω μὲν μέρος τῆς τοιαύτης ὁδοῦ λέγεται ἡ εἴσοδος αὐτῆς, ἐπάνω δὲ, τὸ μέρος ἔνθα περατοῦται.

Οὕτω λοιπὸν ὁ κύριος τῶν κατὰ τὴν εἴσοδον μερῶν συμμετέχει μόνον εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διορθώσεως τοῦ ἀπέναντι αὐτοῦ μέρους, ὁ δὲ

(1) Αἱ εἰδικαὶ ἢ ἰδιόκτητοι ὁδοὶ εἶναι πάντοτε ἀδιέξοδοι.

κύριος τῶν ἐσωτάτων μερῶν, ἀφοῦ συμμετάσχη εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν μερίδων πάντων τῶν συγκυρίων, διορθοῖ καὶ τὴν μερίδα του μόνος.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΗΤΟΙ ΠΕΡΙ ΕΤΑΡΙΑΣ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΕΞ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

1329ον. Ἡ ἑταιρία εἶναι σύμβασις δι' ἧς δύο ἢ πλείονες ἑνοῦνται ἵνα διὰ κοινῶν κεφαλαίων πορισθῶσι κοινὴν ὠφέλειαν.

1330ον. Ἡ ἑταιρία συνίσταται διὰ τῆς ἀμοιβαίας συναινέσεως εἴτε διὰ λόγου εἴτε σιωπηρῶς ἐκπεφρασμένης.

Π. Χ. Ἐάν τις εἴπῃ ἑτέρῳ: *ἠρώθην μετὰ σοῦ ἵνα ἐμπορευθῶμεν ἑταιρικῶς διὰ τόσων κεφαλαίων* καὶ ὁ ἕτερος ἀπαντήσῃ: *ἐδέχθην*, συνίσταται ἑταιρία δι' ἀμοιβαίας συναινέσεως λόγῳ ἐκπεφρασμένης.

Ἐὰν δέ τις δοὺς ἑτέρῳ 1000 γρόσια εἴπῃ αὐτῷ: *πρόσθες καὶ σὺ ἕτερα* 1000 *καὶ ἀγόρασον ἐμπορεύματα*, ὁ δὲ ἄλλος πράξῃ κατὰ τὸν λόγον τοῦ πρώτου, θεωρεῖται ὡς παραδεχθεὶς τὴν πρόταsιν αὐτοῦ καὶ τὸ συνάλλαγμα συνίσταται οὕτω διὰ σιωπηρᾶς συναινέσεως.

1331ον. Δύο εἴδη ἑταιρικῶν συναλλαγμάτων ὑπάρχουσι (1).

---

(1) Τὰ δύο ταῦτα εἴδη ἀποτελοῦσι τὴν ὁμόρρυθμον ἑταιρίαν.

Σ. Μ.

Ὅταν οἱ ἑταῖροι θέντες ὡς ὅρον τὴν μεταξύ των ἐντελῆ ἰσότητα εἰσενέγκωσιν εἰς τὴν ἑταιρίαν πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτῶν, τὴν δυναμένην νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κεφάλαια ἑταιρίας, ἡ οὕτω συστᾶσα ἑταιρία καλεῖται *ἰσόμοιρος* (مفاوضة مفاوضه), ἐὰν καὶ αἱ τῶν κεφαλαίων καὶ αἱ τῶν κερδῶν μερίδες τῶν συνεταίρων ἦναι ἴσαι πρὸς ἀλλήλας.

Οἷον, ἀποβιώσαντός τινος, οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μεταχειρίζονται πᾶσαν τὴν κληρονομικὴν αὐτοῦ οὐσίαν ὡς κεφάλαια καὶ συνιστῶσι δι' αὐτῶν ἑταιρίαν ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα μετέρχωνται πᾶν εἶδος ἐμπορίου, τὰ δὲ κέρδη διανέμωνται μεταξύ των κατ' ἴσας μερίδας. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ἰσόμοιρος ἑταιρία εἶναι σπανία.

Ἐὰν δὲ συνηταιρίσθησαν, χωρὶς νὰ θέσωσιν ὡς ὅρον τὴν ἐντελῆ ἰσότητα μεταξὺ τῶν μερίδων των, ἡ ἑταιρία καλεῖται *ἀνισόμοιρος* (شركت سيركيتي إنان) (ὅρα παρακατιὼν τὰ ἰδιαίτερα κεφάλαια).

1332ον. Τὸ ἑταιρικὸν συνάλλαγμα εἰς ὁποιονδήποτε καὶ ἂν ἀνήκῃ ἐκ τῶν προειρημένων δύο εἰδῶν, διαιρεῖται καὶ κατ' ἄλλον τρόπον εἰς ἑταιρίαν κοινῶν κεφαλαίων ἢ χρηματικὴν (شركت اموال سيركيتي إمبَل), ἑταιρίαν κοινῆς ἐργασίας ἢ ἐργολαβικὴν (شركت اعمال سيركيتي أمَل), καὶ ἑταιρίαν πιστωτικὴν (شركت وجوه سيركيتي بويدزوخ.

Οὕτως, ἐὰν οἱ ἑταῖροι εἰσφέρωσιν εἰς τὴν ἑταιρίαν μέρος τῆς περιουσίας αὐτῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον, ἵνα ἐπιχειρήσωσι κοινῶς ἢ ἰδιαιτέρως ἕκαστος, ἐμπορικὰς πράξεις πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν, συνίσταται ἑταιρία κοινῶν κεφαλαίων.

Σημειωτέον, ὅτι καὶ ἂν δὲν ὁρισθῇ τίς τῶν ἑταίρων θὰ διευθύνῃ τὴν διαχείρισιν τῶν κεφαλαίων τῆς ἑταιρίας τὸ κῦρος τοῦ συναλλάγματος δὲν βλάπτεται.

Ἐὰν δὲ εἰσενέγκωσι μόνον τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, συμφωνοῦντες ἵνα ἀναδέχωνται τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων παρὰ τρίτου ἀνατιθεμένων αὐτοῖς, ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα διανέμωνται μεταξύ των τὸ κέρδος, ἤτοι τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας, συνίσταται ἑταιρία κοινῆς ἐργασίας, ἥτις καλεῖται καὶ شركت ابدان سيركيتي إبدَن, σωματικὴ ἑταιρία,

شرکت صنایع σιρκέτι σαναή, ἑταιρία τέχνης καὶ شرکت تقابل σιρκέτι τεκαπούλ ἑταιρία ἐργολαβική.

Οἵα εἶναι ἡ μεταξὺ δύο ραπτῶν, ἢ ἑνὸς ῥάπτου καὶ ἑνὸς βαφέως ἑταιρία.

Ἐὰν δὲ τέλος οἱ ἑταῖροι, μὴ ἔχοντες ἴδια κεφάλαια συμφωνήσωσι ν' ἀγοράζωσι μὲ πίστωσιν ἐμπορεύματα καὶ πωλοῦντες αὐτὰ διανέμωνται ἀλλήλοις τὸ κέρδος συνίσταται ἑταιρία πιστωτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1333ον. Εἰς ἕκαστον εἶδος ἑταιρίας συνυπάρχει καὶ ἐντολή.

Δηλαδὴ ἕκαστος ἑταῖρος ἐν ταῖς ὑπ' αὐτοῦ διεξαγομέναις ἐμπορικαῖς ἐπιχειρήσεσιν, ἢ ἐν τῇ ἀναδοχῇ ἐργασίας θεωρεῖται καὶ ὡς ἐντελοδόχος τοῦ ἄλλου.

Ἑπομένως ὅπως, διὰ νὰ δύναται νὰ ἀναδεχθῇ τις ἐντολὴν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν καὶ σώας τὰς φρένας, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἑταιρίᾳ τὰ αὐτὰ προσόντα ἀπαιτοῦνται διὰ τοὺς ἑταίρους.

Ἄρθρ. 1334ον. Ἐν τῇ ἰσομοίρῳ ἑταιρίᾳ (اشتراك مفاوضة μουφαβεζὰ) συνυπάρχει καὶ ἡ ἐγγύησις (ἤτοι οἱ ἑταῖροι εἶναι ἀλληλέγγυοι). Ἑπομένως οἱ τοιαύτην ἑταιρίαν συνιστάντες ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι καὶ τὰ προσόντα τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ ἦναι τις δεκτὸς ὡς ἐγγυητής.

Ἄρθρ. 1335ον. Ἐν τῇ ἀνισομοίρῳ ἑταιρίᾳ (شركة عنان ἰνὰν) συνυπάρχει μόνον ἡ ἐντολή, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἐγγύησις.

Ἐὰν ὅθεν κατὰ τὴν σύστασιν αὐτῆς δὲν ἐγένετο λόγος περὶ ἀλληλεγγύης τῶν ἑτέρων, οὗτοι δὲν εἶναι ἀλληλέγγυοι.

Οὕτω λοιπὸν καὶ ὁ χειράφετος ἀνῆλιξ δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς ἀνισόμοιρον ἑταιρίαν.

Ἐὰν ὅμως κατὰ τὴν σύστασιν τῆς ἑταιρίας ἐτέθη ὡς ὅρος τὸ ἀλληλέγγυον αὐτῶν τότε θεωροῦνται ὡς ἀλληλέγγυοι.

Ἄρθρ. 1336ον. Οἱ ἑταῖροι ὀφείλουσι νὰ συμφωνήσωσι περὶ τοῦ τρόπου τῆς μεταξύ των διανομῆς τοῦ κέρδους. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸ συνάλλαγμα τῆς ἑταιρίας εἶναι πλημμελές.

Ἄρθρ. 1337ον. Αἱ μερίδες τοῦ μεταξὺ τῶν ἑταίρων διανεμηθησομένου κέρδους πρέπει νὰ ὦναι ἰδανικαί, οἷον τὸ ἥμισυ, τὸ τρίτον, τὸ τέταρτον, κτλ.

Ἐὰν δὲ συμφωνηθῇ ὁ εἷς τῶν ἑτέρων νὰ λάβῃ ὡρισμένον τι ποσὸν ἐκ τοῦ κέρδους ὡς μερίδα αὐτοῦ, τότε τὸ συνάλλαγμα τῆς ἑταιρίας εἶναι ἐντελῶς ἄκυρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΥΝΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1338ον. Τὸ κεφάλαιον πρέπει νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ εἴδός τι χρημάτων.

Ἄρθρ. 1339ον. Τὰ κυκλοφοροῦντα χαλκονομίσματα θεωροῦνται κατὰ συνήθειαν ὡς χρήματα.

Ἄρθρ. 1340ον. Ἐὰν ὁ μὴ νομισματοποιημένος χρυσός, ἢ ἄργυρος χρησιμεύῃ κατὰ συνήθειαν εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς ἀντὶ νομισμάτων, θεωροῦνται καὶ ταῦτα ὡς χρήματα.

Ἐὰν δὲ οὐχί, θεωροῦνται ὡς κινητὰ πράγματα (ﻣﻨﻘﻮﻻ).

Ἄρθρ. 1341ον. Τὰ κεφάλαια πρέπει νὰ συνίστανται εἰς πρᾶγμα συγκεκριμμένον.

Τὰ εἰς δάνειον καὶ ἄλλας παρὰ τρίτων ἀπαιτήσεις συνιστάμενα χρήματα δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσωσι κεφάλαιον.

Π. Χ. Δύο ἄτομα ἔχοντα νὰ λαμβάνωσι ποσόν τι παρὰ τρίτου δὲν δύνανται νὰ συνεταιρισθῶσι συνεισφέροντα ὡς κεφάλαια εἰς τὴν ἑταιρίαν τὴν ἀπαίτησίν των ταύτην.

Ἐπίσης ἄκυρος εἶναι ἡ ἑταιρία, ὅταν ὁ μὲν εἷς τῶν ἑταίρων εἰσέφερε πρᾶγμα συγκεκριμμένον, ὁ δὲ ἄλλος ἀπαίτησιν.

1342ον. Δὲν εἶναι ἔγκυρος ἡ ἑταιρία εἰς ἣν εἰσηνέχθησαν ὡς κεφάλαια κινητὰ (عروض ούρούζ) καὶ ἀκίνητα κτήματα διότι ταῦτα δὲν θεωροῦνται ὡς χρήματα.

Δηλαδὴ ταῦτα δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσωσι κεφάλαιον ἑταιρίας.

Ἀλλ' ἂν θέλωσιν οἱ ἑταῖροι νὰ εἰσενέγκωσιν εἰς τὴν ἑταιρίαν ὡς κεφάλαια τοιαῦτα πράγματα μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸ εἶδος τῶν χρημάτων, ὀφείλουσι νὰ πωλήσωσιν ἀμοιβαίως ἑκάτερος τὸ ἥμισυ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πράγματος εἰς τὸν ἕτερον καὶ τότε καθισταμένων τῶν πραγμάτων ἐπικοίνων, ἱδρύσωσι δ' αὐτῶν τὴν ἑταιρίαν.

Π. Χ. Δύο τινὲς ἔχοντες ἑκάτερος ποσότητά τινα σίτου, ἢ ἄλλου ἀντικαταστατοῦ πράγματος, ἀναμιγνύουσιν αὐτὸν καὶ ἀφοῦ οὕτω καταστῇ ὁ σῖτος ἐπίκοινος ἱδρύουσιν ἑταιρίαν ἔχουσαν ὡς κεφάλαιον τὸν σύμμικτον τοῦτον σῖτον.

Ἄρθρ. 1343ον. Ἐὰν ἐκ δύο τινῶν ὁ μὲν εἷς εἰσενέγκῃ εἰς τὴν ἑταιρίαν ἵππον, ὁ δὲ ἕτερος ἱπποσκευὴν μὲ συμφωνίαν ἵνα ἐκμισθώνωσιν ἀμφότερα καὶ διανέμωνται μεταξύ των τὰ μισθώματα, ἡ ἑταιρία εἶναι πλημμελὴς καὶ ὅλον τὸ μίσθωμα ἀνήκει εἰς τὸν κύριον τοῦ ἵππου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἱπποσκευὴ εἶναι παρακολούθημα τοῦ ἵππου ὁ κύριος αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ μετοχὴν εἰς τὸ ἐκ τῆς μισθώσεως τοῦ ἵππου κέρδος, ἀλλὰ λαμβάνει μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν διὰ τὴν χρῆσιν τῆς ἱπποσκευῆς του.

Ἄρθρ. 1344ον. Ἐάν τις λάβῃ τὸ ζῶον ἑτέρου ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ἵνα φορτώσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἐμπορεύματά του καὶ περιάγων πωλήσῃ αὐτὰ, τὸ δὲ κέρδος ἀνήκῃ εἰς ἀμφοτέρους, ἡ τοιαύτη ἑταιρία εἶναι πλημμελὴς καὶ ὅλον τὸ κέρδος ἀνήκει εἰς τὸν κύριον τῶν ἐμπορευμάτων, ὁ δὲ κύριος τοῦ ζώου δὲν λαμβάνει ἢ μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν διὰ τὸ ζῶόν του.

Ἡ περὶ τοῦ ζώου αὕτη διάταξις ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργαστηρίου· οἷον ἐάν τις ἔχων ἐμπορεύματα συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ κυρίου ἐργαστηρίου τινὸς, ἵνα πωλῇ αὐτὰ ἐν αὐτῷ, τὸ δὲ κέρδος ἀνήκῃ καὶ εἰς τοὺς δύο, καὶ ἡ τοιαύτη ἑταιρία εἶναι πλημμελὴς, τὸ δὲ ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων κέρδος ἀνήκει ὅλον εἰς τὸν κύριον αὐτῶν, τοῦ

κυρίου τοῦ ἐργαστηρίου μὴ δικαιουμένου νὰ λάβῃ ἢ μίσθωμα κατ' ἐκτίμησιν δι' αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1345ον. Ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας προσδιορίζεται δι' ἐκτιμήσεως.

Ἐπομένως ἡ ἐργασία τοῦ ἑνὸς δύναται νὰ ἦναι τιμιωτέρα τῆς ἐργασίας τοῦ ἄλλου.

Π. Χ. Ἐὰν δύο ἑταῖροι καταθέτοντες ἴσα κεφάλαια συμφωνήσωσι νὰ ἐργάζωνται καὶ οἱ δύο συγχρόνως εἰς τὴν ἑταιρίαν, δύνανται νὰ συμφωνήσωσι πρὸς τούτοις, ὥστε ὁ εἷς αὐτῶν νὰ λαμβάνῃ μεγαλειτέραν τοῦ ἄλλου μερίδα ἐκ τῶν κερδῶν. Διότι ὁ εἷς δύναται νὰ ἔχῃ μείζονα ἱκανότητα εἰς τὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ ἐργασία αὐτοῦ νὰ ἦναι μεγαλειτέρα καὶ ὠφελιμωτέρα εἰς τὴν ἑταιρίαν.

Ἄρθρ. 1346ον. Ἡ εὐθύνη τῆς ἐργασίας εἶναι εἶδος ἐργασίας.

Ἐπιτρέπεται ὅθεν νὰ παραλάβῃ τις εἰς τὸ ἐργαστήριόν του τεχνίτην τινὰ καὶ ἀναδεχόμενος ἔξωθεν ἐργασίαν νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῷ ὅρῳ ἵνα διανέμωνται ἐξ ἡμισείας μεταξύ των τὸ κέρδος, ἤτοι τὸ μίσθωμα.

Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὸ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ κέρδους δικαίωμα τοῦ κυρίου τοῦ ἐργαστηρίου προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος ἀνεδέχθη τὴν εὐθύνην, ἤτοι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας· οὕτω δὲ ἀπολαμβάνει ἐμμέσως καὶ τὰς ὠφελείας τοῦ ἐργαστηρίου του.

Ἄρθρ. 1347ον. Τὸ ἐπὶ τοῦ κέρδους δικαίωμα ἀποκτᾶται, ὁτὲ μὲν διὰ τῆς εἰσφορᾶς κεφαλαίων, ὁτὲ δὲ διὰ τῆς εἰσφορᾶς ἐργασίας καὶ ἄλλοτε, κατὰ τὸ 85 ἄρθρον, διὰ τῆς εἰσφορᾶς τῆς εὐθύνης.

Οὕτως ἐν τῇ ἑτερορρύθμῳ ἑταιρίᾳ (مضاربه μουδαρεπὲ (1) ὁ μὲν

(1) Ὅρα παρακατιὼν ἄρθρ. 1404 καὶ ἑφεξῆς.

χρηματοδότης ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ κέρδους διὰ τῶν χρημάτων αὐτοῦ, ὁ δὲ διευθυντὴς διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ.

Ἐπιτρέπεται ἐπίσης ὁ τεχνίτης νὰ προσλάβῃ εἰς τὸ ἐργαστήριόν του μαθητὴν καὶ ἀναθέτων εἰς αὐτὸν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἣν ἀναδέχεται ἔξωθεν ἐργασίας πληρώνῃ αὐτῷ τὸ ἥμισυ τοῦ μισθώματος· διότι ὅπως ὁ μαθητὴς ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ κέρδους, ἤτοι τοῦ μισθώματος ὅπερ πληρώνει ὁ ἐργοδότης, διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ τεχνίτης, ὡς ἐργολάβος, ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως διὰ τῆς εὐθύνης ἣν λαμβάνει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας.

Ἄρθρ. 1348ον. Ὅταν δὲν ὑπάρχῃ εἰσφορὰ ἑνὸς ἐκ τῶν προμνημονευθέντων τριῶν, ἤτοι κεφαλαίου, ἐργασίας καὶ εὐθύνης διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, δὲν ὑπάρχει καὶ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ κέρδους.

Π. Χ. Ἐάν τις εἴπῃ ἑτέρῳ: *ἐμπορεύου διὰ τῆς ἰδίας σου περιουσίας, τὸ δὲ κέρδος ἂς διανέμηται μεταξὺ ἡμῶν*, δὲν καθίσταται διὰ τῆς προτάσεως ταύτης ἑταῖρος.

Ἑπομένως δὲν δύναται νὰ λάβῃ μέρος ἐκ τοῦ προκύψαντος κέρδους.

Ἄρθρ. 1349ον. Ἡ διανομὴ τοῦ κέρδους κανονίζεται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἑταιρικοῦ συμβολαίου.

Οὐχὶ δὲ κατὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ὑφ' ἑκάστου τῶν ἑταίρων ἐργασίαν.

Ἑπομένως ὁ ἑταῖρος ὅστις ὑποχρεοῦται διὰ τοῦ συμβολαίου νὰ εἰσενέγκῃ τὴν ἑαυτοῦ ἐργασίαν εἰς τὴν ἑταιρίαν θεωρεῖται ὡς εἰσενεγκὼν αὐτὴν, καὶ ἂν εἰσέτι δὲν εἰργάσθη.

Π. Χ. Καὶ ἐὰν, ἐνῷ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου ἀμφότεροι οἱ ἑταῖροι ὀφείλουσι νὰ εἰσενέγκωσιν εἰς τὴν ἑταιρίαν τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, ὁ ἕτερος δὲν ἐργασθῇ ἕνεκα δεδικαιολογημένης αἰτίας ἢ ἄνευ σκοποῦ βλάβης, πάλιν οὗτος θεωρεῖται ὡς ἐργασθεὶς εἰς τὴν ἑταιρίαν, διότι ἀμφότεροι ὡς ἑταῖροι εἶναι ἐντελοδόχοι ἀλλήλων καὶ ἑπομένως ἡ ἐργασία τοῦ ἑνὸς θεωρεῖται ὡς γινομένη ἐκ μέρους ἀμφοτέρων. Κατὰ συνέπειαν τὸ κέρδος διανέμεται καὶ εἰς τοὺς δύο κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου.

Ἄρθρ. 1350ον. Οἱ ἑταῖροι θεωροῦνται ὡς θεματοφύλακες ἀλλήλων καὶ ἡ περιουσία ἑκατέρου μένει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἄλλου ὡς παρακαταθήκη.

Ἑπομένως ἐὰν ἡ περιουσία τῆς ἑταιρίας φθαρῇ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἑνὸς τῶν ἑταίρων ἄνευ ὑπαιτιότητος ἢ ἀμελείας αὐτοῦ, οὗτος δὲν ἀνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μερίδα τοῦ ἄλλου.

Ἄρθρ. 1351ον. Ἐν τῇ διὰ κοινῶν κεφαλαίων ἑταιρίᾳ τὰ κεφάλαια δύνανται νὰ ἀνήκωσι κατ' ἴσας ἢ καὶ κατ' ἀνίσους μερίδας εἰς τοὺς ἑταίρους.

Ἀλλ' ὅταν ὁ μὲν τῶν ἑταίρων εἰσφέρῃ χρήματα, ὁ δὲ ἐργασίαν, τότε συνίσταται ἑταιρία τοῦ εἴδους (مضاربة μουδαρεπὲ ἑτερόῤῥυθμος), ἐὰν συνεφώνησαν νὰ διανέμωνται τὰ κέρδη (ὅρα τὸν περὶ مضاربة μουδαρεπὲ τίτλον παρακατιών) (1). Ἐὰν δὲ ὅλα τὰ κέρδη ἀφέθησαν εἰς τὸν εἰσφέροντα τὴν ἐργασίαν, συνίσταται δάνειον. Καὶ ἐὰν τέλος ὅλα τὰ κέρδη ἀνήκωσιν εἰς τὸν κύριον τοῦ κεφαλαίου, ὁ εἰσφέρων τὴν ἐργασίαν εἶναι ἁπλοῦς παραγγελιοδόχος (مستضع μουστεπζὴ'). Ἐπειδὴ δὲ ὁ παραγγελιοδόχος θεωρεῖται ὡς ἄμισθος ἐντελοδόχος, τὰ κέρδη καὶ αἱ ζημίαι ἀναφέρονται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὸν κύριον τῶν κεφαλαίων.

Ἄρθρ. 1352ον. Ἀποθανόντος ἢ προσβληθέντος ὑπ' ἀδιαλείπτου μανίας τοῦ ἑνὸς τῶν ἑταίρων διαλύεται ἡ ἑταιρία.

Ἀλλ' ὅταν οἱ ἑταῖροι ἦναι τρεῖς ἢ πλειότεροι ἡ ἑταιρία θεωρεῖται διαλελυμένη ὡς πρὸς τὸν ἀποθανόντα ἢ τὸν μανιακὸν μόνον, ὡς πρὸς δὲ τοὺς λοιποὺς ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη.

Ἄρθρ. 1353ον. Ἡ ἑταιρία διαλύεται καὶ τῇ βουλήσει τοῦ ἑτέρου τῶν ἑταίρων.

Ἀλλ' ἡ παρὰ τοῦ ἑνὸς διάλυσις τῆς ἑταιρίας πρέπει νὰ γείνῃ ἐν γνώσει τοῦ ἄλλου ἑταίρου.

Ἐν ὅσῳ δὲ οὗτος ἀγνοεῖ τὴν παρὰ τοῦ ἄλλου διάλυσιν, ἡ ἑταιρία θεωρεῖται ὡς ὑφισταμένη.

Ἄρθρ. 1354ον. Ἐὰν διαλύοντες οἱ ἑταῖροι τὴν ἑταιρίαν διανεμηθῶσι τὴν περιουσίαν αὐτῆς λαμβάνοντες ὁ μὲν εἰς ὅλα τὰ μετρη-

(1) Ἄρθρ. 1404 καὶ ἑξῆς.

τὰ, ὁ δὲ ἕτερος ὅλα τὰ καθυστερήματα, ἡ δικνομὴ αὕτη εἶναι ἄκυρος.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τὰ καθυστερήματα λαβὼν θεωρεῖται ὡς μέτοχος τῶν μετρητῶν, τὰ δὲ καθυστερήματα πάλιν ἀνήκουσι κοινῶς καὶ εἰς τοὺς δύο.

Ὅρα ἄρθρ. 1123.

Ἄρθρ. 1355ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν ἑταίρων ἀποθάνῃ καθ' ὃν χρόνον εἶχεν εἰς χεῖρας του καὶ κατειργάζετο πρᾶγμά τι τῆς ἑταιρίας χωρὶς νὰ δηλώσῃ τινὶ τὰ κατὰ τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ἡ μερὶς τοῦ συνεταίρου αὐτοῦ λαμβάνεται ἐκ τῆς κληρονομικῆς οὐσίας τοῦ ἀποβιώσαντος.

Ὅρα ἄρθρ. 801. (ἐδαφ. δ'.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΣΟΜΟΙΡΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (شركت مفاوضه).

Ἄρθρ. 1356ον. Ὡς ἐρρέθη ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ οἱ *ἰσόμοιροι* ἑταῖροί εἰσιν ἀλληλέγγυοι. Ἡ ὁμολογία τοῦ ἑνὸς αὐτῶν ὅθεν ὁποίαν ἰσχὺν ἔχει ἐφ' ἑαυτοῦ, τὴν αὐτὴν ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ἑταίρου του.

Ἐὰν ὅθεν ὁ εἷς αὐτῶν ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ ἑταιρία ὀφείλει ποσόν τι, ὁ ὑπὲρ οὗ ἐγένετο ἡ ὁμολογία ἀπαιτεῖ τὸ ποσὸν τοῦτο παρ' ὁποτέρου θέλει ἐκ τῶν ἑταίρων.

Ἐπίσης πᾶν χρέος τοῦ ἑνὸς τῶν ἑταίρων προερχόμενον ἐξ ἀγοραπωλησίας, μισθώσεως καὶ πάσης ἄλλης ἐμπορικῆς πράξεως, ἐφ' ἧς χωρεῖ ἡ ἑταιρία, ἐπιβαρύνει καὶ τὸν ἕτερον.

Ὡσαύτως τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπώλησεν ὁ εἷς δύναται νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὸν ἕτερον ἕνεκεν ἐλαττώματος, ὅπως καὶ τὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν ὁ εἷς αὐτῶν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἕτερος διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Ἄρθρ. 1357ον. Τὰ τρόφιμα, ἐνδύματα καὶ λοιπὰ τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀγοράζει δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τὴν οἰ-

κογένειάν του τῶν ἑταίρων τις, ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν. Ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ οὐδὲν δίκαίωμα ἔχει ἐπ' αὐτῶν.

Ἀλλ' ἕνεκα τοῦ ἀλληλεγγύου τῶν ἑταίρων ὁ πωλητὴς δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων τούτων παρὰ τοῦ ἑτέρου.

Ἄρθρ. 1358ον. Ἐ τῇ ἰσομοίρῳ ἑταιρίᾳ κοινῶν κεφαλαίων, οἱ ἑταῖροι ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι κατατεθειμένα ἴσα κεφάλαια καὶ νὰ διανέμωνται ἐξ ἴσου τὰ κέρδη· δὲν ἐπιτρέπεται δὲ εἴς τινα αὐτῶν νὰ ἔχῃ ἄλλην περιουσίαν ἐκτὸς τῆς ἑταιρίας, συνισταμένην εἰς χρήματα ἢ ἄλλα πράγματα δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἑταιρικὸν κεφάλαιον. Δύναται ὅμως ὁ ἑταῖρος νὰ ἔχῃ εἰς τὴν ἀποκλειστικήν του κυριότητα πράγματα μὴ δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἑταιρικὸν κεφάλαιον, οἷον κτήματα κινητὰ ἢ ἀκίνητα καὶ ἀπαιτήσεις παρὰ τρίτων.

Ἄρθρ. 1359ον. Ἡ ἑταιρία κοινῆς ἐργασίας εἶναι *ἰσόμοιρος*, ὅταν βασίζεται ἐπὶ τῶν ἑξῆς ὅρων· ἀ. Ἕκαστος τῶν ἑταίρων ἔχει πλήρη ἐλευθερίαν νὰ ἀναδέχηται τὴν ἐκτέλεσιν οἱασδήποτε ἐργασίας. β'. Πάντες οἱ ἑταῖροι εἰσὶν ἐξ ἴσου ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας. γ'. Τὰ κέρδη καὶ αἱ ζημίαι ἀναφέρονται ἐξ ἴσου εἰς πάντας τοὺς ἑταίρους οἵτινες εἶναι ἀλληλέγγυοι· ὥστε ὅ,τι κερδίσῃ ὁ εἷς αὐτῶν ἕνεκα τῆς ἑταιρίας, ἀνήκει ἐξ ἴσου εἰς πάντας καὶ ὁποίαν ζημίαν ὑποστῇ, αὕτη βαρύνει ἐπίσης πάντας.

Ἐν τῇ ὑπὸ τοιούτους ὅρους συστάσῃ ἑταιρίᾳ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς καὶ οἱ κύριοι τῶν ἐργαστηρίων της δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἐνοίκιά των παρ' οὗτινος θέλουσιν ἐκ τῶν ἑταίρων· ἐπίσης ἐὰν τρίτος ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὴν ἑταιρίαν πρᾶγμά τι ἀρκεῖ ἡ ὁμολογία τοῦ ἑνὸς τῶν ἑτέρων πρὸς ἐπιδίκασιν τοῦ πράγματος καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἕτερος ἀρνῆται αὐτό.

Ἄρθρ. 1360ον. Ἐὰν δύο τινὲς συμφωνήσωσι ν' ἀγοράζωσιν ἐμπορεύματα μὲ πίστωσιν ὑποχρεούμενοι ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀξίας καὶ διανεμόμενοι ἐξ ἡμισείας τὰ κέρδη, συνίστανται ἑταιρία πιστωτικὴ *ἰσόμοιρος*. (شركت وجوه متساوى)

Ἄρθρ. 1361ον. Κατὰ τὴν σύστασιν *ἰσομοίρου* ἑταιρίας ἀπαι-

τεῖται νὰ τεθῇ ῥητῶς ὁ ὅρος τοῦ *ἰσομοίρου* ἢ νὰ μνημονευθῶσι κατὰ σειρὰν πάντες οἱ ὅροι τῆς ἰσομοίρου ἑταιρίας.

Ὅταν δὲ ἡ σύστασις τῆς ἑταιρίας γίνεται ἄνευ τινὸς διασαφήσεως ἐννοεῖται, ὅτι συνίσταται ἑταιρία ἀνισόμοιρος (جان ἠνάν).

Ἄρθρ. 1362ον. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐὰν εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἑταιρίας ἐλλείπῃ τις ἐκ τῶν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἀπαριθμηθέντων ὅρων ἡ ἰσόμοιρος ἑταιρία μεταβάλλεται εἰς ἀνισόμοιρον.

Π. Χ. Ἐν τῇ ἑταιρίᾳ κοινῶν κεφαλαίων ἐάν τις τῶν ἑταίρων κληρονομήσῃ ἢ ἀποκτήσῃ διὰ δωρεᾶς χρήματα ἢ ἄλλα πράγματα δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἑταιρικὸν κεφάλαιον ἡ ἰσόμοιρος ἑταιρία μεταβάλλεται εἰς ἀνισόμοιρον.

Ἀλλ' ἐὰν τὰ κληρονομηθέντα ἢ δωρηθέντα ἦναι πράγματα μὴ δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς κεφάλαια ἑταιρίας οἷον κινητὰ ἢ ἀκίνητα κτήματα, τὸ ἰσόμοιρον τῆς ἑταιρίας δὲν παραβλάπτεται.

Ἄρθρ. 1363ον. Ὅ,τι ἀπαιτεῖται διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀνισομοίρου ἑταιρίας, ἀπαιτεῖται καὶ διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἰσομοίρου.

Ἄρθρ. 1364ον. Ὁποῖαι πράξεις ἐπιτρέπονται εἰς τοὺς ἀνισομοίρους ἑταίρους, ἐπιτρέπονται καὶ εἰς τοὺς συνδεδεμένους δι' ἰσομοίρου ἑταιρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΜΟΙΡΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

(شرکت عنان σιρκέτι ἠνάν)

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΜΕΡΗ).

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ Η ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1365ον. Εἰς τὴν ἀνισόμοιρον ἑταιρίαν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰσενέγκωσιν ἴσα κεφάλαια οἱ ἑταῖροι.

Δύναται ὁ εἷς νὰ εἰσενέγκῃ εἰς τὴν ἑταιρίαν πλείονα κεφάλαια τοῦ ἑτέρου. Δὲν εἶναι δὲ ὑποχρεωμένοι νὰ εἰσενέγκωσιν εἰς αὐτὴν πᾶσαν τὴν χρηματικήν των περιουσίαν, ἀλλ' ἕκαστος αὐτῶν δύναται νά εἰσενέγκῃ καὶ μέρος μόνον αὐτῆς.

Δύνανται ὅθεν νὰ ἔχωσι καὶ ἄλλα πράγματα χρησιμεύοντα ὡς ἑταιρικὸν κεφάλαιον, οἷον χρήματα, ἐκτὸς τῶν εἰς τὴν ἑταιρίαν εἰσενεχθέντων.

Ἄρθρ. 1366ον. Ἀντικείμενον τῆς ἑταιρίας δύναται νὰ ᾖναι πᾶν εἶδος ἐμπορίου ἀπροσδιορίστως ἢ καὶ ἓν μόνον ὡρισμένον εἶδος, οἷον τὸ ἐμπόριον γεννημάτων κτλ.

Ἄρθρ. 1367ον. Ἐν τῇ ἐγκύρῳ ἑταιρίᾳ ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν γίνεται κατὰ τὴν προϋπάρχουσαν συμφωνίαν.

Ἄρθρ. 1368ον. Ἐν τῇ πλημμελεῖ ἑταιρίᾳ ἡ διανομὴ γίνεται κατὰ τὰ ποσὰ τὰ εἰσενεχθέντα εἰς τὴν ἑταιρίαν ὑπὸ τῶν ἑταίρων.

Ἐὰν δὲ συνεφωνήθη νὰ δοθῇ μεγαλειτέρα μερὶς εἴς τινα αὐτῶν ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἀνίσχυρος.

Ἄρθρ. 1369ον. Ἡ ἄνευ τῆς αἰτίας ἢ ἀμελείας τινὸς προελθοῦσα (ἡ τυχηρὰ) ζημία διανέμεται εἰς πᾶσαν περίστασιν ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων ἑκάστου τῶν ἑταίρων.

Ἐὰν δὲ συνεφωνήθη ἄλλως πως, ἡ τοιαύτη συμφωνία μένει ἀνίσχυρος.

Ἄρθρ. 1370ον. Εἴτε ἴσα, εἴτε ἄνισα εἶναι τὰ κεφάλαια τῶν ἑταίρων, δύνανται οὗτοι νὰ συμφωνήσωσιν ὅπως διανέμωνται τὰ κέρδη ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων αὐτῶν.

Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει τὰ κέρδη διανέμονται κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν συμφωνίαν χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἂν κατὰ τὴν μεταξύ των συμφωνίαν ἀμφότεροι οἱ ἑταῖροι ὤφειλον νὰ ἐργάζωνται εἰς τὴν ἑταιρίαν ἢ ὁ εἷς μόνον αὐτῶν.

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἂν μόνον ὁ εἷς ὑποχρεοῦται νὰ ἐργάζηται, τὰ κεφάλαια τοῦ ἑτέρου εὑρίσκονται εἰς χεῖρας αὐτοῦ ὡς κατάθημα (ακιδι πιζακὰ) (ὅρα ἄρθρ. 1059 καὶ 1351 ἐδ. δ'.)

Ἄρθρ. 1371ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ σύστασις τῆς ἑταιρίας ἡ γενομένη ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα ἀμφότεροι εἰσενέγκωσιν ἴσα κεφάλαια καὶ

τὴν ἐργασίαν αὐτῶν εἰς τὴν ἑταιρίαν, τὰ δὲ κέρδη διανέμωνται ἀνίσως λαμβάνοντος π. χ. τοῦ ἑνὸς τὰ δύο τρίτα τοῦ κέρδους.

Ὅρα ἄρθρ. 1345.

Ἐὰν ὅμως συνεφωνήθη μόνον ὁ εἷς νὰ ἐργάζηται εἰς τὴν ἑταιρίαν, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ἑξῆς περιστάσεις.

Ἐὰν ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐργασίας βαρύνῃ τὸν μέλλοντα νὰ λάβῃ μείζονα μερίδα ἐκ τῶν κερδῶν, τὸ συμβόλαιον τῆς ἑταιρίας εἶναι ἔπίσης ἔγκυρον καὶ ἡ συμφωνία ἰσχυρά.

Διότι ὁ ἑταῖρος ἐκεῖνος ὡς εἰσενεγκὼν κεφάλαια εἰς τὴν ἑταιρίαν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τοῦ κέρδους αὐτῶν· ὡς εἰσενεγκὼν δὲ καὶ ἐργασίαν συνάμα, ἔχει δικαίωμα ἐπὶ μεγαλειτέρας μερίδος ἐκ τοῦ ὅλου τῶν κερδῶν. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει τὰ κεφάλαια τοῦ ἑταίρου του μένουσιν εἰς χεῖρας αὐτοῦ ὡς περιουσία ἑτερορρύθμου ἑταιρίας (مودارمبه *μουδαρεμπὲ*) καὶ ἡ ἑταιρία ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ συνεταιρισμοῦ (1).

Ἐὰν δὲ ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐργασίας βαρύνῃ τὸν μέλλοντα νὰ λάβῃ ἥσσονα μερίδα ἐκ τῶν κερδῶν ἡ συμφωνία τοῦ νὰ λαμβάνῃ οὗτος μεγαλειτέραν μερίδα εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ διανομὴ αὐτῶν γίνεται ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων των.

Διότι, ἐὰν τὰ κέρδη διανεμηθῶσι κατὰ τὴν συμφωνίαν των, τὸ περιπλέον τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ ὁ μὴ ἐργασθεὶς εἰς τὴν ἑταιρίαν δὲν πηγάζει ἀπὸ δικαίωμά τι ἀποκτηθὲν διὰ τῆς εἰσφορᾶς κεφαλαίων, ἐργασίας ἢ εὐθύνης, ἐν ᾧ τὸ ἐπὶ τοῦ κέρδους δικαίωμα δὲν ἀποκτᾶται, ἢ διὰ τῆς εἰσφορᾶς τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν τούτων.

Ὅρα ἄρθρ. 1347 καὶ 1348.

Ἄρθρ. 1372ον. Ἐὰν, καταθεσάντων τῶν ἑταίρων ἄνισα κεφάλαια, ἤτοι τοῦ μὲν 100,000 γρόσια τοῦ δὲ 150,000, συμφωνηθῇ ἵνα τὰ κέρδη διανέμωνται ἐξ ἴσου μεταξύ των, τοῦτο σημαίνει, ὅτι εἰς τὸν καταθέσαντα ὀλιγώτερα κεφάλαια παραχωρεῖται ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ μεῖζον κέρδος καὶ ἑπομένως ἡ περίστασις αὕ-

(1) Ὅρα παρακατιὼν τὸν περὶ مودارمبه μουδαρεμπὲ τίτλον ἄρθρ. 1404 καὶ ἑφεξῆς.

τη συμπίπτει μὲ ἐκείνην καθ' ἣν, καταθεσάντων ἴσα κεφάλαια τῶν ἑταίρων, συμφωνεῖται ἡ παραχώρησις μείζονος κέρδους εἰς τὸν ἕτερον.

Ἑπομένως ἐὰν συνεφωνήθη νὰ ἐργάζωνται εἰς τὴν ἑταιρίαν ἢ ἀμφότεροι ἢ ὁ μέλλων νὰ λάβῃ μείζονα μερίδα ἐκ τοῦ κέρδους, ἤτοι ὁ καταθεὶς ἴσσονα κεφάλαια τὸ ἑταιρικὸν συνάλλαγμα εἶναι ἔγκυρον καὶ ἡ συμφωνία ἰσχυρά.

Ἀλλ' ἐὰν συνεφωνήθη νὰ ἐργάζηται ὁ μέλλων νὰ λάβῃ ἴσσονα μερίδα κέρδους, ἤτοι ὁ καταθεὶς μείζονα κεφάλαια, ἡ συμφωνία εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν γίνεται ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων τῶν ἑταίρων.

Ἄρθρ. 1373ον. Ἕκαστος τῶν ἑταίρων δύναται νὰ πωλῇ πράγματα τῆς ἑταιρίας ὀλίγα, ἢ πολλὰ, καὶ τοῖς μετρητοῖς ἢ ἐπὶ πιστώσει.

Ἄρθρ. 1374ον. Ἕκαστος τῶν ἑταίρων ἔχων εἰς χεῖράς του κεφάλαια τῆς ἑταιρίας, δύναται νὰ ἀγοράζῃ πράγματα εἰς λογαριασμὸν αὐτῆς τοῖς μετρητοῖς, ἢ καὶ ἐπὶ πιστώσει.

Ἀλλ' ἂν ἀγοράσῃ πρᾶγμά τι ἐπὶ ὑπερόγκῳ βλάβῃ, τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ἀνήκει οὐχὶ εἰς τὴν ἑταιρίαν ἀλλ' εἰς αὐτὸν ἀποκλειστικῶς.

Ἄρθρ. 1375ον. Ὁ ἑταῖρος ὅστις δὲν ἔχει εἰς χεῖράς του κεφάλαια δὲν δύναται νὰ ἀγοράζῃ πράγματα εἰς λογαριασμὸν αὐτῆς.

Ἐὰν δὲ ἀγοράσῃ τι ἀνήκει εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 1376ον. Ἐὰν ὁ εἷς τῶν ἑταίρων ἀγοράσῃ δι' ἰδίων χρημάτων πρᾶγμά τι μὴ ἀνῆκον εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορίου τῆς ἑταιρίας, τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἶναι εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἀγοράσαντος, ὁ δὲ ἕτερος δὲν δύναται νὰ μετάσχῃ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐὰν ἔχῃ εἰς χεῖράς του κεφάλαια τῆς ἑταιρίας, τὰ δὲ ἀγορασθέντα πράγματα εἶναι ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ ἐμπορίου δι' ὃ συνηταιρίσθησαν, ταῦτα ἐννοοῦνται εἰς λογαριασμὸν τῆς ἑταιρίας καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἀγοράσας τὰ ἐπλήρωσε δι' ἰδίων του χρημάτων.

Π. Χ. Ἐὰν ἐκ δύο συνεταιρισθέντων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ μετέρχωνται τὸ ἐμπόριον τῶν ὑφασμάτων, ὁ εἷς ἀγοράσῃ δι' ἰδίων

αὐτοῦ χρημάτων ἵππον, ὁ ἵππος οὗτος ἀνήκει εἰς αὐτόν, ὁ δὲ ἕτερος δὲν δύναται νὰ συμμετάσχῃ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐὰν ἀγοράσῃ ὕφασμά τι, τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ἑταιρίαν· δὲν ὠφελεῖ δὲ αὐτὸν καὶ ἂν ἀκόμη παρουσιάσῃ μάρτυρας, ὅτι ἀγοράζων τὸ ὕφασμα διεκήρυξεν ἐνώπιον μαρτύρων ὅτι τὸ λαμβάνει διὰ λογαριασμόν του ἀποκλειστικῶς, ἀλλὰ τὸ ὕφασμα θεωρεῖται κοινὸν ἀμφοτέρων κτῆμα.

Ἄρθρ. 1377ον. Τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως πηγάζοντα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις εἰς μόνον τὸν συμβαλόμενον ἀνήκουσι.

Ὅστις ὅθεν ἐκ τῶν ἑταίρων ἠγόρασε πρᾶγμά τι, ἐκεῖνος ὀφείλει καὶ νὰ παραλάβῃ αὐτὸ καὶ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν του. Κατὰ συνέπειαν ὁ πωλητὴς δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ πράγματος ἀπὸ τὸν ἀγοράσαντα αὐτὸ ἑταῖρον καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Ἐπίσης ὅστις ἐκ τῶν ἑταίρων ἐπώλησε πρᾶγμά τι, ἐκεῖνος μόνον δικαιοῦται νὰ πληρωθῇ τὴν τιμὴν αὐτοῦ. Ἐὰν ὅθεν ὁ ἀγοραστὴς πληρώσῃ εἰς τὸν ἕτερον ἀπαλλάττεται μόνον ὡς πρὸς τὴν μερίδα τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς τὸν λαβόντα, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τὴν μερίδα τοῦ ἑταίρου μεθ' οὗ συνεβάλετο.

Ὡσαύτως ἐὰν ὁ εἷς τῶν ἑταίρων καταστήσῃ τινὰ ἐντολοδόχον του πρὸς παραλαβὴν τοῦ τιμήματος τοῦ πράγματος τὸ ὁποῖον ἐπώλησεν ὁ ἕτερος δὲν δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἐντολὴν ταύτην.

Ἀλλὰ τὸν ἐντολοδόχον τὸν ὁποῖον διώρισεν ὁ εἷς ἑταῖρος πρὸς ἀγορὰν, πώλησιν ἢ ἐνοικίασιν πράγματος δύναται νὰ παύσῃ ὁ ἕτερος.

Ἄρθρ. 1378ον. Ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐπιστροφὴ ἀγορασθέντος πράγματος (ἤτοι ἡ ἀκύρωσις τῆς ἀγοραπωλησίας) εἶναι δικαίωμα πηγάζον ἐκ συμβολαίου, δὲν δύναται ὁ εἷς τῶν ἑταίρων νὰ ἐπιστρέψῃ ἕνεκεν ἐλαττώματος τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν ὁ ἕτερος.

Οὔτε τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠγοράσθη ἀπὸ τὸν ἕνα ἑταῖρον δύναται νὰ ἐπιστραφῇ ἕνεκεν ἐλαττώματος εἰς τὸν ἄλλον.

Ἄρθρ. 1379ον. Ἕκαστος τῶν ἑταίρων δύναται νὰ παρακαταθέσῃ εἰς τρίτον, ἢ νὰ καταθέσῃ ὡς κεφάλαια τῆς ἑταιρίας τοῦ εἴδους ασλια πηζαὰ (ὅρα ἄρθρ. 1059) τὴν ἑταιρικὴν περιουσίαν.

Καὶ νὰ δώσῃ αὐτὴν εἰς (μουδαρεμπέ). (1) Δύναται ἐπίσης νὰ ἐνεργήσῃ ἐνοικιάσεις, οἷον νὰ ἐνοικιάσῃ ἀποθήκην ἢ νὰ μισθώσῃ ἄνθρωπον πρὸς φύλαξιν τῶν πραγμάτων τῆς ἑταιρίας.

Δὲν δύναται ὅμως ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἑτέρου νὰ ἀναμίξῃ τὴν περιουσίαν τῆς ἑταιρίας μετὰ τῆς ἰδικῆς του ἢ νὰ συνεταιρισθῇ μετὰ τρίτου (ὁμορρύθμως).

Ἐὰν δὲ πράξῃ τι τούτων καὶ ἀπολεσθῇ ἡ περιουσία τῆς ἑταιρίας, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μερίδα τοῦ ἑταίρου του.

Ἄρθρ. 1380ον. Οὐδέτερος τῶν ἑταίρων δύναται ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἄλλου νὰ δανείσῃ εἰς τρίτον τὴν ἑταιρικὴν περιουσίαν. Δύναται ὅμως νὰ δανεισθῇ εἰς λογαριασμὸν τῆς ἑταιρίας.

Τῶν δὲ χρημάτων τὰ ὁποῖα ἐδανείσθη ὁ εἷς τῶν ἑταίρων θεωρεῖται συνοφειλέτης καὶ ὁ ἕτερος.

Ἄρθρ. 1381ον. Ὁ ἑταῖρος ὁ μεταβὰς εἰς ἄλλην χώραν ἕνεκα ὑποθέσεων τῆς ἑταιρίας λαμβάνει τὰ ἔξοδα τοῦ ταξειδίου του ἐκ τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας.

Ἄρθρ. 1382ον. Ἐὰν οἱ ἑταῖροι δώσωσιν ἀλλήλοις ἄδειαν τοῦ ἐνεργεῖν αὐτογνωμόνως ἐν ταῖς ὑποθέσεσι τῆς ἑταιρίας, ἕκαστος αὐτῶν δύναται νὰ ἐκτελῇ πάσας τὰς παρομαρτούσας τῷ ἐμπορίῳ πράξεις.

Οἷον δύναται νὰ ἐνεχυριάζῃ τὴν ἑταιρικὴν περιουσίαν καὶ νὰ δέχεται ἐνέχυρον ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας, νὰ ἀναμιγνύῃ τὴν περιουσίαν αὐτῆς μετὰ τῆς ἰδικῆς του καὶ νὰ συνεταιρίζεται μετὰ τρίτου.

Δὲν δύναται ὅμως νὰ φθείρῃ τὴν περιουσίαν τῆς ἑταιρίας ἢ νὰ παραχωρήσῃ αὐτὴν δωρεὰν εἰς τρίτον ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ ἑταίρου του.

Π. Χ. Δὲν δύναται ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ ἑταίρου του νὰ δανείσῃ (ἀτόκως) ἢ δωρήσῃ τὴν ἑταιρικὴν περιουσίαν.

Ἄρθρ. 1383ον. Ἐὰν ὁ εἷς ἑταῖρος ἐναντίον τῆς ῥητῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ἄλλου ἀναλάβῃ ταξείδιον εἰς λογαριασμὸν τῆς ἑται-

---

(1) Ἤτοι νὰ καταθέσῃ ἐξ αὐτῆς κεφάλαια πρὸς σχηματισμὸν ἑτερορρύθμου ἑταιρίας. Ὅρα ἄρθρ. 1404 καὶ ἑφεξῆς: Σ. Μ.

ρίας, ἡ πωλήσῃ ἐπὶ πιστώσει ἑταιρικὸν πρᾶγμα ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μερίδα τοῦ ἑταίρου του ἐκ τῆς ἐνδεχομένης νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν πρᾶξίν του ταύτην ζημίας.

Ἄρθρ. 1384ον. Ἐν τῇ *ἀνισομοίρῳ* ἑταιρίᾳ (شركت عنان) ἡ ἀναγνώρισις χρέους ἐκ μέρους τοῦ ἑνὸς τῶν ἑταίρων, δὲν καθιστᾷ ὑπεύθυνον καὶ τὸν ἕτερον.

Ὅθεν ὁ ἑταῖρος ὁ ἀναγνωρίσας χρέος προελθὸν ἐκ πράξεως τὴν ὁποίαν μόνος αὐτὸς συνωμολόγησεν, ὀφείλει ἵνα πληρώσῃ αὐτὸ ὅλον ὁ ἴδιος.

Ἀλλ' ἐὰν εἰς τὴν ἀναγνώρισίν του ταύτην προσθέτῃ ὅτι τὸ χρέος προέκυψεν ἐκ πράξεως συνομολογηθείσης ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἑταίρου του, ὀφείλει νὰ ἀποτίσῃ μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους.

Καὶ ἐὰν τέλος καταθέσῃ, ὅτι τὸ χρέος προέρχεται ἐκ πράξεως συνομολογηθείσης ὑπὸ τοῦ ἑταίρου του, αὐτὸς οὐδόλως ἐνέχεται.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΟΙΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΗΤΟΙ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΗΣ.

Ἄρθρ. 1385ον. Ἡ ἑταιρία κοινῆς ἐργασίας ἢ ἐργολαβικὴ ἑταιρία συνίσταται εἰς τὸν συνεταιρισμὸν ἀτόμων τινῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ἵνα ἀναδέχωνται ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἐτέλεσιν διαφόρων ἐργασιῶν.

Οἷον, δύο ἐργολάβοι συμφωνοῦσιν ἵνα ἀναδέχωνται καὶ ἐκτελῶσιν ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν τρίτοι ἀναθέτουσιν αὐτοῖς.

Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ εὐθύνη τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας βαρύνει ἐξ ἴσου πάντας τοὺς οὕτω συνηταιρισμένους μισθωτοὺς, ἢ εἰς βαθμὸν ἄνισον ἕκαστον αὐτῶν.

Συνεταιριζόμενοι δηλαδὴ δύνανται νὰ θέσωσιν ὡς ὅρον, ἵνα ὦσιν ἀμφότεροι ἐξ ἴσου ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ κατ' ἄνισον βαθμόν· οἷον ὁ εἷς νὰ εὐθύνεται κατὰ τὰ δύο τρίτα καὶ ὁ ἕτερος κατὰ τὸ ἓν μόνον.

Ἄρθρ. 1386ον. Ἕκαστος τῶν ἑταίρων δύναται νὰ ἀναδέχηται ἐργασίαν.

Ἐπιτρέπεται ἐπίσης νὰ ἀναδέχηται τὴν ἐργασίαν ὁ εἷς καὶ νὰ ἐκτελῇ αὐτὴν ὁ ἕτερος.

Ἐπίσης δύο συνέταιροι ῥάπται δύνανται ὁ μὲν εἷς νὰ δέχηται τὸ ὕφασμα καὶ κόπτῃ τὸ φόρεμα, ὁ δὲ ἕτερος νὰ ῥάπτῃ αὐτό.

Ἄρθρ. 1387ον. Ἐν τῇ ἀναδοχῇ ἐργασίας οἱ ἑταῖροι εἶναι ἀλληλέγγυοι.

Τὴν ἐργασίαν ὅθεν τὴν ὁποίαν ἀνεδέχθη ὁ εἷς ὑποχρεοῦται οὐ μόνον αὐτὸς νὰ ἐκτελέσῃ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἑταῖρός του.

Κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ *ἀνισόμοιρος* (ﻣﺸﺎﻋﺔ) ἐργολαβικὴ ἑταιρία ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας θεωρεῖται ὡς ἰσόμοιρος (ﻣﺸﺎﻋﺔ), διότι ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν συνεφώνησε μὲ τὸν ἕνα ἐκ τῶν ἑταίρων ἐργολάβων παρ' ἑκατέρου αὐτῶν. Ἀμφότεροι δὲ οὗτοι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, οὐδὲ δύναται νὰ ἀποποιηθῇ αὐτὴν ὁ εἷς λόγῳ ὅτι δὲν ἀνεδέχθη αὐτὴν ὁ ἴδιος, ἀλλ' ὁ ἑταῖρός του.

Ἄρθρ. 1388ον. Καὶ ὡς πρὸς τὸ μίσθωμα ἡ ἀνισόμοιρος ἐργολαβικὴ ἑταιρία θεωρεῖται ὡς ἰσόμοιρος. Δηλαδὴ ἑκάτερος τῶν ἑταίρων ἐργολάβων δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ὁλόκληρον τὸ μίσθωμα.

Ὁ δὲ ἐργοδότης ἀπαλλάττεται τοῦ χρέους αὐτοῦ πληρώνων τὸ μίσθωμα εἰς τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1389ον. Ὁ ἀναδεχθεὶς ἐργασίαν τινὰ ἑταῖρος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν ἰδιοχείρως.

Εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν ὁ ἴδιος, ἢ νὰ τὴν ἀναθέσῃ εἰς τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ ἢ καὶ εἰς τρίτον τινά.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἐργοδότης ἔθηκεν ὡς ὅρον νὰ ἐκτελέσῃ ἰδιοχείρως τὴν ἐργασίαν ὁ ἀναλαβὼν αὐτήν, οὗτος ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ ὁ ἴδιος.

Ὅρα ἄρθρον 571.

Ἄρθρ. 1390ον. Οἱ ἑταῖροι διανέμονται τὰ κέρδη κατὰ τὴν συμφωνίαν των.

Δηλαδὴ ἂν συνεφώνησαν νὰ διανέμωνται τὰ κέρδη ἐξ ἡμισείας, λαμβάνει ἕκαστος τὸ ἥμισυ. Ἐὰν δὲ συνεφώνησαν ἄλλως π. χ. νὰ λαμβάνῃ ὁ εἷς τὸ $^1/_3$ καὶ ὁ ἕτερος τὰ $^2/_3$, ἡ διανομὴ γίνεται κατὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν.

Ἄρθρ. 1391ον. Ἐπιτρέπεται νὰ συμφωνήσωσιν οἱ ἑταῖροι ἵνα ἐργάζωνται μὲν ἐξ ἴσου, διανέμωνται δὲ ἀνίσως τὰ κέρδη.

Οἷον ἐπιτρέπεται νὰ συμφωνήσωσιν, ἵνα ἐργάζωνται ἐξ ἴσου ἀμφότεροι, διανέμωνται δὲ τὰ κέρδη κατὰ τὴν ἀναλογίαν $^1/_3$ καὶ $^2/_3$.

Διότι ὁ εἷς αὐτῶν δύναται νὰ ἦναι ἐπιτηδειότερος τεχνίτης καὶ ἡ ἐργασία αὐτοῦ καλλιτέρα τῆς τοῦ ἄλλου.

Ἄρθρ. 1392ον. Οἱ ἑταῖροι ἀποκτῶσι δικαίωμα ἐκ τοῦ μισθώματος διὰ τῆς εὐθύνης τῆς ἐργασίας.

Ἑπομένως καὶ ἂν δὲν ἐργασθῇ ὁ εἷς τῶν ἑταίρων ἕνεκεν ἀσθενείας, ἢ ἀπουσίας, ἢ ἀπραξίας, πάλιν τὰ κέρδη τῆς ἐργασίας τοῦ ἄλλου διανέμωνται κατὰ τὴν μεταξύ των συμφωνίαν.

Ἄρθρ. 1393ον. Ἐὰν τὸ παρὰ τοῦ ἐργοδότου δοθὲν πρᾶγμα φθαρῇ ἢ βλαβῇ ἐκ πράξεώς τινος τοῦ ἑνὸς τῶν ἑταίρων ἐργολάβων ἡ εὐθύνη τῆς ἀποζημιώσεως βαρύνει ἀπὸ κοινοῦ ἀμφοτέρους.

Ὁ δὲ ἐργοδότης ἀπαιτεῖ παρ' ὁποτέρου θέλει τὴν ἀποζημίωσιν.

Ἡ ζημία δὲ αὕτη διανέμεται μεταξὺ τῶν ἑταίρων ἀναλόγως τῆς εὐθύνης ἑκάστου.

Π. Χ. Ἐὰν εἶχον ἑταιρισθῇ μὲ συμφωνίαν ν' ἀναδέχωνται ἐξ ἡμισείας τὰς ἀνατιθεμένας αὐτοῖς ἐργασίας, καταβάλλουσι καὶ τὴν ζημίαν ἐξ ἡμισείας.

Ἐὰν δὲ εἶχον συμφωνίαν νὰ ἀναδέχωνται τὰς ἐργασίας κατὰ τὴν ἀναλογίαν $^2/_3$ καὶ $^1/_3$, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν διανέμεται μεταξύ των καὶ ἡ ζημία.

Ἄρθρ. 1394ον. Οἱ ἀχθοφόροι δύνανται ἐγκύρως νὰ ἑταιρισθῶσιν ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα ἀναδέχωνται ἐργασίαν καὶ ἐργάζωνται κοινῶς.

Ἄρθρ. 1395ον. Ἐπιτρέπεται νὰ συνεταιρισθῶσι δύο τινὲς προσφέροντες ὁ μὲν τὸ ἐργαστήριον, ὁ δὲ τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης, ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα ἀναδέχωνται ὁμοῦ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν.

Ἄρθρ. 1396ον. Ἔγκυρος εἶναι ἡ ἑταιρία τέχνης τὴν ὁποίαν

συνέστησαν δύο τινὲς ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα ὁ μὲν αὐτῶν προσφέρῃ τὸ ἐργαστήριον, ὁ δὲ ἕτερος τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ.

Ὅρα ἄρθ. 1346.

Ἄρθρ. 1397ον. Δύο τινὲς ἔχοντες ὁ μὲν κάμηλον, ὁ δὲ ἡμίονον, δύνανται νὰ συστήσωσιν ἑταιρίαν ἐργολαβικὴν ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα ἀναδέχωνται ἐξ ἴσου τὴν μετακόμισιν φορτίων.

Τὸ δὲ ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης προκύπτον κέρδος διανέμεται ἐξ ἴσου.

Δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ κάμηλος αἴρει μεῖζον φορτίον· διότι ἐν τῇ ἐργολαβικῇ ἑταιρίᾳ οἱ ἑταῖροι ἀποκτῶσι δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μισθώματος διὰ τῆς εὐθύνης τῆς ἐργασίας.

Ἐὰν ὅμως δὲν συνηταιρίσθησαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀναδέχωνται τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ ἐνοικιάζωσι τὰ ζῶά των καὶ νὰ διανέμωνται μεταξύ των τὰ ἐνοίκια αὐτῶν, ἡ τοιαύτη ἑταιρία εἶναι πλημμελής. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁποῖον ἐκ τῶν δύο ζώων ἐνοικιασθῇ, εἰς τὸν κύριον ἐκείνου ἀνήκει τὸ ἐνοίκιον· καὶ ἐὰν κατὰ τὴν φόρτωσιν ἢ μεταφορὰν τοῦ φορτίου ἐβοήθησε καὶ ὁ κύριος τοῦ ἑτέρου ζώου, λαμβάνει καὶ οὗτος ἀνάλογον τοῦ κόπου του ἀμοιβὴν προσδιοριζομένην δι' ἐκτιμήσεως.

Ἄρθρ. 1398ον. Ὅταν τεχνίτης τις ἐργάζηται μετὰ τοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ του διαιτωμένου (ὑπεξουσίου) υἱοῦ του, ὅλον τὸ κέρδος τῆς ἐργασίας ἀνήκει εἰς αὐτόν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς βοηθός.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθ' ὃν καὶ ὅταν φυτεύοντος τοῦ πατρὸς δένδρον βοηθήσῃ αὐτὸν ὁ οἰκότροφος (ὑπεξούσιος) υἱός του, τὸ δένδρον ἀνήκει ὁλόκληρον εἰς τὸν πατέρα, εἰς οὐδεμίαν μετοχὴν δικαιουμένου τοῦ υἱοῦ.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (شركت وجوه ΣΙΡΚΕΤΙ ΒΟΥΔΖΟΥΧ).

Ἄρθρ. 1399ον. Δὲν εἶναι ἀνάγκη οἱ ἑταῖροι νὰ ἔχωσιν ἴσας μερίδας ἐπὶ τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος.

Π. Χ. Ὅπως δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐξ ἡμισείας τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα, δύνανται ἐπίσης νὰ ἔχωσιν ὁ μὲν τὰ $\frac{3}{8}$ αὐτοῦ καὶ ὁ ἕτερος τὸ ἄλλο $\frac{1}{8}$.

Ἄρθρ. 1400ον. Ἐν τῇ πιστωτικῇ ἑταιρίᾳ τὸ ἐπὶ τοῦ κέρδους δικαίωμα πηγάζει ἐκ μόνης τῆς εὐθύνης.

Ἄρθρ. 1401ον. Ἡ εὐθύνη ἑκάστου τῶν ἑτέρων διὰ τὸ τίμημα τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος εἶναι ἀνάλογος τῆς ἐκ τοῦ πράγματος τούτου μερίδος ἑκάστου αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1402ον. Ὅσην μερίδα ἔχει ἕκαστος τῶν ἑταίρων ἐκ τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος, τόσην λαμβάνει καὶ ἐκ τοῦ κέρδους.

Ἐὰν δὲ συμφωνηθῇ νὰ λαμβάνῃ ὁ εἷς αὐτῶν ἐκ τῶν κερδῶν μερίδα μεγαλειτέραν ἐκείνης ἣν ἔχει ἐκ τοῦ πράγματος ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἄκυρος, τὸ δὲ κέρδος διανέμεται ἀναλόγως τῶν ἐκ τοῦ πράγματος μερίδων τῶν ἑταίρων.

Π. Χ. Ἐὰν συνεφώνησαν νὰ ἀνήκωσιν αὐτοῖς ἐξ ἡμισείας τὰ ἀγορασθέντα πράγματα, ἐξ ἡμισείας διανέμεται καὶ τὸ κέρδος μεταξύ των.

Καὶ ἐὰν συνεφώνησαν τὰ δύο τρίτα τοῦ πράγμτος νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸν ἕνα καὶ τὸ ἄλλο τρίτον εἰς τὸν ἕτερον, κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην διανέμεται καὶ τὸ κέρδος.

Ἀλλ' ἐὰν ἐνῷ ἠγόρασαν τὰ πράγματα ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα ἀνήκωσιν αὐτοῖς ἐξ ἡμισείας, συμφωνήσωσι νὰ διανέμωνται μεταξύ των τὰ κέρδη κατὰ τὴν ἀναλυγίαν τῶν $\frac{1}{3}$ καὶ $\frac{2}{3}$, ἡ συμφωνία αὕτη δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν γίνεται ἐξ ἡμισείας.

Ἄρθρ. 1403ον. Ἡ ζημία ἐν πάσῃ περιπτώσει διανέμεται ἀναλόγως τῶν ἐκ τοῦ πράγματος μερίδων τῶν ἑταίρων.

Χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν, ἂν ἀμφότεροι ὁμοῦ, ἢ ὁ εἷς μόνον ἠγόρασε τὸ πρᾶγμα.

Π. Χ. Ὅταν δύο διὰ πιστωτικῆς ἑταιρίας συνηταιρισμένοι ζημιωθῶσιν, αἱ ζημίαι διανέμωνται μεταξύ των ἐξ ἡμισείας, μὲν, ἐὰν κατὰ τὴν σύστασιν τῆς ἑταιρίας εἶχον συμφωνήσει νὰ ἔχωσιν ἐξ ἡμισείας τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀγοράζουσι· κατὰ τὴν ἀναλο-

γίαν δὲ $^2/_3$ καὶ $^1/_3$, ἐὰν εἶχον συμφωνήσει κατὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν νὰ ἀνήκωσιν αὐτοῖς τὰ ἀγοραζόμενα πράγματα.

Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἀμφότεροι ὁμοῦ, ἢ ὁ εἷς μόνος ἠγόρασε τὰ πράγματα ταῦτα διὰ λογαριασμὸν τῆς ἑταιρίας.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (مضاربه ΜΟΥΔΑΡΕΠΕ).

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (مضاربه ΜΟΥΔΑΡΕΠΕ).

Ἄρθρ. 1404ον. Τὸ συνάλλαγμα مضاربه *μουδαρεμπὲ* εἶναι εἶδος ἑταιρίας κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μὲν τῶν ἑταίρων καταβάλλει τὰ κεφάλαια, ὁ δὲ ἕτερος τὴν ἐργασίαν. Ὁ κύριος τῶν κεφαλαίων καλεῖται κεφαλαιοῦχος ὁ δὲ τὴν ἐργασίαν καταβάλλων διευθυντὴς τῆς ἑταιρίας (μουδαρὶπ مضارب).

Ἄρθρ. 1405ον. Στοιχεῖα τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας (مضاربه *μουδαρεμπὲ*) εἶναι ἡ πρότασις καὶ ἡ παραδοχή.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ κύριος τῶν κεφαλαίων εἴπῃ τινί: *λάβε τὰ κεφάλαια ταῦτα καὶ ἐμπορεύου δι' αὐτῶν μὲ συμφωνίαν ἵνα τὰ κέρδη ἀνήκωσιν εἰς ἡμᾶς ἐξ ἡμισείας, ἢ τὰ δύο τρίτα εἰς τὸν ἕνα καὶ τὸ ἕτερον τρίτον εἰς τὸν ἄλλον*, ἢ δι' ἄλλων λέξεων προτείνῃ αὐτῷ τοιοῦτον συνεταιρισμόν, καὶ ἐκεῖνος δεχθῇ συνίσταται ἑταιρία ἑτερόρρυθμος (مضاربه *μουδαρεμπέ*).

Ἄρθρ. 1406ον. Τὸ συνάλλαγμα τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας (مضاربه *μουδαρεμπὲ*) εἶναι δύο εἰδῶν ἀπόλυτον καὶ περιωρισμένον.

Ἄρθρ. 1407ον. Ἀπόλυτον εἶναι ὅταν δὲν ὑπάρχῃ περιορισμός τις

ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἢ τόπον, ἢ εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορίου, ἢ εἰς τὰ πρόσωπα μεθ' ὧν ὀφείλει νὰ συναλλάττηται ὁ διευθυντής.

Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ τις ἐκ τῶν περιορισμῶν τούτων τὸ συνάλλαγμα εἶναι περιωρισμένον.

Π. Χ. Τὸ συνάλλαγμα εἶναι περιωρισμένον, ὅταν ὁ κύριος τῶν κεφαλαίων εἴπῃ εἰς τὸν μεθ' οὗ συνεταιρίζεται: *ἐμπορεύου κατὰ τὸν δεῖνα χρόνον, ἢ εἰς τὸν δεῖνα τόπον, ἢ τὸ δεῖνα εἶδος πραγμάτων, ἢ μὲ τοὺς δεῖνα ἀνθρώπους, ἢ μὲ τοὺς κατοίκους τῆς δεῖνα πόλεως.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ (مضاربه ΜΟΥΔΑΡΕΠΕ).

Ἄρθρ. 1408ον. Ὁ κεφαλαιοῦχος πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα τοῦ διδόναι ἐντολήν, ὁ δὲ διαχειριστὴς τὴν τοῦ ἀναδέχεσθαι ἐντολήν.

Ἄρθρ. 1409ον. Τὰ κεφάλαια πρέπει νὰ σύγκηνται ἐκ πραγμάτων δυναμένων νὰ χρησιμεύωσιν ὡς ἑταιρικὸν κεφάλαιον.

Ὅρα Τίτλ. ΣΤ'. κεφ. Γ'.

Ἑπομένως κτήματα κινητὰ (عروض *ουρουζ*) ἢ ἀκίνητα καὶ χρήματα συνιστάμενα εἰς ἀπαιτήσεις παρὰ τρίτων δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς κεφάλαια εἰς τὴν ἑτερόρρυθμον ἑταιρίαν.

Ἔγκυρον ὅμως θεωρεῖται τὸ ἑταιρικὸν συνάλλαγμα, ὅταν ὁ κύριος τῶν κεφαλαίων δώσῃ εἰς τὸν διαχειριστὴν κινητόν τι πρᾶγμα διατάττων αὐτὸν νὰ τὸ πωλήσῃ καὶ ἐμπορευθῇ διὰ τοῦ τιμήματος, ὁ δὲ διαχειριστὴς λαβὼν καὶ πωλήσας αὐτὸ μεταχειρισθῇ εἰς ἐμπορικὰς πράξεις τὰ χρήματα τὰ προελθόντα ἐκ τῆς πωλήσεως.

Ἐπίσης ἔγκυρον εἶναι τὸ συνάλλαγμα, ὅταν εἰπόντος τοῦ κυρίου τῶν κεφαλαίων: *λάβε παρὰ τοῦ δεῖνος τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα μοὶ ὀφείλει καὶ ἐμπορεύου δι' αὐτῶν*, ὁ διαχειριστὴς δεχθῇ.

Ἄρθρ. 1410ον. Τὰ κεφάλαια πρέπει νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν διαχειριστήν.

Ἄρθρ. 1411ον. Ὅπως ἐν ταῖς λοιπαῖς ἑταιρίαις οὕτω καὶ ἐν τῇ ἑτερορρύθμῳ, πρέπει νὰ ἦναι γνωστὰ τὰ κεφάλαια καὶ αἱ ἐπὶ τῶν κερδῶν ἰδανικαὶ μερίδες τῶν συμβαλλομένων ὡρισμέναι ἐκ τῶν προτέρων· ἀλλ' ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι μεταχειρισθῶσιν ἀπολύτως τὴν λέξιν *ἑταιρία* συμφωνοῦντες λ. χ. ἁπλῶς νὰ διανέμωνται μεταξύ των τὰ κέρδη, τὸ συμβόλαιον ἐννοεῖται συστὰν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰσότητος καὶ τὰ κέρδη διανέμονται ἐξ ἡμισείας μεταξὺ τοῦ κεφαλαιούχου καὶ τοῦ διαχειριστοῦ.

Ἄρθρ. 1412ον. Ἐὰν ἐλλείπῃ εἷς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅρων, οἷον ἐὰν δὲν συμφωνηθῇ ἰδανική τις μερὶς ἐκ τῶν κερδῶν εἰς ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων, ἀλλὰ προσδιορισθῇ ποσόν τι ὡρισμένον διὰ τὸν ἕνα αὐτῶν, τὸ συμβόλαιον εἶναι πλημμελές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1413ον. Ὁ διευθυντὴς εἶναι θεματοφύλαξ.

Τὰ κεφάλαια δηλαδὴ μένουσιν εἰς χεῖρας του ὡς παρακαταθήκη.

Ἐπειδὴ δὲ διαχειρίζεται τὰ κεφάλαια θεωρεῖται καὶ ὡς ἐντελοδόχος τοῦ κεφαλαιούχου.

Καὶ ἐὰν ἀπολαύσῃ κέρδη, μετέχει αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1414ον. Ἐν τῇ ἀπολύτῳ ἑτερορρύθμῳ ἑταιρίᾳ ὁ διευθυντὴς ἅμα τῇ συνομολογήσει τοῦ συναλλάγματος δύναται νὰ ἐξασκήσῃ πάντα τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντα δικαιώματα· οἷον.

Α'. Δύναται νὰ ἀγοράζῃ πράγματα ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ κερδίσῃ ἐκ τῆς μεταπωλήσεως αὐτῶν.

Ἀλλ' ἐὰν ἀγοράσῃ πρᾶγμά τι ἐπὶ ὑπερόγκῳ βλάβῃ, θεωρεῖται ὡς λαβὼν αὐτὸ δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ δὲν δύναται νὰ τὸ περάσῃ εἰς λογαριασμὸν τῆς ἑταιρίας

Β'. Δύναται νὰ πωλῇ πράγματα εἰς μικρὰν ἢ μεγάλην τιμὴν καὶ τοῖς μετρητοῖς ἢ ἐπὶ πιτώσει.

Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ δώσῃ προθεσμίαν, εἰμὴ ὅσην δίδουσι συνήθως καὶ οἱ λοιποὶ ἔμποροι.

Οὐχὶ δὲ καὶ μακροτέραν τῆς μεταξὺ τῶν ἐμπόρων συνηθιζομένης.

Γ'. Δύναται νὰ δεχθῇ ὡς συναλλαγματικὴν ἐπὶ τρίτου τὸ τίμημα τοῦ πράγματος τὸ ὁποῖον ἐπώλησε.

Δ'. Δύναται νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον πρὸς διαπώλησιν ἢ ἀγορὰν πράγματος εἰς λογαριασμὸν τῆς ἑταιρίας.

Ε'. Δύναται νὰ παρακαταθέσῃ τὴν περιουσίαν τῆς ἑταιρίας, νὰ δώσῃ αὐτὴν ὡς ﻋﻠﻰ ﺳﺒﻴﻞ πιζαά. (1)

ΣΤ'. Δύναται νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλον τόπον χάριν ἐμπορίου.

Ἄρθρ. 1415ον. Ἐν τῇ ἀπολύτῳ (ﻣﻀﺎﺭﺑﻪ) ἑτερορρύθμῳ ἑταιρίᾳ ὁ διαχειριστὴς διὰ μόνης τῆς συνομολογήσεως τοῦ συναλλάγματος δὲν ἀποκτᾷ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἀναμιγνύῃ τὴν περιουσίαν τῆς ἑταιρίας εἰς τὴν ἰδικήν του, ἢ νὰ χορηγῇ αὐτὴν ὡς κεφάλαια πρὸς σύστασιν ἄλλης ἑτερορρύθμου ἑταιρίας (ﻣﻀﺎﺭﺑﻪ *μουδαρεμπέ*).

Ἀλλ' ἐν ταῖς πόλεσιν ἔνθα ὑπάρχει συνήθεια νὰ ἀναμιγνύωσιν οἱ διευθυνταὶ ἑτερορρύθμου ἑταιρίας (ﻣﻀﺎﺭﺑﻪ *μουδαρεπέ*) τὴν ἑταιρικὴν περιουσίαν εἰς τὴν ἰδικήν των, ὁ διευθυντὴς δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἀπολύτῳ ἑτερορρύθμῳ ἑταιρίᾳ.

Ἄρθρ. 1416ον. Ἐὰν ἐν τῇ ἀπολύτῳ ἑτερορρύθμῳ ἑταιρίᾳ ὁ κεφαλαιοῦχος ἐχορήγησε τῷ διευθυντῇ πλήρη ἐξουσίαν ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὴν διαχείρισιν λέγων αὐτῷ: *ἐμπορεύου κατὰ τὴν γνώμην σου*, ὁ διευθυντὴς δύναται εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ ἀναμιγνύῃ τὴν ἑταιρικὴν περιουσίαν μετὰ τῆς ἰδικῆς του καὶ νὰ δίδῃ αὐτὴν εἰς σχηματισμὸν νέας ἑτερορρύθμου ἑταιρίας.

Ἀλλὰ δὲν δύναται στηριζόμενος εἰς τὴν πληρεξουσιότητα ταύ-

---

(1) Ἤτοι νὰ δώσῃ ἐξ αὐτῆς εἰς τρίτον κεφάλαια διὰ νὰ ἐμπορευθῇ εἰς λογαριασμὸν τῆς ἑταιρίας, ἐν ἄλλαις λέξεσι νὰ καταστήσῃ τινὰ παραγγελιοδόχον τῆς ἑταιρίας· ὅρα καὶ ἄρθρ. 1059 καὶ 1351.

Σ. Μ.

την, καὶ νὰ δωρήσῃ ἢ νὰ δανείσῃ (ἀτόκως) μέρος τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας, ἢ νὰ χρεωθῇ ποσὸν ἀνώτερον τῶν ἑταιρικῶν κεφαλαίων, ἄνευ εἰδικῆς πρὸς ταῦτα ἀδείας.

Ἄρθρ. 1417ον. Ὁ διευθυντὴς ἀναμίξας τὴν ἑταιρικὴν περιουσίαν μετὰ τῆς ἰδικῆς του ὀφείλει νὰ διανείμῃ τὸ προκύψαν κέρδος εἰς μερίδας ἀναλόγους τῶν κεφαλαίων.

Δηλαδὴ τὸ κέρδος τῶν ἑαυτοῦ κεφαλαίων λαμβάνει ὁ ἴδιος· τὸ δὲ κέρδος τῶν κεφαλαίων τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας διανέμεται κατὰ τὴν συμφωνίαν.

Ἄρθρ. 1418ον. Ἐὰν ἀφοῦ ὁ διευθυντὴς ἀγοράσας πρᾶγμα δι' ὅλων τῶν κεφαλαίων τῆς ἑταιρίας, ἀγοράσῃ τῇ ἀδείᾳ τοῦ κεφαλαιούχου καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα ἐπὶ πιστώσει τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀνήκουσι κοινῶς εἰς ἀμφοτέρους κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πιστωτικῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 1419ον. Ἐὰν ὁ διευθυντὴς μεταβῇ εἰς ἄλλην χώραν χάριν ὑποθέσεων τῆς ἑταιρίας, λαμβάνει τὰ νόμιμα ἔξοδα τοῦ ταξειδίου του ἐκ τῶν ἑταιρικῶν κεφαλαίων.

Ἄρθρ. 1420ον. Ἐν τῇ περιωρισμένῃ ἑτερορρύθμῳ ἑταιρίᾳ ὁ διευθυντὴς ὀφείλει νὰ σεβασθῇ τοὺς ἐπιβληθέντας αὐτῷ ὅρους.

Ἄρθρ. 1421ον. Ὁ διευθυντὴς ἐξερχόμενος τοῦ κύκλου τῆς δοθείσης αὐτῷ ἀδείας καὶ παραβαίνων τοὺς τεθέντας αὐτῷ ὅρους θεωρεῖται ὡς ἅρπαξ, καὶ ἑπομένως πάντα τὰ κέρδη καὶ αἱ ζημίαι τῶν ἐπιχειρήσεών του ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν, ὑποχρεούμενον εἰς ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν κεφαλαίων.

Ἄρθρ. 1422ον. Ἐὰν, ἀπαγορεύσαντος τοῦ κεφαλαιούχου τῷ διευθυντῇ νὰ μεταβῇ εἰς τόπον τινὰ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἑταιρικὴν περιουσίαν, ἢ νὰ πωλήσῃ τινὶ πράγματα ἐπὶ πιστώσει, ἐκεῖνος πράξῃ ἐναντίον τῆς διαταγῆς ταύτης καὶ ἀπολεσθῶσι κατὰ τὸ ταξείδιον τὰ κεφάλαια τῆς ἑταιρίας, ἢ καταστῇ ἀναξιόχρεως ὁ πιστωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν

Ἄρθρ. 1423ον. Ἐὰν ὁ κεφαλαιοῦχος ὥρισε χρόνον τινὰ διὰ τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ διευθυντοῦ, ἡ ἑταιρία διαλύεται ἅμα τῇ λήξει τοῦ χρόνου ἐκείνου.

Ἄρθρ. 1424ον. Ὅταν ὁ κεφαλαιοῦχος παύσῃ τὸν διευθυντήν, ὀφείλει νὰ γνωστοποιήσῃ αὐτῷ τὴν παῦσίν του.

Πᾶσαι δὲ αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ πράξεις τοῦ διευθυντοῦ αἱ λαβοῦσαι χώραν πρὸ τῆς εἰδήσεως ταύτης εἰσὶν ἔγκυροι.

Ἀλλ' ἀφοῦ μάθῃ τὴν παῦσίν του δὲν δύναται πλέον νὰ διαθέσῃ ὁπωσδήποτε τὰ εἰς χεῖράς του χρήματα· δύναται ὅμως νὰ πωλήσῃ πάντα τὰ λοιπὰ πράγματα καὶ μεταποιήσῃ αὐτὰ εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. 1425ον. Ὁ διευθυντὴς ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ κέρδους μόνον διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ.

Ἡ δὲ ἐργασία ἀποκτᾷ ἀξίαν διὰ μόνης τῆς συνομολογίας.

Ἑπομένως ἐν τῇ συνομολογήσει τοῦ συναλλάγματος τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας ὁποία μερὶς συνεφωνήθη διὰ τὸν διευθυντὴν ἐκείνην λαμβάνει ἐκ τῶν κερδῶν.

Ἄρθρ. 1426ον. Ὁ κεφαλαιοῦχος ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τῶν κερδῶν διὰ τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἑπομένως ἐν τῇ πλημμελεῖ ἑτερορρύθμῳ ἑταιρίᾳ ἅπαντα τὰ κέρδη εἰς αὐτὸν ἀνήκουσι. Ὁ δὲ διευθυντὴς θεωρούμενος ὡς μισθωτὸς αὐτοῦ δικαιοῦται νὰ λάβῃ μισθὸν μόνον τῶν κόπων του κατ' ἐκτίμησιν.

Ἀλλ' ὁ μισθὸς οὗτος δὲν δύναται νὰ ᾖναι ἀνώτερος τοῦ συμφωνηθέντος κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ συναλλάγματος ποσοῦ.

Καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ κέρδος, δὲν δικαιοῦται οὐδὲ αὐτὸς νὰ λάβῃ μισθόν.

Ἄρθρ. 1427ον. Ἐὰν ἀπολεσθῇ μέρος τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας, ἡ ζημία ἀφαιρεῖται πρῶτον ἐκ τῶν κερδῶν, τὰ δὲ κεφάλαια ἀρίνονται ἄθικτα.

Ἐὰν ὅμως ἡ ζημία ᾖναι μεγάλη ὥστε ἀπορροφᾷ καὶ μέρος τῶν κεφαλαίων, ὁ διευθυντὴς δὲν εὐθύνεται δι' αὐτό.

Τοῦτο δὲ καὶ ἐν τῷ ἐγκύρῳ καὶ ἐν τῷ πλημμελεῖ συναλλάγματι τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 1428ον. Αἱ ζημίαι εἰς πᾶσαν περίστασιν εἶναι εἰς βάρος τοῦ κεφαλαιούχου. Καὶ ἐὰν ἀκόμη συνεφωνήθη, ἵνα ἀναφέρωνται

εἰς ἀμφοτέρους ἑταιρικῶς, ἤτοι εἴς τε τὸν κεφαλαιοῦχον καὶ τὸν διευθυντὴν ὁ ὅρος οὗτος ὡς ἄκυρος δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ἄρθρ. 1429ον. Ἀποθανόντος ἢ προσβληθέντος ὑπ' ἀδιαλείπτου μανίας τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων, διαλύεται τὸ συνάλλαγμα τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 1430ον. Ἐὰν ἀποθάνῃ ὁ διευθυντὴς χωρὶς νὰ φανερώσῃ τὰ εἰς χεῖράς του εὑρισκόμενα κεφάλαια, (Ἰλε μούδζχιλερ) ὁ κεφαλαιοῦχος πληρόνεται ἐκ τῆς κληρονομικῆς οὐσίας αὐτοῦ.

Ὅρα καὶ ἄρθρον 801 καὶ 1355.

ΤΙΤΛΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΛΗΨΙΑΣ.

مزارعه و مساقات ΜΟΥΖΑΡΑΑ ΒΕ ΜΟΥΣΑΚΑΤ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΛΗΨΙΑΣ ΕΠΙ ΣΠΟΡΑι (مزارعه ΜΟΥΖΑΡΑΑ).

Ἄρθρ. 1431ον. Ἡ ἀγρολημψία ἐπὶ σπορᾷ γεννημάτων εἶναι εἶδος ἑταιρίας κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ εἷς τῶν ἑταίρων εἰσφέρει τὸν ἀγρὸν, ὁ δὲ ἕτερος τὴν ἐργασίαν, ἤτοι τὴν καλλιέργειαν ὑπὸ τὸν ὅρον, ἵνα τὰ προϊόντα διανέμωνται μεταξύ των.

Ἄρθρ. 1432ον. Στοιχεῖα τῆς ἀγρολημψίας ἐπὶ σπορᾷ εἶναι ἡ ἀμοιβαία συναίνεσις.

Οἷον ὁ κύριος τοῦ ἀγροῦ λέγει τῷ ἀγρολήπτῃ, ἤτοι τῷ γεωργῷ: *σοὶ ἔδωκα πρὸς καλλιέργειαν τὸ χωράφιον τοῦτο ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα λαμβάνω ἐκ τῶν προϊόντων αὐτοῦ τόσον μέρος· ἐὰν ὁ ἀγρολήπτης ἀπαντήσῃ· ἐδέχθην, ἢ συγκατετέθην*, ἢ ἄλλον τινὰ λόγον δηλοῦντα τὴν συναίνεσίν του, συνίσταται συνάλλαγμα ἀγρολημψίας.

Δύναται δὲ καὶ ὁ ἀγρολήπτης νὰ προτείνῃ πρῶτος τὴν ἀγρολη-ψίαν καὶ νὰ δεχθῇ αὐτὴν ὁ κύριος τοῦ ἀγροῦ.

Ἄρθρ. 1433ον. Ἐν τῇ ἀγρολησίᾳ ἐπὶ σπορᾷ οἱ συμβαλλόμενοι πρέπει νὰ ἔχωσι σώας τὰς φρένας.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦναι ἐνήλικες.

Ἑπομένως καὶ ὁ χειράφετος ἀνῆλιξ δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς συνάλλαγμα ἀγρολησίας.

Ἄρθρ. 1434ον. Πρέπει νὰ ἦναι προσδιωρισμένον τὸ εἶδος τῆς σπορᾶς, ἢ νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῷ συναλλάγματι ὁ ὅρος, ὅτι ὁ ἀγρολήπτης δύναται νὰ σπείρῃ ὅ,τι θέλει.

Ἄρθρ. 1435ον. Κατὰ τὴν συνομολόγησιν τοῦ συναλλάγματος πρέπει νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἰδανικὴ μερὶς (π. χ. τὸ $^1/_2$, τὸ $^1/_3$ κτλ.) τὴν ὁποίαν θέλει λάβει ἐκ τῶν προϊόντων ὁ ἀργολήπτης.

Ἐὰν δὲ δὲν προσδιορισθῇ ἡ μερὶς τοῦ ἀγρολήπτου, ἢ συμφωνηθῇ νὰ λαμβάνῃ ὡρισμένον τι μέρος ἐκ τῶν γεννημάτων, οἷον τόσα κοιλὰ, ἢ τέλος νὰ λάβῃ ἄλλο τι παρὰ τὸ προϊὸν τοῦ ἀγροῦ, τὸ συνάλλαγμα εἶναι ἄκυρον.

Ἄρθρ. 1436ον. Ὁ ἀγρὸς πρέπει νὰ ἦναι καλλιεργήσιμος καὶ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν ἀγρολήπτην.

Ἄρθρ. 1437ον. Ἐὰν ἐλλείπῃ εἷς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅρων τὸ συνάλ-λαγμα εἶναι πλημμελές.

Ἄρθρ. 1438ον. Ἐν τῇ ἐγκύρῳ ἀγρολησίᾳ τὰ προϊόντα διανέ-μωνται κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων.

Ἄρθρ. 1439ον. Ἐν τῇ πλημμελεῖ ἀγρολησίᾳ πάντα τὰ προϊόντα ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τοῦ σπόρου.

Ὁ δὲ ἄλλος, ἐὰν ἦναι ὁ ἀγροδότης, λαμβάνει τὸ ἐνοίκιον τῆς γῆς του.

Ἐὰν δὲ ὁ ἀγρολήπτης, λαμβάνῃ μισθὸν κατ' ἐκτίμησιν.

Ἄρθρ. 1440ον. Ἐὰν ἀποθάνῃ ὁ ἀγροδότης ἐνόσῳ εἶναι εἰσέτι πράσινα τὰ σπαρτὰ, ὁ ἀγρολήπτης ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον του μέχρι τῆς ὡριμάνσεως αὐτῶν.

Οἱ κληρονόμοι τοῦ τελευτήσαντος δὲν δύνανται νὰ κωλύσωσιν αὐτὸν τοῦ ἔργου του.

Ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀγρολήπτης, οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ὑποκαθίστανται εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἐὰν θέλωσιν ἐπιμελῶνται τὸν ἀγρὸν μέχρι τῆς ὡριμάνσεως τῶν γεννημάτων.

Ὁ κύριος τοῦ ἀγροῦ δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΥΕΡΙ ΑΓΡΟΛΗΨΙΑΣ ΕΠΙ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑι.

(مساقات ΜΟΥΣΑΚΑΤ).

Ἄρθρ. 1441ον. Ἡ ἀγρολημψία ἐπὶ δενδροκομίᾳ εἶδος ἑταιρίας κατὰ τὴν ὁποίαν παραχωρεῖ τις τὰ δένδρα αὐτοῦ, ἵνα καλλιεργῇ αὐτὰ ἕτερος, οἱ δὲ καρποὶ διανέμωνται μεταξὺ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1442ον. Στοιχεῖα τῆς ἐπὶ δενδροκομίᾳ ἀγρολημψίας εἶναι ἡ ἀμοιβαία συναίνεσις.

Οἷον ὁ κύριος τῶν δένδρων λέγει τῷ δενδροκόμῳ: *σοὶ παρεχώρησα τὰ δένδρα ταῦτα ἵνα καλλιεργῇς αὐτὰ, ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα λαμβάνω ἐκ τῶν καρπῶν αὐτῶν τόσον μέρος.*

Ἐὰν ὁ δενδροκόμος ἀπαντήσῃ ἐδέχθην, συνίσταται συνάλλαγμα ἀγρολημψίας ἐπὶ δενδροκομίᾳ.

Ἄρθρ. 1443ον. Οἱ συμβαλλόμενοι πρέπει νὰ ἔχωσι σῶας τὰς φρένας.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦναι καὶ ἐνήλικες.

Ἄρθρ. 1444ον. Ὅπως ἐν τῇ ἀγρολημψίᾳ ἐπὶ σπορᾷ, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἐπὶ δενδροκομίᾳ, αἱ μερίδες τῶν συμβαλλομένων πρέπει νὰ ἦναι ἰδανικαί, ἤτοι τὸ ½ ἢ τὸ ⅓ κτλ. τῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 1445ον. Τὰ δένδρα πρέπει νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν δενδροκόμον.

Ἄρθρ. 1446ον. Ἐν τῇ ἐγκύρῳ ἀγρολημψίᾳ, ἐπὶ δενδροκομίᾳ ἡ διανομὴ τῶν καρπῶν γίνεται κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων.

Ἄρθρ. 1447ον. Ἐν τῇ πλημμελεῖ ἀγρολημψίᾳ οἱ καρποὶ ὅλοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τῶν δένδρων.

Ὁ δὲ δενδροκόμος λαμβάνει μισθὸν κατ' ἐκτίμησιν.

Ἄρθρ. 1448ον. Ἐὰν ὁ κύριος τῶν δένδρων ἀποθάνῃ ἐνῷ οἱ καρποὶ εἰσιν εἰσέτι ἄωροι, ὁ δενδροκόμος ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον του μέχρις οὗ ὡριμάσωσι.

Οἱ κληρονόμοι τοῦ κυρίου τῶν δένδρων δὲν δύνανται νὰ τὸν ἐμποδίσωσι.

Ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ δενδροκόμος, ὁ κληρονόμος αὐτοῦ ἀποκαθίσταται εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἐὰν θέλῃ ἐξακολουθῇ τὸ ἔργον του.

Ὁ κυριος τῶν δένδρων δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτόν.

13 Δζεμάζιλ ἐββὲλ 1291.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ, Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας.

ΕΣΑΙΔ ΧΑΛΙΛ, Ῥητροφύλαξ.

ΣΕΙΦΕΔΔΙΝ, πρώην Κριτὴς Κωνσταντινουπόλεως.

ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ, Νομοφύλαξ τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΗ, μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΗΤ, μέλος τοῦ Ἱερονομικοῦ Ἀνακριτηρίου.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ

Ι'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Σελὶς

Ἐξήγησις νομικῶν τινων ὅρων ἀπαντωμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 3

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Περὶ κοινωνίας ἐκ κτήσεως.

Κεφάλαιον Α'. Ὁρισμὸς καὶ διαίρεσις τῆς Κοινωνίας ἐκ κτήσεως. 5

Κεφάλαιον Β'. Περὶ νομῆς καὶ χρήσεως τῶν ἐπικοίνων πραγμάτων. 7

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ κοινῶν ἀπαιτήσεων. 13

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Περὶ διανομῆς.

Κεφάλαιον Α'. Ὁρισμὸς καὶ διαίρεσις τῆς διανομῆς. 18

Κεφάλαιον Β'. Προσόντα τῆς διανομῆς. 20

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῆς διὰ διαιρέσεως διανομῆς. 23

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ τῆς διὰ χωρισμοῦ διανομῆς. 25

Κεφάλαιον Ε'. Περὶ τῶν τρόπων τῆς ἐκτελέσεως τῆς διανομῆς. 27

Κεφάλαιον ΣΤ'. Περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος (δικαιώματος ἀκυρώσεως). 28

Κεφάλαιον Ζ'. Περὶ ἀκυρώσεως τῆς διανομῆς. 30

Κεφάλαισν Η'. Ἐνέργεια τῆς διανομῆς. 31

Κεφάλαιον Θ'. Περὶ τῆς ἐξ ὑπαμοιβῆς χρήσεως. 34

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Πραγματεύεται περὶ φραχτῶν (τοίχων καὶ παντὸς εἴδους διαχωρισμάτων) καὶ περὶ τῶν μεταξὺ γειτονικῶν τόπων ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων. Σελὶς

Κεφάλαιον Α'. Κανόνες τινὲς περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς κυριότητος τῶν κτημάτων. 38

Κεφάλαιον Β'. Περὶ γειτονικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων. 39

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ ὁδῶν. 45

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ δικαιωμάτων (δουλείας) διαβάσεως ὑδραγωγείου καὶ ἐκροῆς. 46

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Περὶ τῶν γενικῶς κοινῶν πραγμάτων.

Κεφάλαιον Α'. Τίνα εἰσὶ κοινὰ τοῖς πᾶσι καὶ τίνα οὐχί. 49

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῶν τρόπων καθ' οὓς ἀποκτᾶται ἡ κυριότης τῶν κοινῶν πραγμάτων. 52

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ γενικῆς ἐνεργείας τῶν κοινῶν πραγμάτων. 54

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ τοῦ δικαιώματος ὑδρεύσεως καὶ πόσεως. 55

Κεφάλαιον Ε'. Περὶ καλλιεργείας τῶν νεκρῶν γαιῶν. 57

Κεφάλαιον ΣΤ'. Περὶ περιοχῆς τῶν φρεάτων, ὑδραγωγείων, ἢ δένδρων τῶν ἀνοιχθέντων ἢ φυτευθέντων ἐπὶ νεκρᾶς γῆς βασιλικῇ ἀδείᾳ. 59

Κεφάλαιον Ζ'. Περὶ ἄγρας. 61

ΤΙΤΛΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

Περὶ ἐπικοίνων βαρῶν.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ ἐπισκευῶν ἐπικοίνων πραγμάτων καὶ ἄλλων ἐξόδων αὐτῶν. 64

Κεφάλαιον Β'. Περὶ καθαρισμοῦ τῶν ποταμῶν καὶ ὑδραγωγείων. 67

ΤΙΤΛΟΣ ΕΚΤΟΣ.

Περὶ τῆς ἐκ συναλλάγματος κοινωνίας ἤτοι περὶ ἑταιρίας.

Κεφάλαιον Α'. Ὁρισμὸς καὶ εἴδη τῆς ἑταιρίας. 70

Σελὶς

Κεφάλαιον Β'. Γενικοὶ ὅροι τοῦ συναλλάγματος τῆς ἑταιρίας. 72

Κεφάλαιον Γ'. Εἰδικοὶ ὅροι τῆς διὰ κοινῶν κεφαλαίων συνισταμένης ἑταιρίας. 73

Κεφάλαιον Δ'. Διατάξεις τινὲς περὶ ἑταιρίας. 75

Κεφάλαιον Ε'. Περὶ τῆς ἰσομοίρου ἑταιρίας 78

Κεφάλαιον ΣΤ'. Περὶ τῆς ἀνοισομοίρου ἑταιρίας· (διαιρεῖται εἰς τρία μέρη).

Μέρος Α'. Περὶ τῆς ἑταιρίας κοινῶν κεφαλαίων, ἢ χρηματικῆς ἑταιρίας.

Μέρος Β'. Περὶ ἑταιρίας κοινῆς ἐργασίας ἤτοι ἐργολαβικῆς. 86

Μέρος Γ'. Περὶ πιστωτικῆς ἑταιρίας. 89

ΤΙΤΛΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

Περὶ τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας.

Κεφάλαιον Α'. Ὁρισμὸς καὶ διαίρεσις τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας. 91

Κεφάλαιον Β'. Ὅροι τοῦ συναλλάγματος τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας. 92

Κεφάλαιον Γ'. Ἐνέργεια τοῦ συναλλάγματος τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρίας.

ΤΙΤΛΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

Περὶ ἀγροληψίας.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ ἀγροληψίας ἐπὶ σπορᾷ. 97

Κεφάλαιον Β'. Περὶ ἀγροληψίας ἐπὶ δενδροκομίᾳ. 99

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Ι'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

﴿ احكام عدليه ﴾

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΒΙΘΥΝΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

(كتاب وكالت)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΑ΄.

ΠΕΡΙ ΕΝΤΟΛΗΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1875.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΑ'.

ΠΕΡΙ ΕΝΤΟΛΗΣ.

(Διαιρεῖται εἰς πρόλογον καὶ τρεῖς τίτλους).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΟΡΟΙ.

Ἄρθρ. 1449ον. بكلت βεκιαλέτ. Συνάλλαγμα ἐντολῆς εἶναι ἡ σύμβασις δι' ἧς τις ἀνατίθησι τὴν διεκπεραίωσιν ἰδίας αὐτοῦ ὑποθέσεως ἑτέρῳ καθιστὰς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον ἑαυτοῦ ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνην.

Ὁ ἀνατιθεὶς τὴν ὑπόθεσιν λεγεται موكل μοὐβεκκίλ, ἐντολεὺς ἢ ἐντολοδότης, ὁ ἀναδεχόμενος τὴν διεκπεραίωσιν αὐτῆς وكيل βεκίλ, ἐντολοδόχος καὶ ἡ ὑπόθεσις موكلية μοὐβέκκελιὸν πἰχ, ἀντικείμενον τῆς ἐντολῆς, ἢ ἁπλῶς ἐντολή.

Ἄρθρ. 1450ον. رسالت ρισαλέτ. Διαγγελία, διαμήνυσίς ἐστι τὸ διαβιβάζειν τὸν λόγον τινὸς ἑτέρῳ ἄνευ ἐξουσίας τινὸς πρὸς νομικὴν πρᾶξιν.

Ὁ δι' οὗ γίνεται ἡ διαγγελία καλεῖται رسول ρεσοὺλ, διάγγελος· ὁ δὲ διαγγέλλων مرسل μὐρσὶλ μηνυτὴς, καὶ ὁ πρὸς ὃν ἡ διαγγελία مرسله اليه μούρσελσν ἀλέϊχ.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΕ ΤΗΣ ΕΝΤΟΛΗΣ,

Ἄρθρ. 1451ον. Στοιχεῖα τῆς ἐντολῆς εἶναι ἡ πρότασις καὶ ἡ παραδοχή, ἤτοι ἡ ἀμοιβαία συναίνεσις.

Οἷον ἐὰν ὁ ἐντολεὺς εἴπῃ: *κατέστησά σε ἀντιπρόσωπόν μου ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ* καὶ ὁ ἐντολοδόχος ἀπαντήσῃ: *ἐδεχθην* ἢ ἀπαντήσῃ δι' οἱονδήποτε ἄλλων λέξεων ἐκφραζουσῶν τὴν συναίνεσιν αὐτοῦ, τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐντολῆς θεωρεῖται ὡς συγκεκροτημένον.

Ἐπίσης, ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος μηδὲν ἀπαντήσας, ἐπιχειρήσῃ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑποθέσεως, τὸ συνάλλαγμα συνίσταται σιωπηρῶς καὶ αἱ πράξεις τοῦ ἐντολοδόχου εἰσὶν ἔγκυροι.

Ἐὰν ὅμως μετὰ τὴν πρότασιν, ὁ ἐντολοδόχος ἀποποιηθῇ τὴν ἐντολήν, ἡ πρότασις μένει ἀνίσχυρος.

Ὅθεν ἐὰν εἰπόντος τινὶ τοῦ ἐντολέως: *ἀνατίθημί σοι τὴν ἐντολὴν ταύτην*, ὁ πρὸς ὃν ἀποτείνεται ἀπαντήσῃ, ὅτι δὲν ἀναδέχεται αὐτὴν καὶ ἀκολούθως ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς, αἱ πράξεις αὐτοῦ εἰσὶν ἄκυροι.

Ἄρθρ. 1452ον. Ἡ ἄδεια εἶναι ἐντολή.

Ἄρθρ. 1453ον. Ἡ ἐν τῷ παρόντι διδομένη ἄδεια (ἤτοι ἡ μετὰ τὰ τετελεσμένα συναίνεσις) ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἐντολὴν δοθεῖσαν ἐν τῷ παρελθόντι. (1)

Π. Χ. Ἐὰν ὁ κύριος πράγματός τινος ὅπερ ἕτερός τις ἐπώλησεν αὐτογνωμόνως ἀποδεχθῇ τὴν πώλησιν ταύτην, θεωρεῖται ὡς δοὺς αὐτῷ ἐκ τῶν προτέρων τὴν πρὸς πώλησιν τοῦ πράγματος ἐκείνου ἐντολήν.

Ἄρθρ. 1454ον. Ἡ διαγγελία δὲν εἶναι ἐντολή.

---

(1) Ἡ ἀποδοχὴ ἔοικεν ἐντολῇ, ratihabitio mandato comparatur. Β. 1. §. 14. καὶ ἀλλαχοῦ. Σημ. Μεταφρ.

Π. Χ. Ἐὰν μέλλων νὰ δανεισθῇ τις χρηματικόν τι ποσὸν παρὰ τραπεζίτου στείλῃ τὸν ὑπηρέτην αὐτοῦ ἵνα παραλάβῃ καὶ φέρῃ αὐτῷ τὸ ποσὸν, ὁ ὑπηρέτης θεωρεῖται ὡς διάγγελος αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐντολοδόχος πρὸς δανεισμόν.

Ἕτερον παράδειγμα. Σταλείς τις παρ' ἑτέρου εἰς ἱπποκάπηλον, ἵνα ἀγοράσῃ αὐτῷ ἕνα ἵππον λέγει τῷ ἱπποκαπήλῳ: *ὁ δεῖνα θέλει νὰ ἀγοράσῃ τὸν δεῖνα ἵππον*, ὁ δὲ ἱπποκάπηλος ἀπαντᾷ: *ἐπώλησα αὐτῷ τὸν δεῖνα ἵππον ἀντὶ τόσων γροσίων· ἄγγειλον αὐτῷ τοῦτο καὶ παράδος συγχρόνως τὸν ἵππον*. Ἐὰν ἐπὶ τούτοις ὁ μεσάζων ἀγάγῃ καὶ παραδώσῃ τὸν ἵππον εἰς τὸν στείλαντα αὐτὸν, οὗτος δὲ δεχθῇ ἀμέσως αὐτὸν, τὸ συνάλλαγμα τῆς πωλήσεως θεωρεῖται ὡς συνομολογηθὲν μεταξὺ τῶν δύο καὶ ὁ ἄλλος ἄνθρωπος ἐχρησίμευσεν ὡς ἁπλοῦς διάγγελος καὶ ὡς ὄργανον, οὐχὶ δὲ ὡς ἐντολοδόχος τοῦ στείλαντος αὐτόν.

Ἕτερον. Ἐὰν εἰπόντος τινὸς τῷ κρεωπώλῃ: *δίδε καθ' ἑκάστην εἰς τὸν ὀψοριστὴν ὑπηρέτην μου τόσας ὀκάδας κρέατος*, οὗτος συμμορφωθῇ πρὸς τὴν διαταγὴν καὶ δίδῃ τὸ κρέας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ὑπηρέτης θεωρεῖται ὡς διάγγελος τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ ὡς ἐντολοδόχος.

Ἄρθρ. 1455ον. Ἡ διαταγὴ ἄλλοτε μὲν ἰσοδυναμεῖ ἐντολῇ, ἄλλοτε δὲ εἶναι ἁπλῆ διαγγελία.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ὑπηρέτης τινὸς τῇ διαταγῇ τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἀγοράσῃ παρ' ἐμπόρου πρᾶγμά τι ἐν τῇ ἀγορᾷ ταύτῃ θεωρεῖται ὡς ἐντολοδόχος αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ κύριος αὐτοῦ συμφωνήσας μετὰ τοῦ ἐμπόρου τὴν ἀγορὰν πράγματός τινος στείλῃ αὐτὸν ἵνα παραλάβῃ καὶ φέρῃ αὐτὸ, ὁ ὑπηρέτης δὲν θεωρεῖται ὡς ἐντολοδόχος, ἀλλ' ὡς διάγγελος τοῦ κυρίου του.

Ἄρθρ, 1456ον. Τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐντολῆς ἐνίοτε εἶναι ἀπόλυτον.

Δηλαδὴ κατὰ τὴν συνομολόγησίν του δὲν ὑποβάλλεται εἴς τινα ὅρον, οὔτε συμφωνεῖται νὰ ἰσχύῃ ἐπὶ μέλλοντός τινος χρόνου, οὔτε περιορίζεται διά τινος περιορισμοῦ.

Π. Χ. Ἐὰν, εἰπόντος τοῦ ἐντολέως εἰς τὸν ἐντολοδόχον: *δίδω σοι τὴν ἐντολὴν νὰ πωλήσῃς τοῦτον τὸν ἵππον μου, ὅταν ἔλθῃ ὁ δεῖνα ἔμπορος ἐνταῦθα,* ὁ ἐντολοδόχος δεχθῇ, τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐντολῆς μένει ἠρτημένον μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἐμπόρου ἐκείνου, λαμβάνει δὲ πλήρη ἰσχὺν ἅμα τῇ ἀφίξει αὐτοῦ.

Οὕτω λοιπὸν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ἐμπόρου ὁ ἐντολοδόχος δύναται νὰ πωλήσῃ τὸν ἵππον· οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸ αὐτῆς.

Ἐνίοτε ἡ ἰσχὺς τοῦ συναλλάγματος ἄρχεται ἀπὸ μελλοντός τινος χρόνου.

Π. Χ. Ἐὰν, εἰπόντος τοῦ ἐντολέως: *ἀρέθηκά σοι τὴν ἐντολὴν, ἵνα πωλήσῃς τὰ ζῶά μου κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον,* ὁ ἐντολοδόχος δεχθῇ, ἡ ἐντολὴ λαμβάνει ἰσχὺν ἅμα τῇ ἐλεύσει τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, καὶ ὁ ἐντολοδόχος δύναται κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον, ἢ καὶ μετ' αὐτὸν νὰ πωλήσῃ τὰ ζῶα ἐκεῖνα, οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸ αὐτοῦ.

Ἐνίοτε δὲ τὸ συνάλλαγμα τίθεται ὑπό τινα περιορισμὸν (προστίθεται δηλαδὴ εἰς αὐτὸ ὅρος τις οὗ δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ ὁ ἐντολοδόχος).

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐντολεὺς εἴπῃ: *ἔδωκά σοι τὴν ἐντολὴν, ἵνα πωλήσῃς τὸ ὡρολόγιόν μου τοῦτο ἀντὶ χιλίων γροσίων,* ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ ὡρολόγιον κάτω τῆς τιμῆς ταύτης.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΝΤΟΛΗΣ.

Ἄρθρ. 1457ον. Ὁ ἐντολεὺς πρέπει νὰ ἦναι κατὰ νόμον ἱκανὸς νὰ ἐκτελῇ τὴν πρᾶξιν ἧς τὴν ἐκτέλεσιν ἐντέλλεται ἑτέρῳ.

Ἡ ἐντολὴ ὅθεν ἣν δίδωσιν ὁ μὴ ἔχων ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν ἀνῆλιξ (1) καὶ ὁ παράφρων εἶναι ἄκυρος.

---

(1) Ὁ ὁρισμὸς τοῦ ἔχοντος ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν ἀνήλικος وهو الذى يعلم ان البيع سالب للملك و جالب للثمن و الشرا عكسه: εἶναι ὁ ἐξῆς: غير صابى

Ὁ δὲ ἀνεπτυγμένην ἔχων τὴν κρίσιν ἀνῆλιξ δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἐντολὴν πρὸς συνομολόγησιν ἑτεροβαροῦς συναλλάγματος ἐπιβαρύνοντος αὐτόν, οἷα ἡ δωρεὰ καὶ ἡ ἐλεημοσύνη καὶ ἂν ἀκόμη ἔχῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ.

Ἀπ' ἐναντίας δὲ ὅταν τὸ ἑτεροβαρὲς συνάλλαγμα ἦναι πρὸς ὄφελος αὐτοῦ ὡς ὅταν πρόκηται νὰ λάβῃ δωρεὰν ἢ ἐλεημοσύνην, δύναται νὰ δώσῃ ἑτέρῳ ἐντολὴν καὶ ἄνευ ἀκόμη τῆς ἀδείας τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐν τοῖς ἑτεροβαρέσι συναλλάγμασιν, ὧν ἄδηλον ἐστι τὸ λυσιτελὲς ἢ ἀλυσιτελές, οἷα ἐστὶν ἡ ἀγοραπωλησία, ὁ ἀνῆλιξ δύναται νὰ δώσῃ ἐντολὴν, ἐὰν ἦναι χειράφετος καὶ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα τοῦ συνναλλάττεσθαι.

Ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει ἡ ἐντολὴ, ἣν ἔδωκε δὲν λαμβάνει κῦρος, ἢ μετὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1458ον. Ὁ ἐντολοδόχος πρέπῃ νὰ ἔχῃ σώας τὰς φρένας καὶ ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦναι καὶ ἐνῆλιξ.

Ὁ ἔχων ὅθεν ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν ἀνῆλιξ δύναται νὰ ἀναδεχθῇ τὴν διεξαγωγὴν ἐντολῆς καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἦναι χειράφετος.

Τὰ δικαιώματα ὅμως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις αἵτινες ἐκπηγάζουσιν ἐκ τοῦ συνεπείᾳ τῆς ἐντολῆς συνομολογηθέντος ὑπ' αὐτοῦ συναλλάγματος ἀναφέρονται οὐχὶ εἰς αὐτὸν ἀλλ' εἰς τὸν ἐντολέα αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1459ον. Ἕκαστος δύναται νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἐντολοδόχον τὴν διεκδίκησιν δικαιωμάτων καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεων ἀναφερομένων εἰς ὑποθέσεις καὶ πράξεις τὰς ὁποίας δύναται νὰ διεξαγάγῃ ὁ ἴδιος.

βέχϋβε ἐλλεδὶ γιάλεμϋ ἴνν' ἐλπέγια σίλιπϋν λιλμϋλκι βε δζάλιπϋν λισσεμένι β' ἐσράε ἄκσϋχϋ· ἀνῆλιξ ἔχων ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν εἶναι ἐκεῖνος ὅστις ἐννοεῖ ὅτι ἡ πώλησις εἶναι ἡ ἀπώλεια τῆς κυριότητος ἀπὸ τοῦ πωλουμένου πράγματος καὶ ἡ ἀπόκτησις τοῦ τιμήματος αὐτοῦ καὶ ὅτι ἡ ἀγορὰ ἔχει ἀντιθέτους συνεπείας.

Π. Χ. Ἕκαστος δύναται νὰ δώσῃ ἑτέρῳ ἐντολὴν πρὸς πώλησιν ἢ ἀγορὰν, ἐκμίσθωσιν, ἢ μίσθωσιν· ἐνεχυρίασιν, ἢ παραδοχὴν ἐνεχύρου· παρακατάθεσιν ἢ παραδοχὴν παρακαταθήκης· δώρησιν πράγματος, ἢ παραδοχὴν δωρεᾶς· συμβιβασμὸν, ἢ ἄφεσιν χρέους· ὁμολογίαν (ἤτοι κατάθεσιν ἐνώπιον δικαστηρίου) ἢ κίνησιν ἀγωγῆς, ἐξάσκησιν τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως, διανομὴν, ἀπότισιν χρέους, ἢ παραδοχὴν καταβολῆς χρέους καὶ πρὸς παραλαβὴν παντὸς ἄλλου πράγματος.

Ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐντολῆς πρέπει νὰ ᾖναι γνωστόν.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΤΟΛΗΣ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΕΞ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΤΟΛΗΣ.

Ἄρθρ. 1460ον. Ὁ πρὸς δώρησιν, κίχρησιν, ἐνεχυρίασιν, παρακατάθεσιν, δανεισμὸν, ἑταιρισμὸν, κατάθεσιν κεφαλαίων πρὸς σύστησιν ἑτερορρύθμου ἑταιρίας (مضاربه μουδαρεμπὲ ὅρα βιβλ. Θ΄. ἄρθρ.) καὶ συμβιβασμὸν ἐπὶ χρέους οὗ ὁ ἐναγόμενος ἀρνεῖται τὴν ὕπαρξιν (عن انكار صلح ἂν ἰνκιάρην σοὺλχ) ἐντολοδόχος ὀφείλει νὰ συνομολογῇ τὸ τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ ἀφορῶν συνάλλαγμα ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, (ἐὰν δηλαδὴ συνομολογήσῃ τὸ συνάλλαγμα ἐπὶ ἰδίῳ ὀνόματι), τὸ συνάλλαγμα δὲν εἶναι ἔγκυρον.

Ἄρθρ. 1461ον. Ὁ πρὸς πώλησιν ἀγορὰν ἐκμίσθωσιν καὶ συμβιβασμὸν ἐπὶ χρέους οὗ ὁ ἐντολεὺς ὁμολογεῖ τὴν ὕπαρξιν ἐντολοδόχος

δὲν εἶναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη νὰ συνομολογῇ τὸ τὴν ἐντολήν αὐτοῦ ἀφορῶν συνάλλαγμα ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ.

Τὸ συνάλλαγμα δηλ. εἶναι ἔγκυρον καὶ ἂν ὁ ἐντολοδόχος συνομολογήσῃ αὐτὸ οὐχὶ ἐπὶ τῷ τοῦ ἐντολέως ὀνόματι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ.

Ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς περιπτώσεσιν ὁ ἐντολεὺς κτᾶται ἐκ τοῦ συναλλάγματος.

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως, ὅτι ἐὰν τὸ συνάλλαγμα δὲν συνομολογηθῇ εἰς ὄνομα τοῦ ἐντολέως τὰ ἐκ τοῦ συναλλάγματος τούτου ἐκπηγάζοντα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀφορῶσι τὸν συναλλαξάμενον, ἤτοι τὸν ἐντολοδόχον.

Ἐὰν δὲ συνωμολογήθη εἰς ὄνομα τοῦ ἐντολέως τὰ τοιαῦτα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀνάγονται εἰς τὸν ἐντολέα. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅθεν ταύτῃ ὁ ἐντολοδόχος ἐπέχει τόπον διαγγέλου.

Π. Χ. Ὁ πρὸς διάπρασιν ἐντολοδόχος, ὅστις ἐπώλησε πρᾶγμά τι τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ εἰς ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα, ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἰς τὸν ἀγοραστήν, δικαιούμενος ν' ἀπαιτήσῃ καὶ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸ τίμημα· καὶ ἂν τρίτος τις ἐκνικήσῃ δικαστικῶς τὸ πρᾶγμα, ὁ ἀγοραστὴς ἐπιστρέφει εἰς τὸν ἐντολοδόχον διαπράτην· ἤτοι ἀπαιτεῖ παρ' αὐτοῦ ὅπερ τῷ ἔδωκε τίμημα.

Ὁ δὲ πρὸς ἀγορὰν ἐντολοδόχος ὅστις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συνωμολόγησε τὴν ἀγοραπωλησίαν οὐχὶ εἰς τὸ τοῦ ἐντολέως του ὄνομα, ἀλλὰ εἰς τὸ ἑαυτοῦ, παραλαμβάνει ὁ ἴδιος τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα καὶ ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ἐξ ἰδίων εἰς τὸν πωλητὴν τὸ τίμημα, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἔλαβεν αὐτὸ παρὰ τοῦ ἐντολέως του.

Καὶ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ ἐν τῷ πράγματι ἀρχικόν τι ἐλάττωμα δικαιοῦται ὁ ἐντολοδόχος νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐπὶ ἐπιστροφῇ· ἀλλ' ἐὰν συνωμολόγησε τὴν ἀγοραπωλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ, ἤτοι, ἐὰν κατὰ τὴν συνωμολόγησιν τῆς ἀγοραπωλησίας εἶπεν ὅτι πωλεῖ ἢ ἀγοράζει τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐντολοδόχος καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ δεῖνα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ ἐκ τοῦ συναλλάγματος ἐκπηγάζοντα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω ἀνάγονται πάντα εἰς τὸν ἐντολέα.

Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ἐντολοδόχος δὲν διαφέρει τοῦ διαγγέλου.

Ἄρθρ. 1462ον. Ἐν τῇ διαγγελίᾳ τὰ ἐκ τοῦ συναλλάγματος δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀνάγονται εἰς τὸν διαγγέλλοντα.

Οὐδεμίαν δὲ σχέσιν ἔχει πρὸς αὐτὰ ὁ διάγγελος.

Ἄρθρ. 1463ον. Ὁ πρὸς διάπρασιν ἢ ἀγορὰν, καταβολὴν ἢ παραδοχὴν καταβολῆς χρέους καὶ παραλαβὴν πράγματος ἐντολοδόχος, κρατεῖ τὸ ἐκ τῆς ἐντολῆς ταύτης περιελθὸν εἰς χεῖρας αὐτοῦ πρᾶγμα, ὡς παρακαταθήκην.

Ἐὰν ὅθεν φθαρῇ ἄνευ ὑπαιτιότητος ἢ σφάλματος αὐτοῦ δὲν ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν.

Καὶ τὸ ἕνεκα τῆς διαγγελίας εἰς χεῖρας τοῦ διαγγέλου εὑρισκόμενον πρᾶγμα εἶναι ἐπίσης παρακαταθήκη.

Ἄρθρ. 1464ον. Ὅταν τὰ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὸν δανειστὴν στελλόμενα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους ἀπολεσθῶσι πρὶν ἢ φθάσωσιν εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον, ἡ ἀπώλεια βαρύνει τὸν ὀφειλέτην, ἐὰν ὁ κομιστὴς ἦτο διάγγελος αὐτοῦ· ἀλλ' ἐὰν ἦτο διάγγελος τοῦ δανειστοῦ, ἡ ζημία βαρύνει τοῦτον, ὁ δὲ ὀφειλέτης ἀπαλλάττεται τοῦ χρέους.

Ἄρθρ. 1465ον. Ἐάν τις διώρισε δύο συγχρόνως ἐντολοδόχους διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, δὲν δύναται ὁ ἕτερος αὐτῶν νὰ ἐκτελέσῃ μόνος τὴν ἐντολήν.

Ἀλλ' ἐὰν ἐνετάλησαν νὰ κινήσωσιν ἀγωγὴν κατά τινος, ἢ νὰ ἀποδώσωσι παρακαταθήκην, ἢ νὰ καταβάλωσι χρέος, δύναται καὶ ὁ ἕτερος μόνος αὐτῶν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολήν.

Ἐὰν ὅμως ἀφοῦ διώρισέ τίς τινα ἐντολοδόχον του διὰ μίαν ὑπόθεσιν, ἀκολούθως διορίσῃ καὶ ἕτερον, ἀνεξαρτήτως τοῦ πρώτου διὰ τὴν αὐτὴν ἐπίσης ὑπόθεσιν, ἑκάτερος αὐτῶν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολήν.

Ἄρθρ. 1466ον. Ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἕτερον ἣν ἀνεδέχθη ἐντολήν.

Ἐκτὸς ἂν ἔδωκεν αὐτῷ τοιαύτην ἄδειαν ὁ ἐντολεύς, ἢ εἶπεν αὐτῷ *πρᾶξον ὅπως βούλει.*

Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται νὰ ὑποκαταστήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἕτερον ἐντολοδόχον. Καὶ τότε ὁ ὑποκατάστατος εἶναι ἐντολοδόχος οὐχὶ τοῦ διορίσαντος αὐτὸν ἐντολοδόχου, ἀλλὰ τοῦ πρωτοτύπου ἐντολέως.

Μάλιστα δὲ ἡ παῦσις ἢ ὁ θάνατος τοῦ πρώτου ἐντολοδόχου δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν παῦσιν τοῦ ὑποκαταστάτου αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1467ον. Ἐὰν συνεφωνήθη ἀμοιβὴ διὰ τὸν ἐντολοδόχον οὗτος ἐκτελῶν τὴν ἐντολὴν ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἀμοιβῆς.

Ἐὰν δὲ δὲν συνεφωνήθη ἀμοιβή, ὁ δὲ ἐντολοδόχος δὲν ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐμμίσθως ὑπηρετούντων, θεωρεῖται ὡς δωρεὰν ἐργασθεὶς καὶ δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀμοιβήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΕΝΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΑΓΟΡΑΝ.

Ἄρθρ. 1468ον. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 1459 τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐντολῆς πρέπει νὰ ἦναι γνωστὸν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἦναι δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐντολῆς.

Οἷον ὁ ἐντολοδότης ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὸ γένος τοῦ ἀγορασθησομένου πράγματος, ἐὰν δὲ τὸ γένος ὑποδιαιρεῖται εἰς διάφορα εἴδη, δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ δήλωσις τοῦ γένους, ἀλλὰ πρέπει νὰ δηλώσῃ καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ, ἢ νὰ προσδιορίσῃ τίνος ἀξίας ἔσται τὸ πρᾶγμα.

Ἐὰν δὲ δὲν δηλωθῇ τὸ γένος τοῦ ἀγορασθησομένου πράγματος ἢ ἐὰν δηλωθῇ μὲν τὸ γένος, ἀλλὰ τούτου εἰς πολλὰ εἴδη ὑποδιηρημένου ὄντος δὲν ὑποδειχθῇ συγχρόνως καὶ τὸ εἶδος, ἢ δὲν προσδιορισθῇ ἡ τιμὴ τοῦ πράγματος ἡ ἐντολὴ εἶναι ἄκυρος. Ἐκτὸς ἂν ὁ ἐντολεὺς ἔδωκε τὸ ἐντολοδόχῳ ἀπόλυτον ἐντολήν.

Π. Χ. Ἐάν τις ἐντείληταί τινι τὴν ἀγορὰν ἵππου, ἡ ἐντολὴ αὕτη εἶναι ἔγκυρος.

Καὶ ἐὰν ἐντελλόμενός τις τινὶ ν' ἀγοράσῃ αὐτῷ ὕφασμα διὰ φόρεμα δηλώσῃ τὸ γένος αὐτοῦ (προσδιορίσῃ δηλαδὴ ἂν τὸ ὕφασμα τοῦτο θὰ ἦναι ؏ؘچ τσεταρὶ λ. χ. (1) ἢ ἄλλου γένους), ὑποδεικνύων συγχρόνως καὶ τὸ εἶδός του (ἤτοι λέγων π. χ. ὅτι πρέπει νὰ ἦναι συριακὸν ἢ ἰνδικὸν ὕφασμα), ἢ προσδιορίσῃ ποίαν ἀξίαν πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ κομμάτιον τοῦ ὑφάσματος, ἡ ἐντολὴ ἐπίσης εἶναι ἔγκυρος.

Ἀλλ' ἐὰν εἴπῃ: *ἀγόρασόν μοι ἓν ζῶον ἢ ὕφασμα*, χωρὶς νὰ δηλώσῃ τὸ γένος αὐτοῦ, ἢ ἐὰν εἴπῃ ἐπὶ παραδείγματος *ἀγόρασόν μοι ὕφασμα* ؏ؘچ *τσεταρὶ* χωρὶς νὰ προσδιορίσῃ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἢ τίνος ἀξίας πρέπει νὰ ἦναι, ἡ ἐντολὴ εἶναι ἄκυρος.

Ἐὰν ὅμως εἴπῃ: *ἀγόρασόν μοι ὕφασμα* ؏ؘچ *τσεταρὶ διὰ μίαν ἐνδυμασίαν, ὁποίου γένους ἢ εἴδους θέλεις*, ἡ τοιαύτη ἐντολὴ εἶναι ἀπόλυτος καὶ ὁ ἐντολοδόχος ἀγοράζει ἐξ οὑτινος γένους ἢ εἴδους βούλεται.

Ἄρθρ. 1469ον. Ἡ διαφορὰ τῆς ὕλης, τῆς σκοπουμένης χρήσεως, καὶ τῆς κατεργασίας συνεπάγεται καὶ τὴν διαφορὰν τοῦ γένους.

Π. Χ. Τὸ βαμβάκινον καὶ τὸ μάλλινον ὕφασμα εἰσὶν ἑτερογενῆ ἕνεκα τῆς διαφορᾶς τῆς ὕλης ἐξ ἧς κατεσκευάσθησαν.

Ἑτερογενῆ εἶναι καὶ τὸ μαλλίον τοῦ προβάτου καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ ἕνεκα τῆς διαφορᾶς ἥτις ὑπάρχει εἰς τὸν σκοπὸν δι' ὃν λαμβάνονται.

Διότι τὸ δέρμα λαμβάνεται ἐπὶ σκοπῷ κατασκευῆς ἀσκῶν, ἐν ᾧ τὸ μαλλίον λαμβάνεται πρὸς ἄλλον σκοπὸν ἤτοι πρὸς κατασκευὴν κλωστῆς ἐξ ἧς ὑφαίνονται τάπητες κλπ.

Καὶ οἱ τάπητες (ؔ؎ κετσὲ) τοῦ Σάρκιοϊ (2) καὶ τοῦ Οὐσὰκ (3), καίτοι ἀμφότεροι ἐκ μαλλίου κατασκευάζονται, ὅμως εἶναι ἑτερογενεῖς ἕνεκα τῆς διαφορᾶς τῆς κατεργασίας.

Ἄρθρ. 1470ον. Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος παραβῇ τὸν περὶ τοῦ γένους

---

(1) Γένος σηρικῶν ὑφασμάτων ἐξ ὧν συνήθους κατασκευάζουσι τοὺς χιτῶνας αὐτῶν οἱ *Οὐλεμάδες*.

(2) Πόλις ἐν τῷ διοικητικῷ τμήματι Καλλιπόλεως.

(3) Πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

ὅρον, δηλαδή, ἐὰν ἀγοράσῃ πρᾶγμα γένους διαφόρου παρὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντολέως προσδιορισθέν, ἡ ἀγορὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐντολέα καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα ἦναι ὠφελιμώτερον εἰς αὐτόν, ἤτοι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου ἀγορασθὲν πρᾶγμα δὲν θεωρεῖται ὡς ἀγορασθὲν διὰ τὸν ἐντολέα καὶ ἑπομένως μένει εἰς τὸν πρῶτον.

Ἄρθρ. 1471ον. Ἐὰν τοῦ ἐντολέως εἰπόντος: *ἀγόρασον κριὸν* ὁ ἐντολοδόχος ἀγοράσῃ θῆλυ πρόβατον, ἡ ἀγορὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐντολέα καὶ τὸ πρόβατον μένει εἰς τὸν ἐντολοδόχον.

Ἄρθρ. 1472ον. Ἐὰν ἀφοῦ εἴπῃ ὁ ἐντολεὺς: *ἀγόρασόν μοι τὸ δεῖνα οἰκόπεδον*, ἐγερθῇ ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομὴ, ὁ ἐντολοδότης δὲν δύναται πλέον νὰ ἀγοράσῃ αὐτὸ κατ' ἐντολήν. Ἐὰν ὅμως ἀφοῦ εἴπῃ ὁ ἐντολεύς: *ἀγόρασόν μοι τὴν δεῖνα οἰκίαν*, ἐπιχρισθῇ αὕτη δι' ἀσβεστοκονίας, ἢ προστεθῇ αὐτῇ τοῖχος, ὁ ἐντολοδόχος δύναται ν' ἀγοράσῃ καὶ μετὰ ταῦτα τὴν οἰκίαν ἐκείνην κατ' ἐντολήν.

Ἄρθρ. 1473ον. Ἐὰν ὁ ἐντολεὺς εἴπῃ *ἀγόρασον γάλα* χωρὶς νὰ προσδιορίσῃ τί γάλα θέλει, ἐννοεῖται τὸ συνειθισμένον ἐν τῇ πόλει γάλα.

Ἄρθρ. 1474ον. Ἐὰν ὁ ἐντολεὺς εἴπῃ: *ἀγόρασόν μοι ὀρύζιον*, ὁ ἐντολοδόχος δύναται ν' ἀγοράσῃ παντὸς εἴδους ὀρύζιον πωλούμενον ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Ἄρθρ. 1475ον. Ἐντελλόμενός τίς τινι τὴν ἀγορὰν οἰκίας ὀφείλει ἵνα προσδιορίζῃ καὶ τὴν συνοικίαν εἰς ἣν θὰ κῆται καὶ τὴν ἀξίαν εἰς ἣν πρέπει νὰ ἀγορασθῇ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ἐντολὴ εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1476ον. Ἐντελλόμενός τίς τινι τὴν ἀγορὰν ἑνὸς μαργαρίτου, ἢ ἐρυθροῦ ὑακίνθου (جوهر), ὀφείλει νὰ προσδιορίσῃ μέχρι πόσης ἀξίας πρέπει νὰ ἦναι. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ἐντολὴ εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1477ον. Ἐν τοῖς μετρουμένοις πρέπει νὰ προσδιορίζηται τὸ ποσὸν ἢ ἡ τιμὴ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐντολῆς.

Π. Χ. Ἐντελλόμενός τίς τινι ν' ἀγοράσῃ αὐτῷ σῖτον, ὀφείλει νὰ εἴπῃ αὐτῷ πόσα κοιλὰ ἢ πόσων γροσίων σῖτον θέλει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ἐντολὴ εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1078ον. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περιγράφῃ τις τὰ προσόντα τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐντολῆς.

Π. Χ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσδιορίζῃ ἂν πρέπει νὰ ἦναι πρώτης, μέσης, ἢ κατωτέρας ποιότητος.

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως, ὅτι τὰ προσόντα τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐντολῆς πρέπει νὰ ἁρμόζουσιν εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ ἐντολέως.

Π. Χ. Ἐὰν ἀγωγιάτης δώσῃ τινὶ ἐντολὴν νὰ τῷ ἀγοράσῃ ἵππον, ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ ἀγοράσῃ αὐτῷ ἀραβικὸν ἵππον ἀξίας εἴκοσι χιλιάδων γροσίων. Ἐὰν δὲ ἀγοράσῃ τοιοῦτον, ἡ ἀγορὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐντολοδότην· δηλαδὴ ὁ ἵππος δὲν θεωρεῖται ὡς ἀγορασθεὶς διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ καὶ μένει εἰς βάρος τοῦ ἐντολοδόχου.

Ἄρθρ. 1479ον. Ἐὰν εἰς τὴν ἐντολὴν τεθῇ ὅρος τις ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ παραβῇ αὐτόν. Ἐὰν δὲ παραβῇ αὐτὸν ἡ ἀγορὰ δὲν ὑποχρεοῖ τὸν ἐντολέα του, καὶ τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἠγόρασε μένει εἰς βάρος αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐὰν παραβῇ τὸν ὅρον εἰς τρόπον ὠφελιμώτερον τῇ ἐντολεῖ, τὸ τοιοῦτο δὲν θεωρεῖται παράβασις.

Π. Χ. Ἐὰν ἀναθέσαντος τοῦ ἐντολέως εἰς τὸν ἐντολοδόχον νὰ ἀγοράσῃ αὐτῷ ὡρισμένην τινὰ οἰκίαν ἀντὶ δέκα χιλιάδων γροσίων, οὗτος ἀγοράσῃ αὐτὴν εἰς τιμὴν ἀνωτέραν, ἡ ἀγορὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικῶς παραδεκτὴ διὰ τὸν ἐντολέα καὶ ἡ ἀγορασθεῖσα οἰκία μένει εἰς βάρος τοῦ ἐντολοδόχου. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ἠγόρασε τὴν οἰκίαν εἰς τιμὴν ἐλάσσονα τῶν δέκα χιλιάδων, αὕτη θεωρεῖται ὡς ἀγορασθεῖσα διὰ τὸν ἐντολέα.

Ἄρθρ. 1480ον. Ἐὰν ἠγόρασέ τις μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ πράγματος τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ ἀγοράσῃ, ἡ ἀγορὰ εἶναι ἄκυρος διὰ τὸν ἐντολέα ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο βλάπτεται διαιρούμενον· ἀλλ' ἐὰν δὲν βλάπτεται, ἡ ἀγορὰ εἶναι ὑποχρεωτικῶς παραδεκτὴ δι' αὐτόν.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐνταλθεὶς ν' ἀγοράσῃ ἓν ὁλόκληρον κομμάτιον ὑφάσματος, ἀγοράσῃ μόνον ἥμισυ, ἡ ἀγορὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικῶς παραδεκτὴ διὰ τὸν ἐντολέα καὶ τὸ ὕφασμα μένει εἰς βάρος τοῦ ἐντολοδόχου.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ἠγόρασε τρεῖς ὀκάδας σίτου ἐν ᾧ ἦτο

ἐντεταλμένος ν' ἀγοράσῃ ἕξ, ἡ ἀγορὰ εἶναι διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐντολέως.

Ἄρθρ. 1481ον. Ἐὰν δόντος τινὸς ἐντολὴν ν' ἀγορασθῇ αὐτῷ ὕφασμα διὰ μίαν χλαμύδα, ὁ ἐντολοδόχος ἀγοράσῃ ὕφασμα μὴ ἀρκοῦν εἰς τὴν κατασκευὴν χλαμύδος ἡ ἀγορὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικῶς παραδεκτὴ διὰ τὸν ἐντολέα καὶ τὸ ὕφασμα ἐκεῖνο μένει εἰς βάρος τοῦ ἐντολοδόχου.

Ἄρθρ. 1482ον. Ὅταν ὁ ἐντολεὺς δὲν προσδιώρισε τὴν τιμὴν τοῦ ἀγορασθησομένου αὐτῷ πράγματος, ὁ ἐντολοδόχος δύναται ν' ἀγοράσῃ αὐτὸ ἀντὶ τῆς κατ' ἐκτίμησιν ἀξίας του, ἢ καὶ μὲ μικρὰν ζημίαν.

Ἀλλ' εἰς τὰ πράγματα, ὧν ἡ τιμὴ εἶναι ὡρισμένη οἷον ὁ ἄρτος καὶ τὸ κρέας οὔτε ἡ μικρὰ ζημία συγχωρεῖται.

Ἐὰν δὲ τὸ πρᾶγμα ἠγοράσθη μὲ ὑπέρογκον ζημίαν, ἡ ἀγορὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι ἀπαράδεκτος διὰ τὸν ἐντολέα, καὶ τὸ πρᾶγμα μένει εἰς τὸν ἐντολοδόχον.

Ἄρθρ. 1483ον. Ἀπολύτως ἀγορὰ λέγεται ἡ διὰ χρημάτων γινομένη ἀγορά.

Ἐὰν ὅθεν ὁ λαβὼν ἐντολὴν νὰ ἀγοράσῃ πρᾶγμά τι ἀνταλλάξῃ αὐτὸ μετ' ἄλλου πράγματος, ἡ πρᾶξις δὲν εἶναι ὑποχρεωτικῶς παραδεκτὴ διὰ τὸν ἐντολέα καὶ τὸ πρᾶγμα μένει εἰς βάρος τοῦ ἐντολοδόχου.

Ἄρθρ. 1484ον. Ἐὰν ἐντείληταί τίς τινι ν' ἀγοράσῃ αὐτῷ πρᾶγμά τι χρησιμεῦον εἰς ὡρισμένην τινὰ ὥραν τοῦ ἔτους, ἡ ἐντολὴ ἰσχύει μόνον κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην.

Π. Χ. Ἐὰν κατὰ τὸ ἔαρ ἐντείληταί τίς τινι ν' ἀγοράσῃ αὐτῷ σάλινον ὕφασμα διὰ μίαν χλαμύδα, ἐννοεῖται, ὅτι θέλει ν' ἀγορασθῇ αὐτῷ χλαμὺς, ἥτις νὰ τῷ χρησιμεύσῃ κατὰ τὸ προσεχὲς θέρος καὶ ἑπομένως ἡ ἀγορὰ εἶναι ἀπαράδεκτος διὰ τὸν ἐντολέα, ἐὰν γείνῃ μετὰ τὸ θέρος ἢ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἐπιόντος ἔτους, ἡ δὲ χλαμὺς μένει εἰς βάρος τοῦ ἐντολοδόχου.

Ἄρθρ. 1485ον. Ὁ λαβὼν ἐντολὴν ν' ἀγοράσῃ ὡρισμένον τι πρᾶγμα, δὲν δύναται ν' ἀγοράσῃ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δι' ἑαυτόν. Καὶ

ἐὰν δὲ ἀκόμη ἀγοράζων αὐτὸ εἴπῃ ὅτι τὸ ἀγοράζει δι' ἑαυτὸν, πάλιν τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο δὲν θεωρεῖται ὡς ἰδικόν του, ἀλλ' ὡς ἀγορασθὲν διὰ τὸν ἐντολέα.

Ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ἠγόρασε τὸ πρᾶγμα εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐντολέως ὁρισθείσης, ἢ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ἐντολεὺς δὲν εἶχεν ὁρίσει τιμὴν ἐὰν ἠγοράσθη τὸ πρᾶγμα μὲ ὑπέρογκον ζημίαν, διότι εἰς ἀμφοτέρας ταύτας τὰς περιστάσεις τὸ πρᾶγμα εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἐντολοδόχου.

Σημειωτέον δὲ ὅτι, ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος εἴπῃ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐντολέως, ὅτι ἠγόρασε τὸ πρᾶγμα δι' ἑαυτὸν, τὸ πρᾶγμα γίνεται ἰδικόν του.

Ἄρθρ. 1486ον. Ἐὰν εἰπόντος τινὸς ἑτέρῳ: *ἀγόρασόν μοι τὸν ἵππον τοῦ δεῖνος*, ἐκεῖνος δὲν ἀπαντήσῃ τι, ἀκολούθως δὲ μεταβὰς ἀγοράσῃ αὐτὸν, ὁ ἵππος γίνεται κτῆμα τοῦ ἐντολέως μὲν, ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ἀγοράζων αὐτὸν εἶπεν, ὅτι τὸν ἀγοράζει διὰ τὸν ἐντολέα, τοῦ ἐντολοδόχου δὲ, ἐὰν εἶπεν, ὅτι τὸν ἀγοράζει δι' ἑαυτόν.

Ἐὰν ὅμως κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀγορᾶς δὲν δηλώσῃ διὰ τίνα ἀγοράζει τὸν ἵππον, ἀκολούθως δὲ εἴπῃ, ὅτι ἠγόρασεν αὐτὸν διὰ τὸν ἐντολέα, ὁ ἵππος θεωρεῖται ὡς κτῆμα τοῦ ἐντολέως, ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος εἶπε τὸ τοιοῦτο πρὶν ἢ ἀπολεσθῇ ἢ πάθῃ ἐλάττωμά τι ὁ ἵππος· ὡς κτῆμα δὲ τοῦ ἐντολοδόχου ἐὰν τὸ εἶπεν ἀφοῦ ὁ ἵππος ἀπωλέσθη ἢ ἀπέκτησε πάθος τι.

Ἄρθρ. 1487ον. Ἐὰν δύο τινὲς ἀναθέσωσι τινὶ ἰδιαιτέρως ἕκαστος, τὴν ἐντολὴν ν' ἀγοράσῃ δι' αὐτοὺς πρᾶγμά τι, τὸ πρᾶγμα γίνεται κτῆμα ἐκείνου, διὰ τὸν ὁποῖον ἠγόρασεν αὐτὸ ὁ ἐντολοδόχος.

Ἄρθρ. 1488ον. Ὁ πρὸς ἀγορὰν ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα εἰς τὸν ἐντολέα.

Ἄρθρ. 1489ον. Ὁ ἐντολοδόχος πρὶν ἢ παραδώσῃ ὅπερ ἠγόρασε πρᾶγμα εἰς τὸν ἐντολέα, κατιδὼν πάθος τι ἐν αὐτῷ δύναται ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ εἰς τὸν πωλητήν.

Ἀφοῦ ὅμως παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἐντολέα δὲν δύναται πλέον νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ ἄνευ τῆς διαταγῆς ἢ ἐντολῆς αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1490ον. Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ἠγόρασε τὸ πρᾶγμα μὲ πίστωσιν, ἡ συμφωνία αὕτη ἰσχύει καὶ διὰ τὸν ἐντολέα καὶ ἑπομένως ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸ τίμημα τοῖς μετρητοῖς.

Ἐὰν ὅμως, ἀφοῦ ὁ ἐντολοδόχος ἠγόρασε τὸ πρᾶγμα μὲ συμφωνίαν νὰ πληρώσῃ τοῖς μετρητοῖς τὸ τίμημα, ἀκολούθως ὁ πωλητὴς ἔδωκεν αὐτῷ προθεσμίαν διὰ τὴν πληρωμήν, δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὸ τοῖς μετρητοῖς παρὰ τοῦ ἐντολέως.

Ἄρθρ. 1491ον. Ὁ πρὸς ἀγορὰν ἐντολοδόχος πληρώσας ἐξ ἰδίων τὸ τίμημα καὶ λαβὼν τὸ πρᾶγμα, δύναται νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὸν ἐντολέα· ἤτοι δύναται νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ, ὅπερ ἔδωκε τίμημα.

Καὶ πρὶν ἔτι καταβάλῃ τὸ τίμημα εἰς τὸν πωλητὴν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὸ παρὰ τοῦ ἐντολέως καὶ νὰ παρακατάσχῃ μάλιστα τὸ πρᾶγμα μέχρις οὗ πληρωθῇ.

Ἄρθρ. 1492ον. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἠγόρασεν ὁ πρὸς ἀγορὰν ἐντολοδόχος ἀπωλεσθῇ ἢ φθαρῇ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τυχαίως, ἡ ζημία βαρύνει τὸν ἐντολέα· οὐδεμία δὲ ἐπιτρέπεται ἐλάττωσις τοῦ τιμήματος.

Ἐὰν ὅμως παρακατέσχεν αὐτὸ ὁ ἐντολοδόχος μέχρις οὗ καταβληθῇ αὐτῷ τὸ τίμημα καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπωλέσθη ἢ ἐφθάρη, τότε ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ὁ ἴδιος τὸ τίμημα.

Ἄρθρ. 1493ον. Ὁ πρὸς ἀγορὰν ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν ἄνευ ἀδείας τοῦ ἐντολέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΕΝΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΔΙΑΠΩΛΗΣΙΝ
(ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΔΙΑΠΡΑΣΕΩΣ).

Ἄρθρ. 1494ον. Ὁ λαβὼν ἀπόλυτον ἐντολὴν διαπράσεως, δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ εἰς ὁποίαν κρίνῃ ἁρμόζουσαν τιμήν.

Ἄρθρ. 1495ον. Ἐὰν ὁ ἐντολεὺς ὥρισε τὴν τιμὴν τοῦ πράγματος, ἤτοι ἐὰν εἶπε: *πώλησον τὸ πρᾶγμα ἀντὶ τόσων γροσίων*, ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ αὐτὸ εἰς τιμὴν ἐλάσσονα τῆς ὁρισθείσης.

Καὶ ἐὰν πωλήσας αὐθαιρέτως τὸ πρᾶγμα εἰς ἐλάσσονα τιμὴν, παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ὁ ἐντολεὺς δύναται νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 1496ον. Ἐὰν ὁ πρὸς διαπώλησιν ἐντολοδόχος (ὁ διαπράτης) ἀγοράσῃ ὁ ἴδιος τὸ πρᾶγμα τοῦ ἐντολέως, ἡ ἀγοραπωλησία αὕτη εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1497ον. Ὁ πρὸς διαπώλησιν ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ εἰς ἐκείνους, οἷς ὁ νόμος δὲν ἐπιτρέπει νὰ μαρτυρήσωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸ πρᾶγμα τοῦ ἐντολέως.

Ἐκτὸς ἐὰν πωλήσῃ αὐτὸ εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ ἀξίας.

Δύναται ἐπίσης νὰ πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς τοιούτους ἐπὶ ἀποτιμήσει (ﻣﺰﺍﻳﺪﻩ) ὅταν ὁ ἐντολεὺς ἔδωκεν αὐτῷ ἀπόλυτον ἐντολὴν λέγων αὐτῷ: *πώλησον τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἰς ὅντινα θέλεις.*

Ἄρθρ. 1498ον. Ὁ λαβὼν ἀπόλυτον ἐντολὴν ἵνα πωλήσῃ τι δύναται νὰ πωλήσῃ αὐτὸ, εἴτε τοῖς μετρητοῖς, εἴτε ἐπὶ τόσῃ προθεσμίᾳ, ὅση χορηγεῖται συνήθως παρὰ τῶν ἐμπόρων κατὰ τὰς πωλήσεις τοιούτου εἴδους πραγμάτων.

Οὐχὶ ὅμως καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ μακροτέρᾳ τῆς συνήθους.

Ἐὰν δὲ ἔλαβε ῥητὴν ἢ καὶ σιωπηρὰν ἐντολὴν ἵνα πωλήσῃ τοῖς μετρητοῖς, δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ ἐπὶ πιστώσει.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐντολεὺς εἴπῃ: *πώλησον τὸ πρᾶγμά μου τοῦτο τοῖς μετρητοῖς· ἢ πώλησον τὸ πρᾶγμά μου τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ τιμήματος πλήρωσον τὸ χρέος μου*, ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ἐπὶ πιστώσει.

Ἄρθρ. 1499ον. Ἐὰν πρᾶγμά τι διαχωριζόμενον βλάπτεται, ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, ἐὰν δὲ οὐχὶ, πωλεῖ αὐτό.

Ἄρθρ. 1500ον. Ὁ ἐντολοδόχος δύναται νὰ λάβῃ ἐνέχυρον ἢ

ἐγγύησιν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ τιμήματος τοῦ πράγματος ὅπερ ἐπώλησε. Καὶ ἐὰν ἀπολεσθῇ τὸ ἐνέχυρον, ἢ πτωχεύσῃ ὁ ἐγγυητὴς, ὁ ἐντολοδόχος εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 1501ον. Εἰπόντος τοῦ ἐντολέως: *πώλησον ἐπὶ ἐνεχύρῳ, ἢ ἐγγυήσει*, ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ ἄνευ ἐνεχύρου ἢ ἐγγυήσεως.

Ἄρθρ. 1502ον. Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος δὲν ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τὸ τίμημα τοῦ πράγματος, ὅπερ ἐπώλησε, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ αὐτὸ ἐξ ἰδίων εἰς τὸν ἐντολέα.

Ἄρθρ. 1503ον. Ὁ ἐντολεὺς ἐγκύρως δέχεται τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἀκόμη καὶ ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν τὸ δικαίωμα τῆς παραλαβῆς αὐτοῦ ἀνήκει εἰς τὸν ἐντολοδόχον.

Ἄρθρ. 1504ον. Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ἦναι ἄμισθος δὲν ὑποχρεοῦται διὰ τῆς βίας, ἵνα εἰσπράξῃ τὸ τίμημα τοῦ πωληθέντος πράγματος.

Ἀλλ' ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ εἰσπράξῃ αὐτὸ ὁ ἴδιος, ὀφείλει νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ πρὸς τοῦτο τὸν ἐντολέα αὐτοῦ.

Ὁ ἔμμισθος ὅμως ἐντολοδόχος, οἷος εἶναι ὁ δημόσιος κῆρυξ καὶ ὁ μεσίτης, ὀφείλει νὰ εἰσπράξῃ ὁ ἴδιος τὸ τίμημα τοῦ πράγματος ὅπερ ἐπώλησε.

Ἄρθρ. 1505ον. Ὁ πρὸς πώλησιν ἐντολοδόχος δύναται νὰ ἀκυρώσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἀγοραπωλησίαν· ἀλλ' ἡ ἀκύρωσις οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχει ὡς πρὸς τὸν ἐντολέα, εἰς ὃν ὑποχρεοῦται ὁ ἐντολοδόχος νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα τοῦ πράγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΤΑΓΗΣ. (1)

Ἄρθρ. 1506ον. Ἐάν τις διατάξῃ ἕτερον ἵνα πληρώσῃ τὸ πρὸς

(1) Τὸ κείμενον λέγει: Περὶ διαταττομένου.

τρίτον τινὰ ἢ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος αὐτοῦ καὶ ἐκεῖνος ἐκπληρώσῃ τὴν διαταγὴν καταβάλλων ἐξ ἰδίων τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν, ὁ τελευταῖος οὗτος ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ διατάκτου.

Εἴτε προσέθηκεν ὁ διατάκτης καὶ τὸν ὅρον τῆς ἀναγωγῆς, εἴτε μὴ, ὅτε ἔδωκε τὴν διαταγήν. Δηλαδὴ εἴτε προσέθηκε φράσιν τινὰ δι' ἧς ἐχορήγει εἰς τὸν διαταττόμενον τὸ δικαίωμα τῆς ἀναγωγῆς, οἷον λέγων: *πλήρωσον τὸ χρέος μου ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα πληρωθῇς ἀκολούθως ἀπὸ ἐμὲ, ἢ πλήρωσον καὶ ἐγὼ σοὶ τὰ δίδω ἀκολούθως*· εἴτε εἶπεν ἁπλῶς: *πλήρωσον τὸ χρέος μου.*

Ἄρθρ. 1507ον. Ἐὰν ὁ λαβὼν διαταγὴν ἵνα πληρώσῃ χρέος εἰς ἐπιμιγὲς νόμισμα, πληρώσῃ αὐτὸ εἰς νόμισμα καθαρὸν, λαμβάνει παρὰ τοῦ διατάκτου νόμισμα ἐπιμιγές.

Καὶ ὁ διαταχθεὶς ἵνα πληρώσῃ χρεος εἰς νόμισμα καθαρὸν καὶ πληρώσας αὐτὸ εἰς ἐπιμιγὲς λαμβάνει παρὰ τοῦ διατάκτου ἐπιμιγὲς νόμισμα.

Ἀλλ' ἐὰν διαταχθεὶς τις νὰ πληρώσῃ ἀλλότριον χρέος πωλήσῃ εἰς τὸν δανειστὴν τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα καὶ συμψηφίσῃ τὸ τίμημα μετὰ τοῦ χρέους τοῦ διατάκτου, λαμβάνει παρ' αὐτοῦ ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ χρέος του.

Καὶ ἐὰν ἀκόμη ἐπώλησε τὸ ἑαυτοῦ πρᾶγμα τῷ δανειστῇ εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ ἀξίας, ὁ διατάκτης ὀφειλέτης δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ, ἵνα τὸ περιπλέον τοῦ τιμήματος ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοῦ χρέους αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1508ον. Ἐὰν διατάξῃ τις ἕτερον ἵνα δαπανήσῃ χάριν αὐτοῦ ἢ τῆς οἰκογενείας του, πληρόνει εἰς τὸν διαταχθέντα τὰ δαπανήματα αὐτοῦ ἐπικεκυρωμένα ὑπὸ πραγματογνωμόνων.

Ἔχει δὲ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἀκόμη καὶ ἂν δὲν προσέθηκε τὸν ὅρον τῆς ἀναγωγῆς λέγων: *ἐγὼ σὲ πληρώνω ἀκολούθως.*

Ἐπίσης ἐὰν εἴπῃ: *κατασκεύασον τὴν οἰκίαν μου*, ὁ διαταχθεὶς ἐνεργῶν τὴν κατασκευὴν αὐτῆς, πληρώνεται παρὰ τοῦ διατάκτου τὰ ἔξοδα του ἐπικεκυρωμένα ὑπὸ πραγματογνωμόνων καὶ ἂν ἀκόμη ὁ διατάκτης δὲν εἶχε προσθέσει τὸν ὅρον τῆς ἀναγωγῆς.

Ἄρθρ. 1509ον. Ἐάν τις διατάξῃ ἕτερον λέγων: *δὸς τῷ δεῖνα*

δάνεια, ἢ δῶρον, ἢ ἐλεημοσύνην καὶ ἐγὼ σὲ πληρόνω ἀκολούθως, ὁ διαταχθεὶς ἐκπληρῶν τὴν διαταγὴν ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ διατάκτου.

Ἀλλ' ἐὰν εἶπεν ἁπλῶς: *δὸς,* χωρὶς νὰ προσθέσῃ τὸν ὅρον τῆς ἀναγωγῆς, ἤτοι νὰ εἴπῃ συγχρόνως: *ἐγὼ σὲ πληρώνω, ἢ τὰ λαμβάνεις ἔπειτα ἀπὸ ἐμὲ,* ὁ διαταχθεὶς δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατ' αὐτοῦ.

Διαφέρει ὅμως, ὅταν ὁ διαταχθεὶς ἀνήκῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ διατάκτου ἢ ἦναι συνέταιρος αὐτοῦ, ἢ ἔχει ὁποιανδήποτε ἄλλην τοιαύτην σχέσιν ἕνεκα τῆς ὁποίας κατὰ συνήθειαν ἔχει ἀναγωγὴν πρὸς τὸν διατάκτην ἐν παρομοίαις ὑποθέσεσι· διότι τότε καὶ ἂν ὁ διατάκτης δὲν προσθέσῃ τὸν ὅρον τῆς ἀναγωγῆς, πάλιν ὁ διαταχθεὶς ἔχει ἀναγωγὴν κατ' αὐτοῦ.

Ὅρα ἄρθρ. 36.

Ἄρθρ. 1510ον. Ἡ διαταγὴ ἑκάστου μόνον ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ πράγματι ἰσχύει. Π. Χ. Ἐάν τις εἴπῃ: *ῥίψον τοῦτο τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν θάλασσαν* καὶ ὁ διαταχθεὶς γινώσκων ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἶναι ἄλλου τινός, ῥίψῃ αὐτό, ὁ κύριος τοῦ πράγματος ἀπαιτεῖ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ ῥίψαντος αὐτό· ὁ δὲ διατάκτης ἐνόσῳ δὲν μετεχειρίσθη βίαν εἰς οὐδὲν ἐνέχεται.

Ἄρθρ. 1511ον. Ἐάν τις διατάξῃ ἕτερον ἵνα πληρώσῃ ἐξ ἰδίων τὸ χρέος αὐτοῦ καὶ ἐκεῖνος ὑποσχεθεὶς κατὰ πρῶτον ἀρνηθῇ ἀκολούθως τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς του, δὲν ἀναγκάζεται εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους, διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ὑπεσχέθη.

Ἄρθρ. 1512ον. Ἐὰν ὁ διατάκτης ἔχων νὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ διαταττομένου, ἢ ἔχων παρ' αὐτῷ παρακαταθήκην χρημάτων διατάξῃ αὐτὸν νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του ἐκ τῶν χρημάτων ἐκείνων, ὁ διαταχθεὶς ἐκβιάζεται εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους.

Ἀλλ' ἐὰν εἴπῃ: *πώλησον τὸ δεῖνα πρᾶγμά μου, καὶ πλήρωσον τὸ χρέος μου,* ὁ διαταχθεὶς δὲν ἐκβιάζεται ἐὰν ἦναι ἄμισθος.

Ἐὰν δὲ ἦναι ἔμμισθος ἀναγκάζεται νὰ πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος τοῦ διατάκτου.

Ἄρθρ. 1513ον. Ἐὰν δώσῃ τις ἑτέρῳ ποσόν τι χρημάτων μετὰ

διαταγῆς ἵνα παραδώσῃ αὐτὰ εἰς ὡρισμένον τινὰ δανειστήν του, οἱ λοιποὶ δανεισταὶ τοῦ διατάκτου δὲν δικαιοῦνται νὰ λάβωσι μέρος ἐκ τῶν χρημάτων ἐκείνων ὁ δὲ διαταχθεὶς ὀφείλει ἵνα διαβιβάσῃ αὐτὰ εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ διατάκτου προσδιορισθέντα δανειστήν.

Ἄρθρ. 1514ον. Ἐὰν δώσῃ τις ἑτέρῳ ποσόν τι χρημάτων ἵνα πληρώσῃ δι' αὐτῶν τὸ χρέος του, πρὶν δὲ ἢ παραδώσῃ, ἢ διαβιβάσῃ ὁ διαταχθεὶς εἰς τὸν δανειστὴν τὸ ποσὸν τοῦτο, γνωσθῇ ὁ θάνατος τοῦ διατάκτου, τὰ χρήματα ἐπανέρχονται εἰς τὴν κληρονομικὴν οὐσίαν τοῦ ἀποβιώσαντος.

Καὶ ὁ δανειστὴς ὀφείλει νὰ προστρέξῃ εἰς τὴν κληρονομίαν.

Ἄρθρ. 1515ον. Δίδει τις ἑτέρῳ ποσόν τι χρημάτων ἵνα διαβιβάσῃ αὐτὸ εἰς τὸν δανειστὴν του διατάττων συγχρόνως αὐτὸν νὰ μὴ παραδώσῃ αὐτὰ, πρὶν ἢ σημειώσῃ ὄπισθεν τοῦ χρεωστικοῦ ὁμολόγου τὴν παράδοσιν, ἢ λάβῃ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ δανειστοῦ ἀπόδειξιν παραλαβῆς, ἀλλ' ἐκεῖνος μεταβὰς παραδίδει τὰ χρήματα ἄνευ σημειώσεως, ἢ ἀποδείξεως. Ἐὰν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ δανειστὴς ἀρνηθῇ τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων καὶ δι' ἔλλειψιν ἀποδείξεων καταδικασθῇ ὁ διατάκτης, εἰς τὴν ἐκ δευτέρου καταβολὴν, ὁ ἐλλειπῶς ἐκτελέσας τὴν διαταγὴν ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΕΝΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΝ ΕΝ ΔΙΚΗι (ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ).

Ἄρθρ. 1516ον. Ὅ,τε ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος δύνανται νὰ διορίσωσιν ὅντινα θέλουσιν ἐπίτροπόν των ἐν τῇ δίκῃ.

Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τῆς συγκαταθέσεως ἑκατέρου.

Ἄρθρ. 1517ον. Ἡ μαρτυρία δικαστικοῦ ἐπιτρόπου ἐναντίον τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ εἶναι ἰσχυρὰ μὲν, ὅταν γίνεται ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ἀνίσχυρος δὲ, ὅταν γίνεται ἀλλαχοῦ.

Ἀλλ' ὁ ἐπίτροπος παύεται πλέον τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρ. 1518ον. Δύναται ὁ ἐντολεὺς, διορίζων τινὰ ὡς δικαστικὸν ἐπίτροπόν του, νὰ ἀπαγορεύσῃ αὐτῷ νὰ ὁμολογήσῃ τι ἐναντίον του.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πᾶσα κατάθεσις τοῦ δικαστικοῦ ἐπιτρόπου ἐναντίον τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ εἶναι ἄκυρος.

(Ὅρα τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρ. 1456).

Ὁ δὲ ἐπίτροπος, ὅστις ἄνευ ἀδείας τοῦ ἐντολέως του κατέθεσεν οὕτως ἐναντίον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, παύεται τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρ. 1519ον. Ἡ πρὸς παράστασιν εἰς δίκην ἐντολὴ δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν πρὸς παραλαβὴν ἐντολήν.

Ἑπομένως ὁ δικαστικὸς ἐπίτροπος, ἐὰν δὲν ἔχῃ καὶ τὴν ἐπὶ παραλαβῇ ἐντολὴν, δὲν δύναται νὰ παραλάβῃ ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ τὸ ἐπιδικασθὲν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ποσόν.

Ἄρθρ. 1520ον. Ἡ πρὸς παραλαβὴν ἐντολὴ δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν πρὸς παράστασιν ἐν δίκῃ ἐντολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΝΤΟΛΟΔΟΧΟΥ.

Ἄρθρ. 1521ον. Ὁ ἐντολεὺς δύναται νὰ παύῃ τὸν ἐντολοδόχον αὐτοῦ.

Δὲν δύναται ὅμως νὰ παύσῃ αὐτὸν, ἐὰν συνεδέθησαν τῇ ἐντολῇ δικαιώματα τρίτου.

Οἷον ὁ χρεώστης, ὅστις ἐνεχυριάσας πρᾶγμά τι αὐτοῦ διώρισεν, εἴτε κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐνεχυριάσεως, εἴτε ἀκολούθως ἐπίτροπον μετ' ἐντολῆς ἵνα κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας τοῦ χρέους πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον, δὲν δύναται νὰ παύσῃ αὐτὸν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνεχυρούχου δανειστοῦ.

Ἐπίσης ὁ διάδικος ὅστις κατ' ἀπαίτησιν τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ διώρισεν ἐντολοδόχον, ἵνα παρασταθῇ εἰς τὴν δίκην, δὲν δύναται νὰ παύσῃ αὐτὸν ἐν ἀγνοίᾳ ἐκείνου.

Ἄρθρ. 1522ον. Ὁ ἐντολοδόχος δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς ἐντολῆς.

Οὐχὶ ὅμως καὶ ὅταν, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, τῇ ἐντολῇ συνεδέθη καὶ δικαίωμα τρίτου, διότι τότε ὀφείλει νὰ διεκπεραιώσῃ αὐτήν.

Ἄρθρ. 1523ον. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐντολέως παῦσις τοῦ ἐντολοδόχου δὲν ἰσχύει, ἢ ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ ἐντολοδόχος ἔλαβε γνῶσιν αὐτῆς. Πᾶσαι δὲ αἱ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης νομικαὶ πράξεις τοῦ ἐντολοδόχου εἰσὶν ἔγκυροι.

Ἄρθρ. 1524ον. Ὁ ἐντολοδόχος παραιτούμενος, ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ τὴν παραίτησίν του τῷ ἐντολεῖ. Μέχρις οὗ δὲ φθάσῃ ἡ εἴδησις τῆς παραιτήσεώς του εἰς τὸν ἐντολέα, ἐξακολουθεῖ νὰ ᾖναι ἐντολοδόχος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1525ον. Ὁ ἐντολεὺς δύναται νὰ παύσῃ τὸν ἐντολοδόχον, ὃν διώρισε πρὸς παραδοχὴν καταβολῆς χρέους ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ὀφειλέτου.

Ἐὰν ὅμως διώρισεν αὐτὸν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ὀφειλέτου δὲν δύναται νὰ τὸν παύσῃ ἐν ἀγνοίᾳ τούτου.

Ἐν τοιαύτῃ ὅθεν περιπτώσει, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης πρὶν ἢ μάθῃ τὴν παῦσιν τοῦ ἐντολοδόχου καταβάλῃ αὐτῷ τὸ χρέος, ἀπαλλάττεται τῆς ὀφειλῆς.

Ἄρθρ. 1526ον. Ἡ ἐντολὴ τελειόνει ἅμα ἐκπληρουμένου τοῦ σκοποῦ αὐτῆς· κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ὁ ἐντολοδόχος τότε αὐτοδικαίως παύεται.

Ἄρθρ. 1527ον. Ὁ θάνατος τοῦ ἐντολέως συνεπάγεται τὴν παῦσιν τοῦ ἐντολοδόχου.

Οὐχὶ ὅμως καὶ ὅταν συνεδέθησαν καὶ τρίτου συμφέροντα εἰς τὴν ἐντολήν.

Ὅρα ἄρθρ. 760.

Ἄρθρ. 1528ον. Ὁ θάνατος τοῦ ἐντολέως συνεπάγεται καὶ τὴν παῦσιν τοῦ ὑπεντολοδόχου, ἤτοι τοῦ ἐντολοδόχου τοῦ ἐντολοδόχου.

Ὅρα ἄρθρον 1466.

Ἄρθρ. 1529ον. Ἡ ἐντολὴ δὲν μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους.

Δηλαδὴ ἀποθνήσκοντος τοῦ ἐντολοδόχου οὐδὲν κῦρος μένει εἰς τὴν ἐντολήν.

Ἄρθρ. 1530ον. Παραφρονήσαντος τοῦ ἐντολέως, ἢ τοῦ ἐντολοδόχου ἀκυροῦται ἡ ἐντολή.

Ἐπεκυρώθη δι' Αὐτοκρατορικοῦ Διαάγματος τὴν 20 Δζεμάζιλ ἀχὴρ 1291.

Ἐδημοσιεύθη τουρκιστὶ τὴν 17 Σαφὲρ 1292.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΗΛ, Ῥητροφύλαξ.

ΣΕΙΦ ΟΥΔΔΙΝ, Πρόεδρος τοῦ δικαστικοῦ τμήματος.

ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΙ, Κριτὴς Κωνσταντινουπόλεως.

ΑΧΜΕΤ ΧΗΜΗ, Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ

ΙΑ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Σελὶς

Νομικοί τινες ὅροι. 3

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Στοιχεῖα καὶ διαίρεσις τῆς ἐντολῆς. 4

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Προσόντα τῆς ἐντολῆς. 6

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Περὶ ἐνεργείας τῆς ἐντολῆς.

Κεφάλαιον Α'. Γενικὴ ἐνέργεια τῆς ἐντολῆς. 8

Κεφάλαιον Β'. Ἐντολὴ πρὸς ἀγοράν. 11

Κεφάλαιον Γ'. Ἐντολὴ πρὸς διαπώλησιν (Σύμβασις διαπράσεως.) 17

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ διαταγῆς. 19

Κεφάλαιον Ε'. Ἐντολὴ πρὸς παράστασιν ἐν δίκῃ (Περὶ δικαστικῆς ἐπιτροπῆς). 22

Κεφάλαιον ΣΤ'. Περὶ παύσεως τοῦ ἐντολοδόχου 23

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΙΑ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

﴿ احكام عدليه ﴾

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΒΙΘΥΝΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

(كتاب صلح)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΒ'.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1875.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΠΕΡΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΙ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΒΙΟΥΝΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΟΥΣ.

(جلد پنجم)

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

1879.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ ΣΙΑΣ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΒ'.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΗΤΟΙ ΑΘΩΩΣΕΩΣ.

(Περιέχει πρόλογον καὶ τέσσαρας τίτλους).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΙΝΩΝ ΟΡΩΝ.

Ἄρθρ. 1531ον. صلح σούλχ. Συμβιβασμὸς εἶναι σύμβασις δι' ἧς τῇ ἀμοιβαίᾳ τῶν μερῶν συναινέσει αἴρεται ἡ μεταξὺ αὐτῶν διαφορά. Συνίσταται δὲ ὁ συμβιβασμὸς διὰ προτάσεως καὶ παραδοχῆς.

Ἄρθρ. 1532ον. مصالح μουσαλήχ. Εἶναι ὁ συμβιβαζόμενος.

Ἄρθρ. 1533ον. مصالح عليه μουσάλαχὸν ἀλέϊχ. Εἶναι τὸ ἐφ' ᾧ ἐγένετο ὁ συμβιβασμός· τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ.

Ἄρθρ. 1534ον. مصالح عنه μουσάλαχουν ἄνχ. Εἶναι τὸ διαφιλονεικούμενον πρᾶγμα· τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἢ τοῦ συμβιβασμοῦ.

Ἄρθρ. 1535ον. Ὁ συμβιβασμὸς εἶναι τριῶν εἰδῶν:

Πρῶτον εἶδος εἶναι ὁ ἐξ ὁμολογίας συμβιβασμὸς (عن قرار صلح ἀν ἰκράριν σὸλχ)· λέγεται δὲ οὕτως ἐκεῖνος, ὅστις συνομολογεῖται συνεπείᾳ τῆς ὁμολογίας τοῦ ἐναγομένου.

Δεύτερον εἶδος εἶναι ὁ ἐξ ἀρνήσεως συμβιβασμὸς (عن انكار صلح ἀν ἰνκιάριν σὰλχ)· λέγεται δὲ οὕτως ὁ συμβιβασμὸς, ὅστις συνομολογεῖται συνεπείᾳ ἀρνήσεως τοῦ ἐναγομένου.

Τρίτον εἶδος εἶναι ὁ ἐκ σιωπῆς συμβιβασμὸς (عن سكوت صلح ἀν σὰκιὰτιν σὰλχ)· ὀνομάζεται δὲ οὕτως ὁ συμβιβασμὸς ὅστις γίνεται ἐπὶ τῇ σιωπῇ τοῦ ἐναγομένου, ἤτοι χωρὶς οὗτος νὰ ἀναγνωρίσῃ ἢ ἀρνηθῇ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος.

Ἄρθρ. 1536ον. ابرای ἰπρά. Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ἐνοχῆς, ἐξόφλησις, ἄφεσις, ἀθώωσις· εἶναι δύο εἰδῶν.

Τὸ πρῶτον ὀνομάζεται ابرای ابرأ ἰσκὰτ καὶ τὸ δεύτερον ابرای ابرأ ἰστιφά.

ابرای ابرأ ἰσκάτ. Ἀπαλλαγὴ ἄφεσις χρέους εἶναι τὸ νὰ ἀπαλλάττῃ τίς τινα τῆς ἐνοχῆς παραιτούμενος ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῆς παρ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεώς του.

Περὶ τούτου τοῦ εἴδους τῆς ἀπαλλαγῆς γενήσεται λόγος ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ.

ابرای ابرأ ἰστιφά. Ἐξόφλησις εἶναι ἡ παρά τινος γινομένη διακήρυξις ὅτι ἔλαβε τὸ δίκαιόν του ἀπὸ ἄλλον· ὥστε αὕτη εἶναι εἶδος ὁμολογίας.

Ἄρθρ. 1537ον. ابرای خاص ἰπρά χάσς. Μερικὴ ἀπαλλαγὴ εἶναι ἡ παραίτησις ἀπὸ ἐνοχῆς πηγαζούσης ἐκ μιᾶς ὡρισμένης νομικῆς σχέσεως, οἷον ἐξ ἀγωγῆς περὶ οἰκίας, ἢ ἀγροκηπίου ἢ ἄλλου τινὸς ἀντικειμένου.

Ἄρθρ. 1538ον. ابرای عام ἰπρά ἄμμ. Γενικὴ ἀπαλλαγὴ εἶναι ἡ ἀπαλλαγή τινος ἀπὸ πάσης ἐνοχῆς.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΒΙΒΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΑΛΛΑΤΤΟΝΤΩΝ.

Ἄρθρ. 1539ον. Ὁ συμβιβαζόμενος πρέπει νὰ ἦναι ἐχέφρων. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦναι καὶ ἐνήλιξ.

Ἐπομένως ὁ μανιακὸς, ὁ νηπιάζων καὶ ὁ μὴ ἔχων ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν ἀνήλιξ δὲν συμβιβάζονται ἐγκύρως.

Ὁ ὑπὸ χειραφέτου ἀνήλικος γενόμενος συμβιβασμὸς εἶναι ἔγκυρος, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ δι' αὐτὸν προφανὴς ζημία.

Οἷον· ἐὰν, ἀπαιτοῦντός τινός τι παρὰ χειραφέτου ἀνήλικος, οὗτος ὁμολογήσῃ τὸ ἀπαιτούμενον καὶ ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ ταύτῃ συμβιβασθῶσιν, ὁ συμβιβασμὸς οὗτος ἐξ ὁμολογίας πηγάζων εἶναι ἰσχυρός.

Ὁ χειράφετος ἀνήλιξ δύναται νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ δίδων αὐτῷ προθεσμίαν.

Ἐὰν δὲ συμβιβασθῇ παραιτούμενος μέρους τῆς ἀπαιτήσεώς του, ὁ συμβιβασμὸς οὗτος εἶναι ἄκυρος, ἐὰν εἶχε μάρτυρας· ἔγκυρος δὲ, ἐὰν ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων τὴν ἀπαίτησίν του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἦτο βέβαιον ὅτι ὁ ἀντίδικός του θὰ ἐδέχετο τὸν ἐπαχθησόμενον αὐτῷ ὅρκον.

Ἔγκυρος ἐπίσης εἶναι ὁ συμβιβασμὸς περὶ πράγματος ὀφειλομένου αὐτῷ ἐὰν τὸ ποσὸν δι' ὃ συνεβιβάσθη, ἦναι ἴσον τῇ ἀξίᾳ τοῦ πράγματος ἐκείνου.

Εἶναι δὲ ἄκυρος, ἐὰν ἐγένετο ἐπὶ ἀξίᾳ κατωτέρᾳ εἰς βαθμὸν, ὥστε νὰ προκύπτῃ ὑπέρογκος ζημία.

Ἄρθρ. 1540ον. Ὁ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου ἀνήλικος γενόμενος συμβιβασμὸς ἦναι ἔγκυρος, ἐὰν δὲν προκύπτῃ ἐξ αὐτοῦ προφανὴς ζημία εἰς τὸν ἀνήλικα.

Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ προφανὴς ζημία, εἶναι ἄκυρος.

Ἐὰν ὅθεν ἀπαιτοῦντός τινος παρ' ἀνήλικος χρηματικόν τι ποσὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ συμβιβασθῇ ἐπὶ τῷ ὅρῳ ἵνα πληρώσῃ αὐτὸ ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ (τοῦ ἀνήλικος) ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἔγκυρος, ἐὰν ὁ ἐνάγων εἶχε μάρτυρας· ἄκυρος δὲ, ἐὰν δὲν εἶχε.

Ἐὰν δὲ ὀφείλοντός τινος τῷ ἀνήλικι ποσόν τι ὁ πατὴρ αὐτοῦ συμβιβασθῇ παραιτούμενος μέρους τοῦ ποσοῦ ἐκείνου, ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἔγκυρος, ἐὰν ὁ ἐνάγων εἶχε μάρτυρας· ἄκυρος δὲ, ἐὰν δὲν εἶχε.

Ἐὰν δὲ ὀφείλοντός τινος τῷ ἀνήλικι ποσόν τι ὁ πατὴρ αὐτοῦ συμβιβασθῇ παραιτούμενος μέρους τοῦ ποσοῦ ἐκείνου, ὁ συμβιβα-

σμὸς εἶναι ἄκυρος μέν, ἐὰν ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων τὴν ἀπαίτησιν· ἔγκυρος δὲ, ἐὰν οὐ μόνον δὲν ὑπῆρχον μάρτυρες, ἀλλὰ καὶ ἦτο φανερὸν, ὅτι ὁ ἀντίδικος θὰ ἐδέχετο τὸν ὅρκον ὅστις ἤθελεν ἐπαχθῇ αὐτῷ.

Τέλος ὁ ἐπίτροπος δύναται ἐγκύρως νὰ συμβιβασθῇ λαμβάνων πρᾶγμα ἴσης πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀνήλικος ἀξίαν.

Εἶναι δὲ ἄκυρος ὁ συμβιβασμὸς, ἐὰν ἦναι ὑπερβολικῶς ἐπιζήμιος εἰς τὰ ἀνήλικα.

Ἄρθρ. 1541ον Γενικῶς ἡ ὑπὸ ἀνήλικος, μανιακοῦ καὶ νηπιάζοντος γινομένη ἀπαλλαγὴ εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1542ον. Ἡ ἐντολὴ πρὸς παράστασιν εἰς δίκην δὲν ἐμπεριέχει καὶ τὴν πρὸς συμβιβασμὸν ἐντολήν.

Ἐὰν ὅθεν ὁ λαβὼν παρά τινος ἐντολὴν, ἵνα παρασταθῇ εἰς δίκην, συμβιβασθῇ περὶ τῆς δίκης ταύτης ἄνευ ἀδείας τοῦ ἐντολέως του, ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1543ον. Ἐὰν ὁ ἔχων παρά τινος ἐντολὴν ἵνα συμβιβασθῇ περί τινος ἀγωγῆς αὐτοῦ, ἐκτελέσῃ τὸν συμβιβασμὸν, τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ βαρύνει τὸν ἐντολέα.

Ὁ δὲ ἐντολοδόχος οὔτε ἐνέχεται οὔτε ἀπαιτεῖται τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο.

Ἐκτὸς ἐὰν ἐγγυήθη αὐτό· διότι τότε ἐνέχεται ἕνεκα τῆς ἐγγυήσεώς του.

Ἐνέχεται ἐπίσης ἐκ τοῦ συμβιβασμοῦ ὁ ἐντολοδόχος ἐὰν συμβιβασθεὶς ἐξ ὁμολογίας περὶ πράγματος καὶ ἐπὶ πράγματι, συνωμολόγησε τὸν συμβιβασμὸν ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι· δηλαδὴ καὶ τότε ἀπαιτεῖται ἀπὸ αὐτὸν τὸ ἐφ' ᾧ συνεβιβάσθη πρᾶγμα· ἀλλ' ἔχει καὶ αὐτὸς ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ ἐντολέως.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος συμβιβασθῇ κατ' ἐντολὴν διὰ τόσα γρόσια, ὁ ἐντολεὺς ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὸ ποσὸν τοῦτο· ὁ δὲ ἐντολοδόχος δὲν ἐνέχεται· ἐὰν ὅμως εἶπε: *συμβιβάσου σὺ διὰ τόσα γρόσια, καὶ ἐγὼ ἐγγυοῦμαι*, τότε ὁ ἀντίδικος ἀπαιτεῖ ἀπὸ αὐτὸν ἐκεῖνο τὸ ποσόν· ἔχει δὲ ὁ ἐντολοδόχος ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ ἐντολέως.

Πρὸς τούτοις ἐὰν συμβιβαζόμενος ὁ ἐντολοδόχος ἐξ ὁμολογίας περὶ πράγματος ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα λάβῃ πάλιν πρᾶγμα, εἴπῃ: *συμβιβάσου σὺ μετ' ἐμοῦ περὶ τῆς δεῖνος μετὰ τοῦ δεῖνος διαφορᾶς σου*, καὶ ἐπὶ τούτῳ γείνῃ ὁ συμβιβασμὸς ἡ σύμβασις αὕτη ἔχει ἰσχὺν πωλήσεως, διὸ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀπαιτεῖται ὁ ὁ ἐντολοδόχος τὸ ἐφ' ᾧ ἐγένετο ὁ συμβιβασμὸς πρᾶγμα. Οὗτος δὲ ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ ἐντολέως.

Ἄρθρ. 1544ον. Ἐὰν τρίτος τις συμβιβασθῇ αὐτογνωμόνως, ἤτοι ἄνευ διαταγῆς, περὶ διαφορᾶς ὑφισταμένης μεταξὺ δύο τινῶν, ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἔγκυρος καὶ ὁ συμβιβασθεὶς θεωρεῖται ὡς δωρητὴς (ε μὴ τε περᾷ) κατὰ τὰς ἑξῆς τέσσαρας περιπτώσεις.

ά. Ἐὰν ἐγγυήθη τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ.

β'. Ἐὰν ὑπεχρέωσε διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα, λέγων: *συνεβιβάσθην ἐπὶ τῷ δεῖνα πράγματί μου.*

γ'. Ἐὰν συνεβιβάσθη ἐπὶ πράγματι ἐν τῷ μέσῳ κειμένῳ δεικνύων λ. χ. ποσόν τι ἢ ὡρολόγιον παρόν.

καὶ δ'. Ἐὰν δὲν ὑπεχρέωσε μὲν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἴδιον πρᾶγμα, οὔτε ἔδειξέ τι παρόν, συμβιβασθεὶς ὅμως ἐπὶ ὡρισμένῳ ποσῷ κατέβαλεν αὐτὸ συγχρόνως.

Ἐὰν δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ περιπτώσει δὲν κατέβαλε τὸ ἐφ' οὗ ἐγένετο ὁ συμβιβασμὸς ποσόν, διὰ νὰ λάβῃ νόμιμον κῦρος ἡ πρᾶξις, ἀπαιτεῖται ἡ ἄδεια τοῦ ἐναγομένου (τοῦ ὀφειλέτου). Καὶ ἐὰν μὲν οὗτος παραδεχθῇ τὸν συμβιβασμὸν, καθίσταται ἔγκυρος, καὶ ὑποχρεωτικὸς δι' αὐτόν· ἐὰν δὲ δὲν τὸν παραδεχθῇ εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ διαφορὰ μένει εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς κατάστασιν.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΤΙΤΙΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ.

Ἄρθρ. 1545ον. Ἐὰν τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ ἦναι συγ-

κεκριμένον, θεωρεῖται ὡς πρᾶγμα πωληθέν, ἐὰν δὲ συνίσταται εἰς χρέος θεωρεῖται ὡς τίμημα.

Πᾶν ὅθεν ὅ,τι δύναται νὰ γείνῃ ἀντικείμενον πωλήσεως, ἢ νὰ δοθῇ ὡς τίμημα ἐν τῇ πωλήσει, δύναται καὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀντίτιμον ἐν τῷ συμβιβασμῷ.

Ἄρθρ. 1546ον. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ πρέπει νὰ ἦναι κτῆμα τοῦ συμβιβαζομένου.

Ἐὰν ὅθεν δώσῃ ὡς ἀντίτιμον πρᾶγμα ἀλλότριον, ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1547ον. Ἐὰν τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς χρήζωσι παραδόσεως καὶ παραλαβῆς, πρέπει νὰ ἦναι γνωστά. Ἐὰν δὲ δὲν χρήζωσι παραδόσεως καὶ παραλαβῆς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὦσι γνωστά.

Π. Χ. Ἐάν τις ἀξιοῖ δικαιώματα ἐπὶ οἰκίας εὑρισκομένης εἰς χεῖρας ἑτέρου, οὗτος δὲ ἀξιοῖ ἐπίσης δικαιώματα ἐπὶ κήπου εὑρισκομένου εἰς χεῖρας ἐκείνου, καὶ χωρὶς νὰ ὁρίσωσιν ἀμφότεροι τὴν ἔκτασιν ὧν ἀξιοῦσι δικαιωμάτων, συμβιβασθῶσιν ἐπὶ τῷ παρχιτηθῆναι ἑκάτερον τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ, ὁ συμβιβασμὸς οὔτος εἶναι ἔγκυρος.

Ἐπίσης ἐὰν, ἀξιῶν τις δικαίωμά τι ἐπὶ οἰκίας, χωρὶς νὰ προσδιορίσῃ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ δικαιώματος τούτου, συμβιβασθῇ μετὰ τοῦ ἐναγομένου ἐπὶ τῷ λαβεῖν παρ' αὐτοῦ ὡρισμένον τι ἀντίτιμον καὶ παραιτηθῆναι τῆς ἀξιώσεως αὐτοῦ, ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἔγκυρος.

Δὲν εἶναι ὅμως ἔγκυρος ὁ συμβιβασμὸς ὁ γινόμενος ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ δώσῃ ὁ ἐνάγων τῷ ἐναγομένῳ ἀντίτιμον καὶ παραδώσῃ οὗτος ἐκείνῳ ὅπερ ἀξιοῖ δικαίωμα.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ ΕΧΟΝΤΟΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ.

Ἄρθρ. 1548ον. Ἐὰν εἰς τὸν συμβιβασμὸν τὸν ἔχοντα ἀντικείμενον ὡρισμένον πρᾶγμα καὶ γινόμενον ἐξ ὁμολογίας τεθῇ ὡς ἀντίτιμον πρᾶγμα (συγκεκριμένον), ἡ σύμβασις ἰσοδύναμεῖ πρὸς ἀγοραπωλησίαν.

Ἐν τῷ τοιούτῳ ὅθεν συμβιβασμῷ ἰσχύουσι καὶ τὰ ἐκλογικὰ δικαιώματα ἐλαττώματος, ὄψεως καὶ ὅρου. Ἐὰν δὲ τὸ ἀντικείμενον, ἢ τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ, ἦναι ἀκίνητον κτῆμα ἰσχύει ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸ γειτονικὸν δικαίωμα προτιμήσεως.

Ἐκνικωμένου ὅθεν μέρους, ἢ ὅλου τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συμβιβασμοῦ, ἐπιστρέφεται τῷ ἐναγομένῳ ἀνάλογον μέρος (ἤτοι ἓν μέρος ἢ τὸ ὅλον) ἐκ τοῦ ἀντιτίμου, ὅπερ ἔδωκεν εἰς τὸν ἐνάγοντα.

Ἐὰν δὲ ἐκνικηθῇ μέρος ἢ τὸ ὅλον τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συμβιβασμοῦ, ὁ ἐνάγων ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὴν ἐπιστροφὴν ἀναλόγου μέρους (ἤτοι ἑνὸς μόνον μέρους, ἢ τοῦ ὅλου) ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συμβιβασμοῦ.

Π. Χ. Ἀπαιτεῖ τις παρ' ἑτέρου οἰκίαν τινά, οὗτος δὲ ὁμολογεῖ ὅτι ἡ οἰκία ἀνήκει πράγματι εἰς τὸν ἐνάγοντα· ἐὰν ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ ταύτῃ συμβιβασθῶσιν ἐπὶ τῇ πληρωμῇ χρηματικοῦ τινος ποσοῦ, ὁ ἐνάγων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θεωρεῖται ὡς πωλήσας τὴν διαφιλονεικουμένην οἰκίαν τῷ ἐναγομένῳ καὶ ἐπομένως ὁ τοιοῦτος συμβιβασμὸς ἔχει τὴν ἐνέργειαν καὶ τὰς συνεπείας τῆς ἀγοραπωλησίας, ὡς εἴρηται.

Ἄρθρ. 1549ον. Ἐὰν ἐν τῇ ἀπαιτήσει πράγματος γείνῃ συμβιβασμὸς ἐξ ὁμολογίας ἔχων ἀντικείμενον ὠφέλειαν (ἤτοι τὴν ἔμμεσον ἢ ἄμεσον χρῆσιν πράγματός τινος) ἡ πρᾶξις θεωρεῖται ὡς μίσθωσις καὶ ἔχει ὅλας τὰς συνεπείας τοῦ τοιούτου συναλλάγματος.

Π. Χ. Ἀπαιτοῦντός τινος παρ' ἑτέρου κῆπόν τινα, ὁ ἐναγόμενος προσφέρει αὐτῷ πρὸς ἀπόσυρσιν τῆς ἀξιώσεώς του τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν ἵνα κατοικήσῃ ἐν αὐτῇ· ἐὰν δὲ δεχθῇ ὁ ἐνάγων καὶ κλεισθῇ ὁ συμβιβασμὸς ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ, ὁ ἐνάγων θεωρεῖται ὡς ἐνοικιάσας τὴν οἰκίαν ἐκείνην διὰ τόσον χρόνον ἀπέναντι τοῦ κήπου ὃν ἀπῄτει.

Ἄρθρ. 1550ον. Ὁ ἐξ ἀρνήσεως ἢ ἐκ σιωπῆς συμβιβασμὸς εἶναι λύσις τῆς διαφορᾶς, ὡς πρὸς τὸν ἐνάγοντα μὲν δι' ἀνταλλαγῆς, ὡς πρὸς τὸν ἐναγόμενον δὲ δι' ἀπαλλαγῆς ἀπὸ ὅρκου.

Ἑπομένως ἐν τῷ κτήματι ὅπερ ἐχρησίμευσεν ὡς ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ ἰσχύει τὸ γειτονικὸν δικαίωμα προτιμήσεως· οὐχὶ ὅμως καὶ ἐν τῷ κτήματι, ὅπερ ἦτο ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ.

Ἐὰν δὲ μέρος, ἢ τὸ ὅλον τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συμβιβασμοῦ ἐκνικηθῇ, ὁ ἐνάγων ἀποδίδωσι τῷ ἐναγομένῳ ἀνάλογον μέρος (ἤτοι ἓν μέρος μόνον, ἢ τὸ ὅλον) ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ κινεῖ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκνικήσαντος.

Ἐὰν δὲ ἐκνικηθῇ τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ ἢ μέρος αὐτοῦ ὁ ἐνάγων ἐξακολουθεῖ τὴν ἀγωγήν του κατὰ τοῦ ἐναγομένου, ἀλλὰ μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐκνικηθὲν μέρος.

Ἄρθρ. 1551ον. Ἐὰν ἀπαιτῶν τις ὡρισμένον πρᾶγμα, οἷον κῆπον, συμβιβασθῇ ἐπὶ τῷ λαβεῖν μέρος αὐτοῦ καὶ ἀπαλλάξαι τὸν ἐναγόμενον τῆς ἐπὶ τοῦ λοιποῦ μέρους ἀγωγῆς του, θεωρῆται ὡς λαβὼν μέρος τοῦ δικαίου του καὶ παραιτηθεὶς τῆς περὶ τοῦ λοιποῦ ἀγωγῆς του· ἤτοι ὡς ἐξοφλήσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ ΕΠΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ.

Ἄρθρ. 1552ον. Συμβιβαζόμενός τις ἐπὶ τῷ λαβεῖν μέρος μόνον τῶν παρ' ἑτέρου ὀφειλομένων αὐτῷ, θεωρεῖται ὡς λαβὼν μέρος τοῦ δανείου του καὶ ἀπαλλάξας τὸν ὀφειλέτην ἀπὸ τοῦ λοιποῦ.

Ἄρθρ. 1553ον. Συμβιβαζόμενός τις ἐπὶ τῷ χορηγῆσαι προθεσμίαν δι' οἱονδήποτε ἀπαιτητὸν χρέος, παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀμέσως ἀπαιτεῖν.

Ἄρθρ. 1554ον. Συμβιβαζόμενός τις ἐπὶ τῷ πληρωθῆναι εἰς ἐπίμικτον νόμισμα χρέος συνιστάμενον εἰς καθαρὸν νόμισμα, παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀπαιτεῖν τὸ δίκαιόν του εἰς νόμισμα καθαρόν.

Ἄρθρ. 1555ον. Ἔγκυρος εἶναι καὶ ὁ συμβιβασμὸς ἐν ταῖς ἀγωγαῖς περὶ δουλείας ὑδρεύσεως, γειτονικοῦ δικαιώματος προτιμήσεως, δουλείας ὁδοῦ καὶ ἄλλων τοιούτων δικαιωμάτων, γινόμενος ἐπὶ πληρωμῇ χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ ὅρκου.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ.

(ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ.

Ἄρθρ. 1556ον. Ἀφοῦ τελειώσῃ ὁ συμβιβασμὸς οὐδέτερος τῶν συμβαλομένων δύναται ν' ἀκυρώσῃ αὐτὸν μονομερῶς.

Ὁ δὲ ἐνάγων γίνεται, διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ, κύριος τοῦ ἀντιτίμου, ἀλλ' ἀπόλυσι συγχρόνως πᾶν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς.

Καὶ ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται πλέον ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συμβιβασμοῦ.

Ἄρθρ. 1557ον. Οὔτε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἑνὸς τῶν συμβιβασθέντων δύνανται οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ν' ἀκυρώσωσι τὸν συμβιβασμόν.

Ἄρθρ. 1558ον. Ἐὰν ὁ συμβιβασμὸς ἐπέχῃ τόπον ἀνταλλαγῆς, τὰ συμβαλόμενα μέρη δύνανται κοινῇ γνώμῃ νὰ ἀκυρώσωσιν αὐτόν. Ἐὰν ὅμως δὲν συνίστανται εἰς ἀνταλλαγὴν, ἀλλὰ καταργῇ δικαιώματά τινα, οὐδέποτε δύναται νὰ ἀκυρωθῇ. (Ὅρα ἄρθρ. 51).

Ἄρθρ. 1559ον. Ἐν τῷ συμβιβασμῷ ὅστις ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει ἵνα ὁ ἐναγόμενος δώσῃ τι καὶ ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ὅρκου, ὁ ἐνάγων ἀπεβάλλει τὸ δικαίωμα ἀγωγῆς.

Ἑπομένως δὲν ἐπιβάλλεται πλέον εἰς τὸν ἐναγόμενον ὅρκος.

Ἄρθρ. 1560ον. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ ἀπολλύμενον καθ' ὁλοκληρίαν ἢ κατὰ μέρος πρὶν ἢ παραδοθῇ εἰς τὸν ἐνάγοντα θεωρεῖται ὡς ἐκνικηθέν, ἐὰν ἦτο πρᾶγμα ἐκ τῶν διὰ χαρακτηρισμοῦ προσδιοριζομένων.

Δηλαδὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐὰν μὲν ὁ συμβιβασμὸς ἔγεινεν ἐξ ὁμολογίας, ὁ ἐνάγων ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς· ἐὰν δὲ ἔγεινεν ἐξ ἀρνήσεως ἢ ἐκ σιωπῆς, ἐπαναρχίζει τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ. (Ὅρα ἄρθρον 1548 καὶ 1550).

Ἐὰν δὲ τὸ ἀντίτιμον τοῦ συμβιβασμοῦ ἦναι χρηματικὴ ἀπαίτησις οἷον τόσα γρόσια, τουτέστι πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν προσδιορίζεται διὰ χαρακτηρισμοῦ, τὸ κῦρος τοῦ συμβιβασμοῦ δὲν παραβλάπτεται καὶ ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει νὰ δώσῃ τῷ ἐνάγοντι ἕτερον ποσὸν ἴσον τῷ ἀπολεσθέντι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ.

Ἄρθρ. 1561ον. Λέγων τις περὶ ἑτέρου: *δὲν ἔχω ἀπαίτησιν ἢ διαφοράν τινα μετ' αὐτοῦ· ἢ δὲν ἔχω κανὲν δίκαιον ἐπ' αὐτοῦ· ἢ παρητήθην τῆς ἀγωγῆς ἣν εἶχον κατ' αὐτοῦ· ἢ δὲν μοὶ ἔμεινε πλέον καμμία ἀπαίτησις κατ' αὐτοῦ ἢ ἱκανοποιήθην καθ' ὁλοκληρίαν παρ' αὐτοῦ*, ἀπαλλάττει αὐτόν.

Ἄρθρ. 1562ον. Ἐάν τις ἀπαλλάξῃ ἕτερον ἀπαιτήσεώς του τινὸς, ἡ ἀπαίτησις αὕτη σβέννυται.

Δὲν δύναται δηλ. πλέον νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτήν. (Ὅρα ἄρθρ. 51).

Ἄρθρ. 1563ον. Ἡ ἀπαλλαγὴ δὲν ἔχει ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν μετ' αὐτήν.

Δηλαδὴ ὅταν ἀπαλλάττῃ τίς τινα, σβέννυνται αἱ πρὸ τῆς ἀπαλλαγῆς μόνον ἀγωγαί· δύναται δὲ νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ δικαιώματος ἀκολούθως γεννηθέντος.

Ἄρθρ. 1564ον. Ὅταν ἀπαλλάττῃ τις ἕτερον ἀπὸ ἀγωγῆς περὶ ὡρισμένου πράγματος, ἡ ἀπαλλαγὴ αὕτη εἶναι μερικὴ, δὲν λαμβάνεται δὲ πλέον ὑπ' ὄψιν ἡ περὶ τοῦ πράγματος ἐκείνου ἀγωγή του.

Δύναται ὅμως νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ περὶ δικαιώματος ἔχοντος ἀντικείμενον ἕτερον πρᾶγμα.

Π. Χ. Ἐάν τις ἀπαλλάξῃ τὸν ἀντίδικόν του ἀπὸ ἀγωγῆς ἣν εἶχε κατ' αὐτοῦ ἕνεκα οἰκίας τινὸς, δὲν δύναται πλέον ν' ἀπαιτήσῃ τὴν οἰκίαν ἐκείνην.

Δύναται ὅμως νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἔχουσαν ἕτερον ἀντικείμενον, οἷον ἀγροκήπιον, ἢ ὁτιδήποτε ἄλλο.

Ἄρθρ. 1565ον. Ἐάν τις εἴπῃ: *ἀπήλλαξα τὸν δεῖνα πάσης ἐνοχῆς, ἢ οὐδεμίαν ἀπαίτησιν ἔχω κατ' αὐτοῦ*· τὸ τοιοῦτο ἀποτελεῖ γενικὴν ἀπαλλαγὴν καὶ ἑπομένως δὲν δύναται πλέον νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν δι' οὐδεμίαν ἐνοχὴν ἀρχαιοτέραν τῆς ἀπαλλαγῆς ταύτης.

Ἀκόμη καὶ δι' ἐνοχὴν προερχομένην ἐξ ἐγγυήσεως κινῶν ἀγωγὴν ἀποκρούεται.

Οἷον ἐὰν εἴπῃ: *σὺ πρὸ τῆς ἀπαλλαγῆς εἶχες ἐγγυηθῇ τὸν δεῖνα· ἀπαιτῶ νὰ ἱκανοποιήσῃς τὴν ἐγγύησιν ταύτην*, ἡ ἀγωγή του αὐτὴ ἀπορρίπτεται. Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τρίτου λέγων: *σὺ πρὶν ἀπαλλάξω τὸν δεῖνα εἶχες ἐγγυηθῇ αὐτόν*.

Ὅρα ἄρθρον 262.

Ἄρθρ. 1566ον. Ἐὰν μετὰ τὴν πώλησιν πράγματός τινος καθ' ἣν ὁ πωλητὴς λαβὼν τὸ τίμημα ἀπήλλαξε τὸν ἀγοραστὴν πάσης ἐνοχῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ πρᾶγμα, ἀπαλλαγεὶς συγχρόνως ὑπ' αὐτοῦ πάσης ἐκ τοῦ τιμήματος ἐνοχῆς, καὶ ἀνταλλαγέντων ἐπὶ τούτῳ ἐγγράφων, ἐκνικηθῇ τὸ πρᾶγμα, ἡ ἀπαλλαγὴ δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχὺν καὶ ὁ ἀγοραστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν οὗ ἔδωκε τιμήματος. (Ὅρα ἄρθρ. 52).

Ἄρθρ. 1567ον. Οἱ ἀπαλλαττόμενοι πρέπει νὰ ἦναι πρόσωπα ὡρισμένα καὶ γνωστά.

Ἐὰν ὅθεν εἴπῃ τις: *ἀπήλλαξα πάντας τοὺς ὀφειλέτας μου*· ἢ παρ' οὐδενὸς ἔχω νὰ λαμβάνω τι, τὸ τοιοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἔγκυρον ἀπαλλαγήν.

Ἐὰν ὅμως εἶπεν: *ἀπήλλαξα τοὺς κατοίκους τῆς δεῖνα συνοικίας*, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς συνοικίας ταύτης εἰσὶ πρόσωπα ὡρισμένα καὶ γνωστὰ τὸν ἀριθμόν, ἡ ἀπαλλαγὴ εἶναι ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 1568ον. Ἡ ἀπαλλαγὴ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποδοχῆς.

Ἀλλ' ἀκυροῦται διὰ τῆς ἀπορρίψεως.

Οἷον. Ὅταν τις ἀπαλλάξῃ τινὰ δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἀπαλλαγὴν ὁ ἀπαλλαττόμενος διὰ νὰ λάβῃ αὐτὴ κῦρος.

Ἀλλ' ἐὰν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ὁ ἀπαλλαγεὶς ἀπορρίψῃ αὐτὴν λέγων: *δὲν δέχομαι τὴν ἀπαλλαγήν*, αὐτὴ ἀπόλλυσι τὸ ἑαυτῆς κῦρος.

Ἀφοῦ ὅμως ἅπαξ δεχθῇ αὐτήν, δὲν ἀκυροῦται πλέον καὶ ἂν ἀκολούθως τὴν ἀπορρίψῃ.

Σημειωτέον πρὸς τούτοις, ὅτι ἐὰν ὁ ὑπὲρ ἐγένετο μετάθεσις χρέους (مُحَال لَه مُحَالٌ بِهِ) ἀπαλλάξῃ τὸν ἀποδέκτην τῆς μεταθέσεως (مُحَال عَلَيْه) ἢ ὁ δανειστὴς τὸν ἐγγυητήν, καὶ

ὁ ἀποδέκτης τῆς μεταθέσεως ἢ ὁ ἐγγυητὴς ἀπορρίψῃ τὴν ἀπαλλαγήν, αὕτη δὲν ἀποβάλλει τὸ κῦρος αὐτῆς.

Ἄρθρ. 1569ον. Ἐγκυρόν ἐστι τὸ ἀπαλλάττειν ἀποθανόντα.

Ἄρθρ. 1570ον. Ἐὰν ἀσθενῶν τις ἐπιθανατίως ἀπαλλάξῃ τινὰ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ τοῦ χρέους του, ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ οὐδὲν ἔχει κῦρος.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἀπαλλαγείς δὲν ἦτο κληρονόμος ἡ ἀπαλλαγὴ ἰσχύει μέχρι τοῦ τρίτου τῆς κληρονομικῆς οὐσίας.

Ἄρθρ. 1571ον. Ὁ ἐπιθανατίως ἀσθενῶν οὕτινος ἡ κληρονομία εἶναι βεβαρυμένη ἀπὸ χρέη, δὲν ἀπαλλάττει ἐγκύρως ὁντιναδήποτε ἐκ τῶν ὀφειλετῶν αὐτοῦ.

Ἡμερομηνία τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος
6 Σεββὰλ 1291.
Ἡμερομηνία τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ (τουρκικὸν)
17 Σαφὲρ 1292.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΗΛ, Ῥητροφύλαξ.

ΣΕΙΦ ΟΥΔΔΙΝ, Πρόεδρος τοῦ δικαστικοῦ τμήματος.

ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΙ, Κριτὴς Κωνσταντινουπόλεως.

ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΗ, Μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ

ΙΒ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Σελίς

Περὶ νομικῶν τινων ὅρων. 29

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Περὶ τῶν συμβιβαζομένων καὶ τῶν ἀπαλλαττόντων. 30

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Περὶ προσόντων τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς. 33

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συμβιβασμοῦ.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ συμβιβασμοῦ ἔχοντος ἀντικείμενον συγκεχριμένα πράγματα. 35

Κεφάλαιον Β'. Περὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ χρηματικῶν ἀπαιτήσεων καὶ ἄλλων δικαιωμάτων. 37

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Περὶ ἐνεργείας τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς.

Κεφάλαιον Α'. Ἐνέργεια τοῦ συμβιβασμοῦ. 37

Κεφάλαιον Β'. Ἐνέργεια τῆς ἀπαλλαγῆς. 39

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΙΒ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

﴿ احكام عدليه ﴾

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ.

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΒΙΘΥΝΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

(كتاب اقرار)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ'.

ΠΕΡΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
1876.

ΤΥΠΟΙΣ Β[illegible]Α ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ'.

ΠΕΡΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ.

(Σύγκειται ἐκ τεσσάρων τίτλων).

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΠΕΡΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1572. ﻫﻴﻜﺮ *ikrâr*, ὁμολογία λέγεται ἡ παρά τινος ἀναγνώρισις τοῦ πρὸς ἕτερον χρέους αὐτοῦ.

Ὁ ὁμολογῶν λέγεται ﻣﻘﺮ *mouknèrr*, ἐκεῖνος δὲ ὑπὲρ οὗ γίνεται ἡ ὁμολογία ﻣﻘﺮ *mouknárrouv lèχ*, καὶ ἡ ὁμολογηθεῖσα ἀπαίτησις ﻣﻘﺮ *mouknárrouv mπίχ*.

Ἄρθρ. 1573. Ὁ ὁμολογῶν πρέπει νὰ ἦναι ἐνῆλιξ καὶ νὰ ἔχῃ σώας τὰς φρένας.

Ἄκυρος ὅθεν εἶναι ἡ ὁμολογία τῶν ἀνηλίκων, τῶν μανιακῶν καὶ τῶν ἠλιθίων ἢ νηπιαζόντων.

Ἄκυρος εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ κατ' αὐτῶν ὁμολογία τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων αὐτῶν.

Ὁ ἀνεπτυγμένην ὅμως ἔχων τὴν κρίσιν καὶ χειράφετος ὢν ἀνῆλιξ ἐκλαμβάνεται ὡς ἐνῆλιξ ἐν ταῖς ὑποθέσεσι δι' ἃς ἐγκύρως ἐχειραφετήθη.

Ἄρθρ. 1574. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ σώας τὰς φρένας ἐκεῖνος ὑπὲρ οὗ γίνεται ἡ ὁμολογία.

Ἐὰν ὅθεν ὁμολογήσῃ τις ὅτι ὀφείλει πρᾶγμά τι εἰς ἀνήλικα μὴ ἔχοντα ἀνεπτυγμένην τὴν κρίσιν, ἡ ὁμολογία του εἶναι ἔγκυρος καὶ ὀφείλει νὰ δώσῃ τὸ πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 1575. Ἡ ὁμολογία πρέπει νὰ γίνεται ἐξ οἰκείας βουλήσεως τοῦ ὁμολογοῦντος.

Ἄκυρος ὅθεν εἶναι ἡ ὁμολογία ἡ διὰ τῆς βίας ἀποσπωμένη (ὅρα ἄρθρ. 1006.)

Ἄρθρ. 1576. Ὁ ὁμολογῶν δὲν πρέπει νὰ εὑρίσκηται ὑπὸ δικαστικὴν ἀπαγόρευσιν. (ὅρα βιβλ. ἀπαγορεύσεως κεφ. β'. γ'. καὶ δ'.)

Ἄρθρ. 1577. Ἡ ὁμολογία πρέπει νὰ μὴ διαψεύδεται ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν φαινομένων.

Ἐὰν ὅθεν παῖς οὗ ἡ τοῦ σώματος ἀνάπτυξις προδίδει ὅτι εἶναι ἀνῆλιξ, καὶ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶναι ἐνῆλιξ ἡ ὁμολογία του αὕτη εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1578. Ὁ ὑπὲρ οὗ γίνεται ἡ ὁμολογία δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἐντελῶς ἄγνωστον πρόσωπον· δὲν βλάπτει ὅμως καὶ ἡ μικρὰ περὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἄγνοια.

Π. Χ. Ἐὰν δεικνύων τις ὅπερ κρατεῖ πρᾶγμα εἴπῃ ἁπλῶς ὅτι ἀνήκει εἰς ἕνα ἄνθρωπον, ἡ ὁμολογία αὕτη εἶναι ἄκυρος· ἄκυρος ἐπίσης εἶναι ἡ ὁμολογία του, ὅταν εἴπῃ, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ἀνήκει εἰς ἕνα ἐκ τῶν κατοίκων τῆς δεῖνα πόλεως, ἡ δὲ πόλις ἐκείνη κατοικεῖται ὑπὸ ἀορίστου ἀριθμοῦ ἀνθρώπων.

Ἐὰν ὅμως εἴπῃ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀνήκει εἰς τὸν ἕτερον τῶν δύω τούτων ἀνθρώπων, ἢ εἰς ἕνα ἐκ τῶν κατοίκων τῆς δεῖνα συνοικίας (ὧν ὁ ἀριθμὸς εἶναι ὡρισμένος καὶ γνωστὸς) τότε ἡ ὁμολογία του εἶναι ἔγκυρος.

Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἤτοι ἐν ἐκείνῃ καθ' ἣν ὁ ὁμολογήσας εἶπεν, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀνήκει εἰς τὸν ἕτερον δύο ἀνθρώπων, οὗτοι

δύνανται, ἐὰν συμφωνῶσι νὰ λάβωσι τὸ πρᾶγμα παρὰ τοῦ ὁμολογήσαντος καὶ τότε γίνονται συγκύριοι αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲ δὲν συμφωνῶσι, δύναται ἑκάτερος αὐτῶν νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ὁμολογήσαντα ὅρκον, ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἰδικόν του (τοῦ ἐπιβάλλοντος τὸν ὅρκον).

Καὶ ἐὰν μὲν ὁ ὁμολογήσας δὲν δεχθῇ, οὔτε τὸ ἑνὸς οὔτε τοῦ ἄλλου τὸν ὅρκον, τότε τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται κοινὸν ἀμφοτέρων κτῆμα, ὡς εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν.

Ἐὰν δὲ ἀποποιηθῇ μόνον τὸν παρὰ τοῦ ἑνὸς προταθέντα αὐτῷ ὅρκον, τότε τὸ πρᾶγμα παραδίδοται ὅλον εἰς ἐκεῖνον οὗ τὸν ὅρκον δὲν ἐδέχθη ὁ ὁμολογήσας.

Ἐὰν τέλος ὁ ὁμολογήσας δεχθῇ καὶ τὸν παρὰ τοῦ ἑνὸς καὶ τὸν παρὰ τοῦ ἑτέρου προταθέντα αὐτῷ ὅρκον, τότε ἀπαλλάττεται τῆς ἀγωγῆς αὐτῶν καὶ τὸ πρᾶγμα μένει εἰς αὐτόν.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΟΤΕ Η ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΥΡΟΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΟΥΧΙ.

Ἄρθρ. 1579. Ἡ ὁμολογία εἶναι ἔγκυρος οὐ μόνον ὅταν ἔχῃ ἀντικείμενον βέβαιον πρᾶγμα, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀναφέρεται εἰς ἀβέβαιόν τι.

Τὸ ἀβέβαιον ὅμως τοῦ ἀντικειμένου τῆς ὁμολογίας καταστρέφει τὸ κῦρος αὐτῆς, ὅταν πρόκειται περὶ ἀγοραπωλησίας, ἢ μισθώσεως καὶ παντὸς ἄλλου συναλλάγματος τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν νόμον θεωρεῖται ἄκυρον, ὅταν τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ δὲν εἶναι πρᾶγμα βέβαιον· οἷον:

Ἐάν τις εἴπῃ: *παρ' ἐμοὶ εὑρίσκεται προκαταθήκη τις τοῦ δεῖνα ἀνθρώπου, ἢ ἐγὼ ἥρπασα ἢ ἔκλεψα πρᾶγμά τι τοῦ δεῖνα*, ἡ ὁμολογία του αὕτη εἶναι ἔγκυρος, καὶ ἀναγκάζεται νὰ δηλώσῃ σα-

φῶς εἰς τί συγίσταται ἡ παρακαταθήκη, ἢ τὸ ἁρπαγέν, ἢ κλαπέν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀορίστως ὡμολόγησεν.

Ἐὰν ὅμως εἴπῃ: *ἐγὼ ἐπώλησα εἰς τὸν δεῖνα πρᾶγμά τι, ἢ ἐμίσθωσά τι παρ' αὐτοῦ*, ἡ ὁμολογία του αὕτη εἶναι ἄκυρος καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ διὰ τῆς βίας, ἵνα δηλώσῃ τί ἐστιν ὅπερ ἐπώλησεν ἢ ἐμίσθωσε πρᾶγμα.

Ἄρθρ. 1580. Ἡ ὁμολογία δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς παραδοχῆς τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐγένετο διὰ νὰ καταστῇ ἔγκυρος.

Ὅταν ὅμως ἐκεῖνος ἀπορρίψῃ αὐτήν, καθίσταται ἄκυρος.

Ἐὰν δὲ ἀπορρίψῃ ἓν μόνον μέρος τοῦ ὁμολογηθέντος πράγματος, τότε ἡ ὁμολογία ἀκυροῦται διὰ μόνον τὸ ἀπορριφθὲν μέρος, διὰ δὲ τὸ λοιπὸν μένει ἔγκυρος.

Ἄρθρ. 1581. Ὅταν ὁ ὁμολογῶν καὶ ὁ ὑπὲρ οὗτος ὁμολογεῖ δὲν συμφωνῶσιν ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν ἐξ ἧς ἐπήγασεν ἡ ὁμολογουμένη ἀπαίτησις, ἡ τοιαύτη ἀσυμφωνία δὲν παραβλάπτει τὸ κῦρος τῆς ὁμολογίας.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἀπαιτῇ χίλια γρόσια ὡς προερχόμενα ἐκ δανείου, ὁ δὲ ἐναγόμενος ὁμολογῇ ὅτι ὀφείλει χίλια γρόσια ὡς ἀξίαν ἀγορασθέντος πράγματος, ἡ τοιαύτη ἀσυμφωνία αὐτῶν δὲν παραβλάπτει τὸ κῦρος τῆς ὁμολογίας.

Ἄρθρ. 1582. Ἡ αἴτησις συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἀπαιτήσεώς τινος ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὁμολογίαν τῆς ἀπαιτήσεως.

Δὲν εἶναι ὅμως ὁμολογία καὶ ἡ αἴτησις συμβιβασμοῦ ἐπὶ τῆς περὶ τῆς ἀπαιτήσεως ἐκείνης ἀγωγῆς. οἷον:

Ἐάν τις εἴπῃ ἑτέρῳ: *μοὶ ὀφείλεις χίλια γρόσια, πλήρωσον αὐτά*· ἐκεῖνος δὲ ἀπαντήσῃ ζητῶν συμβιβασμὸν οὕτως: *ἂς συμβιβασθῶμεν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀντὶ ἑπτακοσίων γροσίων*, διὰ τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης ὁμολογεῖ τὸ χρέος τῶν χιλίων γροσίων.

Ἐὰν ὅμως ἀπαντήσῃ: *ἂς συμβιβασθῶμεν ἐπὶ τῆς περὶ τῶν χιλίων τούτων γροσίων ἀξιώσεώς σου*, ἂν ζητήσῃ δηλαδὴ τὸν συμβιβασμὸν μόνον πρὸς ἄρσιν τῆς διαφορᾶς, ἡ ἀπάντησίς του δὲν θεωρεῖται ὡς ὁμολογία τοῦ εἰρημένου χρέους.

Ἄρθρ. 1583. Ἐάν τις ζητήσῃ νὰ ἀγοράσῃ ἢ μισθώσῃ ἢ δανει-

σθῇ πρᾶγμά τι παρὰ τοῦ κατέχοντος αὐτὸ, ἡ πρᾶξίς του αὕτη ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὁμολογίαν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἰδικόν του. Τὸ αὐτὸ θὰ ἐσήμαινε καὶ ἂν ἐζήτει νὰ δωρηθῇ ἢ παρακατατεθῇ αὐτῷ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, ἢ ἂν ἐδέχετο αὐτὸ ὡς παρακαταθήκην ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ κατέχοντος αὐτό.

Ἄρθρ. 1584. Ἡ ὑπὸ αἵρεσιν γινομένη ὁμολογία εἶναι ἄκυρος.

Ἡ ὑπὸ προθεσμίαν ὅμως γινομένη θεωρεῖται ὡς ὁμολογία χρέους ἐμπροθέσμου.

Π. Χ. Ὅταν τις εἴπῃ ἑτέρῳ: *ἐὰν μεταβῶ εἰς τὸ δεῖνα μέρος ἢ ἐὰν ἀναλάβω τὴν δεῖνα ὑπόθεσιν, θὰ σοὶ ὀφείλω τόσα γρόσια,* ἡ ὁμολογία αὕτη εἶναι ἄκυρος καὶ ὁμολογήσας δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὸ εἰρημένον ποσόν. Ἐὰν ὅμως εἴπῃ: *ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ δεῖνα μηνὸς ἢ ἡ ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, θὰ σοὶ ὀφείλω τόσα γρόσια,,* ὁμολογεῖ χρέος ἐμπρόθεσμον καὶ εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ εἰρημένον ποσόν. (ὅρα ἄρθρ. 40).

Ἄρθρ. 1585. Ἔγκυρος εἶναι ἡ ὁμολογία ἡ ἔχουσα ἀντικείμενον πρᾶγμα κοινὸν ἐξ ἀδιανεμήτου· οἷον·

Ἐάν τις ὁμολογήσῃ ὅτι ἰδανική τις μερὶς (οἷον τὸ ἥμισυ ἢ τὸ τρίτον) κτήματός τινος τελείας ἰδιοκτησίας (ملك μούλκ) εἰς χεῖράς του εὑρισκομένου ἀνήκει εἰς ἕτερόν τινα καὶ οὗτος ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ὁμολογίαν ταύτην, μετὰ δὲ ταῦτα πρὶν ἢ γείνῃ ὁ χωρισμὸς καὶ ἡ παράδοσις τῆς μερίδος, ἀποθάνῃ ὁ ὁμολογήσας, τὸ ἀδιανέμητον τοῦ πράγματος δὲν παραβλάπτει τὸ κῦρος τῆς ὁμολογίας ἐκείνης.

Ἄρθρ. 1586. Ἡ διὰ γνωστῶν νευμάτων καὶ σημείων ὑπὸ ἀλάλου γινομένη ὁμολογία εἶναι ἔγκυρος.

Ἄκυρος ὅμως εἶναι ἡ διὰ νεύματος ἢ ἄλλου σημείου γινομένη ὁμολογία παρ' ἀνθρώπου ἔχοντος τὴν χρῆσιν τῆς φωνῆς.

Π. Χ. Ἐὰν ἐρωτηθείς τις, ἂν ὀφείλῃ τόσα γρόσια εἰς τὸν δεῖνα, κλίνῃ καταφατικῶς τὴν κεφαλὴν, τὸ νεῦμά του τοῦτο δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁμολογία τοῦ χρέους.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ.

(Διαιρεῖται εἰς τρία κεφάλαια).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

Ἄρθρ. 1587. Συμφώνως τῷ ἑβδομηκοστῷ ἐννάτῳ ἄρθρῳ, ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ ὁμολογίᾳ καταδικάζεται. Ἀλλ' ὅταν ἡ ὁμολογία του ἀποδειχθῇ ψευδὴς διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, μένει ἄνευ ἀποτελέσματος.

Π. Χ. Κατέχει τις πρᾶγμά τι ὅπερ ἠγόρασε παρ' ἑτέρου· τρίτος δέ τις διεκδικεῖ αὐτὸ ὡς ἴδιον· κατὰ τὴν διαδικασίαν ὁ ἀγοραστὴς διατείνεται ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀνῆκεν εἰς τὸν δεῖνα παρ' οὗ ἠγόρασεν αὐτό, ἀλλ' ὁ ἀντίδικος ἀποδεικνύει τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ψευδῆ καὶ τὴν ἰδίαν ἀξίωσιν βάσιμον καὶ ἡ ψῆφος τοῦ δικαστοῦ παραδίδωσιν αὐτῷ τὸ ἐπίδικον πρᾶγμα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἀγοραστὴς ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τιμήματος, διότι καί τοι ὁ ἀγοραστὴς ἀποκρούων τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἀντιδίκου του ὡμολόγησεν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο κτῆμα τοῦ πωλητοῦ, ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστοῦ διέψευσεν αὐτόν, ἡ ὁμολογία αὐτοῦ μείνασα ἄνευ κύρους δὲν δύναται νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναγωγῆς.

Ἄρθρ. 1588. Ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ἀπαιτήσεσιν (حقوق عبادده χουκούκη ἰμπαδδὰ) (1) οὐδεὶς δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ ὅ,τι ἤδη ὡμολόγησε.

---

(1) Τὸ حقوق عباد *χουκούκη ἰμπὰδ* = χρέη τοῦ ἀνθρώτου πρὸς τοὺς ὁμοίους του ἔχει ὡς ἀντίθετον τὸ حقوق الله *χουκοὺκ-οὐλλὰχ* = δίκαια τοῦ Θεοῦ, ἤτοι χρέη τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν.

Π. Χ. Ἐὰν ἀφοῦ ὁμολογήσῃ τις ὅτι ὀφείλει τόσα γρόσια εἰς τὸν δεῖνα, εἴπῃ ὅτι ἀνακαλεῖ τὴν ὁμολογίαν του ταύτην, ὁ δεύτερος οὗτος λόγος οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν, δι' ὃ καταδικάζεται κατὰ τὴν ὁμολογίαν του.

Ἄρθρ. 1589. Ἐὰν ἰσχυρισθῇ τις ὅτι ψευδῶς ὡμολόγησέ τι, προσκαλεῖται ὁ ἀντίδικός του νὰ ὁρκισθῇ ὅτι ἡ ὁμολογία δὲν ἦτο ψευδής.

Παρ. χαρ. Ἐὰν δούς τις ἑτέρῳ ἔγγραφον ὁμόλογον, ὅτι ἐδανείσθη παρ' αὐτοῦ τόσα γρόσια, ἰσχυρισθῇ ἀκολούθως ὅτι καί τοι παραδοὺς τὸ ὁμόλογον τῷ δανειστῇ δὲν ἔλαβεν εἰσέτι τὸ ἐν αὐτῷ δηλούμενον ποσὸν, προσκαλεῖται ὁ δανειστὴς νὰ ἐπιβεβαιώσῃ δι' ὅρκου, ὅτι ἡ ἔγγραφος ἐκείνη ὁμολογία δὲν εἶναι ψευδής.

Ἄρθρ. 1590. Ἐὰν ὁμολογήσῃ τις, ὅτι ὀφείλει τινὶ ποσόν τι οὗτος δὲ ἀπαντήσῃ ὅτι τὸ ποσὸν ἐκεῖνο δὲν ἀνήκει εἰς αὐτὸν, ἀλλ' εἰς δεύτερόν τινα, καὶ ὁ δεύτερος ἐπιβεβαιώσῃ τὸν λόγον τοῦτον τοῦ πρώτου, τὸ δάνειον ἐπιδικάζεται εἰς τὸν δεύτερον, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τῆς παραλαβῆς ἀνήκει πάντοτε εἰς τὸν πρῶτον· δηλαδὴ ἐὰν ἀπαιτήσῃ αὐτὸ ὁ δεύτερος, δὲν ἀναγκάζεται ὁ ὀφειλέτης νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του εἰς αὐτόν. Ἐὰν ὅμως ἰδίᾳ προαιρέσει πληρώσῃ ὁ ὀφειλέτης τὸν δεύτερον, ἀπαλλάττεται τοῦ χρέους καὶ ὁ πρῶτος δὲν δύναται πλέον νὰ κινήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΗΡΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΙΚΟΝΙΚΟΤΗΤΟΣ.

Ἄρθρ. 1591. Ἐὰν ὁ ὁμολογήσας παρέστησε τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁμολογίας του ὡς ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα, ἡ τοιαύτη ὁμολογία ἰσοδυναμεῖ πρὸς δωρεὰν καὶ ἑπομένως εἶναι ἀτελὴς (ἤτοι μένει ἄνευ ἐνεργείας) ἐν ὅσῳ δὲν γείνῃ ἡ παράδοσις καὶ ἡ παραλαβή. Ἐὰν ὅμως δὲν παρέστησεν αὐτὸ ὡς ἴδιον, τότε θεωρεῖται ὡς διακηρύξας ὅτι τὸ πρᾶγμα ποτὲ δὲν ἦτο ἰδικόν του, καὶ ὅτι πρ

τῆς ὁμολογίας αὐτοῦ ἀνῆκεν εἰς τὸν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν αὐτήν.

Π. Χ. Ἐάν τις εἴπῃ: *Πάντα τὰ πράγματά μου τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὴν κατοχήν μου εἰσὶ κτῆμα τοῦ δεῖνος, ἐγὼ δὲ οὐδεμίαν κυριότητα ἔχω ἐπ' αὐτῶν*, διὰ τοῦ λόγου τούτου δωρεῖ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ γείνῃ ἡ παράδοσις. Ἐὰν ὅμως εἴπῃ: *ἐκτὸς τῶν ἐνδυμάτων τὰ ὁποῖα φέρω, πάντα τὰ ἄλλα πράγματα ἅπερ ὡς ἐμὰ θεωροῦνται ἀνήκουσιν εἰς τὸν δεῖνα, ἐγὼ δὲ οὐδεμίαν κυριότητα ἔχω ἐπ' αὐτῶν*, τότε διακηρύττει ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐνδυμάτων ἅπερ φέρει, πάντα τὰ λοιπὰ πράγματα ἅπερ ἀποδίδονται αὐτῷ, ἤτοι θεωροῦνται ὡς κτῆμά του, δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ ἰδικά του, καὶ ὁμολογεῖ ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν δεῖνα ἐκεῖνον. Εἰς τὴν ὁμολογίαν ὅμως ταύτην δὲν ἐμπεριλαμβάνονται καὶ ὅσα πράγματα ἤθελεν ἀποκτήσει μετ' αὐτήν.

Ἐπίσης ἐάν τις εἴπῃ: *πάντα τὰ πράγματά μου τὰ εὑρισκόμενα ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ μου τούτῳ, ἀνήκουσιν εἰς τὸν πρωτότοκον υἱόν μου, ἐγὼ δὲ οὐδεμίαν κυριότητα ἔχω ἐπ' αὐτῶν*, διὰ τούτου τοῦ λόγου δωρεῖ εἰς τὸν πρωτότοκον υἱόν του πάντα τὰ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἐκείνῳ εὑρισκόμενα πράγματά του καὶ ἑπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ γείνῃ ἡ παράδοσις. Ἐὰν ὅμως εἴπῃ· *πάντα τὰ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ μου τούτῳ εὑρισκόμενα πράγματα ἀνήκουσιν εἰς τὸν πρωτότοκον υἱόν μου*, διὰ τοῦ λόγου τούτου ἀποκηρύττει τὴν κυριότητα τῶν πραγμάτων ἐκείνων καὶ ὁμολογεῖ ὅτι εἰσὶ κτῆμα τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ του. Ἀλλ' ἐὰν μετὰ τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἀποθέσῃ εἰς τὸ ἐργαστήριον καὶ ἕτερα πράγματα, ταῦτα δὲν ἐμπεριλαμβάνονται εἰς αὐτήν.

Ἐπίσης ἐάν τις εἴπῃ: *τὸ εἰς τὴν δεῖνα θέσιν κείμενον ἐργαστήριόν μου, εἶναι κτῆμα τῆς συζύγου μου*, ὁ λόγος οὗτος ἀποτελεῖ δωρεὰν καὶ χρήζει παραδόσεως. Ἐὰν ὅμως εἴπῃ: *τὸ εἰς τὴν δεῖνα θέσιν κείμενον καὶ ὡς ἐμὸν θεωρούμενον ἐργαστήριον εἶναι κτῆμα τῆς συζύγου μου*, διὰ τοῦ λόγου τούτου ὁμολογεῖ ὅτι ἀνέκαθεν τὸ ἐργαστήριον ἐκεῖνο ἀνῆκεν εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ οὐχὶ εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 1592. Ἐάν τις εἴπῃ περὶ ἐργαστηρίου ὅπερ κατέχει διὰ τίτλου ἰδιοκτησίας (تسلط بابه سنيت): *τὸ ἐργαστήριον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν δεῖνα, ἐγὼ δὲ οὐδὲν δικαίωμα κυριότητος ἔχω ἐπ' αὐτοῦ, τοῦ ὀνόματός μου εἰκονικῶς μνημονευομένου ἐν τῷ τίτλῳ τῆς ἰδιοκτησίας·* ἢ ἐάν, προκειμένου περὶ ἐργαστηρίου ὅπερ ἠγόρασε διὰ τίτλου ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ γεγραμμένου, εἴπῃ: *τὸ ἐργαστήριον τοῦτο εἶχον ἀγοράσει διὰ λογαριασμὸν τοῦ δεῖνος καὶ τὰ χρήματα ἅπερ εἶχον δώσει ὡς τίμημα ἦσαν ἰδικά του, εἰκονικῶς δὲ ἐγράφη ἐν τῷ τίτλῳ τὸ ὄνομά μου,* διὰ τοῦ λόγου τούτου ὁμολογεῖ ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἐργαστήριον εἶναι πραγματικῶς κτῆμα τοῦ δεῖνος ἐκείνου.

Ἄρθρ. 1593. Ἐάν τις εἴπῃ: *καί τοι ἐν τῷ ὁμολόγῳ ὅπερ φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ δεῖνος μνημονεύεται τὸ ὄνομά μου ὡς δανειστοῦ, τὸ περιεχόμενον ποσὸν ἀνήκει εἰς τὸν δεῖνα, ἡ δὲ μνεία τοῦ ὀνόματός μου εἶναι εἰκονική,* διὰ τοῦ λόγου τούτου ὁμολογεῖ ὅτι τὸ δάνειον ἀνήκει πραγματικῶς εἰς τὸν δεῖνα ἐκεῖνον.

Ἄρθρ. 1594. Ἐάν τις ἐν καταστάσει ὑγιείας διατελῶν, ἀποκηρύξῃ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον τῆς ὁμολογίας τὴν κυριότητα πράγματός τινος, ἢ ὁμολογήσῃ ὅτι τὸ ὄνομά του εἰκονικῶς ἀναφέρεταί που, ἡ ὁμολογία του αὕτη εἶναι ἔγκυρος καὶ δυνάμει αὐτῆς καὶ αὐτὸς ζῶν καταδικάζεται καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ μετὰ τὸν θάνατόν του.

Ἐὰν δὲ τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἐποίησε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιθανατίου ἀσθενείας του, τότε ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἑπομένου κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΑΝΑΤΙΩΣ ΑΣΘΕΝΟΥΝΤΟΣ.

Ἄρθρ. 1595. Ἐπιθανάτιος ἀσθένεια (مرض موت μαράζι μὲβτ) λέγεται ἐκείνη ἡ ἀσθένεια ἥτις ἀφ' ἑνὸς μὲν συνεπάγεται ὡς ἐπὶ τὸ

πλεῖστον τὸν φόβον τοῦ θανάτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐμποδίζει τὸν ἀσθενῆ, νὰ θεωρῇ, ἐὰν μὲν εἶναι ἀνὴρ, τὰς ἐκτὸς τῆς οἰκίας ὑποθέσεις του, ἐὰν δὲ γυνὴ, τὰς ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ καταλήγει εἰς θάνατον πρὶν ἢ παρέλθῃ ὁλόκληρον ἔτος ἀφ' ἧς περιῆλθεν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ὁ ἀσθενής. Δὲν λαμβάνεται δὲ ὑπ' ὄψιν, ἂν ὁ ἀσθενὴς διετέλεσε κλινήρης ἢ μή.

Ἐὰν δὲ ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς παραταθῇ ὑπὲρ τὸ ἔτος, διατηρουμένη πάντοτε ἡ αὐτὴ, ὁ ἀσθενὴς θεωρεῖται ὡς ὑγιὴς ἐνόσῳ δὲν μεταβάλλεται ἐπὶ τὸ χεῖρον ἡ ἀσθένειά του, καὶ πᾶσαι αἱ πράξεις αὐτοῦ ἰσχύουσιν ὡς αἱ τοῦ ὑγιοῦς ἀνθρώπου.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἀσθένεια μεταβληθῇ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ πρὶν ἢ παρέλθῃ ὁλόκληρον ἔτος ἀποθάνῃ ὁ ἀσθενὴς, ἡ κατάστασις ἐν ᾗ διετέλεσεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς χειροτερεύσεως τῆς ἀσθενείας μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς ἐπιθανάτιος ἀσθένεια.

Ἄρθρ. 1596. Ἡ ὁμολογία ἣν ἐν ἐπιθανατίῳ καταστάσει ποιεῖ ἄνθρωπος, ὅστις οὐδένα ἔχει κληρονόμον, ἢ σύζυγος μὴ ἔχων ἄλλον κληρονόμον παρὰ τὸν ἕτερον σύζυγον ἐκλαμβάνεται ἀντὶ διαθήκης.

Ἐὰν, ὅθεν, στερούμενός τις κληρονόμων καὶ ἐπιθανατίως ἀσθενῶν, ὁμολογήσῃ ὅτι πάντα τὰ πράγματα αὐτοῦ ἀνήκουσιν εἰς ἄλλον τινὰ καὶ διακηρύξῃ ὅτι αὐτὸς οὐδὲν δικαίωμα κυριότητος ἔχει ἐπ' αὐτῶν, ἡ ὁμολογία του αὕτη εἶναι ἔγκυρος· δι' ὃ μετὰ τὸν θάνατόν του, ἡ διεύθυνσις τοῦ δημοσίου θησαυροῦ δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἐὰν ὁ εἷς τῶν συζύγων ἐπιθανατίως ἀσθενῶν, καὶ μηδένα ἄλλον κληρονόμον ἔχων ἐκτὸς τοῦ ἑτέρου συζύγου ὁμολογήσῃ ὅτι πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ εἰσὶ κτῆμα τοῦ ἐπιζῶντος συζύγου καὶ διακηρύξῃ ὅτι αὐτὸς οὐδὲν δικαίωμα κυριότητος ἔχει ἐπ'αὐτῶν, ἡ ὁμολογία του αὕτη εἶναι ἔγκυρος καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ διεύθυνσις τοῦ δημοσίου θησαυροῦ δὲν δύναται νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπὶ τῆς κληρονομίας του.

Ἄρθρ. 1597. Ἐάν τις ἐν ἀσθενείᾳ διατελῶν ὁμολογήσῃ ὅτι πρᾶγμά τι αὐτοῦ ἀνήκει εἴς τινα τῶν κληρονόμων του, μετὰ δὲ

ταῦτα ἀναλάβῃ ἐκ τῆς ἀσθενείας, ἡ ὁμολογία του αὕτη ἔχει πλήρες κῦρος.

Ἄρθρ. 1598. Ἐάν τις ἐπιθανατίως ἀσθενῶν ὁμολογήσῃ ὅτι ὡρισμένον τι πρᾶγμα ἀνήκει εἴς τινα ἐκ τῶν κληρονόνων αὐτοῦ, ἢ ὅτι ὀφείλει αὐτῷ ποσόν τι καὶ μετὰ ταῦτα ἀποθάνῃ, ἡ ὁμολογία του αὕτη χρήζει τῆς παραδοχῆς τῶν λοιπῶν κληρονόμων. Καὶ ἐὰν μὲν οὗτοι παραδεχθῶσιν αὐτὴν, ἀποκτᾷ πλήρες κῦρος.

Ἐὰν δὲ οὐχί, μένει ἄκυρος καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἀλλ' ἐὰν οἱ λοιποὶ κληρονόμοι ἐπεβεβαίωσαν τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἀσθενοῦς, ἐν τῇ ζωῇ ἔτι εὑρισκομένου, δὲν δύνανται πλέον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ νὰ ἀνακαλέσωσι τὴν ἐπιβεβαίωσιν ταύτην καὶ ἡ ὁμολογία μένει ἔγκυρος.

Πρὸς δὲ, ἡ ὁμολογία ἡ ἀναφερομένη εἰς παρακαταθήκην ἀφορῶσαν κληρονόμον τινὰ εἶναι πάντοτε ἔγκυρος.

Οἷον· Ἐάν τις κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειάν του ὁμολογήσῃ, ὅτι ἔλαβε τὸ παρά τινι τῶν κληρονόμων αὐτοῦ παρακατατεθειμένον πρᾶγμά του, ἢ ὅτι κατηνάλωσεν εἰς ἰδίαν χρῆσιν τὸ γνωστὸν πρᾶγμα ὅπερ εἶχε παρακαταθέσει αὐτῷ εἴς τῶν κληρονόμων του, ἡ ὁμολογία αὕτη εἶναι ἔγκυρος.

Παρ: χαρ: Ἐὰν εἴπῃ: *ἔλαβον τὸ πρᾶγμα ὅπερ εἶχον κατατεθειμένον παρὰ τῷ δεῖνα υἱῷ μου*, ἡ ὁμολογία αὕτη εἶναι ἔγκρος.

Ἐπίσης ἐὰν εἴπῃ: *ὁ δεῖνα υἱός μου ἔλαβεν ἐπιτροπικῶς παρὰ τοῦ δεῖνα ὅσα εἶχον λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ καὶ μοὶ τὸ παρέδωκεν*, ἡ ὁμολογία του αὕτη εἶναι ἔγκυρος.

Ὡσαύτως ἐὰν εἴπῃ: *ἐπώλησα τὸν ἀδαμάντινον δακτύλιον ὅστις ἦτον ἀξίας πέντε χιλιάδων γροσίων καὶ τὸν ὁποῖον ὁ δεῖνα υἱός μου μοὶ εἶχε δανείσει, ἢ μοὶ εἶχε δώσει ὡς παρακαταθήκην, τὸ δὲ τίμημα κατηνάλωσα εἰς ἰδίας μου ἀνάγκας*, ἡ ὁμολογία αὕτη εἶναι ἔγκυρος, καὶ ἡ ἀξία τοῦ δακτυλίου πρέπει νὰ πληρωθῇ ἐκ τῆς κληρονομίας.

Ἄρθρ. 1599. Ἐν ταῖς διατάξεσι ταύταις διὰ τῆς λέξεως *κληρονόμος* ἐννοεῖται ἐκεῖνος, ὅστις κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τοῦ ἀσθενοῦς εἶναι κληρονόμος αὐτοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἂν χωρὶς νὰ ἦναι τις κληρονόμος πρότερον, ἕνεκα ἐπισυμβάσης αἰτίας, εὑρεθῇ τοιοῦτος κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τοῦ ὁμολογήσαντος, ἡ ἰδιότης αὕτη δὲν παραβλάπτει τὸ ἔγκυρον τῆς ὁμολογίας.

Οἷον· ἐὰν ἀσθενῶν τις ἐπιθανατίως, ὁμολογήσῃ πρᾶγμά τι ὑπὲρ ξένης γυναικὸς, ἀκολούθως δὲ νυμφευθῇ αὐτὴν καὶ ἔπειτα ἀποθάνῃ, ἡ ὁμολογία του μένει ἔγκυρος.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἰδιότης τοῦ κληρονόμου ἐπήγασεν οὐχὶ ἐκ τοιαύτης μεταγενεστέρας αἰτίας, ἀλλ' ἐξ αἰτίας ἀρχικῆς, ἡ ὁμολογία δὲν ἔχει κῦρος.

Ηαρ. χαρ. Ἐὰν ἔχων τις υἱὸν, ὁμολογήσῃ, πρᾶγμά τι ὑπὲρ ἀμφιθαλοῦς ἀδελφοῦ του, ἀκολούθως δὲ ἀποθάνῃ πρῶτον μὲν ὁ υἱός του, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς, ὁ ὑπὲρ οὗ ὡμολόγησεν ἀδελφός του ὢν, καθίσταται κληρονόμος του, καὶ ἑπομένως ἡ ὁμολογία μένει ἄνευ κύρους.

Ἄρθρ. 1600. Ἡ ὁμολογία ἣν κάμνει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του ὁ ἐπιθανατίως ἀσθενῶν ἀναφορικῶς εἰς πρᾶγμα γενόμενον ἐν ᾧ χρόνῳ ἦτο ὑγιὴς, ἔχει τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἣν καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειαν γινομένη ὁμολογία.

Ἑπομένως ἐὰν ἐπιθανατίως τις ἀσθενῶν ὁμολογήσῃ, ὅτι ὑγιαίνων ἔτι εἶχε λάβει παρά τινος τῶν κληρονόμων του τὰ ὀφειλόμενα αὐτῷ, ἡ ὁμολογία αὕτη θεωρεῖται ἄκυρος, ἐνόσῳ δὲν παραδεχθῶσιν αὐτὴν οἱ λοιποὶ κληρονόμοι.

Ἐπίσης ἐὰν ἐπιθανατίως τις ἀσθενῶν ὁμολογήσῃ, ὅτι ὑγιαίνων ἔτι εἶχε δωρήσει καὶ παραδώσει πρᾶγμά τι εἴς τινα τῶν κληρονόμων του, ἡ ὁμολογία αὕτη μένει ἄκυρος ἐνόσῳ δὲν παραδεχθῶσιν αὐτὴν οἱ λοιποὶ κληρονόμοι, ἢ δὲν ἀποδειχθῇ τὸ πρᾶγμα διὰ δικαστικῆς ἀποδείξεως.

Ἄρθρ. 1601. Ἐὰν ὁ ἐπιθανατίως ἀσθενῶν, ὁμολογήσῃ, ὅτι πρᾶγμά τι αὐτοῦ εἶναι κτῆμα ξένου τινὸς, ἤτοι μὴ κληρονόμου του, ἢ ὅτι ὀφείλει ποσόν τι εἰς αὐτὸν, ἡ ὁμολογία αὕτη εἶναι ἔγκυρος ἀκόμη καὶ ἂν περιλαμβάνῃ ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν του.

Ἐὰν ὅμως γινώσκωσι πολλοὶ ὅτι πρᾶγμά τι κατὰ τὴν στιγμὴν

τῆς ὁμολογίας του ἦτο κτῆμα τοῦ ὁμολογήσαντος, ὡς ἀρτίως περιελθὸν εἰς τὴν κυριότητά του εἴτε ἐξ ἀγορᾶς, εἴτε ἐκ δωρεᾶς ἢ κληρονομίας, εἴτε ἐξ ἄλλης αἰτίας, καὶ ἑπομένως εἶναι δῆλον, ὅτι ἡ ὁμολογία του εἶναι ψευδὴς, τότε λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς.

Ἐὰν ἡ ὁμολογία δὲν ἐγίνετο καθ' ἣν στιγμὴν διέθετε τὰ ὑπάρχοντά του, θεωρεῖται ὡς δωρεὰ καὶ χρήζει παραδόσεως. Ἐὰν δὲ ἐγένετο καθ' ἣν στιγμὴν ἔκαμνε τὴν διαθήκην του, τότε ἐκλαμβάνεται ὡς διαθήκη.

Εἴτε δὲ ὡς δωρεὰ εἴτε ὡς διαθήκη ἐκληφθῇ ἡ ὁμολογία, δὲν ἰσχύει εἰμὴ διὰ τὸ τρίτον τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1602. Τὰ τῆς ὑγιείας χρέη προηγοῦνται τῶν τῆς ἀσθενείας.

Δηλαδὴ ὅταν ἡ κληρονομία ἦναι βεβαρημένη μὲ χρέη, τὰ συναφθέντα ἐν καιρῷ ὑγιείας τοῦ ἀποθανόντος προτιμῶνται ἐκείνων ἅπερ συνῆψε κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειάν του. Οὕτω λοιπὸν πρῶτον πληρόνονται ἐκ τῆς κληρονομίας τὰ τῆς ὑγιείας χρέη καὶ ἔπειτα ἂν μένῃ περίσσευμα πληρόνονται καὶ τὰ τῆς ἀσθενείας.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἀσθενὴς ἐχρεώθη κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειάν του ἐκ γνωστῆς τινος αἰτίας, ἄλλης παρὰ τὴν ὁμολογίαν, οἷον, ἐὰν ἦναι γνωστὸν εἰς τὸν κόσμον ὅτι κατὰ τὴν ἀσθένειάν του ἠγόρασέ τι ἢ ἐδανείσθη, ἢ ἔφθειρεν ἀλλότριον πρᾶγμα καὶ διατελεῖ εἰσέτι ὀφειλέτης, τὸ τοιοῦτο χρέος κατατάσσεται μεταξὺ τῶν ἐν καιρῷ ὑγιείας συνομολογηθέντων χρεῶν.

Ἡ αὐτὴ διάταξις ἰσχύει καὶ ὅταν τὸ ὁμολογηθὲν εἶναι ὡρισμένον πρᾶγμα. Δηλαδὴ ὅ,τι καὶ ἂν ὁμολογήσῃ τις ὑπὲρ ξένου κατὰ τὴν τελευταίαν ἀσθένειάν του, ὁ ξένος οὐδὲν δικαίωμα ἀποκτᾷ ἐπ' αὐτοῦ πρὶν ἢ κανονισθῶσιν ἐκ τῆς κληρονομίας τὰ χρέη ἅπερ ὁ ἀποθανὼν εἶχε συνομολογήσει ὑγιαίνων ἔτι, ἢ τὰ τούτοις ἐξωμοιωθέντα κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, ἤτοι τὰ χρέη τὰ ὁποῖα ἐγεννήθησαν μὲν κατὰ τὴν ἀσθένειάν του, ἐπήγασαν ὅμως ἐκ γνωστῆς αἰτίας.

Ἄρθρ. 1603. Ἐάν τις ὁμολογήσῃ κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειάν του, ὅτι ἐπληρώθη ὅσα εἶχε λαμβάνειν παρὰ ξένου τινὸς, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς.

Ἐὰν τὸ χρέος ἐγεννήθη ἐν καιρῷ τῆς ἀσθενείας, ἡ ὁμολογία εἶναι ἔγκυρος. Δὲν ἰσχύει ὅμως κατὰ τῶν δανειστῶν, ὧν αἱ ἀπαιτήσεις ἀνέρχονται εἰς τὴν πρὸ τῆς ἀσθενείας ἐποχήν.

Ἐὰν δὲ τὸ χρέος ἐγεννήθη ἐν καιρῷ ὑγιείας (τοῦ ἀποθανόντος), εἴτε ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα χρέη ἀνερχόμενα εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἴτε μὴ, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ὁμολογία εἶναι ἔγκυρος.

Π. Χ. Ἐὰν ἐπιθανάτιος ἀσθενὴς πωλήσας τι κατὰ τὴν ἀσθένειάν του, ὁμολογήσῃ ἀκολούθως ὅτι ἐπληρώθη τὸ τίμημα, ἡ ὁμολογία αὕτη εἶναι ἔγκυρος, ἀλλὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ σεβασθῶσιν αὐτὴν καὶ οἱ δανεισταὶ ὧν αἱ ἀπαιτήσεις ἀνέρχονται εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν διετέλει ὑγιής. Ἐὰν ὅμως πωλήσας πρᾶγμά τι ὅτε ἦτο ὑγιὴς, καὶ ἀσθενήσας ἀκολούθως ἐπιθανατίως ὁμολογήσῃ κατὰ τὴν ἀσθένειάν του, ὅτι ἐπληρώθη τὸ τίμημα, ἡ ὁμολογία του αὕτη ἔχει ἀπόλυτον κῦρος καὶ ὀφείλουσι νὰ σεβασθῶσιν αὐτὴν καὶ ἐκεῖνοι οἱ δανεισταὶ ὧν αἱ ἀπαιτήσεις ἀνέρχονται εἰς τὴν πρὸ τῆς ἀσθενείας ἐποχήν.

Ἄρθρ. 1604. Δὲν δύναταί τις πληρώνων κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειάν του ἕνα ἐκ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ νὰ ἀδικήσῃ τοὺς λοιποὺς.

Δύναται ὅμως νὰ ἀποτίσῃ τὸ δάνειον ὅπερ ἔκαμεν, ἢ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα τοῦ πράγματος ὅπερ ἠγόρασε, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του.

Ἄρθρ. 1605. Ἐν τοῖς ζητήμασι τούτοις ἡ πραγματικὴ ἐγγύησις ἰσοδυναμεῖ πρὸς πρωτότυπον χρέος.

Ἄκυρος ὅθεν εἶναι ἡ ἐγγύησις ἣν ἐπιθανάτιος ἀσθενὴς δίδει πρὸς ἐξασφάλισιν χρέους ἢ δανείου τοῦ κληρονόμου αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲ ἐγγυηθῇ ξένον, ἡ ἐγγύησις ἰσχύει μέχρι συνδρομῆς τοῦ τρίτου τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἐπιθανάτιος ἀσθενὴς, ὁμολογήσας ὅτι εἶχεν ἐγγυηθῇ τὸν ξένον ὅτε διετέλει ἔτι ὑγιὴς, ἡ ἐγγύησις ἰσχύει καθ' ὅλης τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅμως, ὅτι ἐὰν ὑπάρχωσι χρέη γεννηθέντα ἐν καιρῷ ὑγιείας, τὰ χρέη ταῦτα προηγοῦνται.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1606. Ἡ διὰ γραφῆς ὁμολογία ἴση τῇ διὰ ζώσης φωνῆς ὁμολογίᾳ ἐστί. (ὅρα ἄρθρ. 69.)

Ἄρθρ. 1607. Ἡ διαταγὴ ἣν δίδει τις ἑτέρῳ ὅπως γράψῃ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὁμολογίαν.

Ὅθεν ὅταν διατάξῃ τις ἕτερον ἵνα συντάξῃ ἔγγραφον μαρτυροῦν ὅτι ὀφείλει τῷ δεῖνα τόσα γρόσια, καὶ ἀφοῦ συνταχθῇ τὸ ἔγγραφον ὑπογράψῃ ἢ σφραγίσῃ αὐτό, τὸ τοιοῦτον ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὁμολογίαν διὰ γραφῆς καὶ τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο ἰσχύει ὡς καὶ τὸ ἰδιοχείρως γραφέν.

Ἄρθρ. 1608. Καὶ αἱ ἐγγραφαὶ τῶν παρὰ τοῖς ἐμπόροις συνηθιζομένων βιβλίων ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ὁμολογίαν διὰ γραφῆς.

Παρ. χαρ. Ἐὰν ἔμπορός τις σημειώσῃ εἰς τὸ βιβλίον του ὅτι ὀφείλει τόσα γρόσια εἰς τὸν δεῖνα, ὁμολογεῖ οὕτως, ὅτι ὀφείλει τὸ ποσὸν ἐκεῖνο εἰς τὸν εἰρημένον, καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἡ ἐγγραφὴ αὕτη ἰσχύει ὡς ἡ διὰ ζώσης φωνῆς ὁμολογία.

Ἄρθρ. 1609. Τὸ χρεωστικὸν ὁμόλογον ὅπερ γράψας τις ἰδιοχείρως ἢ δι' ἄλλου τινός, καὶ ὑπογράψας ἢ σφραγίσας παρέδωκεν ἑτέρῳ, ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν διὰ ζώσης φωνῆς ὁμολογίαν αὐτοῦ, ἐὰν ἦναι συντεταγμένη ἐν τάξει, ἤτοι κατὰ τοὺς εἰθισμένους τύπους.

Τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ἔχουσι καὶ αἱ συνηθιζόμεναι ἀποδείξεις παραλαβῆς.

Ἄρθρ. 1610. Ἐὰν ὁμολογῶν τις ὅτι τὸ χρεωστικὸν ὁμόλογον ὅπερ συντάξας κατὰ τοὺς εἰθισμένους τύπους ἰδιοχείρως ἢ διὰ ἄλλου καὶ ὑπογράψας ἢ σφραγίσας παρέδωκε τῷ δανειστῇ αὐτοῦ, εἶναι ἰδικόν του, ἀρνεῖται τὸ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενον χρέος, ἡ ἄρνησις αὐτοῦ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἀποτίσῃ τὸ χρέος.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀρνῆται, ὅτι τὸ ὁμόλογον εἶναι ἰδικόν του, πά-

λιν δὲν πίπτει τὸ ὁμόλογον, ἐὰν ἡ ὑπογραφὴ ἢ ἡ σφραγίς του ἦναι γνωστή.

Ἐὰν δὲ ἡ ὑπογραφὴ ἢ ἡ σφραγὶς αὐτοῦ δὲν ἦναι γνωστὴ, τότε διατάττεται νὰ γράψῃ τι καὶ προσκαλοῦνται πραγματογνώμονες, ὅπως ἀποφανθῶσιν ἂν αἱ δύο γραφαὶ εἰσὶν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου· καὶ ἂν ἡ ἀπάντησις τῶν πραγματογνωμόνων ἦναι καταφατικὴ, ὁ ὑπογραφεὺς τοῦ ὁμολόγου καταδικάζεται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους.

Ἐνὶ λόγῳ ὁ ὑπογραφεὺς τοῦ ὁμολόγου καταδικάζεται, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ὑπόνοιά τις πλαστογραφίας ἢ παραποιήσεως.

Ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ τοιαύτη ὑπόνοια, ὁ δὲ ὀφειλέτης ἀρνῆται καὶ τὴν ὑπογραφὴν καὶ τὸ χρέος, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνάγοντος ἐπάγεται αὐτῷ ὅρκος ἐπὶ τοῦ θέματος, ὅτι οὔτε χρέος ἔχει, οὔτε τὸ ὁμόλογον ἰδικόν του εἶναι.

Ἄρθρ. 1611. Ἐὰν ἀφοῦ δώσῃ τις χρεωστικὸν ὁμόλογον συντεταγμένον ὡς εἴρηται, κατὰ τοὺς εἰθισμένους τύπους, ἀποθάνῃ, τὸ χρέος πληρόνεται ἐκ τῆς κληρονομίας, ἐὰν οἱ κληρονόμοι ἀναγνωρίζωσιν, ὅτι τὸ ὁμόλογον εἶναι πράγματι τοῦ ἀποθανόντος.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀρνῶνται, ὅτι τὸ ὁμόλογον εἶναι τοῦ ἀποθανόντος, πάλιν τοῦτο δὲν πίπτει, ἐὰν ἡ ὑπογραφὴ ἢ ἡ σφραγὶς αὐτοῦ, ἦναι γνωστή.

Ἄρθρ. 1612. Ἐὰν μετὰ τὸν θάνατόν τινος ἀνακαλυφθῇ μεταξὺ τῶν πραγμάτων του βαλάντιον πλῆρες χρημάτων μετὰ τοιαύτης τινὸς σημειώσεως ἰδιοχείρως γεγραμμένης: *Τὸ βαλάντιον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν δεῖνα, εὑρίσκεται δὲ εἰς χεῖράς μου ὡς παρακαταθήκη*, τὸ βαλάντιον δίδεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, χωρὶς νὰ τῷ ζητηθῇ ἄλλη ἀπόδειξις.

Ἡμερομηνία τοῦ Αὐτ. διατάγματος.

13 Δζεμάζιλ ἐββὲλ 1291.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ, Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

ΕΣΣΕΙΤ ΧΑΛΙΔ, Ῥητροφύλαξ.

ΣΕΙΦΕΔΔΙΝ, Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ, Μέλος τοῦ Ἱερονομικοῦ Ἀνακριτηρίου.

ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΗ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ Δικαστηρίου.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΗΔ, Μέλος τοῦ Ἱερονομικοῦ Ἀνακριτηρίου.

ΟΜΕΡ ΧΗΛΜΗ, Ἀρχισυντάκτης τῶν ῥητρῶν.

ΑΒΔ ΟΥΣ ΣΕΤΤΑΡ, Βοηθὸς τοῦ ἀναθεωρητοῦ τῶν ἱεραποφάσεων.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΤΟΥ ΙΓ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ. Ὅροι τῆς Ὁμολογίας. Σελ. 3

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Πότε ἡ ὁμολογία εἶναι δεκτή, καὶ πότε οὐχί. 5

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ. Περὶ ἐνεργείας τῆς ὁμολογίας. 8

Κεφάλαιον Α'. Ἐνέργεια τῆς ὁμολογίας ἐν γένει. 8

Κεφάλαιον Β'. Περὶ ἀποκηρύξεως τῆς κυριότητος καὶ περὶ εἰκονικότητος. 9

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ ὁμολογίας τοῦ ἐπιθανατίως ἀσθενοῦντος. 11

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ. Περὶ ἐγγράφου ὁμολογίας. 17

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΦΩΤΙΑΔΟΥ.

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΒΙΘΥΝΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

(كتاب دعوای)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΔ'.

ΠΕΡΙ ΑΓΩΓΩΝ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
1876.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΔ'.

ΠΕΡΙ ΑΓΩΓΩΝ.

(Περιέχει ἕνα πρόλογον καὶ δύο τίτλους).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΝΟΜΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΟΡΟΙ.

Ἄρθρ. 1613. دعوى *δαβὰ*, Ἀγωγή ἐστι τὸ νὰ ἀπαιτῇ τις δικαστικῶς παρ' ἑτέρου τὸ δίκαιόν του. Ὁ κινῶν τὴν ἀγωγὴν καλεῖται مدعى *μουδα'ὴ* = ἐνάγων, ὁ δὲ ἕτερος مدعا عليه *μουδάα ἀλέϊχ* ἐναγόμενος.

Ἄρθρ. 1614. مدعا *μουδαά* = ἀπαίτησις· εἶναι τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἀπαιτεῖ ὁ ἐνάγων, τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς. Λέγεται δὲ καὶ مدعا عليه *μουδάα μπίχ*.

Ἄρθρ. 1615. تناقض *τεναχοὺζ* = ἀντίφασις· εἶναι ὁ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ῥηθεὶς λόγος, ὁ ἀντιφάσκων πρὸς τὴν ἀγωγὴν καὶ ἀκυρῶν αὐτήν.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΓΚΥΡΟΥ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΩΝ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.

(Διαιρεῖται εἰς τέσσαρα Κεφάλαια)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.

Ἄρθρ. 1616. Οἱ διάδικοι πρέπει νὰ ἦναι ἐχέφρονες.

Ὁ μανιακὸς καὶ ὁ μὴ ἔχων τὴν κρίσιν ἀνεπτυγμένην ἀνῆλιξ δὲν δύνανται νὰ παρασταθῶσιν εἰς δίκην.

Ἀλλ' ἀντ' αὐτῶν παρίστανται οἱ ἐπίτροποι ἢ κηδεμόνες αὐτῶν, εἴτε ὡς ἐνάγοντες εἴτε ὡς ἐναγόμενοι.

Ἄρθρ. 1617. Ὁ ἐναγόμενος πρέπει νὰ ἦναι πρόσωπον βέβαιον.

Ὅθεν ἐὰν εἴπῃ ἀορίστως ὁ ἐνάγων ὅτι ἔχει λαμβάνειν παρά τινος ἢ παρά τινων ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ δεῖνα χωρίου, ὁ λόγος οὗτος δὲν ἀποτελεῖ ἀγωγήν· ἀλλ' ὀφείλει ὁ ἐνάγων νὰ ὁρίσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐναγομένου.

Ἄρθρ. 1618. Ὁ ἐναγόμενος πρέπει νὰ ἦναι παρὼν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δίκης.

Ἐὰν δὲ ἀρνῆται νὰ παρασταθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἐπιτρόπου εἰς τὸ δικαστήριον, ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ περὶ δικαστοῦ καὶ δικαστικῆς ψήφου βιβλίῳ διατεταγμένα.

Ἄρθρ. 1619. Τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης πρέπει νὰ ἦναι πρᾶγμα βέβαιον.

Ἐὰν ἦναι ἀβέβαιον πρᾶγμα δὲν ὑπάρχει ἀγωγή.

Ἄρθρ. 1620. Τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς καθίσταται βέβαιον, εἴτε δεικνυόμενον εἴτε περιγραφόμενον.

Οἷον· ἐὰν ἦναι πρᾶγμα κινητὸν καὶ εὑρίσκηται ἐν τῷ τόπῳ τῆς διαδικασίας, ἀρκεῖ νὰ τὸ δείξῃ τις, ἐὰν δὲ δὲν εὑρίσκηται ἐκεῖ, πρέπει νὰ τὸ περιγράψῃ διὰ νὰ καταστῇ βέβαιον. Ἐὰν δὲ ἦναι ἀκίνητον κτῆμα, πρέπει νὰ δηλώσῃ τις τὰ σύνορα αὐτοῦ, καὶ ἐὰν τέλος τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ἦναι ἀπαίτησις, πρέπει νὰ δηλωθῇ τὸ γένος, τὸ εἶδος, ἡ ποιότης καὶ τὸ ποσὸν αὐτοῦ.

Ταῦτα ἀναπτύσσονται ἀναλυτικώτερον ἐν τοῖς κατωτέρω ἄρθροις.

Ἄρθρ. 1621. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς κινητὸν ὂν εὑρίσκηται ἐν τῷ τόπῳ τῆς διαδικασίας, ὁ ἐνάγων δεικνύων αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς, διατυποῖ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ οὕτως: *Ἰδοὺ τοῦτο τὸ πρᾶγμα εἶναι ἰδικόν μου, ὁ δὲ ἄνθρωπος οὗτος ἀδίκως κατακρατεῖ αὐτό· ὅθεν ζητῶ νὰ μοὶ ἀποδοθῇ·* Ἐὰν δὲ τὸ πρᾶγμα δὲν εὑρίσκηται ἐν τῷ τόπῳ τῆς διαδικασίας, ἀλλὰ δύναται νὰ μεταφερθῇ ἐκεῖσε ἀνεξόδως, τὸ δικαστήριον διατάττει τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ, ὅπως δείξῃ αὐτὸ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον ὁ ἐνάγων, καθ' ἣν στιγμὴν διατυποῦται ἢ ἀποδεικνύεται ἡ ἀγωγὴ, ἢ ἐπιβάλλεται ὁ ὅρκος.

Ἐὰν δὲ ἦναι ἀδύνατος ἡ ἀνέξοδος μεταφορὰ τοῦ πράγματος εἰς τὸ δικαστήριον, ὁ ἐνάγων περιγράφει αὐτὸ δηλῶν συγχρόνως καὶ τὴν ἀξίαν του· ἀλλ' ἐν ταῖς περὶ ἁρπαγῆς καὶ ἐνεχύρου ἀγωγαῖς ἡ δήλωσις τῆς ἀξίας δὲν εἶναι ἀναγκαία. Π. Χ. ἐὰν εἴπῃ ὁ ἐνάγων: *αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μοὶ ἥρπασεν ἕνα σμαράγδινον δακτύλιον,* χωρὶς νὰ δηλώσῃ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἢ καὶ ἐὰν ἀκόμη προσθέσῃ, ὅτι ἀγνοεῖ τίνος ἀξίας ἦτον, ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ εἶναι δεκτή.

Ἄρθρ. 1622. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς σύγκηται ἐκ πραγμάτων διαφόρων γενῶν, εἰδῶν καὶ ποιοτήτων, ἀρκεῖ ἡ δήλωσις τῆς ἀξίας ὅλων ὁμοῦ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρῃ τις τὴν ἀξίαν ἑκάστου ἰδιαιτέρως.

Ἄρθρ. 1623. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ἦναι ἀκίνητον κτῆμα, κατὰ τὴν διατύπωσιν καὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ, ὁ ἐνάγων ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὴν πόλιν, τὸ χωρίον, τὴν συνοικίαν καὶ τὴν ἀγυιὰν ἐν ᾗ κεῖται, καθὼς καὶ τὰ τέσσαρα ἢ τὰ τρία σύνορα αὐτοῦ· προσέτι δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν κυρίων τῶν συνορευόντων μετ' αὐτοῦ κτημάτων, ἐὰν ταῦτα ἦναι ἰδιόκτητα, καθὼς καὶ

τὰ τῶν πατέρων καὶ τῶν πάππων αὐτῶν. Ὅταν ὅμως ἦναί τις γνωστὸς εἰς τὸ δημόσιον, ἀρκεῖ νὰ μνημονευθῇ μόνον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ· δὲν εἶναι ἀνάγκη δηλαδὴ νὰ ἀναφέρῃ τις καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τὸ τοῦ πάππου αὐτοῦ.

Ἐπίσης καὶ ὅταν ἡ γνωστότης τοῦ κτήματος καθιστᾷ περιττὴν τὴν δήλωσιν τῶν συνόρων αὐτοῦ, δὲν εἶναι ὅρος ἀπαραίτητος νὰ γείνῃ ἡ δήλωσις αὕτη οὔτε κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς ἀγωγῆς, οὔτε κατὰ τὴν ἀπόδειξιν αὐτῆς.

Ἔγκυρος προσέτι εἶναι ἡ ἀγωγὴ ἣν ὁ ἐνάγων διατυποῖ οὕτω: *τὸ κτῆμα οὗτινος τὰ σύνορα ἀναφέρονται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ εἶναι ἰδικόν μου.*

Ἄρθρ. 1624. Ἐὰν ὁ ἐνάγων δηλώσῃ ἀκριβῶς τὰ ὅρια τοῦ κτήματος, κἂμῃ ὅμως λάθος ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν λέγων π. χ. ὅτι σύγκειται ἐκ πλειοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων πήχεων ἢ στρεμμάτων παρ' ὅσα περιέχει πραγματικῶς, τὸ λάθος τοῦτο δὲν παραβλάπτει τὸ ἔγκυρον τῆς ἀγωγῆς.

Ἄρθρ. 1625. Ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ κτήματος, ἡ δήλωσις τῶν ὁρίων αὐτοῦ εἶναι περιττή.

Ἄρθρ. 1626. Ἐν τῇ προσωπικῇ ἀγωγῇ (1) ὁ ἐνάγων ὀφείλει ἵνα δηλώσῃ τὸ γένος, τὸ εἶδος, τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ.

Ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὸ γένος λέγων π. χ. ὅτι ἡ ἀπαίτησις συνίσταται εἰς χρυσὸν ἢ εἰς ἄργυρον, τὸ εἶδος, λέγων ὅτι συνίσταται εἰς νομίσματα ὀθωμανικὰ ἢ ἀγγλικά, τὸ ποιὸν ὅτι εἰς νόμισμα καθαρὸν ἢ ἐπιμιγές, καὶ τέλος ὀφείλει νὰ δηλώσῃ συγχρόνως τὸ ποσὸν τῶν νομισμάτων τούτων.

Ἐὰν ὅμως ἀπαιτήσῃ ἀορίστως *τόσα γρόσια*, εἶναι μὲν ἔγκυρος ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς λέξεως *γρόσια* ἐννοεῖται τὸ εἶδος τῶν συνήθων ἐν τῇ πόλει γροσίων.

---

(1) Μεταφράζομεν οὕτω τὸ دین دعواسی = ἀγωγὴ περὶ χρέους, διότι συμπίπτει ἀκριβῶς μετὰ τῆς προσωπικῆς ἀγωγῆς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου.

Ἐὰν δὲ συνηθίζωνται δύο ἤδη γροσίων, ὧν τὸ ἓν τιμᾶται πλέον τοῦ ἑτέρου, τότε ἐννοοῦνται γρόσια τῆς κατωτέρας ἀξίας.

Π. Χ. Ἐὰν κινήσῃ τις ἀγωγὴν διὰ τόσα πεντάρια, εἰς τὴν ἡμετέραν ἐποχὴν ἐννοητέον τὰ ἐπίμικτα πεντάρια (τὰ μεταλλικὰ λεγόμενα, قرش بشلك)

Ἄρθρ. 1627. Ἐν τῇ πραγματικῇ ἀγωγῇ (1) δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δηλώσῃ ὁ ἐνάγων δυνάμει τίνος τίτλου ἀνήκει αὐτῷ τὸ ὅπερ ἀπαιτεῖ πρᾶγμα· ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἔγκυρος καὶ ἂν ἁπλῶς εἴπῃ: *ἀξιῶ ὅτι τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἶναι ἰδικόν μου.*

Ἐν τῇ προσωπικῇ ὅμως ἀγωγῇ ὀφείλει νὰ δηλώσῃ εἰς τίνα τίτλον στηρίζεται ἡ ἀπαίτησίς του, δηλαδὴ ἂν ἦναι τὸ τίμημα πωληθέντος πράγματος, ἢ μίσθωμα ἢ οἱονδήποτε ἄλλο χρέος· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐρωτᾶται ὁ ἐνάγων πόθεν πηγάζει ἡ ἀπαίτησίς του.

Ἄρθρ. 1628. Ἐνέργεια τῆς ὁμολογίας εἶναι ἡ ἀναφάνησις τοῦ ὁμολογουμένου (χρέους) οὐχὶ ἡ ἀρχικὴ γένεσις αὐτοῦ.

Κατὰ συνέπειαν ἡ ὁμολογία δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς αἰτία κυριότητος.

Ὅθεν ἐὰν ὁ ἐνάγων, λαμβάνων ὡς αἰτίαν τὴν ὁμολογίαν ἁπλῶς τοῦ ἐναγομένου, ἀπαιτήσῃ τι παρ' αὐτοῦ, ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐνάγων εἴπῃ: *Τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἶναι ἰδικόν μου, τοῦτο δὲ ὡμολόγησεν ἤδη καὶ ὁ κατέχων αὐτό*, ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ ἀκούεται· ἀλλ' ἐὰν εἴπῃ: *Τὸ πρᾶγμα τοῦτο μοὶ ἀνήκει, διότι ὁ κάτοχος αὐτοῦ ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι ἰδικόν μου*, ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ δὲν ἀκούεται. Ἐπίσης ἐὰν ὁ ἐνάγων εἴπῃ: *ὁ ἄνθρωπος οὗτος μοὶ ὀφείλει ἐκ δανείου τόσα γρόσια· μάλιστα δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὡμολόγησεν ἤδη, ὅτι μοὶ ὀφείλει τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκ δανείου.* ἡ ἀγωγὴ ἀκούεται· ἀλλ' ἐὰν εἴπῃ: *Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὡμολόγησεν ὅτι μοὶ ὀφείλει ἐκ δανείου τόσα γρόσια, ἔχω νὰ λαμβάνω ἀπὸ αὐτὸν τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ τὸ ἀπαιτῶ*, ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται.

---

(1) عين دعواى = ἀγωγὴ ἔχουσα ἀντικείμενον ὡρισμένον πρᾶγμα (un corps certain).

Ἄρθρ. 1629. Τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς πρέπει νὰ ἦναι δυνατόν.

Ὅθεν ἐὰν ἦναι πρᾶγμα οὗτινος ἡ ὕπαρξις εἶναι φύσει ἢ ἔθει ἀδύνατος, ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἄκυρος.

Π. Χ. Ἐάν τις ἀξιοῖ, ὅτι τρίτος τις ἀνώτερος αὐτοῦ τὴν ἡλικίαν ἢ ὁμολογουμένως ἄλλης καταγωγῆς εἶναι υἱός του, ἡ ἀξίωσις αὕτη εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1630. Διὰ νὰ ἦναι ἡ ἀγωγὴ ἔγκυρος πρέπει ἡ ἀπόδειξις αὐτῆς νὰ συνεπάγηται τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς πρᾶγμά τι.

Π. Χ. Ἐὰν δανεισαντός τινος ἑτέρῳ πρᾶγμά τι τρίτος τις παρουσιασθείς, ἀξιοῖ νὰ δανεισθῇ αὐτῷ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, λόγῳ ὅτι εἶναι συγγενὴς τοῦ δανείζοντος, ἡ τοιαύτη ἀξίωσις δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Ἐπίσης ἐὰν καταστήσαντός τινος ἕτερον ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἔν τινι ὑποθέσει, τρίτος τις παρουσιασθεὶς ἰσχυρισθῇ ὅτι αὐτὸς εἶναι καταλληλότερος διὰ τὴν ἀντιπροσωπείαν ταύτην, ὡς ὢν γείτων τοῦ ἀντιπροσωπευομένου, ἡ τοιαύτη ἀξίωσις δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν· διότι ἕκαστος δύναται νὰ δανείζῃ τὸ πρᾶγμα αὐτοῦ ἢ νὰ ἀναθέτῃ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεών του εἰς ὁντινα θέλῃ, κατὰ συνέπειαν δέ, καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ τοιαῦται ἀγωγαὶ ἤθελον ἀποδειχθῇ βάσιμοι, οὐδεμίαν νομικὴν συνέπειαν θὰ εἶχον ὡς πρὸς τὸν καθ' οὗ διευθύνονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΩΝ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.

Ἄρθρ. 1631. Ἀνατρεπτικὴ ἔνστασις دفع دعوى λέγεται ἡ ἀξίωσις ἣν ὁ ἐναγόμενος προβάλλει πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου του.

Π. Χ. Ἐὰν ἐναγόμενός τις διὰ χρέος προερχόμενον ἐκ δανείου, ἀπαντήσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα: *ἐγὼ σοὶ ἐπλήρωσα ἤδη τὸ χρέος ἐ-*

κεῖνο, ἢ σὺ μὲ ἀπήλλαξας τοῦ χρέους δι' ἀφέσεως, ἢ συνεβιβάσθης μετ' ἐμοῦ περὶ αὐτοῦ, ἢ τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν δὲν προέρχεται ἐκ δανείου, ἀλλ' εἶναι τὸ τίμημα πράγματος ὅπερ σοὶ ἐπώλησα, ἢ τέλος, μοὶ παρέδωκας μὲν τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν, οὐχὶ ὅμως ὡς δάνειον, ἀλλ' ἀπέναντι ἄλλου ὁμοίου ποσοῦ, ὅπερ ἐγὼ ἔχων λαμβάνειν παρὰ τοῦ δεῖνα, σοὶ ἐξεχώρησα καὶ σὺ ἐδέχθης τὴν ἐκχώρησιν, ἑκάστη τῶν ἐνστάσεων τούτων ἀναιρεῖ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος.

Ἐπίσης ἐὰν κινήσῃ τις ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου λέγων· *σὺ εἶσαι ἐγγυητὴς τοῦ δεῖνα ὀφειλέτου μου*, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἰσχυρισθῇ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἐκεῖνος ἀπέτισεν ἤδη τὸ χρέος του, ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος πίπτει.

Ὡσαύτως, ἐὰν κινήσῃ τις ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου ἀπαιτῶν ὡς ἴδιον τὸ εἰς χεῖρας αὐτοῦ εὑρισκόμενον πρᾶγμα, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ λέγων: *ὅτε πρό τινος χρόνου ὁ δεῖνα ἀπήτει παρ' ἐμοῦ τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὡς ἴδιον, σὺ εἶχες* παρασταθῇ ὡς μάρτυς πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀγωγῆς του, ἡ ἔνστασις αὕτη τοῦ ἐναγομένου ῥίπτει τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος.

Ὁμοίως, ἐὰν κινήσαντός τινος ἀγωγὴν κατὰ κληρονομίας περὶ χρέους καὶ, ἐπὶ τῇ ἀρνήσει τοῦ κληρονόμου, ἀποδείξαντος τὴν ἀγωγήν του, ὁ κληρονόμος ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁ ἀποθανὼν εἶχεν ἀποτίσει τὸ χρέος ἐκεῖνο, ὅτε διετέλει ἔτι ἐν τῇ ζωῇ, ἡ ἔνστασις αὕτη ἀναιρεῖ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος.

Ἄρθρ. 1632. Ὅταν ὁ ἐνιστάμενος ἀποδείξῃ τὴν ἔνστασίν του, ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος πίπτει· ἀλλ' ὅταν δὲν δυνηθῇ νὰ ἀποδείξῃ αὐτὴν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, ἐπιβάλλεται ὅρκος εἰς τὸνέ νάγοντα.

Ἐὰν ἀποποιηθῇ τὸν ὅρκον ὁ ἐνάγων, ἀποδεικνύεται ἀληθὴς ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου· ἐὰν δὲ δεχθῇ τὸν ὅρκον, ἐπανέρχεται ἡ ἀρχικὴ ἀγωγὴ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1633. Ἐὰν κινήσαντός τινος ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου περὶ χρέους, ὁ ἐναγόμενος ποιήσῃ ἔνστασιν λέγων: *ἐγὼ τὸ χρέος τοῦτο μετέθεσα εἰς τὸν δεῖνα, τὴν δὲ μετάθεσιν αὐτοῦ ἐδέχθητε ἀμφότεροι*, ἡ ἀγωγὴ ἀναιρεῖται ὁριστικῶς καὶ ὁ ἐναγόμενος ἀπαλ-

λάττεται αὐτῆς, ἐὰν ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀποδέκτου τῆς μεταθέσεως· ἀλλ' ἐὰν ἀποδείξῃ αὐτὸν ἀπόντος τοῦ ἀποδέκτου, ἡ ἀγωγὴ ἀργεῖ μόνον μέχρις οὗ παρουσιασθῇ ὁ τελευταῖος οὗτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΤΙΝΕΣ ΕΙΣΙΝ ΑΝΤΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΙΝΕΣ ΟΥΧΙ.

Ἄρθρ. 1634. Ὁ ἐναγόμενος ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἧς τὸ βάσιμον ἀρνεῖται, τότε μόνον θεωρεῖται ὡς ἀντίδικος καὶ ὀφείλει νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δίκης καὶ τὴν διαδικασίαν, ὅταν ᾖναι τοιαύτη, ὥστε ἂν ὡμολόγει τὸ βάσιμον αὐτῆς, θὰ κατεδικάζετο εἴς τι· ἀλλ' ἐὰν ἡ ἀγωγὴ εἶναι τοιαύτη, ὥστε καὶ ὁμολογῶν ὁ ἐναγόμενος τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος εἰς οὐδὲν θὰ κατεδικάζετο, δὲν γίνεται ἀντίδικος, ὅταν ἀρνῆται αὐτήν.

Π. Χ. Μεταπράτης τις κινεῖ κατά τινος ἀγωγὴν λέγων: *ὁ δεῖνα ἀπεσταλμένος σου ἔλαβεν ἀπ' ἐμοῦ τὸ δεῖνα πρᾶγμα· πλήρωσόν με λοιπόν·* ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐναγόμενος, ἀρνούμενος τὸ γεγονός, καθίσταται ἀντίδικος τοῦ ἐνάγοντος καὶ τὸ δικαστήριον λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν ἀγωγὴν καὶ ἀκούει τοὺς μάρτυρας, διότι ἂν ὡμολόγει τὸ γεγονός, θὰ ὤφειλε νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνάγων εἶπε: *ὁ πρὸς ἀγορὰν ἐντολοδόχος σου ἔλαβε τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο,* ὁ ἐναγόμενος ἀρνούμενος τὸ γεγονὸς δὲν θεωρεῖται ὡς ἀντίδικος αὐτοῦ, διότι καὶ ἂν ὡμολόγει αὐτό, δὲν θὰ ἐχρεώστει νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος ἀπορρίπτεται.

Ὁ κηδεμών, ὁ ἐπίτροπος (ὀρφανῶν) καὶ ὁ ἐπιστάτης ἀφιερώματος (متولی μουτεβελλῆ) ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου. Οὕτως, ἐὰν ἀξιοῦντός τινος, ὅτι πρᾶγμά τι, ἀνῆκον εἰς ὀρφανὸν ἢ εἰς εὐαγές τι καθίδρυμα, εἶναι ἰδικόν του, ὁ κηδεμὼν ἢ ὁ ἐπίτροπος τῶν ὀρφανῶν,

ἢ ὁ ἐπιστάτης τοῦ καθιδρύματος ὁμολογήσῃ αὐτῷ, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἀποφανθῇ ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος, διότι ἡ ὁμολογία τῶν τριῶν τούτων οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν. Ἀπεναντίας ὅμως ἡ ἄρνησις αὐτῶν, ἔχει πλῆρες κῦρος· διὸ ἐὰν ἀρνηθῶσι τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος ὁ δικαστὴς λαμβάνει αὐτὴν ὑπ' ὄψιν καὶ ἀκούει τοὺς παρουσιαζομένους μάρτυρας.

Ἐν τούτοις, ἐὰν ἡ ἀγωγὴ στηρίζηται ἐπὶ συναλλάγματος συνομολογηθέντος ὑπὸ τοῦ κηδεμόνος, ἢ τοῦ ἐπιτρόπου ἢ τοῦ ἐπιστάτου, ἡ ὁμολογία αὐτῶν εἶναι ἰσχυρά.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐπίτροπος ἀνηλίκου τινος πωλήσῃ ἀδείᾳ τοῦ ἱεροῦ νόμου πρᾶγμά τι αὐτοῦ, ἐν τῇ ἀγωγῇ ἣν ὁ ἀγοραστὴς ἤθελε κινήσει περὶ τοῦ πράγματος τούτου, ἡ ὁμολογία τοῦ ἐπιτρόπου εἶναι ἰσχυρά.

Ἄρθρ. 1635. Ἐν τῇ πραγματικῇ ἀγωγῇ ἀντίδικος εἶναι μόνος ὁ κάτοχος τοῦ πράγματος.

Π. Χ. Ἐὰν ἁρπάσας τις τὸν ἵππον ἑτέρου πωλήσῃ αὐτὸν εἰς τρίτον, ὁ κύριος τοῦ ἵππου θέλων νὰ ἐπανακτήσηται αὐτὸν ὀφείλει ἵνα κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κατέχοντος τὸν ἵππον. Ἐὰν ὅμως θέλῃ νὰ ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, τότε κινεῖ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἁρπάσαντος.

Ἄρθρ. 1636. Ἐὰν κινήσῃ τις ἀγωγὴν πρὸς ἐκνίκησιν πράγματος ὑφ' ἑτέρου πωληθέντος, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ἑξῆς περιστάσεις.

Ἐὰν τὸ πρᾶγμα παρεδόθη εἰς τὸν ἀγοραστὴν, αὐτὸς μόνος εἶναι ἀντίδικος, ἔν τε τῇ εἰσαγωγῇ τῆς δίκης καὶ κατὰ τὴν παρουσίασιν τῶν μαρτύρων· ἡ δὲ παρουσία τοῦ πωλητοῦ δὲν εἶναι ἀναγκαία.

Ἐὰν ὅμως δὲν παρεδόθη εἰσέτι τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ὅ τε πωλητὴς καὶ ὁ ἀγοραστὴς πρέπει νὰ ἦναι παρόντες κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δίκης καὶ κατὰ τὴν παρουσίασιν τῶν μαρτύρων, διότι ὁ μὲν πρῶτος αὐτῶν εἶναι κάτοχος τοῦ πράγματος, ὁ δὲ δεύτερος κύριος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1637. Ἐάν τις κινήσῃ ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου διεκδικῶν δικαιώματα κυριότητος ἐπὶ πράγματος ὅπερ εὑρίσκεται εἰς χεῖρας

αὐτοῦ ὡς παρακαταθήκη, ἢ ὡς χρέος, ἢ δάνειον, ἢ ὑπὸ ἐνοίκιον, ἢ ὡς ἐνέχυρον, εἰς τὴν διαδικασίαν πρέπει νὰ ἦναι παρόντες ὁ θεματοφύλαξ καὶ ὁ παρακαταθέτης, ἢ ὁ μισθωτὴς, καὶ ὁ ἐκμισθωτὴς, ἢ ὁ χρησάμενος καὶ ὁ χρήστης, ἢ ὁ ἐνεχυροῦχος καὶ ὁ ἐνεχυριαστής. Ἐὰν ὅμως ἡρπάγη τὸ πρᾶγμα ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ θεματοφύλακος, ἢ τοῦ χρησαμένου, ἢ τοῦ μισθωτοῦ, ἢ τοῦ ἐνεχυρούχου, οὗτοι δύνανται καὶ μόνοι νὰ κινήσωσιν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἅρπαγος, χωρὶς νὰ ἦναι ἀνάγκη τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου· ἀπεναντίας ὅμως ὁ κύριος τοῦ πράγματος δὲν δύναται ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀνωτέρω νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἅρπαγος.

Ἄρθρ. 1638. Ὁ θεματοφύλαξ δὲν δύναται νὰ γείνῃ ἀντίδικος τοῦ ἀγοραστοῦ.

Οἷον· Ἐὰν κινήσῃ τις ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου ἀπαιτῶν παρ' αὐτοῦ τὴν παράδοσιν τῆς εἰς χεῖράς του εὑρισκομένης οἰκίας, λόγῳ ὅτι ἠγόρασεν αὐτὴν παρὰ τρίτου τινὸς, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπαιτήσῃ, ὅτι ὁ τρίτος ἐκεῖνος τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν οἰκίαν ὡς παρακαταθήκην, ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος πίπτει διὰ τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην ὁ ἐναγόμενος νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πράγματι ἔλαβε τὴν οἰκίαν ὡς παρακαταθήκην.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἐναγόμενος ἀνταπαντήσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα: *εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ τρίτος ἐκεῖνος σοὶ παρέδωκεν ὡς παρακαταθήκην τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα μοὶ ἐπώλησεν αὐτὴν καὶ μοὶ ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ τὴν παραλάβω ἀπὸ σὲ*, καὶ συγχρόνως ἀποδείξῃ ὅτι πράγματι ἠγόρασε τὴν οἰκίαν καὶ ἔλαβεν ἐντολὴν διὰ τὴν παραλαβὴν αὐτῆς, λαμβάνει αὐτὴν ἀπὸ τὸν θεματοφύλακα.

Ἄρθρ. 1639. Ὁ θεματοφύλαξ δὲν δύναται νὰ γείνῃ ἀντίδικος τοῦ δανειστοῦ τοῦ παρακαταθέτου.

Ὅθεν ὁ δανειστὴς τοῦ παρακαταθέτου δὲν δύναται, ἀποδεικνύων ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ θεματοφύλακος τὴν ἀπαίτησίν του, νὰ ζητήσῃ νὰ πληρωθῇ ἐκ τῆς παρακαταθήκης.

Ἀλλ' ὅταν ὁ παρακαταθέτης ἦναι ἀπὼν, ἐκεῖνοι οὓς ὤφειλε κατὰ νόμον νὰ διατρέφῃ δύνανται νὰ κινήσωσιν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ θεμα-

τοφύλακος, ἵνα λάβωσι σιτηρέσιον ἐκ τῶν παρακατατεθειμένων αὐτῷ χρημάτων. (Ὅρα Ἄρθρ. 799).

Ἄρθρ. 1640. Ὁ ὀφειλέτης τοῦ ὀφειλέτου δὲν γίνεται ἀντίδικος τοῦ πρώτου δανειστοῦ.

Ὅθεν δὲν δύναται ὁ δανειστὴς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὀφειλέτου του νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τούτου, ὅπως ἀποδείξῃ τὴν ἀπαίτησίν του ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν καὶ πληρωθῇ.

Ἄρθρ. 1641. Ὁ ἀγοράσας παρὰ ἀγοραστοῦ δὲν γίνεται ἀντίδικος τοῦ πρώτου πωλητοῦ.

Π. Χ. Πωλεῖ τις πρᾶγμά τι ἑτέρῳ, ὅστις παραλαβὼν αὐτὸ πωλεῖ καὶ παραδίδει εἰς τρίτον. Ἐὰν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πρῶτος πωλητὴς κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δευτέρου ἀγοραστοῦ λέγων: *ὁ πρῶτος ἀγοραστὴς παρέλαβε τὸ πρᾶγμα χωρὶς νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα· πλήρωσον λοιπὸν αὐτὸ σὺ, ἢ παράδος μοι τὸ πρᾶγμα διὰ νὰ τὸ φυλάξω μέχρις οὗ πληρωθῶ τὸ τίμημα,* ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἀπορρίπτεται.

Ἄρθρ. 1642. Ἐν ταῖς ὑπὲρ ἢ κατὰ ἀποθανόντος κινουμέναις ἀγωγαῖς καὶ ὁ εἷς μόνον ἐκ τῶν κληρονόμων δύναται νὰ γείνῃ ἀντίδικος.

Ὅταν ὅμως ἡ ἀγωγὴ ἀποβλέπῃ εἰς ὡρισμένον τι πρᾶγμα ἐν τῇ κληρονομίᾳ εὑρισκόμενον, ἀντίδικος εἶναι ἐκεῖνος ὁ κληρονόμος εἰς οὗ τὴν κατοχὴν περιῆλθε τὸ πρᾶγμα.

Ὁ μὴ κατέχων αὐτὸ κληρονόμος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντίδικος.

Π. Χ. Εἷς μόνος ἐκ τῶν κληρονόμων δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἀφορῶσαν ἀπαίτησίν τινα τοῦ ἀποθανόντος, ἀλλ' ἀφοῦ ἀποδειχθῇ ἡ ἀπαίτησις, ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται ἐν ὀνόματι πάντων τῶν κληρονόμων, ὁ δὲ κινήσας τὴν ἀγωγὴν κληρονόμος λαμβάνει μόνον τὴν εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦσαν μερίδα ἐκ τῆς ἀπαιτήσεως, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς τοὺς συγκληρονόμους αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἡ περὶ χρέους κατὰ τῆς κληρονομίας ἀγωγὴ δύναται νὰ κινηθῇ ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς μόνου ἐκ τῶν κληρονόμων, εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ὁ κληρονόμος οὗτος διακατέχει πρᾶγμά τι τῆς κληρονο-

μίας ἢ οὐχί. Ἐὰν δὲ ἐν τῇ οὕτω καθ' ἑνὸς μόνου κληρονόμου κινουμένῃ ἀγωγῇ περὶ χρέους, οὗτος ὁμολογήσῃ τὸ χρέος, διατάττεται ἵνα πληρώσῃ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν ἐπιβάλλον μέρος, ἡ δὲ ὁμολογία αὐτοῦ οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχει ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς κληρονόμους· ἐὰν ὅμως ὁ ἐναχθεὶς κληρονόμος δὲν ὡμολόγησε τὸ χρέος, ἀλλ' ὁ ἐνάγων ἀπέδειξεν ἄλλως τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ, τότε καταδικάζονται πάντες οἱ κληρονόμοι, ὥστε, ὅταν ὁ ἐνάγων παρουσιασθῇ ἵνα πληρωθῇ ἐκ τῆς κληρονομίας τὸ ἐπίδικον ποσὸν, οἱ λοιποὶ κληρονόμοι δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσωσιν, ἵνα ἡ ἀπόδειξις γείνῃ ἐκ δευτέρου ἐνώπιον αὐτῶν· δικαιοῦνται ὅμως νὰ ἀντικρούσωσι τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος δι' ἀνατρεπτικῆς τινος ἐνστάσεως.

Ἀλλ' ἐὰν πρὸ τῆς διανομῆς τῆς κληρονομίας κινήσῃ τις ἀγωγὴν ἀξιῶν, ὅτι ἵππος τις π. χ. εὑρισκόμενος μεταξὺ τῶν πραγμάτων τῆς κληρονομίας καὶ περιελθὼν εἰς χεῖρας τῶν κληρονόμων ἀνήκει εἰς αὐτὸν καὶ ὅτι τὸν εἶχε παρακαταθέσει παρὰ τῷ ἀποβιώσαντι, ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ ἀντίδικος εἶναι μόνος ὁ κάτοχος τοῦ ἵππου. Ἡ δὲ ἀγωγὴ ἣν ἤθελε κινήσει κατὰ τῶν λοιπῶν δὲν ἀκούεται. Ἐὰν δὲ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ ἵππου καὶ ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ τούτου ἐκδοθῇ καταδικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχὺν ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς κληρονόμους, διότι ἡ ὁμολογία τοῦ κατόχου δὲν ἔχει ἐνέργειαν εἰμὴ, ἐπὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἀνηκούσης μερίδος. Κατὰ συνέπειαν ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ ἀποφανθῇ μόνον ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἵππου μερὶς τοῦ ἐναγομένου ἀνήκει εἰς τὸν ἐνάγοντα. Ἀλλ' ἐὰν ὁ κάτοχος τοῦ ἵππου ἀρνηθῇ καὶ ὁ ἐνάγων ἀποδείξῃ ἄλλως τὴν ἀγωγήν του καταδικάζονται πάντες ὁμοῦ οἱ κληρονόμοι. (Ὅρα Ἄρθρ. 78).

Ἄρθρ. 1643. Ὅταν κινῆται ἀγωγὴ περὶ πράγματος κοινοῦ μεταξὺ πολλῶν, ἡ δὲ κοινωνία αὕτη πηγάζει ἐκ πάσης ἄλλης αἰτίας ἢ ἐκ κληρονομίας, ὁ ἕτερος τῶν κοινωνῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντίδικος διὰ τὰς μερίδας τῶν λοιπῶν.

Π. Χ. Διεκδικεῖ τις ὡς ἰδίαν οἰκίαν ἀνήκουσαν ἐξ ἀγορᾶς κοινῆς εἰς διαφόρους καὶ κινῶν ἀγωγὴν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἑνὸς μόνου αὐτῶν, ἀποδεικνύει τὴν ἀγωγήν του καὶ ἐκδίδοται ἀπόφασις ὑπὲρ

αὐτοῦ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἰσχύει μόνον ὡς πρὸς τὴν μερίδα τοῦ παρασταθέντος εἰς τὴν δίκην κοινωνοῦ, οὐδεμίαν δὲ ἐνέργειαν ἔχει ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς.

Ἄρθρ. 1644. Ἐν τῇ ἀγωγῇ περὶ τόπων εἰς κοινὴν χρῆσιν καθιερωμένων, οἷα ἐστὶν ἡ δημοσία ὁδός, εἷς μόνος ἐκ τοῦ κοινοῦ γίνεται ἐνάγων, τὸ δὲ δικαστήριον δύναται ἀκοῦον τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ, νὰ καταδικάσῃ τὸν ἐναγόμενον.

Ἄρθρ. 1645. Ἐν τῇ ἀγωγῇ περὶ πραγμάτων κοινῆς ὠφελείας τῇ κοινουμένῃ μεταξὺ δύο χωρίων ὧν οἱ κάτοικοι ἀποτελοῦσι μεγάλας κοινότητας (قوم غير محصور) ἀρκεῖ ἡ παρουσία ὀλίγων τινῶν ἑκατέρωθεν.

Ἐὰν ὅμως οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων ἀποτελῶσι μικρὰς κοινότητας (قوم محصور) δὲν ἀρκεῖ ἡ παρουσία ὀλίγων τινῶν ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ πρέπει ἢ νὰ παρασταθῶσι πάντες εἰς τὴν δίκην, ἢ νὰ διωρίσωσιν ἀντιπροσώπους πρὸς παράστασιν.

Ἄρθρ. 1646. Ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων χωρίου τινὸς ὑπερβαίνῃ τοὺς ἑκατὸν θεωροῦνται ὡς μεγάλη κοινότης, ἤτοι ὡς κοινότης προσώπων ἀορίστου ἀριθμοῦ· (قوم غير محصور).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΦΑΣΕΩΣ.

Ἄρθ. 1647. Ἡ ἀντίφασις κωλύει τὴν περὶ κυριότητος ἀγωγήν.

Π. Χ. Ἐὰν ἀφοῦ ζητήσῃ τις ν' ἀγοράσῃ πρᾶγμά τι καὶ πρὶν ἢ ἀγοράσῃ αὐτὸ, ἰσχυρισθῇ ὅτι εἶναι κτῆμά του, ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται.

Ἐπίσης ἐὰν ἀφοῦ εἴπῃ τις, ὅτι οὐδεμίαν ἀπαίτησιν ἔχει κατά τινος, ἀκολούθως κινήσῃ ἀγωγὴν τινα κατ' αὐτοῦ, ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται.

Ἕτερον παράδειγμα. Κινεῖ τις ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου λέγων: *σοὶ ἔδωκα τόσα χρήματα διὰ νὰ παραδώσῃς εἰς τὸν δεῖνα, ἀλλὰ σὺ*

τὰ ἐκράτησας, ὕπαγε λοιπὸν καὶ παράδος αὐτά· τοῦ δ' ἐναγομένου ἀρνουμένου τὸ πρᾶγμα, ὁ ἐνάγων ἀποδεικνύει δικαστικῶς τὸ ἀληθὲς τῆς ἀγωγῆς του. Ἐὰν μετὰ ταῦτα ὁ ἐναγόμενος ζητήσῃ ν' ἀποκρούσῃ τὴν ἀγωγὴν λέγων: *ἀληθῶς μοὶ ἔδωκας ὅπερ λέγεις ποσὸν, ἵνα παραδώσω αὐτὸ εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐγὼ παρέδωκα αὐτὸ εἰς αὐτὸν*, ἡ ἔνστασίς του αὕτη δὲν ἀκούεται.

Ἕτερον: Ἀπαιτεῖ τις ὡς ἴδιον ἐργαστήριον εὑρισκόμενον εἰς χεῖρας ἑτέρου, ὁ δὲ κάτοχος τοῦ ἐργαστηρίου ἀπαντᾷ: *ἀληθῶς τὸ ἐργαστήριον ἦτο κτῆμά σου, ἀλλὰ μοὶ τὸ ἐπώλησας τὴν δεῖνα ἐποχήν*. Εἰς ταῦτα ὁ ἐνάγων ἀνταπαντᾷ ἀρνητικῶς ἰσχυριζόμενος ὅτι δὲν ἐπώλησε τίποτε εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἀλλ' οὗτος ἀποδεικνύει τὴν πώλησιν. Ἐὰν μετὰ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην ὁ ἐνάγων ἀλλάζων τρόπον ὑπερασπίσεως εἴπῃ τῷ ἐναγομένῳ: *εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἣν λέγεις σοὶ ἐπώλησα τὸ ἐργαστήριον, ἀλλ' εἴχομεν συνομολογήσει τὴν πώλησιν ἐκείνην ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐξωνήσεως, ἢ ὑπὸ τὸν δεῖνα πλημμελῆ ὅρον*, ἡ ἔνστασίς του αὕτη ἀπορρίπτεται.

Ἄρθ. 1648. Ἐάν τις, ἀφοῦ ὁμολογήσῃ ὅτι πρᾶγμά τι εἶναι κτῆμα ἑτέρου τινὸς, κινήσῃ ἔπειτα ἀγωγὴν διεκδικῶν αὐτὸ ὡς ἴδιον, ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται. Ἐπίσης ἄκυρος εἶναι καὶ ἡ ἀγωγὴ ἣν ἤθελε κινήσει περὶ τοῦ πράγματος ἐκείνου ὡς ἐντολοδόχος ἢ ἐπίτροπος τρίτου.

Ἄρθρ. 1649. Ἀφοῦ τις ἀπαλλάξῃ τινὰ πασῶν τοῦ κατ' αὐτοῦ ἀγωγῶν του, δὲν δύναται πλέον νὰ κινήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν καὶ ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ οἱονδήποτε πρᾶγμα. Δύναται ὅμως νὰ κινήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν ὡς ἐντολοδόχος ἢ ἐπίτροπος ἑτέρου.

Ἄρθ. 1650. Ἀφοῦ κινήσῃ τις ἀγωγὴν περὶ πράγματός τινος ὡς ἐπίτροπος ἑτέρου, δὲν δύναται πλέον νὰ ἀπαιτήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ὡς ἴδιον. Ἀλλ' ἀφοῦ ἀπαιτήσῃ τὸ πρᾶγμα ὡς ἴδιον δύναται ἀκολούθως νὰ ἀπαιτήσῃ αὐτὸ ἐξ ὀνόματος ἑτέρου, διότι ὁ δικαστικὸς ἐπίτροπος κινεῖ ἐνίοτε τὴν ἀγωγὴν ἐπ' ἰδίῳ ὀνόματι· ἐνῷ οὐδεὶς κινεῖ ἀγωγὴν ἐξ ὀνόματος τρίτου περὶ πράγματος ὅπερ ἀπαιτεῖ ὡς ἴδιον.

Ἄρθρ. 1651. Ὅπως ἓν καὶ τὸ αὐτὸ δίκαιον δὲν δύναται νὰ λη-φθῇ παρὰ δύο διαφόρων προσώπων, οὕτω δὲν δύναται καὶ νὰ ἀπαι-τηθῇ ὑπὸ δύο διαφόρων προσώπων.

Ἄρθρ. 1652. Ὅπως δύναται νὰ ἀντιφάσκῃ ἐν τοῖς λόγοις αὐ-τοῦ εἷς ἄνθρωπος, οὕτω δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀντίφασις καὶ ἐν τοῖς λόγοις δύο προσώπων νομικῶς ὡς ἓν θεωρουμένων, οἷοί εἰσιν ὁ ἐν-τολεὺς καὶ ὁ ἐντολοδόχος, ὁ κληρονομούμενος καὶ ὁ κληρονόμος κτλ.

Π. Χ. Δὲν ἀκούεται ἡ τοῦ ἐντολοδόχου ἀγωγή, ὅταν ἀντιφά-σκῃ πρὸς προγενεστέραν ἀγωγὴν τοῦ ἐντολέως.

Ἄρθρ. 1653. Ἡ ἐπιβεβαίωσις τοῦ ἀντιδίκου αἴρει τὴν ἀντί-φασιν.

Π. Χ. Ἐάν τις ἀφοῦ ἀπαιτήσῃ ποσόν τι ὡς δάνειον, ἰσχυρισθῇ ἔπειτα ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο προέρχεται ἐξ ἐγγυήσεως, ὁ δὲ ἐναγόμε-νος ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ἀπαίτησιν, ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἀγωγῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀντίφασις αἴρεται.

Ἄρθρ. 1654. Καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ γινομένη διάψευσις αἴρει τὴν ἀντίφασιν.

Π. Χ. Ἀπαιτεῖ τις ὡς ἴδιον πρᾶγμά τι εὑρισκόμενον εἰς χεῖρας ἑτέρου, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀρνεῖται λέγων ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀνῆκεν εἰς τρίτον τινὰ παρ' οὗ ἠγόρασεν αὐτό· ἀλλ' ὁ ἐνάγων ἀποδεικνύει δι-καστικῶς τὴν ἀγωγήν του, καὶ τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται ὑπὲρ αὐτοῦ· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ καταδικασθεὶς ἐναγόμενος ἔχει ἀνα-γωγὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ τιμήματος· διότι καίτοι ὡμολόγησεν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ἀνῆκεν εἰς τὸν πωλητήν, καὶ ἑπομένως ὑπάρχει ἀντίφασις μεταξὺ τῆς ἀναγωγῆς του καὶ τῆς ὁμολογίας του ἐκείνης, ἡ ἀντίφασις ὅμως αὕτη ἤρθη διὰ τῆς δικα-στικῆς ἀποφάσεως, ἥτις διέψευσε τὴν πρώτην του ὁμολογίαν.

Ἄρθρ. 1655. Ἡ δεδικαιολογημένη ἄγνοια γεγονότος τινός, ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος καθίστησι συγχωρητὴν τὴν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ ἀντίφασιν.

Π. Χ. Ἐάν τις, ἀφοῦ μισθώσῃ οἰκίαν τινά, κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ λέγων: *ὅτε ἤμην ἔτι ἀνήλιξ ὁ πατήρ μου εἶχεν ἀγοράσει τὴν οἰκίαν ταύτην δι' ἐμέ, ἐγὼ δὲ ἠγνόουν τοῦτο, ὅτε*

τὴν ἐμίσθωσα καὶ παρουσιάσῃ ἔγγραφόν τι βεβαιοῦν τὸν ἰσχυρισμόν του, ἡ ἀγωγή του ἀκούεται.

Ἐπίσης ἐάν τις, ἀφοῦ μισθώσῃ οἰκίαν τινά, μάθῃ ὅτι ἡ οἰκία αὕτη ἀνήκει εἰς αὐτὸν ἐκ πατρικῆς κληρονομίας, δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν πρὸς διεκδίκησιν αὐτῆς.

Ἄρθρ. 1656. Προβαίνων τις εἰς τὴν διανομὴν τῆς κληρονομίας ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ διανεμόμενον πρᾶγμα εἶναι κοινόν. Ἐπομένως ἀντιφάσκει ἑαυτῷ ἐὰν μετὰ τὴν διανομὴν ἀπαιτήσῃ τὸ διανεμηθὲν πρᾶγμα ὡς ἴδιον.

Π. Χ. Ἐὰν μετὰ τὴν διανομὴν τῆς κληρονομίας ὁ εἷς ἐκ τῶν κληρονόμων ἰσχυρισθῇ ὅτι εἶχεν ἀγοράσει ἀπὸ τὸν κληρονομούμενον πρᾶγμά τι ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὴν κληρονομίαν, ἢ ὅτι ὁ κληρονομούμενος ζῶν καὶ ὑγιαίνων ἔτι εἶχε δωρήσει καὶ παραδώσει αὐτῷ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ δὲν ἀκούεται. Ἐὰν ὅμως εἴπῃ: *ὁ ἀποθανὼν μοὶ εἶχε δώσει τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὅτε ἤμην ἀνῆλιξ, ἐγὼ δ' ἠγνόουν τὸ τοιοῦτο κατὰ τὴν διανομὴν*, ἡ ἄγνοιά του αὕτη εἶναι δεδικαιολογημένη καὶ ἡ ἀγωγή του ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1657. Ἐὰν ἦναι δυνατὸν νὰ συμφωνήσωσι δύο λόγοι οἵτινες φαίνονται ἀντιφατικοὶ καὶ ὁ ἑνάγων συμβιβάσῃ τὰς ἐννοίας αὐτῶν, ἡ ἀντίφασις αἴρεται.

Π. Χ. Ἀφοῦ ὁμολογήσῃ τις ὅτι κρατεῖ ὑπὸ ἐνοίκιον οἰκίαν τινά, δὲν δύναται νὰ κινήσῃ τὴν περὶ κυριότητος τῆς οἰκίας ταύτης ἀγωγήν. Ἐὰν ὅμως εἴπῃ, ὅτι ἐκράτει τὴν οἰκίαν ὑπ' ἐνοίκιον, ἀλλ' ἀκολούθως ἠγόρασεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου, οἱ δύο λόγοι συμβιβάζονται καὶ ἡ περὶ κυριότητος ἀγωγὴ ἀκούεται.

Ἕτερον παράδειγμα. Ἀπαιτοῦντός τινος παρ' ἑτέρου τὴν ἐπιστροφὴν χρηματικοῦ ποσοῦ ὅπερ εἶχε δανείσει αὐτῷ, ὁ ἐναγόμενος ἀπαντᾷ: *ἐγὼ τίποτε δὲν ἔλαβον παρὰ σοῦ, μάλιστα δὲ οὐδέποτε συνηλλάχθην μετὰ σοῦ, ἢ δὲν σὲ γνωρίζω παντάπασιν· ἀλλ'* ὁ ἑνάγων ἀποδεικνύει δικαστικῶς τὴν ἀγωγήν του. Ἐὰν μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπόδειξιν ὁ ἐναγόμενος εἴπῃ: *ἐγὼ εἶχον πληρώσει τὸ χρέος ἐκεῖνο, ἢ σὺ μὲ εἶχες ἀπαλλάξει αὐτοῦ δι' ἀφέσεως*, ἀντιφάσκει ἑαυτῷ, διὸ ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται. Ἐὰν ὅμως εἰς τὴν ὡς ἀνω-

τέρω ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος ὁ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ: *δὲν σοὶ ὀφείλω τίποτε* καὶ ἀφοῦ ἀποδείξῃ ὁ ἐνάγων τὴν ἀγωγήν του ἀνταπαντήσῃ: *Εἶναι ἀληθὲς ὅτι σοὶ ὤφειλον τότε τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀλλ' ἀκολούθως σοὶ ἐπλήρωσα αὐτὸ, ἢ σὺ μὲ ἀπήλλαξας τοῦ χρέους ἐκείνου,* καὶ ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του τοῦτον ἀποκρούει τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγωγήν.

Ἕτερον. Κινεῖ τις καθ' ἑτέρου ἀγωγὴν λέγων: *σοὶ εἶχον παρακαταθέσει τὸ δεῖνα πρᾶγμα, ἀπόδος μοι αὐτό·* ὁ δὲ ἐναγόμενος ἁπαντᾷ ἀρνητικῶς: *τίποτε δὲν μοὶ παρακατέθηκας·* ἀλλ' ὁ ἐνάγων ἀποδεικνύει δικαστικῶς τὴν ἀγωγήν του. Ἐὰν μετὰ ταῦτα ὁ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ: *ἐγὼ σοὶ εἶχον ἀποδώσει τὴν παρακαταθήκην ἐκείνην,* ἡ ἔνστασίς του αὕτη δὲν ἀκούεται, ἀλλ' ἐὰν σώζηται ἔτι αὐτούσιος εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἡ παρακαταθήκη, ὀφείλει νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ, ἐὰν δὲ κατηνάλωσεν αὐτὴν, ἀναγκάζεται νὰ ἀποτίσῃ τὴν ἀξίαν της. Ἐὰν ὅμως εἰς τὴν ὡς ἀνωτέρω ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος ὁ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ: *ἐγὼ δὲν ἔχω καμμίαν παρακαταθήκην σου,* καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος παρουσίασιν μαρτύρων ἀνταπαντήσῃ: *Μάλιστα, εὑρίσκετο παρ' ἐμοὶ τοιαύτη τις παρακαταθήκη σου, ἀλλὰ σοὶ ἀπέδωκα αὐτὴν,* ἡ ἔνστασίς του αὕτη ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1658. Ἐὰν ἀφοῦ ὁμολογήσῃ τις ὅτι συνάλλαγμά τι συνωμολογήθη ὁριστικῶς καὶ ἐγκύρως ὑπ' αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ τῇ ὁμολογίᾳ του ταύτῃ συνταχθῇ καὶ ἔγγραφον, δὲν δύναται πλέον νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ συνάλλαγμα ἐκεῖνο εἶχε συνομολογηθῇ ὑπὸ αἵρεσίν τινα ἀνατρεπτικὴν ἢ ὅρον πλημμελῆ· καὶ ἐὰν πράξῃ τοῦτο, ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται. (ὅρα ἄρθρ. 100).

Π. Χ. Πωλεῖ τις ἀντὶ ὡρισμένου τιμήματος κτῆμά τι καὶ παραδίδωσιν αὐτὸ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, μετὰ δὲ ταῦτα προσέρχεται εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν καὶ κατατίθησι τὴν ἑξῆς ὁμολογίαν: *ἐπώλησα εἰς τὸν δεῖνα διὰ πωλήσεως τελείας καὶ ἐγκύρου τὸ ἐν τοιούτοις καὶ τοιούτοις συνόροις περιλαμβανόμενον κτῆμά μου* ἐφ' ᾧ ὁ δικαστὴς συντάττει τὸ κατάλληλον ἔγγραφον. Ἐὰν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατυπώσεων τούτων ὁ πωλητὴς ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ πώλησις εἶχε συνομολογηθῇ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐξωνήσεως ἢ ὑπὸ

ἄλλον τινα ὅρον καθστῶντα τὸ συνάλλαγμα πλημμελές, ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται.

Ἕτερον. Συνεβιβάσθη τις μεθ' ἑτέρου ἐπὶ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένης διαφορᾶς καὶ παρουσιασθεὶς εἰς τὸν δικαστὴν ὡμολόγησεν ὅτι ὁ συμβιβασμὸς ἐγένετο ἐγκύρως, ἐφ' ᾧ ὁ δικαστὴς συνέταξεν ἔγγραφον προσεπιβεβαιοῦν τὴν ὁμολογίαν ταύτην. Ἐὰν μετὰ ταῦτα ὁ συμβιβασθεὶς κινήσῃ ἀγωγὴν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ συμβιβασμὸς ἐγένετο ὑπὸ πλημμελῆ τινα ὅρον ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1659. Ἐὰν πωλήσαντός τινος πρᾶγμά τι ὡς ἴδιον καὶ παραδόντος αὐτὸ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἐπὶ παρουσίᾳ ἑτέρου, οὗτος χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ αἰτία δεδικαιολογημένη σιωπήσῃ, μετὰ δὲ ταῦτα κινήσῃ ἀγωγὴν ἀξιῶν ὅτι ὁλόκληρον τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ἢ μέρος αὐτοῦ εἶναι ἰδικόν του, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ἑξῆς περιπτώσεις.

Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἦναι συγγενὴς, ἢ σύζυγος τοῦ πωλητοῦ ἡ ἀγωγή του ἀπολύτως δὲν ἀκούεται.

Ἐὰν δὲ ἦναι ξένος, δὲν ἀρκεῖ ἡ κατὰ τὴν πώλησιν παρουσία καὶ σιωπὴ αὐτοῦ ὅπως τῷ ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς. Ἐὰν ὅμως οὐ μόνον ἦτο παρὼν εἰς τὴν πώλησιν, ἀλλὰ καὶ ἀφῆκεν ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας τὸν ἀγοραστὴν νὰ λάβῃ εἰς τὴν κατοχὴν αὐτοῦ τὸ πρᾶγμα καὶ μεταχειρισθῇ αὐτὸ ὡς κύριος, κτίζων π. χ. ἢ φυτεύων (ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὸ ἀγορασθὲν ἦτο γῆ) ἐπ' αὐτοῦ, δὲν ἀκούεται πλέον ἡ ἀγωγὴ ἣν ἤθελε κινήσει ἀκολούθως ἀξιῶν ὡς ἴδιον, εἴτε τὸ ὅλον, εἴτε μέρος τοῦ πράγματος.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ.

Ἄρθρ. 1660. Αἱ περὶ χρέους, παρακαταθήκης, κυριότητος ἀκινήτων καὶ κληρονομίας ἀγωγαὶ ὡς καὶ αἱ περὶ τοῦ κανόνος (معلوم) ἀκινήτων ἀφιερωμάτων, περὶ κατοχῆς ἐπὶ διετελείᾳ (اجارتين ايله تصرف)

ὁμοίων ἀφιερωμάτων, περὶ ἐπιστασίας (ولیت) αὐτῶν καὶ περὶ σιτηρεσίων ἐκ τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν πληρωμένων (مد) μετὰ παρέλευσιν πεντεκαίδεκα ἐτῶν δὲν ἀκούονται.

Ἄρθρ. 1661. Αἱ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀφιέρωμα ἀφορῶσαι καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν αὐτοῦ ἢ τῶν ἐχόντων δικαίωμα ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων αὐτοῦ κινούμεναι ἀγωγαὶ ἀκούονται μέχρις ἓξ καὶ τριάκοντα ἐτῶν.

Μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου τούτου δὲν ἀκούονται πλέον.

Π. Χ. Ἐὰν κατέχοντός τινος κτῆμά τι ὡς ἰδίαν ἰδιοκτησίαν ἐπὶ ἓξ καὶ τριάκοντα ἔτη, ἕτερός τις κινήσῃ ἀγωγὴν ἀξιῶν ὅτι τὸ κτῆμα ἐκεῖνο ἀποτελεῖ μέρος τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν αὐτοῦ ἀφιερωμάτων, ἡ ἀγωγή του δὲν ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1662. Αἱ περὶ δικαιώματος διαβάσεως δι' εἰδικῆς ὁδοῦ, δικαιώματος ὑδρεύσεως καὶ δικαιώματος ἐκροῆς οἰκιακῶν ὑδάτων ἀγωγαὶ δὲν ἀκούονται μετὰ παρέλευσιν πεντεκαίδεκα ἐτῶν, ἐὰν ἀναφέρωνται εἰς κτήματα τελείας ἰδιοκτησίας (ملك عقار).

Ἐὰν δ' ἀναφέρωνται εἰς ἀφιερώματα (عقارات موقوفه) ὁ ἐπιστάτης αὐτῶν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως μέχρις ἓξ καὶ τριάκοντα ἐτῶν.

Αἱ περὶ δημοσίων γαιῶν (اراضی میریه) ἀγωγαὶ δὲν ἀκούονται μετὰ δέκα ἔτη. Ἐπίσης καὶ αἱ περὶ δικαιωμάτων διαβάσεως δι' εἰδικῆς ὁδοῦ, περὶ ἐκροῆς οἰκιακῶν ὑδάτων καὶ ὑδρεύσεως ἐπὶ δημοσίων γαιῶν ἀγωγαί, ἐγκαταλειφθεῖσαι ἐπὶ δέκα ἔτη, δὲν ἀκούονται πλέον.

Ἄρθρ. 1663. Ἐν τῇ παραγραφῇ μετρεῖται μόνον ὁ χρόνος ὃν ὁ ἐνάγων ἀφῆκε νὰ παρέλθῃ ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας.

Οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ χρόνος ὃν ὁ ἐνάγων ἀφῆκε νὰ παρέλθῃ ἕνεκα δεδικαιολογημένης αἰτίας, οἷον διότι ἦτο ἀνήλιξ (εἴτε διετέλει ὑπὸ κηδεμόνα εἴτε μή), ἢ μανιακός, ἢ νηπιάζων, ἢ ἀπὼν εἰς τόπον ἀπέχοντα ἀπόστασιν ταξειδίου, ἢ τέλος διότι ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ἦτο δυνάστης τοῦ τόπου (ظالم) καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ κινήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγήν.

Ὅθεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὡς ἀρχὴ τῆς παραγραφῆς λογίζεται ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐξέλιπε τὸ κώλυμα.

Π.Χ. Ὁ κατὰ τὴν ἀνηλικότητά τινος παρελθὼν χρόνος δὲν μετρεῖται· ἄρχεται δ' ἡ παραγραφὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνηλικότητος αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἐὰν ἔχῃ τις ἀγωγὴν ἐναντίον δυνάστου τοῦ τόπου δὲν δύναται ἕνεκα τῆς ἐπιρροῆς τοῦ ἀντιδίκου του νὰ κινήσῃ αὐτὴν ἐπὶ χρόνον τινά, ἡ ἀγωγὴ δὲν παραγράφεται καὶ ἂν ἀκόμη ὁ οὕτω παρελθὼν χρόνος ἦναι ἴσος πρὸς τὸν διὰ τὴν παραγραφὴν ἀπαιτούμενον.

Ἡ παραγραφὴ δὲν ἄρχεται ἢ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς δυναστείας.

Ἄρθρ. 1664. Ἀπόστασις ταξειδίου مسير يوم λέγεται τὸ διάστημα τριῶν ἡμερῶν, ἤτοι ὀκτωκαίδεκα ὡρῶν δρόμος μὲ τακτικὸν βάδισμα (ἀποδημία).

Ἄρθρ. 1665. Δύο τινὲς κατοικοῦσιν, ὁ μὲν ἐν μιᾷ πόλει, ὁ δ' ἐν ἑτέρᾳ ἀπεχούσῃ τῆς πρώτης ἀπόστασιν ταξειδίου, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν συναντῶνται ἐν τῇ μιᾷ τῶν δύο τούτων πόλεων, ὥστε εἶναι δυνατὸν νὰ κινήσῃ ὁ εἷς ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἑτέρου, ἀλλ' οὐδέτερος ποιεῖ τοῦτο καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς παραγραφῆς· ἐὰν ἀκολούθως ὁ εἷς αὐτῶν κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἑτέρου περὶ ὑποθέσεως ἀνερχομένης εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν τῆς παραγραφῆς, ἡ ἀγωγή του αὕτη δὲν ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1666. Ἐὰν ἔχων τις ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου, κινῇ αὐτὴν ἐκ διαλειμμάτων ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ χωρὶς δὲ νὰ δοθῇ πέρας εἰς τὴν ὑπόθεσιν παρέλωθσι πεντεκαίδεκα ἔτη, ἡ ἀγωγὴ δὲν παραγράφεται.

Ἡ ἐξώδικος ὅμως ἀπαίτησις δὲν κωλύει τὴν παραγραφήν.

Ὅθεν ἐὰν ἀπαιτῇ τις ἄλλως ἢ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ παρ' ἑτέρου πρᾶγμά τι, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ συμπληρωθῇ ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς, ὁ ἐνάγων δὲν δύναται πλέον νὰ κινήσῃ ἀγωγήν.

Ἄρθρ. 1667. Ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἐνάγων κατέστη ἱκανὸς ἵνα ἀπαιτήσῃ τὸ ἐπίδικον πρᾶγμα.

Ὅθεν ἐν τῇ περὶ ἐμπροθέσμου χρέους ἀγωγῇ ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας· διότι πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ὁ ἐνάγων δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸ χρέος.

Π. Χ. Ἀκούεται ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀπαιτοῦντος παρ' ἑτέρου τὸ τίμημα πράγματος ὅπερ εἶχε πωλήσει αὐτῷ πρὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα τὸ τίμημα πληρωθῇ εἰς τὴν λῆξιν τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πωλήσεως· διότι δὲν παρῆλθον ἢ δώδεκα μόνον ἔτη ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας.

Ἐπίσης ἐὰν τὸ ἀφιερωτήριον διαλαμβάνῃ ὅτι τὸ ἀφιέρωμα θέλουσι διαχειρίζεσθαι οἱ ἀπόγονοι τοῦ ἀφιερωτοῦ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ἐν τῇ ἀγωγῇ ἣν ἤθελον κινήσῃ οἱ τὴν δευτέραν γενεὰν ἀποτελοῦντες ἀπόγονοι, ἡ παραγραφὴ δὲν ἄρχεται ἢ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὁλοσχεροῦς ἐλλείψεως τῆς πρώτης γενεᾶς.

Διότι τῆς πρώτης γενεᾶς ὑφισταμένης, οἱ εἰς τὴν δευτέραν γενεὰν ἀνήκοντες δὲν δύνανται νὰ κινήσωσιν ἀγωγήν.

Ὡσαύτως ἐν τῇ περὶ προγαμιαίας δωρεᾶς ἀγωγῇ ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου, εἴτε διὰ διαζυγίου εἴτε διὰ τοῦ θανάτου ἑνὸς τῶν συζύγων.

Διότι ἡ προγαμιαία δωρεὰ δὲν εἶναι ἀπαιτητὴ ἢ μετὰ τὴν διάζευξιν, ἢ τὸν θάνατον τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων.

Ἄρθρ. 1668. Ἐν τῇ περὶ χρέους ἐναντίον πτωχεύσαντος ἀγωγῇ ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκλείψεως τῆς πτωχείας του, (ἤτοι ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατέστη εὔπορος).

Ἐὰν κινήσῃ τις ἀγωγὴν ἐναντίον ἑτέρου ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἐν πτωχείᾳ διατελοῦντος, ἐσχάτως δὲ μόλις εὐπορήσαντος, λέγων: *πρὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἕνεκα τῆς δεῖνα αἰτίας μοὶ ἐχρεώστεις τόσα γρόσια, ἕνεκα δὲ τῆς πτωχείας εἰς ἣν διετέλεις ἔκτοτε δὲν ἠδυνήθην νὰ κινήσω κατὰ σοῦ ἀγωγὴν, ἀλλ' ἤδη ὅτε δύνασαι νὰ πληρώσῃς, ἀπαιτῶ τὸν χαρισμὸν τοῦ χρέους ἐκείνου,* ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1669. Ἐάν τις ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀφήσῃ ὡς ἀνωτέρω νὰ παρέλθῃ ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς, χωρὶς νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του, οὐ μόνον αὐτὸς δὲν δύναται πλέον ἐνόσῳ ζῇ νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν, ἀλλ' οὔτε οἱ κληρονόμοι αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του.

Ἄρθρ. 1670. Ἐὰν ἔχων τις ἀγωγὴν παρήτησεν αὐτὴν χρόνον

τινὰ, ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ παρήτησαν αὐτὴν καὶ οἱ κληρονόμοι ἐπί τινα ἔτι χρόνον, ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν ἀκούεται πλέον, ἐὰν τὰ δύο χρονικὰ διαστήματα ἑνούμενα ἀποτελοῦσι χρόνον ἴσον πρὸς τὸν διὰ τὴν παραγραφὴν ἀπαιτούμενον.

Ἄρθρ. 1671. Ὁ αὐτὸς κανὼν ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ πωλητοῦ μετὰ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ τοῦ δωρητοῦ μετὰ τοῦ δωρεοδόχου.

Π. Χ. Ἔχει τις εἰς τὴν κατοχήν του ἐπὶ πεντεκαίδεκα ἔτη γήπεδόν τι, ὁ δὲ κύριος παρακειμένης οἰκίας καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα οὐδεμίαν ἐγείρει ἀξίωσιν κυριότητος ἐπ' αὐτοῦ· ἀκολούθως πωλεῖ τὴν οἰκίαν καὶ ὁ ἀγοραστὴς κινεῖ ἀγωγὴν ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ ἐν λόγῳ γήπεδον εἶναι εἰδικὴ ὁδὸς τῆς οἰκίας ἣν ἠγόρασεν. Ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ δὲν ἀκούεται.

Ἐπίσης ἐὰν ἀφοῦ ἐπὶ χρόνον τινὰ σιωπήσῃ ὁ πωλητὴς καὶ ἔπειτα σιωπήσῃ καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἐπὶ ἕτερον ἔτι διάστημα, τὰ δὲ δύο χρονικὰ διαστήματα ἀποτελῶσι χρόνον ἴσον πρὸς τὸν τῆς παραγραφῆς, ἡ ἀγωγὴ παραγράφεται.

Ἄρθρ. 1672. Ἐὰν ἡ κατὰ τρίτων ἀγωγὴ τῆς κληρονομίας παρεγράφη μὲν ὡς πρός τινας τῶν κληρονόμων, ἀλλὰ δὲν παρεγράφη καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς ἕνεκα τῆς ἀνηλικότητός των ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας, οἱ μὴ παραγραφέντες κληρονόμοι δύνανται νὰ κινήσωσι τὴν ἀγωγὴν ταύτην, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ δικαστήριον μετὰ τὰς ἀναγκαίας ἀποδείξεις ἐπιδικάζει αὐτοῖς τὴν ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου πράγματος μερίδα αὐτῶν· ἀλλ' ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ δικαστηρίου οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἔχει ἐπὶ τῆς μερίδος τῶν παραγραφέντων κληρονόμων.

Ἄρθρ. 1673. Ὅταν ὁμολογῇ τις ὅτι τὸ πρᾶγμα ὅπερ κατέχει εὑρίσκεται εἰς χεῖρας αὐτοῦ τίτλῳ μισθώσεως δὲν δύναται νὰ γείνῃ κύριος αὐτοῦ διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι τὸ κτῆμα διετέλεσεν ὑπὸ τὴν κατοχήν του ὑπὲρ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη.

Ἐὰν δὲ ἀρνηθῇ ὅτι κατεῖχε τὸ κτῆμα ὡς μισθωτὴς καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ κινήσῃ ἀγωγὴν λέγων: *τὸ κτῆμα τοῦτο εἶναι ἰδικόν μου σοὶ τὸ εἶχον δὲ μισθώσει πρὸ τόσων ἐτῶν καὶ πάντοτε ἐλάμβανον τὸ μίσθωμα,* λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς.

Ἐὰν ἡ μίσθωσις ἦναι γνωστὴ εἰς τὸν κόσμον, ἡ ἀγωγὴ ἀκούεται.
Ἐὰν δὲ ἦναι ἄγνωστος, δὲν ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1674. Ἡ πολυχρονιότης δὲν ἐξαλείφει τὸ δίκαιον.

Ὅθεν ἐὰν κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἥτις ἐκινήθη μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς, ὁ ἐναγόμενος ὁμολογήσῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ὅτι πράγματι ὠφείλει εἰσέτι εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ ὑπ'αὐτοῦ ἀπαιτούμενον, ἡ παραγραφὴ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστοῦ ἐκδίδοται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁμολογίας τοῦ ἐναγομένου.

Ἐὰν ὅμως δὲν ὁμολογήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ἀλλ' ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ὡμολόγησεν αὐτὸ ἐν ἑτέρῳ τόπῳ, ἡ περὶ τοιαύτης ὁμολογίας ἀγωγὴ δὲν ἀκούεται, ὅπως καὶ ἡ κυρία ἀγωγή.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ ὁμολογία, ἣν ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων στηρίζηται ἐπὶ ἐγγράφου φέροντος τὴν ὑπογραφὴν ἢ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐναγομένου, ἀπὸ δὲ τῆς χρονολογίας τοῦ ὁμολόγου τούτου δὲν παρῆλθε τόσος χρόνος, ὅσος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν παραγραφήν, τότε ἡ περὶ ὁμολογίας ἀγωγὴ ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1675. Αἱ περὶ δημοσίων ὁδῶν, ποταμῶν νομῶν καὶ λοιπῶν κοινῆς χρήσεως γαιῶν ἀγωγαὶ οὐδέποτε παραγράφονται.

Π. Χ. Ἐὰν, ἀφοῦ διατηρήσῃ τις ἀνενοχλήτως εἰς τὴν κατοχήν του ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη νομήν τινα ὡρισμένην εἰς χρῆσιν χωρίου τινὸς, οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου κινήσωσιν ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ περὶ τῆς νομῆς ἐκείνης, ἡ ἀγωγή των ἀκούεται.

Ἡμερομηνία τοῦ Αὐτ. διατάγματος.

9 Δζεμάζιλ ἐββὲλ 1293.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ, Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.
ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΙΛ, Ῥητροφύλαξ.
ΣΕΙΦΕΔΔΙΝ, Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.
ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ, Μέλος τοῦ Ἱερονομικοῦ Ἀνακριτηρίου.

ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΗΛΜΗ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ Δικαστηρίου.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΗΔ, Μέλος τοῦ Ἱερονομικοῦ Ἀνακριτηρίου.

ΟΜΕΡ ΧΗΛΜΗ, Ἀρχισυντάκτης τῶν ῥητρῶν.

ΑΒΔ ΟΥΣ ΣΕΤΤΑΡ, Βοηθὸς τοῦ ἀναθεωρητοῦ τῶν ἱεραποφάσεων.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΤΟΥ ΙΔ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Νομικοί τινες ὅροι. Σελ. 23

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ. Περὶ προσόντων, καὶ ἐνεργείας τῆς ἐγκύρου ἀγωγῆς, καὶ περὶ ἀνατρεπτικῶν ἐνστάσεων. 24

Κεφάλαιον Α'. Περὶ προσόντων τῆς ἀγωγῆς. 24

Κεφάλαιον Β'. Περὶ ἀνατρεπτικῶν ἐνστάσεων. 28

Κεφάλαιον Γ'. Τίνες εἰσὶν ἀντίδικοι καὶ τίνες οὐχί. 30

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ ἀντιφάσεως. 35

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Περὶ Παραγραφῆς. 40

بیان تشکر

ارباب فضل و عرفان نزدنده ازادهٔ قید و اتیان اولدیغی وجهله کتبخانهٔ عالمه عرض و اهدای آثار انسان ایچون سرمایهٔ مباهات و افتخاردر اگرچه متصف اولدیغم نقصانئ بضاعه و اقتدار عاجزانه‌مه باقلنجه بو یولده‌کی کتب مدققه‌نك ترجمه‌سنی درعهده ایتمك لیاقت ناچیزانه‌مك خارجنه چیقمق دیمك ایسه‌ده آثار مذکوره‌ده دوچار اولدیغم مشکلاتك حل و تصحیحی خصوصلرنده فضلای عصر معارف حصرك همت و معاونت مخصوصه‌لرینی دریغ بیورمیه‌جقلرینه یقین حاصل و دغدغهٔ تردد و اوهامی زائل ایدرك ترجمه‌یه مباشرت ایلمشیدم

له الحمد و المنه فضلای بنامدن دار الفنون سلطانی فروع فقه معلمی فضیلتلو رؤف و اصول فقه معلمی فضیلتلو احمد حمدی افندیلر حضراتندن القای کوش هوش ایلدیکم جواهر تعلیماتك یعنی کندولرندن استماع ایتدیکم درسلرك قواعد و محسنات کلیه‌سیله اشبو کتابلرك ترجمه‌سنده استحصال فوائد و استکمال زوائد ایدرك اثنای ترجمه‌ده مصادف اولدیغم مشکلاتك حلیچون دخی حین مراجعتده طرف معارفپرورانه‌لرندن پك چوق معاونته مظهر اولدیغمدن مساعیٔ عاجزانه‌می حسن نتیجه‌یه توصیل ایدن شو لطف و عنایتلرندن طولایی عهدهٔ کمترانه‌مه ترتب ایدن وظیفهٔ نظیفهٔ شکرانیتك علناً عرض و ایفاسنه مبادرت ایلرم

بندهٔ

دار الفنون سلطانی قلمی مدیری و مترجمی

یانقو ویطینوس

كتاب اقرار ايله كتاب دعوانك

روجه يه ترجمه سيدر

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΒΙΘΥΝΟΥ

Δικαστοῦ ἐν τῷ πολιτικῷ δικαστηρίῳ Κωνσταντινουπόλεως.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

كتاب بينات و تحليف

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΕ'.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΚΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1881.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΕ'.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΚΟΥ.

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ τεσσάρων τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΟΡΟΙ.

Ἄρθρ. 1676. ابيغيرة *μπεγιρέ*: Ἀπόδειξις. Ἡ ἀπόδειξις εἶναι τίτλος χίσυρός.

Ἄρθρ. 1677. تڤاتور *τεβατούρ*: Κοινὴ φήμη εἶναι ἡ κατάθεσις ἀριθμοῦ τινος ἀνθρώπων, οἵτινες λογικῶς δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς συμφωνήσαντες ἵνα ψευσθῶσι.

Ἄρθρ. 1678. ملك مطلق *Μίλκι μουτλάκ*: Κυριότης ἀναιτιολόγητος εἶναι ἡ κυριότης ἡ μὴ ἀποδιδομένη εἰς μίαν ἐκ τῶν αἰτιῶν ἐξ ὧν πηγάζει ἡ κυριότης, οἷαί εἰσιν ἡ κληρονομία καὶ ἡ ἀγορά· ἡ δὲ κυριότης ἡ ἀποδιδομένη εἰς μίαν ἐκ τῶν αἰτιῶν τούτων λέγεται ملك بسبب *μίλκι μπισέμπεμπιν*: κυριότης ἠτιολογημένη.

Ἄρθρ. 1679 الید ζὸ *ζ-ιλ-γέδ*. Νεμόμενος, κάτοχος· εἶναι ὁ ἔχων τὴν φυσικὴν κατοχὴν πράγματός τινος, ἢ ἐκεῖνος ὅστις διαθέτει πρᾶγμά τι ὡς κύριος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1680. خارج *χαρίτς*: Μὴ νεμόμενος, (ἐξωτικός)· εἶναι ὁ μὴ ἔχων τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν διάθεσίν του κατὰ τὸν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερόμενον τρόπον.

Ἄρθ. 1681. تحليف *ταχλίφ*: Ἐπαγωγὴ ὅρκου· εἶναι τὸ ἐπάγειν ὅρκον εἰς τὸν ἕτερον τοῦ διαδίκων.

Ἄρθ. 1682. تحالف *τεχαλούφ*· εἶναι τὸ ἐπιβάλλειν ὅρκον εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους.

Ἄρθρ. 1683. تحكيم حال *ταχκίμι-χάλ*· εἶναι τὸ καθιστᾷν διαιτητὴν τῆς ὑποθέσεως τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν, ἤτοι τὸ ορίζεσθαι συμπέρασμά τι ἐκ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως πράγματός τινος. Τὸ ταχκίμι-χάλ εἶναι εἶδος τοῦ استصحاب *ἰστισχάπ*.

Ἰστισχάπ δὲ εἶναι τὸ ἀποφαίνεσθαι ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως πραγματός τινος βεβαίου, περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει ὑπόνοιά τις· τοῦθ' ὅπερ σημαίνει: διατηρεῖν τι ἐν ᾗ εὑρίσκεται καταστάσει.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ.

(Περιλαμβάνει ὀκτὼ κεφάλαια).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΜΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

Ἄρθ. 1684. شهادت *σεχαδέτ*: Μαρτυρία· εἶναι ἡ πληροφορία ἣν δίδει τις, μεταχειριζόμενος τὴν λέξιν *μαρτυρῶ*, ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαδίκων, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ δικαίου τῆς ἀπαιτήσεως ἣν ἔχει τις παρ' ἑτέρου.

Ὁ δίδων τὴν πληροφορίαν καλεῖται شاهد *σαχήτ* μάρτυς· ὁ ὑπὲρ οὗ δίδοται ἡ μαρτυρία مشهود *μεσχούδουν λέχ*, ὁ καθ' οὗ δίδο-

ται ἡ μαρτυρία عليه مشهود *μεσχούδουν ἀλέϊχ* καὶ ἡ ἀποδεικνυομένη ἀπαίτησις به مشهود *μεσχούδουν μπίχ*.

Ἄρθρ. 1685. Ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ἀπαιτήσεσι (1) ἀπαιτεῖται ἡ μαρτυρία δύο ἀνδρῶν, ἢ ἑνὸς ἀνδρὸς καὶ δύο γυναικῶν.

Ἀλλ' ἐν ταῖς περιστάσεσιν, ἐν αἷς ἡ παρουσία τῶν ἀνδρῶν εἶναι ἀδύνατος, γίνεται δεκτὴ καὶ μόνη ἡ τῶν γυναικῶν μαρτυρία ἐπὶ ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων.

Ἄρθρ. 1686. Ἡ μαρτυρία τοῦ βωβοῦ καὶ τοῦ τυφλοῦ εἶναι ἀπαράδεκτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΤΙΝΙ ΤΡΟΠΩ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

Ἄρθρ, 1687. Ἡ ἐξώδικος μαρτυρία, ἤτοι ἐκείνη ἥτις δίδοται ἐκτὸς τοῦ δικαστηρίου οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν.

Ἄρθρ. 1688. Οἱ μάρτυρες ὀφείλουσι νὰ γινώσκωσιν ἐκεῖνο ὅπερ μαρτυροῦσιν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ μαρτυροῦντες νὰ εἴπωσιν, ὅτι ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως γινώσκουσιν αὐτό.

Ἡ ἐξ ἀκοῆς μαρτυρία, ἤτοι ἡ μαρτυρία καθ' ἣν ὁ μάρτυς λέγει ὅτι ἤκουσε παρ' ἄλλων, ὅπερ καταθέτει, εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἐὰν ὅμως μαρτυρήσῃ τις λέγων, ὅτι ἤκουσε παρ' ἀξιοπίστων προσώπων, ὅτι τόπος τις εἶναι βακούφιον, ἢ ὅτι ὁ δεῖνα ἄνθρωπος ἀπέθανε, δηλαδὴ ἐὰν εἴπῃ: *μαρτυρῶ τοῦτο, διότι οὕτως ἤκουσα παρ' ἀξιοπίστων μαρτύρων*, ἡ μαρτυρία του εἶναι παραδεκτή.

Ὅταν πρόκηται περὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν κατεῖχε τὴν ἀρχὴν ἄρχων τις, ἢ περὶ τοῦ θανάτου, ἢ περὶ τῆς καταγωγῆς τινος δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσῃ συγχρόνως ὁ μάρτυς καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν μαρτυρεῖ, νὰ μεταχειρισθῇ δηλαδὴ τὴν φράσιν *ἤκουσα ὅτι . . .* ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ ἁπλῶς ὅτι μαρτυρεῖ.

---

(1) Ὅρα τὴν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 1588 σημείωσιν.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ μάρτυς καταθέσῃ ὁριστικῷ τῷ τρόπῳ λέγων: *γινώσκω, ὅτι ὁ δεῖνα ἄνθρωπος κατὰ τὴν δεῖνα ἐποχὴν ἦτο διοικητὴς τῆς πόλεως ταύτης, ἢ ὅτι ὁ δεῖνα ἄνθρωπος ἀπέθανε τὴν δεῖνα ἐποχὴν, ἢ ὅτι ὁ δεῖνα εἶναι υἱὸς τοῦ δεῖνα*, χωρὶς νὰ προσθέσῃ ὅτι ἐξ ἀκοῆς γινώσκει, ὅπερ μαρτυρεῖ, ἡ μαρτυρία αὐτοῦ εἶναι δεκτή, καίτοι δὲν εἶδεν ἰδίοις ὀφθαλμοῖς τὰ μαρτυρούμενα, οὔτε ἡ ἡλικία αὐτοῦ ἐπέτρεπεν αὐτῷ νὰ τὰ ἴδῃ.

Καὶ ἂν ἀκόμη ὁ μάρτυς δὲν εἴπῃ: *ἤκουσα παρ' ἄλλων*, ἀλλ' εἴπῃ: *ἡμεῖς δὲν εἴδομεν τοῦτο τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' οὕτω τὸ ἠξεύρομεν, διότι τοιαύτη φήμη ἐπικρατεῖ μεταξὺ ὑμῶν*, πάλιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ εἶναι δεκτή

Ἄρθρ. 1689. Ἐὰν ὁ μάρτυς δὲν εἴπῃ: *μαρτυρῶ ὅτι*...ἀλλ' εἴπῃ *γινώσκω ὅτι*. . . ἢ *γνωστοποιῶ ὅτι* . . . ἡ κατάθεσίς του δὲν ἀποτελεῖ μαρτυρίαν.

Ἀλλ' ἐὰν μετὰ τὴν τοιαύτην κατάθεσιν ὁ δικαστὴς ἐρωτήσῃ αὐτὸν ἂν μαρτυρεῖ, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει ὡς λέγει, καὶ ἐκεῖνος ἀπαντήσῃ ὅτι μαρτυρεῖ οὕτω, τότε θεωρεῖται ὡς μαρτυρήσας.

Ἐ ταῖς καταθέσεσιν αἵτινες ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν κατάσεώς τινος, οἵαί εἰσιν αἱ ὑπὸ πραγματογνωμόνων διδόμεναι πληροφορίαι δὲν ἀπαιτεῖται ἡ χρῆσις τοῦ ῥήματος *μαρτυρῶ*· αἰτία δὲ τούτου εἶναι, ὅτι αἱ τοιαῦται καταθέσεις, δὲν ἀποτελοῦσι νομικὴν μαρτυρίαν, ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς ἁπλαῖ πληροφορίαι.

Ἄρθρ. 1690. Ἐὰν ὁ ὑπὲρ οὗ καὶ ὁ καθ' οὗ γίνεται ἡ μαρτυρία καθὼς καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς μαρτυρίας εἰσὶ παρόντες, ὁ μάρτυς καθ' ἣν στιγμὴν καταθέτει δεικνύει καὶ τοὺς τρεῖς καὶ ἡ δεῖξις αὕτη ἀρκεῖ· δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἀναφέρῃ τὰ ὀνόματα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πάππου τῶν διαδίκων.

Ἀλλ' ἐν τῇ μαρτυρίᾳ τῇ ἀναφερομένῃ εἰς ἄνθρωπον παριστάμενον δι' ἀντιπροσώπου, ἢ ἀποθανόντα, πρέπει νὰ γείνῃ μνεία καὶ τῶν ὀνομάτων τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πάππου αὐτοῦ. Ἐὰν ὅμως πρόκηται περὶ προσώπου γνωστοῦ εἰς τὸ δημόσιον, ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ ὁ μάρτυς τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ· διότι ὁ κύριος σκοπὸς

τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ διατάξεως εἶναι ἡ περιγραφὴ τοῦ περὶ οὗ γίνεται ἡ μαρτυρία προσώπου εἰς τρόπον ὥστε νὰ διακρίνεται ἀπὸ τὰ λοιπά.

Ἄρθρ. 1691. Ἐν τῇ περὶ ἀκινήτων κτημάτων μαρτυρίᾳ πρέπει νὰ δηλοῦνται τὰ σύνορα αὐτῶν.

Ἐὰν ὅμως ὁ μάρτυς δὲν ἀναφέρῃ τὰ σύνορα τοῦ περὶ οὗ μαρτυρεῖ κτήματος, ἀλλ' εἴπῃ ὅτι δύναται νὰ δείξῃ αὐτὰ ἐπὶ τοῦ τόπου, μεταφέρεται εἰς τὸν τόπον καὶ προσκαλεῖται νὰ δείξῃ αὐτά.

Ἄρθρ. 1692. Ἐὰν ὁ ἐνάγων συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1623 διαταττόμενα διατυπώσῃ τὴν ἀγωγήν του ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνόρων τῶν ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας αὐτοῦ τίτλῳ ἀναφερομένων, δύνανται καὶ οἱ μάρτυρες νὰ καταθέσωσι κατὰ τὸν ἑξῆς τύπον: *μαρτυροῦμεν*, ὅτι *τὸ κτῆμα οὗτινος τὰ σύνορα ἀναφέρονται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ εἶναι ἰδιοκτησία αὐτοῦ*.

Ἄρθρ. 1693. Ὅταν κινῇ τις ἀγωγὴν λέγων ὅτι ἐκεῖνος ὃν ἐκληρονόμησεν εἶχε λαμβάνειν παρὰ τρίτου τινὸς ποσόντι χρημάτων, ἀρκεῖ οἱ μάρτυρες νὰ μαρτυρήσωσιν ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὤφειλεν εἰς τὸν ἀποθανόντα τὸ ζητούμενον ποσόν, δηλαδὴ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωσιν, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο ἔμεινεν ὡς κληρονομία εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος.

Ἡ αὐτὴ διάταξις ἰσχύει καὶ εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν ἡ ἀγωγὴ ἔχει ἀντικείμενον οὐχὶ χρέος, ἀλλὰ πρᾶγμά τι ὡρισμένον, δηλαδὴ ὅταν ὁ κληρονόμος ἰσχυρίζεται, ὅτι ὡρισμένον τι πρᾶγμα τοῦ ἀποθανόντος εὑρίσκεται παρὰ τῷ ἐναγομένῳ.

Ἄρθρ. 1694. Ὅταν ἀπαιτῇ τις ποσόν τι χρημάτων ἐκ τῆς κληρονομίας τινός, ἀρκεῖ οἱ μάρτυρες νὰ μαρτυρήσωσιν ὅτι ὁ ἀποθανὼν ὤφειλεν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ ζητούμενον ποσόν, χωρὶς νὰ ἦναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωσιν, ὅτι τὸ χρέος τοῦτο ὑφίστατο μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἀποθανόντος.

Ἡ αὐτὴ διάταξις ἰσχύει καὶ ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς εἶναι οὐχὶ χρέος, ἀλλὰ πρᾶγμά τι, ὡρισμένον,

δηλαδὴ, ὅταν ὁ ἐνάγων διϊσχυρίζεται ὅτι ὡρισμένον τι πρᾶγμα αὐτοῦ εὑρίσκετο παρὰ τῷ ἀποθανόντι.

Ἄρθρ. 1695. Ὅταν ἀπαιτῇ τις παρ' ἑτέρου ποσόν τι, ἀρκεῖ οἱ μάρτυρες νὰ μαρτυρήσωσιν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ ποσὸν ἐκεῖνο. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐναγόμενος ἐρωτήσῃ, ἂν τὸ χρέος ὑφίσταται εἰσέτι καὶ οἱ μάρτυρες ἀπαντήσωσιν, ὅτι τοῦτο εἶναι ἄγνωστον αὐτοῖς, ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀπορρίπτεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

Ἄρθρ. 1696. Ἐπὶ ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων τῆς μαρτυρίας πρέπει νὰ προηγήθη ἀγωγή.

Ἄρθρ. 1697. Ἡ ἐναντίον πράγματος εἰς τὰς αἰσθήσεις ὑποκειμένου προβαλλομένη μαρτυρία εἶναι ἀπαράδεκτος.

Π. Χ. Δὲν εἶναι δεκτοὶ οἱ μάρτυρες οἵτινες παρουσιάζονται ἵνα μαρτυρήσωσιν ὅτι ἄνθρωπός τις ἀπέθανεν, ἢ ὅτι οἰκία τις κατηρειπώθη, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁρᾶται ζῶν καὶ ἡ οἰκία ἱσταμένη ἀκεραία.

Ἄρθρ. 1698. Ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ μαρτυρία ἐναντίον τοῦ διὰ κοινῆς φήμης ἀποδεδειγμένου.

Ἄρθρ. 1699. Ὁ νόμος παρεδέξατο τὴν ἀπόδειξιν ὡς μέσον πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἀπαιτήσεων (1).

Ὅθεν εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ μαρτυρία ἡ διδομένη πρὸς βεβαίωσιν ἀρνητικῆς προτάσεως, οἷον ὅταν λέγῃ ὁ μάρτυς : *Ὁ δεῖνα δὲν ἔπραξε τὴν δεῖνα πρᾶξιν, ἢ τὸ δεῖνα πρᾶγμα δὲν εἶναι τοῦ δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα δὲν χρεωστεῖ εἰς τὸν δεῖνα.*

Εἶναι ὅμως δεκτὴ ἡ διὰ κοινῆς φήμης ἀπόδειξις ἀρνητικῆς προτάσεως.

Π. Χ. Ἐάν τις ἰσχυρισθῇ ὅτι κατὰ τὸν δεῖνα χρόνον καὶ εἰς τὸν

(1) Ἤτοι πρὸς βεβαίωσιν τῶν θετικῶν προτάσεων.

δεῖνα τόπον ἐδάνεισέ τινι τόσα γρόσια, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀποδείξῃ διὰ τῆς κοινῆς φήμης ὅτι κατὰ τὸν εἰρημένον χρόνον αὐτὸς εὑρίσκετο οὐχὶ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἀλλ' ἀλλαχοῦ, ἡ ἀπόδειξις αὕτη γίνεται δεκτὴ καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος ἀπορρίπτεται.

Ἄρθρ. 1700. Ἐν τῇ μαρτυρίᾳ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πιθανότης ὠφελείας, ἢ ἀποσοβήσεως ζημίας τινὸς διὰ τὸν μάρτυρα.

Ἕνεκα τούτου ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ μαρτυρία τῶν ἀνιόντων συγγενῶν ὑπὲρ τῶν κατιόντων, καὶ τἀνάπαλιν, ἤτοι ἡ μαρτυρία ἣν δίδουσιν ὁ πατὴρ, ἢ ὁ πάππος καὶ ἡ μήτηρ, ἢ ἡ μάμμη ὑπὲρ τῶν τέκνων ἢ ἐγγόνων αὐτῶν, καθὼς καὶ ἡ μαρτυρία ἣν τὰ τέκνα καὶ οἱ ἔγγονοι δίδουσιν ὑπὲρ τῶν γονέων καὶ τοῦ πάππου ἢ τῆς μάμμης αὐτῶν. Ἐπίσης ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου. Ἡ μαρτυρία ὅμως τῶν λοιπῶν συγγενῶν ὑπὲρ ἀλλήλων εἶναι δεκτή.

Ὡσαύτως ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ μαρτυρία τινὸς ὑπὲρ ἐκείνου δαπάναις τοῦ ὁποίου τρέφεται, ἢ ὑπὲρ ἐκείνου εἰς οὗ τὴν ἀποκλειστικὴν ὑπηρεσίαν διατελεῖ. Ἡ μαρτυρία ὅμως τῶν τὸ αὐτὸ πρόσωπον ὑπηρετούντων ὑπὲρ ἀλλήλων εἶναι δεκτή.

Ἐπίσης ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ ἑνὸς τῶν συνεταίρων ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν, ὅταν πρόκηται περὶ πράγματος ἀνήκοντος εἰς τὴν ἑταιρίαν, καθὼς καὶ ἡ μαρτυρία ἣν δίδει ὁ ἐγγυητὴς πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐγγυήσεως ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ πρωτοφειλέτου. Ἀλλ' ἐν ἄλλαις ὑποθέσεσιν ἡ μαρτυρία αὐτῶν ὑπὲρ ἀλλήλων εἶναι δεκτή.

Ἄρθρ. 1701. Δεκτὴ εἶναι ἡ μαρτυρία φίλου ὑπὲρ φίλου.

Ὅταν ὅμως ἡ μεταξὺ τῶν φίλων φιλία φθάνῃ μέχρις τοῦ βαθμοῦ, ὥστε νὰ δύνανται νὰ μεταχειρίζωνται ὁ εἷς τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου, τότε ἡ μαρτυρία τοῦ ἑνὸς ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἄρθρ. 1702. Μεταξὺ τοῦ μάρτυρος καὶ ἐκείνου καθ' οὗ δίδοται ἡ μαρτυρία δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κοσμικὴ ἐχθροπάθεια.

Ἡ ὕπαρξις ἐχθροπαθείας ἀφίνεται εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ δικαστοῦ.

Ἄρθρ. 1703. Δὲν δύναταί τις νὰ ἦναι συγχρόνως ἐνάγων καὶ μάρτυς.

Ὅθεν ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀνηλίκου μαρτυρία τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἡ ὑπὲρ τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ μαρτυρία τοῦ ἐντολοδόχου.

Ἄρθρ. 1704. Ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ μαρτυρία ἣν ποιεῖ τις περὶ ἰδίας αὐτοῦ πράξεως.

Ὅθεν δὲν εἶναι δεκτὴ ἡ μαρτυρία τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν κηρύκων, ὅταν καταθέτωσιν ὅτι αὐτοὶ ἐπώλησαν πρᾶγμά τι, ὡς μαρτυρούντων ἰδίαν αὐτῶν πρᾶξιν.

Ἐπίσης ὅταν ὁ δικαστὴς πόλεώς τινος μαρτυρήσῃ μετὰ τὴν παῦσίν του περὶ ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ὑπ' αὐτοῦ πρὸ τῆς παύσεώς του, ἡ μαρτυρία αὐτοῦ δὲν εἶναι δεκτή. Ἐὰν ὅμως μαρτυρήσῃ μετὰ τὴν παῦσίν του περὶ ὁμολογίας δοθείσης ἐνώπιόν του πρὸ τῆς παύσεως αὐτοῦ, ἡ μαρτυρία του εἶναι δεκτή.

Ἄρθρ. 1705. Ὁ μάρτυς πρέπει νὰ ἦναι ἀξιόπιστος (عدل *ἀδίλ*).

Ἀξιόπιστος εἶναι ἐκεῖνος, οὗτινος τὰ προτερήματά εἰσιν ἀνώτερα τῶν ἐλαττωμάτων αὐτοῦ.

Ὅθεν δὲν εἶναι δεκτὴ ἡ μαρτυρία ἐκείνων οἵτινες ἀσχολοῦνται εἰς πράξεις προσβαλλούσας τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν, οἷοί εἰσιν οἱ ὀρχησταὶ καὶ οἱ γελωτοποιοί, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινές εἰσι γνωστοὶ ὡς ψεῦσται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΓΩΓΗΝ

Ἄρθρ. 1706. Ἐὰν ἡ μαρτυρία ἦναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἀγωγήν, παραδέχεται αὐτὴν ὁ δικαστής.

Ἐὰν δὲ δὲν ἦναι σύμφωνος, ἀπορρίπτει αὐτήν.

Δέν λαμβάνονται ὅμως ὑπ' ὄψιν αἱ λέξεις, ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ κατ' ἔννοιαν συμφωνία.

Π. Χ. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ἦναι παρακαταθήκη, οἱ δὲ μάρτυρες μαρτυρήσωσιν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὡμολόγησεν, ὅτι ἔλαβε τὴν παρακαταθήκην· ἢ ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ἦναι πρᾶγμα ἁρπαγέν, οἱ δὲ μάρτυρες μαρτυρήσωσιν ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὡμολόγησε τὴν ἁρπαγήν, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι δεκτή.

Ἐπίσης ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐπλήρωσε τὸ χρέος αὐτοῦ, οἱ δὲ μάρτυρες μαρτυρήσωσιν, ὅτι ὁ δανειστὴς ἐποίησεν ἄφεσιν τοῦ χρέους εἰς τὸν ὀφειλέτην, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι δεκτή.

Ἄρθρ. 1707. Ἡ μαρτυρία εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἀγωγήν, ὅταν συμφωνῇ καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς αὐτήν, ἢ ὅταν τὸ μαρτυρούμενον ἦναι ἔλασσον τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγωγῆς.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ μὲν ἐνάγων ἰσχυρισθῇ ὅτι πρᾶγμά τι εἶναι κτῆμα αὐτοῦ ἀπὸ δύο ἐτῶν, οἱ δὲ μάρτυρες καταθέσωσιν ὅτι τῷ ὄντι εἶναι κτῆμα αὐτοῦ ἀπὸ δύο ἐτῶν, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι δεκτή. Ἐπίσης δὲ δεκτὴ εἶναι ἡ μαρτυρία αὐτῶν, ἐὰν καταθέσωσιν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἶναι κτῆμα τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ ἑνὸς ἔτους.

Ἐπίσης, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἀπαιτῇ χίλια γρόσια, οἱ δὲ μάρτυρες καταθέσωσιν, ὅτι ἔχει νὰ λαμβάνῃ πεντακόσια γρόσια, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι δεκτὴ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο.

Ἄρθρ. 1708. Ἐὰν οἱ μάρτυρες μαρτυρήσωσί τι μεῖζον ἐκείνου, ὅπερ ἀπαιτεῖ ὁ ἐνάγων, ἡ μαρτυρία αὐτῶν δὲν εἶναι δεκτή.

Ἐκτὸς ἐὰν ἡ μεταξὺ τῶν λόγων τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῶν μαρτύρων διαφωνία ἦναι ἐπιδεκτικὴ συμβιβασμοῦ καὶ ὁ ἐνάγων συμβιβάσῃ αὐτήν· τότε ἡ μαρτυρία εἶναι δεκτή.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἰσχυρισθῇ ὅτι πρᾶγμά τι ἀνήκει αὐτῷ ἀπὸ δύο ἐτῶν, οἱ δὲ μάρτυρες καταθέσωσιν ὅτι εἶναι κτῆμα αὐτοῦ ἀπὸ τριῶν ἐτῶν, ἡ μαρτυρία των δὲν εἶναι δεκτή.

Ἐπίσης ἐὰν ὁ ἐνάγων ἀπαιτῇ πεντακόσια γρόσια, οἱ δὲ μάρτυρες μαρτυρήσωσιν ὅτι ἔχῃ νὰ λαμβάνῃ χίλια, ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀπορρίπτεται.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνάγων συμβιβάσῃ τὴν μεταξὺ τῶν λόγων αὐτοῦ καὶ τῶν μαρτύρων διαφωνίαν λέγων, ὅτι πράγματι χίλια γρόσια εἶχε λαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ἀγνοίᾳ τῶν μαρτύρων ἐπληρώθη τὰ πεντακόσια, ἡ μαρτυρία γίνεται δεκτή.

Ἄρθρ. 1709. Ἐὰν ἐν τῇ περὶ κυριότητος ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων δὲν δηλώσῃ καὶ τὴν αἰτίαν τῆς κυριότητος (1), οἷον ἐὰν εἴπῃ ἁπλῶς: *ἡ ἄμπελος αὕτη εἶναι κτῆμά μου,* οἱ δὲ *μάρτυρες* ὁρίσωσι καὶ τὴν αἰτίαν τῆς κυριότητος (2) λέγοντες π. χ. ὅτι ὁ ἐνάγων ἠγόρασε τὴν ἄμπελον παρὰ τοῦ δεῖνος, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι δεκτή.

Οὕτως, ὅταν οἱ μάρτυρες δηλώσωσι τὴν αἰτίαν τῆς κυριότητος, ὁ δικαστὴς ἐρωτᾷ τὸν ἐνάγοντα ἂν καὶ αὐτὸς εἰς ταύτην ἢ εἰς ἄλλην τινὰ αἰτίαν στηρίζει τὴν περὶ κυριότητος ἀγωγήν του· καὶ ἐὰν μὲν ἀπαντήσῃ ὅτι εἰς τὴν αἰτίαν ταύτην στηρίζει αὐτήν, ὁ δικαστὴς δέχεται τὴν μαρτυρίαν τῶν μαρτύρων· ἐὰν δὲ ἀπαντήσῃ ὅτι ἡ ἀγωγή του στηρίζεται εἰς ἄλλην αἰτίαν, ἢ, ἂν εἴπῃ ὅτι δὲν στηρίζει τὴν ἀγωγήν του εἰς τὴν αἰτίαν εἰς ἣν ἀποδίδουσιν αὐτὴν οἱ μάρτυρες, ὁ δικαστὴς ἀπορρίπτει τὴν μαρτυρίαν τῶν μαρτύρων.

Ἄρθρ. 1710. Ὅταν πρόκηται περὶ ἠτιολογημένης κυριότητος ὡς παρ. χαρ. ὅταν ὁ ἐνάγων ἐν τῇ περὶ κυριότητος ἀμπέλου, ἀγωγῇ του ὁρίζῃ καὶ τὴν αἰτίαν ἐξ ἧς ἀπέκτησε τὴν ἄμπελον, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς:

Ἐὰν εἴπῃ ὅτι ἠγόρασε τὴν ἄμπελον χωρὶς νὰ δηλώσῃ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πωλητοῦ, ἢ ἂν δηλώσῃ αὐτὸ ἀοριστολογικῶς λέγων, ὅτι ἠγόρασεν αὐτὴν ἀπὸ ἄνθρωπόν τινα, ἡ ἀγωγή του θεωρεῖται ὡς ἀγωγὴ ἀναιτιολογήτου κυριότητος, διὸ ἡ μαρτυρία τῶν μαρτύρων εἶναι δεκτή, ἐὰν καταθέσωσιν ἁπλῶς ὅτι ἡ ἄμπελος εἶναι κτῆμα τοῦ ἐνάγοντος, χωρὶς δηλαδὴ νὰ δηλώσωσι καὶ τὴν αἰτίαν τῆς κυριότητος.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνάγων δηλώσῃ τὸν πωλητὴν λέγων: *ἠγόρασα τὴν ἄμπελον παρὰ τοῦ δεῖνα ἀνθρώπου,* οἱ δὲ μάρτυρες καταθέσωσιν ἁπλῶς ὅτι ἡ ἄμπελος εἶναι κτῆμα τοῦ ἐνάγοντος χωρὶς νὰ προσθέ-

(1) Κυριότης ἀναιτιολόγητος (ὅρα ἄρθρ. 1678).

(2) Κυριοτης ἠτιολογημένη.

σωσι καὶ τὴν αἰτίαν ἐξ ἧς ἐγένετο κτῆμα αὐτοῦ, ἡ ἀγωγὴ αὐτῶν ἀπορρίπτεται.

Διότι, ὅταν ἀποδειχθῇ ἡ ἀνατιολόγητος κυριότης, δηλαδὴ, ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι πρᾶγμά τι εἶναι κτῆμά τινος χωρὶς νὰ προσδιορισθῇ συγχρόνως καὶ ἐκ τίνος αἰτίας ἔγεινε κτῆμα αὐτοῦ, θεωρεῖται ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἀνέκαθεν ὑπῆρχε κτῆμα αὐτοῦ καὶ ἑπομένως πάντα τὰ προσαυξήματα τοῦ πράγματος ἐκείνου, οἷον, ἂν τὸ πρᾶγμα ἦτο ἄμπελος, πᾶσαι αἱ σταφυλαὶ ἃς παρήγαγεν ἐν τῷ παρελθόντι, ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἀποδειχθέντα κύριον· ἀπ' ἐναντίας δὲ, ὅταν ἀποδειχθῇ ἡ ἠτιολογημένη κυριότης, ὅταν, δηλαδὴ, ἀποδειχθῇ ὅτι πρᾶγμά τι ἀνήκει εἰς τὸν δεῖνα διὰ τὴν δεῖνα αἰτίαν, οἷον διότι ἠγόρασεν αὐτό, δὲν θεωρεῖται ὡς ὂν κτῆμα αὐτοῦ, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς αἰτίας, ἤτοι τῆς ἀγορᾶς. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ἡ ἀνατιολόγητος κυριότης εἶναί τι μεῖζον τῆς ἠτιολογημένης καὶ κατὰ συνέπειαν, τοῦ ἐνάγοντος προβάλλοντος ἠτιολογημένην κυριότητα, οἱ μάρτυρες, μαρτυροῦντες κυριότητα ἀνατιολόγητον, μαρτυροῦσι τι μεῖζον τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγωγῆς. (1)

Ἄρθρ. 1711. Ἐὰν ἡ μαρτυρία διαφέρῃ τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν ἐξ ἧς ἐπήγασε τὸ χρέος, ἀπορρίπτεται.

Π. Χ. Ἐὰν τοῦ ἐνάγοντος ἀπαιτοῦντος 100) γρόσια ὡς ἀξίαν πράγματος ὅπερ ἐπώλησε τῷ ἐναγομένῳ, οἱ μάρτυρες καταθέσωσιν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει τῷ ἐνάγοντι 1,000 γρόσια προερχόμενα ἐκ δανείου, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἐπίσης ἐὰν, τοῦ ἐνάγοντος διεκδικοῦντος κτῆμά τι ὡς περιελθὸν αὐτῷ ἐκ κληρονομίας τοῦ πατρός του, οἱ μάρτυρες καταθέσωσιν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ κτῆμα ἐκληρονόμησεν ὁ ἐνάγων παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀπορρίπτεται.

---

(1) Ὅπερ ἀπαράδεκτον κατὰ τὸ ἄρθρον 1708.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

Ἄρθρ. 1712. Ἐὰν οἱ μάρτυρες ἀντιφάσκωσιν ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ μαρτυροῦσιν, ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀπορρίπτεται.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ μὲν τῶν μαρτύρων μαρτυρήσῃ 1,000 γρόσια χρυσᾶ, ὁ δὲ ἕτερος 1000 γρόσια ἀργυρᾶ, ἡ μαρτυρία αὐτῶν δὲν γίνεται δεκτή.

Ἄρθρ. 1713. Ὅταν οἱ μάρτυρες ἀντιφάσκωσιν ὡς πρὸς πρᾶγμά τι σχετιζόμενον μετ' ἐκείνου τοῦ πράγματος περὶ οὗ μαρτυροῦσιν, ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀπορρίπτεται, ἐὰν ἡ περὶ τοῦ πρώτου ἀντίφασις συνεπάγεται καὶ τὴν περὶ τοῦ δευτέρου ἀντίφασιν· γίνεται δὲ δεκτὴ, ἐὰν ἡ περὶ τοῦ πρώτου πράγματος ἀντίφασις δὲν συνεπάγεται τὴν περὶ τοῦ δευτέρου.

Ὅθεν ἐν ταῖς ὑποθέσεσιν αἵτινες ἔχουσιν ἀντικείμενον πρᾶξίν τινα, οἷαί εἰσιν ἡ ἁρπαγὴ καὶ ἡ ἀπότισις χρέους, αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων εἶναι ἀπαράδεκτοι, ἐὰν ὁ μὲν αὐτῶν καταθέσῃ ὅτι ἡ πρᾶξις ἐγένετο ἐν ὡρισμένῳ τινὶ χρόνῳ ἢ τόπῳ, ὁ δὲ ἕτερος ἐν ἄλλῳ χρόνῳ ἢ τόπῳ· διότι ἡ ἀντίφασις αὐτῶν αὕτη συνεπάγεται καὶ τὴν περὶ τοῦ πράγματος περὶ οὗ μαρτυροῦσι ἀντίφασιν.

Ἐν ταῖς ὑποθέσεσιν ὅμως αἵτινες ἔχουσιν ἀντικείμενον συνάλλαγμα, οἷαί εἰσιν ἡ ἀγοροπωλησία, ἡ μίσθωσις, ἡ ἐγγύησις, ἡ μετάθεσις χρέους, ἡ δωρεὰ, τὸ ἐνέχυρον ἡ ἄφεσις χρέους καὶ ἡ διαθήκη, αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων εἰσὶ δεκταὶ καὶ ἂν οὗτοι ἀντιφάσκωσιν ὡς πρὸς τὸν τόπον ἢ τὸν χρόνον· διότι ἡ περὶ τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου ἀντίφασις δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν περὶ οὗ μαρτυροῦσι συναλλάγματος ἀντίφασιν.

Π. Χ. Ἐὰν, ἰσχυριζομένου τινὸς ὅτι ἀπέτισε τὸ χρέος αὐτοῦ, ὁ μὲν εἷς τῶν μαρτύρων καταθέσῃ, ὅτι ἐπλήρωσεν αὐτὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ὁ δὲ ἕτερος ὅτι ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἀλλ' ἐὰν, ἰσχυριζομένου τινὸς ὅτι ἠγόρασε παρ' ἑτέρου πρᾶγμά τι καὶ ἀπαιτοῦντος τὴν παράδοσιν αὐτοῦ, ὁ μὲν εἷς τῶν μαρτύρων καταθέσῃ, ὅτι ἡ πώλησις ἐγένετο ἐν τῇ δεῖνα οἰκίᾳ, ὁ δὲ ἕτερος ἐν τῷ δεῖνα ἐργαστηρίῳ, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι δεκτή.

Διότι ἡ πρᾶξις εἶναί τι ὅπερ δὲν δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ. Ἐνῷ τὸ συνάλλαγμα, ὡς διὰ λόγων συνιστάμενον, δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ, ἤτοι νὰ συνομολογηθῇ καὶ ἐκ δευτέρου.

Ἄρθρ. 1714. Ἐὰν οἱ μάρτυρες ἀντιφάσκωσιν ὡς πρὸς τὸ χρῶμα ἢ ὡς πρὸς τὸ γένος (ὡς ὅταν ὁ μὲν εἴπῃ ἄῤῥεν, ὁ δὲ θῆλυ) τοῦ ἁρπαγέντος πράγματος, ἡ μαρτυρία αὐτῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Π. Χ. Ἐὰν δύο μάρτυρες, μαρτυροῦντες περὶ ζώου ἁρπαγέντος, εἴπωσιν ὁ μὲν εἷς, ὅτι τὸ ζῶον ἦτο ἵππος φαιὸς, ὁ δὲ ἕτερος ὅτι ἦτο ἵππος καστανόχρους, ἢ ὁ μὲν εἴπῃ ὅτι ἦτο ἵππος, ὁ δὲ ὅτι ἦτο φορβάς, ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀπορῥίπτεται.

Ἄρθρ. 1715. Ἐν τῇ περὶ συναλλάγματος μαρτυρίᾳ, ἐὰν οἱ μάρτυρες ἀντιφάσκωσιν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ τιμήματος, ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀπορῥίπτεται.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ εἷς καταθέσῃ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐπωλήθη ἀντὶ πεντακοσίων γροσίων, ὁ δὲ ἕτερος, ὅτι ἀντὶ τριακοσίων ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀπορῥίπτεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΥ Η ΜΗ, ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ. (تزكية).

Ἄρθρ. 1716. Μετὰ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων ὁ δικαστὴς ἐρωτᾷ ἐκεῖνον ἐναντίον τοῦ ὁποίου κατέθεσαν, ἂν αἱ καταθέσεις αὐτῶν εἶναι ἀληθεῖς, ἢ μή.

Ἐὰν δὲ οὗτος ἀπαντήσῃ ὅτι αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων εἶναι ἀληθεῖς, ἢ ὅτι ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ οἱ μάρτυρες εἶναι ἀξιόπιστοι, θεωρεῖται ὡς ὁμολογήσας τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς καὶ καταδικάζεται συμφώνως πρὸς τὴν ὁμολογίαν του.

Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶναι ψευδομάρτυρες, ἢ ὅτι εἶναι μὲν ἀξιόπιστοι, ἀλλ' ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ σφάλλουσιν ἢ ἐλησμόνησαν τὰ γενόμενα, ἢ τέλος, ἂν ὁμολογήσῃ μὲν τὸ ἀξιόπιστον τῶν μαρτύρων, ἀρνηθῇ δὲ συγχρόνως τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, ὁ δικαστὴς δὲν ἐκδίδει ἀπόφασιν, ἀλλὰ προβαίνει εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς τιμιότητος τῶν μαρτύρων, ἤτοι ἐξετάζει πρῶτον μυστικῶς καὶ φανερῶς ἂν οἱ μάρτυρες εἶναι ἀξιόπιστοι ἢ οὐχί.

Ἄρθρ. 1717. Τὸ ἀξιόπιστον τῶν μαρτύρων ἐξετάζεται ἀπὸ τὸ μέρος εἰς ὃ οὗτοι ἀνήκουσιν· οἷον, ἐὰν οἱ μάρτυρες ἦναι μαθηταί, ἐρωτᾶται περὶ αὐτῶν ὁ διευθυντὴς τῆς σχολῆς καὶ τινες ἐκ τῶν εὐϋπολήπτων συνοίκων αὐτῶν· ἐὰν ἦναι στρατιωτικοὶ ἐρωτῶνται οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ γραμματεῖς τοῦ τάγματος αὐτῶν· ἐὰν ἦναι μέλη δημοσίου γραφείου, ἐρωτῶνται ὁ διευθυντὴς τοῦ γραφείου καὶ οἱ συνάδελφοι αὐτῶν· ἐὰν ἦναι ἔμποροι ἐρωτῶνται εὐϋπόληπτοι ἔμποροι· ἐὰν ἀνήκωσιν εἰς συντεχνίαν τινὰ ἐρωτᾶται ὁ ἀρχηγὸς τῆς συντεχνίας (κεχαγιᾶς) καὶ τὰ μέλη τοῦ διευθυντηρίου (Λόνζας) τῆς συντεχνίας καὶ ἐὰν ἀνήκωσιν εἰς ἄλλην τινὰ τάξιν ἐρωτῶνται περὶ αὐτῶν τινὲς ἐκ τῶν εὐϋπολήπτων κατοίκων τῆς συνοικίας ἢ τοῦ χωρίου των.

Ἄρθρ. 1718. Ὁ μυστικὸς ἔλεγχος ἐνεργεῖται δι' ἐνσφραγίστου γραμματίου, καλουμένου παρὰ τῶν νομολόγων مستو میستουρέ (πιττάκιον) ὡς ἐξῆς. Ὁ δικαστὴς σημειοῖ ἐν τῷ γραμματίῳ τούτῳ τὸ ὄνομα τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ ἐναγομένου, τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον τὸ ἐπάγγελμα, τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὴν κατοικίαν τῶν μαρτύρων, καθὼς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν γονέων καὶ τῶν πάππων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ὅμως δύνανται νὰ παραλειφθῶσιν, ἐὰν οἱ μάρτυρες ἦναι πρόσωπα γνωστὰ εἰς τὸ δημόσιον, ἀρκούσης θεωρουμένης τῆς σημειώσεως τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπωνύμου αὐτῶν· ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ δικαστὴς περιγράφει τοὺς μάρτυρας οὕτως, ὥστε νὰ διακρίνωνται τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Τίθησι τὸ γραμμάτιον τοῦτο ἐντὸς φακέλλου, ὃν σφραγίζει καὶ πέμπει εἰς ἐκείνους οὓς ἐξελέξατο ὡς ἐλεγκτὰς τοῦ ἀξιοπίστου τῶν μαρτύρων. Οἱ ἐλεγ-

κται (مزكير μουζεκιλὲρ) ἀνοίγοντες καὶ ἀναγινώσκωντες τὸ γραμμάτιον ὑποσημειοῦσιν, ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενοι μάρτυρες εἶναι ἀξιόπιστοι καὶ ἡ μαρτυρία αὐτῶν δεκτὴ, ἐὰν πράγματι εἶναι τοιοῦτοι· ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει σημειοῦσιν, ὅτι δὲν εἶναι ἀξιόπιστοι· ἀκολούθως ὑπογράφουσι τὴν σημείωσιν ταύτην καὶ σφαγίζοντες ἐν φακέλλῳ τὸ γραμμάτιον ἐπιστρέφουσιν αὐτὸ τῷ δικαστῇ, χωρὶς νὰ φανερώσωσι τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, οὔτε εἰς τὸ κομιστὴν, οὔτε εἰς ἄλλον τινά.

Ἄρθρ. 1719. Ἐὰν οἱ ἐλεγκταὶ δὲν σημειώσωσιν ὅτι οἱ μάρτυρες εἶναι ἀξιόπιστοι καὶ ἡ μαρτυρία αὐτῶν δεκτὴ, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας γράψωσιν ὅτι δὲν εἶναι ἀξιόπιστοι, ἢ ὅτι δὲν γινώσκουσι τὴν διαγωγὴν αὐτῶν, ἢ ὅτι εἶναι ἄνθρωποι ἀγνώστου διαγωγῆς, ἢ ὅτι ὁ Θεὸς γινώσκει αὐτοὺς, ἢ ἄλλην τινὰ τοιαύτην φράσιν δηλοῦσαν σαφῶς ἢ ἐξυπονοουμένως τὸ ἀναξιόπιστον αὐτῶν, ἢ ἐὰν, τέλος, χωρὶς νὰ γράψωσι τίποτε ἐπιστρέψωσι τὸ γραμμάτιον ἐνσφράγιστον εἰς τὸν δικαστὴν, οὗτος δὲν δέχεται τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ δικαστὴς δὲν λέγει τῷ ἐνάγοντι, ὅτι οἱ μάρτυρες αὐτοῦ ἀπεδείχθησαν ἀνάξιοι πίστεως, ἀλλὰ προσκαλεῖ αὐτὸν νὰ προσαγάγῃ ἄλλους μάρτυρας, ἐὰν ἔχῃ.

Ἐὰν δὲ ἐν τῷ γραμματίῳ ἦναι σημειωμένον, ὅτι οἱ μάρτυρες εἶναι ἀξιόπιστοι καὶ ἡ μαρτυρία αὐτῶν δεκτὴ, προβαίνει εἰς τὸν φανερὸν ἔλεγχον.

Ἄρθρ. 1720. Ὁ φανερὸς ἔλεγχος τοῦ ἀξιοπίστου τῶν μαρτύρων γίνεται ὡς ἑξῆς. Οἱ ἐλεγκταὶ προσκαλοῦνται ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαδίκων ἐρωτῶνται περὶ τῶν μαρτύρων· ἢ τὸ δικαστήριον διορίζει ἕνα ἐπίτροπόν του, ὃν ἀποστέλει μετὰ τῶν διαδίκων καὶ τῶν μαρτύρων παρὰ τοῖς ἐλεγκταῖς καὶ ἐκεῖ ἐνεργεῖται ὁ φανερὸς ἔλεγχος.

Ἄρθρ. 1721 Διὰ τὸν μυστικὸν ἔλεγχον ἀρκεῖ εἷς ἐλεγκτής· ἀλλὰ χάριν προφυλάξεως οἱ ἐλεγκταὶ πρέπει νὰ ὦσι δύο τοὐλάχιστον.

Ἄρθρ. 1722 Ὁ φανερὸς ἔλεγχος εἶναι εἶδος μαρτυρίας· ὅθεν αἱ περὶ τῶν ὅρων τῆς μαρτυρίας καὶ τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν μαρτύρων διατάξεις ἰσχύουσι καὶ ἐνταῦθα.

Μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅμως ὅτι οἱ ἐλεγκταὶ δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν λέξιν *μαρτυρῶ*.

Ἄρθρ. 1723 Ἐὰν μάρτυρες, ὧν τὸ ἀξιόπιστον ἐξηκριβώθη προηγουμένως ἐνώπιον δικαστοῦ τινος, προσέλθωσιν αὖθις ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστοῦ ἵνα μαρτυρήσωσι περὶ ἄλλης ὑποθέσεως, ὁ δικαστὴς ἀπαλλάττεται τῆς φροντίδος τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ νέον ἔλεγχον περὶ τοῦ ἀξιοπίστου αὐτῶν, ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ παρῆλθε χρόνος ὀλιγώτερος τῶν ἓξ μηνῶν· ἐὰν ὅμως παρῆλθον ἓξ μῆνες, ὀφείλει νὰ ἐλέγξῃ αὖθις τὸ ἀξιόπιστον αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1724. Ἐὰν ὁ καθ' οὗ δίδοται ἡ μαρτυρία ζητήσῃ τὴν ἀπόρριψιν τῶν μαρτύρων, εἴτε πρὸ τοῦ ἐλέγχου τοῦ ἀξιοπίστου αὐτῶν, εἴτε μετὰ τὸν ἔλεγχον, ἕνεκα λόγου τινὸς καθιστῶντος ἀπαράδεκτον τὴν μαρτυρίαν, ὡς ὅταν ἰσχυρισθῇ ὅτι διὰ τῶν καταθέσεών των οἱ μάρτυρες ἔχουσιν ὠφέλειάν τινα νὰ ἀπολαύσωσιν, ἢ ζημίαν τινὰ νὰ ἀποσοβήσωσιν, ὁ δικαστὴς ζητεῖ παρ' αὐτοῦ ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του.

Καὶ ἐὰν μὲν ὁ καθ' οὗ δίδοται ἡ μαρτυρία ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του, ὁ δικαστὴς ἀπορρίπτει τοὺς μάρτυρας· ἐὰν δὲ μή, προβαίνει εἰς τὸν ἔλεγχον, ἂν δὲν εἶχεν ἐνεργήσει προηγουμένως αὐτόν· καὶ ἐὰν ὁ ἔλεγχος εἶχεν ἐκτελεσθῇ ἤδη, ὁ δικαστὴς ἐκδίδει τὴν ἀπόφασίν του συμφώνως πρὸς τὰς καταταθέσεις τῶν μαρτύρων.

Ἄρθρ. 1725 Ἐὰν τινες τῶν ἐλεγκτῶν βεβαιώσωσι τὸ ἀξιόπιστον τῶν μαρτύρων, τινὲς δὲ αὐτῶν κηρύξωσιν αὐτοὺς ἀναξίους πίστεως, ὁ δικαστὴς παραδέχεται τὰς δηλώσεις τῶν τελευταίων τούτων καὶ δὲν ἐκδίδει ἀπόφασιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων.

Ἄρθρ. 1726 Ἐν ταῖς τοῦ ἐνοχικοῦ καὶ τοῦ πραγματικοῦ δικαίου ἀγωγαῖς ὁ δικαστὴς δύναται, ἂν μετὰ τὴν κατάθεσιν ἀπέθανον ἢ κατέστησαν ἄφαντοι οἱ μάρτυρες, νὰ προβῇ εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ ἀξιοπίστου αὐτῶν καὶ νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταθέσεών των.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

ΠΕΡΙ ΟΡΚΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

Ἄρθρ. 1727. Ἐὰν, μετὰ τὴν κατάθεσιν, ὁ καθ' οὗ ἐδόθη ἡ μαρτυρία ζητήσῃ παρὰ τοῦ δικαστοῦ νὰ ὁρκίσῃ τοὺς μάρτυρας, ὅτι μαρτυρία αὐτῶν δὲν εἶναι ψευδὴς, καὶ ὁ δικαστὴς κρίνῃ ἀναγκαῖον νὰ ἐπικυρωθῇ ἡ μαρτυρία δι' ὅρκου, δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ὅρκον εἰς τοὺς μάρτυρας.

Ὅθεν δύναται νὰ εἴπῃ αὐτοῖς, ὅτι θέλει παραδεχθῇ τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, ἐὰν βαιβαιώσωσιν αὐτὴν ἐνόρκως, ἀπορρίψει δὲ αὐτὴν, ἐὰν μὴ ὁρκισθῶσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΛΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

Ἄρθρ. 1728. Ἐὰν οἱ μάρτυρες, ἀφοῦ ποιήσωσι τὰς καταθέσεις αὐτῶν καὶ πρὶν ἢ ἀπαγγελθῇ ἡ ἀπόφασις, ἀνακαλέσωσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὅσα προηγουμένως κατέθεσαν, ἡ μαρτυρία αὐτῶν θεωρεῖται ὡς μὴ ὑπάρξασα καὶ αὐτοὶ τιμωροῦνται.

Ἄρθρ. 1729. Ἐὰν οἱ μάρτυρες ἀνακαλέσωσι τὰς καταθέσεις αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως, ἡ ἀπόφασις δὲν ἀκυροῦται, ἀλλὰ τὸ ἐπιδικασθὲν πρᾶγμα καταβάλλουσιν οἱ μάρτυρες. (Ὅρα Ἄρθρ. 80).

Ἄρθρ. 1730. Ὅταν τινὲς μόνον τῶν μαρτύρων ἀνακαλέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, οὗτοι δὲν καταδικάζονται, ν' ἀποτίσωσι τὸ ἐπιδικασθὲν πρᾶγμα, ἐὰν οἱ λοιποὶ μάρτυρες ἀποτελοῦσι τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενον ἀριθμόν· δὲν ἐπαλλάττονται ὅμως καὶ τῆς ποινῆς· ἐὰν δὲ οἱ λοιποὶ μάρτυρες, ἀποτελοῦσιν ἀριθμὸν ἐλάσσονα τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένου, οἱ ἀνακαλέσαντες τὰς καταθέσεις αὐτῶν μάρτυρες καταδικάζονται νὰ ἀποτίσωσι τὸ ἥμισυ τοῦ ἐπιδικασθέντος πράγματος. Καὶ ἐὰν μὲν ὁ ἀνακαλέσας τὴν μαρτυρίαν

του ἦναι εἷς, καταβάλλει μόνος ὅλον τοῦτο τὸ ἥμισυ· ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι πλείονες, καταβάλλουσιν αὐτὸ ἀπὸ κοινοῦ καὶ κατ'ἴσας μοίρας.

Ἄρθρ. 1731. Ἡ ἀνάκλησις τῆς μαρτυρίας πρέπει νὰ γείνῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ. Πᾶσα δὲ ἐξώδικος ἀνάκλησις οὐδὲν ἔχει κῦρος.

Ὅθεν, ἐὰν ὁ καθ' οὗ ἐδόθη ἡ μαρτυρία ἰσχυρισθῇ ὅτι οἱ μάρτυρες ἀνεκάλεσαν ἐν ἄλλῳ τινὶ τόπῳ τὰς ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ καταθέσεις αὐτῶν, ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δὲν ἀκούεται. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνώπιον δικαστοῦ τινος καταθέσας ἀνακαλέσῃ τὴν κατάθεσίν του ἐνώπιον ἄλλου δικαστοῦ, ἡ ἀνάκλησις ἔχει πλῆρες κῦρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΦΗΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1732. Ἡ πληθὺς τῶν μαρτύρων δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Δηλαδὴ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ εἷς τῶν διαδίκων ἔχει πλείοντας μάρτυρας τοῦ ἑτέρου, δὲν ἕπεται ὅτι πρέπει νὰ προτιμηθῶσιν οἱ ἰδικοί του.

Ἐκτὸς ἐὰν ἡ πληθὺς τῶν μαρτύρων τούτων φθάνει εἰς τὸν βαθμὸν τῆς κοινῆς φήμης.

Ἄρθρ. 1733. Ἡ κοινὴ φήμη ἔχει τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ἣν καὶ ἡ ἐξ ἀντιλήψεως τῶν αἰσθήσεων παραγομένη βεβαιότης.

Ὅθεν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρέθη, ἐναντίον τῆς κοινῆς φήμης μαρτυρία δὲν ἀκούεται.

Ἄρθρ. 1734. Ἐν τῇ κοινῇ φήμῃ οὔτε ἡ λέξις *μαρτυροῦμεν* εἶναι ἀναγκαία, οὔτε τὸ ἀξιόπιστον τῶν μαρτύρων ἐρευνᾶται.

Ὅθεν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐλεγχθῇ τοῦ ἀξιόπιστον τῶν καταθεσάντων.

Ἄρθρ. 1735. Δὲν εἶναι ὡρισμένον πόσοι μάρτυρες ἀποτελοῦσι τὴν κοινὴν φήμην.

Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἦναι τοσοῦτοι, ὥστε ὁ ὀρθὸς λόγος νὰ μὴ παραδέχεται, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ συνενοηθῶσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ψευσθῆναι.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΓΡΑΠΤΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ ΤΕΛΕΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙ ΓΡΑΠΤΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ.

Ἄρθρ. 1736. Μόνη ἡ ὑπογραφὴ, ἢ ἡ σφραγὶς οὐδὲν ἔχει κῦρος.

Ἀλλ' ἐὰν ταῦτα ἦναι ἐλεύθερα πάσης ὑπονοίας παραποιήσεως καὶ πλαστογραφήσεως ἔχουσι πλήρες ἀποδεικτικὸν κῦρος, ἤτοι ἀρκοῦσι πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεως ἐπ' αὐτῶν στηριζομένης, χωρὶς νὰ ἦναι ἀνάγκη ἑτέρας ἀποδείξεως.

Ἄρθρ. 1737. Τὰ αὐτοκρατορικὰ διπλώματα (βεράτια) καὶ τὰ βιβλία τὰς Αὐτ. Διευθύνσεως τοῦ Κτηματολογίου *(Δεφτέρι χακκανί)* ἔχουσι πλήρη ἰσχὺν ἀποδείξεως, ὡς ὄντα ἐξησφαλισμένα κατὰ πάσης παραποιήσεως.

Ἄρθρ. 1738. Ὡς ῥηθήσεται ἐν τῷ περὶ δικαστοῦ καὶ δικαστικῆς ψήφου βιβλίῳ, καὶ τὰ βιβλία τῶν δικαστηρίων τὰ κρατούμενα εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἦναι ἐξησφαλισμένα κατὰ πάσης παραποιήσεως ἔχουσιν ἐπίσης πλήρη ἀποδεικτικὴν ἰσχύν.

Ἄρθρ. 1739. Μόνον τὸ ἀφιερωτήριον (βακφιγὲ) δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν.

Ἐὰν ὅμως τὸ ἀφιερωτήριον ἦναι ἐγγεγραμμένον ἐν βιβλίῳ δικαστηρίου κρατουμένῳ εἰς τρόπον ἐμπνέοντα ἐμπιστοσύνην, ὡς ἐῤῥέθη ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ, ἔχει πλήρη ἰσχὺν ἀποδείξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ ΤΕΛΕΙΟΥ.

Ἄρθρ. 1740. Εἷς ἐκ τῶν λόγων ἐφ' ὧν δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ ἀπόφασις εἶναι καὶ τὸ τέλειον τεκμήριον.

Ἄρθρ. 1741. Τέλειον τεκμήριον εἶναι ἡ ἔνδειξις ἡ φθάνουσα εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἐξ ἀντιλήψεως βεβαιότητος.

Π. Χ. Ἐξέρχεταί τις ἐξ οἰκίας κενῆς κρατῶν εἰς χεῖρας αἱμοσταγῆ μάχαιραν καὶ ἔντρομος. Ἀμέσως δὲ εἰσέρχονται ἄλλοι εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εὑρίσκουσιν ἐν αὐτῇ ἄνθρωπον ἀρτίως σφαγέντα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδεμία μένει ἀμφιβολία, ὅτι ὁ πρὸ ὀλίγου ἐξελθὼν ἄνθρωπος εἶναι ὁ φονεύς.

Αἱ εἰκασίαι αἵτινες εἶναι ἁπλᾶ ἀποκυήματα τῆς φαντασίας, οἷα ἐστὶν ἡ ὑπόθεσις ὅτι ὁ φονευθεὶς ἀπέσφαξεν αὐτὸς ἑαυτόν, δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. (Ὅρα ἄρθ. 74).

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΕΠΑΓΩΓΗΣ ΟΡΚΟΥ.

Ἄρθρ. 1742. Εἷς ἐκ τῶν λόγων ἐφ' ὧν δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ ἀπόφασις εἶναι καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἢ ἡ ἀποποίησις ἐκτελέσεως ὅρκου.

Οὕτως, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἀδυνατῇ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀγωγήν του, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, ἐπιβάλλεται ὅρκος εἰς τὸν ἐναγόμενον.

Ἀλλ' ἐὰν ἰσχυρίζηταί τις, ὅτι ἄνθρωπός τις εἶναι ἐπίτροπος τρίτου τινός, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀρνηθῇ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιβληθῇ αὐτῷ ὅρκος.

Ἐπίσης, ἐὰν δύο τινὲς ἰσχυρίζωνται ὅτι ἠγόρασεν ἑκάτερος ἰδιαιτέρως τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὁ δὲ πωλητὴς ὁμολογήσῃ ὅτι ἐπώλησε τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἰς τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ ἀρνηθῇ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἄλλου, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ὁρκισθῇ διὰ

τὴν ἄρνησιν ταύτην. Ἡ αὐτὴ διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν ἡ διαφορὰ προκύπτῃ ἐκ μισθώσεως, παραλαβῆς ἐνεχύρου, ἢ ἀποδοχῆς δωρεᾶς.

Ἄρθρ. 1743. Ὅταν ἐπάγεται ὅρκος εἰς τὸν ἕτερον τῶν διαδίκων, οὗτος ὁρκίζεται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ λέγων: Ὁρκίζομαι εἰς τὸν Θεὸν ὅτι . . . (والله *βαλλὰχ* ἢ والله *μπιλλαχ*).

Ἄρθρ. 1744. Ὁ ὅρκος δὲν δύναται νὰ δοθῇ, ἢ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ.

Ἡ ἀποποίησις ὅρκου ἡ γενομένη ἐνώπιον παντὸς ἄλλου οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν.

Ἄρθρ. 1745. Ἐπιτρέπεται τὸ ἐπάγειν ὅρκον ἐπιτροπικῶς. Ἀλλὰ τὸ ὁρκοδοτεῖν κατ' ἐπιτροπὴν δὲν ἐπιτρέπεται. Ὅθεν οἱ δικηγόροι δύνανται νὰ ἐπάγωσιν ὅρκον εἰς τὸν ἀντίδικον τοῦ ἐντολέως των.

Ἀλλ' ὅταν δεήσῃ νὰ ὁρκισθῇ ὁ ἐντολεὺς αὐτῶν, πρέπει νὰ ὁρκισθῇ οὗτος αὐτοπροσώπως.

Δὲν ἐπιβάλλεται δηλαδὴ ὁ ὅρκος εἰς τὸν ἐντολοδόχον δικηγόρον.

Ἄρθρ. 1746. Ὁ ὅρκος μόνον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἀντιδίκου ἐπιβάλλεται.

Ἀλλ' ἐν ταῖς ἑξῆς τέσσαρσι περιστάσεσιν ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ὅρκον ἄνευ αἰτήσεως τοῦ ἀντιδίκου.

Πρώτη περίστασις. Ὅταν ἀπαιτήσῃ τις δικαίωμά τι ἀπὸ κληρονομίας καὶ ἀποδείξῃ τὴν ἀγωγήν του, ὁ δικαστὴς ὁρκίζει τὸν ἐνάγοντα περὶ τοῦ ὅτι τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ζητεῖ δὲν ἐπληρώθη παρὰ τοῦ ἀποθανόντος οὔτε εἰς αὐτόν, οὔτε εἰς ἄλλον τινὰ δι' οἱουδήποτε τρόπου· ὅτι δὲν ἐχάρισε δι' ἀφέσεως τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἰς τὸν ἀποθανόντα· ὅτι δὲν παρεχώρησεν αὐτὸ διὰ μεταθέσεως εἰς τρίτον· ὅτι δὲν ἔλαβεν αὐτὸ παρ' ἑτέρου, καὶ ὅτι δὲν ἔχει εἰς χεῖράς του ἐνέχυρόν τι τοῦ ἀποθανόντος ἀπέναντι τοῦ πράγματος ἐκείνου.

Ὁ ὅρκος οὗτος καλεῖται ὅρκος πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας (تحقيق ἰστιζχάρ).

Δευτέρα περίστασις. Ὅταν διεκδικήσῃ τις πρᾶγμά τι καὶ ἐκνι-

κήσῃ αὐτὸ, ὁ δικαστὴς ὁρκίζει αὐτὸν περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἐπώλησε τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, οὔτε ἐδώρησεν αὐτό τινι καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ὅτι δὲν ἐξεποίησεν αὐτὸ καθ' οἱονδήποτε τρόπον.

Τρίτη περίστασις. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς θέλῃ νὰ ἐπιστρέψῃ ὅπερ ἠγόρασε πρᾶγμα λόγῳ ὅτι ἔχει ἐλάττωμά τι, ὁ δικαστὴς ἐπιβάλλει αὐτῷ ὅρκον, ὅτι, ἀφοῦ ἀνεκάλυψε τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, δὲν παρεδέχθη αὐτὸ, εἴτε λόγῳ, εἴτε ἔργῳ, ἤτοι μεταχειριζόμενος τὸ πρᾶγμα ὡς κύριος αὐτοῦ, καθὰ δηλοῦται ἐν τῷ ἄρθρ. 344.

Τετάρτη περίστασις. Ὅταν ὁ δικαστὴς πρόκηται νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν ἐπικυροῦσαν τὸ δικαίωμα προτιμήσεως ὅπερ ἔχει τις εἰς τὴν ἀγορὰν ἀκινήτου κτήματος, ἐπιβάλλει πρῶτον εἰς τὸν διεκδικοῦντα τὸ δικαίωμα τοῦτο ὅρκον περὶ τοῦ ὅτι δὲν παρῃτήθη καθ' οἱονδήποτε τρόπον τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος.

Ἄρθρ. 1748. Ὅταν πρόκηται νὰ ὁρκισθῇ τις περὶ ἰδίας αὐτοῦ πράξεως ὁρκίζεται περὶ τοῦ ἂν ἐγένετο ἢ οὐχὶ ἡ πρᾶξις, λέγων ὁριστικῶς : *τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτω· ἢ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω.*

Ὅταν δὲν πρόκηται, νὰ ὁρκισθῇ περὶ πράξεως τρίτου τινός, τότε ὁρκίζεται περὶ τοῦ ὅτι ἀγνοεῖ· δηλαδὴ ὁρκίζεται περὶ τοῦ ὅτι δὲν γινώσκει, ἂν ἐγένετο, ἢ οὐχὶ ἡ περὶ ἧς ἐρωτᾶται πρᾶξις.

Ἄρθρ, 1749. Ὁ ὅρκος δίδοται ἢ περὶ τοῦ αἰτίου, ἢ περὶ τοῦ αἰτιατοῦ.

Οὕτως, ὅταν ὁρκίζηταί τις περὶ τοῦ ἂν συνέβη τι ἢ οὐχί, ὁρκίζεται περὶ τοῦ αἰτίου.

Ὅταν δὲ ὁρκίζεται περὶ τοῦ ἂν ὑφίσταται εἰσέτι πρᾶγμά τι ἢ οὐχί, ὁρκίζεται περὶ τοῦ αἰτιατοῦ.

Π. Χ. Ἐν τῇ περὶ ἀγοροπωλησίας ἀγωγῇ ὁ ὅρκος ὃν δίδει τις περὶ τοῦ ὅτι τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοροπωλησίας δὲν συνωμολογήθη, εἶναι ὅρκος περὶ τοῦ αἰτίου. Ὁ δὲ ὅρκος ὃν δίδει περὶ τοῦ ἂν τὸ συνομολογηθὲν συνάλλαγμα ὑφίσταται εἰσέτι ἢ οὐχί, εἶναι ὅρκος περὶ τοῦ αἰτιατοῦ.

Ἄρθρ. 1750. Ὅταν συνυπάρχωσι πολλαὶ ἀγωγαί, εἷς ὅρκος ἀρκεῖ δι' ὅλας. Δὲν εἶναι ἀνάγκη ἰδιαιτέρου ὅρκου δι' ἑκάστην αὐτῶν.

Ἄρθρ. 1751. Ἐν ταῖς τοῦ ἐνοχικοῦ καὶ τοῦ πραγματικοῦ δικαίου ἀγωγαῖς, ἐὰν ὁ εἰς ὃν ἐπιβάλλεται κατὰ τὸν νόμον ὅρκος ἀποποιηθῇ νὰ ὁρκισθῇ, εἴτε ῥητῶς διακηρύττων ὅτι δὲν δίδει ὅρκον, εἴτε δι' ἐξυπονουμένης ἀποποιήσεως, ὅπερ συμβαίνει ὅταν τηρῇ ἄνευ αἰτίας σιωπὴν, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποποιήσεως αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲ μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως θελήσῃ νὰ ὁρκισθῇ, ἡ αἴτησίς του ἀπορρίπτεται καὶ ἡ ἀπαγγελθεῖσα ἀπόφασις διατηρεῖται ἀναλλοίωτος.

Ἄρθρ. 1752. Εἶναι δεκτὸς ὁ ὅρκος καὶ ἡ ἀποποίησις ὅρκου, ἣν κάμνει ὁ ἄλλος διὰ γνωστῶν καὶ καταληπτῶν νευμάτων.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ.

Ἄρθρ. 1753. Ἐὰν ὁ ἐνάγων, ἀφοῦ εἴπῃ ὅτι δὲν ἔχει κανένα μάρτυρα, προσαγάγῃ τινὰς ὡς μάρτυρας, οὗτοι δὲν εἶναι δεκτοί· καὶ ἐὰν ἀφοῦ δηλώσῃ ὅτι ἐκτὸς τοῦ δεῖνος καὶ τοῦ δεῖνος δὲν ἔχει ἄλλον μάρτυρα, εἴπῃ ἀκολούθως ὅτι ἔχει καὶ ἄλλους, ἐπίσης οὗτοι δὲν εἶναι δεκτοί.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΠΡΑΓΜΤΕΥΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΟΡΚΟΥ ΕΙΣ ΑΜΦΟΤΕΡΟΥΣ ΤΟΥΣ ΔΙΑΔΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΠΕΡΙ ΝΟΜΗΣ.

Ἄρθρ. 1754. Ὅταν ἦναι διαφειλονεικούμενον εἰς τίνα ἀνήκει ἡ νομὴ ἀκινήτου τινὸς κτήματος, τὸ ζήτημα λύεται δι' ἀποδείξεως.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δηλαδὴ, δὲν ἀρκεῖ ἡ ὁμοφωνία τῶν διαδίκων· οἷον, ἂν ἐνάγων ἰσχυρισθῇ ὅτι κάτοχος τοῦ κτήματος εἶναι ὁ ἐναγόμενος καὶ οὗτος ὁμολογήσῃ αὐτῷ, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἀποφανθῇ ὅτι ἡ νομὴ τοῦ κτήματος ἐκείνου ἀνήκει εἰς τὸν ἐναγόμενον.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνάγων ἰσχυρισθῇ ὅτι ἠγόρασε τὸ κτῆμα παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἢ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἥρπασεν αὐτὸ ἀπὸ αὐτὸν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητηθῇ ἀπόδειξις, ὅτι ἡ νομὴ τοῦ κτήματος ἀνήκει εἰς τὸν ἐναγόμενον.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰ κινητὰ πράγματα, τούτων τὴν νομὴν ἔχει ἐκεῖνος, εἰς οὗ τὰς χεῖρας εὑρίσκονται. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη ἀποδείξεως, ὡς ἀνωτέρω, ἀλλ' ἀρκεῖ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἡ ὁμοφωνία τῶν διαδίκων.

Ἄρθρ. 1755. Ἐὰν δύο τινὲς διαφέρωνται περὶ ἀκινήτου κτήματος καὶ ἑκάτερος αὐτῶν ἰσχυρίζεται ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ νεμόμενος τὸ κτῆμα ἐκεῖνο, πρῶτον ζητεῖται παρ' αὐτῶν ν' ἀποδείξωσι τίς ἐστιν ὁ νεμόμενος.

Καὶ ἐὰν μὲν ἀμφότεροι παρουσιάσωσι συγχρόνως μάρτυρας καὶ

ἀποδείξωσιν, ὅτι ἑκάτερος αὐτῶν, ἔχει τὴν νομὴν τοῦ κτήματος, θεωρεῖται ὡς βέβαιον ὅτι ἀμφότεροι ἀπὸ κοινοῦ ἔχουσι τὴν νομήν.

Ἐὰν δὲ ὁ εἷς αὐτῶν δὲν δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἔχει τὴν νομὴν τοῦ κτήματος, ὁ δὲ ἕτερος παρουσιάσῃ μάρτυρας, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ νεμόμενος, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὅτι μόνος ὁ τελευταῖος οὗτος ἔχει τὴν νομήν, ὁ δὲ πρῶτος δὲν ἔχει μέρος εἰς αὐτήν.

Ἐὰν δὲ οὐδέτερος τῶν διαδίκων δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἔχει τὴν νομήν, ἐπιβάλλεται εἰς ἑκάτερον αὐτῶν ὅρκος ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἄλλου, ὅτι ὁ ἀντίδικός του δὲν ἔχει τὴν νομὴν τοῦ ἐπιδίκου κτήματος.

Καὶ ἐὰν μὲν ἀμφότεροι ἀποποιηθῶσι τὸν ὅρκον, τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ἀμφότεροι νέμονται τὸ κτῆμα ἀπὸ κοινοῦ.

Ἐὰν δὲ ὁ εἷς ἀποποιηθῇ τὸν ὅρκον, ὁ δὲ ἕτερος ἐκτελέσῃ αὐτόν, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ ὁρκισθεὶς ἔχει μόνος τὴν νομήν, ὁ δὲ ἕτερος δὲν ἔχει μέρος εἰς αὐτήν.

Ἐὰν, τέλος, ἀμφότεροι ποιήσωσιν ὅρκον, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὅτι οὐδέτερος αὐτῶν ἔχει τὴν νομὴν καὶ κρατεῖ τὸ ἐπίδικον κτῆμα μέχρις ἀνακαλύψεως τῆς ἀληθείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ.

Ἄρθρ. 1756. Ὅταν, δύο τινῶν νεμομένων ἀπὸ κοινοῦ πρᾶγμά τι, ὁ μὲν αὐτῶν ἰσχυρισθῇ ὅτι εἶναι ἀπόλυτος κύριος τοῦ πράγματος τούτου, ὁ δὲ ἕτερος ἰσχυρισθῇ ὅτι εἶναι κοινωνὸς αὐτοῦ ἐν τῇ κυριότητι, προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀπολύτου κυριότητος.

Δηλαδὴ ἐὰν ἀμφότεροι ζητήσωσι νὰ παρουσιάσωσι μάρτυρας πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ των, ἀκούονται, οὐχὶ οἱ μάρτυρες τοῦ ἰσχυριζομένου ὅτι εἶναι κοινωνὸς εἰς τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἐκείνου ὅστις διατείνεται, ὅτι εἶναι ἀπόλυτος κύριος αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲ ἑκάτερος αὐτῶν ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι ἀπόλυτος κύριος

τοῦ κτήματος καὶ ἀμφότεροι ἀποδείξωσι διὰ μαρτύρων τὴν ἀξίωσίν των, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὅτι ἡ κυριότης τοῦ κτήματος ἀνήκει ἀπὸ κοινοῦ εἰς ἀμφοτέρους.

Ἐὰν δὲ,(ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει),ὁ μὲν αὐτῶν δὲν δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του, ὁ δὲ ἕτερος ἀποδείξῃ τὸν ἰδικόν του, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι ἀπόλυτος κύριος τοῦ κτήματος.

Ἄρθρ. 1757. Ἐν τῇ περὶ ἀναιτιολογήτου κυριότητος ἀγωγῇ, ἐν ᾗ δὲν ὁρίζεται ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως τοῦ δικαιώματος προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τοῦ μὴ νεμομένου.

Π. Χ. Ἐάν τις κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ οἰκίας εὑρισκομένης εἰς χεῖρας ἑτέρου λέγων: *ἡ οἰκία αὕτη εἶναι ἰδική μου, ὁ δὲ ἄνθρωπος οὗτος ἀδίκως νέμεται αὐτήν· διὸ ἀπαιτῶ νὰ μοὶ ἀποδοθῇ,* ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ: *ἡ οἰκία αὕτη εἶναι κτῆμά μου, διὸ δικαίως νέμομαι αὐτὴν,* ἀκούονται κατὰ προτίμησιν οἱ μάρτυρες τοῦ μὴ νεμομένου.

Ἄρθρ. 1758. Αἱ ἀγωγαὶ περὶ κυριότητος ἠτιολογημένης μὲν, ἀλλ' ἀποδιδομένης εἰς αἰτίαν ἐπιδεκτικὴν ἐπαναλήψεως, οἷα εἶναι ἡ ἀγορὰ, θεωροῦνται ὡς ἀγωγαὶ περὶ ἀναιτιολογήτου κυριότητος, ὅταν δὲν ὁρίζεται συγχρόνως καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως τῆς αἰτίας· διὸ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀκούονται οἱ μάρτυρες τοῦ μὴ νεμομένου καὶ οὐχὶ οἱ τοῦ νεμομένου.

Ἐὰν ὅμως ἀμφότεροι ἰσχυρίζωνται, ὅτι διεδέχθησαν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, τότε προτιμῶνται οἱ μάρτυρες τοῦ νεμομένου.

Π. Χ. Ἐάν τις κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ ἐργαστηρίου εὑρισκομενου εἰς χεῖρας ἑτέρου λέγων: *τὸ ἐργαστήριον τοῦτο εἶναι κτῆμά μου, διότι ἠγόρασα αὐτὸ ἀπὸ τὸν Βελῆ ἀγᾶν, κατὰ συνέπειαν ἀδίκως νέμεται αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος οὗτος·* ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ: *ἐγὼ ἠγόρασα τὸ κτῆμα τοῦτο παρὰ τοῦ Βεκὶρ ἐφέντη, ἢ ἐκληρονόμησα αὐτὸ ἀπὸ τὸν πατέρα μου, διὸ δικαίως νέμομαι αὐτό,* ἀκούονται κατὰ προτίμησιν οἱ μάρτυρες τοῦ μὴ νεμομένου.

Ἐὰν ὅμως ὁ νεμόμενος εἴπῃ ὅτι καὶ αὐτὸς ἠγόρασε τὸ κτῆμα ἀπὸ τὸν Βελῆ ἀγᾶν, τότε προτιμῶνται οἱ μάρτυρες τοῦ νεμομένου.

Ἄρθρ. 1759. Ἐν ταῖς ἀγωγαῖς περὶ κυριότητος ἠτιολογημένης δι' αἰτίας μὴ ἐπιδεχομένης ἐπανάληψιν, οἷα ἐστὶν ἡ γέννησις ζώου καὶ ἡ κατασκευὴ βιομηχανικοῦ προϊόντος (ﺯﻴ ﻧﻴﺘﺎﺩﺯ) προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τοῦ νεμομένου.

Π. Χ. Ἐὰν ὑπάρχῃ μεταξὺ νεμομένου καὶ μὴ νεμομένου διαφορὰ περὶ τῆς κυριότητος πώλου, καὶ ἑκάτερος αὐτῶν ἰσχυρίζηται ὅτι ὁ πῶλος ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φορβάδα, ἀκούονται κατὰ προτίμησιν οἱ μάρτυρες τοῦ νεμομένου.

Ἄρθρ. 1760. Ἐν ταῖς περὶ κυριότητος ἀγωγαῖς ἐν αἷς ὁρίζεται ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ κυριότης ἀπεκτήθη προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις ἐκείνου τῶν διαδίκων, ὅστις ἀνάγει τὴν ἑαυτοῦ κυριότητα εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχήν.

Π. Χ. Ἐὰν κινήσῃ τις ἀγωγὴν περὶ οἰκοπέδου εἰς χεῖρας ἑτέρου εὑρισκομένου λέγων: *τὸ οἰκόπεδον τοῦτο ἠγόρασα πρὸ ἐνὸς ἔτους παρὰ τοῦ δεῖνος*· ὁ δὲ νεμόμενος τὸ οἰκόπεδον ἀπαντήσῃ: *ἐγὼ ἐκληρονόμησα τὸ οἰκόπεδον τοῦτο παρὰ τοῦ πατρός μου, ἀποθανόντος πρὸ πέντε ἐτῶν*· προτιμῶνται οἱ μάρτυρες τοῦ νεμομένου.

Ἐὰν ὅμως ἀπαντήσῃ ὅτι ἐκληρονόμησε τὸ οἰκόπεδον παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀποθανόντος πρὸ ἓξ μηνῶν, τότε προτιμῶνται οἱ μάρτυρες τοῦ μὴ νεμομένου. Ἐπίσης ἐὰν οἱ διάδικοι λέγωσιν ὅτι ἠγόρασαν τὸ ἐπίδικον πρᾶγμα ἕκαστος παρ' ἄλλου πωλητοῦ, ἀλλ' ὁρίζωσι συγχρόνως καὶ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ πωληταὶ αὐτῶν εἶχον ἀποκτήσει τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, τότε προτιμῶνται οἱ μάρτυρες ἐκείνου, οὗτινος ὁ πωλητὴς εἶχεν ἀποκτήσει τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος εἰς ἀρχαιοτέραν τοῦ ἄλλου πωλητοῦ ἐποχήν

Ἄρθρ. 1761. Ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐν ᾗ διαφιλονεικεῖται τὸ ὑπό τίνος ἐγεννήθη ζῶόν τι ἢ παρά τίνος κατεσκευάσθη πρᾶγμά τι (ﺩﻋﻮﻯ ﺯﻴ ﻧﻴﺘﺎﺩﺯ ﺩ'ﺍﺑﺎﺳﻲ) ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως ἢ τῆς κατασκευῆς δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ἀλλὰ προτιμῶνται, ὡς ἀνωτέρω, οἱ μάρτυρες τοῦ νεμομένου.

Ὅταν ὅμως ἡ ἡλικία τοῦ ἐπιδίκου πράγματος δὲν συμβιβάζεται μετὰ τῆς ἐποχῆς ἣν ἀναφέρει ὁ νεμόμενος, προτιμῶνται οἱ μάρτυρες τοῦ μὴ νεμομένου, ἐὰν ἡ ἡλικία τοῦ ἐπιδίκου πράγματος συμβιβάζεται μετὰ τῆς ἐποχῆς εἰς ἣν διϊσχυρίζεται οὗτος ὅτι ἐγεννήθη, ἢ κατεσκευάσθη τὸ πρᾶγμα.

Ὅταν, τέλος, ἡ ἡλικία τοῦ ἐπιδίκου πράγματος δὲν συμβιβάζεται, οὔτε μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἀναφερομένης ἐποχῆς, οὔτε μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, τότε αἱ ἑκατέρωθεν ἀποδείξεις ἀκυροῦσιν ἀλλήλας, τὸ δὲ ἐπίδικον πρᾶγμα ἀφίνεται εἰς χεῖρας τοῦ νεμομένου.

Ἄρθρ. 1762. Προτιμοτέρα εἶναι ἡ ἀπόδειξις τοῦ μείζονος.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ πωλητὴς καὶ ὁ ἀγοραστὴς διαφωνήσωσι περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ πωληθέντος πράγματος ἢ τοῦ τιμήματος αὐτοῦ, προτιμῶνται οἱ μάρτυρες ἐκείνου, ὅστις ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸ πρᾶγμα, ἢ τὸ τίμημα εἶναι μεῖζον, (παρ' ὅσον διατείνεται ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ).

Ἄρθρ. 1763. Ἡ ἀπόδειξις ἀπαλλοτριώσεως τῆς κυριότητος προτιμᾶται τῆς ἀποδείξεως χρησιδανείου.

Π. Χ. Ἐάν τις ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ εἰς χεῖρας ἑτέρου εὑρισκόμενον πρᾶγμα ἔδωκεν αὐτῷ ὡς χρησιδάνειον καὶ ἀπαιτήσῃ νὰ τῷ ἐπιστραφῇ, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ αὐτῷ: *σὺ μοὶ ἐπώλησας, ἢ μοὶ ἐδώρησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο*, προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τῆς πωλήσεως, ἢ τῆς δωρεᾶς.

Ἄρθρ. 1764. Ἡ ἀπόδειξις πωλήσεως προτιμᾶται τῆς ἀποδείξεως δωρεᾶς, ἐνεχύρου καὶ μισθώσεως, ἡ δὲ ἀπόδειξις μισθώσεως προτιμᾶται τῆς ἀποδείξεως ἐνεχύρου.

Π. Χ. Ἐάν τις κινήσῃ ἀγωγὴν καθ' ἑτέρου λέγων: *σοὶ ἐπώλησα τὸ δεῖνα πρᾶγμα, πλήρωσόν με λοιπὸν τὸ τίμημα αὐτοῦ*· ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ: *σὺ μοὶ παρέδωκας τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὡς δωρεὰν*, προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρ. 1765. Ἐν τῷ χρησιδανείῳ προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἀορίστου.

Π. Χ. Ἐὰν ὁ ἵππος ὅστις ἐδόθη ὡς χρησιδάνειον, ἀποθάνῃ εἰς χεῖρας τοῦ δανεισθέντος αὐτὸν, ὁ δὲ δανείσας κινήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν

λέγων: *σοὶ ἐδάνεισα τὸν ἵππον διὰ τέσσαρας ἡμέρας, σοὶ δὲ δὲν μοὶ ἐπέστρεψας αὐτὸν τὴν τετάρτην ἡμέραν, τὴν δὲ πέμπτην ἀπέθανεν ὁ ἵππος εἰς τὰς χεῖράς σου, ὅθεν ἀπαιτῶ νὰ μοὶ πληρώσῃς τὴν ἀξίαν του·* ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπαντήσῃ: *δὲν ἔθεσας τὸν ὅρον τεσσάρων ἡμερῶν, ἀλλὰ μοὶ ἐδάνεισας τὸν ἵππον ἵνα τὸν μεταχειρισθῶ ἐπ' ἀόριστον,* ἀκούονται κατὰ προτίμησιν οἱ μάρτυρες τοῦ δανεισθέντος τὸν ἵππον.

Ἄρθρ. 1766. Ἡ ἀπόδειξις ὑγείας προτιμᾶται τῆς ἀποδείξεως ἐπιθανατίου ἀσθενείας.

Π. Χ. Ἐάν τις ἀποθάνῃ, ἀφοῦ δωρήσῃ πρᾶγμά τι εἴς τινα τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, καὶ οἱ μὲν λοιποὶ κληρονόμοι ἰσχυρισθῶσιν ὅτι ἡ δωρεὰ ἐγένετο κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀσθένειαν τοῦ δωρητοῦ, ὁ δὲ δωρεοδόχος, ὅτι ἐγένετο ὅτε ἦτο ἀκόμη ὑγιὴς ὁ δωρητής, προτιμῶνται οἱ μάρτυρες τοῦ δωρεοδόχου.

Ἄρθρ. 1767. Ἡ ἀπόδειξις τῆς ὑγιοῦς καταστάσεως τῶν φρενῶν προτιμᾶται τῆς ἀποδείξεως παραφροσύνης ἢ βλακείας.

Ἄρθρ. 1768. Ὅταν ὁ εἷς τῶν διαδίκων ζητήσῃ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἐκ καινοτομίας ὑπάρχει τὸ ἐπίδικον πρᾶγμα, ὁ δὲ ἕτερος ὅτι ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ὑφίσταται προτιμᾶται, ἡ ἀπόδειξις τῆς καινοτομίας.

Π. Χ. Ἐν τῷ κτήματί τινος ὑπάρχει ὑδραγωγὸς ἀνήκουσα εἰς ἕτερον. Ἐὰν μεταξὺ αὐτῶν ἀναφυῇ φιλονεικία περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς κατασκευῆς τῆς ὑδραγωγοῦ καὶ ὁ μὲν κύριος τοῦ κτήματος ἰσχυρίζηται, ὅτι ἡ κατασκευὴ αὐτῆς εἶναι μεταγενεστέρα καὶ ἀπαιτῇ τὴν ἄρσιν αὐτῆς, ὁ δὲ κύριος τῆς ὑδραγωγοῦ ἰσχυρίζηται ὅτι ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων αὕτη ὑπῆρχε, προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος.

Ἄρθρ. 1769. Ἐὰν ὁ διάδικος εἰς ὃν ἀνήκει κατὰ προτίμησιν ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀγωγήν του, ἀδυνατῇ νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόδειξιν, ζητεῖται ἀπόδειξις παρὰ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων· καὶ ἂν μὲν οὗτος ἀποδείξῃ τὸν ἑαυτοῦ ἰσχυρισμὸν ὁ δικαστὴς ἐκφέρει ἀμέσως τὴν ἀπόφασίν του, ἐὰνδὲ μὴ, ἐπιβάλλει πρῶτον αὐτῷ ὅρκον.

Ἄρθρ. 1770. Ἐὰν, τοῦ διαδίκου εἰς ὃν ἀνήκει κατὰ προτίμησιν νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀγωγήν του ἀδυνατοῦντος νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόδειξιν, ὁ ἕτερος διάδικος ἀποδείξῃ τὸν ἑαυτοῦ ἰσχυρισμὸν καὶ συμφώνως τῇ ἀποδείξει ταύτῃ ἐκδοθῇ ἀπόφασις, δὲν γίνεται πλέον δεκτὴ ἡ ἀπόδειξις, ἣν θὰ ἐζήτει νὰ παρουσιάσῃ ὁ πρῶτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΤΙΝΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ Ο ΛΟΓΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΕΚΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ ΟΠΕΡ ΠΟΡΙΖΕΤΑΙ Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΝΕΣΤΩΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΙΝΟΣ.

Ἄρθρ. 1771. Ἐὰν μεταξὺ δύο συζύγων ἐγερθῇ διαφορὰ περὶ τῆς κυριότητος τῶν ἐν ᾗ οἰκοῦσιν οἰκίᾳ εὑρισκομένων πραγμάτων λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς:

Ἐὰν τὰ ἐπίδικα πράγματα ἦναι ἐξ ἐκείνων, ὧν ἡ χρῆσις ἁρμόζει εἰς τὸν ἄνδρα, οἷόν ἐστι τὸ πυροβόλον καὶ τὸ ξίφος, ἢ ἐὰν ἦναι ἐξ ἐκείνων ὧν ἡ χρῆσις ἁρμόζει εἰς ἀμφοτέρους, οἷά εἰσιν αἱ ἐπιστρώσεις καὶ τὰ λοιπὰ οἰκιακὰ ἔπιπλα, προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τῆς γυναικός.

Ἐὰν δὲ ἀμφότεροι ἀδυνατοῦσι ν' ἀποδείξωσι τὸν ἰσχυρισμόν των, πιστεύεται ὁ ἀνὴρ, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν λόγον του μεθ' ὅρκου.

Δηλαδὴ, ἐὰν ὁρκισθῇ, ὅτι τὰ πράγματα δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν σύζυγόν του, ταῦτα ἐπιδικάζονται αὐτῷ.

Ὅταν ὅμως πρόκειται περὶ πραγμάτων, ὧν ἡ χρῆσις ἁρμόζει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν γυναῖκα, οἷά εἰσι τὰ κοσμήματα, προτιμᾶται ἡ ἀπόδειξις τοῦ συζύγου.

Ἀμφοτέρων δὲ ἀδυνατούντων νὰ παρουσιάσωσι τὴν ζητουμένην παρ' αὐτῶν ἀπόδειξιν πιστεύεται ἡ γυνὴ, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν λόγον αὐτῆς μεθ' ὅρκου.

Ἐξαιρεῖται τοῦ κανόνος τούτου ἡ περίπτωσις καθ' ἣν ἡ χρῆσις

τῶν ἐπιδίκων πραγμάτων ἁρμόζει μὲν εἰς τὸν ἕνα τῶν συζύγων, ἀλλ' ὁ ἕτερος ἔχει ἔργον ἢ ἐπάγγελμα νὰ κατασκευάζῃ, ἢ νὰ πωλῇ τοιούτου εἴδους πράγματα· διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πιστεύεται πάντοτε ὁ δεύτερος οὗτος, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν ἰσχυρισμόν του μεθ' ὅρκου.

Π. Χ. Τὰ ἐνώτια εἰσὶ γυναικεῖον κόσμημα· ἀλλ' ἐὰν ὁ σύζυγος ἦναι κοσμηματοπώλης, γίνεται δεκτὸς ὁ λόγος αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ αὐτὸν μεθ' ὅρκου.

Ἄρθρ. 1772. Ἀποθανόντος τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων, οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ὑποκαθίστανται εἰς τὴν θέσιν του.

Ἀλλ' ἐὰν προκειμένου περὶ πραγμάτων, ὧν ἡ χρῆσις ἁρμόζει εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους, ἀμφότερα τὰ διάδικα μέρη ἀδυνατήσωσι νὰ παρουσιάσωσι τὴν ζητουμένην παρ' αὐτῶν ἀπόδειξιν, πιστεύεται ὁ ἐν τῇ ζωῇ ὑπάρχων σύζυγος ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν λόγον αὐτοῦ μεθ' ὅρκου.

Ἐὰν ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι ἀπέθανον, τὰ δὲ ἐπίδικα πράγματα εἰσὶν ἐξ ἐκείνων ὧν ἡ χρῆσις ἥρμοζεν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους, γίνεται δεκτὸς ὁ λόγος τῶν κληρονόμων τοῦ ἀνδρὸς, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσωσιν αὐτὸν μεθ' ὅρκου.

Ἄρθρ. 1773. Ἐὰν τοῦ δωρητοῦ ζητοῦντος νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεάν, ὁ δωρεοδόχος ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ δωρηθὲν αὐτῷ πρᾶγμα ἀπωλέσθη, πιστεύεται ὁ λόγος αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἐπιβληθῇ αὐτῷ ὅρκος.

Ἄρθρ. 1774. Ὁ θεματοφύλαξ ἐπιβεβαιῶν μεθ' ὅρκου τὸ ἀνεύθυνον αὐτοῦ πιστεύεται.

Οἷον, τοῦ παρακαταθέτου ἀπαιτοῦντος τὴν ἐπιστροφὴν τῆς παρακαταθήκης καὶ τοῦ θεματοφύλακος ἰσχυριζομένου, ὅτι ἐπέτρεψεν ἤδη αὐτὴν, πιστεύεται ὁ τελευταῖος οὗτος, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν λόγον αὐτοῦ μέθ' ὅρκου.

Ἀλλ' ἐὰν ζητήσῃ νὰ παρουσιάσῃ μάρτυρας ὅπως ἀπαλλαχθῇ τοῦ ὅρκου, ἀκούονται οἱ μάρτυρες αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1775. Ἐὰν ἔχων τις διάφορα χρέη πληρώσῃ ποσόν τι εἰς τὸν δανειστήν του καὶ ἀκολούθως ἐγερθῇ μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ περὶ

τοῦ χρέους ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ἐδόθη τὸ ποσὸν ἐκεῖνο, γίνεται δεκτὸς ὁ λόγος τοῦ ὀφειλέτου, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ αὐτὸν μεθ' ὅρκου.

Ἄρθρ. 1776. Ἐὰν, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως ὑδρομύλου, ὁ μισθωτὴς ἰσχυρισθῇ, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς τὸ ὕδωρ εἶχε διακοπῇ ἐπί τινα χρόνον καὶ ἀπαιτήσῃ ἵνα τὸ μίσθωμα ὅπερ ἀναλογεῖ εἰς τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ ὅλου μισθώματος, ὁ δὲ ἐκμισθωτὴς ἀρνηθῇ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ἀμφότεροι δὲ στερῶνται ἀποδείξεως, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς.

Ἐὰν ἡ διαφορὰ αὐτῶν ἀφορᾷ εἰς τὴν διάρκειαν τῆς διακοπῆς τοῦ ὕδατος, οἷον ἐὰν ὁ μὲν μισθωτὴς ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ ὕδωρ ἔλειψεν ἐπὶ δέκα ἡμέρας, ὁ δὲ ἐκμισθωτὴς, ὅτι ἔλειψεν ἐπὶ πέντε μόνον ἡμέρας, πιστεύεται ὁ μισθωτὴς, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν λόγον αὐτοῦ μεθ' ὅρκου.

Ἐὰν δὲ ἡ διαφορὰ αὐτῶν ἀφορᾷ εἰς αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν τῆς διακοπῆς, ἐὰν δηλαδὴ, ὁ ἐκμισθωτὴς ἀρνῆται ἐντελῶς ὅτι διεκόπη τὸ ὕδωρ, λαμβάνεται ὡς διαιτητὴς τῆς διαφορᾶς ἡ ἐνεστῶσα τοῦ ῥύακος κατάστασις, ὡς ἑξῆς.

Ἐὰν τὸ ὕδωρ ἐξακολουθῇ νὰ ῥέῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δίκης, πιστεύεται ὁ ἐκμισθωτὴς, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν λόγον αὐτοῦ μεθ' ὅρκου. Ἐὰν δὲ δὲν ῥέῃ τὸ ὕδωρ ἐν καιρῷ τῆς δίκης, πιστεύεται ὁ μισθωτὴς, ἀφ' οὗ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν λόγον αὐτοῦ μεθ' ὅρκου.

Ἄρθρ. 1777. Ἐὰν ἀναφυῇ διαφορὰ περὶ τοῦ ἂν τὸ ὑδραγωγεῖον τὸ ὁποῖον διέρχεται διὰ τῆς οἰκίας τινὸς ὑπάρχει ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων, ἢ προέρχεται ἐκ καινοτομίας, καὶ ὁ μὲν κύριος τοῦ οἴκου ἰσχυρίζηται, ὅτι ἐκ καινοτομίας προῆλθε καὶ ἀπαιτῇ τὴν ἄρσιν αὐτοῦ, οὔτε αὐτὸς δὲ, οὔτε ὁ ἀντίδικός του ἔχωσιν ἀποδείξεις, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς.

Ἐὰν ἐν καιρῷ τῆς δίκης ῥέῃ ὕδωρ διὰ τοῦ ὑδραγωγείου, ἢ ἦναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἔῤῥεε προηγουμένως, τὸ ὑδραγωγεῖον διατηρεῖται ἐν ᾗ εὑρίσκεται καταστάσει· πιστεύεται δηλαδὴ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κυρίου τοῦ ὑδραγωγείου, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ αὐτὸν μεθ' ὅρκου, ἤτοι ἀφοῦ ὁρκισθῇ ὅτι τὸ ὑδραγωγεῖον δὲν προῆλθεν ἐκ καινοτομίας.

Ἐὰν δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δίκης δὲν ῥέῃ ὕδωρ διὰ τοῦ ὑδραγωγείου, ἢ δὲν ὑπάρχῃ ἀποδεδειγμένον, ὅτι ἔῤῥεε προηγουμένως, πιστεύεται ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κυρίου τῆς οἰκίας, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ αὐτὸν μεθ' ὅρκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΟΡΚΟΥ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΣ ΤΟΙΣ ΔΙΑΔΙΚΟΙΣ.

Ἄρθρ. 1778. Ἐὰν μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀναφυῇ διαφορὰ περὶ τοῦ ποσοῦ, τῆς ποιότητος, ἢ τοῦ γένους τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἢ τοῦ τιμήματος αὐτοῦ, ἢ ἀμφοτέρων, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὑπὲρ ἐκείνου, ὅστις ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του.

Ἐὰν δὲ ἀμφότεροι παρουσιάσωσιν ἀποδείξεις, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὑπὲρ ἐκείνου, οὗτινος ἡ ἀπόδειξις εἶχε μεῖζον ἀντικείμενον.

Ἐὰν δὲ οὐδέτερος αὐτῶν δυνηθῇ νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του, ὁ δικαστὴς λέγει αὐτοῖς: *ἢ ὁ εἷς ὑμῶν παραδεχθήτω τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἄλλου, ἢ ἄλλως θὰ ἀκυρώσω τὴν ἀγοροπωλησίαν.*

Ἐὰν μετὰ τὴν διακήρυξιν ταύτην οὐδέτερος αὐτῶν παραδεχθῇ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἄλλου, ὁ δικαστὴς ἐπιβάλλει ἑκατέρῳ αὐτῶν ὅρκον περὶ τοῦ ἀβασίμου τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀντιδίκου του, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ. Καὶ ἐὰν μὲν ὁ εἷς μόνος ὁρκισθῇ, ὁ δὲ ἕτερος ἀποποιηθῇ τὸν ὅρκον, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ὑπὲρ τοῦ ὁρκισθέντος· ἐὰν δὲ ἀμφότεροι ὁρκισθῶσι, κηρύττει διαλελυμένην τὴν ἀγοροπωλησίαν.

Ἄρθρ. 1779. Ἐὰν, πρὶν ἢ ὁ μισθωτὴς λάβῃ εἰς τὴν κατοχήν του τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἐμίσθωσεν ἀναφυῇ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκμισθωτοῦ διαφορὰ περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθώματος, οἷον ἐὰν ὁ μὲν μισθωτὴς ἰσχυρίζηται ὅτι ἐμίσθωσε τὸ πρᾶγμα ἀντὶ δέκα χρυσῶν νομισμάτων, ὁ δὲ ἐκμισθωτὴς ὅτι ἀντὶ δεκαπέντε, ὁπότερος τῶν διαδίκων παρουσιάσῃ ἀπόδειξιν πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του, ὁ δικαστὴς δέχεται αὐτήν.

Ἐὰν δὲ ἀμφότεροι συγχρόνως παρουσιάσωσιν ἀποδείξεις, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

Καὶ ἐὰν ἀμφότεροι στερῶνται ἀποδείξεων, ὁ δικαστὴς ἐπιβάλλει ὅρκον ἀμφοτέροις, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ὁ δὲ ἀποποιηθεὶς τὸν ὅρκον καταδικάζεται· ἐὰν δὲ ὀρκισθῶσιν ἀμφότεροι, ὁ δικαστὴς κηρύττει διαλελυμένην τὴν μίσθωσιν.

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ἡ μεταξὺ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐκμισθωτοῦ διαφωνία ἀποβλέπει εἰς τὸν χρόνον τῆς μισθώσεως, ἢ εἰς τὴν ἀπόστασιν· μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως, ὅτι ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ὅταν ἀμφότεροι οἱ διάδικοι παρουσιάσωσιν ἀποδείξεις, ὁ δικαστὴς ἀποφαίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποδείξεως τοῦ μισθωτοῦ· ἐὰν δὲ δεήσῃ νὰ ἐπιβληθῇ ὅρκος ἀμφοτέροις, ὁρκίζεται πρῶτον ὁ ἐκμισθωτής.

Ἄρθρ. 1780. Ἐὰν ἡ μεταξὺ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐκμισθωτοῦ διαφορὰ περὶ τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ ἀναφερομένων ἀντικειμένων ἀναφυῇ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ περὶ ἐπιβολῆς ὅρκου ἀμφοτέροις τοῖς διαδίκοις διάταξις, ἀλλὰ γίνεται δεκτὸς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ἐπιβεβαιώσῃ αὐτὸν μεθ' ὅρκου.

Ἄρθρ. 1781. Ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μισθώσεως ἀναφυῇ μεταξὺ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐκμισθωτοῦ διαφορὰ περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθώματος ἐφαρμόζεται ἡ περὶ ἐπιβολῆς ὅρκου ἀμφοτέροις τοῖς διαδίκοις διάταξις, καὶ διὰ μὲν τὸν ὑπολειπόμενον χρόνον διαλύεται ἡ μίσθωσις, διὰ δὲ τὸ μίσθωμα τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον πιστεύεται ὁ μισθωτής.

Ἄρθρ. 1782. Ἐὰν, ἀφοῦ τὸ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἀγοραστοῦ εὑρισκόμενον πρᾶγμα ἀπολεσθῇ, ἢ προσκτήσηται ἐλάττωμά τι ἐξ ἐκείνων, ἅτινα καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως, ἀναφυῇ διαφορά τις μεταξὺ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ τοῦ πωλητοῦ, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ περὶ ἐπιβολῆς ὅρκου ἀμφοτέροις τοῖς διαδίκοις διάταξις, ἀλλ' ὁρκίζεται μόνον ὁ ἀγοραστής.

Ἄρθρ. 1783. Ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἔχῃ ἀντικείμενον τὸ ἀμέσως, ἢ

μὴ ἀμέσως ἐκτελεστὸν τοῦ συναλλάγματος, τὴν ἐκ συμφώνου ἐπιλογὴν (1), ἢ τὴν πληρωμὴν μέρους, ἢ ὅλου τοῦ τιμήματος, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ περὶ ἐπιβολῆς ὅρκου ἀμφοτέροις τοῖς διαδίκοις διάταξις, ἀλλ' ἐν τοῖς τρισὶ ταύταις περιστάσεσιν ὁρκίζεται ὁ ἀρνούμενος.

Ἡμερομηνία τοῦ Αὐτ. διατάγματος.
26 Σαμπὰν 1293.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ, Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας.
ΕΣΣΕΙΤ ΧΑΛΙΛ, Ῥητροφύλαξ.
ΣΕΙΦ-ΕΔΔΙΝ, Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.
ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΗ Πρόεδρος τοῦ ἐξεταστικοῦ Ἱερονομικοῦ Συμβουλίου, καὶ τῆς ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν Ἱεροδικαστῶν ἐπιτροπῆς.
ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΙΑΜΗ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ Δικαστηρίου.
ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΗΔ, Κριτὴς Κωνσταντινουπόλεως.
ΟΜΕΡ ΧΗΑΜΗ, Σύμβουλος τοῦ Ἐξελεγκτοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκαφίων.
ΑΒΔ ΟΥΣ ΣΕΤΤΑΡ, Διευθυντὴς τοῦ γραφείου τῶν ἱερῶν ἀποφάσεων.

Τ Ε Λ Ο Σ.

(1) Ὅρα ἄρθρ. 300 καὶ ἑφεξῆς.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ·

ΤΟΥ ΙΕ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Νομικοί τινες ὅροι. Σελ. 3

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ. Περὶ μαρτυρίας. 4

Κεφάλαιον Α'. Ὁρισμὸς τῆς μαρτυρίας καὶ νόμιμος ἀριθμὸς τῶν μαρτύρων. 4

Κεφάλαιον Β'. Τίνι τρόπῳ λαμβάνονται αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων. 5

Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῶν οὐσιωδῶν ὅρων τῆς μαρτυρίας. 8

Κεφάλαιον Δ'. Περὶ συμφωνίας τῆς μαρτυρίας πρὸς τὴν ἀγωγήν. 10

Κεφάλαιον Ε'. Περὶ ἀντιφατικῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων. 14

Κεφάλαιον ΣΤ'. Περὶ ἐλέγχου τοῦ ἀξιοπίστου, ἢ μὴ, τῶν μαρτύρων. 15

Κεφάλαιον Ζ', Περὶ ἀνακλήσεως τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων. 19

Κεφάλαιον Η' Περὶ τῆς κοινῆς φήμης. 20

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Περὶ γραπτῶν ἀποδείξεων καὶ τεκμηρίου τελείου.

Κεφάλαιον Α'. Περὶ γραπτῶν ἀποδείξεων. 21

Κεφάλαιον Β'. Περὶ τεκμηρίου τελείου. 22

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ. Περὶ ἐπαγωγῆς ὅρκου.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ. Περὶ προτιμήσεως ἀποδείξεων καὶ ἐπιβολῆς ὅρκου εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους.

Κεφάλαιον Α'. Διαφοραὶ περὶ νομῆς. Σελ. 26
Κεφάλαιον Β'. Περὶ προτιμήσεως ἀποδείξεων. 27
Κεφάλαιον. Γ'. Τίνος τῶν διαδίκων ὁ λόγος γίνεται δεκτός· καὶ περὶ τοῦ συμπεράσματος ὅπερ πορίζεται ὁ δικαστὴς ἐκ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως πράγματός τινος. 32
Κεφάλαιον Δ'. Περὶ ἐπιβολῆς ὅρκου ἀμφοτέροις τοῖς διαδίκοις. 35

احكام عدليه

ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΗΤΟΙ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΚΩΔΗΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΒΙΘΥΝΟΥ

Δικαστοῦ ἐν τῷ πολιτικῷ δικαστηρίῳ Κωνσταντινουπόλεως.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

كتاب قضا

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΨΗΦΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1881.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΟΙΚΤΙΡΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΣΘΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΨΗΦΟΥ.

(Σύγκειται ἐξ ἑνὸς προλόγου καὶ τεσσάρων τίτλων).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΤΙΝΕΣ ΟΡΟΙ.

Ἄρθρ. 1784. قضا *Καζά*. Ἡ λέξις αὕτη ἔχει δύο σημασίας, σημαίνουσα τὴν ἀπόφασιν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ δικαστοῦ.

Ἄρθρ. 1785. حاكم *Χακίμ*: Δικαστὴς εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις διωρίσθη παρὰ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου, ἵνα ἐκδικάζῃ συμφώνως τοῖς κειμένοις νόμοις τὰς μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν ἀναφυομένας δίκας καὶ διαφοράς.

Ἄρθρ. 1786. حكم *Χούκμ*: ἀπόφασις εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ διδομένη εἰς τὴν διαφορὰν λύσις.

Ἡ ἀπόφασις εἶναι δυο εἰδῶν:

Εἶδος πρῶτον εἶναι ἐκείνη ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ὁ δικαστὴς ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἐναγόμενον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ δοῦναι, ἢ ποιῆσαι, ἢ μὴ ποιῆσαι τὸ ἐπίδικον πρᾶγμα, λέγων αὐτῷ π. χ. *ἀπεφάσισα, ἵνα δώσῃς τὸ παρὰ σοῦ ζητούμενον πρᾶγμα.* Ἡ ἀπόφασις αὕτη καλεῖται قضاالزام *Καζάϊ Ἰλζάμ*, καὶ *Καζάϊ ἰστιχκάκ*: *ἀπόφασις καταδικαστική.*

Δεύτερον εἶδος ἀποφάσεως εἶναι ἐκείνη ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ὁ δικαστὴς ἀπορρίπτει τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος λέγων αὐτῷ π. χ. *ἡ ἀπαίτησίς σου δὲν εἶναι δικαία· ἀπορρίπτω τὴν ἀγωγήν σου.* Ἡ ἀπόφασις αὕτη λέγεται قضاء رد *καζαϊ τέρχ*: *ἀποφασις ἀπαλλακτική.*

Ἄρθρ. 1787. محكوم به *μαχκιούμουν μπίχ*: Τὸ ἐπιδικασθὲν πρᾶγμα· εἶναι ἐκεῖνο εἰς ὃ ὁ δικαστὴς ὑποχρεοῖ τὸν ἡττηθέντα διάδικον καὶ τὸ ὁποῖον ἐν μὲν τῇ καταδικαστικῇ ἀποφάσει συνίσταται εἰς τὴν παρὰ τοῦ ἐναγομένου δόσιν ἢ ἐκτέλεσιν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἐν δὲ τῇ ἀπαλλακτικῇ ἀποφάσει εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς δίκης παρὰ τοῦ ἐνάγοντος.

Ἄρθρ. 1788. محكوم عليه *μαχκιούμουν ἀλέϊχ*: Ὁ ἡττηθείς· εἶναι ὁ ἀπωλέσας τὴν δίκην διάδικος.

Ἄρθρ: 1789. محكوم له *μαχκιούμουν λέχ*: Ὁ νικήσας· εἶναι ὁ κερδίσας τὴν δίκην διάδικος.

Ἄρθρ. 1790. تحكيم *ταχκίμ*: Διαιτησία, ἢ αἱρετοκρισία ἐστὶ τὸ νὰ ἐναθέσωσιν οἱ διάδικοι τὴν διεκδίκασιν τῆς ἑαυτῶν διαφορᾶς εἰς δικαστὴν κοινῇ ἀμφοτέρων γνώμῃ ἐκλελεγμένον.

Ὁ οὕτως ἐκλεγόμενος δικαστὴς καλεῖται حكم *χακὲμ* καὶ محكم *μουχακκὲμ*, διαιτητὴς, ἢ αἱρετοκριτής.

Ἄρθρ. 1791. وكيل محرم *βεκίλι μουσαχχάρ*: Δικαστικὸς ἐπίτροπος ἐξ ἐπαγγέλματος διωρισμένος εἶναι ἐκεῖνος ὃν ὁ δικαστὴς διορίζει αὐτεπαγγέλτως ἐπίτροπον τοῦ ἐναγομένου οὔτινος ἡ εἰς τὸ δικαστήριον προσαγωγὴ ὑπῆρξεν ἀδύνατος.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΩΝ.

(Διαιρεῖται εἰς τέσσαρα κεφάλαια).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΟΥ.

Ἄρθρ. 1792. Ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ ἦναι ἄνθρωπος συνετὸς, νοήμων, εὐθὺς, ἄξιος ἐμπιστοσύνης, σοβαρὸς καὶ εὐσταθὴς τὸν χαρακτῆρα.

Ἄρθρ. 1793. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ γινώσκῃ τὸν νόμον καὶ τὴν δικονομίαν καὶ νὰ ἦναι ἱκανὸς νὰ ἐκδικάζῃ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις αὐτῶν τὰς παρουσιαζομένας δίκας.

Ἄρθρ. 1794. Ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ ἦναι ἱκανὸς ἵνα ἀντιλαμβάνηται ἐντελῶς τὰ εἰς αὐτὸν ὑποβαλλόμενα ζητήματα.

Ὅθεν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκτελῇ καθήκοντα δικαστοῦ νέος ἀνῆλιξ, ἢ ἄνθρωπος νηπιάζων ἕνεκα γήρατος, ἢ τυφλὸς, ἢ κωφαίνων εἰς βαθμὸν, ὥστε νὰ μὴ ἀκούῃ τὴν δυνατωτέραν φωνὴν τῶν διαδίκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΘΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΟΥ.

Ἄρθρ. 1795. Ὁ δικαστὴς ἐν τῷ δικαστηρίῳ εὑρισκόμενος ὀφείλει νὰ ἀποφεύγῃ πᾶσαν πρᾶξιν καὶ πᾶν κίνημα δυνάμενον νὰ ἐλαττώσῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ δικαστηρίου οἷον· δὲν πρέπει, οὔτε δοσοληψίας νὰ κάμνῃ, οὔτε νὰ ἀστείζηται.

Ἄρθρ. 1769. Ὁ δικαστὴς δὲν δέχεται δῶρα παρ' οὐδενὸς τῶν διαδιαδίκων.

Ἄρθρ. 1797. Ὁ δικαστὴς εἰς οὐδενὸς τῶν διαδίκων τὸ συμπόσιον μεταβαίνει.

Ἄρθρ. 1798. Ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ πᾶσαν πρᾶξιν καὶ πᾶν κίνημα δυνάμενον νὰ ἐνοχοποιήσῃ αὐτὸν, ἢ νὰ διεγείρῃ ὑπονοίας ἐναντίον του· οἷον δὲν πρέπει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης νὰ δέχηται εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν ἕνα μόνον τῶν διαδίκων, ἢ νὰ δέχηται εἰς ἰδιαιτέραν συνέντευξιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν, ἢ νὰ νεύῃ εἰς τὸν ἕνα διὰ τῆς χειρὸς, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ διὰ τῆς κεφαλῆς· ἢ νὰ συνομιλῇ μετὰ τοῦ ἑνὸς μυστικῶς, ἢ εἰς γλῶσσαν, ἣν ὁ ἄλλος ἀγνοεῖ.

Ἄρθρ. 1799. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ τηρῇ πλήρη ἰσότητα καὶ δικαιοσύνην μεταξὺ τῶν διαδίκων.

Ὅθεν καὶ ἂν ἀκόμη ὁ εἷς τῶν διαδίκων ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν, ὁ δὲ ἕτερος εἰς τὴν τάξιν τοῦ ἁπλοῦ λαοῦ, ὁ δικαστὴς εἰς πᾶσαν πρᾶξιν εἰς ἣν ἤθελε προβῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν ὀφείλει νὰ φέρηται μὲ τὸν αὐτὸν καὶ ἀπαράλλακτον τρόπον εἰς ἀμφοτέρους· οἷον ἐξ ἴσου νὰ ἀπευθύνῃ τὸ βλέμμα καὶ τὸν λόγον εἰς αὐτοὺς, καὶ, ἂν ἐπιτρέπῃ εἰς τὸν ἕνα νὰ κάθηται, νὰ ἐπιτρέπῃ αὐτὸ καὶ εἰς τὸν ἕτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΟΥ.

Ἄρθρ. 1800. Ὁ δικαστὴς εἶναι ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου, ἔχων ἐντολὴν ἵνα δικάζῃ καὶ ἀποφασίζῃ.

Ἄρθρ. 1801. Ἡ δικαστικὴ δικαιοδοσία προσδιορίζεται διὰ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου καὶ διὰ τῆς ἐξαιρέσεως ὑποθέσεών τινων.

Π. Χ. Ὁ δικαστὴς, ὅστις διωρίσθη δι' ἓν ἔτος, μόνον ἐντὸς τοῦ ἔτους ἐκείνου δύναται νὰ δικάζῃ· πρὸ δὲ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἢ μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ δικάζῃ. Ἐπίσης ὁ δικαστὴς ὅστις διωρίσθη εἰς ὡρισμένην τινὰ ἐπαρχίαν

δύναται νὰ δικάζῃ ἐν παντὶ μέρει τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης· οὐχὶ ὅμως καὶ ἐν ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ· ὁ δὲ δικαστὴς ὅστις διωρίσθη εἰς ὡρισμένον τι δικαστήριον, μόνον ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκείνῳ δύναται νὰ δικάζῃ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλῳ τόπῳ.

Ὡσαύτως, ἐὰν, ἕνεκα λόγων ὑπὸ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ὑπαγορευομένων, ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος διατάξῃ νὰ μὴ ἀκουσθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ ἡ περὶ ὑποθέσεώς τινος δίκη, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἀκούσῃ καὶ ἐκδικάσῃ τὴν δίκην ἐκείνην· ἐπίσης ἐὰν ὁ δικαστὴς δικαστηρίου τινὸς ἔχῃ ἐντολὴν νὰ δικάζῃ ὡρισμένας τινὰς ὑποθέσεις, καὶ ἦναι αὐτῷ ἀπηγορευμένον νὰ ἀκούῃ τὰς λοιπὰς, δὲν δύναται νὰ ἀκούῃ καὶ δικάζῃ, εἰμὴ ἐκείνας δι' ἃς ἔχει ἐντολὴν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς λοιπάς. Ἐπίσης, ἐὰν, τῆς περὶ νομικοῦ τινος ζητήματος γνώμης τινὸς τῶν Ἑρμηνευτῶν (1) εὑρεθείσης συμφερωτέρας εἰς τὸν λαὸν καὶ καταλληλοτέρας εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος διατάξῃ ἵνα αὕτη μόνη ἔχῃ ἰσχὺν νόμου, ὁ δικαστὴς ἐν τῷ ζητήματι ἐκείνῳ δὲν δύναται νὰ στηρίξῃ τὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ τῆς ἐναντίας γνώμης ἄλλου Ἑρμηνευτοῦ· καὶ ἐὰν πράξῃ τοῦτο, ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1802. Ὅταν διορισθῶσι δύο δικασταὶ, ἵνα ἀκούσωσι καὶ δικάσωσιν ὁμοῦ δίκην τινὰ, δὲν δύναται ὁ εἷς μόνος ἐξ αὐτῶν νὰ ἀκούσῃ καὶ δικάσῃ αὐτήν· καὶ ἂν πράξῃ τοῦτο, ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἄκυρος. (Ὅρα ἄρθρ. 1465).

Ἄρθρ. 1803. Ἐὰν, ὑπαρχόντων πολλῶν δικαστῶν ἐν πόλει τινὶ, οἱ διάδικοι διαφωνήσωσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δικάσοντος αὐτοὺς δικαστοῦ, ἤτοι, ἂν ὁ μὲν εἷς ζητῇ νὰ δικασθῶσιν ἐνώπιον ἑνὸς δικαστοῦ, ὁ δὲ ἕτερος ἐνώπιον ἄλλου, προτιμᾶται ὁ δικαστὴς, ὃν ἐξελέξατο ὁ ἐναγόμενος.

Ἄρθρ. 1804. Ἐὰν ὁ δικαστὴς, ὅστις ἐπαύθη πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς αὐτὸν ἡ εἴδησις τῆς παύσεώς του, ἐκδικάσῃ ὑποθέσεις τινὰς, αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ εἰσιν ἔγκυροι.

---

1) Τοῦ Κορανίου.

Ἀλλ' ἡ ἀπόφασις ἣν ἤθελεν ἐκδώσει ἀφοῦ φθάσῃ ἡ εἴδησις τῆς παύσεώς του, εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1804. Ἐὰν ὁ δικαστὴς ἔχῃ τὴν πληρεξουσιότητα νὰ διορίζῃ ἄλλον εἰς τὴν θέσιν του ὡς ἀντικαταστάτην του καὶ νὰ παύῃ αὐτὸν, δύναται νὰ πράττῃ τοῦτο· ἐὰν ὅμως δὲν ἔχῃ τοιαύτην ἄδειαν, οὐχί· ἡ δὲ παῦσις ἢ ὁ θάνατος τοῦ δικαστοῦ δὲν συνεπάγεται τὴν παῦσιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντος ἀντικαταστάτου. (Ὅρα ἄρθρ. 1466).

Ὅθεν, ἀποθανόντος τοῦ δικαστοῦ ἐπαρχίας τινὸς, ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ δύναται νὰ τὸν ἀναπληρώνῃ μέχρις ἀφίξεως τοῦ νέου δικαστοῦ.

Ἄρθρ. 1806. Ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ δικαστοῦ δύναται νὰ ἀποφασίζῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μαρτυριῶν, ἃς ἤκουσεν ὁ δικαστὴς καὶ ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἀποφασίζῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μαρτυριῶν, ἃς ἤκουσεν ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ.

Οὕτως, ἐὰν ὁ δικαστὴς ἀκροασθῇ μάρτυράς τινας περί τινος δίκης καὶ κοινοποιήσῃ τὰς καταθέσεις αὐτῶν εἰς τὸν ἀντικαταστάτην του, οὗτος δύναται ἐπὶ τῇ κοινοποιήσει ταύτῃ νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν, χωρὶς νὰ ἀκροασθῇ ἐκ δευτέρου τοὺς μάρτυρας. Ἐπίσης, ἐὰν ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ δικαστοῦ ὅστις ἔχει ἄδειαν νὰ δικάζῃ ἀκούσῃ μάρτυράς τινας περί τινος δίκης καὶ κοινοποιήσῃ τὰς καταθέσεις αὐτῶν εἰς τὸν δικαστὴν, οὗτος δύναται ἐπὶ τῇ κοινοποιήσει ταύτῃ νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν, χωρὶς νὰ ἀκροασθῇ ἐκ νέου τοὺς μάρτυρας.

Ὅταν ὅμως ὁ δικαστὴς ἀνέθεσέ τινι νὰ ἀκροασθῇ μάρτυρας πρὸς ἐξέτασιν καὶ διευκρίνισιν ἁπλῶς τῆς ὑποθέσεως, χωρὶς νὰ δώσῃ αὐτῷ καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ δικάζειν, δὲν δύναται νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν ἐπὶ τῇ κοινοποιήσει τῶν παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου τούτου ληφθεισῶν μαρτυριῶν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἀκροασθῇ αὐτοπροσώπως τοὺς μάρτυρας.

Ἄρθρ. 1807. Ὁ δικαστὴς ἐπαρχίας τινὸς δύναται νὰ ἀκούσῃ ἀγωγὴν περὶ γαιῶν ἐν ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ κειμένων.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν διαδικασίαν πρέπει νὰ δηλωθῶσι τὰ σύνορα τῶν

γαιῶν τούτων συμφώνως πρὸς τὰ διατεταγμένα ἐν τῷ περὶ ἀγωγῶν βιβλίῳ.

Ἄρθρ. 1808. Ὁ κερδίσας τὴν δίκην δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἐκ τῶν ἀνιόντων ἢ κατιόντων συγγενῶν τοῦ δικαστοῦ, οὔτε σύζυγος αὐτοῦ, οὔτε συνέταιρος αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπιδίκῳ πράγματι, οὔτε εἰδικὸς ὑπηρέτης αὐτοῦ, οὔτε ἄνθρωπος ζῶν δαπάναις αὐτοῦ.

Ὅθεν ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀγωγὴν ἑνὸς τούτων καὶ νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1809. Ὅταν ὁ δικαστὴς πόλεώς τινος, ἥτις τῶν ὡς ἀνωτέρω συγγενῶν καὶ σχετικῶν αὐτοῦ, ἔχῃ δίκην μετά τινος τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκείνης, ἡ δίκη αὕτη δικάζεται παρ' ἄλλου δικαστοῦ, ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ ἄλλος δικαστὴς ἐν τῇ πόλει.

Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχῃ ἄλλος δικαστὴς ἐν τῇ πόλει, ἡ δίκη ὑποβάλλεται εἰς διαιτητὴν διοριζόμενον κοινῇ γνώμῃ τῶν διαδίκων ἢ ἐὰν ὁ δικαστὴς ἔχῃ πληρεξουσιότητα νὰ διορίζῃ ἀντικαταστάτην, ἡ δίκη δικάζεται ἐνώπιον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντος ἀντικαταστάτου, ἢ, τέλος, ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ ἄλλης ἐπαρχίας πλησίον κειμένης.

Ἐὰν δὲ οἱ διάδικοι δὲν συμφωνήσωσι περὶ οὐδενὸς τῶν ἀνωτέρω τρόπων, ἀποτείνονται πρὸς τὴν A. A. M. τὸν Σουλτάτον καὶ ζητοῦσι νὰ διορίσῃ αὐτοῖς εἰδικὸν δικαστήν (*Χωτζὰ μουβελλᾶ*).

Ἄρθρ. 1810. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ θεωρῇ τὰς δίκας κατὰ τὴν χρονολογικὴν τάξιν τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὸ δικαστήριον.

Δύναται ὅμως νὰ προτάξῃ τῶν λοιπῶν δίκην βραδύτερον εἰσαχθεῖσαν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐὰν αὕτη ἦναι κατεπείγουσα.

Ἄθρ. 1811. Ὁ δικαστὴς δύναται νὰ συμβουλευθῇ ἄλλον περὶ νομικοῦ τινος ζητήματος.

Ἄρθρ. 1812. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει ν' ἀποφεύγῃ τὸ νὰ ἀποφασίζῃ καθ' ἣν στιγμὴν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ περισπᾶται ὑπὸ λύπης, ἢ πείνης, ἢ νυσταγμοῦ, ἢ ὑπὸ ἄλλης τοιαύτης αἰτίας, ἥτις ταράττει τὴν ὀρθὴν σκέψιν καὶ κρίσιν.

Ἄρθρ. 1813. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει ἀφ' ἑνὸς νὰ ἐξετάζῃ μετ' ἐπι-

στασίας τὰς δίκας, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν πρέπει καὶ νὰ ἀφίνῃ αὐτὰς ἐκκρεμεῖς ἐπὶ μακρὸν χρόνον.

Ἄρθρ. 1814. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἐν τῷ δικαστηρίῳ βιβλίον κρατούμενον εἰς τρόπον ἀνεπίδεκτον παραποιήσεως καὶ δόλου, ἐν ᾧ καταχωροῦνται αἱ ἀποφάσεις καὶ τὰ ἔγγραφα. Θέλει δὲ φυλάττει τὸ βιβλίον τοῦτο μετὰ προσοχῆς.

Κατὰ δὲ τὴν παῦσίν του παραδίδει τὸ βιβλίον τοῦτο αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀνθρώπου τῆς ἐμπιστοσύνης του εἰς τὸν διαδεξάμενον αὐτὸν δικαστήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1815. Ὁ δικαστὴς δικάζει δημοσίᾳ. Ἀλλὰ πρὶν, ἢ ἀπαγγείλῃ τὴν ἀπόφασίν του, οὐδενὶ λέγει τι περὶ αὐτῆς.

Ἄρθρ. 1816. Ὅταν οἱ διάδικοι προσέλθωσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ἵνα δικασθῶσιν, ὁ δικαστὴς προσκαλεῖ πρῶτον τὰ ἐνάγοντα νὰ ἐκθέσῃ τὴν ἀγωγήν του. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ προηγούμενον πρακτικὸν διαλαμβάνον τὴν ἀγωγήν, διατάττει τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ πρακτικοῦ καὶ ἐρωτᾷ τὸν ἐνάγοντα, ἂν ἐπικυροῖ τὰ ἀναγνωσθέντα, ἀκολούθως ἀπευθύνει τὸν λόγον εἰς τὸν ἐναγόμενον καὶ ἐρωτᾷ αὐτὸν ὡς ἑξῆς: *Ὁ ἐνάγων τοιαύτην ἀγωγὴν κινεῖ κατὰ σοῦ· τί λέγεις;*

Ἄρθρ. 1817. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ὁμολογήσῃ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος, ὁ δικαστὴς καταδικάζει αὐτὸν κατὰ τὴν ὁμολογίαν του. Ἐὰν δὲ ἀρνηθῇ αὐτὴν, ζητεῖ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀπόδειξιν.

Ἄρθρ. 1818. Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἀποδείξῃ τὴν ἀγωγήν του, ὁ δικαστὴς ἀποφασίζει καὶ ἀπαγγέλλει τὴν ἀπόφασιν.

Ἐὰν δὲ ὁ ἐνάγων δὲν δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀγωγήν του, δὲν μένει αὐτῷ ἄλλο δικαίωμα παρὰ τὸ τῆς ἐπαγωγῆς ὅρκου εἰς τὸν ἐναγόμενον, διὸ, ἐὰν ἀπαιτήσῃ νὰ ἐπιβληθῇ ὅρκος εἰς τὸν ἐναγόμενον, ὁ δικαστὴς προσκαλεῖ τοῦτον νὰ ὁρκισθῇ.

Ἄρθρ. 1819. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος δώσῃ τὸν ἐπαχθέντα ὅρκον, ἢ ἐὰν ὁ ἐνάγων δὲν ἐπαγάγῃ αὐτῷ ὅρκον, ὁ δικαστὴς ἀπορρίπτει τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος.

Ἄρθρ. 1820. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀποποιηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ὅρκον, ὁ δικαστὴς ἐκδίδει τὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποποιήσεως ταύτης, ἐὰν δὲ μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως ὁ ἐναγόμενος θελήσῃ νὰ δώσῃ ὅρκον, ἡ αἴτησίς του δὲν λαμβάνεται πλέον ὑπ' ὄψιν.

Ἄρθρ. 1821. Ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περιεχομένου ἑτέρας ἀποφάσεως ἢ ἐγγράφου ἐκδοθέντος παρὰ τοῦ δικαστοῦ δικαστηρίου τινὸς συμφώνως πρὸς τὰ περὶ τούτου διατεταγμένα καὶ ὄντος ἐλευθέρου ἀπὸ πάσης ὑπονοίας παραποιήσεως.

Ἄρθρ. 1822. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἐρωτώμενος κατὰ τὰ ἀνωτέρω δὲν ἀπαντᾷ οὔτε ναὶ, οὔτε ὄχι, ἀλλ' ἐπιμένει σιωπῶν, ἡ σιωπὴ αὐτοῦ ἐκλαμβάνεται ὡς ἄρνησις.

Ἐπίσης, ἐὰν ἀπαντήσῃ ὅτι οὔτε ὁμολογεῖ, οὔτε ἀρνεῖται τὰ ἐρωτώμενα, καὶ ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐκλαμβάνεται ὡς ἄρνησις. Ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς περιστάσεσι προσκαλεῖται ὁ ἐνάγων νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του.

Ἄρθρ. 1823. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀντὶ νὰ ὁμολογήσῃ, ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος, ἀντικρούσῃ αὐτὸν δι' ἑτέρου ἰσχυρισμοῦ, ὁ δικαστὴς ἐνεργεῖ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν περὶ ἀγωγῶν καὶ ἀποδείξεων βιβλίων.

Ἄρθρ. 1824. Πρὶν ἢ περάνῃ τὸν λόγον αὐτοῦ ὁ εἷς τῶν διαδίκων, ὁ ἕτερος δὲν δύναται νὰ ὁμιλήσῃ· ἐὰν δὲ θελήσῃ νὰ διακόψῃ τὸν ὁμιλοῦντα, ὁ δικαστὴς κωλύει αὐτόν.

Ἄρθρ. 1825. Ἐν τῷ δικαστηρίῳ εὑρίσκεται διερμηνεὺς ἄξιος ἐμπιστοσύνης, ἵνα διερμηνεύῃ τοὺς λόγους τῶν τὴν γλῶσσαν ἀγνοούντων διαδίκων.

Ἄρθρ. 1826. Ὅταν οἱ διάδικοι ἦναι συγγενεῖς, ἢ δεικνύωσι κλίσιν πρὸς συμβιβασμόν, ὁ δικαστὴς συνιστᾷ αὐτοῖς ἅπαξ καὶ δὶς νὰ συμβιβασθῶσι. Καὶ ἐὰν μὲν συγκατανεύσωσι, συμβιβάζει αὐτοὺς

συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συμβιβασμοῦ βιβλίου· ἐὰν δὲ μὴ, ἐξακολουθεῖ τὴν διαδικασίαν.

Ἄρθρ. 1827. Ὁ δικαστὴς ἀφοῦ περάνῃ τὴν διαδικασίαν, ἀποφασίζει καὶ ἀπαγγέλλει τὴν ἀπόφασίν του τοῖς διαδίκοις· συντάττει δὲ καὶ ἐγγράφως αὐτὴν μετὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ αὐτῆς μέρους καὶ τὴν ἔγγραφον ταύτην ἀπόφασιν παραδίδει εἰς τὸν ἐνάγοντα· ἀντίγραφον δὲ αὐτῆς, ἐν ἀνάγκῃ, δίδει εἰς τὸν ἐναγόμενον.

Ἄρθρ. 1828. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἀναβάλλῃ τὴν ἀπόφασιν, ἀφοῦ ἐξευρεθῇ ἐντελῶς τὸ αἰτιολογικὸν αὐτῆς μέρος καὶ ὁ νόμιμος αὐτῆς τύπος.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ.

(Διαιρεῖται εἰς δύο κεφάλαια.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ.

Ἄρθρ. 1829. Τῆς ἀποφάσεως πρέπει νὰ προηγηθῇ ἀγωγή.

Δηλαδὴ ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν περὶ ὑποθέσεως ἀφορώσης τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, εἰμὴ ἀφοῦ προηγουμένως κινήσῃ τις ἀγωγὴν ἐναντίον ἑτέρου περὶ τῆς ὑποθέσεως ἐκείνης.

Ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἐξεδόθη χωρὶς νὰ κινηθῇ προηγουμένως ἀγωγὴ, εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1830. Ἐν καιρῷ τῆς ἀποφάσεως πρέπει νὰ ἦναι παρόντες ἀμφότεροι οἱ διάδικοι.

Δηλαδὴ ἀφοῦ δικασθῶσι κατ' ἀντιμωλίαν πρέπει νὰ ὦσι παρόντες ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως·

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐναγόμενος, ἀφοῦ ὁμολογήσῃ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος ἀποσυρθῇ τοῦ δικαστηρίου πρὶν ἢ ἀπαγγελθῇ ἡ ἀπόφασις, ὁ δικαστὴς, στηριζόμενος εἰς τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, δύναται νὰ ἀπαγγείλῃ τὴν ἀπόφασιν ἐν ἀπουσίᾳ του.

Ἐπίσης ἐὰν ἀφοῦ ὁ ἐναγόμενος, ἀρνηθῇ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος οὗτος ἀποδείξῃ αὐτὴν διὰ μαρτύρων ἐνώπιον ἐκείνου, πρὶν δὲ ἢ ἐξελεγχθῇ τὸ ἀξιόπιστον τῶν μαρτύρων καὶ ἀπαγγελθῇ ἡ ἀπόφασις, καταστῇ ἄφαντος ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου ὁ ἐναγόμενος, ὁ δικαστὴς δύναται, νὰ ἐξελέγξῃ τὸ ἀξιόπιστον τῶν μαρτύρων καὶ νὰ ἀπαγγείλῃ τὴν ἀπόφασιν ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1831. Ἐὰν, ἀφοῦ ἀκουσθῶσιν οἱ μάρτυρες ἐνώπιον τοῦ δικαστικοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ἐναγομένου, οὗτος παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ δικαστήριον, ὁ δικαστὴς δύναται νὰ καταδικάσῃ αὐτὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ἐκείνων.

Καὶ ἐὰν, ἐξ ἐναντίας, οἱ μάρτυρες ἀκουσθῶσιν ἐνώπιον τοῦ ἐναγομένου. μετὰ δὲ ταῦτα προσέλθῃ εἰς τὸ δικαστήριον ὁ δικαστικὸς ἐπίτροπος αὐτοῦ, ὁ δικαστὴς δύναται νὰ καταδικάσῃ αὐτὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ἐκείνων.

Ἄρθρ. 1832. Ἐὰν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐν ᾗ πάντες οἱ κληρονόμοι εἰσὶ κατὰ νόμον ἀντίδικοι, ἀκουσθῶσι μάρτυρες ἐνώπιον ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, πρὶν δὲ ἢ ἀπαγγελθῇ ἡ ἀπόφασις, καταστῇ οὗτος ἄφαντος, ὁ δικαστὴς δύναται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ἐκείνων νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν ἐναντίον ἑτέρου κληρονόμου κλητευθέντος ἀκολούθως, χωρὶς νὰ ᾖναι ἀνάγκη νὰ ἀκουσθῶσιν ἐκ νέου οἱ μάρτυρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1833. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνάγοντος, προσκαλεῖται παρὰ τοῦ δικαστοῦ ὁ ἐναγόμενος εἰς τὸ δικαστήριον.

Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀρνῆται ἄνευ νομίμου δικαιολογήματος νὰ

παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀντιπροσώπου, προσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον διὰ τῆς βίας.

Ἄρθρ. 1834. Ὅταν ὁ ἐναγόμενος δὲν παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ ἀντιπροσώπου εἰς τὸ δικαστήριον καὶ ἡ διὰ τῆς βίας προσαγωγὴ αὐτοῦ ὑπάρξῃ ἀδύνατος, πέμπονται αὐτῷ, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνάγοντος, τρεῖς ἔγγραφοι κλήσεις εἰς τρεῖς διαφόρους ἡμέρας· ἐὰν δὲ καὶ πάλιν δὲν προσέλθῃ, ὁ δικαστὴς γνωστοποιεῖ αὐτῷ ὅτι θέλει διορίσει αὐτῷ ἐξ ἐπαγγέλματος δικαστικὸν ἐπίτροπον καὶ ἀκούσει τὴν ἀγωγὴν καὶ τοὺς μάρτυρας τοῦ ἐνάγοντος ἐνώπιον τοῦ ἐπιτρόπου τούτου.

Ἐὰν δὲ καὶ μετὰ τοῦτο, οὔτε αὐτοπροσώπως, οὔτε δι' ἀντιπροπου παρουσιασθῇ ὁ ἐναγόμενος, ὁ δικαστὴς διορίζει τινὰ ἐπίτροπον αὐτοῦ, ἵνα ὑπερασπισθῇ τὰ δίκαιά του, καὶ ἀκούει ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐπιτρόπου τούτου τὴν ἀγωγὴν καὶ τοὺς μάρτυρας τοῦ ἐνάγοντος· καὶ ἐὰν μετὰ τὰς δεούσας ἐξετάσεις εὕρῃ τὴν ἀγωγὴν βάσιμον καὶ ἀποδεδειγμένην, ἐκδίδει ἀπόφασιν.

Ἄρθρ. 1835. Ἡ ὡς ἀνωτέρω κατ' ἐρήμην ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις κοινοποιεῖται τῷ ἐναγομένῳ.

Ἄρθρ. 1836. Ἐὰν ὁ κατ' ἐρήμην καταδικασθεὶς, παρουσιασθῇ εἰς τὸ δικαστήριον καὶ προβάλῃ ἔνστασίν τινα ἱκανὴν ἵνα ἀποκρούσῃ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος, ἡ ἔνστασις αὐτοῦ ἀκούεται καὶ ἀποφασίζονται τὰ εἰκότα κατ' αὐτήν.

Ἐὰν δὲ δὲν προσέλθῃ, ἵνα ἀποκρούσῃ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος, ἢ προσέλθῃ μὲν, ἀλλ' ἡ ἔνστασις, ἣν προβάλλει δὲν ἀποκρούει τὴν ἀγωγὴν, ἡ ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις ἐκτελεῖται.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ.

Ἄρθρ. 1837. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναθεώρησις τῆς δίκης, περὶ ἧς ἐξεδόθη ἀπόφασις σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, ἤτοι ἠτιολογημένη καὶ συντεταγμένη κατὰ τοὺς νομίμους τύπους.

Ἄρθρ. 1838. Ἐὰν ὁ ἀπωλέσας τὴν δίκην ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ ἀπόφασις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον καὶ ὑποδείξῃ συγχρόνως τὸ μέρος τῆς ἀποφάσεως τὸ ἀντιβαῖνον εἰς τὸν νόμον, ἀπαιτήσῃ δὲ νὰ θεωρηθῇ ἡ δίκη κατ' ἔφεσιν, ἐξετάζεται ἡ ἀπόφασις· καὶ ἐὰν μὲν εὑρεθῇ σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον ἐπικυροῦται, ἐὰν δὲ μὴ, θεωρεῖται ἡ ὑπόθεσις κατ' ἔφεσιν.

Ἄρθρ. 1839. Ἐὰν ὁ ἀπωλέσας τὴν δίκην δὲν παραδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν καὶ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς, ἐξετάζεται ἡ ἀπόφασις· καὶ ἂν μὲν ἦναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον ἐπικυροῦται, ἐὰν δὲ μὴ, ἀκυροῦται.

Ἄρθρ. 1840. Αἱ ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις εἰσὶ δεκταὶ οὐ μόνον πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς.

Ὅθεν, ἐὰν ὁ ἀπωλέσας τὴν δίκην διάδικος προβάλῃ ἔνστασίν τινα ἀνατρέπουσαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου του, καὶ ζητήσῃ τὴν ἀναψηλάφησιν τῆς ἀποφάσεως, ἡ ἔνστασίς του αὕτη ἀκούεται καὶ δικάζεται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀντιδίκου του.

Π. Χ. Κινεῖ τις ἀγωγὴν λέγων, ἡ ὅτι ὑπὸ τὴν κατοχὴν ἄλλου τινὸς εὑρισκομένη οἰκία τῷ ἀνήκει ὡς πατρικὴ κληρονομία καὶ ἀποδεικνύει τὸν ἰσχυρισμόν του, ὁ δὲ δικαστὴς ἐπιδικάζει αὐτῷ τὴν οἰκίαν. Ἐὰν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ἀνακαλυφθῇ ἔγκυρος τίτλος, δι' οὗ ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ ἐνάγοντος, εἶχε πωλήσει προηγουμένως τὴν οἰκίαν ταύτην εἰς τὸν πατέρα τοῦ ἔχοντος αὐτὴν ὑπὸ τὴν κατοχήν του, ἀκούεται ἡ ἀγωγὴ τοῦ κατόχου τῆς οἰκίας καὶ μετὰ τὴν ἀπόδειξιν αὐτῆς ἀκυροῦται ἡ προηγουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίπτεται ἡ πρώτη ἀγωγή.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ.

Ἄρθρ. 1841. Ἐπιτρέπεται ἡ διαιτησία ἐπὶ ζητημάτων τοῦ ἐνοχικοῦ καὶ τοῦ πραγματικοῦ δικαίου.

Ἄρθρ. 1842. Ἡ ἀπόφασις τοῦ διαιτητοῦ ἔχει ἰσχὺν μόνον ἐπὶ τῶν διορισάντων αὐτὸν διαδίκων, καὶ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως δι' ἣν διώρισαν αὐτὸν, οὐδεμιαν δὲ ἐνέργειαν ἔχει ἐπὶ τῶν τρίτων, οὔτε ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὑποθέσεων τῶν διαδίκων.

Ἄρθρ. 1843. Ἐπιτρέπεται ὁ διορισμὸς πολλῶν διαιτητῶν.

Δηλαδὴ ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῶσι δύο ἢ καὶ πλείονες διαιτηταὶ διὰ μίαν ὑπόθεσιν. Ἐπιτρέπεται νὰ διορίσωσιν οἱ διάδικοι ἀνὰ ἕνα διαιτητὴν ἕκαστος.

Ἄρθρ. 1844. Ὅταν οἱ διαιτηταὶ ὦσι πολλοὶ, ὡς προείρηται, πρέπει νὰ ὦσι πάντες σύμφωνοι εἰς τὴν ἀπόφασιν. Ὁ εἷς μόνος ἐξ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ἀποφασίσῃ.

Ἄρθρ. 1845. Ἐὰν πάντες οἱ διαιτηταὶ ὦσι διορισθέντες παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων δύνανται νὰ ἀναθέσωσι τὴν διαιτησίαν εἰς ἄλλον. Εἰδὲ μὴ, δὲν δύνανται νὰ πράξωσιν αὐτό.

Ἄρθρ. 1846. Ἐὰν ὁ διαιτητὴς ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου, ἡ ἁρμοδιότης αὐτοῦ παύει ἅμα τῇ λήξει τοῦ χρόνου ἐκείνου.

Π. Χ. Ὁ διαιτητὴς ὅστις διωρίσθη ἵνα δικάσῃ ὑπόθεσίν τινα ἐντὸς μηνὸς, μόνον ἐντὸς τοῦ μηνὸς τούτου δύναται νὰ ἀποφασίσῃ, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸ τῆς ἐλεύσεως ἢ μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν πρὸ τοῦ ὡρισμένου μηνὸς, ἢ μετ' αὐτὸν, εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρ. 1847. Ἑκάτερος τῶν διαδίκων δύναται νὰ παύσῃ τὸν διαιτητὴν πρὶν ἢ οὗτος ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του.

Μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅμως, ὅτι, ἐὰν ὁ παρὰ τῶν διαδίκων γενόμενος διορισμὸς τοῦ διαιτητοῦ ἐπικυρωθῇ καὶ παρὰ τοῦ δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος διωρισμένου καὶ ἔχοντος ἄδειαν νὰ διορίζῃ

ἀντικαταστάτην δικαστοῦ, ἡ ἐπικύρωσις αὕτη ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀντικατάστασιν καὶ ὁ διαιτητὴς ἐπέχει τὸν τύπον ἀντικαταστάτου τοῦ δικαστοῦ ἐκείνου.

Ἄρθρ. 1848. Ὅπως αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστῶν αἱ ἀφορῶσαι ὁντινασδήποτε τῶν κατοίκων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των εἰσὶν ἔγκυροι καὶ ἐκτελεσταί, οὕτω καὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν διαιτητῶν εἶναι ἔγκυροι καὶ ἐκτελεσταὶ ὡς πρὸς τοὺς διορίσαντας αὐτοὺς διαδίκους καὶ ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν δι' ἣν διωρίσθησαν.

Ὅθεν, ἀφοῦ οἱ διαιτηταὶ ἀποφασίσωσι συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, οὐδέτερος τῶν διαδίκων δύναται νὰ ἀποποιηθῇ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀποφάσεώς των.

Ἄρθρ. 1849. Ὅταν ἡ ἀπόφασις τοῦ διαιτητοῦ ὑποβληθῇ εἰς τὸν δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος διωρισμένον δικαστήν, οὗτος ἐὰν μὲν εὕρῃ αὐτὴν σύμφωνον πρὸς τὸν νόμον, ἐπικυροῖ αὐτήν· ἐὰν δὲ μή, ἀκυροῖ αὐτήν.

Ἄρθρ. 1850. Ἐὰν οἱ διάδικοι, οἵτινες διώρισαν διαιτητὰς ὅπως δικάσωσι συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τὴν μεταξὺ αὐτῶν διαφοράν, δώσωσιν αὐτοῖς συγχρόνως καὶ ἐξουσίαν ἵνα περατώσωσι τὴν διαφοράν διὰ συμβιβασμοῦ, δύνανται οἱ διαιτηταὶ νὰ δώσωσι πέρας εἰς τὴν διαφοράν διὰ συμβιβασμοῦ.

Οὕτως, ἐὰν οἱ διάδικοι δώσωσιν ἕκαστος εἰς τὸν ἕνα τῶν διαιτητῶν καὶ ἐντολήν, ἵνα περαιώσωσι τὴν μεταξύ των διαφοράν διὰ συμβιβασμοῦ, οἱ δὲ διαιτηταὶ συμβιβάσωσιν αὐτοὺς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συμβιβασμοῦ βιβλίου, οὐδέτερος αὐτῶν δύναται νὰ ἀπορρίψῃ τὸν ὑπὸ τῶν διαιτητῶν γενόμενον συμβιβασμόν.

Ἄρθρ. 1851. Ἐάν τις, χωρὶς νὰ διορισθῇ διαιτητὴς, λύσῃ τὴν μεταξὺ δύο τινῶν ὑφισταμένην διαφοράν καὶ ἀκολούθως οὗτοι δώσωσι τὴν συγκατάθεσίν των εἰς τοῦτο καὶ παραδεχθῶσι τὴν ἀπόφασίν του, ἡ ἀπόφασις αὕτη καθίσταται ἔγκυρος καὶ ἐκτελεστή. (Ὅρα Ἄρθρ. 1453).

Ἡμερομηνία τοῦ Λύτ. διατάγματος.

16 Σαμπὰν 1293.

ΑΧΜΕΤ ΔΖΕΒΔΕΤ, Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας.

ΕΣΣΕΙΔ ΧΑΛΗΔ, Ῥητροφύλαξ.

ΣΕΙΦ ΕΔΔΙΝ, Μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΟΥΛΟΥΣΙΙ, Πρόεδρος τοῦ ἐξεταστικοῦ ἱερονομικοῦ Συμβουλίου, καὶ τῆς ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἱεροδικαστῶν ἐπιτροπῆς.

ΕΣΣΕΙΔ ΑΧΜΕΤ ΧΙΑΜΗ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ Δικαστηρίου.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΛΙΔ, Κριτὴς Κωνσταντινουπόλεως.

ΟΜΕΡ ΧΙΑΜΙΙ, Σύμβουλος τοῦ Ἐξελεγκτοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐθκαφίων.

ΑΒΔΟΥΣ ΣΕΤΤΑΡ, Ὑποδιευθυντὴς τοῦ γραφείου τῶν ἱερῶν ἀποφάσεων.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΤΟΥ ΙΣΤ'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Νομικοί τινες ὅροι.	Σελ.	3
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ. Περὶ δικαστῶν.	»	5
Κεφάλαιον Α'. Περὶ τῶν προσόντων, τοῦ δικαστοῦ.	»	5
Κεφάλαιον Β'. Περὶ τῶν ἠθῶν τοῦ δικαστοῦ.	»	5
Κεφάλαιον Γ'. Περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ δικαστοῦ.	»	6
Κεφάλαιον Δ'. Περὶ διαδικασίας.	»	10
ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Περὶ ἀποφάσεως.	»	12
Κεφάλαιον Α'. Ὅροι τῆς ἀποφάσεως.	»	12
Κεφάλαιον Β'. Περὶ ἐρημοδικίας.	»	13
ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ. Περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς δίκης μετὰ τὴν ἀπόφασιν.	»	15
ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ. Περὶ διαιτησίας.	»	16

XX
Προσ. 7/δ.
882.

ΠΑΝΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
002000054813